Merian, Gáspár (Caspar)

rezin

Felső-magyarországi insurrectio 1664-ben Szendrő vára látképével.

Repr.

Acsády Szécsy

206. l. után

A metszetet Szicha György egyszerű vagra után fenti kerni-tette.

6961. 109 felvétel/Erdélyben/1-1 drb
214 drb. 18x24-es kép 18x24-
Kiszállási költség

Számlabélyeg

azaz Kettőezerötszázötve

Ezen számlában feltüntetett á
számu rendelet értelmében A
értendő.

A 3 P. számlabélyeg a 3
alatt kompenzálva /: F.

D

Fizetendő: számla vételekor.

Vi.

Merian, Caspar

1663

l.

Jedlicska I.

91. l.

~~Van Rijn~~ VII. 56.

Merian Gáspár
rézm.

l.

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. VII. 699. l.

Merian, Gaspar

l.

Hasanyi

38. l. 57 n

BUDAPEST
VI. 6

Merian, Caspar

l.

Harsányi

41. l. 94. sz

95. sz

96. sz

u.o. 42. l.

108. sz.

u.o. 52. l. 238. sz

WEISZ BÉLA
KÖNYVNYOMDA
KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDÉSE
JOLSVA.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-857.

Merian, Caspar

l. Gerecerajztár

238 h.

Marian Lamper
L. Jeremiejstar
2376.

Merian, Gaspar

l.

Gereczerajtár

367.h.

~~Mücenlékek Orsz. Bizottsága~~

~~VI. 189, 190, 200, 201~~

Merian Gáspár
rezm.

lásd Muzeum és Könyvtári
értesítő. 1909.
123. l

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Caspar Merian

vérmetsző.

L., Lásd: Lucas Georg Ssicha.

Merian, Caspar, rézmetsző III. 208, 209

Merián Gáspár

lásd

Muzeum és Könyvt. Ért.
1910. 99. l.

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

Marian Gáspár

Lás 1

Muz és Könyvt. ét.

1909. 208. l

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Merian

rézmetsző.

futólag említve.

Romer. Buda-Pesthi régi látképe.

Arch. Ért. 1872. VI. 169. l.

M. KIR. ADÓHIVATAL M. SZIGET
ÉRK. 1904 MÁJ. 28.
8715 szám

M.-P.K

MERIAN, Gaspar rapidó

Szendrő vára

metszette: Georg Sicha bodmér-

nök

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.

65., 397. l.

K. D. K

MERIAN, Gaspár vajzaló

Szendrő várának tipe metszette:
Lucas Georg Sicha kadmérnök

Gerő: Magyarországi várépítészet
Bp. 1955. 397. l.

Merian

XVII. n.

Ivod
z
Benyov Bratisl

89. l.

Merian

Buda látképe

repr.

Fallenbüchel Ágost

39.1.

Merian

rézm

Pozsony látképe rézm, jenti Topographiájából

Repr.

Széchy I.

189. l

LANDESKOMMISSION
FÜR KUNSTDENKMÄLER.

AN ALLE

DER über vier Jahre währende
Trianoner Frieden geschlosse
Ungarn, als auch in den Lär
wohl müssen wir mit Verblüf
gerissenen Gebieten der uns
solche Atrozitäten vorkommen, die da
Bewohnerschaft ungarischer National

In dem achtungsvoll beigelegten
geschaffene Kunstdenkmäler angeführ
Atrozitäten verübt wurden; die ange
stört, oder beschädigt.

Wir sind nicht in der Lage das
Objekten begangenen Zerstörungen u
Staatsbehörden hiezu keine Gelegenh
zuverlässiger Privatpersonen stützen, v
tenten Nachfolgestaaten photographisch
über die Grenzen verhindern. Eben d
und Vollständigkeit des achtungsvoll
Eine pünktliche und vollkommen auth
Denkmälern begangenen Zerstörungen
ständigen Organen der Grossmächte
erscheinende Kommission berufen fes
Verzeichnis sämtlicher auf den losgetrer
bereitwilligst zur Verfügung stellen u
authentisch anerkennen.

Der Serie der Beschädigung von
Krone auf, durch die in der alten unga
das aus weissem Marmor gemeisse
kommen zerstört wurde.

Dieses monumentale Bildhauerw

Merian

Pozsony látképe,
fentinek Newe Antologia
Cosmica c. munkából
Repr.

Deák Farkas=
Forgách Zsuzsanna.
1582 – 1633. M. Tört.
Életr. Bp. 1885.
80. l. után.

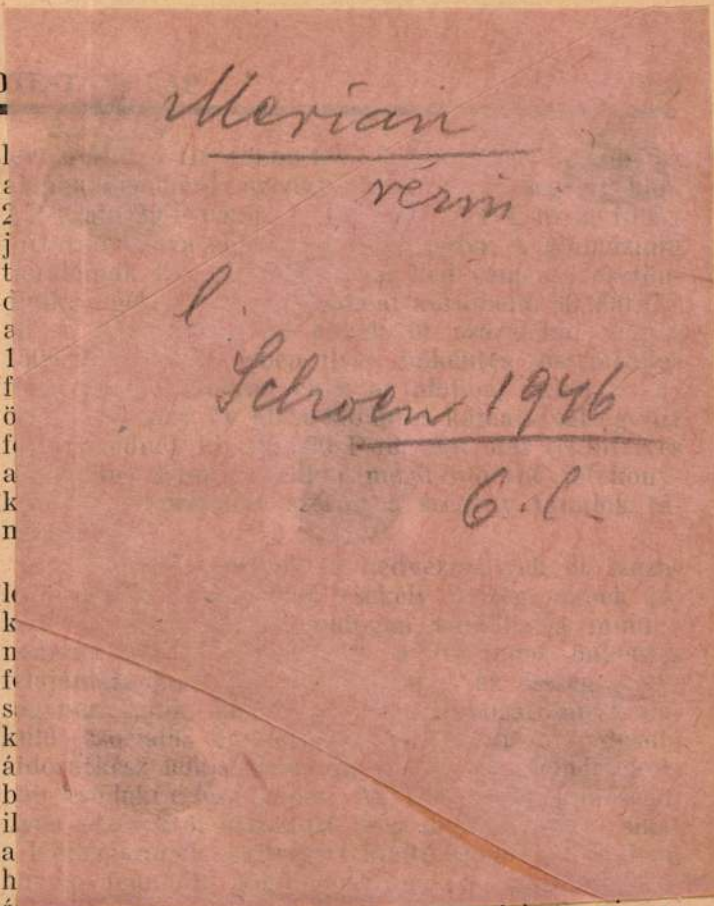

Merian
vérm
l
Schoen 1946
6. l.

átháttott érzésvilágánál fogva örömmel fogja visszatéríteni az Alma Matertől kapott kölcsönt, mihelyt csak teheti.

Édes Fiaim! Ősi anyaiskolánk, drága öreg Kollégiumunk iránt érzett rajongó szeretettel kérlek Benneteket, adjunk mi nemes példát a jelenvaló és

Amerikai-alapítványt, amely mintegy 230,000 P-re felnövekedve, évente 8500 P körüli segélyt juttat szegénysorsú, jóelőmenetelű, derék tanulóknak, kétszer annyit, mint a megmaradt és újonnan tett összes többi kollégiumi alapítványok együttvéve.

Ennyi a száraz történeti tény. De nem elég, hogy e bámulatba ejtő puszta számszerű adatokat csupán örvendetesen tudomásul vegyük, hanem e mellett lelkünk gazdagodása céljából élesen kutató szemmel mögéje kell tekintenünk ezeknek a látható tényeknek, és meg kell vizsgálnunk azokat a láthatatlan erkölcsi erőket és a szív mélyén eltakart érzéseket, melyek ezt a csodálatosan szép, hatalmas alapítványt létrehozták.

Baltazár Dezsőnek — saját szavai szerint — erre a missziói útra el kellett mennie, mert nem hagyta nyugodni a hála, amellyel a szellemi édesanyaként szeretett Kollégiumnak tartozott. A gimnázium hetedik osztályától kezdve ifjúkori tanulmányait ebben a főiskolában végezte, ennek a Kollégiumnak a neveltje volt, s a kapott szellemi javaknak áldozatos meghálálására elkötelezve érezte magát egész életében. Meghatóan vallja magáról, hogy nevelő édesanyja, a Kollégium iránti hála nem tudott elválni lelkétől egészen sírja bezártáig. S valóban, szinte életének alkonyatán hőn szeretett főiskolájának anyagi romlásba jutásakor a gyermeki hálának szent érzeménye átizzította egész valóját megacélozta testi-lelki erejét, lemondott nyugalmáról, kényelméről, kétszer is vállalta a törődést, a tengerentúli utazás veszélyeit és fáradságát, az idegen föld bizonytalan-

Merian

Konyve

Neue Archon-
tologia Cosmica.
Francfurt 1638.

HELYSÉG

CSÁKVÁR.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

1 Építész

KOR

XVI

ŐRZÉSI HELYISÉG

Esterházy pasta.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Állatfej.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉSI

FÉNYKÉP, RAJZ

Merian

verin

Pozsonya XVII. há-
zadban.

Repr.

Márki Sándor dr

II. Rákóczi Ferenc
I. k. 1676-1707. Bp.
1907. 69. l.

Igen nép metszet.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Merian

Budavára, kitünö állapotú. Merian-féle vezmetszetképével válik ki az 1649. évi Frankfurti kiadásu Archontologiai Cosmica börkötésü példánya 1942. évi szerzemény a Székesfőv. Tört. muzeumban.

Városgazd

98. l.

Budapest
Athenaeum
1900

Merian

resin

l. Hendviselet

4. l.

IV. Müemléki és müszaki f

14./

Merian

l.

Ernstkulpmesterch

1. Tartozik — Johan G

1932.			
szept.	25.	Intézvénynek	10000 —
szept.	30.	Egyenleg	24496 —
			34496 —

2. — Szabó Jáno

1932.			
szept.		Írúnak	2592 —
szept.		Írúnak	6055 31

Merian

vérm

l.

Bilágyi: Magy. nemzet

tört. VI. 590. l.

VASÁRNAP **4** Kath. B. sz. Károly Prot. Károly	
HÉTFŐ **5** Kath. Imre herc. Prot. Imre	~~Salamonbos [illegible]~~ Salamonbos [illegible] Magyar Magyarország [illegible]
KEDD **6** Kath. Lénárd hv. Prot. Lénárd	
SZERDA	

Merian
rézmetsző.

(Könyv)

Merian: Theatrum Europaeum (1618–1715) etc. Beschrieben durch Joh. Ph. Abelinum. Frankfurt a M.

Húsz folió kötet, kitartó szorgalommal készült monumentalis tört. munka – az 1617–1715 ki korszak valódi forrása, számtalan rézmetszetéi, arc és tájképei Merian M., Hollar W., Wolfgang A etc. által készítvek

Marián

sind

Pozsony 1650 ben. (Eggel)

Ország világ 1884. 745 l.

Merian

laid
=

BmK 12.

..... *mühely.*

elyfőnökség!

...év ..... hó ....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

piztam.

.... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

C. Merian

vermetsö

Lásd Sicha Lukácsot.

Lásd.: Báró Priami I.

Merian

Archontologia Cosmica
1638. - ban Eözöll
vermetszetei Dilich
nyomán Eszleftek,
nem megbízhatók.

Lux Kálmán dr

A budai kir. vár
keje I. Mátyás Eová-
ban. MMÉE Közl
1917. 280. l.

Merian

Rudolf Király. olaff.
Jentitöl 1608ból.

Ernst

Merian-család

Ambesata. 82. l.

2.

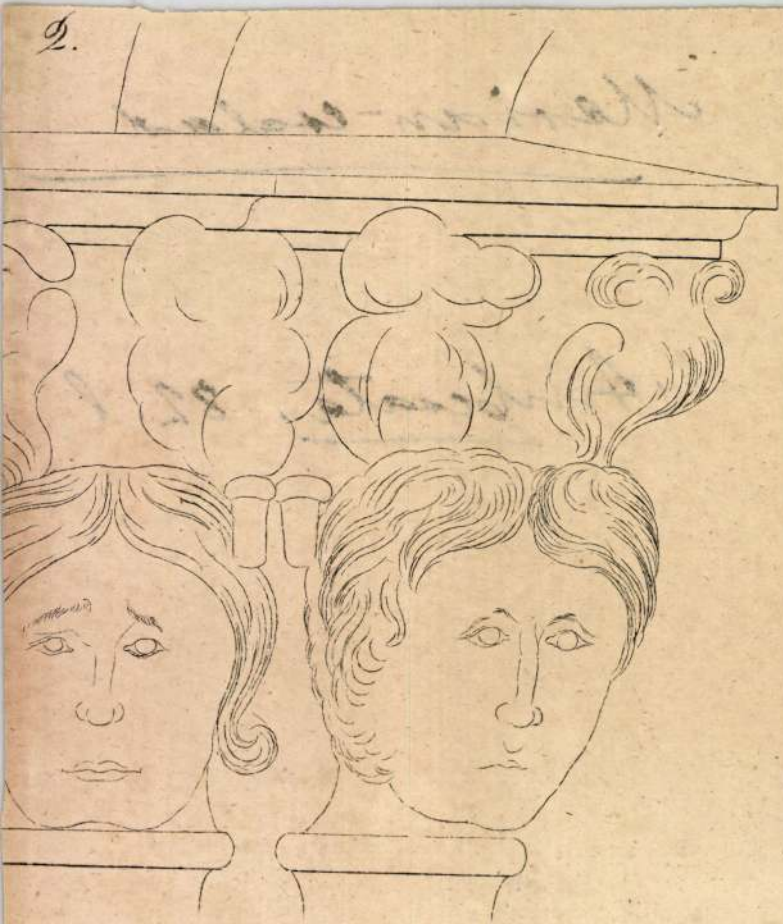

Mellettük igen szorgalmas volt a Merian-familia. A svájci eredetű család feje, az idősebb Mathias (1593—1650) Baselben született, Zürichben és Párizsban tanult. Európai városképeit a »Theatrum Europaeum« tizenkilenc kötetében adta ki, Callot-ra emlékeztető technikával rajzolva.[291] Fia, az ifjabb Mathias (1621—87) szintén Baselben született, Joachim Sandrart tanítványa volt s Amsterdamban, Párizsban és Itáliában képezte magát. 1650-ben vette át atyjának vállalkozását a »Theatrum Europaeum«-ban.[292] A Merian-család nagyszabású kiadóvállalata és műkereskedése a XVII. századközépi német metszetkiadás egyik fő középpontja. Kremmer részletesen kimutatta az ifjabb Merian magyar vonatkozású munkásságát. Főleg az 1686-i budai nagy ostromról készített sok lapot, amelyet honfitársai szívesen vettek át.[293] Merian, mint arcképrajzoló, a »legjobb német portrétista« nevét érdemelte ki, a divat szerint hajladozó eklekticizmussal.[294] Mint csatafestőről nem osztjuk Kremmer elragadtatását. Ostromképei, amellett, hogy Siebmacherre emlékeztetnek, elég szárazak, színtelenek, vonalvezetésük merev, helyenként meg éppen zavaros : még a legsikerültebb a Vérmező felőli ostrom lapja.[295] Siebmacher rajzmodorának könnyedségét meg sem közelíti : erről meggyőz egy pillantás, amelyet a Boethius Kriegshelmjében megjelent keleti nézetű budai ostromra vetünk.[296]

több képét adta ki. Párisban jelent meg egy hadgyakorlatot ábrázoló metszete s egy, hadcsapatok felvonulását ábrázoló képe, magyar lovasokkal.[304] Della Bella nagy formai tökéllyel s könnyedséggel festette csata- és ostromképeit. Széles keretben helyezi el az alakok nagy tömegét ; az előtér figuráit különösen nagyra rajzolja, a háttérben állókat pedig erősen lekicsinyíti s így nagy mélységet ér el. Formalátásában Callot-ra emlékeztet derűs harmóniájával, alakjainak bájával, friss és fordulatos előadásával. Műveit a német kiadók szívesen használták fel, így Fürst Paul, Johann Hoffmann, akik különféle török-magyar vonatkozásban szerepeltették e metszeteket.[305] Közismert a Halász Péter esete. Egy magyar lovas vitéz képét 1742-ben Meyer mester mint Halász Péter, II. Rákóczi Ferenc híres testőrkapitányának, majd Mária Terézia ezredesének képét adta ki.[305] A német kiadók az olasz s németalföldi mesterek motívumait állandóan felhasználták.

Olasz hatást látunk a legtöbb XVII. századközépi metszeten is, amelyet Németországban adtak ki. Így az 1621-i, érsekújvári

MERIAN, svájci művészcsalád. Tagjai: 1. *Matthäus*, id., • Basel 1593, † Schwalbach 1650. Dolgozott Nancyban, Párizsban és Németalföldön, azután Frankfurtban. Legnevezetesebb munkája 1640-ben, Frankfurtban jelent meg „Topographien" c. alatt és Theodore de Bryvel együtt készült közel 2000 városlátképet tartalmaz.

M. 2. *Matthäus*, ifj., • 1621, † 1687. Főleg arcképfestéssel foglalkozott.

M. 3. *Kaspar*, az előbbinek öccse, • 1627. Rézkarcokat készített.

M. 4. *Maria Sibylla*, a két előbbinek húga, • Frankfurt 1647, † Amsterdam 1717. Virágokat és bogarakat festett vízfestékkel és rézmetszettel foglalkozott. Jeles műve: Metamorphosis insectorum 1705. Amsterdam

K. G. II 108 l

N° 81.

—4293

4292 A. van der Neer:
Sz. Amsterdamban 1603-ban. † ugy

4292 Esti tájkén.

Sötétben
[redacted] ábrázo
mögé bujt hold a jobbról elterülő
a nádas felett négy madár röpül.
térben balról toronynyal erőd bon
legelnek, mig középütt az uton ku
férfi, ki nemez kalapot, szük ujj
pőt visel, kezeiben botot tart és
[redacted] a kinek öltözete főkötő, v
kurta szoknya, kezeit összedugta
égbolt felhőzött. Jelzése alól ba

Fa, méretei 38:64 cm. —
Gróf Pálffy János hagyomá
Jegyes. Száma a
vonatában IX:23.

Clichée

YN

A leltár szerint:
A. van der Neer: Nacht
gekauft zu Köln vom Burgec
No 23)

51 (7)

Méri István

a Szombathelyi Quirinus-basilika 1938-ban feltárt mozaik padlójának restaurátora, a M.N. Múzeum tisztviselője

Ford. Paulovits István:

Savaria – Szombathely topografiája. Acta Savariensia. 1. sz.

33 l.

Szombathely 1943

5601. Gyula

Az előtért elfoglaló és
a tornyok uralkodnak, az előt
lé, a [illegible] háttérben pedig
datszalagon:

GIULA.

Rm., mér. a vk. 5.

140-95.

Méri István

zobrazit

1926.

Činnisk 1930. 86 l.

Méri István, régész

a feldebrői római katolikus templom régészeti:

Méri István – Kovalovszki Júlia.

Magyar Építőművészet. 1984. 2. 40-old.

Néri Sándor
grafikus

M.D.V

A MÁV szolnoki jármű javító-üzeme
100 éves évfordulós emlékmája
— illusztrációk —

Kun Elek: Egyszázéves szolnoki üzem
Jászkunság, 1956. augusztus III. évf 9 szám
145 lap

Merian

reim

l.

Gerö Bvár

109. l

Merian

vérmetszet 1638.

Buda láthége nyugat felől

35

Rexa: 101 kép a régi Pest-Budáról, Kalikon 1959

Merian

Sambach

tovább
z

Szendy K.

Bpest nézesfőv. közig.
évk. 1942, Bp. 1943

98. l.

üntetendő az illető status össz-/férfi/
ben a rendelkezésre álló rövid idő
ogy az összlétszámból hányan vannak
n, amely korosztályokból már a behivá-
a bemutatószemlék megtartattak
zintén kivánatos, hogy a lehetőséghez
osok /:a póttartalékosokkal együt-
sztályi népfölkelők külön csoportok-

1915. május hó 26.
ter rendeletéből:

zteri tanácsos.

gának

Budapest.

M. D. K

MERIAN

~~[illegible]~~ Rajzok Budóról XVII. sz. r. v.

Preisich Gábor: Bp. városépítésének
története - . . . Bp. 1960. 10. l.

Christophorus Merhaber

habán név

1665-1680 között

Román János: A Habánok Sárospatakon

Sárospatak 1959.

28

MERHA'N Orsolya

MERHÁN ORSOLYA

Született 1970-ben Budapesten. 1993-ban végzett az ELTE művészettörténet-magyar szakán. Jelenleg a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesületében dolgozik. Rendszeresen publikál az *Új Művészet* és a *Balkon* c. lapokban.

Merhardt

Kiallt

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

Morhard Gyula

Szobor-arcképe, a Műcsarnok tav. tárlatán.

Est, 932. IV. 24.

Morhard Gyula

Szobor-arcképe, a Múcsarnok tav. tárlatán.

Est, 932. IV. 24.

Méri Gyula

Autostervező

1915 -

Éinisk 1930. 861

MERGLI *Simon*, császári architektus, † 1572. Miksa király parancsára 1567. restaurálta a munkácsi r. k. csúcsíves templomot.

E-G II 108

Sz. Amsterdamban 1603-ban. † u

4292. *Esti táj*

Sötétben ábrázolt dombos
bujt hold a jobbról elterülő tó vi
hol a nádas felett négy madár
város, előterében pedig balról erő
Ez utóbbin innen birkák legel
kutyától kísért házaspár közeled
szűk ujjú kabátot, térdig érő na
ben botot tart és hátán piros b
a kinek öltözete főkötő, vállker
barna kurta szoknya, kezeit ös
letes kosarat czipel. Az égbolt
zése alól balra vörös betűkkel
képpen:

Fa, méretei 38·4 : 64 cm. —
10000 K. — Néhai gróf Pálffy Ján
ber 14-én (1429–908). — Az átv
sára vonatkozó adatokat lásd a
tetett 1913 márczius 16-án (453

Kifüggesztésére vonatkozó a
ban. 1913 : 81. *Aert van der Ne*

Jegyzet. Az e festményre vor

a) a törzsleltárban (1920–
der Neer: Landschaft und Schloss
goldeten Holzrahmen auf einer Seid

b) a leltári kivonatban (20
A. van der Neer: Nachtlandschaf
Goldrahmen, gekauft zu Köln vor
59 breit (II. Salon);

c) a hagyományi jegyzékbe
van der Neer: Esti tájkép;

d) az átvételi okmányban (
der Neer: Esti tájkép. Fa, 38 : 6

Haag. 1912.
Pálffy

Mergli Simon

csaszári architectus

1567

lásd

Arch. Ert.

1911. 262

ugyanott 1572 be

Mergi

épitész

a munkácsi r. kat. templom román ízű architekturáját gotikussá alakítja át Miksa császár idejében és költségén. A templom hajójának elején Mergi latin nyelvű befalazott emléktáblája is fennmaradt e korból.

Lechner Jenő: A munkácsi r. kat. templom. Vállalkozók Közlönye. 1905. okt. 18.

Magyar utána nézni!

Margi Simon

építész

A mukácsi r. k. Gót templom megújítását a XVI. század középén Miksa Király vendelkezésére annak építésze Margi Simon, Büdy Mihály bistokló idejében eszközle, mint a templom bejárásánál beépített kőtábla igazolja

---

Lehoczky T. Beregvarmegye mongr.

II. 422 l.

Mergeler György

harangöntő

Brassó

a törneni (?) templom

harangja 1666-67.

Köst. idoből.

Korrespondenzblatt

1881. 140. l.

Regers

c. 35.

I Rot. 87

Hartmann,

August

Zur Hochschulfrage.

(Aus dem XXXV. Bande des Oberbayerischen Archivs besonders abgedruckt)

Mergeler Görg

Brassoi harangontö

IROD.

G. D. Teutsch Nachträge zur ältern siebenbürgischen Glockenkunde.

Korrespblatt, 1881. 27. l.
is 140. l.

Georgius Mergeller

Coronensis me fudit 1677 lehratu harag kolozsvárt, (mégik temp-lomban?)

Müller Fr. Ver. Arch. N.T. IV. 1859 235 l

Gerecze. A nüemlékek 434 l

Mergeler György

ércöntő

1576 Brassó

irod

Reissenberger. 23. l.

Mergeler Georgius

harangoutó

1576. Brassó.
(Hermannstadt,
Becken im Schallfenster)

Irod
2

Rothkunstgew. 8, 9. l

és 1666. Georgius Mergeler.
Coronensis. Homorod
tst. Mátom unitarius temp-
lom 2 harangja.

laid

Mülgl

(alighe
egy a
kettő.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

Mergeller Gregorius

1677. Gregorius Mergeller Coronensis a Kolosvári r. kath templom harangja.

Irod

Rothkunstgew. 9 l.

Lásd

Mülgl

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Georgius Mergeller

(Also fehér m)

Poka ~~falvai~~ ág-ev. templom XIV. századi harangja a negy evang nevével és Gloria in excelsis Deo Georgius Mergeller Coronensis me fudit feliratta.

Irod

D. G. Teutsch. Korrespbl. 1881. 27.

Gerecze P. A műemlékek helyrajzi jegyzéke és irodalma. Budapest. 1906. 106. l.

Margeler Georgius

harangoritó

Brassó

lásd

Batthyanaum

I. 102

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
írása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Mergeler György

brassai harangöntö

XIV. ? század

a törneni (?) templom
egyik harangját
öntötte

l

Korrespondenzblatt

1881. 27. l.

Fenti nem a XIV.
hanem a XVII. század
közepén működött

Mergeler György

brassói harangöntő

1

Batthyaneum

I. 102. 1.

~~Bronstein VI. 129~~

Mergeller György
brassói hgöntő

Pókafalvai ev. tpl.
Alsófehér vm. XVII. y.

Kolozsvári templom
(melyik?)
harangja 1677

Emil

Csüngö, hallstatt - Kori VI. 18.

Mérgesi ev. templom

MÉRGES (Győr)

Ev. templom, harang.

Römer Flóris: Elkészett régészeti levelek
Ipolyi Arnoldhoz - VV 1862, 236 l

Mérgeskai fa-

templom

falképei

Divaltagyrunvenel

176. l.

MDK

Mergi

Lechner Jenő: A munkácsi r.kat.templom
Vállakozók Közlönye.Bp. 19o5.okt. 18.

MERGIA, Simone, di. A XVI. században magyarországi erődítéseken dolgozott. /K.A.W./

Maggiorotti, 437.

Mergeller Gesetz

Orassai harangoritö

1677.

lásd

Batthyaneum

I. 106. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....
tanu.

.....
tanu.

Mergeller Gergely

brassai harangoutó
1677

l

Batthyaneum

I. 106 l

Szombathely V. 189

Merganti

temesvári czinöntő

láid

B. Adattár II. 320. l. 3. t.

Merganti

1751.

Merganti czinöntö Temesvár-
kalánkai lakos

Baróti, Adattár V–IX. 320.

Herzog

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mérffy

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Kol. 932. II. 23.

Mezgér Meyer Antal

A Képzőmův. Főcikola tanára

Lyság 1937 III. 20.

Bécs.

Boetzius Christophorus:

Kriegs-Helm. I. 148.

Nürnberg 1688

Merian

„Wahre und eigentliche Vorstellung Der im Jahr 1683. am 14. July Angefangenen Belaegerung .... der Kayserlichen Haupt und Residentz-Statt Wienn."

(Fölirat fönt szalagon, melyet két angyal tart, alatt a A–Z és Aa–Ll. alatt a jelmagyarázat.)

Ostrom. A város jobbra a középtérben; elől és balra a hegyek közt a seregek.

Méretei 40·1 : 32 cm.

Merian

(Talán Merian metszete)

Lipótvár. T. 561.

A térrajzban feltüntetett vár felé a Waag Flu-on örházas hid vezet, mely alatt tutajok ereszkednek lefelé és a melytől jobbra a Scala von 1000 Ruhten van adva. Felirata a várban:

New erbauwte
Vöstung Leopoldina
In Vngaren diesz seitz
der Waag.

alól balra: Caspar Merian fecit.
fölül jobbra az irattekercsen: Auff Ihro Kayserl: May: aller gnädigste Verordnung, Grundtriss der Neuwen Vestung Leopoldina genant bey Freystättl dieseits der Waag, in Vngarn, weliche zu Verwahrung vnd Hindertreibung der grossen Turckischen Macht vnd des Passes Bedeckung, theils Vngarn, Osterreich, Mähren, vnd Schlesien Ihren anfang zubauen genohmen, den 20 April Anno 1665.
magyarázó szövegének kezdete: A. die Vestung és befejezése: D. ein arm durch die Vestung.

Rm., mér. a rl. 21.8 : 29.6 cm.

Gutta. T. 1079.

A koronás magyar czimerrel diszitett lapon, melyhez allegorikus jelvényű iránytü is van adva, az ujjonnan létesitett sánczokat szemlélhetjük térrajzban. Felirata alól a jobbsarokban:

New Erbauwte Schantzen in Hungarn zwischen der Waag, vnd der Thonaw 1664. angefangen.

a balban: H. Obristen I. Priami Freyh:
Cōmunicirt
ez után: Casp. Merian fecit.
magyarázó szövegének kezdete: A. Alt Gutta so von den Kayserl. völckern 1663. abgebrand, vnd Jetzunder dem Türcken zuständig. és befejezése: F. Leitter worauff man das Türckische Lager vor Neu: heussel gesehen.

Rm., mér. a rl. 22.2: 31.5 cm.

Muz. és Kvt. Ert.

Merian, Caspar, rézmetsző III. 123.

Merian C.

Vöröskő. T. 4394.

A bástyákkal és őrtornyokkal védett kastélytól jobbra egyes házakat és diszkertet látunk, mig fölül nyilt koronával diszitett czimer köti le figyelmünket. Felirata:

Prespectivische Deli-
neation dess Berümbten
vnd [illegible] Vesten Schlosses
Byberspurg
In Hungarn H. Grafen
Palffy gehörig, wie solches durch
H. Obristen Ioseph Priami
Frey H. zu Fortificirn
angegeben worden 166[illegible].

a kereten belül középütt: H. Obristen I. Priami Freyh.
Communicirt.
jobbra: Caspar Merian fecit.

Rm., mér. a rl. 21.6 : 28.9 cm.

Merian Caspar

Térkép:

Ezen: „Extract, Was Aº 1663. zwischen der Röm. Kayßerl. Mayj Leopoldi vnd Türckischen grossen Sachs in dem Königreich Ungarn vorgegangen" az országot azon részében tüntet föl, a mely „Lewentz" – „Gran" – „Comorra" – „Raab" – „Hung. Altenburg" – „Pressburg – „Deben" városoktól „Trentschin" – ig terül el. A czímen fölül a „Thonaw Fluss" mentén a „Schantz in der Insul Schütt nichs unweit von Bruck", a „Schantz bey Gross Mogerdorff", a „Schantz bey Niarost" és a „Schantz bey Czitta, Alwo die Waag in die Thonaw fliesset" látható, melyek „Schantzen, welche Ht. Obrist. Jo. Priami Frhl. an vnterschiedlichen Orthen angeben 1663." Jobbra a „Scala von Teutsche Meilen, (fölött) mely 5-re van adva, a kiterjesztett szárnyú kétfejű sas lebeg koronával a fején s pallossal, magyarország czímerével s jogarral a karmaiban. Alól jobbra „Gran"-on innen

„He. Obrister Priami Frhl.
Concept. et Delineavit 1663"

s túl:

„Caspar
Merian fecit"

olvasható.

Rézmetszet, mérete a keretnek 27.2 : 36.3 c/m.

J. 4388.

CASPAR MERIAN, térképész

A metszet felirata:Die Ober Hungarische insurection Ao 1664.im Sptembris bey der Vöstung Zendere.Caspar Merian fecit.Georg Ssicha Delin ,et Communicavit.A metszet jobb alsó sarkaban a szendrői vár látképe./Kép 29.old./
33.old. 3.jegyz

KOMÁROMY JÓZSEF: Városképi adatok Szendrő történelméhez. 28.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei,1966.jún. 7.sz. Miskolc, 1966

Merian M.

MDK

hatásos rézmetszete Budáról az "Archentologia Cosmica" c. művében /1638/ Siebmacher követi. Merian hatása a XVII sz. végéig észlelhető.

11.

/dr. Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86. és XVI.o. Bp.1937.

M.D.K.

M. Mérian, rézmetsző

1638-ban való, Buda és Pest török hódoltság korabeli látképét ábrázoló rézmetszetét közli:

Erwin Seemger: A Town's History - through Prints and Water Colours

BUDAPEST, 1968. Bp. VI. évf. ápr. külön sz. 18-19. old. angol nyelv

Merian M.

verin =

l

Vill Györ

3. l.

MOBKA. 3166

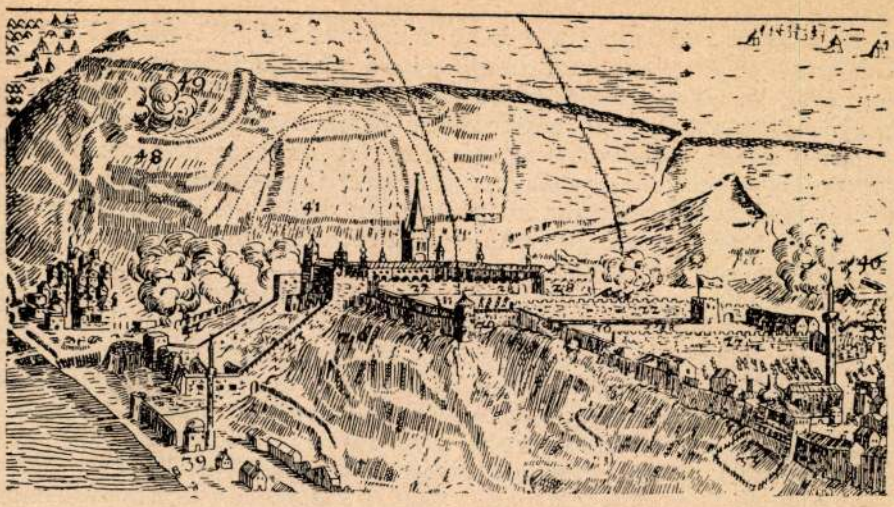

A hajdani királyi vár

Irta: Dr. HORVÁTH HENRIK
a Székesfővárosi Múzeum őre

I.

Történeti városépítészet a mi napjainkban szinte külön tantárggyá vált. Keressük a régi várak és városok helyrajzait; körvonalaik változatos hullámjátékát. A rétegek sorrendjét, melyek az eredeti városkép köré lerakódtak. S minden kultúrkorszak ott maradt nyomait. Ezért gyüjtjük szorgalmasan mindazokat a képeket, festményeket, metszeteket és rajzokat, melyek egy-egy város multját megőrizték. Ezért lett divattá a várostörténeti képek gyüjtése, melyeknek becse a történeti kutatás számára a legnagyobb. S ezért van, hogy az ilyesfajta régi metszetek értéke is nőttön nő.

Ez a feladat még fokozottabb mértékben lebeghet a Budavár-gyüjtők szemei előtt. A mi hajdani királyi várunk egykori építészetének formái beosztása, körvonalai, stílusa, csupa bizonytalanság. Még a külföld hasonló kutatásainál is több homályosságot mutat. Hogyan van ez? Onnan van, hogy azt, ami jelenleg építészeti valóságként adva van, azt kiindulásnak, de még támaszpontnak sem lehet elfogadni. A jelenlegi királyi vár nem lehet a kutatás kiindulópontja.

Ezért kell nekünk még sokkalta gondosabban keresni a régi képes ábrázolásokban rejlő adatokat, mint ahogyan azt nyugatibb városok történetkutatói cselekszik.

II.

Milyennek képzelik el az eddigi »rekonstruálók« a hajdani Budavárát? Miképpen állítják elénk a magyar királyok egykori rezidenciáját?

Az összes ilyen rekonstruálók az ő elméleti megállapításaikban jórészben a saját fantáziájukra támaszkodnak és csak kis részben a legrégibb ismert reprodukciókra. Ez a legrégibb ismert reprodukció Schedel »Világkrónikájá«-ban jelent meg, fametszet és állítólag Michael Wohlgemuth-tól (Dürer híres mesterétől) származó ábrázolása a hajdani budai várnak. Ez az első forrás.

A Műgyüjtő. 1927. 4. f.
94, 96. Egyed

korai szintézisével szemben inkább részletmunkák. Hivatalbeli utóda, a dalmát Leo *Planiscig* munkássága jelenti a legújabb fázist, nagy katalogusával, az Estei-gyűjteményről szóló publikációjával s az alig egy éve megjelent, méreteiben is nagyszabású Riccio-monografiájával azon a csapáson halad, amelyet Schlosser tört. A német reneszánszbronzok változatos sorozatára egy magyar tudós, *Meller* Simon vetett fényt a mult évben kiadott hatalmas könyvével (Die deutschen Bronzestatuetten der Renaissance), amely Peter Vischerről szóló korábbi monografiájának kiegészítése, sok tekintetben betetőzése.

A tudományszak fiatal, de már eddig is sok félreértést és homályt oszlatott el. Feltűnő például, hogy igen sok reneszánszbronz került elő a múzeumok görög és római osztályából, ahol mindeddig mint antik emlékek szerepeltek. Feltűnő, de nem érthetetlen, mert az olasz mesterek olykor tudatosan másolták az ókor emlékeit, mint pl. Antico, aki nevét is azért kapta és használta polgári neve, Pietro Alari-Bonacorsi helyett.

A bronzok gyűjtése nem új divat s mai amatőrjei II. Pál pápát, Cosimo Medicit, a »pater patriae«-t vagy a különcségeiről ismert s mint vérbeli gyüjtőt máig nem méltányolt II. Rudolf császárt tisztelhetik elődjeikül. A magyar gyüjtők közül elég, ha új szobrászatunk kezdeményezőjét, Ferenczy Istvánt említjük, akinek hagyatékát a Szépművészeti múzeum vásárolta meg. Ferenczy csekély anyagi eszközökkel, elfogult és bronzzal nem rokonszenvező korban páratlan gyűjteményt hozott össze. Elég, ha a Leonardonak tulajdonított lovasszobrára emlékezünk, amely akár Leonardo, akár nem Leonardo műve, társtalanul áll a bronzplasztika történetében.

Ferenczy István példája lelkesítse bronzgyüjtőink kis csoportját, de lelkesítse azokat is, akik haboznak s nem merik fejszéjüket nagy fába vágni. Annyi kétségtelen, hogy erre az ösztönzés is, tanulságos kiállitások útmutatása is eddigelé meglehetősen hiányzott nálunk. Múzeumaink és magángyűjtőink talán semmiből sem adtak oly keveset kiállításainkon, mint ebből. Műkereskedelmünk — talán épen azért — ugyanoly mértékben elhanyagolja a kisbronzokat, mint művészeti szakirodalmunk. Bizonyos, hogy a kisplasztika gyüjtése nem oly könnyű feladat, mint a képé, grafikáé vagy kerámiáé. Az objektumok aránylag drágák, bár hiány nincs bennük. Nagyon sok kerül a piacra még ma is s közöttük elsőrendű, múzeális darabok sokkal nagyobb százalékban, mint bármely más gyüjtési ágban. A hamisítványtól rettegőknek különösen ajánljuk a reneszánsz eme vonzó, intim emlékeit. Gyüjtsenek patinás darabokat, mert a bronzpatinát nem lehet úgy hamisítani, hogy kicsit iskolázott szemet félrevezetne. A kizárólagos birtoklásra vágyódókat megnyugtathatja az a tudat, hogy reneszánszbronzokból kópia nincs, csak replika: több példányban sohasem kerültek kiöntésre, mindegyikhez külön viaszmodell készült, amely az öntés alkalmával megsemmisült.

NÓGRÁDVERŐCEI KERAMOS
a legfinomabb művészi magyar FAYENCE. Kapható minden jobb szaküzletben
és a gyár központi lerakatában, Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 62. szám

A másik irodalmi forrás Bonfini: »Decades«-e. Mindazok, akik újabban a királyi vár képét újra feltámasztották — Meldemanntól Lux Kálmánig — erre a két forrásra alapítják következtetéseiket. Már most azután aszerint, hogy ki melyik forrást tartja autentikusabbnak, aszerint domborítja ki a várépület jellegét. Az egyik úgy véli, az épület gótikus volt. A másik Mátyás humanista műveltségének megfelelően a reneszánsz pompa minden kultúráját odavetítve, reneszánsz-stílűnek támasztja fel a várat. Az egyik és a másik stílusváltozat mellett van egy harmadik is. Ez egyszerűen összekever gótikát és reneszánszot, mikor a budai vár régi formáját megállapítja. Ebben a tarka keverékben, ebben a korcs megoldásban tornyok és ormok, pillérek és oszlopok, pilaszterek meg konzolok zavaros összevisszasággal szerepelnek.

Csak éppen arról feledkeznek meg a történeti építészek, hogy a kiindulópont hamis. Nevezetesen Schedel városképéről már Valerian von Loga kimondta a halálos ítéletet s azóta senki sem tudta ezt az ítéletet megváltoztatni. Az a legenda pedig, hogy Michael Wohlgemuth Budán utazgatott volna s itt vázlatokat készített volna a budai várról, merő kitalálásnak bizonyult.

III.

Sokkalta valószínűbb az a feltevés, hogy a budai királyi vár eredeti formája a Zsigmond korában divó északi téglagotikára támaszkodik. Egy erős védelemre berendezkedett, bástyatornyokkal kiépített vár, amilyennek Zsigmond székhelyét kartársai dicsérőleg emlegetni szokták. Ilyen vár- és torony-konstrukciók szép számmal akadnak XIV—XV. századbeli városképeken, másfelé is. Német és francia miniatürökön, a felső-sváb iskola képein sorra-rendre felvonulnak előttünk. (Ulrich Maier, Friedrich Herlin városképein.) De nem is kell messzire mennünk: nálunk ugyancsak Zsigmond alatt Brassóban felépült a Katalin-kapu s ez csak méreteiben üt el a budai palotától, de stílusban nem. Zágrábban van egy Perényi-incunabulum s abban egyik kánonnak finom kis miniatürje. Gerevich Tibor éles szeme ezen mindjárt észrevette, hogy ez Budának legrégibb látképe. De egyéb támogató-adatokra is lehet itt még hivatkozni. A sárvári kastélynak van egy mennyezetképe H. R. M. mestertől, akinek inkognitóját még eddig nem sikerült megfejteni. És pár évvel ezelőtt a pesti műkereskedelemben felmerült egy ugyancsak tizenhetedik századi olajfestmény Franz Geffelstől. Mind a gótikus Zsigmond-palotára engednek következtetni.

Ez a palota valami lényeges változáson Mátyás alatt sem eshetett át. Legfeljebb toldalékokat kapott, egy-egy ballusztrádot, kapuzatot, új ornamentális függelékeket. De megmaradt eredeti stílusa. S nem változhatott lényegesen ama hosszú korszakok alatt sem, melyek a Mátyás halála utáni időktől, Jagellokon, török hódoltságon át vezetnek a tizenhetedik század végéig. A keresztény ritus és a nemzeti királyság palotáit tudvalevőleg alig-alig építették át a törökök, akiknek mecsetek, minaretek, fürdők kellettek inkább.

IV.

A Fővárosi Múzeumban van egy festmény, mely 1694-ből való. Ezen még egészen ószerű a középső zömök, tornyos épület.

Ez mutatja, hogy az egykori festő még a Zsigmond-korbeli várkép alapvető formáit látta. De a tizenhetedik század második felében már rengeteg metszet is keletkezett Budavárról. Akkor, mikor a török hatalom elleni vállalkozások döntő stádiumba jutottak, az egész nyugati világ feszülten

Budára figyelt. A kor német, olasz, francia, angol, sőt holland és spanyol kiadványaiban is budai veduták bukkannak fel. A budai metszetek e csoportjában nagy a változatosság és kevés a helyszíni felvétel. De egyben valamennyi megegyezik. Abban, hogy a Wohlgemuth-féle ábrázolással vajmi kevés közösségük van. A gyüjtőket e metszetek elsősorban művészi becsük szerint érdeklik. De a városkép rekonstruálóját az érdekli közülük leginkább, amelyikről feltehető, hogy a leghívebb. Más szóval az, amelyiknek szerzőjéről gyanítjuk, hogy — életkörülményeinél fogva — itt volt, vagy éppen itt élt. Ilyennek látszik Giovanni Domenico *Fontana* hadimérnök metszete, (melyet a 94. oldalon közlünk). Ő egészen kétségtelenül helyszíni megfigyelő volt. Hiszen Lotharingiai Károly egyik leghűségesebb csatlósa volt e metszet készítője. És a metszet önmagát igazolja: pontos taktikai és hadászati felvétel, biztos kéz rajzolta vonalait. Minden fontos objektum rajta van: várfalak, rondellák, koronázó helyőrségi templom. Még a várhegy földtani szerkezete is. És mindaz, amit a metszet elmond, pontosan összevág a Perényi-incunabulummal és összevág az ismeretlen H. R. M. mester képével.

V.

Még egynéhány metszet van ez időből, melyekről feltehető, hogy készítőik közelről ismerték a hajdani királyi várat. Ilyen az ifjabb Meriáné is, akitől Károly herceg legjobb arcképe is származik. Ilyen az apjáé is, amely korábbi keletű s 1638-ból való. Mind e metszetek egy közös ősre, *Siebmacher* itt közölt metszetére támaszkodnak. Ennek a csoportnak az a jellemző sajátsága van, hogy a várépületet s az egész várost fantasztikus keleti formák borítják. A fentebb említett Fontana hadimérnök józan és pontos. Ezek a Siebmacher-követők erősen szárnyaló képzelettel dolgoznak.

De azért ez utóbbi iránynak szinte tömegesen voltak követői. Hiába, a művész szívesebben vesz ihletet attól, aki fantasztikumot kever a tényekbe, mint a hűvös valóság-éreztető mérnöktől. És Siebmacher szelleme tovább élt a metszetekben. Még az éremvésők, akik Budavára visszafoglalásának nagy triumfusát ezüstlapon örökítették meg, még ők is a metszetek ez atyjához fordultak vedutáért.

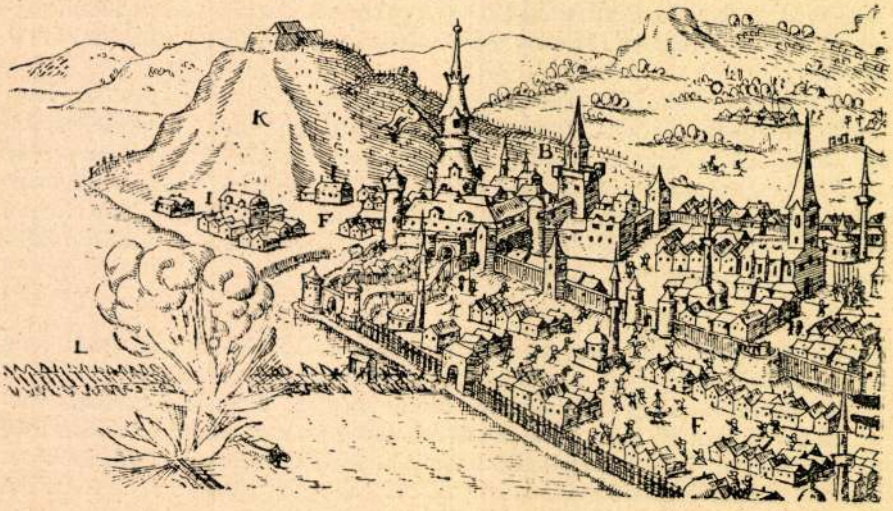

Merian M., grafikus

Győri Szemle, 1930. I. 230.,240.

Pfannl Jenő: Régi ábrák és képek Győr váráról.

MERIAN /

rézmetszet (rézlet) 1650-ből
(jobb nélen a gellérthegyi
tőrök erőd)

Berza László-Marót Miklós:Citadella Bp. 1962.

/12

Merian (1650)

a Gellért hegy és a török erődítés –
Metnet~~szaja~~ 1650-ből (francia nővel)

Berza László – Marót Miklós:
Cytadella. Bp. 1962.

12.

Merian M. ifj.

1718

l.

Budavnraf. 1936

22. l.

zetőt,aki a 10.tábori tüzérezredben mint
a frontról visszarendelték és az ezred
yezték át,van szerencsénk ujból tiszte-
mennyiben felmentése most is nehézségek-
t a zimonyi ezredéves emlékmüvön fogana-
ieszközölni méltóztassék.
k első teendője lenne a helyreállitáshoz
k a hely szinén megállapitása,hogy az épi
ználásával a megrendelések mielőbb esz-
egtörténte után lesz szerencsém a helyre-
emleges javaslatunkat Nagyméltóságod elé

Merian, Matthäus

úgy látszik 1690-ben
meghalt,
mert alábbi munkát
már örökösei adják ki:

Merian M.: Theatri Europaei Continuatio Zwölffter Theil etc.
Folio, 1146, 19. l.

Magláth könyv. kiáll.
84. l.

(Merian, Mattheo)

könyve

( ) Neuwe Archontologia Cosmica etc.
Frankfurt a/M.,
1688.

Az összes csaszárságok, kiratyságok és köztarsaságok leirása, számos vézmetszettel -

Majláth tört. kiáll

77. l.

Wagner Ru
kezeihez Vag
kapidejüle
f. hó elején W
vezető úr a
várépítkeze
szóval: ke
vett át.
A legu
nyilvánítás
mélt. szóvá

telegrammot erkürtem, melyen a kintalást felsegyegtem.

Bp. oct. 6. 1908.

Merian

Theatri Europaei Continuati c. munveben közli Munkács látképet
A Rossi munveben megjelent Munkács-várkepek utan

Sas Andor dr. Szabadalmas Munkács város levéltára. 1376–1850. Munkács, 1927. 122. l.

A MAGYAR KÖR. VALLÁS. ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM

min. iroda s. tiszt. 4.

A hivatalos másolat hiteléül:

Zavó Mihály
min. iroda s. tiszt. h.

S KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERI
ztály

Merian

nuve: Ungar. u.
Türck. Chronick.
Nürnberg, 1685.
Egyes metszetek
Eimmart György nürn-
bergi rézmetszőtől

Majláth tört. kiáll
241. l.

UEL KŐBÁNYÁSZATA

AKALÁSZI MÉSZKŐBÁNYÁK BÉRLŐJE

FIÓKÜZLETEI:

DEBRECZEN
Piacz-utcza 85. sz.

TÉCSŐ
Máramaros megye

MUNKÁCS

A: ERDŐBÉNYÉN.

Erdőbénye, 1908. Szeptember 23.

os Bizottsága

Budapest.

telettel van szerencsém igazolni, h
th. templom-szentély helyreállitásá
s munkáról bennyujtott K 881.38
„Hermes" bank utján:

Merian

l.

Budowniczy 1936.

18. l.

számolja el.

A hivatalos máso

Mezényi
igazgató.

Látta.

Dmedrey

Füch
IV/23

A VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. K. MINIST. SZÁMVEVŐSÉG
XIII. csat.

Merian

l

Frey Burgl 1929

X. l.

műemlékek
országos bizottságának

Budapest.

VI. ker. Andrássy út 65 szám.

nokhoz vezető sétautak karbantartá-
ivatalától az 1916 évre felvett 60 korona
ód sódó és 2 darab okmánnyal fel-

Merian

Budacs Pest latkepe

Megjelent: Merian:
Neue Archontologia
Cosmica ... Frankfurt,
1638.

Majláth tört. kiáll
231. l.

izottságának,

Budapest.

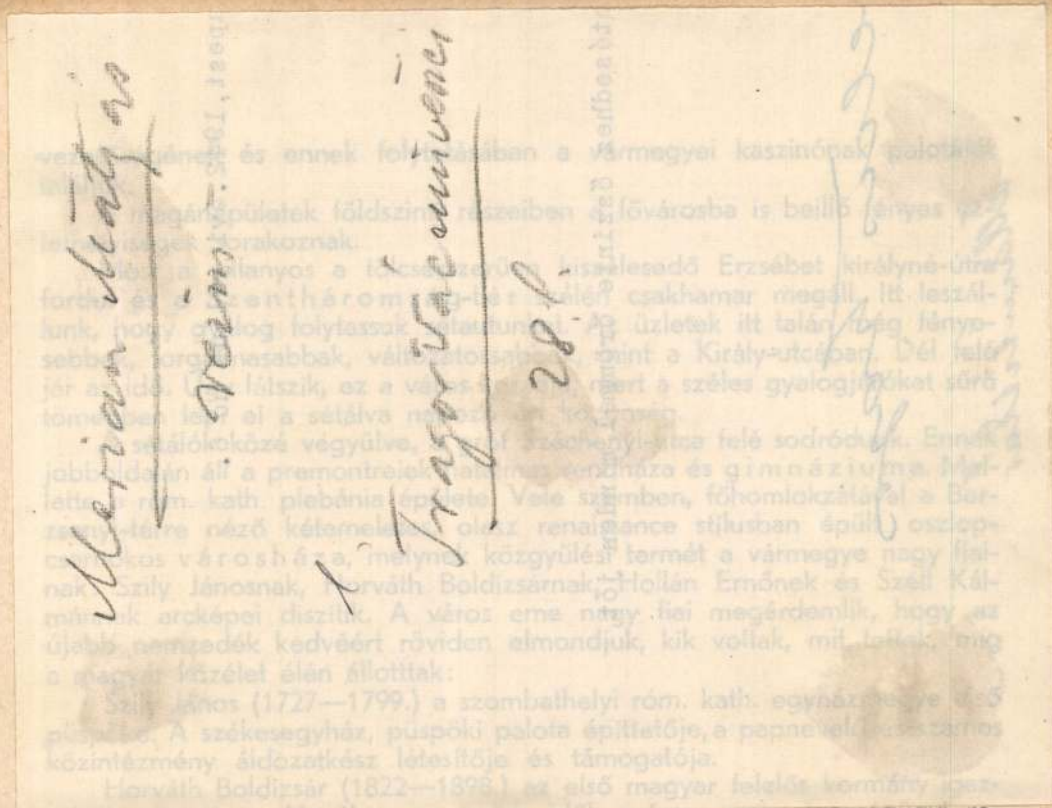

sagügyminisztere. Nevének az újabb idők számos nagy igazságügyi re-

Pál életéből vett jelenetek díszítik. Nagy termében Maulbertsch hatalmas, művészi kompozícióinak látása rég letűnt történelmi korok emlékeit újítja föl. Mennyezetén a tudományok, művészetek allegorikus hódolását látjuk a Vallás előtt. Oldalfalain az ősi Savaria életéből vett jelenetek vannak megörökítve.

Itt Tiberius Claudius mesés kora elevenedik meg előttünk. Az ős Savaria születése, alapítása. Az első colonia Pannoniában. Az első kultúrfészek a barbárok között. Egy más falon Septimus Severus, majd Konstantia alatt látjuk a város virágkorát. És hogy teljes legyen az ókori képciklus, a hunn áradat pusztításait is: négyszázados dicsőség után a dicstelen kimúlást, a római művészet nagyszerű alkotásait követőleg a barbár kezek rombolását.

A püspöki palota mellett, a Berzsenyi-tér beöblösödésében áll az ugyancsak Szily János püspöksége idején (1791—97.) épített **székesegyház**.

A templom stílusa jellemzi a kort, amelyből származik. A monumentális építészetet ebben az időben a XVI. Lajos féle francia építészeti irány uralta. Ennek megfelelőleg képezték ki a székesegyház faragott mészkövekből emelt homlokzatát is: alul az egyszerű dór-, emeleti részén a csigavonalas fejű jón oszlopokkal, háromszögű

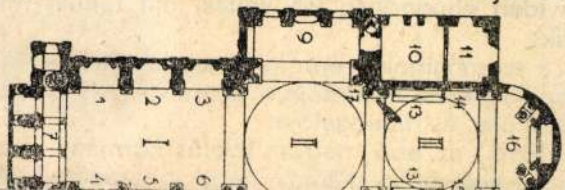

M.D.K.

Merian, Matthaeus (1593-1650)

hírneves baseli rézmetsző és könyvkereskedő. Szerző három művét ismerjük, de hitelességüket kétségbe vonja, mivel M. nagy műhelyt foglalkoztatott és semmi adat sincs arra, h. Magyarországon járt volna. A képek Bachmann F.: Die alten Städtebilder c. műve alapján készült.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp. 1963. 49., 157., 253. ~~old.~~ 303. old.
XXIII., XXIV. t

MDK

M.Merian, graf.

a 17.sz. kronikairodalmából ismeretes pest-budai rézkarcok jó része az ö tüje alól kerültek ki.

Dr.Kremmer Dezsö: Horánszky Lajos könyvtára.II. Könyvtári Szemle. 1915.ápr.-aug. 111-119.l.

mdk.

Merian

1650-ből, származó rézmetszetének részlete
A Gellert tegy nyugat felől a török erőddel. Tabán
Középkori Palota egy része, déli nagy rondella, és
Buzogánytorony 4. kép.

Radnai Lóránt: A Citadella 1963. Bp. 8. l

M.D.K.

MERIAN, Mattheus

Nógrád látképe közmondás illusztrációjának hátterében

rézkarc és rézmetszet.

először megjelent: 1625-ben Frankfurtban Eberhard K
Kieser Thesaurus Philo-politicus c. müve 1 köt.

Rózsa György: Nógrád várának ábrázolásai

Müvészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 188. Q.

Rózsa György: Nógrád várának ábrázolásai

Művészettörténeti Értesítő 1961. 2-4. sz.

M.D.K.

MERIAN, Math., id.

Buda és Pest nyugatról a XVII. sz. közepén (metszet) rept.

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 162.

.M.C.

B.D.K.

Peter Jensen

Se. D. K.

MERIAN, Matheus

A budai vár nyugatról. Rézmet-
szet. (1650) Repr.

Preisich Gyábor: Bp. városépítészének
története... Bp. 1960. 100. l.

MERIAN ,Matthäus, id. rézmetsző M.D.K.
/ 1593-1650/
Buda látképe. Rézmetszet.

M. Merian: Neuwe Archontologia Cosmica....Franckfurt am Mayn..... 1638. C. mü 57 .táblájának illusztrációja repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 129.l.

Merian Mathias jun.

rézkarc: Buda ostroma É-ről tekintve.

43.o. 97. szám.

/Dr. Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 és XVI.o. Bp. 1937.

Merian Matthias

Sandrart tanitványa

részletszete Buda ostromáról atyjának 1638-ban megjelent művére támaszkodik, bár Buda topográfiájáról közvetlen tapasztalásból gyüjthetett volna adatokat.

16.o.

/dr.Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

Merian, Mathias Jun. MDK

Rézkarc: "Prospect der Statt Ofen"
Buda ostroma É-ről nézve. A vár lángokban.

53. o. 139. szám.

/dr.Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 o. és 16 mell. Bp. 1937.

Merian Mathias Junior. MDK

Rézkarc- 1686 - Buda ostroma Ny-ról tekintve.

44.o. 105. szám.

/dr.Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86.o. és16.mell. Bp. 1937.

MDK

Merian M/athias / Jun.

Talán az ő műve a XX 122- rézkarc, mely Buda ostromképét Nyéről ábrázolja az északi és déli hadállások feltüntetésével.

48-49. o. 122. száa.

/Dr. Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 és XVI.o. Bp. 1937.

Merian, Matthäus, id. MDK

Moritz v. Hesse-Cassel hg (+ 1632)
halotti archepét résztette el
rézmelszeten.

Pigler, A. Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV Tom. 1956. 1-2 n.
15 co.

id. Merian M. M.D.K.

18.) Buda vára 1638-ban. Rézmetszet.

Budapest székesfőváros történeti muzeuma kiállítása: Buda Tóbuda, Pest. Budapest 1946. 6 lap.

Merian , Mateus id.

MOK

rézmetszete

Repr: Buda és Pest Nyugatról a XVII sz. közepén.

122.o. 102. kép.

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

GASPAR MERIAN, rézmetsző

Hitelesnek elfogadható metszete Kálló váráról. XXIII. tábla, 2. kép. Fekete repr

KOROKNAY GYULA: A Kállói Vár 73. old

A NYIREGYHAZI JÓSA ANDRAS MUZEUM ÉVKÖNYVE, II. 1959. Bpest, 1961.

GASPAR MERIAN, rézmetsző

Kálló várról hiteles rajza van. XVII. századi művész. Lucas Georg Sicha, a német városok kedvelt művésze készitett utána másolatot. Az olasz metszet heroikusabb. Ez utóbbi alá Eggen alárajzolta a vár lépték utáni alaprajzát, a védművek keresztmetszetét is. XXIII. tábla, 2. és XXIV. tábla, 1. kép. 6. jegyz 1665 ben 75 oldal

KOROKNAY GYULA: A Kállói vár 73. old

A Nyiregyházi JÓSA ANDRAS Múzeum Évkönyve. II. 1959. Bpest. 1961

Merian M.

verin

Pozsony látképe
1649-ből

fensitöt

repr

Janota I

85. l

Petit 36.

hol
az a szélfujta levelekkel kombinálva

lemeket a hengeres oszloptörzs és a
s kapcsolat kifejezésének szolgálatába
eveleket, félpalmettákat a xxxxxxxx
kaoszlopfő formájára emlékeztető szög-
a bimbós oszlopfőt idéző levélcsomó
a tipushoz tartozó oszlopfőkön a xxxx
erg közvetitette burgundi és normandiai
nak. Igen jellegzetesek az indadiszes
sza indákat a klasszikus eredetü pal-
ték /v.ö.Gelnhausen, Pfalz/./.... kép/
való átmenetet jelenti az a két oszlop-
ásba fonódó gyöngysoros szalagok közt
somók támasztják alá a fejlemez sarkait.

Merian, Matthias

rezin

Pozvony látképe

1638

Vrod

Menclová, Dobroslava

Hrad Bratislava.

Bratislava, 1936.

34. l. IV. tabla

Merian Mathei

verin

Frankfurt 1702.

irod

Veress Gyulavárs

447. l. 450. l.

EGMONT COLERUS

AZ EGYSZEREGYTÓL AZ INTEGRÁLIG

Ez a kitűnő könyv azt a feladatot vállalta, hogy a laikus olvasót bevezesse a rejtelmes matematika világába. Nem kell olvasásához semilyen szaktudás: aki a kis-egyszereggyel tisztában van, az már élvezheti Colerus könyvét és vezetése mellett eljuthat a matematika birodalmának legmagasabb csúcsaira: a differenciál- és integrálszámításhoz.

V. HÓ	31 NAP	MÁJUS

Vasárnap
29
Exaudi

Hétfő
30
Arki Janka

Kedd
31

Merian, Matthäus

verm.

+ 1593

l.

Divíparmtört

182. l.

DOHÁNY-NAGYÁRUDA
DOMBÓVÁR

Európa

Könyv és lapkereskedő

Budapest
V. Rothermere u 1.

Marian Mathias Ity

1.

Muz. és Kvt Ert

1913. 259 l.

Merian Mathias ifj

*Buda ostroma 1686-ban
fenti rézkarca, meg-
jelent az alabb emlitett műben.

Kremnemetmet

128, 129. 130. l.

146. l. 147. l. 148 l.
155. l. 156. l. 160. l.
161. l. (Keppel) 162. l.
163. l. 167. l. 168, 169. l.
202. l. (keppel) 170. l. 171, 186. l. 192. l.
193, 194 (keppel) 195. l.

A Theatrum Europaeum
c. Kronikát Merianék
adták ki, a mű metsze-
teit az ifjabb Merian
készitette. (rézkarcok)

Ez a metszetszet nem azonos a
már emlitett, Buda ostroma a
Vermező felől c. metszettel.

…kövek.	TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT
…374.	SZÁRMAZÁSI HELY
…103. …19.	MESTER
	SZEMÉLYI VONATKOZÁS
	EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

…:

…körű architektonikus alapon álló, domborművű en…
…n, jobbradűlő családjegy nélküli háromszögalakú
…ndzsatámasztó mélyedés is van. A majusculás
…s) EPULTUS. ANDREAS. SE.. IP.. AN.. D.M.
…eltemetve Se..ip.. András.. az Ús 1374. esztendejében.
…pfalaiból ástála ki a restaurálás alkalmával.

Merian, Mathias ifj

wód

Kremneinetmet

196.l. 200.l.
202.l.
207.l.
209.l.
211, 212.l.

HELYSÉG

KOLOZSVÁR.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

S

KOR

1

ŐRZÉSI HELYISÉG

Erdélyi Muzeum.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Haller Gábor és felesége sire

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS

FÉNYKÉP, RAJZ

Merian Mathias ifjabb

Buda és Pest ábrázoló
metszeset az itt fart had-
mérnökök-várlatainak-
felhasználásával készít-
hette. Egyébként II. Miksa
Emanuel választófeje-
delmet, aki 1684-ben kisé-
relte meg először a budai
ostromot, szemelyesen is-
merte.

Kremnémetmet

125. l.

HELYSÉG

VÁC.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Templ

KOR

XVI

ŐRZÉSI HELYISÉG

Ferencrendi templom.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Főoltár.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

FÉNYKÉP, RAJZ

Merian Mathias
frankfurti rézm. (idősebb)
Buda látképe kelet felől és
Buda látképe ízakról.
Merian: Newe Archontologia Cosmica. Frankfurt 1638. A metszet nagyon sok utánnyomásban ismeretes.

Kremnemetmet

97. l. 111. l.

Fenti Siebmacher János metszetei után dolgozok. Topografiai szempontból nem megbízható.

IRODALOM

JEGYZET

MOB. lemezszám: 1351.

Fényk. ltsz.: B. 725.

Merian Mathias, az ifjabb frankfurti rézm.

Buda és Pest látképe ennek felől (*)

Megjelent:

Abellinus: Theatri Europaei continuati Frankfurt 1691.

A metszet mises szignálva mesterének Kremmer fentit tartja

Kremneinetmet

123, 124. l. 125. l.

(*) Repr. Károlyi Budavára vissza vételéről szóló művében a 201. lapon

Nem a helyszínén, de megközelítőleg pontos értesülések alapján szerzett metszet

omberendezések.

II.sz.közepe.

:

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

Merian, Matthaeus

Verin

l,

Tragor Václava

130, 131 l. 154,

156 l

2055. B.E. Murillo tanitványa:

Madonna a gyermek Jézussal és

A felhőkön trónoló Madonna
a balról térdre ereszkedett szent D
Jézus kissé előre hajlik és szent K
tyolt, derékon megkötött piros ruh
begő négy angyalból egy az olvasot
Ricci családból származó női szentn
néz és balkezét keblén nyugtatja. M
kutya hever. A térdelő szent Katali
nyakába vetetten olvasót hord. Domo
töztek. Fölül ötös csoportokban ang
nél liliom van és alattuk egy a fe
látszanak és Jézus közelében két an
a földön könyv és liliomvirág feksz

Vászon, méretei 160.2: 29
Bubics Zsigmond ajándéka

Merian, Mattäus

l.

Kel Bpgrafabr

97, 105, 122. n

1906. IX. 15.

Városi tanácsnak Temesvár. Felhatalmaztatik hogy a Bázel Aurél-féle könyvgyűjtemény vételára fejében a 25.000 kr. nagy államsegély terhére 2114. kr.-t folyósítsa. (793/1906.)

Merian Mathaeus

Vezni
(1593 – 1650)
Báthory István
2 archépe Vezni

Repr és leírva

Komornicki

472, 477. l
479. l.

Merian M

rézmetsző:

Topographia Regiae Lg. Civitatis Posoniensis vulgo Pressburg ... cum castro ubi sacra R. Corona conservatur. J. L. Gottfried: „Newe Archontologia Cosmica" cimű nagy mukájában. Frankfurt. 1646. Folio.

Rendt rép. metszet

Ortvay T. Pozsony varos
tört. Pozsony 1895. II K
I r.
reprodukcja

Bubics. Magyarországi várak. 57. l.

Merian Maty

1. Kismarton. n. fol. metszet. Merian Maty. 1649. Frankfurtban kiadott: „Topographia Provinciarum Austriae, Styriae, Carinthiae" c. mü-ben.

Bubics. Magyarországi várok. 37 l.

Merich Mátyás

1661-ben Eperjesen öntötte a szádalmási (Abaúj-Torna vm) rk. templom harangját.

Vallás- és Közokt. Minisztrium. 8015/1917 (sz. akta-cly.

Sztupa György.

Térdig, balrafordul
nyével van ábrázolva. Öltö
korra kötött keskeny nyakke
jű kabát. Felirata a kép a

SZTUPA
Vaskorona r
s Fehértemplom kerület

a térdeknél: Ny. Grund V.
legalól jobbra: KIADTA: V

Könyomat chinai pap

Szn. 81-
1641-90

Merian M.

verin.

Lisl

Györi Lemle

1936. 53. l –

MOB könyvtár

I

Merian M.

rezin-

cród

?

Pfannl Jenő:

A győri vár a közép-
korban.

Győri Szemle

1936. 181. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Merian, M

Laid

Pfannl György

240. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Merián Máté
rézmetsző.

Buda-Ofen – n. fol. nyugatról táv lattal – tiszta szép metszet Merián Mátétól, alul német magyarázats. „Newe Archentologia Cosmica" cimü J. L. Gottfried által kiadott fol. munkában. 1646. Frankfurt.

Bubics. Magyarország várak stb. 4. l.

Dinnert Ferenc

szobrász.

Muz. és Kvt. Ert.
III. 38.

Merian, Matthaeus

Merian, Matthaeus

Mermerne Nóra, grafikus

A kecskeméti művésztelep kiállítását a Megyei Művelődési Központban rendezték, melyen a művész szerepel műveivel: „Hajnali utazás" c. grafika (említve)

Halász Ferenc: Bemutatkozik a művésztelep.

Petőfi Népe, 1976. nov. 7.

Mennezi Nóra

fiatalasszony

lúró 22 x 27

Dolgozó emberek között kiáll-
Ernst muzeum 1968. jan-

Mermeze Nóra

Fiatalasszony lincó
22x27

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968

Mermeze Nóra festő

a kecskeméti művésztelepen, a csendes környezetben dolgozik a festő.

Petőfi Népe, 1973. júl. 12.

Mermeze Nóra

"Lovasok" cimmel a lap bemutatja a müvész képét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 7.
XVIII. évf. 36. sz. 13. lap.

Mermeze Nóra

Két férfit ábrázoló képét "Illusztráció" cimmel hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 22.
XVIII. évf. 25. sz. 15. lap.

Mermeze Nóra

"Komédiások" cimmel a lap bemutatja a művész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. aug. 25.
XVII. évf. 34. sz. 7. lap.

Mermeze Nóra

"Két ex libris" cimmel két rajz.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 1.
XVII. évf. 35. sz. 8. lap.

Mermeze Nóra

"Cirkusz" cimmel mutatja be a lap a müvész ké
pét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 8.
XVII. évf. 36. sz. 2. lap.

Mermeze Nóra

"Mulatozók" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juni. 9.
XVII. évf. 23. sz. 5. lap.

Mermeze Nóra

"Táncosnő" cimmel hozza a lap a művész rajzát
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 27.
XVII. évf. 43. sz. 10. lap.

Mermeze Nóra

festőművész kiállitása. Bp, Fővárosi Művelődési Ház.
- Ism: Láncz Sándor, Művészet, 1967.8.évf.8.sz.47-48.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7.l./

92. l.

Mermeze Nóra

"Árvizi menekültek" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juni. 2o.
XIV. évf. 25. sz. cimlap

Mermeze Nóra

"Akt, virágszállal" cimmel hozza a lap a művész képének repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1971 május 1.
XV. évf. 18. sz. 2. lap.

Mermeze Nóra

festő

Az esztergomi Technika Házában
rendezte kiállítását. Szenes és
egyszínű tusrajzokat, lino és réz-
metszet, egyetlen olaj temperaképet
mutatott be tárlatán.

Bodri Ferenc: Mermeze Nóra.
Művészet, 1970. április - 47 lap.

Mermeze Nóra

festő –

A „Vacsorázó munkások" című
kipén ezinte hőziphori hangulatot
teremt.

Bodzi Ferenc: Mermeze Nóra . .
Művészet, 1970. április – 47 lap.

M.D.K.

Mermeze Nóra

"Pihenő" c. ülő nőt ábrázoló képének repr.-
jáz bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 12.
XIII. évf. 15. sz. 11. lap

MTK

Mermeze Nóra

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 szept.

Budapest, 19

MDK

Mermeze Nóra, oprafilmy

Rajz.

Reja.

Mermeze Nóra: Szudáni Kislány 9

Népszabadság. Bp. 1969. febr. 9.

M.D.K.

Mermeze Nóra

Commedia dell'Arte ,

Ivheggesztö c.

grafikáját megvásárolta a Művelödési Minisztérium 1967.

Művelödsi Minisztérium vásárlásai 1967. 8.1.

Mermeze Nóra

Voilá! (rajz, repró)

Magyar / Ljubljana 1965 IX. 18

MDK

Mermeze Nóra

Fiatalasszony, linó

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Múz. 1968. jan.

Mermeze Nóra, grafikus

Júl. 19-én kiállítása nyílik meg Esztergomban.

— : Kulturális hírek

7

MDK

Népszabadság

Bp. 1968. júl. 19.

MDK.

Mermeze Móra

Kiállitási kritika

Élet és Irodalom 1967 máj.13.

M.D.K.

Mermere Nóra

festő

Kiállításán bemutatta cirkuszi jelenet ábrázolásait, valamint fenire festett művét. A „Kalapos nő", a „Commedia del Arte I-es szerepel a tárlatos.

Lázár Sándor: Mermere Nóra

Művészet, 1967. augusztus - 47 lap

M.D.Y.

Mermere Nóra

festő

A Fővárosi Művelődési Hárban
rendezett tárlatot. — A kiál-
lításán pasztelleket, rajzokat
és vízkarcokat állított ki.

Láncz Sándor: Mermere Nóra
Művészet, 1967. augusztus - 47 lap

M.D.K.

Mernye Nóra
Grafikus

A Fővárosi Művelődési Ház és a
Csepeli Képzőművészeti Baráti
Köre rendezte Mernye Nóra
tárlatát.

Szabó György: Grafikai vallatók
Élet és Irodalom, 1967. március 13-8 lap

M.D.K

Mermese Nóra
grafikus

-Artisták

Élet és Irodalom, 1964. febr. 15 - 7 lap

Mermeze Nóra, festő

— MERMEZE NORA festőművész 30 grafikáját mutatták be a hétfőn Dorogon, a József Attila Bányász Művelődési Központban megnyílt kiállításon.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. március 9.

Mermeze Nóra
festő

A művész 1974-ben válik meg
a Stúdiótól.

Bán András: Bécsúrok üzügyen.
Művészet, 1974. augusztus - 3 lap.

Mermese Nóra, [ ]

L. Mátis K.

Goór J. Művéntelen --- 75-89

Forrás, Kecskemét, 1980. máj. XII/3

Mermeze Nóra grafikus

MERMEZE NÓRA grafikusművész alkotásaiból rendeztek kiállítást Kispesten az Ifjú Gárda Művelődési Ház Nagy Balogh János Kiállítótermében.

—: Hír

8.

Nszabadság, Bp. 1979 okt. 26.

Nyár (vége)

Még nyílt szemmel igazukat hazudják
Nyár hamis tanúi a dáliák
Hogy létezik e földön más világ
És másfelé is tudná venni útját

Hogy kétesebb ez mint azt lombjahullt fák
Levert dió levált birs vallanák
Lomb rozsdáját késő alkímiák
Koholt fényei arannyal befutják

Még egy őszi szonett a Nagy Talonba
A csörömpölő ócskavashalomba
Mit összehord a kertben a gereblye

A Nagy Perben még egy vesztes szonett De
Valljátok csak álságtok igazát
Ti nyár hamistanúi dáliák

Mermeze Nóra metszete

MERN ? MORER, bélyegvasmetsző

Körmöcbányán 1542-ben Fuessl Kristóf éremvásnök mellett Mern ? Morer a bélyebvasmetsző, aki 1550-51 körül halt meg. 16. jegyz. 38. old

Dr. PAULINYI OSZKÁR: Adatok a körmöcbányai éremverők és emlékérmek kérdéséhez a XVI. század első feléből 35. old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, XLVIII-XLIX. évf. 1948-1950. Bpest. Egyetemi Nyomda NV. 1950

MERN ?MORER L$\overset{\cup}{E}$nárd, bélyegvasmetsző

Menasses Merndaller (Bergtaller)
(Pergtaller)

habán név

1665–1680 között

Román János: A Habánok Sárospatakon

Sárospatak: 1959.

28

K. D. K

MERNIK Fülöp szobrász

1720. Körmöcbányán polgár

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959

I. 239. l.

Mermeze Nóra, grafikus

Mermeze Nóra metszete

Mermez
Élet

8.
XIX/43

A Nagy Perben még egy vesztes szonett *De*
Valljátok csak álságtok igazát
Ti nyár hamistanúi dáliák

Mérő

festőművész

téli tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
A magyar falu és élete motivumait gyümölcsözteti

Magyarság
1931.I.14.

Méró"

Kis Szalon (Duna-u-3)
galériában csoportkiállí-
táson szerepel.

N. U. 929. XI. 3.

Menő
fotás

Solt mellett épül az új 2000
kilówattos új rádió adót.

—: Rádió
Tükör, 1975. jul. 15 - 7 old al.

Merő
fotós

Péten nagybernhárás volt. Épül
az új műtrágyagyár

— : Spar
Tükör, 1975. aug. 12 – 6 oldal.

Mérő
fotós

Az országgyűlés az állami
költségvetést tárgyalta.

– : Belpolitika
Tükör, 1974. dec. 31 - 6 lap

MDK

Mérő, Nemes, Skuteczky

hálószoba butor

Magyar Iparmüvészet 1911. 391 l.

MDK

Mérö, festö

a figurális munkákban kitünik.

Pipics Zoltán dr.:A képzőművészek egyesületének jubileumi kiállítása.-Műcsatnok. -U.R.1934dec.8. El.1.

Mérő Gyula
fotóművész

Mérő Gyula: Parasztudvar

Új Magyarság
1935 XI. 17

Mérő Gyula, szobrászművész

Matiász János a Kecskemét környéki homoki szőlőfajták nemesítője volt, 350 szőlőfajtájából 65 közterjesztésben is elterjedt csemegeszőlő. – Szobrát Mérő Gyula szobrászművész készítette.

TV-híradó

1978. VIII. 17. Televízió, 19.30

MDK

Mérő Frigyesné

Épül, szépül fővárosunk. Nagy.Nemz. 1949. nov. 12.

Nagy.Studio 1. graf. kiáll. 1921. márc.

MDK

Méró Frigyesné tervező

a várostervező Iroda alkalmazottja

(Vidéki János építésszel Miskolc-Újdi-ósgyőr beépítési tervének maquettjét méri. Hoffelival. Fénykép repr.)

(Hogyan építhetünk sokezerrel több lakást ... ?)

Nők lapja, Bp. 1953. február 4. [5. l.]

M.D.K.

Mérő István, festő

Pieta. Of.-

Templomban. "

OMKT - Vándorkiáll. 1910 szept. 8- dec. 27. ig

Tm. - Hornyánszky V. kny. 80. l.

Mérő István

Szerepelt a Munkácsy-cík negedi ki-
állításán.

EK. 1930. X. 22.

Mérő István

Szerepelt a Munkácsy-cék negedi kiállításán.

PH. 1930. X. 21.

Mérő István

MDK

Dominikánus, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Mérő István MDK

Templomban, olf.

Műcsarnok 1905/6, téli kiáll.

Mérő István MDK

Olasz szobrászfiu, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Mérő István MDK

Siesta, olf.

Nyilik a leander, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Biedermaier, olf.

Krisztus, tanulmány, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Mérő István

MDK

Ribizlit szedő gyerekek, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi tárlat.

Mérő István MDK

A kutnál, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Mérő István MDK

Biedermayer, repr.

Mücsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Pieta, olf.

Templomban, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

Mérő István MDK

Reggeli Után, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

Mérő István MDK

Falusi interieur, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Mérő István MDK

A nagymama vallat, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Mérő István

Hiuság, olf.

Miesarnok 1916-17 téli tárlat

Mérő István MDK

Leánderes udvar, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

DK

MDK

Mérő István

Művész Kurir. 1938. 4. sz. 5o.l.

Mérő István MDK

Falusi udvar, repr.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Mérő István

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Mérő István MDK

Dalmát szigetek, olf.

Falusi udvar, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Mérő István

MDK

Hiuság, repr.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Mérő István

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

MDK

Mérő István

Falusi udvar.Olajf.

KMT 1907/8. téli kiáll. 48.l.

MDK

Mérő István

Falusi interieur. Olajf.
Reggeli után, "

KMT 1910/11. téli kiáll. 40.l.

MUK

Mérő István

Falusi kovavs.Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiáll.kat. 72.l.

Mérő István

Tenerifei tájakkal nekrepel
a műszarnok téli tárlatán
(emlitve)

Cj Magyarsag 1937 I. 26

Mérő Zoltán
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban. Képével szerepel

Budapesti Hírlap
1929 III. 3

Mérő István
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban. Képával szerepel.

Az Est

1929 III 3

Mérő István

Kezelés a műszaknak
téli tárlatán

Magyarság 1937 I. 23

Mérő István

Az ablaknál, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Mérő István

A kutnál, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Mérő István

Képzőművészet 1935. 7.1.

Mérő István MDK

elülő vihar, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Mérő István

MDK

Olasz tüzhely, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Mérő István

Tenerifei emlékeivel szerepelt a Műcsarnok 1937 évi téli kiállitáson.

Pipics Zoltán dr.:Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.1.

MDK

Mérö István, festöm.

159. Reggeli után. Repr.

Képzöm.Társ. téli kiáll.1918/11. Kat.

MDK

Mérö István, festöm.

344. A favágó ebédje. Olf.

Képzöm.Társ. 1907/8.téli kiáll. Kat. 45.l..

MDK

Mérö István, festöm.

364. Öreg köszörüs. Olf.

Képzöm.Társ. 1907/8. téli kiáll. Kat. 46.1.

MDK

Mérő István

Veteményes kertben, olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiall.kat.38.l.

MDK

Mérő István, festőm.

592. Gyümölcsfák a réten. olf.

MNTára. 1962/3 béli kiáll. Kat. 54.l.

MDK

Mérö István, festöm.

müve biztositja ennek a teremnek szinvonalát.

X.-XIII. terem.-Mücsarnok.
Képzömüvészet.1931. 37.sz. 44.l.

MDK

Mérö István, festöm.

127. Nöi arckép. Olf.

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 46.l.

Mérö István, festöm.

118. Olasz udvar. Olf.

122. Lussini utca. Olf.

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 45.1.

MDK

Méró Istvan

Alakos tajképpel szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

Cikk: A Műcsarnokban.

Elet, 1921.nov.20.XII.évf.4.sz. 92.l.

M.D.K.

Mérő József

(debreceni) városi mérnök hésitette a Debrecen körvetlen közelében fervő un. Felső Jórsa telepen épitendő uj református templom terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

márc. 19. sz. 2. old.

MDL

Mérő Vilmos, építész

Elhunyt. Temetése júl. 30-án
a Farkasréti temetőben.
69 éves volt.

– : Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG Bu. 1964. júl. 29.

MDK

Mérő István

Balatoni táj, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept. 50.l.

Mérő István MDK

Udvarrészlet, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Mérő István MDK

Lussin-Grande, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

A Giudecca partja, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

S. Maria della Salute, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Nyirfák, olf.

A réten, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Mérő István MDK

Kutnál, olf.

Nehéz lecke, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Mérő István

Olasz udvar. Olajfm.
Lussini utca. "

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiall.kat.45.l.

MDK

Mérő István

Női arckép. Olajfm. Mgt.

Képszém.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat.46.1

MDK

Mérö István, festöm.
sz.1873

Öszi táj. Jel.l.j.: Mérö. Lem.papir. 10x15.5

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 34.l.

MDK

Mérő István

"Az öregek"c.műve a Műcsarnok tárlatán.

Lyka Károly: A Műcsarnokból.

Uj Idők 1904-5.XI.9.sz.223,224.l.

MDK

Mérő István

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 61.l.

MDK

Mérő István

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

MDK

Mérő István

Udvarban, repr.

KMTárs. 1935. téli kiáll. kat.

Mérő István MDK

Pihenés a dombon, olf.

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Mérő István MDK

Élülő vihar, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Mérő István MDK

Mosó asszonyok, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Mérő István MDK

Olasz tüzhely, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Mérő István MDK

Falusi utca, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Mérő István MDK

Füzfák, olf.

Csesznek vára a Bakonyban, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Mérő István MDK

Álom, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Mérő István MDK

Baranyai leány, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Bánat, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Pihenés, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Utca Capriban, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Mérő István

MDK

Tiberius sziklája Capriban, olf.

Pihenés, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Mérő István

Meggyszedő gyerekek, of.

Női arckép, of.

Még egy szál virágot! Of.

Képzőm. Társ. 1909/10. téli kiáll. kat. 46.l.

Mérő István MDK

Rakodás a Giudeccán, olf.

Piccola Marina, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Mérő István

MDK

Reggelinél, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Képeslapok, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Mérő István

MDK

Dolce far niente, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Mérő István

Falusi kovács, of.

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 72.l.

Mérő István MDK

Bóra az Adrián, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Mérő István

MDK

Ponte Cavallo

Olasz leány

Santa Maria della Saiute

Hajójavitótelep

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Mérő István MDK

Colleoni szobra

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Mérő István MDK

Capale della Giudecca

Rogliasco

Monte Solaro

Vitorlások a Giudeccán

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Mérö István, festöm.

368. Olasz szobrászfiu. Olf.

Képzöm. Társ. 1910/11 téli kiáll. Kat. 49. l.

M.D.K.

Mérő István

A lap "Irodalom és Müvészet" c. rovata ir az Országos Szépmüvészeti Társulat vándorkiállitásáról, melyen szerepel a müvész.
A felvidéki vándorkiállitást az egyes városokban a Borsod-Miskolci Közmüvelődési Egyesület rendezi.

Budapesti Illusztrált Szalon Lapok, Bp.
1910. okt. hó

Mérő István, festőm.

297.	Biedermaier.	Olf.	
298.	Krisztus. Tanulmány.	"	42.1.
3oo.	Siesta.	"	42.1.
3o1.	Nyilik a leander.	"	42.1.

Képzőm. Társ. 191o. Tav.kiáll. Kat. 41.1. és 42.1.

Mérő István MDK

Indulás a templomba

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Mérö István, festöm.

Komoly beszélgetés. Repr.

Nemz.Képzöm.kiáll. 1935.

Mérö István, festöm. MDK

421. A Balaton partján. olf.

428. Téli táj. olf.

430. Kis kertészek. olf.

KMT 1912.tav.kiáll. kat. 62.l.

Mérő István

MDK

Érdekes történet

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Mérő István

Muskátlik között. Olajf.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiall. kat. 43. l.

MDK

Mérő István

Nyár a müvészetben. Bpest. 1941. 4.l.

MDK

Méró István

Udvar a Bakonyban.
Komoly beszélgetés.
Legelón.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Marc.24-Máj.15.Műcsarnok. Kat. 7.1.

MDK

Mérő István

"Pihenés", olajf.

Magyar képzőművészek szegedi reprezentatív kiáll.1930.Munkácsy-Céh. Kat. 23.1.

Mérő István

MDK

Pipacsok, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Mérő István MDK

Kukoricafosztás, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Mérő István

N.U.936.XII.23.

— A műcsarnoki műtárgysorsolás eredménye. Dr. *Hedry* Aladár királyi közjegyző ellenőrzésével tartották meg a Képzőművészeti Társulat tagjai között évente szokásos műtárgysorsjátékot. A művészi alkotásokat a következők nyerték: *Csiky* Mária: Mérő István „Menyecskék", dr. *Kemény* Ferenc: Udvary Pál „Vasárnap délelőtt", dr. *Buzáth* János: Szabó Dezső „Vasárnap délután", dr. *Kecskeméthy* Gyula: vitéz Székely Károly „Reggel", dr. *Csury* Jenő Sárdy Brutus „Hóolvadás", *Bedp* Rudolf: Edvi-Illés Aladár „Falurészlet", *Kriston* Endre: Mérő István „Adria", *Beretvás* Jenő: Kiss Kálmán „Őszi derü", *Maier* Ottó: Komáromi-Kacz Endre „Műteremsarok", *Révész* Tibor: Kárpáthy Jenő „Dunai táj", *Weiss* Fülöp: Markup Béla „Mária kis Jézussal", dr. *Gáspár* Pál: Páris Erzsi „Veszprém", dr. *Nagy* Béláné: Dióssy Antal „Olvasó nő", *Kónyi* Hugó: Pádly Aladár „Vasuti őrház", *Halász* Ferenc: gy. Takách Béla „Déli verőfény", özv. *Pálffy* Szilárdné: Páchyné Rónay Kinga „Jégzajlás", dr. *Németh* Ödön: Bundschuch Ottó „Erdőszéle", *Braun* Károly: Edvi-Illés Panni „Ködös reggel", *Fuchs* Richárd: Puskás Tibor „Falusi utca", *Varsághi* Jánosné: Várdeák Ferenc „Dombok között". *Szőke* Imre: Juszkó Béla „Tehenek a vizben", *Vidor* Alfréd: Faragó Árpád „Pillangó" cimü művét.

Mérő István

"Adria" c. műve
.....
szerepelt a műcsarnoki műtárgysorsoláson.

N.U.936.XII.23.

Mérő István

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Több jó kép.

Magyarság
1935. XI. 16.

Mérő Istvánú

m. 929. XI. 1.

* **A Kis-Szalon képkiállitása.** Az *Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat* törzs- és tagtársai a város szivében fekvő Duna-utca 3. szám alatti szép utcai helyiségben kiállitási otthont találtak maguknak, ahol képeik változatos kiállitásával szorosabb kapcsolatot keresnek a müértő és vásárló közönséggel. A Mücsarnok tárlatai óriási anyagukkal és ritkább, szétszórt kiállitásukkal nem mindenben alkalmasak részint a szorosabb, meghitt baráti viszony istápolására, részint a kisebb müalkotások, vázlatok, rajzok, akvarellek bemutatására, pedig sokszor éppen azok kis áraikkal a legkeresettebb ajándékozási, vagy gyüjtési mütárgyak. A *Kis-Szalon* sürü kiállitásaival ezen a hiányon óhajt segiteni. Neves és be nem érkezett magyar müvészek vállalkozása, teljes szivből csak kivánni lehet, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyaink között vevőközönségre találjanak. Az első képkiállitás anyaga jó, az árak — részletfizetésre is lehet vásárolni — nagyon méltányosak, karácsony előtt olcsó pénzért maradandó értékü, kisebb-nagyobb képet lehet beszerezni A kiállitók közül megemlitjük *Mérő* István. *Major* Jenő, *Győrffy* István, *Kukán* Géza *Mihalovits* Géza, *Barkász* Lajos, *Komáromi Kacz* Endre, *Czencz* és *Kövesdy* neveit, képeik jórésze már szerepelt a nagy kiállitásokon, itt jóval kisebb áron megszerezhetők. De vannak uj, kisebb igényü vázlatok és rajzok is. Nézze meg a közönség ezt a kiállitást, jó vásárt csinálhat.

Méró István

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. K. 929. XII. 24.

Mérő István

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Ujság
1935.III.23.

Mérő István

festőművész

Téli tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Kutnál, Pásztorleány.

Pesti Hirlap
1933. VI. 16.

Mérő István

MDK

Tanyai ház, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Mérő István MDK

Balaton partján, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Mérő István MDK

Völgyben, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Mérő István

Ünnepnap, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mère Lavas

Lamoppe, etc.

Mérő István

MDK

Udvar a Bakonyban

Komoly beszélgetés

Legelőn

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Miró

Kiállít

Nv. 1929. XI. 3.

MDK

Mérő István

Veteményes kertben, repr.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat.

Bakonycsernye
Somogyi Sándor

veszi nyilvántartásából a csernyei
emzi őket:
származású szabó, akinek a felesége
v. A gyerekeket Somogyi keresztelte,
ot sem tudják. Istentiszteletre nem
yban van az egyházzal.
olt csendőr, S. nem tarrja érdemre

ikus kovácsmester, a felesége cse-
mátus. Vegyes házasság, a gyerekek
eljár a templomba, a gyerekek kon-
el.
éve Csernyén van, egy volt posta-
emplomba nem jár el, nagyot hall.
rmátus, elköltözött, a gyerekek meg-

Mérő István MDK

Domboldalon

A Balaton partján

Műcsarnok 1938 Szent István Kiállitás

Mérő Istvan MDK

Dombolda1on

A Balaton partjan

Műcsarnok 1978 Szent Istvan KIALLITAS

Mérő

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH·929.XII·22·

Méró István

Műcsarnok téli tárlatán "Csesznek vára a Bakonyban" c. studiumával szerepel.

PH. 929. XII. 24.

Mérő István

Műcsarnok téli kiállításán
füzfái szerepeltek.

8 óu. 929. XII. 22.

Mérő István

Műcsarnok téli tárlatain kis aktjai szerepeltek.

M.929.XII.22.

Mérő István

Képzőművészeti Társulat téli kiállításán a Műcsarnokban tájképeivel szerepelt

BH·929.XII.22.

Mérő István MDK

Vasárnap, olf.

Udvar, olf.

Várakozás, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Mórð Ísdvén

Vaséirneg, olf.

Udvar, olf.

Vérsénorés, olf.

Mérő István MDK

Munkában, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás

Mérő István MDK

Város Tenerife partján, repr.

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Vários Tenerife perfeição, resort.

Márc II.

A III. Nemzeti Képzőművészeti Kiállításon táblképei szerepeltek. (említve.)

Uj Magyarság, 1935. Márc. 24.

Νῆ Δεσποινάς, Αρ 37. Μαΐου 34.

Mérő István

MDK

Tehenek a tisztáson, olf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

Mérő István MDK

Komoly beszélgetés, repr.

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mérő István

MDK

Sziklák az óceán partján

Régi erőd az óceán partján

Tenerifei lávapart

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Mérő István

MDK

Puerto-Cruz Tenerife szigetén

Város Tenerife partján

Műcsarnok 1937 Téli kiállítás

Mérc Iatvèn

Puerto-Orus Tenerife anigetèn

Vàrca Tenerife partjàn

Méró István

Művével szerepel a Műcsarnok 75 éves jubiláló kiállításán.

V.U. 936 V.3

Mérő István
festőművész

Magyarság
1935 III. 24

MDK

Mérő István

Téli táj, of.

Kis kertészek, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 62.l.

MDK

Mérő István

A Balaton partján, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 62.l.

MDK

Mérő István

Hiúság című festm. Repr.

KMT 1916/17. téli kiáll.

MDK

Mérő István

Női arckép. Az állami kis aranyérem nyertese. Mgt.
Az öregek. Mgt.

Műcsarnok, 1930/31. jub.kiáll. 28.lap

Méró István festő

Műcsarnokban a nagy magyar kiállításon neve szerepelt.

EK-932.II.21.

Mérő

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel -
Szép aktja a tónusok kellemes harmóniája.

Magyarság 1931.XII.20.

Mérő István

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - képével szerepel.
Egészen kiváló akt tanulmány

Esti Kurir 1931.XII.19.

Mérő István

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -

akt tanulmány

Pesti Hirlap 1931. XII 19.

83. MÉRŐ ISTVAN
Született Szent-Jánoson 1873-ban. – Óbudai hajógyár. – Tulajdonosa: Mártonffy Lajos úr.
84. MÉRŐ ISTVÁN
Mosás után. – Tulajdonosa: Mártonffy Lajos úr.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszinó által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 708

Mérő István

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

W. M. 1931. IV. 26.

Mérő István

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

Mérő István

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Ibérő István

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

Mérő István

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

VII 1931. II. 22.

Mérő István

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel. Arckép.

Budapesti Hirlap
1930.XII.21.

Mérő István

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Derüs pleinairjei.

Magyarság
1930. XII. 20.

Mérő István

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Régi figurálisai.

Magyarság
1930.XII.21.

Mérő István.

„Bóra az Adrián" c. műre szerepel a Műcsarnok téli tárlatán.
(emlitve.)

Pesti ~~Napló~~ Hirlap, 1927. dec. 18.

Mérő István

festőművész

A Képzőművészeti Társulat műtárgysorsjáték húzásán a Műcsarnokban kisorsolták képét.
Napsütésben

Pesti Hirlap
1930.XII.24.

Mérő István

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Dijazott női képmás.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Mérő István

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Vasárnap, és Udvar c.képei.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Mérő István

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1934.1-14.

Mérő István

MDK

Dél, olf.

Mücsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

Mérő István

„Patak mellett" c. olajfestményét Körös László nyerte a Képzőművészeti Társulat műtárgysorsolásán (emlitve)

Magazság 1938 I. 9

Kérő István festő

Olanormági utiképekkel nérepel
a Műcsarnok őni tárlatán

Pesti Hirlap 1927 x. 29

Mérő István

"Kis Szabon" karácsonyi tárlatán neve szerepelt.

M. 930. XII. 11.

Mérő István

MDK

Az öregek, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

MDK

Mérő István

Vetemények közt, repr.

Mücsarnok 1930/31. jub. kiáll. kat.

Mérő István

MDK

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Mérő István

MDK

Terefere, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Mérö István, festöm. MDK

Gyümölcsfák a réten. Olf.

Mücsarnok.1962/3 téli kiáll. Kat.64.old.

Mérő István MDK

Kertek alatt, olf.

Mücsarnok 1899/19oo. téli kiáll.

MDK

Mérő István

A kútnál, olajfm.

KMT 1910/11. téli kiáll. 46.l.

MDK

Mérő István

A favágó ebédje, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 45.l.

MDK

Mérő István

Öreg köszörüs, of.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 46.l.

MDK

Mérő István

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

MDK

Mérö István, festöm.

KA.: Kis aranyérem.

Kitüntetések, díjak.
Műcs.-CMKT 1931-32.évi téli kiáll. Kat. 33.l.

MDK

Mérő István

választmányi tag lett

A Magyar Képzőművészek Egyesülete közgyülése. Képző-
művészet 1929.19.sz. 1o4.l.

MDK

Mérö István, festöm.

Olf.-k, vizf.-k, pastelek:

311. Béra az Adrián.

336. Rakodás a Giudeccán.

338. Piccola Marina /Capri/

Képzöm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 19.1.

MDK

Mérö István, festöm.

A menyecske udvara. Olf.

Alt-tanulmány. "

Mücs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. 5.1.

MDK

Mérö István, festöm.

Falun. Olf.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.20-jan.17. Kat. 7.1.

MDK

Mérő István

Falusi interieur.Olajf.
Reggeli után.Olajf.

Képzőm.Társ.1910/11.téli kiáll. 40.l.

Mérő István MDK

Pihenés a parton, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Mérő István

MDK

A mezőn

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Mérő István MDK

Leány a fa alatt

Mücsarnok 1924 őszi tárlat

Mérő István MDK

Nyirfák

Mücsarnok 1924 őszi tárlat

MDK

Mérő István

Dalmát szigetek, of.

Falusi udvar, of.

KMT. 1917. tav. kiáll. kat. 24.l.

Mérő István MDK

Méhész fiu, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

Mérő István MDK

Öreg köszörüs, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Mérő István MDK

Falusi udvar, olf.

Mücsarnok 19o7/8. téli kiáll.

Mérő István

MTK

Balatoni táj, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Mérő István MDK

Rhododendron, olf.

Meleg nap, olf.

Tavaszi virágok, olf.

Zivatar után, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Október végén, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Mékő István

MDK

Lussini napos udvar, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Mérő István MDK

Dunapart, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Mérő István

Platánfa, olf.

Micsarnok 1915. tavaszi tárlat

Mérő István

MDK

Szomszéd asszonyok, repr.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Mérő István MDK

A vonószéken, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Mérő István MDK

Gyümölcsfák a réten, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Mérö István, festöm.

307. Az udvaron. Festm. Repr.

KMT. 1911. Tav.kiáll. Kat.

Mérő István.

A "Céhbeliek" társaságának tagja.

Bende J: A Képzőművészeti Egyesületek története.

Mérő István

MDK

Téli táj, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Mérő István

MDK

A Balaton partján, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Méró István

Vihar előtt, olajf.

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat.1924.
Nov.29.-Dec.8. 16.lap

MDK

Mérő István

A kutnál, of.

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 46.l.

MDK

Mérö István, festöm.

Piéta.	Olf.	
Templomban.	Olf.	Repr.

MKT-Vándorkiállitások 1910.szept.8.- dec.27.Eger,Miskolc,Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 80.l.

Mérő István MDK

A favágó ebédje, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Mérő István

MDK

Zergi néni kacsái, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Mérő István

MDK

A kenesei parton, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

Mérő István MDK

A Nagymama virágai, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Mérő István MDK

Virágos udvar, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

MDK

Mérő István

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 11.1.

MDK

Mérő István

A kertajtóban, of.

Lefelé a dombról, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921.nov. 6.l.

MDK

Mérő István

Meggyszedő gyerekek, of.

Női arckép, of.

Még egy szál virágot! Of.

Mücsarnok 19o9/1o. téli kiáll. kat. 46.1.

Mérő István MDK

Eső után, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Mérő István

MDK

Fálusi tornác, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Reggeli után, repr.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Mérő István MDK

Régi udvar, olf.

Műcsarnok 1912. Tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Az Adria, olf.

Merengés, olf.

Lussin grande, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Mérő István

MDK

Képeskönyv, olf.

Elmélkedés, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Mérő István MDK

Alvás után, olf.

Szomszédasszonyok, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállítás

Mérő István MDK

Bevégzett munka, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Mérő István

MDK

Almafa, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Mérő István

MDK

Bóra az Adrián, olf.

A gyöngysor, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Mérő István MDK

Völgyben, repr.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Mérő István MDK

Tehenek a tisztáson

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Mérő István

MDK

Bevégzett munka, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Mérő István MDK

Falusi utca, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Mérő István MDK

Falurészlet, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállítás

Mérő István

MÜK

Udvar, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Mérő István

MDK

Fürdés után

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Falun, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Mérő István

MDK

A menyecske udvara

Akttanulmány

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Mérő István

MDK

Menyecskék

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Mérő István MDK

Kutnál, olf.

Pásztorléány, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Mérő István

MDK

Az udvaron, olf.

Micsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Mérő István MDK

Udvaron, repr.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Mérő István MDK

Menyecskék, repr.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Mérő István MDK

Buzaföldön

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőmű Kiáll.

Mérő István

MDK

Patak mellett

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Mérő István MDK

Patak mellett, repr.

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Mérő István

Rabok mellett, rajz.

Gál János: Fürdés után.

Mérő István: Menyecskék.

Mérő István

375 Mérő István: Hiúság.

402 Mányai József: Jövendölés.

Mérő Sztrán festő

Pesti Hirlap. 1926. febr. 28. 4

k.k.l. A Lehbeliek kiállítása

Merian M.

rézmetszete: Buda nyugat felől 1638-ban. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3791

Merian Mattheus

metszete a XVII. század közepéből, a budai királyi palota nyugatról nézve; fehete-fehér reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Bpest, 1970.

156 l.

MDK

Mericskay

A kovácsművészetben érvényesül.

Bor Pál: Az új iparművészet Párizsban.

Magyar Iparművészet, 1928. 19.1.

Festészet, 1900-19.. Önálló táblakép - Életkép

M é r ő I s t v á n :
Bevégzett munka
/nyeremény a téli kiállitáson, 1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
85.

Festészet,1900-1919 - Önálló tablakép - Életkép

M é r ő I s t v á n :
Szomszédasszonyok.
/:A király vásárlása:/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Müvészeti oktatás:

Rajztanárképző
/Mérő István tanulmányai/

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.

Merian, Matthäus d. J.

s.

Biographie 97, 105,
122, 02.

Merian, Matthias

Lásd

Tanulmányok Bpest I.

69. l. 74. l.

Mericskai Ferenc

Nobrätt. Pärixsbem.

l.

Schwarz Arad

57. l. (archeppel)

13. l, 62. l.

516

662

Mericskay Ferenc

Az 1890-es évek végén Aradról
került Párisba. Egyszerű fémmunkás
volt, s utóbb nagy iparvállalata volt
Párisban, ahol művészi kivitelű
érc- és bronztárgyakat csinálnak. Évek-
kel ezelőtt márvánból faragott
Kossuth mellszobrot küldött (valami-
kor szobrásznak készült) az aradi
Kossuth-szobor alapjának javára,
azután remekbe készült öntött vas-
kandelábert, amikor pedig a szobor-
alap együtt volt, művészi bronz-
koszorút küldött Aradra és a
Kossuth-szobor talapzatán disz-
lik most ez.

Táb Párismagy 17. l.

NYOMTATVÁNY

Nagyságos

dr.Szentiványi Gyula urnak,

Budapest.

XI.Budafoki-u 10

Mericskay Ferenc

Az elektrotechnikusok és a fémmunkások közt is elég sok a magyar. Aki megbecsüli magát, impozáns karriért is csinál. Itt van például *Mericskay* Ferenc, aki tizenöt évvel ezelőtt Aradról került Párisba. Egyszerű fémmunkás volt s ma nagy iparvállalata van, amelyben művészi kivitelű érc- és bronztárgyakat csinálnak. Külföldről is elhalmozzák megrendelésekkel. Hazájáról nem feledkezett meg. Évekkel ezelőtt márványból faragott Kossuth-mellszobrot küldött (valamikor szobrásznak készült) az aradi Kossuth-szobor alapjának javára, aztán remekbe készült öntött vaskandelábert, amikor pedig a szoboralap együtt volt, művészi bronzkoszorút küldött Aradra és a Kossuth-szobor talapzatán díszlik most ez.

Tábori Kornél.

Párisi magyarok

Pesti É. n. 17. l.

MAGYAROK KÜLFÖLDÖN

HOGYAN BOLDOGULNAK
HOGYAN ZÜLLENEK EL

IRTA
TÁBORI
KORNÉL

PÁRIS MAGYARJAI

ÁRA 1 K.

Matthäus Merian

1630 „Historischer Chronica" kiadványa-
metszeteit is ő készítetette

Cennerné: A Tirnyi család 1966 8.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Merian

Szigetvár 1566-os ostromának ábrázolása

Cennerné: A Frinyi család 1966 a.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Matthäus Merian, grafikus

A sárvári mennyezetképek festőjéhez sem közvetlenül jutottak el a római művész /Antonio Tempesta/ alkotásai. Hans Rudolf Miller a Tempesta által készített csatakép sorozatot a neves német grafikus, Matthäus Merian 1622-ben készült másolatában ismerte meg. 6.old.

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Matthäus Merian, grafikus

A sárvári csataképek festője Merian másolatait használt
azt az bizonyitja,hogy Meria sorozatában az eredeti lapo
pokhoz képest hat kompozició tükörképes formában három
pedig E Tempestáéval azonos beállitásban szerepel Hans
Rudolf Miller mennyezetképein pedig pontosan a Meian
sorozat beállitásai térnek vissza. 6.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi
képzőmüvészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Matthäus Merian, grafikus

7.kép.-Antonio Tempesta-Matthäus Merian:Paulus Aemilius hőstette.-4.lap,részmetszet.-Fekete repr. 6.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykrú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp.

Matthäus Merian, grafikus

-- ---

13.kép.-Antonio Tempesta-Matthäus Merian:Paulus Aemilius hőstettei.--8.lap.-Részmetszet.Fekete repr. 13.old.

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Matthäus Merian, grafikus

9. kép. -Antonio Tempesta-Mat häus Merian: Paulus Aemilius hőstette.-2.lap. Rézmetszet.-Fekete repr. 8.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi lép-Művészetünk. 1.old

Műv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Matthäus Merian, grafikus

11.kép.-Antonio Tempesta-Matthäus Merian:Paulus Aemilius hőstette.3.lap, rézmetszet.-Fekete repr. 10.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Műv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

MATHIAS MERIAN,rézmetsző

Frankfurti mester.Székesfehérvár 1688-ban történt visszafoglalásáró készitett harmadik érem Merian metszetére megy vissza.-Előlap:HAEC REGALIS ERAT REGUIES:EXITE GREGALES!/TANDEM SAPUERE PHRYGES!-Szfehérvár madártávlatból.A szelvényben LEOPOLDO M;SE/SUBMISIT.D :~~6kxx~~ 9/19/MAY.A 1688.47.old.

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII.századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LIV-LV.évf. 1955-1956.
Akad.Kiadó,Bpest. 1956.

MATHIAS MERIAN, rézmetsző

Frankfurti mester. Székesfehérvárnak 1688-ban történt visszafoglalásáról érem készült. Merian neves rézmetsző műhelyéből kikerült metszet alapján készült az érem. 49.old.

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII. századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV. évf. 1955-1956.
Akad. Kiadó, Bpest. 1956

MATHIAS MERIAN,rézmetsző

Neves frankfurti rézmetsző.Székesfehérvárnak 1688-ban történt vissazfoglalásáról érem készült.Merianvagy mühelyében készült metszetre megy vissza a harmadik érem rajza.-Ax~~metszetxrajza,IIIxtáblax7xkép~~x Az érem III.tábla 6.kép. Fekete repr.

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolása XVII.századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LIV-LV.évf. 1955-1956.
Akad.Kiadó, Bpest. 1956

ifj.MATHIAS MERIAN,rézmetsző

Frankfurti mester.Székesfehérvárnak 1688-ban történt visszafoglalásának emlékére készült egyik érem rajza az ő Frankfurtban megjelent Abellinusnak Theatri Europaei continuati...c.müvében megjelent metszetére megy vissza/1691/.48.old.11.jegyz

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolása XVII.századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LIV-LV.évf. 1955-1956.
Akad.Kiadó, Bpest. 1956

MATHIAS MERIAN, rézmetsző

Frankfurti mester. Székesfehérvárnak 1688-ban történt visszafoglalásáról készült harmadik érem Merian metszetére megy vissza.-Hátlap: Balról tüzelő ágyuk, jobbról megásott sirokat fosztogató nollók. A háttérben a Sárvíz, mögötte [illegible] hegyek alatt Szfehérvár. A magasban nag,, tömegben repülő varjak. A szelvényben UT [illegible] RODERE/CESSENT!/F.-47.old.

FITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolása XVII. századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY. LIV-LV. évf. 1955-1956. Akad. Kiadó, Bpest. 1956

MATHIAS MERIAN, rézmetsző

Frankfurti mester. Székesfehérvárnak 1688-ban történt visszafoglalásáról készült harmadik érem Merian metszetére megy vissza.-Hátlapon a perm felirata SIT PROCUL EX ALBA CUI MENS EST ATRASUB ALBO SCHEMATE!NON OLOR EST SOL9UBI COLOR EST.-Magy.Nemz.Muz.ezüst, ~~39 gr.~~ xxxxxx ~~xxxxxx~~ 39 mm.22.65 gr.-/III.tábla 6.kép./

PITZ JENŐ: Székesfehérvár ábrázolásai XVII.századi emlékérmeken 46.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV.évf. 1955-1956. Akad.Kiadó, Bpest. 1956.

Mexican ...

Eisenstaedt vonatról és az Esterházy kastélyról metszetet készített.

Dagobert Frey: Das Burgenland
Wien, 1929 I-XXXI. l.

VI. l

Matthäus Merian, grafikus

19.kép.-Antonio Tempesta-Matthäus Merian,:Paulus Aemilius hőstettei. 1.lap.-Rézmetszet.-Fekete repr. 16.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Műv.Tört.Írt. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Matthäus Merian, grafikus

22.kép.-Antonio Tempesta-MattHäus Merian:Paulus Aemilius hőstettei.-Ø 6.lap.-Rézmetszet.-Fekete repr. 18.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi lépművészetünk. 1.old

Műv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Hans Rudolf Miller, festő

23.kép.-Hans Rudolf Miller:Sziszeki csata/jobboldal/
Nemzetkép.-Sárvár,vár.-Fekete repr.
19.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi
lépművészetünk. 1.old

Művt.Tört.Írt. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Matthäus Merian, grafikus

17.kép.-Antonio Tempesta-MattH.us ~~Markin~~ Merian:
Paulus Aemilius hőstettei.-7.lap.-Rézmet
szet.-Fekete repr. 14.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi
képzőművészetünk 1.old

Művtört.Irt. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Merian, Matthaeus

Antonio Tempesta 1601-ben készült
Paulus Aemilius római hőstetteit ábrázoló sorozatát
másolta 1627-ben - emlékül

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp. 1975.

278. old.

A MERICS – GYŰJTEMÉNY

MEGHÍVÓ

TAVASZI FESZTIVÁL – SOMOGYI TAVASZ

A kiállításon szereplő művészek:

Almásy Aladár
Anna Margit
Bak Imre
Berki Viola
Bohus Zoltán
Buczkó György
Bukta Imre
Csorba Simon
Fehér László
Földi Péter
Gaál József
Gellér B. István
Gross Arnold
Gyarmathy Tihamér
Halász Károly
Hencze Tamás
Horváth Márton
Jegenyés János
Kaponya Judit
Kárpáti Tamás
Kátay Mihály
Kertészfi Ágnes
Keserű Ilona
Kokas Ignác
Kolbe Mihály
Korniss Dezső
Kovács József
Kovács Tamás
Martyn Ferenc
Mulasics László
Nádler István
Nagy Ferenc
Németh János
Oroszi Csaba
Pekáry István
Péli Ildikó
Pinczehelyi Sándor
Salamon Ferencné
Smetana Ágnes
Somody Péter
Somogyi Győző
Szabó Erzsébet
Szabó Tamás
Szántó Piroska
Szikora Tamás
Tóth Menyhért
Tóth Mihály
Udvardy Erzsébet
Ujházi Péter
Ungvári Károly

A borítón: Pekáry István: Hadihajók a Nápolyi öbölben 1953

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága tisztelettel
meghívja Önt és kedves családját

A TAVASZI FESZTIVÁL – SOMOGYI TAVASZ
rendezvényei keretében

A MERICS – GYŰJTEMÉNY

című kortárs képzőművészeti, iparművészeti
és népművészeti kiállítás megnyitójára

2002. március 20-án, szerdán 16 órakor
a Rippl-Rónai Múzeumba
(Kaposvár, Fő u. 10.)

A vendégeket köszönti:
Dr. KIRÁLY ISTVÁN SZABOLCS
megyei múzeumigazgató

A kiállítást megnyitja:
Dr. VONZA ANDRÁS
mezőgazdasági miniszter
és
Dr. KOVÁCS PÉTER
művészettörténész

*

A kiállítás megtekinthető:
2002. március 20 – április 21-ig.

Mérfalvi Nándor, statikus

16 tantermes általános iskola, Orosháza, Eötvös tér. Építész: Kocsor György (Délterv).

Statikus: Mérfalvi Nándor,
Kocsis Béla.

Magyar Építőművészet, 1984. 3., 44-old.

katalógus

A MERICS-GYŰJTEMÉNY (SZERK.: HORVÁTH JÁNOS) Az egyik legkülönlegesebb hazai magángyűjtemény, Merics Imre baranyai állatorvosé 1997-ben Székesfehérvárott mutatkozott be. A gyarapodást is felölelve a második kiállítás műtárgyjegyzéke Kaposvárott 2002-ben már négyszázhatvan tételt tartalmazott. Ennek nyomán jelent meg az anyag katalógusa, amely nemcsak a művekből kínál ízelítőt, hanem jól megírt esszékkel, egy interjúval és fotókkal jeleníti meg a gyűjtő környezetét és a kollekció fejlődését.

A paraszti sorból származó állatorvos – napi munkája részeként a falusi portáknál járva – harminc éve kezdett népművészeti tárgyakat gyűjteni. Így ismerkedett meg Berki Violával, aki Korniss Dezső művészete felé irányította. A „nagy öregek" közül olyan, egymástól jócskán eltérő felfogású alkotókkal is barátságba került, mint Martyn Ferenc vagy Gyarmathy Tihamér. Párhuzamosan gyűjtött a fiatalabb neoavantgárd művészektől (Nádler István), népiesnaiv szemléletű alkotóktól (Pekáry István), s esztétikailag igen öntörvényű művészektől (Ujházi Pétertől Kárpáti Tamásig). Megbecsülte az iparművészetet – például az üvegalkotásokat –, a grafikát (Gross Arnold) és a szobrászi-térbeli megformálás legkülönbözőbb irányait (Lóránt Zsuzsától Harasztÿ Istvánig). Számos, csak lokális érvényesülést kivívó művésztől szerzett műveket. Falujában, az alig háromszáz lelket számláló Tormáson kisebb művésztelepet hozott létre, ahová évek óta járnak művészek. Merics doktor emberi gazdagságát mutatja, hogy e sokszínű művésztársasághoz bensőséges, közvetlen viszony fűzi.

A kollekció páratlan ütemű bővülését valójában nem is anyagiak, mint inkább az őszinte – és a helyi, eperfahordóban érlelt pálinka által oldódó – hangulat biztosítja. Meghökkenhetünk a gyűjtemény vegyességén, s megkérdőjelezhetünk egy-egy konkrét választást, az összbenyomás lenyűgöző. A hivatalos művészettörténeti szemlélet által nem rokonított alkotók kerülnek egymás mellé, s ezáltal összefüggésbe.

Ébli Gábor

Kaposvár, Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága, 2002, 191 oldal, ár nélkül

★★★★★

Várhegyi Éva

Ekotrip

Mérő László

Maga it

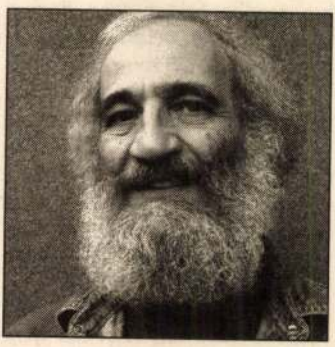

Gyűjt, mert nem tehet mást

Miközben a Műcsarnok Olaj és vászon címmel, Beke László rendezésében a magyar festészeti élvonal sokarcúságából ad ízelítőt a székesfehérvári Szent István Király Múzeumban Kovács Péter és Kovalovszky Márta hasonlóan sokarcú magángyűjteményt mutat be a nyári közönségnek: Merics Imre baranyai állatorvos festménygyűjteményét.

Országok képzőművészeti tájképét művészeiken és kritikusaikon kívül műgyűjtők is meghatározzák. 1910 és 1935 között az Egyesült Államokban éppen két gyűjtő: Stieglits és Arensberg köré csoportosultak a valamirevaló, kísérletező festők. De itthon is: Csontváry hatalmas vásznai társzekereken mentek volna tönkre, ha nem figyel fel rájuk az utolsó pillanatban egy gyűjtő: az éles szemű, előrelátó Gerlóczy doktor.

Igazi nyári lazítás lehetett a fehérvári kurátorok számára felhagyni kicsinység a kényes szelekcióval, s mindenestül a falakra aggatni a különös Mericsgyűjteményt. Amilyen színes egyéniség az elmondások szerint az ételt-italt sem megvető, könnyen autóba ugró, barátságos állatorvos, olyan változatos a gyűjteménye is: a naiv festészettől a legszigorúbb neoavantgárd munkákig terjed, sőt azon túl is, a legújabb, rondánszép kísérletekig.

A kiállítási katalógus előszava, Várkonyi György munkája, példásan kalauzol végig a jelentős műgyűjtemény vagy húszéves történetén. Merics egyszer azon kapta magát, hogy azért gyűjt már, mert „nem tehet mást"; a vérébe ivódott a mai magyar festészet jószágainak egy akolba terelése. Biztosan jól mondja az előszó azt is, hogy ez a gyűjtő barátságokat is gyűjt a képei mellé. De pusztán Korniss Dezsővel való megismerkedés (1980) még nem avathatta volna a *jelen idejű* törekvések eltökélt mecénásává.

Merics Imrét az éppen létrejövő kép érdekli, vonzza, sohasem a tenyérnyi széles aranykeretben már évtizedek óta függő. E vonása ritka különlegességnek mondható Magyarországon, ahol két kezünk is sok volna a kortárs magángyűjtemények összeszámlálására. Pedig a magángyűjtés, mondom a klasszikus vagy antik festészet kedvelőinek, hiába is próbálna versenyezni a nagy múltú közgyűjteményekkel. A mai törekvések gyűjtése viszont már kezdettől versenyképes a kicsit mindig elmaradó múzeumokkal.

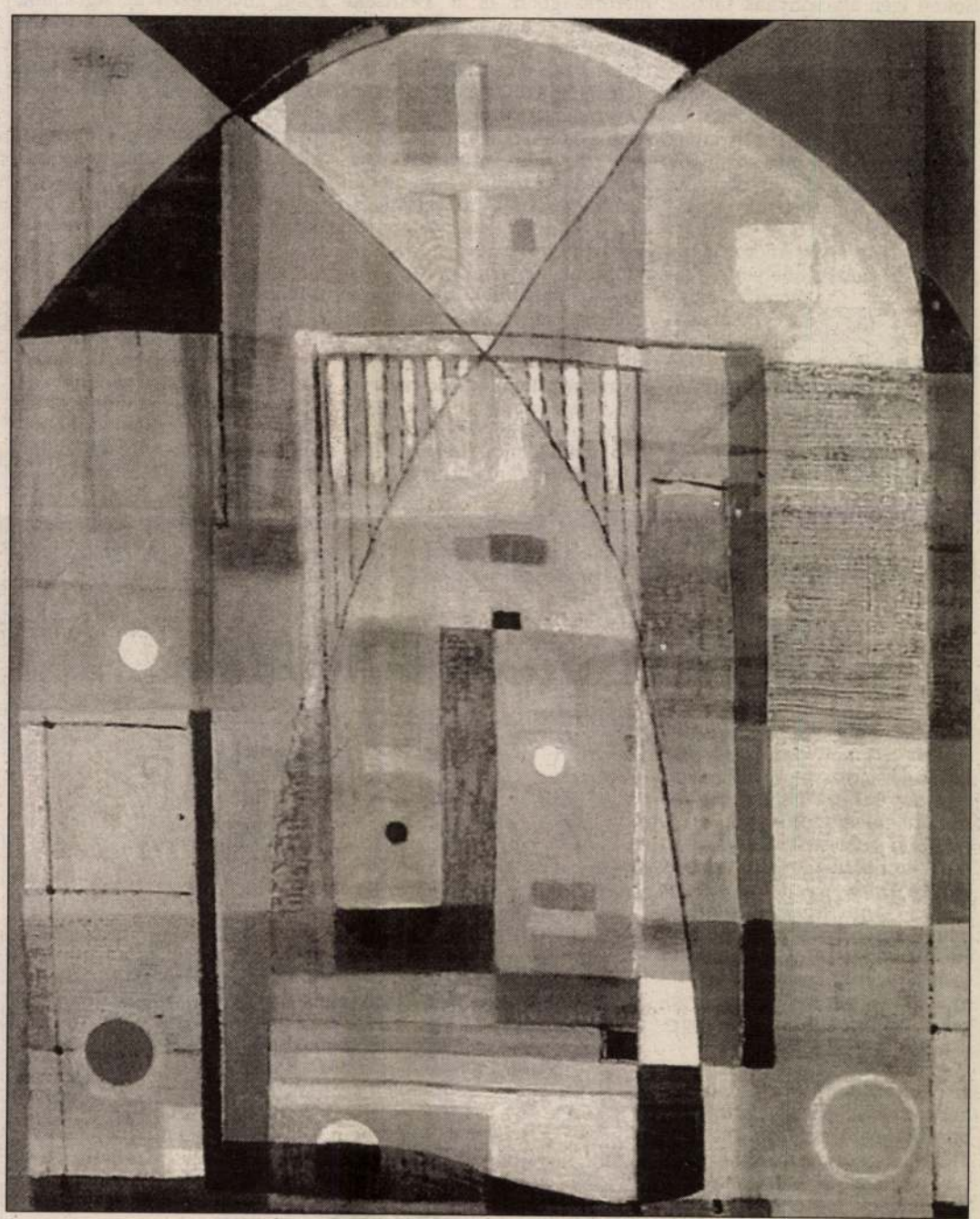

Gyarmathy Tihamér: Cím nélkül (1954), a Merics-gyűjteményből

Talán erre érzett rá Merics Imre, amikor belevágott hosszú, több száz stációt felölelő zarándokútjába, mely mindig legjobb *élő* festőink műtermébe vezetett. Hogy amit tesz, azt igen kevesen teszik. Tudnia kellett erről, ha máshonnét nem, a meglátogatott festők kesernyés beismeréseiből: több a kül-, mint a belföldi vásárlójuk.

Más, Merics Imrénél kevésbé kreatív gyűjtők épp a halott művészek hagyatékára vetik rá magukat, gondolván, hogy áremelkedésük – életművük lezárulván – biztosan küszöbön áll. Merics doktor azonban nem kezdhet semmit a halott festővel, mert nem szalonnázhat-pálinkázhat vele, és – főként – nem köthet vele barátságot. Én hozzáteszem: meg nem is segíthet rajta.

Amennyire a kiszemelt festők Fehérváron bemutatott anyaga tanúsítja, Mericset, a gyűjtőt még a továbbadási árak sem érdeklik, hiszen gyűjteményéből nem szokása bármit is eladni. Minden magyar városkában elkelne egy-két Merics Imréhez hasonló gyűjtő, és minden nagyobb városban legalább tíz-húsz. Picasso sikere és önbizalma a korán mellé szegődött gyűjtőkön hízott degeszre. Legjobb, európai színvonalú festőinknek ma korántsem még több állami elismerésre, hanem sokkal inkább egymással versengő magángyűjtőkre volna szükségük, hogy a polgárosodás véredényrendszerén keresztül valóban modernizálódhassék az ország vizuális kultúrája.

❑

Van még egy határvonala a Merics-féle barátkozós műgyűjtésnek: az államhatár. Egyetlen külföldön dolgozó magyar festőt sem találunk a fehérvári kiállításon. A műcsarnoki tárlat – igen helyesen – felvonultatja a külföldön élő Tót Endre, Lakner László, Méhes László, Csernus Tibor vagy Lux Antal legfrissebb munkáit is, amelyek ilyen alkalmakkor bízvást társíthatók a hazai élvonallal; a kitűnő Konok Tamás ma már többet van itthon, mint Párizsban – legjobb követője, a hazai Matson Ákos viszont hiányzott a kiállításról.

Szomorúan álltam a Zürichbe szakadt Frey Krisztián műcsarnoki vásznai előtt, ő ugyanis július 4-én, Zürichben, krónikus betegeskedés után meghalt. Élete utolsó hónapjaiban, Budapesten többször is találkozhattam vele; terveztük, hogy interjúban adjuk közre a számítógépes „virtuális valóságra" vonatkozó teóriáját, amely egy „mesterséges Isten" létrejöttét körvonalazta. (A nyolcvanas években Frey számítógépes grafikával is foglalkozott.) A filozófia és a matematika iránt élénken érdeklődő, roppant tehetséges festőt ugyanaz a kultúrpolitikai erő sodorta ki az országból, mint Tótot, Laknert, Perneczkyt vagy Méhest: a hetvenes évekbeli szigorodási hullám. Frey már a hatvanas évek derekán kezdeményezte, s a kilencvenes években el is mélyítette a „szkripturális", vagyis írásos festészet személyes, eltéveszthetetlen változatát, amelynek ákombákomjai furcsamód időtlenek (megjelennek a képeken olykor „nem lehet elolvasni" feliratok is) és egyszersmind emberfelettiek. Tisztelgés legyen ez a néhány sor Frey Krisztián (1929–1997) becses emléke előtt!

Hernádi Miklós

most cseréltem...

rt új csereakció a Suzukinál

i pedig nincs.
az.
ért, mert a Magyarországon futó
ák közül **a Suzukik**
a a legalacsonyabb,
a mi autónk
tával is remekül
náját és

SUZUKI

KI. Jól jár vele.

hat

Az Itthon mellékletet szerkeszti: Veres Mária

A betétbiztosítás hatása

Sokan igen alacsonynak tartják azt az egymillió forintos értékhatárt, mely összegig biztosítja betétjüket az Országos Betétbiztosítási Alap. Ez persze, mint minden, relatív, de a közép- és nagyvállalkozók pénzügyeinek kezelésénél ennél jóval nagyobb összegek betéti elhelyezése szükséges. Mi történik a nagyobb összegekkel?

Dr. Fekete-Győr András, a cég ügyvezető igazgatóhelyettese elmondta, hogy az Európai Unió országaiban ez az összeg általában 20 000 ECU, de adódnak eltérések, például Németországban is a Deutsche Banknál, de a világ vezető pénzintézeteinél, így ez érthető is. Hazánknak a csatlakozásig kell rögzítenie az új határt, addig is folyamatosan próbálnak egyeztetni a bankokkal az OBA képviselői. Az OBA preventív tevékenységet is folytat, nem csupán tűzoltószerepe van. Informálódik a bankok felől, állandóan frissíti információit, sőt tanácsadói funkciót is betölthet, javaslatokat készíthet tagintézetei számára. A puding próbája az evés, az OBA-é a bankcsőd. Eddig háromszor kellett beavatkoznia az alapnak. Először rögtön megalakulása után, 1993 szeptemberében. Egy Heves megyei székhelyű takarékszövetkezet betéteseit kellett kifizetniük, majd következett az Agrobank csődje. Itt is elkezdődtek a kifizetések, de egy idő múlva a kormányzat közbelépett. Jelenleg az Iparbankház betéteseinek kárpótlása folyik, de remélik (persze a betétesek érdekében is), hogy több esetük nem lesz mostanában.

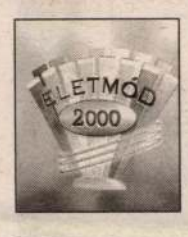

Vissza az egymillió forintos határhoz. Ha több pénzt szeretnénk biztosítva tudni, kézenfekvő megoldások adódnak: több hitelintézetben vezetni a számlát, vagy például a családtagok nevére is bejegyezni a betétet, hiszen így személyenként lesz a biztosítás összege egymillió.

Részletesebben minderről az Életmód 2000 magazin mai műsorában, a TV 2-n, 16.25 órakor. A műsorvezető Kolosi Péter.

HORGÁSZPADON

Rica,

Mondj egy halat, mondj egy csalit! Horgász, avagy kívülálló a kérdezett, tíz emberből nyolc a pontyot, illetve a kukoricát adja feleletül. Tény, hogy a kukorica talán a leggyakoribb és igen hatékony csalétek. A minap a Csorba-telepi tóból kikerült listavezető pontyot is kukoricával fogták (32,33 kg).

A kukoricát különféle színekben és ízesítéssel kínálják a szaküzletek. Aki etetni is a boltit használja, bizony eléggé mélyen a zsebébe kell nyúljon. A zacskós mirelit és a konzervkukorica már kiadósabb, de elvész a kukoricaszemek legértékesebb része, a magok hegyében lévő csíraolaj, rosszul állják a horgot és nemigen alkalmasak a távoli dobásokhoz.

Sokan saját kezűleg tartósítják a horgászkukoricát. A hozzáértők erre a célra az USA-ból származó fehér csutkájú aranymazsolát tartják legmegfelelőbbnek.

A tartósítás legegyszerűbb módja az aszalás és a fagyasztás mélyhűtőben. Az utóbbi pofonegyszerű. A cső hosszán kivágunk egy sort, majd úgy fejtjük a magokat, hogy a hegyük ép maradjon. Felhasználás előtt pár percre lobogó vízbe kell szórni.

Aszalás: a csövön hagyja meg a csuhét, és a csöveket akassza szellős, árnyékos helyre. A magok pár hét múltán vékony mazsolává zsugorodnak. A megtöppedt kukoricát morzsolja le, és vászonzacskóban tárolja. Pár napos áztatás, vagy egyszeri főzés után használható. Tartósíthatunk főzéssel is. Ez esetben a száraz kukoricát két-háromszor felfőzzük a kuktában. A cél: hogy a maghéj mindkét oldalán felrepedjen. Úgy kell tűzni, hogy az egyik résen be-, a másikon kivezetjük a horog szakát. A kuktás kukorica kb. egy hét múltán rideg lesz, ezen a gondon újbóli főzéssel lehet segíteni. A Soroksári-Duna mentén

MADARAK ITTHON

Barátposzáták hízókúrán

Augusztusban egyre gyakrabban láthatunk a kertekben, parkokban, bokros területeken egy szürkés színű, hetyke fekete sapkát viselő kis madarat, amint a színesedő bogyókat – főleg a bodzáét – csipegeti. A barátposzáta ilyenkor már a nagy szeptemberi utazásra gyűjti az erőt. Ez a kedves kis énekesmadár Magyarországon igen elterjedt, rendkívül alkalmazkodóképes, erdőkben, ártereken, kertek sövényeiben, parkokban egyaránt költ.

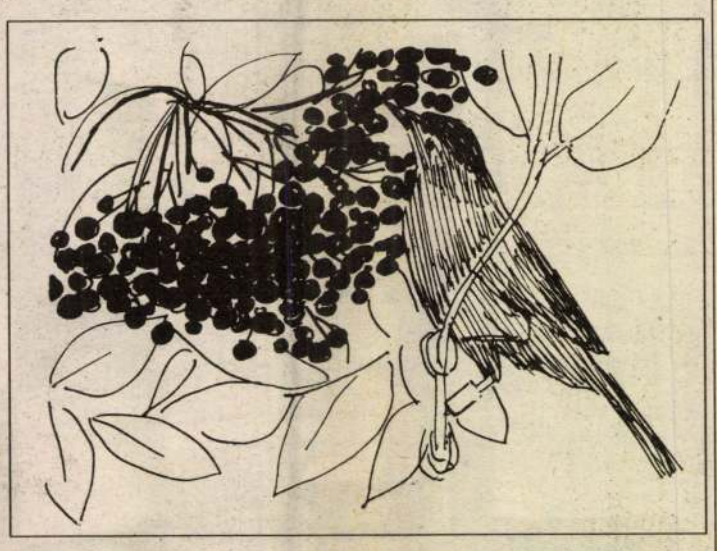

Utazás előtti csipegetés

A barátposzátát hívják egyszerűen barátkának is, az elmúlt években pedig leginkább a barátkaposzáta elnevezés vált használatossá. Az egyik legszebben daloló kis énekesünk védelmének fokozott figyelmet szentel a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, amely 1993-at a barátka évének nyilvánította.

A barátposzáta nem feltűnő madár, mindössze 14 centiméter nagyságú. A hím háta szürkésbarna, oldala és hasa hamuszürke, feje tetején a szem vonaláig érő fényes fekete sapkát visel. A tojó tollazata barnásabb árnyalatú, sapkája rozsdabarna színű. A fiatalok a tojóhoz hasonlatosak.

A közel-keleti telelőhelyekről március második felében először a hímek érkeznek haza. A bokros sűrűségekben területet foglalnak, s énekelni kezdenek. Közben több fészek építéséhez is hozzálátnak, amelyek közül a később érkező tojók választják ki a végleges otthonnak valót, s azt együtt fejezik be. Rendszerint egy méternél alacsonyabbra rakják a növényi szálakból, gyökerekből készülő laza szerkezetű, sokszor átlátszó fészket.

Évente kétszer, áprilistól júliusig költ, egy alkalommal 4-7, de többnyire öt tojást rak. A tojásokat a tojó és a hím felváltva melengeti. Fiókáikat apró bogarakkal, hernyókkal, pókokkal táplálják, amelyeket az ágakról, levelekről szednek össze.

Nyár vége felé a barátposzáta egyre több vadgyümölcsöt, bogyót fogyaszt. Különösen a bodza termését kedveli, s leginkább ilyenkor kerül szem elé, miközben elmélyülten csipeget valamelyik bodzabokron. Szüksége is van a hízókúrára, mert vonulásának fő ideje szeptember. Ilyenkor a Közel-Kelet országaiba távozik, de az is előfordul, hogy egyes példányai nálunk telelnek át.

A barátposzáta rovarpusztításával komoly hasznot hajt, énekével pedig gyönyörködtet. Védett madár, eszmei értéke kétezer forint. Védelmét elsősorban a fészkelő- és búvóhelyéül szolgáló bokrosok, sövények megőrzésével szolgálhatjuk.

F. K.

Legyen a vendégünk Baranya megyében, a Mecsek Tours kempingjeiben!

A megye öt helyén, Harkányban, Orfűn, Sikondán, Abaligeten és Pécsett várjuk a pihenni és gyógyulni vágyó vendégeket. Keresse fel kempingjeinket, ahol különböző szálláskategóriákkal várjuk a kedves vendégeket.

Cím:	7635 Pécs, Ángyán J. u. 2.	7815 Harkány, Bajcsy-Zs. u. 6.	7677 Orfű, Dollár u. 1.	7300 Sikonda, Fürdő u. 8.	7678 Abaliget, Üdülőterület
Üdülőnév:	Mandulás Camping	Thermál Camping	Panoráma Camping	Fenyves Camping	Barlang Camping
Jellege:	Kemping, faház motel, hotel	Kemping, faház motel, hotel	Kemping, faház motel, turista-szálló	Kemping, faház motel, turista-szálló	Kemping, faház motel, hotel, turistaszálló
Üzemeltető:	Mecsek Tours Kft.	Mecsek Tours Kft.	Mecsek Tours Kft.	Mecsek Tours Kft.	Mecsek Tours Kft.
Elhelyezés:	3 ágyas, zuhanyzós faházban; 2–4 ágyas, mosdós motelszobában; 2 ágyas, fürdőszobás hotelszobában.	4 ágyas, zuhanyzós faházban; 2–3 ágyas, mosdós motelszobában; 2 ágyas, fürdőszobás hotelszobában.	2+1 ágyas, zuhanyzós faházban; 3 ágyas, fürdőszobás motelszobában; 8–10 ágyas turistaszállóban.	3+1 ágyas, zuhanyzós faházban; 2–3 ágyas, mosdós motelszobában; 6 ágyas turistaszállóban.	3+1 ágyas, zuhanyzós faházban; 2–3 ágyas, mosdós motelszobában; 2 ágyas, fürdőszobás hotelszobában; 12–20 ágyas turistaszállóban.
Ár:	Faház: 3000 Ft/éj; motel: 2000–4000 Ft/éj; hotel: 3600 Ft/éj.	Faház: 4400–4800 Ft/éj; motel: 1700–2100 Ft/éj; hotel: 2900–3700 Ft/éj.	Faház: 2700–4500 Ft/éj; motel: 3200 Ft/éj; turistaszálló: 700 Ft/fő/éj.	Faház: 3100 Ft/éj; motel: 2000–2400 Ft/éj; turistaszálló: 700 Ft/fő/éj.	Faház: 2800 Ft/éj; motel: 1600 Ft/éj; hotel: 3400 Ft/éj; turistaszálló: 700 Ft/fő/éj.
Étkezés:	Camping étteremben	Hotel Drávában	Camping étteremben	Camping étteremben	
Jelentkezés:	Központi szállás-értékesítésen	Központi szállás-értékesítésen	Okt. 15-ig a recepción	Központi szállás-értékesítésen	Központi szállás-értékesítésen
Telefon/fax:	(72) 213-855 (72) 214-866	(72) 213-855 (72) 214-866	(72) 378-501 (72) 378-434	(72) 213-855 (72) 214-866	(72) 213-855 (72) 214-866

82807 JP

MENTŐÖV

Hajléktalansors

Varga Istvánnak már tíz éve a budapesti Király utca sarkán van az otthona. Ez az „ő területe": ha egy másik kéregető jelenik meg a környéken, elküldi.

A Juventus Rádió Mentőöv című műsorában Várkonyi Attila beszélgetett a férfival, aki elmesélte: állandó gondot jelent neki az étkezés, a fürdés, a kisebb betegségek. Annak ellenére, hogy van három diplomája, utoljára pék volt. Állítása szerint katonai vonalon dolgozott, lakása, borozója, panziója, tanyája volt, de egy bűncselekmény áldozataként mindenét elveszítette. Még a nevét is megváltoztatták a beleegyezése nélkül. Egyedül él, hajléktalannak hajléktalannal felesleges összekötnie a sorsát.

István mindennapjai kéregetéssel telnek, így ha szűkösen is, de jut ennivalóra. Tisztálkodni a Széchenyi-fürdőbe járt, de mióta kitessékelték onnan, hajléktalanszállókon, pályaudvarokon, utcai csapoknál mosakszik. Akadnak barátai, például egy grafikus, akivel nagyokat szokott beszélgetni. Szereti a színészeket, kedvencei: Piros Ildikó, Koncz Gábor, Zenthe Ferenc.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Szervezetének több mint tíz, hajléktalanokat segítő intézménye van, ahol orvosi ellátást, fürdési lehetőséget is biztosítanak a hajléktalanoknak. A központ Budapesten a III. kerület Miklós u. 32. alatt található. Telefon: 188-8760 vagy 188-8920.

E. K.

A
jó
m

OLIVER STUDIO

Valamikor olyan volt a benr
vő világ, hogy a tárgyak
alapvetően az határozta m
készültek. Száz éve a szék
fából csinálták. Az ablak
vödör pedig fémből. Am
mondta valamelyik tárgy
akaratlanul meghatározta a

A DOLGOK JÓ RÉS

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
meghívja Önt

A MERICS-GYŰJTEMÉNY
című kiállítására, amelyet

Fitz Péter művészettörténész,
a Fővárosi Képtár igazgatója
nyit meg

1997. július 12-én,
szombaton délelőtt fél 12 órakor
a múzeum Országzászló téri épületében.

Közreműködik:
Sági Jánosné Kóczán Irén

Megtekinthető: 1997. augusztus 31-ig.

A kiállítás a Nemzeti Kulturális Alap
támogatásával valósult meg.

Fk: Dr. Fülöp Gyula

Szent István Király Múzeum
8002 Székesfehérvár, Fő u. 6.
DÍJ HITELEZVE

ALMÁSY ALADÁR • ANNA MARGIT • BAK IMRE • BERKI VIOLA • BUKTA IMRE • CSORBA SIMON • FEHÉR LÁSZÓ • FÖLDI PÉTER • GAÁL JÓZSEF • GELLÉR B. ISTVÁN • GROSS ARNOLD • GYARMATHY TIHAMER • HALÁSZ KÁROLY • HENCZE TAMÁS • KAPONYA JUDIT • KÁRPÁTI TAMÁS • KÁTAY MIHÁLY • KESERŰ ILONA • KOKAS IGNÁC • KOLBE MIHÁLY • KORNISS DEZSŐ • KOVÁCS TAMÁS • MARTYN FERENC • MULASICS LÁSZLÓ • NÁDLER ISTVÁN • NAGY FERENC • NÉMETH JÁNOS • PEKÁRY ISTVÁN • PINCZEHELYI SÁNDOR • SALAMON FERENCNÉ • SOMODY PÉTER • SOMOGYI GYŐZŐ • SZABÓ TAMÁS • SZABÓ VLADIMIR • SZÁNTÓ PIROSKA • SZIKORA TAMÁS • UDVARDY ERZSÉBET • UJHÁZI PÉTER

Mérő István

Mérő István: Szomszéd asszonyok.

Czencz János

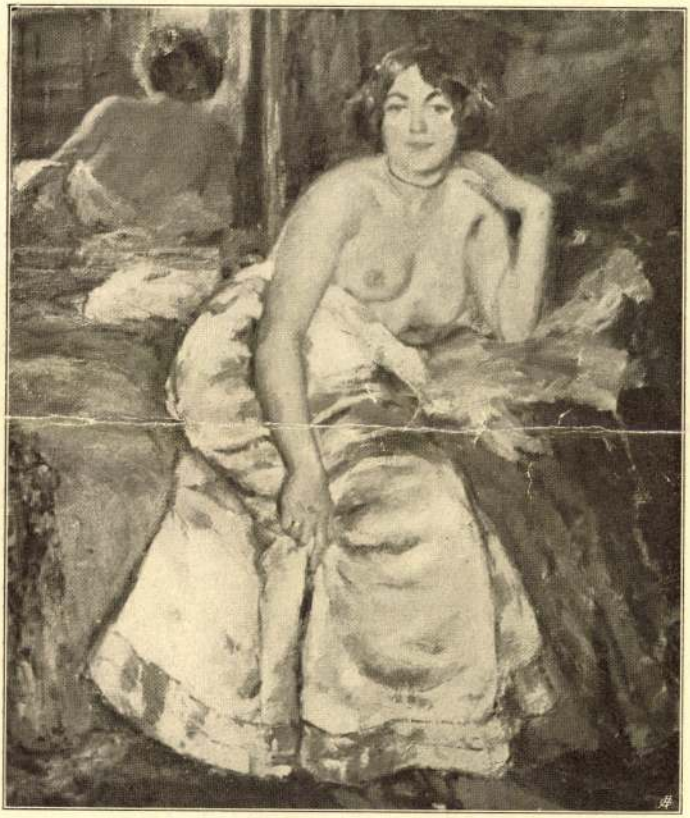

Czencz János: Juliska.

Művészet 1913/14. téli kiad.

242 jelzetfotót) tartalmaz, ebből 150 színes. A fotókat *Sulyok Miklós* készítette.. A művet glosszárium, válogatott bibliográfia, valamint tárgy- és névmutató egészíti ki.

A kutatást az OTKA (témaszám: T 025 755), a könyv megjelenését pedig a Mitsubishi Corporation Budapest Office támogatta.

Mivel a hagyományos japán ruhán nem volt zseb, a japánok zsinórra fűzték, és textil övükre függesztették azokat az apró tárgyakat – orvosságos dobozt, pipatokot, dohányzacskót, úti írókészletet –, amelyeket magukkal akartak hordani. A necuke a zsinór másik végére erősített apróság, amely megakadályozta a tárgyak kicsúszását az övből. A lehetőleg gömbölyded, funkcionális darab díszítésével a necuke fokozatosan műalkotássá, készítése pedig külön iparművészeti ággá vált. Virágkora a 18. század második felétől a 19. század második feléig tartott. Funkciója megszűnt, amikor a japánok – 1868-tól kezdve – levetették hagyományos díszruhájukat, a necukék azonban elnyerték a külföldiek csodálatát és gyűjtés tárgyává lettek. Témáik rendkívül változatosak – megjelenik rajtuk az egész hagyományos japán világ –, anyaghasználatuk, technikai megoldásaik páratlanul finomak.

Kötetünk a gyűjtemény sokoldalú, szakszerű bemutatása mellett számos érdekességet közöl a gyűjtemény, valamint a gyűjtők és adományozók, a hazai keleti műgyűjtés történetéből.

Iparművészeti Múzeum
Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum, Budapest

Múzeumok és gyűjtemények

Gödöllői Városi Múzeum
A gödöllői Léda-villa szalongarnitúrájának bemutatója

Diósy Ödön és felesége, *Brüll Adél* 1923-ban vásárolt házat Gödöllőn az Erzsébet királyné út 14. szám alatt. Brüll Adél 1934-ben bekövetkezett haláláig ez volt a házaspár állandó lakhelye, noha a fővárosban is tartottak fenn lakást, először az Andrássy úton, majd a Bajza utcában. Gyakran utaztak külföldre is, Bécsbe, Badenbe, a francia Riviérára.

A két világháború között *Horthy Miklós* kormányzó használatában lévő gödöllői Grassalkovich kastély szomszédságában állt az a kétszintes, manzárdtetős, eklektikus stílusban épült ház, amelyet Léda-villaként tart számon a helytörténet és amely kívül-belül nagypolgári ízlést tükrözött. A tíz szobából álló, százötven négyzetméter alapterületű ház pazarul volt berendezve. A garázs fölött sofőrlakás, a kert végében pedig kertészház egészítette ki az épületegyüttest. Nagy területű őspark tartozott a házhoz szépen ápolt növényzettel. A házat 1952-ben államosították, hat családot helyeztek el benne, az épületet toldozták-foldozták, ma már csak néhány részletében őrzi az eredeti szépségét. A park közepén utcát nyitottak, és még két házat építettek a telekre.

Brüll Adél állatokkal vette körül magát Gödöllőn, kutyafarmot tartott fenn, ezenkívül galambjai és tyúkjai is voltak. A gödöllőiekkel nemigen érintkezett. Magához vette két húgát, Bertát és Margitot is. Brüll Adél számára megalkuvás volt Gödöllő, aztán igyekezett otthonossá varázsolni, hogy menedék lehessen. Adél halála után egy évre Diósy Ödön is eltávozott az élők sorából. Az unokahúg, *Diósy Klára* örökölte a gödöllői villát, melyet 1937-ben értékesített. A villa berendezésének árverezése során vásárolta meg a szalongarnitúrát *dr. Szanathy Júlia,* helyi fogorvos. Tőle vette meg a múzeum 2001-ben a tíz darabból álló, 19. századi bútoregyüttest a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának támogatásával. Kultúrtörténeti szempontból rendkívül érdekes anyaggal gazdagodott a Gödöllői Városi Múzeum gyűjteménye.

Merva Mária

A Merics-gyűjtemény a kaposvári Rippl Rónai Múzeumban
Látható: 2002. április 21-ig.

Dr. Merics Imre Tormáson egy 350 lakosú Baranya megyei faluban élő állatorvos huszonöt évi gyűjtése során egy kortárs magyar képző- és iparművészeti gyűjteményt hozott létre, amely bár eddig csak szűk körben ismert, de a legjelentősebb magángyűjtemények *(Kolozsváry Ernő, Vörösváry Ákos, Vass László* stb.) egyike.

Merics Imre a népművészeti tárgyak gyűjtése során ismerkedett össze *Berki Violával* 1973-ban. Az ő közvetítésével jutott el *Korniss Dezsőhöz*. Ez a két kapcsolat meghatározóvá vált a gyűjtési szempont kialakulásában.

Az alkotók névsorát követve, meglepően széles a gyűjtőköre. Megtaláljuk köztük a már évtizedek óta rangjukat kivívott művészeket éppúgy, mint a közelmúltban feltűnést és elismerést kiváltó festőket, grafikusokat.

Az első csoport kiemelkedő képviselői a klasszikus avantgard második generációjából *Korniss Dezső, Gyarmathy Tihamér* és *Martyn Ferenc.*

Az őket követő generáció a neoavantgard és a transzavantgard jeles képviselői: *Keserű Ilona, Nádler István, Bak Imre, Hencze Tamás, Halász Károly, Mulasics László* stb.

A gyűjtő tudatos törekvése egy úgynevezett figuratív pólus beépítése a kollekcióba, amelynek társíthatatlansági beidegződéseire nem kíván tekintettel lenni. Vallja, hogy az ő ízlése és szeretete áthidalja a kettő közti szakadékot. Az utóbbi csoportot *Pekáry István, Szabó Vladimir, Berki Viola, Somogyi Győző, Kátai Mihály, Kárpáti Tamás, Földi Péter* és *Galambos Tamás* neveik reprezentálják. A baráti kapcsolat és a megszerzett műtárgyak mennyisége szerinti rangsorolás alapján kiemelkedő együttest képeznek *Kokas Ignác, Fehér László, Ujházi Péter, Bukta Imre, Németh János, Udvardy Erzsébet* és *Gross Arnold* alkotásai.

A mai magyar üvegművészet legjelesebb alkotóinak munkái is egy külön gyűjteményi egységet alkotnak *Szabó Erzsébet, Bohus Zoltán, Buczkó György, Kertészfi Ágnes, Horváth Márton, Smetana Ágnes* és *Jegenyés János* kompozicióival.

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum 1997-es kiállítása után a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum kiállítása a második nyilvános szerepeltetése a Merics-gyűjteménynek.

A két időpont közti öt év gyűjtését igen markánsan képviselik *Somody Péter, Oroszi Csaba, Kelemen Károly, Szikora Tamás, Trombitás Tamás, Ungvári Károly* alkotásai. A kaposvári kiállítás három termének egyikében szerepelnek a somogyi fafaragó művészek élvonalának *ifj. Kapoli Antal, Tóth Mihály, Kovács József* és *Nagy Ferenc* népművészeti alkotásai is.

A kb. 500 darabra tehető Merics-gyűjtemény jelentékenyebb, reprezentatív része látható a kaposvári Tavaszi Fesztivál rendezvényei keretében szervezett kiállításon.

Horváth János

Nagy Miklós szobrász-restaurátor-művész kiállítása
Martonvásáron
2002. április 17-ig

A Közlekedési Múzeum gyűjteménygyarapítása

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Közgyűjteményi Főosztályának pályázatán nyert pénzösszegből (1,7 millió forint) két nagyértékű tárggyal gyarapodott az autós gyűjtemény. Egy 1965-ös eredeti állapotú Volkswagen személygépkocsit és egy 1840-es Macmillen kerékpár másolatát vásároltuk meg. Ugyanebből a keretből numizmatikai gyűjteményünket gyarapítottuk, továbbá ritkaságnak számító üvegnegatívokat vásároltunk, amelyek a Dunakeszi Járműjavító mindennapi életét mutatják be. A fogatolt járműgyűjteményt egy darab szekér modellel gyarapítottuk, amely a Miklós Kocsigyár gyártmánya volt.

Műtárgyvédelem, restaurálás

Beszámoló a XXVII. Országos Restaurátor Konferenciáról

2002. január 30–31.

A Magyar Nemzeti Múzeum Restaurátor és Műtárgyvédelmi Főosztálya 2002. január 30–31-én a Magyar Nemzeti Galéria tanácstermében rendezte meg a XXVII. Országos Restaurátor Konferenciát, melyen az előző évekhez hasonlóan 180–190 kolléga vett részt. A hazai szakemberek mellett nagy örömünkre számos határon túli kolléga is jelen lehetett.

A szervezők nevében *dr. Morgós András* főosztályvezető üdvözölte a konferencia résztvevőit, majd átadta a szót *dr. Szikossy Ferenc*nek, az MNM főigazgató-helyettesének. Dr. Szikossy Ferenc megnyitó beszédében elismeréssel szólt arról, hogy a restaurátor szakma a múzeumi területen az egyetlen szakág, amely az elmúlt tíz évben is megszakítás nélkül meg tudta tartani konferenciáját. Abban, hogy ez a folyamat zökkenőmentes lehetett, nagy szerepe volt *Báthy Géza*nak, *Tímárné Balázsy Ágnes*nek és *Morgós András*nak. Az elismerés mellett felhívta a figyelmet azokra az új kihívásokra, amelyeket az Európai Közösséghez történő csatlakozás jelent majd. Figyelmeztetett, hogy célszerű lenne létrehozni egy bizottságot, amely felmérné a csatlakozásból származó előnyöket és hátrányokat, és előre beépítené a szükséges védelmi gátakat. A csatlakozás természetesen nem képzelhető el idegen nyelvek ismerete nélkül, hisz a nyelvileg elszigetelt csoportok nem tudnak megfelelni az új kihívásoknak. A gyakorlati restaurátori munkák mellett az alapkutatásokra is figyelmet kellene fordítani, és fontos lenne a tárgyrestaurátor képzés nappali tagozatossá alakítása.

A délelőtti program elnöke dr. Morgós András volt. Az elhangzott előadások a műtárgyak tisztításának és fertőtlenítésének lehetőségeiről és problémáiról szólt.

Mérnöki Kamara Budapesti megalakulása.

14—16. szám. LVIII. kötet. Budapest, 1924 április 20.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA HIVATALOS LAPJA.

Mellékletei: „A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyének Havifüzetei", valamint a „Technika és Közgazdaság". Hozza azonkívül a „Magyar Ipari Szabványosító Bizottság" hivatalos közleményeit és szabványterveit.

TARTALOM: A Budapesti Mérnöki Kamara megalakulása. *Dr. Zielinski Szilárd* kamarai elnök székfoglaló beszéde. — *Chatel Vilmos* kamarai tag üdvözlő beszéde. — *Buday Béla* államtitkár beszéde. 53—57. l.

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA KÖZLEMÉNYEI: Olvasóinkhoz! *Thoma Frigyes*. 58. l. — A Budapesti Mérnöki Kamara közgyűlése. 58. l. — Felhívás. 60. l. — A Kamara választmánya. 60. l.

A Budapesti Mérnöki Kamara megalakulása.

Új korszakba lépett a magyar mérnöki kar ez év márciusának 8—12 napjain, amidőn a Budapesti Mérnöki Kamara alakuló közgyűlését tartotta. Testet adott ezzel azoknak az elveknek és rendelkezéseknek, amelyeket a törvényhozás a mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. t.-c.-ben a mérnökség jövendő életének és fejlődésének szabályozására lefektetett.

A mérnöki rendtartás törvénye s a Mérnöki Kamara rendeltetése e hasábok olvasói előtt teljes mértékben ismeretesek. Azoknak méltatása ehelyen csupán a már más alkalommal elmondottak ismétlése lehetne. Ehelyett a Budapesti Mérnöki Kamara megalakulásának eseményéről és körülményeiről óhajtunk a jelen sorokkal tájékoztatást nyújtani annál is inkább, mert a Kamara a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyét immár hivatalos lapjául nyilvánította.

A magyar mérnökség a legmelegebb érdeklődéssel kísérte a kamarai alakuló közgyűlés előkészületeit s annak minden mozzanatát. Hogy pedig a kar emez esemény nagy jelentőségét teljes mértékben átérezte, annak bizonyságát nyujtotta azzal a méltóságteljes, ünnepi komolysággal, amellyel ezt az 5 napra kiterjedő első alkotmányos tevékenységét lebonyolította.

Mi sem jellemezhetné jobban e nap súlyát, mint azok a szavak, amelyeket *dr. Zielinski Szilárd* a közgyűlés első napján mondott rövid megnyítójának keretében, a már megnyitott közgyűléshez intézett, mondván: „ünnepünk nagyságát átérző hálás szívvel megköszönöm Istenemnek azt, hogy megélnem engedte e napot, mely után harminc év óta vágyódom, azt a napot, amelyen e mérnöki testület első alkotmányos és törvényes teendőihez hozzáláthat és hozzáfoghat".

A közgyűlés jelentőségére való tekintettel, annak teljes jegyzőkönyvét a Közlönyben nyitott s a jelen füzetben először napvilágot látott: „*A Budapesti Mérnöki Kamara Közleményei*" című rovatban, a közgyűlésen elmondott beszédeket pedig az alábbiakban közöljük.

Dr. ZIELINSKI SZILÁRD KAMARAI ELNÖK SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE

1924. évi március hó 12. napján.

Tisztelt közgyűlés!

Dr. Hültl Dezső barátomnak a közgyűlés megbízásából hozzám intézett, igazán meg nem érdemelt elismerő szavaira[1] köszönetemet fejezem ki és felkérem a tisztelt közgyűlést, engedjék meg, hogy néhány szóval élhessek, mielőtt az elnöki széket tényleg elfoglalom. Egy ténynek megállapítására vagyok kötelezve, legalább magam érzem ezt a kötelességet: e tény pedig az, hogy a kamara első lépését mint autonom testület a küzdelem jegyében tette meg, épúgy mint a magyar mérnökség mindazon lépéseket, amelyekkel a kamara ügyeit egy-egy talpalatnyi térrel előbbre vitte. A megalakulás küzdelmét azonban meg akarom különböztetni azoktól, melyeket a multban folytattunk. A multban az összes ilyen tényekedések- és küzdelmekben, mint a magyar mérnöki kar tagja, mindig kivettem a magam részét és véleményemnek és álláspontomnak érvényesítésére — ha kellett — sohasem riadtam vissza attól, hogy egyénileg is exponáljam magam. A mostani küzdelem az előbbeniektől abban különbözik, hogy ezektől a küzdelmektől távol tartottam magamat. A legkevésbbé sem akartam semmiféle módon jelét adni annak, hogy valamilyen vélemény formálásához hozzájárultam volna, akár egyénileg, akár egy testületben. Mindezekből azt akarom következtetni, hogy a megnyilvánult bizalmi nyilatkozat az igen tisztelt kartársaknak egyéni meggyőződéséből és érzelméből fakad s ezért hálás köszönetet is mondok és e bizalmi megnyilatkozást nagy megtiszteltetésnek veszem. Ez a megnyilatkozás feljogosít arra, hogy a kamarának kezdő irányító lépéseinél a közgyűlés többségének határozatából az elnöki tisztet köszönettel ezennel elfogadjam. (Élénk helyeslés.)

Régen óhajtott autonom testületünk első megnyilatkozása alkalmával a közgyűlésen résztvevő kartársaim egyhangú helyeslésével vélek találkozni, ha egy rövid visszapillantással megemlékezem ebben az ünnepélyes pillanatban azokról a kartársakról, akik lelkesedéssel, egyéniségük latbavetésével, erejük és munkaképességük érvényesítésével a mai nap eredményéhez a multban hozzájárultak.

Nagyon röviden futva végig a multon, elsősorban kell említenem *Haasz* József elhunyt kartársunk érdemeit, ki mint a temesvári államépítészeti hivafal főnöke 1878-ban a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet közgyűlésén először adott hangot azoknak az érzelmeknek, amelyek már akkor is megvoltak a tekintetben, hogy a magyar mérnöki karnak törvényes alapon álló szervezetet kell adni. Ez első lépés felett akkor a kartársak sok eszmecserét folytattak. Ennek nyilvános megnyilatkozása után a Mérnök-Egylet magáévá tette az ügyet és áldott emlékű kartársunk *kisfaludi Lipthay* Sándor már akkor ezen eszme szolgálatába szegődött és igyekezett azt előre vinni.

Abban az időben azonban a mérnöki karnak még igen sok rendezni valója volt, nem kell tehát csodálkoznunk azon, hogy az elhangzott eszme lassan-lassan veszített erejéből, úgyhogy 10 év telt el, míg ez a gondolat újból napirendre került.

1889-ben a m. kir. államvasutak most már nyugalmazott főfelügyelője, *Kovács* Ödön kartársunk hozta újból napirendre, kinek kétszer is kidolgozott szervezeti javaslatát tűzte ki tárgyalásra a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet. Ez az egylet akkor megbízta fényes tollú titkárát, néhai *Ney* Béla tagtársunkat egy javaslat kidolgozásával; ez meg is történt, azonban tárgyalások közben a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben kialakult vélemény a kidolgozott javaslatnak más irányt kívánt adni. *Ney* Béla működése az 1890-es évekre tehető. Valamilyen autonóm testület létesítésének szüksége ekkor már annyira átment a köztudatba, hogy e kérdést többé napirendről levenni nem lehetett; ez a kérdés, — t. i. a mérnöki kar működésének a rendezése, — volt az 1896-ban lezajlott mérnöki kongresszus legfontosabb pontja. Ezen a kongresszuson adta elő *Lipthay* Sándor a karnak mikénti szervezésére vonatkozó előterjesztését. Ugyane kongresszuson hangzott el

[1] Lásd a közgyűlési jegyzőkönyv keretében az 59. oldalon.

a magánmérnököknek akkor kialakulóban lévő testületére vonatkozó javaslat is. E javaslatok feldolgozását akkor a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletre bízták.

Az akkor kiküldött bizottságnak a mérnöki rendtartásra vonatkozó javaslata 1900-ban megjelent. Ezután a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet közgyűlésén kinyilatkoztatott vélemény alapján törvénytervezet készült, mely tervezetet a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet hatósági elbírálás végett az illetékes miniszter elé terjesztett. A hatósági elbírálás sok időt vett igénybe, mialatt ez a javaslat egyik referens asztaláról a másikéra került. Számottevő haladás 1906-ig nem volt észlelhető. Ekkor azonban *Kossuth* Ferenc minisztersége és báró *Szterényi* József államtitkársága alatt hatalmas lépéssel ment az ügy előre, amennyiben az *Országos Középítési Tanácsot* szólította fel a miniszter arra, hogy ezt a kérdést dolgozza ki és terjessze elő.

Ekkor látott a kérdés napvilágot törvényjavaslat alakjában, mely az előbbinek módosítása volt. Míg 1900-ban a javaslat 184 szakaszos volt, addig ez utóbbi 91 szakaszra leszorítva lett volna hivatva megoldani a mérnöki kar ügyeinek rendezését. Érdekes és szükséges megjegyezni, hogy akkor már ehhez a mozgalomhoz, melyet tulajdonképen a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet képviselt, csatlakoztak az erdő-, bánya- és kohómérnökök is, úgy hogy ez a mozgalom 1906-ban már magába foglalta az egész magyar mérnökség egyetemét. Az Országos Középítési Tanács javaslata után indult meg a törvényjavaslatnak hivatalos előkészítése, mely azzal kezdődött, hogy az összes érdekelteknek a javaslatot megküldötték és azok észrevételeit bekérték oly célból, hogy azok figyelembe vételével készülhessen a törvénytervezet.

Azóta multak az idők, változtak a kormányok és miniszterek, de 1910-ig határozott haladást tapasztalni nem lehetett. Ekkor *Hieronymi* Károly néhai kartársunk minisztersége alatt más irányt vett a rendezés ügye; akkor ugyanis a javaslat szerint egy alakítandó *Országos Műszaki Tanács* lett volna hivatva a Mérnöki Kamarát helyettesíteni, mely azonban csak kis részét ölelte volna fel a Mérnöki Kamara hivatásának. Minthogy a kormányzatnak megvolt a szándéka, hogy ezt a javaslatot minél előbb életbe léptesse, az volt az álláspontunk, hogy a kar ezt a megoldást egyelőre elfogadja, hogy majd ez képezze a továbbfejlődés alapját. Azonban más lett a javaslat sorsa. 1914-ben kitört a világháború, mely időpontig az Országos Műszaki Tanács felállítását együtt tárgyaltuk a kamara ügyével. Ekkor a legilletékesebb faktor a saját szemem előtt írta rá az ügyiratcsomóra az „ad-acta" két szavát, minek folytán természetesen nagy szomorúsággal le is kellett mondanunk e törekvésünk megvalósulásáról.

Azonban nem sok időre, — mert 1915-ben a hadvezetőség, tapasztalván a mérnöki kar és a technikai tevékenység rendezetlenségéből származó hátrányokat, fölszólította az összes közigazgatási hatóságokat, hogy a rendezéshez hozzáfogjanak. Ezt követőleg, tehát 1916-ban kapta meg az Országos Középítési Tanács második esetben a megbízatást a törvénytervezet kidolgozására. A tanács ekkor 72 szakaszos törvényt dolgozott ki, mely az illetékes miniszter elé terjesztetett.

Ekkor, 1917-ben, felhasználva a kedvező időt s az akkori lelkiállapotot, egy nagy ünnepet, úgynevezett mérnök-napot rendeztünk, mely fényes külsőségek és keretek között zajlott le a műegyetem aulájában néhai királyunk, IV. Károly védnöksége alatt. Az ünnepélyen jelen volt az egész kormányzat, mely előtt kifejthettük kívánságainkat és az irányt, melyhez csatlakozni kívánt az egész mérnöki kar. Nem hagyhatom említés nélkül, hogy e napon az ünnepi szónok *Glasner* Antal magánmérnök volt.

Minthogy kamaránk ügye szerencsésen ily magas védnökség alá került, most már az illetékes miniszterek sem zárkózhattak el a törvénytervezet beható tárgyalásától. A belügyi és igazságügyi miniszter hivatalból foglalkozott a törvénytervezettel. Nem hagyhatom említés nélkül itt *Ladik* Gusztáv belügyi államtitkárt és *Bartha* Richárd, a kabinetiroda jelenlegi főnökét, akik időt s fáradságot nem kímélve, beható munkát fejtettek ki és fordítottak arra, hogy az általunk előkészített kamarajavaslatot mielőbb formába öntsék.

Ez meg is történt és így került javaslatunk ismét napirendre, miután két érdekelt miniszter előadói azzal megfelelően azonosították magukat. 1918-ban ugyanis *br. Szterényi* József kereskedelemügyi miniszter értekezletet hívott egybe, melyen az összes érdekeltek képviselve voltak. Ekkor ugyan voltak még nézeteltérések és ki nem egyenlített igények, de a kereskedelemügyi miniszter erélyes nyilatkozatával igen sok nehézséget segített áthidalni.

Az ezután bekövetkezett forradalmi állapotok miatt törvénytervezetünk nem haladhatott előre fejlődése útján. Mikor pedig a nemzetgyűlés elsőízben ült össze, szerénységünk tiltotta, hogy a nemzetgyűlést, minthogy akkor annak fontosabb dolgai voltak, a mérnöki kamara ügyével foglalkoztassuk. Sokáig azonban nem hagytuk pihenni a dolgot, minek következtében néhai *Rubinek* Gyula akkori kereskedelemügyi miniszter, ki nemcsak — hogy érdeklődött a kérdés iránt, hanem az üggyel, kijelentvén a rendezés szükségességét, behatóan foglalkozott is, miniszterközi szövegező bizottságot rendelt ki, mely a törvénytervezetet végleges alakban megszövegezte, úgy hogy ennek eredményeképen *Rubinek* Gyula a törvényjavaslatot 1920 november 27-én a nemzetgyűlésnek be is nyujtotta. Időközben bekövetkezett halála után utódja, *dr. Hegyeshalmy* Lajos kereskedelemügyi miniszter úr magáévá tette a javaslatot, fölkérte e törvény megteremtésének lényeges tényezőjét, *Herrmann* Miksa kedves barátomat, hogy a törvény előadói tisztjét vállalja. Herrmann Miksa engedve kartársai bizalmának s tekintet nélkül egészségi állapotára, az igen súlyos tisztet vállalta és először a bizottságban végezte az előkészítő munkálatokat a plénum számára. Az első nemzetgyűlésnek korán bekövetkezett lezárása miatt törvényjavaslatunk előrehaladásában megakadt, miért is be kellett várni a nemzetgyűlésnek újbóli összehívását. Szerencsére ekkor *dr. Walko* Lajos, ki ezután a kereskedelmi tárcát vállalta, fenntartotta elődjének álláspontját és szintén *Herrmann* Miksa kartársunkat kérte fel az előadói tisztre. Így azután a törvényalkotási munka végre befejeztetett és az évtizedeken át állandóan napirenden tartott óhajtásunk az 1923. évi XVII. t.-c. alakjában öltött testet és látott napvilágot.

E törvény, mely most az életbebegyökeresítését várja, a törvényhozás technikája miatt lerövidítve került a ház elé s mindössze 74 szakaszból áll. Természetes, hogy ez a 74 pont nem merítheti ki mindazoknak a szükséges kérdéseknek a szabályozását, melyek ez üggyel kapcsolatosak; ennélfogva a törvényt magát legjobban jellemezhetem, ha azt egy nagyon értékes kerettörvénynek nevezem, mely keretbe a tulajdonképeni tartalmat még nekünk kell megadnunk. A tartalom kiépítésére a törvény megadta a módot két szerv alakjában: e két rendbeli végrehajtó szerv a Mérnöki Kamarák és a Mérnöki Tanács. A törvény szellemének megfelelően mindenekelőtt első és legsürgősebb teendő volt a Budapesti Mérnöki Kamara megalakítása. E munkához a törvény szentesítése után rögtön hozzá is fogtunk. Az első lépés volt a minden törvényhez tartozó végrehajtási utasítás életbeléptetése és közhírré tétele. A végrehajtási utasításnak azonban az ügy sürgőssége miatt csak első részét dolgozhatták ki az illetékes tényezők. A mult év június havában megjelent rendeletet csakhamar követte a kamara első megalakításával megbizott 30 tagú bizottság kinevezése, részint az illetékes főiskolák, részint pedig az Országos Középítési Tanács ajánlása alapján. A harmincas bizottság a nyári időszakkal járó nehézségekre való tekintettel csak szeptember végén ülhetett össze első izben, mely alkalommal megalakította az albizottságokat. Ezt követőleg október 9., 10. és 11-én közhírré tettük a hivatalos lapban a jelentkezésre vonatkozó hírdetményt, teljes részletességgel körülírt minta csatolásával arra vonatkozólag, hogy miként kell a törvénynek megfelelően kérelmezni a tagságot.

A harminc tagú bizottság tevékenysége tekintettel a rövid időre, melyet a törvény szabott és tekintettel a nagy számra, melyben a jelentkezés történt, igen energikus,

gyors s mondhatnám túlterhelt volt, úgy, hogy igazán nagy áldozatokat kívántunk a bizottság minden egyes, különben is nagyon elfoglalt tagjától, midőn ezt a kötelességet rájuk róttuk. Mindamellett e tevékenységüket csakhamar befejezték. Ha még azokat az előkészítő munkálatokat is figyelembe vesszük, melyeket az alakuló közgyűlés igényelt, akkor nem csodálkozhatunk azon, hogy mai közgyűlést korábban nem tarthattuk meg. Hogy az előkészítő munkálatokat milyen gonddal és mily mindenre való előrelátással hajtották végre, nem hozok fel egyebet, csak azt a valamennyiönk által tapasztalt tényt, hogy a közgyűlés teljes rendben bonyolíttatott le, ami csak nagyon gondos előmunkálatok eredménye lehetett. Ez a gondos munka azoknak a tagtársaknak az érdeme, akik közigazgatási állásuknál fogva a törvényhez legközelebb állanak. Köszönetet kell mondanom tehát *Buday* Béla államtitkár, *Éltető* Ákos miniszteri tanácsos, *Ujhelyi* László miniszteri osztálytanácsos és *Barsy* Károly miniszteri műszaki tanácsos uraknak, akik fáradságot nem ismerő munkát áldoztak szeretettel és lelkesedéssel azért, hogy a mérnöki karnak oly régen megkezdett munkája eredményes legyen s a Kamara végre tető alá kerüljön.

Ezzel elérkeztem ahhoz a ponthoz, mellyel a történelmi részt lezártam; a harmincas bizottságról külön kellett megemlékeznem, mert annak munkálkodása is az utolsó esztendő kari történelméhez tartozik. Most nagyon könnyen átléphetem a határt, a multból a jövőbe tekintvén, — a jelenről nem mondhatok semmit, azt valamennyien átéltük.

Megengedik tehát, igen tisztelt közgyűlés, hogy a jövőbeli teendők képét előtárjam.

A fődolog, amiből ki kell indulnunk, a Kamara rendeltetése; ezt a t.-cikk 5. pontja nagyon szépen és röviden adja meg, mondván, hogy a kamara feladata, hogy a mérnöki kar erkölcsi tekintélye és hazafisága felett őrködjék, hogy jogait megvédje és működését előmozdítsa. E három pontban van a kamara rendeltetése a legpregnánsabban megmagyarázva. A törvényhozás rendelkezésre bocsátotta a mérnöki karnak azt a jogot — a kar erkölcsi tekintélyét illetőleg —, hogy önmaga ítélhessen a fölött, s önmaga határozhasson a tekintetben, hogy megfelelő elméleti képzettség és általában tanusított képesség alapján kit vegyen fel a kar keretébe, minek folytán ily értelemben az erkölcsi tekintély megóvására a mérnöki karnak módja és eszköze van. Minthogy pedig a felvételt illetőleg a tagoknak nemcsak elméleti képzettsége, tanultsága a mértékadó, hanem a gyakorlatban, a tudomány alkalmazásában való jártassága is, a törvény rendelkezései szerint ennek megítélése, elbírálása is a kar saját hatáskörébe tartozik.

A mérnöki kar jogainak és érdekeinek védelme tekintetében pár szóval utalok arra a nagy munkára, mely előttünk áll. Ha jogainkat és érdekeinket védelmi bástyák közé akarjuk foglalni, akkor elsősorban is tudnunk kell azt, mely munkatér az, mely a törvény által védve van és a Kamara tagjainak van fenntartva. E fenntartott munkakörök körvonalozása a törvényben nem történt meg, hanem úgy intézkedett a törvény, hogy egy a Mérnöki Kamara és az illetékes hatóság, a kereskedelemügyi miniszter által egyetértőleg kidolgozandó törvényerejű rendelet lesz hivatva erről gondoskodni. A védendő munkaköröknek egy rendeletben való összefoglalása olyan nagy munka, hogy erre a Kamara vezetősége egyedül nem képes. Szükséges, hogy az összes munkakörökhöz tartozó kartársak készséggel közreműködjenek és eddig tanusított lelkesedéssel igyekezzenek e munka végrehajtását előmozdítani.

Ezért kérem az igen tisztelt közgyűlést arra, hogy amennyiben erre vonatkozólag bárkihez is fordul a vezetőség, munkakészségüket ne tagadják meg.

A második jogkör, amely a tagok érdekeltségi szférájába tartozik, a bírói szakértői tevékenység szabályozása, ami a törvényben szintén nincs kidolgozva, hanem a törvény 3. szakasza az illetékes igazságügyi minisztert felhatalmazza arra, hogy a Mérnöki Kamarával egyetértőleg dolgozzon és adjon ki egy erre vonatkozó rendeletet.

A Kamara tagjainak jogai közé tartozik a mérnöki munkák dijazásának szabályozása is, amely kérdésről még később szólani fogok.

A közérdeket oltalmazza a törvény azzal, hogy a kamaratagok jog- és szabályszerű működését ellenőrzi s e felett fegyelmi hatóságot gyakorol. Ezek volnának a Kamara rendeltetésének kiemelkedőbb tényezői, melyek a törvényből kiolvashatók.

Természetes, hogy amennyiben a Kamara megalakítása után a mérnöki kar szempontjából kívánatosnak mutatkozik, a Kamara a törvények és rendeletek előkészítésében véleményezés, kezdeményezés és javaslattétel utján észt fog venni.

A Kamara rendeltetésére vonatkozó részletezés után a rendeltetésszerű közvetlen teendőinkre térek át; ilyen a Kamara működését szabályozó ügyrendeknek a kidolgozása, melyek nélkül a Kamara megindítása lehetetlen. Hogy az ügyrendek elkészítése milyen feladat, azt csupán azzal a két szóval akarom jellemezni, hogy: óriási munka. Ezen ügyrendek elkészitésén kivül hozzá kell fognunk a Kamara szervezéséhez olyan értelemben, hogy össze kell állítanunk a mérnökök és mérnökhelyettesek egy-egy törzskönyvét, melyek a kamaratagokra vonatkozó összes szükséges adatokat tartalmazzák. Egyben a mérnökökről nyilvántartást is kell vezetnünk, a mérnöki cím és gyakorlat jogosultsága szempontjából. Ehhez hasonlóan a földmérői cím és gyakorlat jogosultságára vonatkozó nyilvántartást is kell nyitnunk. A törvény e jogok és az autonómia ránkruházásával kapcsolatban bizonyos ellenszolgáltatást is nyujtott a köznek. Ilyen ellenszolgáltatás lesz az, hogy a Kamara a mérnöki és általában a technikai foglalkozások különböző rendű tényezőiről az e körbe vágó adatok fölhasználásával bizonyos kimutatásokat tartozik vezetni. Ezek szükségességét a mérnöki teendők iránt a háború alatt is tapasztalt teljes tájékozatlanság bizonyította be.

A fegyelmi eljárás a mérnökökre nézve a törvény 35—60. §§-aiban részletesen, kimerítően van szabályozva, a mérnökhelyettesekre vonatkozólag azonban a fegyelmi szabályzatot már a Kamarának kell kidolgoznia a mérnökökre nézve a törvényben megállapított eljárási szabályok figyelembe vételével.

További rendeltetésszerű teendőnk a Mérnöki Tanács felállításával kapcsolatosan merül fel; a tanácsi tagságra vonatkozó jelöléseinket a törvényben előírt módon a kereskedelemügyi miniszter elé kell terjeszteni, hogy a Mérnöki Tanácsot e jelölések alapján mielőbb kinevezhesse, hogy az működését azonnal megkezdhesse. A Mérnöki Tanács megalakulásával kapcsolatosan annak ügyrendjére nézve is javaslatot kell majd tenni s az ügyrendtervezetet annak idején a kereskedelemügyi miniszter úrhoz kell majd jóváhagyás végett felterjeszteni. Ezekenkívül más, a törvénnyel kapcsolatosan fölmerülő rendeletek előkészítésében is közre kell működnünk.

Nagyon fontos feladat a díjszabás elkészítése, melynek érvényességéhez szükséges, hogy ahhoz az érdekelt miniszterek hozzájáruljanak és azt életbe léptessék. Ez ismét olyan természetű munkatér, melyhez az egész mérnöki kar közreműködését kell kérnem. Itt a díjszabással kapcsolatban említem meg törvényünkben biztosított azon fontos vívmányunkat, mellyel más karokkal szemben előnyben vagyunk, hogy vitás díjszabási ügyek eldöntésére jogosítva vagyunk állandó választott bíróságot alakítani és ennek útján jogérvényes döntést hozhatunk ilyen kérdésekben. Ez olyan felhatalmazás, mely a karnak nyujtott jogok között kiváló helyet foglal el.

Végül a rendeltetésszerű teendők közé tartozik a költségvetések készítése is és a kamarai tagdíjak megállapítása; ez utóbbi szintén olyan természetű munka, amely csak a különböző foglalkozási körök bevonásával, azok óhajainak méltánylásával és figyelembevételével lesz közmegelégedésre megoldható; hogy ez milyen kényes és nehéz munkát jelent, arról képet alkothatunk magunknak, ha egyénenként a saját érdekeinket vesszük vizsgálat alá.

Áttérvén a Kamara szervezetének rendeltetésszerű kiépítésére, megemlítem, hogy a Kamara elnökének jogköre a törvényben csak érintve van; az elnök jogkörét részletesen az ügyrend fogja megállapítani.

Minthogy a Mérnöki Kamara megalakítását nagy érdek-

lődés és lelkesedés kísérte, azt tapasztaljuk, hogy a tagok száma olyan nagy, a teendők komplexuma olyan terjedelmes, hogy azt egy negyventagú választmány minden tekintetben helyesen ellátni nem lesz képes. Mindenféle érdekeltségi körök meghallgatása lesz tehát szükséges, miért is már ma jelzem, hogy az ügyrendünkben kell gondoskodni arról, hogy a választmány működésébe tanácskozási joggal esetenként bevonhatók legyenek az egyes ügykörökhöz tartozó külső tagtársak is. Figyelemmel kell lennünk továbbá arra is, hogy működésünket vidéki tagtársaink figyelik. Példát kell adnunk arra, hogy milyen szellemben, eréllyel és fölfogással vezessék majd ők a vidéki kamarákat, amelyeknek telállítása egyetlenegy kamarának nagy taglétszáma miatt idővel kívánatossá fog válni.

A Kamarának az elhelyezését a jövőre is biztosítanunk kell, bár ma még a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet vendégszeretetét élvezzük, melyért most hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Emellett irodai segédszemélyzetre is szükség lesz, mely a munkálatok anyagi végrehajtását elvégzi. Ennek elhelyezéséről, irodahelyiségről is gondoskodni tartozunk, melyet be kell bútoroznunk és a szükséges felszerelésekkel kell ellátnunk.

Mindezért fölkérem az igen tisztelt közgyűlést, méltóztassék a választmányt felhatalmazni arra, hogy az elhelyezkedés kérdését, ha kell ideiglenesen, de lehetőleg véglegesen rendezze, illetve az ezekkel járó költségek felett intézkedhessék, hogy a költségvetés elkészítéséig ideiglenes költségelőirányzat alapján a Kamara működését megindíthassa.

A Mérnöki Kamara működését azzal kell megindítanunk, hogy a 30-as bizottság működéséhez fűződő látszólagos sérelmek mentől előbb orvosoltassanak és a félreértések eloszlattassanak; ebből következik, hogy a kamarai tagfelvételt is lehetővé kell tennünk és gondoskodnunk kell a fellebbezések elintézéséről.

Az előbbi a Kamara választmányának feladata, mely most már nem fogja visszautasítani az újonnan jelentkezők hiányosan fölszerelt kérvényeit, hanem azoknak megfelelő kiegészítéséről fog gondoskodni és csak kimerítő, pozitív adatok alapján fog határozni.

A 30-as bizottság, mely eddig a Kamara választmányát helyettesítette s pótolta a tagfelvételek dolgában, bizonyos korlátozások folytán nem volt erre följogosítva, de a rendelkezésére álló idő sem engedte volna meg, hogy az egyes kérvények körül tapasztalt hiányok pótlásának utánajárjon.

A föllebbezések ügye a mérnöki tanács hatáskörébe tartozik; a 30 tagú bizottság határozatával szemben való föllebbviteli jogról a törvény nem intézkedett. Szerény nézetem szerint azt a jogot, mely a törvény szerint a Kamara választmánya és a tanács között oszlik meg, az első megalakulás idejére sem gyakorolhatta a 30-as bizottság egymaga. Kérni fogjuk fölöttes hatóságunktól, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrtól, hogy a 30-as bizottság által történt, valamint majd a választmány által elhatározandó fölvételekre vonatkozó föllebbezések elintézése a mérnöki tanács megalakulásáig elhalasztható, illetve a tanács megalakulásától számított 30 nap alatt érvényesíthető legyen.

Végül pedig a Mérnöki Kamarának a mérnöki gyakorlat szabályozására vonatkozó működését illetőleg kérem a közgyűlés hozzájárulását ahhoz, hogy addig, amíg a Mérnöki Kamara szervezete és ügyrendje megfelelően kiépítve nincsen, senki mérnöki gyakorlatában a Kamara által megzavarható ne legyen és a törvénynek a mérnöki gyakorlat ellenőrzésére vonatkozó rendelkezései csak a Kamara működésének teljes megindításával legyenek végrehajtandók.

Ezzel kimerítettem mindazt, amit a multra és a jövőbeni teendőkre vonatkozólag Kartársaimmal közölni akartam. Ezek után abban a reményben, hogy a véleménykülönbségek harca, mely a közel napokban nagy hullámokat vert fel, minél előbb le fog csendesedni, felkérem igen tisztelt Kartársaimat arra, hogy azt a megértést, melyet a multban tapasztaltunk, továbbra is ápolni és a Kamara működésében egységesen közreműködni méltóztassanak. Ennek lehetőségét örvendetesen látom, mert a mérnöki kar kimutatta, hogy vannak olyan egyéniségei, akik a párthercokban felelevenedett érzékenység mellett is olyan tapintatos eljárást követtek, mely a legjobb megnyugvást keltette. Dr. *Emszt* Kálmán kedves kartársamra gondolok, aki a közgyűlés szervezésének, rendezésének és vezetésének nehéz, fáradságos munkáját magára vállalta s ezzel hálás köszönetünket érdemelte ki. Épígy fel kell említenem *Rohringer* Sándor kartársamat is, ki mint a szavazatszedő bizottság elnöke fejtett ki elismerést érdemlő működést. Ha ilyen tapintatos és erélyes kartársak nem lettek volna segítségünkre a bennünket érdeklő kérdésekben, nem várhattuk volna a közgyűlésnek oly zavartalan méltósággal való lefolyását, mellyel méltán eldicsekedhetünk. Ebben mindenesetre része volt a mérnöki kar fegyelmezettségének is, mely annak minden tagját jellemzi. Természetes, hogy valamennyiünk nézetei nem egyezhetnek. E nézetelléréseket talán kihegyezhetjük és kiélesíthetjük csak azért, hogy igazunkat bizonyíthassuk, avagy pedig jóakarattal letompíthatjuk őket. Ha azonban a mérnöki kar vitális érdeke úgy kívánja, hogy összefogjunk és összes erőinket összpontosítsuk, az ilyen esetre kérem igen tisztelt kartársaimat arra, hogy ilyenkor törhetetlen akarattal demonstráljunk és tartsunk ki azon álláspont mellett, melyet a mérnöki kar érdeke megkövetel.

Most immár nincs más hátra, minthogy Isten áldását kívánjam működésünkre s akkor bizom benne, hogy megcsonkított hazánk újraélesztésére, felvirágoztatására karunk eredményes munkát fog kifejteni.

Végül örömteljes kötelességemnek teszek eleget, amikor az igen tisztelt közgyűlésnek javaslom, hogy a kormányzó Úr Ő Főméltóságát, dr. József kir. herceg Ő Fenségét, továbbá a miniszterelnök és kereskedelemügyi miniszter Úr Ő Nagyméltóságát, végül a Nemzetgyűlést ezen ünnepies pillanatban táviratilag üdvözöljük. (Lelkes helyeslés)

CHATEL VILMOS KAMARAI TAG ÜDVÖZLŐ BESZÉDE.

Mélyen Tisztelt Kamara!

Méltóságos Elnök Úr!

Azok a lelkes szavak, melyekkel Méltóságod a mai napnak jelentőségét jellemezte, méltó visszhangot váltottak ki; igyekezni fogok ezt a visszhangot úgy, amint számos kartársaimmal együtt átérezzük, azok megbízásából és nevében keresetlen szavakban megadni. Át vagyunk hatva mindnyájan szívünk mélyén e napnak jelentőségével; mert amilyen ünnep a mai nap Méltóságod életében, aki egy emberöltőn át táplált reményeit látja megvalósúlni, éppoly nagy ünnep a mai nap reánk, mérnökök összeségére nézve. Feszült figyelemmel és lelkesedéssel hallottuk Méltóságod programmját; szép, magasztos programm, de ennek keresztülvitelére a Kamara támogatására van szüksége. Ezt a támogatást a legodaadóbb mértékben ajánlom föl Méltóságodnak megbízóim nevében, mert meg vagyok győződve, hogy az egész Kamara nem fog késni e támogatást biztosítani. Merítem ezt a hitemet a választások imponálón méltó lefolyásából; a mérnöki kar összesége tiszteletet parancsoló bizonyítékát adta ezen közgyűlés alkalmával fegyelmezettségének. Meggyőződött itt mindenki arról, hogy jogait csorbítatlanul érvényesítheti; nem is merült föl eziránt semmi kétség; ezért túlfűtött fantázia szüleménye és dajkamesénél nem egyébb az a számos hír, mely a közelmultban a sajtó egyik részében megjelent. Bebizonyult, hogyha mérnökök egymással szemben állanak, megértik egymást. Szerencsés körülmények között tesszük meg az első lépést és bizalommal tekinthetünk a Kamara további működése elé. Meg lehet győződve a Kamara minden tagja, hogy igaz ügye ebben a testületben sohasem lehet veszedelemben; Méltóságod pártatlan igazságszeretete s a kiváló mérnökökből alakult tisztikar, mely Méltóságodat támogatja, a Kamara minden tagjának erre nézve biztosítékot nyujt.

És most hálát adunk a gondviselésnek, hogy Méltóságod zászlója alatt tömörülhettünk és kérjük adjon erőt, egészséget Méltóságodnak, hogy a Kamara szervező munkáját bölcseséggel megoldhassa.

BUDAY BÉLA ÁLLAMTITKÁR BESZÉDE.

A kereskedelemügyi miniszter úr Ő Nagyméltóságának megbízásából nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy a Mérnöki Kamara alakuló közgyűlésén a m. kir. kormányt képviseljem.

Amikor e feladatomból kifolyóan a magyar mérnökség mai nagy ünnepén felszólalok, első szavam a legmelegebb üdvözlés szava. Üdvözlöm a mérnöki kamarát abban a pillanatban, amikor törvényadta jogait elsőízben gyakorolva, mint élő testület először jelenik meg a nyilvánosság előtt; üdvözlöm nemcsak mint mérnök s a megalakuló kamarának egyik a többivel együtt örvendező szerény tagja, hanem üdvözlöm elsősorban a m. kir. kormány nevében, amely a mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. t.-cikket azzal a szándékkal és abban a biztos tudatban alkotta meg, hogy e törvénnyel nemcsak a magyar mérnöki kar régi vágyát teljesíti, hanem egyszersmind a magyar közgazdasági élet számára is olyan új erősséget épít, amely annak rövidesen egyik elsőrendű tényezőjévé van hivatva kifejlődni.

A mérnöki kamara tagjai előtt közismert dolog s így nem kell bővebben fejtegetnem, hogy a mérnöki rendtartásról szóló törvény főcélja a mérnöki címviselés és a mérnöki gyakorlat jogát bizonyos tudásbeli és erkölcsi nívóhoz kötni s így a mérnöki cím a közgazdasági élet számára a technikai tudás magasabb fokának biztos fémjelzőjévé válik. A törvény méltányos átmeneti intézkedései azonban egyszersmind szabad utat engednek az igazi tehetségek autodidaktikus uton való érvényesülésének is.

A mérnöki rendtartásról szóló törvény ekként anélkül, hogy a mérnökség eredeti célkitűzésének leglényegesebb pontjait feláldozta volna, a törvényt megalkotó kormány intencióinak megfelelően az ellentétes osztályérdekek összeegyeztetése jegyében indul élete útjára.

A törvények által létesített intézményeket azonban s így a mérnöki kamarát is nemcsak és nem annyira a törvény szövege, hanem egyszersmind, vagy még inkább az egyének munkája tölti meg tartalommal.

A legjobban elgondolt intézmény is rosszul működik az életben, ha annak felépítése meg nem értő kezekbe kerül s viszont részleteiben talán hiányosabban megalkotott rendelkezések alapján is lehet jót létrehozni, ha a holt betűbe a törvényalkotók intencióját megértő szellem lehel eleven életet.

A mérnöki rendtartásról szóló törvény — ha mint emberi munka egyes részleteiben talán nem is tökéletes — mindenesetre alkalmas arra, hogy annak kereteit az alkotók méltányos intenciói szerint életrevaló tartalommal lehessen megtölteni s a törvény által megalapozott intézményt, a Mérnöki Kamarát úgy lehessen megalkotni, hogy az rendeltetésének, a mérnöki munka nívója és tisztessége biztosításának teljes mértékben megfelelhessen.

Annak, hogy a törvény holt betűit a gyakorlat a törvény intencióinak megfelelő tartalommal fogja megtölteni, egyik legfőbb biztosítékát látom abban, hogy a Kamara tagjai a Kamara élére elnökül dr. *Zielinski* Szilárdot, azt a férfiút választották, aki a törvény megalkotásában annak első koncepciójától kezdve a végleges formába öntésig állandóan vezető szerepet játszott s így teljesen tisztában van azzal, hogy mit várhat a közélet s főként közgazdasági életünk a Mérnöki Kamarától.

A legmelegebben üdvözlöm a m. kir. kormány nevében is dr. *Zielinski* Szilárdot, a Kamara megválasztott elnökét, akinek megadatott az, hogy a magyar mérnöki karnak az igéret földjét nemcsak megmutatta, hanem azt oda be is vezette.

A Kamara megválasztott elnökének személyében teljes garanciát látok arra nézve, hogy a legparányibb részében sem fog megvalósulni a Kamara korábbi ellenzőinek az a rémlátása, hogy a Mérnöki Kamara közgazdasági életünket meg fogja bénítani s existenciákat fog tönkretenni.

Bizonyos vagyok abban, hogy a Mérnöki Kamara kiváló elnökének vezetése alatt az autonómiája révén kezébe jutott hatalmat mindig a közérdeknek, mint legfőbb törvénynek szem előtt tartásával fogja gyakorolni s a mérnöki kar fejlett közgazdasági érzéke mellett a Kamarában a közgazdasági életre bármily tekintetben is kedvezőtlen irányzat soha ki nem fejlődhetik, hanem ellenkezőleg a Mérnöki Kamara rövidesen a közgazdasági élet egyik erősségévé és aeropagjává fog kifejlődni.

De a Mérnöki Kamara megalakulása a mérnöki karnak a magyar közéletben való elhelyezkedése és térfoglalása tekintetében egyébként is korszakos jelentőségű.

A mérnökségnek mint aránylag új társadalmi osztálynak a közéletben való elhelyezkedése nem régen még küzdelmekkel járt, sőt egyes vonatkozásokban e küzdelmek még most sem fejeződtek be.

E küzdelmek egy nagy jelentőségű s noha magábanvéve természetes, de sokak által teljesen még mindig meg nem értett evolucionak az epizódjai.

A mult század és századunk hatalmas technikai alkotásai az egész közéletet átalakították és azt a múltakhoz képest úgyszólván minden vonatkozásban sokkal komplikáltabbá tették.

Ezeknek a komplikált életviszonyoknak az irányítása és igazgatása a régi patriarchalis eszközökkel természetesen nem lehetséges s azt hiszem ellenmondás nélkül állapíthatom meg, hogy ezidőszerint az emberiségnek társadalmi és állami szervezetei oly átmeneti alakulatokban vannak, amelyek messze eltávolodva a patriarchalis kor egyszerű szervezeteitől, túlságosan komplikáltak lettek anélkül, hogy az életviszonyok végtelen sokszerűségéhez kellően hozzásimulni tudtak volna s amely alakulatok reformokra, egyszerűsítésekre s olyan újjáalkotó gondolatokra várnak, amelyek megrázkódás nélkül átvezetnek a komplikált életviszonyok lehetőleg egyszerű eszközökkel való igazgatásának kívánatos állapotára.

Ilyen újjáalkotó gondolatok nem születhetnek meg egyszerre, egy ember fejéből és minden előzetes fejlődés nélkül, de nem születhetnek meg azoknak a tényezőknek a legbehatóbb ismerete nélkül sem, amely tényezők az életviszonyok mai komplikáltságát elsősorban éppen előidézték: nem születhetnek meg tehát a technikai alkotások és azok gazdasági kihatásainak tüzetes ismerete, vagyis a technikus világ hathatós közreműködése nélkül.

Ezért erős a meggyőződésem, hogy abban a munkában, amely mai túlságosan bonyolódott társadalmi és állami szervezeteink egyszerűbb igazgatási formáit keresi, a jövőben nagy része kell, hogy legyen a mérnökségnek, illetve a mérnökség közigazgatási és közgazdasági problémákkal foglalkozó egyéneinek is.

A Mérnöki Kamara megalakulását tehát abból a szempontból is őszinte örömmel üdvözlöm, mert a Kamara törvényes rendeltetésénél fogva is egyik tűzhelye lehet annak a munkának, amely a mérnökség előtt a közéleti tevékenységnek őt megillető, de előtte sokáig elzárt területeit korlátozás nélkül meg fogja nyitni. A Kamara ezirányú feladataiban való közremunkálás jórészt a Kamara köztisztviselő tagjaira vár; s ez a körülmény is igazolja a köztisztviselők kamaratagsága sokat vitatott kérdésének azt a megoldását, amelyet a mérnöki rendtartásról szóló törvény magában foglal.

A most említettem feladatok azonban a Kamarának távolabbi, egyelőre csak nagy körvonalakban látható teendői közé tartoznak. A ma és a holnap közvetlenül az ajtókon kopogtató nagy feladatairól már az elnök úr megnyitó beszédjében megemlékezett s így azok ismétlését mellőzve csak arra legyen szabad utalnom, hogy a ma és a holnap feladatai is sokszerűek, nem könnyűek és a Kamara tagjainak teljes buzgalmát, odaadását és lelkesedését igénylik.

Hogy e tényezőknek a Kamara munkája sohasem lesz híjával, azt kartársaink lelkületének ismeretében bizton remélhetjük.

A mérnökök legnagyobbrésze megérdemli a praktikus ideálista elnevezést, amennyiben a mérnökök legtöbbjét gyakorlati érzékének fejlettsége sem foszthatta meg attól az ép etikai életfelfogástól, amely minden egészséges koncepciónak alapfeltétele.

A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium, mint a mérnöki kamara felügyeleti hatósága nevében a mérnöki kar eme nagy erkölcsi értékeiben való teljes bizalommal és abban a reményben üdvözlöm a Mérnöki Kamara

megalakulását, hogy a Kamara egészséges autonóm élet-működése során a felügyeleti hatóság szerepe a minimumra szoritkozhatik s a Kamara és felügyeleti hatósága közti összhangot soha semmi sem fogja megzavarni.

Isten áldását kérem a Mérnöki Kamarára és annak mindenkori működésére.

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.

Olvasóinkhoz!

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet és a Budapesti Mérnöki Kamara egyetértő elhatározásával az Egylet Közlönye a Kamara hivatalos lapjává nyilváníttatott.

A Kamara közleményeinek, értesítéseinek, hivatalos hirdetményeinek helyéül a Közlönyben a jelen rovatot nyitottuk. E rovat útján óhajtjuk a Kamara tisztelt tagjait a Kamara működésének a nyilvánosság elé való eseményeiről, mozzanatairól tájékoztatni s velök a kapcsolatot fenntartani.

A rovat vezetője alulirott kamarai titkár, aki ezuton kéri, hogy a jelen rovatot illető mindennemű levelezés közvetlenül hozzá, kamarai hivatalos helyiségébe címeztessék.

Az új rovatot ezennel tisztelt olvasóink jóindulatába és különösen a Budapesti Mérnöki Kamara tagjainak szives figyelmébe ajánljuk. THOMA FRIGYES, *kamarai titkár.*

A Budapesti Mérnöki Kamara közgyűlése.

Tekintettel az alakuló közgyűlés jelentőségére és arra a széleskörű érdeklődésre, amellyel e tárgy olvasóink körében bizonyára találkozni fog: az ülés jegyzőkönyvét az alábbiakban egész terjedelmében — de a mellékletek nélkül — közöljük.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1924 március 8-án és folytatólag március 12-én a Budapesti Mérnöki Kamarának a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet székházában (IV, Reáltanoda-utca 13—15. sz.) tartott alakuló közgyűlésén.

Jelen voltak:

A magyar királyi kormány képviseletében: *Buday* Béla államtitkár.

A Mérnöki Kamara részéről: *dr. Zielinski* Szilárd, mint a Mérnöki Kamara első megalakítására hivatott 30-as bizottságnak kinevezett, majd mint a Budapesti Mérnöki Kamarának a közgyűlésen megválasztott elnöke, továbbá úgy a 30-as bizottsági, mint a többi Kamarai tagok határozatképes számban.

Tárgy:

Az alakuló közgyűlés tárgysorozata, a mellékletként[1] jelen jegyzőkönyvhöz csatolt közgyűlési meghivón foglalt részletezés szerint.

Előadás:

Dr. *Zielinski* Szilárd, a 30-as bizottság elnöke a közgyűlést a következő szavak kíséretében nyitja meg:

Tisztelt Közgyűlés!

Engedjék meg, hogy egy-két szóval megokoljam és igazoljam azt a bátorságomat és azt a — kedves kötelességem teljesítésére irányuló — ténykedésemet, hogy a mai alakuló közgyűlésen az elnöki tisztet viselem. Erre engem törvényszerű intézkedéssel reám hárított kötelesség késztet.

Méltóztatnak tudni, hogy az 1923. évi XVII. t.-cikk és az erre vonatkozólag kiadott I. sz. végrehajtási utasitás megkívánta azt, hogy a kormány a mérnöki kamara életbeléptetésére 30 tagú bizottságot nevezzen ki. Ennek elnöki tiszte reám háríttatván következik, hogy mindazon kötelességek teljesítésére, amelyek a törvényben s részben a hivatkozott miniszteri rendeletben foglaltaknak és kifejezésre is jutnak, tehát az alakuló közgyűlés előkészítésére és vezetésére én lettem feljogosítva, vagyis, hogy nem egyéni elhatározás, hanem törvényes intézkedés folyománya, hogy az urak színe előtt megjelentem.

A Budapesti Mérnöki Kamara alakuló közgyűlését ezennel megnyitom és a jegyzőkönyv vezetésére felkérem *Barsy* Károly kartárs urat, a gyorsirói teendő ellátására *Harkányi* János és *Petter* Gyula, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig *Bánó* László és *Dömök* István tagtárs urakat. Kérem, méltóztassanak felkérésemnek eleget tenni.

Az első pár szóval, melyeket a most már megnyitott közgyűlésből kartársaimhoz intézek, ünnepünk nagyságát átérző, hálás szívvel megköszönöm Istenemnek azt, hogy megélnem engedte e napot, mely után harminc év óta vágyódom; azt a napot, amelyen e mérnöki testület első alkotmányos és törvényes teendőihez hozzáláthat és hozzáfoghat.

Engedjék meg, hogy a mai, — karunk kulturális fejlődése tekintetében új korszak kezdetét jelentő napon, — arra az egyre — de arra is elnöki kötelességből kifolyólag — kérjem az urakat, hogy a nap nagyságához illő méltósággal és nyugalommal bonyolítsák le azt a vélemény és nézeteltérést, melyet a következő órák és napok alatt el kell intéznünk. (Úgy van.)

Ezek előrebocsátása után megengedik, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr Önagyméltóságától hozzám érkezett 57.864/924. sz. leiratot ismertessem; felkérem *Barsy* Károly jegyző urat, szíveskedjék a leiratot felolvasni.

Jegyző az említett s másolatban a jegyzőkönyvhöz csatolt leiratot felolvassa.

E leirat a következő:

57.864/1924. sz. *Magyar királyi kereskedelemügyi miniszter.*

Méltóságos *dr. Zielinski Szilárd* úrnak, mint a Mérnöki Kamara első megalakítására kinevezett 30-as bizottság elnökének.

Budapest.

Folyó évi február hó 21-én 12/1924. sz. alatt kelt azt a bejelentését, hogy a Mérnöki Kamara első megalakítására kinevezett harmincas bizottság által tagként felvett mérnököket a mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. t.-c. 73. §-a, valamint az idézett t.-c. végrehajtására vonatkozó I. sz. utasítás 10. §-a alapján, a folyó évi március hó 8—12. napján tartandó alakuló közgyűlésre összehívta, ezennel tudomásul veszem s értesítem Méltóságodat, hogy a kormánynak az alakuló közgyűlésen való képviseletével, egyidejűleg *Buday* Béla államtitkár urat bíztam meg.

A harmincas bizottság megbízása a végleges választmánynak a Mérnöki Kamara alakuló közgyűlésén való megválasztásával megszűnvén, ez alkalomból úgy Méltóságodnak, mint az elnöklete alatt álló harmincas bizottság összes tagjainak legteljesebb elismerésemet s köszönetemet fejezem ki a megalakítás körül kifejtett fáradhatlan tevékenységükért s felkérem egyúttal Méltóságodat, hogy a harmincas bizottságnál összegyűlt összes iratokat az alakuló közgyűlés után a Mérnöki Kamara megválasztandó elnökének átadni méltóztassék.

Budapest, 1924. évi február hó 28-án. *Walkó* s. k.

Elnök a kormány képviseletében megjelent *Buday* Béla államtitkár urat, — mint kedves kartársunkat is — melegen üdvözöli és felkéri, hogy az ő részéről eddig tanusított jóindulattal kísérje a közgyűlést.

Elnök a továbbiakban a Mérnöki Kamara első megalakítására kinevezett 30-as bizottság működésével kapcsolatos személyi és dologi kiadásokról tesz említést és a kereskedelmi miniszter úr Önagyméltóságának e tárgyban hozzá, mint a bizottság elnökéhez intézett 58.799/924. II. számú, — a jegyzőkönyvhöz másolatban szintén becsatolt leiratát tudomásulvétel végett felolvastatja azzal a hozzáadással, hogy a Kamara az alakulás körül teljesítendő kötelezettségeinek a felsőbbség intézkedésének megfelelően tegyen eleget.

Elnök ezután áttér a közgyűlés alkotmányos teendőire, a szavazásra. Szükségesnek jelzi, hogy oly szavazatszedő bizottságok alakíttassanak, amelyek a közgyűlés bizalmának minden tekintetben megfelelnek. Felkéri *Rohringer* Sándor kartársat, hogy a szavazatszedő bizottság elnöki tisztét vállalja, esetleges helyettesként *Chatel* Vilmos urat.

Jelenti továbbá, hogy a szavazás 7 urnánál fog történni, a hét albizottság elnöki teendőinek ellátására *Bund* Károly, *Czillinger* János, *Heinrich* Viktor, *Dr. Neuschloss* Kornél, *Schodits* Lajos, *Schulek* János és *Zsigmondy* Dezső urakat kéri fel.

Miután pedig eddig nagy érdeklődés nyilvánult meg a Kamara megalakítása iránt, ami a vélemények kialaku-

[1] A jegyzőkönyv egyes mellékleteinek közlését mellőztük. *Titkár.*

lására alkalmat adott s minden kartársat örömmel tölthet el és mivel két tiszteletben álló párt kíván a közgyűlésen érvényesülést találni, azért mindkét párt kebeléből nevezi meg a szavazatszedő bizottság tagjait;

a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége részéről: Beliczay Endre, *Franz* Alfréd, *Hajdu* János, *Havalda* Endre, *Kővári Csonka* Kálmán, *Moravetz* Zsigmond, *Pászthory* Ödön, *Pukács* Endre, *Tögl* Kálmán és *Törzs* Arthur urakat;

a Tolnay-Gordon-Hübner-párt részéről pedig: Kassai Pál, *Kosztolányi* Ödön, *Langsfeld* Rezső, *Patak* Bertalan, *Paulini* Alfréd dr., *Steidl* Tivadar, *Szegő* Árpád, *Szentgyörgyi* Gyula, *Vida Szücs* Imre dr. és *Vidor* Illés urakat hívja fel, hogy e fáradságos, nehéz tisztet elvállalni szíveskedjenek.

Ezután felkéri *Barsy* Károly jegyző urat, hogy a szavazásra vonatkozó intézkedéseknek — melyeket a vonatkozó tájékoztató közöl — leglényegesebb részét felolvassa, hogy a szavazásra és annak érvényességére direktivául szolgáljanak.

Barsy Károly a jegyzőkönyvhöz ugyancsak becsatolt, különben minden tagtársnak a meghívóval együtt szétküldött „*Tájékoztató*" vonatkozó szakaszait felolvassa.

Elnök felkéri a szavazatszedő bizottság és al-bizottságok elnökeit, hogy tekintettel a nagy érdeklődésre és arra, hogy az utasítások nem rendelkeznek esetleg teljesen kimerítően, azok értelemszerű alkalmazásánál lehető elnézést gyakoroljanak és a szavazás alkalmával a legliberálisabban járjanak el. Megjegyzi, hogy az e-tekintetben helyes és megfelelő ténykedésre *Rohringer* Sándor és *Chatel* Vilmos kartársaink személye garanciát nyujt.

Ezek elintézése után Elnök a következő szavakkal fordul a közgyűléshez:

Igen tisztelt Közgyűlés! Látva azt, hogy közgyűlésünk lefolyása teljesen a karhoz méltó és hogy az okvetlenül szükséges formalitásokat, melyeket az alkotmányos ténykedés megindítása előtt le kellett bonyolítani, a legsimábban és leggyorsabban sikerült elvégezni, kérem Önöket, hogy az időt kihasználandó, méltóztassanak hozzájárulni, hogy a szavazás azonnal, még 6 óra előtt megindítható legyen, megjegyezvén, hogy ezt helységünkben megfelelő módon közhírré tesszük és hogy ez a zárórát nem érintené. (Helyeslés.)

Még egy kedves kötelességet kell teljesítenem. Miután nem tudom, lesz-e még erre ezután alkalmam, a bennünket vendégül látó Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek, amely helységeit rendelkezésünkre bocsátotta és pénzforgalmunk eddigi lebonyolítására saját pénztárának igénybevételét nekünk lehetővé tette, a 30-as bizottság nevében köszönetemet fejezem ki.

Ezzel a közgyűlés formai részét az elnök befejezettnek jelenti ki és a közgyűlést a szavazás és a szavazatok összeszámlálásának tartamára felfüggeszti azzal, hogy a közgyűlés folytatása 12-én d. u. 5 órakor lesz.

*

A közgyűlés folytatása március 12-én.

Dr. Hültl Dezső elnöklő a következő bejelentést teszi:

Tisztelt Közgyűlés! A 30-as bizottság elnökének megbízásából van szerencsém az elnöki széket elfoglalni és a Budapesti Mérnöki Kamara alakuló folytatólagos közgyűlését ezennel újból megnyitni. A közgyűlésünk mai tárgysorozatának első pontja a szavazatszedő bizottság elnökének jelentése; felkérem tehát Rohringer Sándor kartárs urat, szíveskedjék a szavazás eredményét ismertetni.

Rohringer Sándor a szavazatszedő bizottság elnöke jelenti, hogy a szavazás a megállapított időben teljes összhangban minden zavaró körülmény nélkül folyt le. A szavazatszedő bizottság által felvett s a jegyzőkönyvhöz eredetben becsatolt jelentést felolvassa és részletesen ismerteti.

Eme jegyzőkönyvből a következőket közöljük:

A szavazásra jogosult tagok száma 3361. Leadatott összesen 3086 szavazat, ebből fővárosi 1896, vidéki 1190. A leadott szavazatok közül érvénytelen 2 fővárosi, 31 vidéki. A szavazatok megoszlása egyes tagokra leadott jelentéktelen számú szavazatok figyelmen kívül hagyásával a következő:

Elnöki tisztségre: dr. Zielinski Szilárd 2165, Tolnay Kornél 884;

alelnöki tisztségre: Herrmann Miksa 2187, Sármezey Endre 2086, Gordon Róbert 932, Hübner Jenő 873;

titkári tisztségre: Thoma Frigyes 2181, dr. Czenner Jenő 866;

pénztárosi tisztségre: Medgyaszay István 2175, dr. Földy Zoltán 868;

ügyészi tisztségre: dr. Kelemen Kornél 2170, dr. Pásztor József 876;

a választmányi tagságra, a foglalkozási körök szerint:

Mérnökök: dr. Mihailich Győző 2181, Fock Ede 2176, Sztrókay István 2176, Czakó Adolf 2173, Zsigmondy Dezső 2172, Lázár Lajos 2169, Szentgáli Antal 2169, Dorner Gyula 2168, Sajó Elemér 2168, Rohringer Sándor 2167, Korbély József 2164, Szederjei Elemér 2158, dr. Kossalka János 1610, dr. Guoth Béla 1585, dr. Benedek József 897, Lipthay Ervin 889, Pompéry Elemér 887, dr. Sabathiel Richárd 885, dr. Hallósy Tibor 874, Szakáts Péter 872, Kádár Gusztáv 867, Rauch Árpád 867, Schiffer Miksa 866, Vész Béla 866, Kalenda Loránd 863, Strasser Miksa 861, Fónagy Béla 860, Masirevich György 854, id. Mandel Gyula 584, Glasner Antal 578.

Vegyészmérnökök: Halmi Gyula 2180, dr. Emszt Kálmán 2168, dr. Schwicker Alfréd 875, dr. Preuss Ernő 864.

Építészek: Báthory István 3001, Hoepfner Guido 2168, Wälder Gyula 2166, Schoditsch Lajos 2165, Kertész K. Róbert 916, dr. Lipták Pál 882, Gyenes Lajos 865.

Erdőmérnökök: Bund Károly 3041, Balogh Ernő 3015, Biró Zoltán 2172, Czillinger János 2169, Fekete Béla 908, Stromszky László 870.

Gépészmérnökök: Orphanides János 2995, Dunckel Károly 2985, dr. Varsányi Emil 2175, Boleman Géza 2171, Verebélÿ László 2170, Plósz Pál 2164, Dömötör Pál 2161, Balhauser István 2159, Schilling Zoltán 2158, Szőcs Jenő 2157, Bánó László 2154, Köpesdy Elemér 2153, Kelemen Móric 1560, dr. Szabó Gusztáv 914, Petz Kornél 906, Brunner Vilmos 904, Becsey Antal 903, Söpkéz Sándor 891, Kakujay Károly 873, Tobisch Ferenc 871, Huberth István 870, Deutsch Lajos 865, Kende Tódor 865, Csordás István 860, Bernauer Izidor 579.

Bánya- és kohómérnökök: Zorkóczy Sámuel 3041, Vizer Vilmos 3038, Heinrich Viktor 2154, Róth Flóris 887.

Dr. Hültl Dezső elnöklő az elhangzott jelentés alapján megállapítja, hogy megválasztattak: az elnöki tisztségre *dr. Zielinski* Szilárd, az alelnöki tisztségre *Herrmann* Miksa és *Sármezey* Endre, titkárrá *Thoma* Frigyes, pénztárossá *Medgyaszay* István, ügyésszé *dr. Kelemen* Kornél urak; a választmány tagjaivá pedig foglalkozási körönként a legtöbb szavazatot nyert következő urak: *dr. Mihailich* Győző, *Fock* Ede, *Sztrókay* István, *Czakó* Adolf, *Zsigmondy* Dezső, *Lázár* Lajos, *Szentgáli* Antal, *Dorner* Gyula, *Sajó* Elemér, *Rohringer* Sándor, *Korbély* József, *Szederjei* Elemér, *dr. Kossalka* János és *dr. Guoth* Béla mérnökök, *Halmi* Gyula és *dr. Emszt* Kálmán vegyészmérnökök, *Báthory* István, *Hoepfner* Guidó, *Wälder* Gyula és *Schoditsch* Lajos építészek, *Bund* Károly, *Balogh* Ernő, *Bíró* Zoltán és *Czillinger* János erdőmérnökök, *Orphanides* János, *Dunckel* Károly, *dr. Varsányi* Emil, *Bolemann* Géza, *Verebélÿ* László, *Plósz* Pál, *Dömötör* Pál, *Balhauser* István, *Schilling* Zoltán, *Szőcs* Jenő, *Bánó* László, *Köpesdy* Elemér és *Kelemen* Móric gépészmérnökök, *Zorkóczy* Sámuel, *Vizer* Vilmos és *Henrich* Viktor bánya-, illetőleg kohómérnökök.

Elnöklő a felolvasott urakat a tisztségekre megválasztottaknak jelenti ki, s javasolja, hogy az alakuló közgyűlés a szavazatszedő bizottságnak igen nagy lelkiismeretességgel végzett munkájáért köszönetét nyilvánítsa. A szavazatszedő bizottság jegyzőkönyvét mellékletként az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvéhez kéri csatolni. Javasolja továbbá, hogy a megválasztott tisztikart háromtagú küldöttség hívja, illetve kisérje a terembe; e küldöttség tagjaiul felkéri *Edvi Illés* Aladár, *Bartel* János és *Szegő* Árpád kartárs urakat.

A megválasztott tisztikar az elnökkel élén a közgyűlési teremben megjelenvén, a megválasztott elnököt *Hültl* Dezső elnöklő a következőkben üdvözli:

Méltóságos Elnök Úr!

A Budapesti Mérnöki Kamara alakuló közgyűlése Méltóságodat választotta meg első elnökének. Ebben a választásban a mérnökség háláját fejezte ki aziránt a kartárs iránt, aki egy emberöltőn át lelkesedéssel, törhetetlen buzgósággal, sohasem csüggedő fanatikus hittel, bizalommal állott ennek az ügynek a szolgálatában, hogy a mérnökségnek önálló szervet létesítsen, amelytől erkölcsi, anyagi erősödését és társadalmi súlyának növekedését elvárhatja.

A mérnökséget magát tisztelte meg a Budapesti Mérnöki Kamara, amikor Méltóságodat megválasztotta s mint a magyar mérnökség inkarnációját ültette az elnöki székbe.

Egy új intézmény fejlődése attól függ, hogy milyen irányt szabnak meg első vezetői; e tekintetben Méltóságod böl-

cseségében, kiváló tetterejében, politikai és egyéni pártatlanságában legbiztosabb zálogát látjuk annak, hogy a Kamara vezetése jó kezekben van letéve; ezért legmelegebben üdvözlöm Méltóságodat és az újonnan megválasztott tisztikart és Isten áldását kérem a kamarának méltán elvárható eredménydús működésére.

Emez üdvözlés után Hültl Dezső elnöklő az elnöki széket dr. Zielinski Szilárd megválasztott elnöknek adja át: dr. *Zielinski* Szilárd elnök megtartja székfoglaló beszédét.

A beszédet vezetőhelyen egész terjedelmében közöljük.

A közgyűlés az elnök székfoglaló beszédét egyhangú lelkesedéssel tudomásul véve, az abban foglalt javaslatokat magáévá teszi.

A közgyűlés nevében *Chatel* Vilmos üdvözli az elnököt.

Beszédét más helyen közöljük.

Elnök ezután a kereskedelemügyi miniszter úr képviselőjének, *Buday* Béla államtitkár úrnak adja át a szót.

Beszédét más helyen közöljük.

Elnök a közgyűlés érzelmeit tolmácsolva az államtitkár úrnak megnyilatkozásáért őszinte köszönetét fejezi ki.

Ezután *Medvey* Lajos kamarai tag szólalt föl s előadja, hogy tekintettel arra, miszerint a kamarának még ügyrendje nincsen és így az érintkezés az elnökség s a kamarai tagok között nincsen meg, célszerű lenne, ha a közgyűlés felkérné az elnökséget, hogy addig is, amíg erre más mód nem kínálkozik, A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye látná el a Kamara hivatalos lapjának teendőit, hogy ezúton az első nehézségek is elhárítva legyenek.

Azonkívül indítványozza, hogy annak a megörökítéseül, hogy a Kamara megalakulhatott és a magyar mérnökség eme régi óhajtását elérte, lehetőleg rövid időn belül ünnepélyes közgyűlés tartassék, amelyre a Kormányzó Úr Ő Főméltósága, dr. József főherceg Őfensége, a kormány képviselői, főváros képviselői, az országban már fennálló Kamarák stb. meghívassanak; s ezen ünnepi közgyűlés előkészítésére az elnökséget kéri föl.

Horváth Károly államtitkár kamarai tag: Az indítvány első részét a maga részéről örömmel üdvözli, az ünnepélyes közgyűlést azonban szükségtelennek tartja. Most, amikor igen komoly időket élünk és amikor a Kamarában még a kezdő lépéseket tesszük meg, az időpontot korainak tartja arra, hogy külső nagy ünnepség keretében ünnepeljünk és magunkat mások által ünnepeltessük. Később, amikor a mérnökség és a társadalom a Kamara működését már látni fogja, esetleg indokoltabb lesz ily ünnepség megtartása.

Elnök megállapítja, hogy a közgyűlés az indítványra nézve nem foglalhat állást, mert az indítványozás a napirendre tűzve nincs; e kérdést a választmányhoz utalja döntés végett, megjegyezvén, hogy az ünneplések után most már a komoly munka ideje érkezett el.

Köszöni a közgyűlésen tanusított méltó magatartást és az első közgyűlést berekeszti.

A közgyűlés a magyar imádság, a Himnusz magasztos hangjai mellett oszlott szét.

Jegyzette: *Barsy Károly*, miniszteri műszaki tanácsos.
A jegyzőkönyv hiteléül: *Bánó László* s. k., *Dömök István* s. k.

Felhívás.[1]

A mérnöki rendtartásról szóló 1923: XVII. t.-c. intézkedései alapján a Budapesti Mérnöki Kamara felhívja mindazokat, akik a Kamarába való felvételre igényt tarthatnak, hogy felvételi kérvényüket, igazoló okirataikkal együtt a Kamara választmányának címére (Budapest IV. ker., Reáltanoda-utca 13—15. szám) nyujtsák be.

A kérvényt sajátkezűleg kell aláírni és rajta a jelentkező pontos lakcímét is fel kell tüntetni, ezenfelül a Kamarába való felvételt kifejezetten kérni kell. A kérvényhez eredetben vagy hiteles másolatban csatolni kell:

1. a magyar állampolgárságot igazoló okiratot,
2. annak igazolását, hogy a kérvényező állandóan a magyar állam területén lakik (helyhatósági igazolvány, vagy azt helyettesítő más okirat),
3. az életkort igazoló okiratot (keresztlevél, anyakönyvi kivonat, oklevél, érettségi bizonyítvány, házassági okirat),
4. azt az okiratot vagy azokat az okiratokat (oklevél vagy az illetékes főiskolának ezt helyettesítő nyilatkozata stb.) amelyek igazolják, hogy kérvényező a mérnöki cím viselésére, illetőleg a mérnökök nyilvántartásába való felvételre az 1923. évi XVII. törvénycikk határozmányai értelmében jogosult,
5. az eddigi mérnöki gyakorlatát igazoló okiratokat,
6. olyan nyilatkozatot, mely szerint kérvényező nem esik az 1923: XVII. t.-c. 8. §-ában említett kizáró okok valamelyike alá, vagy ha reá nézve a multban ilyen természetű okokból eljárás volt folyamatban, oly okiratot, amely igazolja, hogy az eljárás reá nézve a kizáró okot nem állapította meg.

Ha az 1—3 alatt említetteket igazoló okiratoknak a kitűzött határidőn belül való beszerzése nem volna lehetséges, a kamarai választmány jogosítva van e körülményekre nézve igazolásul a jelentkező megfelelő nyilatkozatát elfogadni.

Ha utólag kiderülne, hogy az állított körülmények nem felelnek meg a valóságnak, az ily alapon történt felvétel semmis és az ilyen kérvényező a tagok sorából töröltetni fog.

E kérvények és mellékleteik bélyegkötelesek.

Az irattári kezelés megkönnyítése végett a mellékleteket lehetőleg egész ív alakban kell csatolni. A kérvény kiállítására használható ürlapok a kamarai irodában, a kitett árjegyzék szerinti áron vásárolhatók.[1] A csatolt okmányokról két példányban kiállított pontos iratjegyzéket kell a kérvényhez mellékelni.

A kérvények borítékára kívül a címzésen, valamint a kérvényező pontos címén felül feltűnően fel kell írni a következő szavakat: „Jelentkezés a mérnöki kamarába". A kérvényeket postán ajánlva kell küldeni, avagy zárt borítékban a kamarai irodában elismervény ellenében átadni.

Budapest, 1924 április hó 7-én.

A Budapesti Mérnöki Kamara.

A Kamara választmánya[2] március hó 24-én tartotta első ülését. Ezen az ülésen egyebek között foglalkozott a Mérnöki Tanácsba az 1923: XVII. t.-cikk 27. szakasza értelmében megejtendő jelölésekkel. Megválasztotta a törvény 41. szakasza értelmében a fegyelmi bizottságot, amelynek elnökévé *Rohringer* Sándor, elnök helyettesévé *Schilling* Zoltán, tagjaivá *Dorner* Gyula, *Dunckel* Károly, *Emszt* Kálmán dr. és *Hoepfner* Guidó, póttagjaivá pedig *Balogh* Ernő, *Schoditsch* Lajos, *Szentgáli* Antal és *Vizer* Vilmos választmányi tagokat választotta.

Megválasztotta továbbá a választmány az adóügyi és tagdíjmegállapító bizottság elnökévé *Bresztovszky* Béla dr., a díjszabási bizottság elnökévé pedig farkasfalvi *Farkass* Kálmán kamarai tagokat azzal, hogy e bizottságok szervezetére és személyi összeállítására nézve javaslatot tegyenek.

Megállapította a választmány az alakuló közgyűlés felhatalmazása alapján a szervező munka időtartamára szóló ideiglenes költségelőirányzatot. Intézkedett a Magyar Mérnök- és Építész-Egylettel egyetértésben ennek székháza földszintjének bérbevétele és átalakítása, továbbá iroda berendezése és irodai személyzet alkalmazása tárgyában. Ezzel kapcsolatban a pénztáros működésének támogatására *Bíró* Zoltán, *Köpesdy* Elemér és *Orphanides* János választmányi tagokból álló *pénzügyi bizottságot* küldött ki.

Intézkedett a választmány az Egylettel a Közlönyre, mint kamarai hivatalos lapra vonatkozó egyezség kötése iránt. Kimondta, hogy addig, amíg a Kamara szervezete és ügyrendje kiépítve nincs, az új tagok felvétele, nevezetesen kérvényeiknek kellékei tekintetében az 1923: XVII. t.-cikk rendelkezései mellett, a reá vonatkozó I. számú végrehajtási utasításban befektetett elveket tekinti mértékadóknak; a Kamarához befutó egyéb ügyek közül pedig azokat, amelyek elintézésére a Kamara még esetleg megfelelő szervekkel, vagy szabályokkal nem rendelkezik, ama társadalmi testülethez teszi át elintézés végett — a benyujtó fél szükség szerinti értesítése mellett, — amely testület a hasonló természetű ügyeket eddig intézte.

[1] V. ö. az elnöki székfoglalóban (56. old. 7. bekezd.) a mérnöki gyakorlat ellenőrzéséről mondottakkal. *Titkár.*

[1] Áruk ezidőszerint 1000 korona; az ürlap árának s a portóköltségnek előzetes beküldése mellett írásban is kérhető.

[2] A választmány üléseiből a nyilvánosság elé vihető tárgyakról e közleményeinkben hírt adunk. *Titkár.*

MERICS - GYŰJTEMÉNY

Életes Hod. 1997.08.20

ROZS BORBÁLA:

Férfihiúság

Számomra a férfiak borotválkozása a férfiassághoz tartozik, amit messziről csodálkozva nézhet az ember – mondja *Lichner Magdolna* művészettörténész, a kiállítás rendezője.

Valójában egy tárgytörténeti kiállítást láthat az, aki megnézi az Iparművészeti Múzeumban a *Férfihiúság* című anyagot, ami időben másfél évszázadot ölel át napjainktól visszamenőleg.

A világ hat legnagyobb gyűjteménye közé tartozó tárgyakból most közel háromszáz darabot láthatunk, amely csupán 10 százaléka *Marosi József* kollekciójának. Testvérével eleinte csak gyönyörködtek az ajándékba kapott néhány nagyapai pengetasakban. Később azonban rájöttek, hogy ipartörténeti relikviák vannak a kezükben.

A harminc éve gyűjtött anyagból elsősorban olyan tárgyak kerülnek bemutatásra, melyekkel otthon borotválkoztak a férfiak: borotvák, borotvakészülékek, habzótálak, tükrök, arcillatosító tartályok, üvegcsék, szappantartó dobozok, pengék, fenők.

A legkisebb penge – női, és bajusz – 1,5x1 cm, német gyártmányú, a legnagyobb pedig Japánból származik, ami 2,5x7 cm-es.

Az Iparművészeti Múzeumban most szemtanúi lehetünk több tárgy formatervezés-kibontakozásának. Jelen esetekben a tervezés a célszerűséget szolgálta. A tárgyak díszítése egyszerű, inkább az anyagok nemességében – nikkelezés, a bőr minősége –, vagy a borotválkozáshoz tartozó felszerelések díszítettségében nyilvánul meg a gazdagság.

A századforduló idején még az sem volt fontos, hogy *ki* tervezte az adott tárgyat, csak annyit tudunk róla, hogy *melyik* országban tervezték – például svéd design a tárgy. Csak az ötvenes, hatvanas években vált jelentőssé a tervező személye. Mindez mellett folyamatosan készültek a tucatáruk, és az olyan piperekészletek, amelyek személyre szólóak voltak. Ilyen a kiállításon az Iparművészeti Múzeum tulajdonában lévő *dr. Pekar* textiltervező úti piperetáskája.

Egy férfi arcán 25.000 szőrszál is lehet, ami egy nap alatt fél milliméterről több milliméterre is növekedhet. Vannak, akik a férfiasságuk jelképeként meg hagyják ezt nőni, vagy maradnak kissé borostásak pár napig. Legtöbben azonban a borotválkozás szertartását választják nap mint nap. Ehhez, évezredekkel ezelőtt, kezdetben tűzkő-szilánkokat használtak. Ezt követte a bronz- és a vaspenge. Csak az ipari forradalom idején, Sheffieldben készítettek a világon először a borotvakéseket. Az első biztonsági borotvát 1762-ben a francia *J. J. Perret* gondolta ki. Ez egy védőkerettel ellátott késpenge volt. A napjainkban használatos borotvákra legjobban hasonlított 1847-ben *W. S. Henson* szabadalmaztatta. Ezt tovább tökéletesítették a *Kampfe*-testvérek New Yorkban, az 1880-as évek elején. Ekkor már a pengék rövidebbek, élesíthetők és több évig használhatók. *K. C. Gillette* Amerikában, utazó ügynökként, nem szívesen fordította idejét a borotvakések élezésére. 1895-ben elkezdett azon gondolkodni, milyen jó is lenne olyan borotvapengét készíteni, amit nem kell élezni. A gondolkodást tett követte, és *W. Nickerson* segítségével elkészült a kétélű, vékony – szőrszálvastagságú – közepesen rögzíthető penge. Két év alatt – 1906-ra – kilencvenezer borotvát és kétmillió pengét sikerült eladni a cégének. Ezután valójában tíz év alatt megváltoztak a borotválkozási szokások szerte a világban. Ezzel a termékkel szerelték fel már az első világháborúban a katonákat. Emellett számos cég kifejlesztette a maga típusát, és csak a piacra dobás után derült ki, hogy melyik a legjobb márka, melyik a legnépszerűbb. Ez adta a változatosságot a formákban, a csomagolásban, a hozzájuk kapcsolódó reklámokon keresztül. Mi is szemtanúi lehetünk, hogy mennyi találékonyság teszi eladhatóvá az ápoltság eme fontos kellékét.

A kiállításon látható a Gillette mintájú penge első szériájának darabja, melyen még a gyártási idő is látható: 1904. november 15., mely még 1972-ben német tulajdonban volt. – mutatja a darabot Marosi József gyűjtő a megnyitón. – Nem kizárt, hogy nekem van csak az első sorozatból ilyen pengém a világon. Ugyanis azok közül a gyűjtők közül – több mint hatvan –, akiket én ismerek, azoknak nincs meg ez a régi kiadású Gillette-tárgy. Az egyik legrégibb Gillette készülékre is tizenöt évet vártam, ami 1915-ből való. A tulajdonosa akkor határozta el, hogy nekem adja, amikor megtudta, hogy ez a kiállítás megvalósul itt az Iparművészeti Múzeumban.

(A kiállítás augusztus 18-ig látható.)

Üvegszimpozion

Augusztus 10-17. között hetedik alkalommal rendez nemzetközi üvegszimpoziont a Magyar Üvegművészeti Társaság és a Goszthony Mária Alapítvány Bárdudvarnokon, Kaposvártól 12 km-re. Az évről-évre visszatérő osztrák, cseh, lengyel, litván és ukrán művészek mellett idén Brazíliából, Japánból, Kanadából, Koreából, Luxemburgból érkeznek alkotók, akik egy héten át a magyar üvegművészekkel együtt dolgoznak a bárdibükki alkotótelepen.

Az idei téma: **az egyensúly.**

Az itt készült alkotásokból augusztus 17-én, vasárnap, a kaposvári Vaszary Képtárban nyílik kiállítás. Szintén itt tekinthetik meg az érdeklődők a már hagyományosnak tekinthető Nemzetközi Ifjúsági Szimpoziumon résztvevő magyar és külföldi fiatal művészek alkotásait is. Idén az „Üveg-zene" volt az ihletet adó téma.

DEZSŐ ISTVÁN: **Tárlat**

Merics úr gyűjt

Hogy a magyar állatorvosok anyagi helyzete milyen azt nem tudom pontosan, de valószínűleg akad köztük néhány akinek van mit a tejbe aprítania. Tormás körzeti állatorvosának, Merics Imrének van mit. Azt sem tudom, hogy a módosabb állatorvosok mire költik a pénzüket, abban viszont biztos vagyok, hogy kevesen rendelkeznek közülük komoly képzőművészeti gyűjteménnyel. Merics úrnak van egy ilyen. Erre költ.

Gyűjtési módszere a lehető legegyszerűbb: jön-megy, megismer művészeket és a saját bora mellett beszélget velük egy kicsit. Ha azután megkedveli a művészt is meg a műveket is, hát vesz néhány alkotást. Többnyire jót, mert Merics Imrének van szeme hozzá. Nem vadászik bizonyos irányzatokra, nem favorizál műhelyeket. Merics úr azt veszi meg ami neki tetszik, és mivel sokféle dolog tetszik neki, a gyűjteményből rendezett kiállítás – a jó művek ellenére – óhatatlanul eklektikus látványt nyújt. *Keserű Ilona, Fehér László, Gross Arnold, Udvardy Erzsébet* vagy éppen *Szikora Tamás* munkái néha nehezen tűrik meg egymást ugyanazon a kiállításon.

A Merics-gyűjteményt azért nem könnyű bemutatni, mert a rendezőelv ami a kollekciót létrehozta csaknem megmutathatatlan egy tárlat eszközeivel. Marics Imre öntörvényű, a naivitást sem nélkülöző, de azért kellőképpen okos gyűjteménygyarapító módszerét talán csak avval lehetne szemléltetni, ha maga Merics úr ott ülne a kiállítótérben és legendás vörösborával kínálgatva a látogatókat elbeszélgetne velük. Mondjuk arról, hogy miért szereti egyszerre *Hencze Tamást, Somogyi Győzőt* vagy *Ujházi Pétert.*

Persze ha ez így lenne akkor hetekig ott kellene ülnie Fehérváron, és egyrészt hiányolnák a tormási állattartók, másrészt nem lenne ideje újabb művészeket megismerni. Akkor pedig – legalábbis a kiállítás idejére – holttá kellene nyilvánítani a Merics-gyűjteményt, hiszen az csak akkor él, ha létrehozója és mozgásban tartója folytatja a megkezdett munkát. Ebben a gyűjteményben ugyanis van egy, még a kiválogatott műveknél is fontosabb dolog: az a szeretni való polgári virtus ahogyan Merics úr megy és gyűjt.

(A Merics-gyűjtemény. Kiállítás a székesfehérvári Szent István Király Múzeumban)

Urbán Tibor rajza

KÖLTAI TAMÁS:

Nem oda Buda

1952-ben láttam utoljára színpadon az *Egri csillagok*at. A színház a Nagymező utcában állott (ma kőhalom), az előadást Vámos László (24) rendezte, osztálytársam, a híres színészcsemete Gonda Gyurka (10) játszta Bornemissza Gergőt. Azóta negyvenöt csillagtalan esztendő elmúlott, sokalltam is a kihagyást, Várkonyi Zoltán mozija mégsem intézhette el örökre szólóan *Gárdonyi Géza* gyermeki hőseposzának vizuális objektiválását. No meg, változtak az idők, ma már smafu a szimpla próza, a témának minimum „történelmi musical" dukál. Ezt hirdeti a *Margitszigeti Színpad, Várkonyi Mátyás* és *Béres Attila* szerzői jóvoltából.

Akiket segít is, nem is az új kor hajnala. „38 nap után Európa megtanulta Eger nevét", írja a műsorfüzet az 1552-es daliás időkről. (Hoppá, veszem észre, négyszázéves évfordulót ültem annak idején az Ifjúsági Színházban!) Dejszen Európa falait döngetjük ma is, mint a miénket akkoriban a török. A nevünktől hangos a kontinens. „Nézz ránk, Európa!", énekli a kórus a Sziget árnyas fái alatt, és mindjárt így kezdi a belépő kérdőív kitöltését: „Büszke, bátor nemzet / Nagy tettekre termett." Persze úgy demokratikus, hogy az ellenvélemény is elhangozzék: „A haza nem eladó!" Miután a szerzők ilymódon eleget tettek a többoldalú tájékoztatás követelményének, már csak azon kellett elgondolkodniuk, hogy állunk ma a „török ügggyel". Nem arra a régi török ügyre gondolok, amikor a Nemzeti Színház színészeit felelősségre vonták, mert ajándék cigarettát kaptak egy követségi fogadáson (ami nagyjából ama régi Egri csillagok előadás idején történt). Hanem egyáltalán: most, amikor a törökökkel együtt menetelünk Európába – szó szerint, ha minden jól megy, néhány év múlva közös euroatlanti fegyverbarátságot ünneplünk –, nem kínos kicsit, hogy amit nálunk mohácsi vésznek tanítanak, az náluk mohácsi diadal? Illik nekünk a harmincnyolc napos egri diadalt – onnan nézve: egri vészt – lovagiatlanul megzenésíteni? Éppen akkor *gyaurkutyázni*, amikor török részről többször diplomatikusan emlegetik az egykor százötven évre szóló kölcsönös barátsági és segítségnyújtási együttműködést, mi pedig fölállítottuk Nagy Szulejmán szobrát? Nem lesz ez rossz pont az európai kérdőívünkön?

Szerencsére a szerzők óvatosan bánnak a török áfiummal, a legveszélyesebb Jumurdzsákot *(Varga Miklós)* például nem hogy meg sem ölik, még ölni sem engedik, a jámbor Gábor papban *(Fazekas István)* már benne a handzsár, amikor a félszemű dervis bég kivégzést vezényel. Varga amolyan buffófigura, nem tipikusan mohamedán kifejezéssel élve, baldóver-Jumurdzsákot játszik, aki addig panaszkodik amulett híján elpártolt szerencséjére, amíg Allah föl nem viszi a dolgát, egészen magasra. Végül az amulettjét is visszakapja egy sikeres, bár a nemzetközi szabványtól eltérő török-magyar gyerekfogolycsere után – ami viszont egy majdani, az egri vár bevételét jóval később követő barátság alapja lehet.

Béres Attila, hogy úgy mondjam, nem nagyon firtatja a történetet, a figurák megteremtését pedig végképp a nézőre bízza, talán abból a meggondolásból, hogy mindkettő inkább előjön a Gárdonyi tartósította olvasói képzeletből, mint a musicalműfaj gyarló lehetőségeiből. Így röviden azt mondhatom, hogy darab nincs, következésképp helyzetek és jellemek sincsenek, ezeket a közönségnek otthonról kell hoznia. A legjellemzőbb, szinte mindent átvilágító példa az első rész vége, amikor Bornemissza Gergely az eskűvőjére öltözködő Cecey Évát mintegy eltáncoltatja a tornácukról, illetve a mátkaságból. Se násznép, se látványos lányszöktetés, se ribillió, se semmi. A verbunkossal a színpad közepére keveredett szereplők a szám végén szépen meghajtják magukat. Taps, nézőtéri fények be, szünet. Ha a százvalahány közreműködő közé egy dramaturgot is szerződtetnek, az megmondhatta volna, hogy ide sürgősen írni kellene egy hatásos drámai finálét.

Már ha komolyan vesszük a műfaji megjelölést. Viszont előbb-utóbb, de még menet közben kiderül, hogy amit látunk, nem musical, hanem énekes táncjáték, szórványos prózai közbeszólásokkal. Annak nem rossz. Várkonyi Mátyás melodikusan követ török és magyar zenei karaktereket, az utóbbiak színesebbek és változatosabbak, de az előbbiekben több az újdonságérték (legalábbis a nézőtéri többség fülének). A legjobb zenei jellemzést úri gesztusként a török szultán kapja, aki a pólyás János Zsigmond budai beiktatásának jelenetében háromféleképpen szólal meg. Először isteni személytelenségben (á la Altum császár, Puccini/Turandot), másodszor diplomata középhangon, végül magas fekvésű, hisztérikus rockstílusban. *Mezőfi József* kiváló énekesteljesítménnyel honorálja az adományt. Vele szemben Dobónak *(Szakácsi Sándor)* csak hazafias pátosz, Török Bálintnak *(Vikidál Gyula)* néhány kormozott akkord búsongás, Hegedűs Istvánnak *(Földes Tamás)* vérmes lelkesedés és dühroham jut. A Cecey Évaként föllépő *Rémi Tündé*nek szépek a melizmái – félreértések elkerülése végett: cifrázott hangjai -, de a szerzők minden igyekezete ellenére sem sikerült elkerülni, hogy pár rövid mondat erejéig prózában is megszólaljon.

Persze, itt a tánc a lényeg. *Novák Ferenc*nek nem volt mit rendeznie, így minden figyelmét a koreográfiára fordíthatta, ami viszont az erőssége. Az eredmény: vad török és vehemens magyar táncok, szép egyéni és még szebb csoportmozgások, amelyek kivitelezését mindenekelőtt a megszokott Novák-csapat, a *Honvéd Együttes* szavatolja. Elsősorban eminens tánctelje sítményéért dicsérhető a fölserdült Bornemissza Gergelyt alakító *Novák Péter* is; személyiségjegyei és prózai kiállása alapján föltételezhető róla, hogy többet el tudna játszani annál, mint amennyit szerepe lehetővé tesz.

A dramaturgiai csúcs az első csata. A színpadra alulról felhömpölygő törökök és a várvédő magyarok stilizált koreográfiai összecsapása a szabatos, drámai táncnyelv remeke. A második, pirotechnikai csata már csak üres látványkonvenció. A finálé megittasult csoportgúlája pedig egyleti tornagyakorlat. De be lehet jutni vele az egyesült Európa tömegkultúrájába.

(Várkonyi Mátyás – Béres Attila: Egri csillagok – Margitszigeti Színpad)

GYÖRGY PÉTER:

BSZV/Budapest Szórakoztatóipari Vállalat

Van a Szépvölgyi út sarkán egy bájos palota, amely a korszak legremekebb szimbólumainak egyike. Maga az épület – mely egykor a várostervezés lényegét és az értelmezés tulajdonképpeni tárgyát képezte volna – igazán *vulgáris*, közönséges darab: a múlt századvég szellemében fogant útikönyvekben semmi keresnivalója sem lenne. Geo- szivárgó hívők áhítatos tömegével. A pár éve néptelen épület hirtelen átalakult *hirdetőtáblává:* példázván, hogy a város manapság sokkal inkább az időleges kommerciális felületek harcának tanúja és alakítója, mintsem a klasszikus városépítészet művészetének. A második emeleten vagyon az Arnold Gym – bár ennek táblái a legszeró-

ahogy van, mélységesen szükségszerűnek és szimbolikusnak tekintsük. Nos, *a spektákulum társadalma, másként szólva az építészet medializálódása mi nálunk* így kezdődik el. Kicsit másként fogalmazva: a szórakoztatóipari cirkusszá lett városi tér épp ilyen. Vége a korszaknak, amikor a város a művészé-

posztmodernnel vége. Akármilyen sajnálatos: a korszak reprezentációs formarendszere a kommercialitás, az üzlet, amely ellepte a teret, s nem mellékesen gyakran jótékonyan elfedi az üzenet hiányát. Ki dönti el, hogy az amúgy vak tűzfalak látványa a kellemesebb, vagy az azokon tomboló üdítőital háború? (Lásd a Kálvin teret, amelynek tűzfalain naponta mérkőzik meg a Coca és Pepsi, illetve – szerényebb mértékben – a Blue Angel, amely felette más típusú gyönyöröket hirdet.)

A város manapság a *spektákulumé, a látványosságé,* amelyben az időtálló és ideiglenes elemek adandó alkalommal épp oly komoly szerepet játszhatnak. A látványosság, a médiaépítészet elsősorban annyit jelent,

Classics-ba lépve a vásárló az *igazi és vidéki, romlatlan* Amerikában találhatja magát, míg azzal szemben, a Guess-ben mászkálván, egy jóval romlottabbnak tűnő metropolis-Amerikát fedezhet fel. Aki időutazásra vágyik, az ballagjon el a Replay új boltjába, ahol ugyancsak egy ötvenes évekbeli amerikai vegyesbolt imitációjában találhatja magát, hogy aztán a hatvanas évekbeli műanyag ruhákat vásárolhasson magának, olyan színekben, melyek teljes mértékben ellentmondásban állnak a bolt építészeti jelentésével. Ám a lényeg épp a bájos inkonzekvenciában, a semmit sem jelentő jelentések illúziójának tombolásában, az építészeti környezet ad abszurdum medializálásában,

1123. GISQUET, M., Memoires. Paris, 1840. 8r., 4 köt. fbktsek . . . . . 15.—

1124. GLADSTONE, WILLIAM EWART, Juventus mundi. The gods and men of the heroic age. London, 1869. 8r., eredeti vászonkötés . . . . . 2.—

1125. GLATZ, EDUARD, Portfolio oder Beiträge zur Beleuchtung ungarischer Zeitfragen. Leipzig, 1844. Kis 8r., fbkts 2.50

1126. GLENAROON. London, 1816. 3 kötet, fbőrktsek 2.50

1127. GLETTLE, J. B., Anatomia iuridica. Argentinae, 1714. 16r., pergamentkts. Egykorú exlibrisszel . 2.—

1128. GNEIST, RUDOLF, A jogi állam. Bpest, 1875. 8r., vkts . . . . . 2.—

1129. GOETHES WERKE. Original-Ausgabe. Wien u. Stuttgart, 1816—21. 8r., 26 kötet, gyönyörű empire-borjúbőrkötésekben . . . . . 50.—

1130. GOETHE, J. W., Faust. Berlin, 1870. 8r., bőrkts . . . . . 3.—

1131. GOETHE, W., Les oeuvres expliqueés par la vie. Paris, 1872. 8r., félbőrkötés 2.50

1132. GOETHE, Faust. Ford. DÓCZI LAJOS. Pest, 1873. 16r., vkts . . . . 3.—

1133. GÖTHE, Lyrai költeményei. Ford. SZÁSZ KÁROLY. Bpest, 1875. 8r., 2 rész egybekötve, vászonkötés . . 2.—

1134. GOLBÉRY, PH. DE, Histoire et description de la Suisse et Tyrol. Paris, 1863. 8r., félbőrkötés . . . . 2.—

1135. GOLDASTUS, MELCHIOR, Imperatorum Caesarum Augustorum ac regum S. Imperii Romano-Theutonici... res gestae... Francofurti ad Moenum, 1713. Folio, 3 rész 2 kötetbe kötve, félbőrkötések . . . . 22.—

1136. GOLDSCHMITH, Geschichte der Römer von Erbauung der Stadt Rom bis auf den Untergang des abendländischen Kaiserthums. Leipzig, 1805. 8r., 4 kötet, egykorú gyönyörű borjúbőrkötésekben, dús hátaranyozással . . . . . 12.—

1137. GOLDSMITH, Geschichte der Griechen. Würzburg, 1821. 8r., 2 kötet egybekötve, díszes bőrkötésben . . 3.—

1138. GOLDSMITH, OLIVER, The miscellaneous works. Paris, 1825. 8r., 4 kötet fbőrktsek . . . . . 10.—

1139. GOLDSMITH, An abridged history of England. Paris, 1840. 8r., Rendkívül díszes bőrktsben aranymetszéssel . . . . . 8.—

(Illusztrálva az V. táblán.)

1140. GOLDSMITH, OLIVER, The history of England. London, 1865. K. 8r., vkts . . . . . 1.—

1141. GOLOVINE, IVAN, La Russie depuis Alexandre le bien — intentionné. Leipzig, 1859. 8r., félbőrkötés 4.—

1142. —, La Pologne et la Russie. Leipzig, 1860. 8r., félbőrkötés. . . . . 3.—

1143. GONZALES EMMANUEL, Les sept baiters de Buckingham. Paris, 1865. 8r., vászonkötés. . . . . —.50

1144. GOODRICH, CHARLES, Lives of the signers to the declaration of independence. New-York, 1829. 8r., félbőrkötés. . . . . 8.—

1145. —, The child's history of the United States. Boston, 1832. 12r., fbőrkts. Érdekes fametszetekkel 3.50

1146. GOODY two shoes picture Book. Illustrations by WALTER CRANE. London, (cca 1890). 4r., ered. díszkts 4.—

1147. GORE, MORS., Mammon, Leipzig, 1855. 16r., 2 kötet, vktsek . . . . —.50

1148. —, The débutante of the London-season. Paris, 1846. 8r., félbőrkötés . 2.50

1149. GORE, Heckington. Leipzig, 1858. K. 8r., 2 kötet, félbőrkötések . . . 1.—

1150. GOROVE ISTVÁN, Nemzetiség. Pest, 1842. 8r., fbőrkts . . . . . 2.—

1151. GOSZTONYI MIKLÓS, Ősiség. Pest, 1847. N. 8r., fbőrkts . . . . 2.—

1152. GOTOFREDUS, JO. LUDOVICUS, Archontologia cosmica, sive imperiorum, regnorum, principatuum, rerumque publicarum omium per totum terrarum orbem commentarii luculentissimi. Francofurti, sumptibus Matthaei Meriani. 1649. Sok MERIAN-féle egészlapos rézmetszettel, köztük Buda rézmetszetű látképével. Folio, gyönyörű egykorú préselt pergamentkötésben, rézcsattal . . . . . 80—

(Illusztrálva a XIII. táblán.)

1153. GOTTI, VINCENTIUS LUDOVICUS, Vera Christiana Christi signis ac dogmatibus demonstrata. Venetiis, 1763. Folio, bőrkts . . . . . 2.—

1154. GOUSSET, CARDINAL, Théologie dogmatique. Paris, 1872. 8r., 2 köt., félbőrkötések . . . . . 2.—

1155. GOUVERNEMENT, LE, DE JUILLET. Les partis et les hommes

beim Bohren von artesischen Brunnen. Nürnberg, 1832. 8r., füzve . . 2.—

1086. (GAMERRA), I due vedovi. Commedia per musica. Vienna, 1796. Kis 8r., fbkts . . . . . —.50

1087. GANDILOT, R., Essai sur la science des finances. Paris, 1840. 8r., fbkts . . . . . 1.—

1088. GANILH, Du pouvoir et de l'opposition dans la société civile. Paris, 1824. 8r., fbőrkts 1.50

1089. GANTTNER, LUDWIG, Mustersammlung englischer Originalbriefe. Stuttgart, 1856. 8r., fbkts . . . . 1.—

1090. GARAMBÜSY, Ungarns Selbstständigkeit im Interesse von Europa. Leipzig, 1851. —, Die Verantwortlichkeit des Ministeriums und Ungarns Zustände. Wien, 1851. K. 8r., 2 füzet . . . . . 2.—

1091. GARANTIEN DER MACHT UND EINHEIT OESTERREICHS (von JOSEPH EÖTVÖS). Leipzig, 1859. 8r., félbőrkts . . . . . 2.—

1092. GARAY JÁNOS Összes költemények. Pest, 1854. 4r., fűzve, ered. borítékban . . . . . 5.—

1093. GARGIULO, RAPHAEL, Collection of the most remarkable monuments of the National Museum. Naples, 1872. 4r., 2 kötetbe kötve, piros vászonkötések . . . . . 8.—

1094. GARNIER-PAGES. Histoire de la révolution de 1848. Paris, 1861—1862. 8r., 8 köt., fbktsek . . . . . 25.—

1095. GASC, P. E., La réforme et la ligue universitaires. Paris, 1845. 8r., fbőrkts 1.50

1096. GAUTIER, H., La bibliotheque des philosophes et des sçavans. Paris, 1723. Kis 8r., 2 köt., fbktsek . . . . 4.—

1097. GAZDASÁGI KIS TÜKÖR a falusi ifjúság számára. Buda, 1843. 8r., félbőrkötés . . . . . 4.—

1098. GAZDASÁGI PÁLYAMUNKÁK. Első kötet: A haszonbérrendszerről. Buda, 1843. 8r., papírkts . . . . . 1.—

1099. GAVARNI, Oeuvres choisies. Études de moeurs contemporaines. Tome premier. Paris, 1846. 8r., fbőrkts . . 10.—

1100. GÁNOCZY, ANTONIUS, Prudentia humana. Posonii, 1777. 8r., fbkts . . 3.—

1104. —, Pompeiana, the topography of Pompeii. London, 1832. N. 8r., 2 köt. vászonkötések. . . . . 20.—

1105. GENEALOGISCHES TASCHENBUCH der gräflichen Häuser. Gotha, 1843., 1849., 1851. 12r., 4 köt. eredeti papírkötések. 1.50

1106. GENESIS DER REVOLUTION in Oesterreich im Jahre 1848. Leipzig, 1851. 8r., félbőrkötés. . . . . 2.—

1107. GENTZ, FRIEDRICH VON, Schriften, Mannheim, 1840. 8r., 5 kötet. Díszes félbőrkötések. . . . . 16.—

1108. GERANDO, A. DE, Essai historique sur l'origine des Hongrois. Paris, 1844. 8r., félbőrkötés. . . . 2.—

1109. GERANDO, ANTONINE DE, La Transylvanie et ses habitants. Paris, 1845. 8r., 2 kötet, félbőrkötések. Igen szép példány . . . . . 6.—

1110. GERLÓCZI JULIUS, Theses ex universa jurisprudentia. Pestini, 1860. 8r. Díszes selyemkötésben . . —.50

1111. GERMANIA AUSTRIACA, seu topographia provinciarum Austriacarum. Viennae, 1701. 2r., fbőrkts, rézm. térképekkel . . . . . 8.—

1112. GERSTÄCKER FRIEDR., Heimliche und unheimliche Geschichten. Leipzig, 1862. K. 8r., 2 köt., fbktsek 2.—

1113. GERSTOCKER, ANTONIUS, Sacrae exhortationes. Agriae, 1759. K. 4r., bőrkts . . . . . 2.—

1114. GERVINUS, G. G., Geschichte des neunzehnten Jahrhunderts. Leipzig, 1856—66. 8r., 9 kötet, fbőrktsek 20.—

1115. —, Shakespeare. Leipzig, 1862. 8r., 2 kötet, vktsek . . . . . 3.—

1116. GESETZBUCH, ALLGEMEINES, bürgerliches, für d. Oesterreichische Monarchie. Wien, 1811. 8r., vászonkötés . . . . . 3.—

1117. GESTA DEI PER FRANCOS, sive orientalium expeditionum et regni Francorum Hierosolimitani historia. Hannoviae ,typis Wechelianis. 1611. Folio, 2 rész egybekötve, pergamentkötés . . . . . 30.—

1118. GIBBON, EDWARD, The history of the decline and fall of the Roman empire. London, 1818. 8r., 12 kötet, félbőrkötések . . . . . 26.—

1119. GILROY, CLINTON G., The art of weawing, by hand and by power. London, 1845. 8r., er. vkts . . . . 2.—

20. GIOBERTI, VINCENZO, Il Gesuita moderno. Losanna, 1846—1847. 8r., 5 kötet, piros fbőrktsek . . . 8.—

21. GIRARDIN, ÉMILE DE, Le Vicomte De Launay. Paris, 1853. 8r., félbőrkötés . . . . . 1.—

122. —, Mons le Marquis de Pontanges. Paris, 1854. 8r., fbkts 1.50

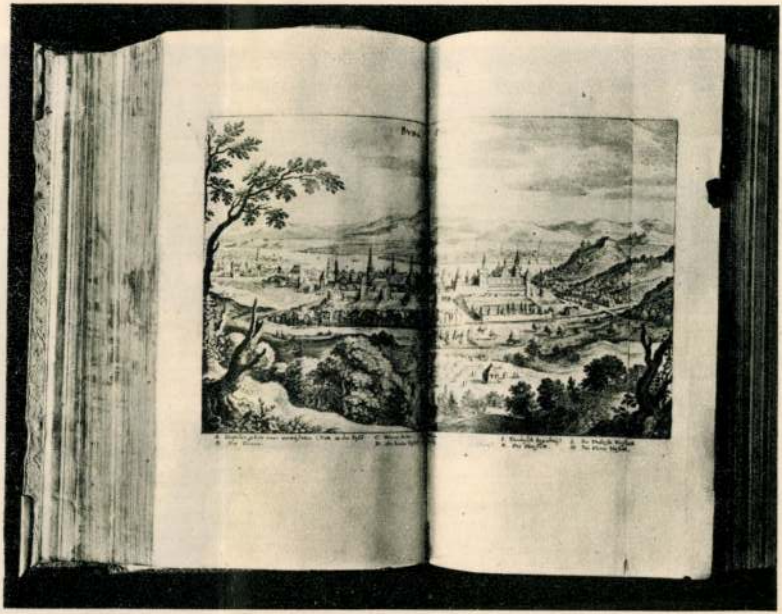

1152.

355.

Merikesán Pál

brassói ötvös

XVII. n.

l.

Csányi régiérüst

28. l.

tühmer

Merikesan Pál

Ötvös Brassó 1676

l.

Csányi Ernst óparm

232. l.

Merinth József

erdélyi aranyszemes

1 cód

Horomagyötv Bécsben

8. l.

MERIUSKAI MÁTYÁSNÉ, magyar szabómester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az osztályba való besorolást jelzik. 263.old

1,2./ V. magyar szabó. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

ALOSIUS MERK, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név.-81- Herr Alosius Merk
Felvétel ideje: 1783. 21. Sept.
Hová vették fel: Papa, /Pápa/. 156.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ANNABONA. A xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MERK JÁNOS, kékfestő

Devecserben dolgozott. 1855-ben Frast Károly telepedet
dett le Devecserben, mert Merk akkor már meghalt.
115.old. 19.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A csornai kékfestőműhely 109.old

ARRABONA, Xantus János Múz.-A Győri Múz. évkönyve,
1971.-Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll.

Merka Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 ÁPR 3.
SZABAD FÖLD

1021

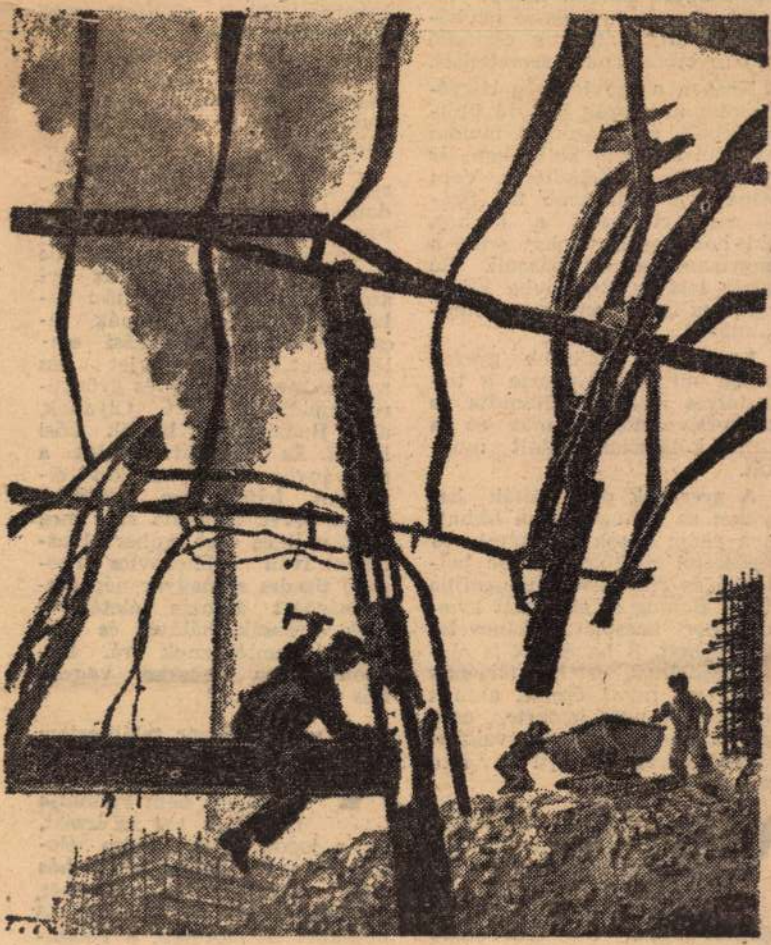

Ujjáépítés, 1945.
(Merka Géza rajza)

merte, hiszen mindössze hét hónapos volt, amikor a családfő örökre elbúcsúzott szeretteitől.

Közben a szovjet nép begyógyította az ország háború ütötte sebeit, és a szorgos munka nyomán a Lenin kolhozban is megszűnt a nélkülözés. Vera Mihajlova legidősebb fia, Szása asszonyt hozott a házhoz, aki hamarosan unokát szült a nagymamának. A második fiú tanár lett és Rosztovba költözött, ma is ott tanít egy technikumban.

Borisz, a legkisebb gyerek pedig, miután elvégezte a tízosztályos iskolát, kitanulta a gépkocsivezetői szakmát és a Lenin kolhozban vállalt munkát.

A gyerekek megtalálták helyüket az életben, Vera Mihajlova pedig a sok munkától és örődéstől megfáradva, de boldogan és elégedetten nyugdíjba ment. Boldog és elégedett lehetett, mert becsülettel felnevelte gyermekeit. S ha érzett is olykor fájdalmat, ezt hős férjének elvesztése miatt érezte, akinek nyughelyét nem ismerte, csak annyit tudott, hogy valahol Magyarországon rejti a föld porait.

Nagyot dobbant a mama szíve, amikor Boriszt katonai szolgálatra hívták be és éppen Magyarországra vezényelték, az egyik ott állomásozó szovjet alakulathoz. Mi tagadás, Vera Mihajlova szívdobbanásába egy kis fájdalom, egy

közelbe, e
Pronyin ti

Bár soha
adni a kér
barátságun
risz még a
édesanyjána

„Drága É
rem van. M
dapestre, a

nagy hegy emelkedik, amelyet Gellérthegynek neveznek. Ide építette a magyar nép az ország felszabadulásáért hősi halált halt szovjet katonák dicsőségére a felszabadulási emlékművet. Sok szovjet hős nyugszik e hatalmas és gyönyörű emlékmű alatt. Olyanok, akik Budapesten haltak hősi halált. És képzeld: amint a márványba vésett neveket olvastam, felfedeztem közöttük apám nevét. Naponta száz meg száz, ezer és ezer ember olvashatja: Ivan Prohorovics Pronyin tizedes a magyar nép szabadságáért áldozta életét. S akik olvassák, hálával és tisztelettel emlékeznek rá. Nagyon-nagyon büszke vagyok hős apámra...”

Azóta többször találkoztam Borisszal. És sohasem vitattam igazságát. Soha senki nem vonhatja meg tőle azt az érzést, azt a jogot, hogy egész életében úgy őrizze meg hős apja nyughelyének emlékét, ahogyan kőbe vésve, aranyló betűkkel Budapesten, a Felszabadulási Emlékművön látta.

Bertalan István

Merkator, metsző

Magyar történelmi metszetek a XVI–XIX. sz.-ból, – ez a ánne annak a vásárlással egybekötött metszet kiállításnak, melyet a Bpesti Rákóczi úti Fókusz Könyvárúházban rendezték meg, a gyűjtő, aki ezeket a metszeteket összeválogatta, Gregus István antikvárius. – Merkator metszőnek a Transzilvániát ábrázoló térképét, és a királyi Magyarországot ábrázoló térképét, 1636-os évből láthatjuk itt.

Láttuk, hallottuk,

1984. IX. 20. Petőfi 10.45

Markefka István

épitést

1907. IV. Borz u. 27

Merkel Karl Gottlieb

† 1897 jul. 5. Kassel

geb. 1817 dec. 25

Singer Künstlerlex

6 K. 194. L.

Gyetvai népviselet IV. 9,10

Merkel Karl

Maler

Geb. 1864 (?)

+ 1903 (4)?

Cassel

Singer Künstlerlex

~~E~~ 5K. 205 l.

Gyetvai asszony IV. 8

— juhászok IV. 8.

Merkel Emil

rapsolómüvész

+ Szombathelyen

26 éves Évszám

1925 ben

Magyarság

1925 febr. 20 sz.

Merkel A. festőművész
Salzburger önként.Sprenger vadász,tollr.
Sajtóhadiszállás második·kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

P (Zuccarelli)

Fa, tempera, 143×54·5 cm. — velencei

ZUCCHERELLI, FRANCESCO (római festő, 1702—1788)
Tájkép
Vászon, olaj, 115×132 cm.
Gerevich PA, 241. l. (Zuccherelli.)

L KÉPEK

ZURBARAN, FRANCISCO DE (spanyol festő, 1598—1664) KÖVETŐJE
Szent Izidor feltámaszt egy halottat
Vászon, olaj, 50×55 cm.
Lepold—Homor 97. l.

ALFÖLDI, LAMAND KÉPEK

Vászon, olaj, egyenkint 33×47 cm.
Maszlaghy II. 385—386. szám.

COCK, JAN DE (németalföldi festő, † 1529 körül)
Tájkép Szent Kristóffal (128. kép)
Fa, tempera, 26×36 cm.
Gerevich PA, 242. l. (Képe 246. l.) (Jan de

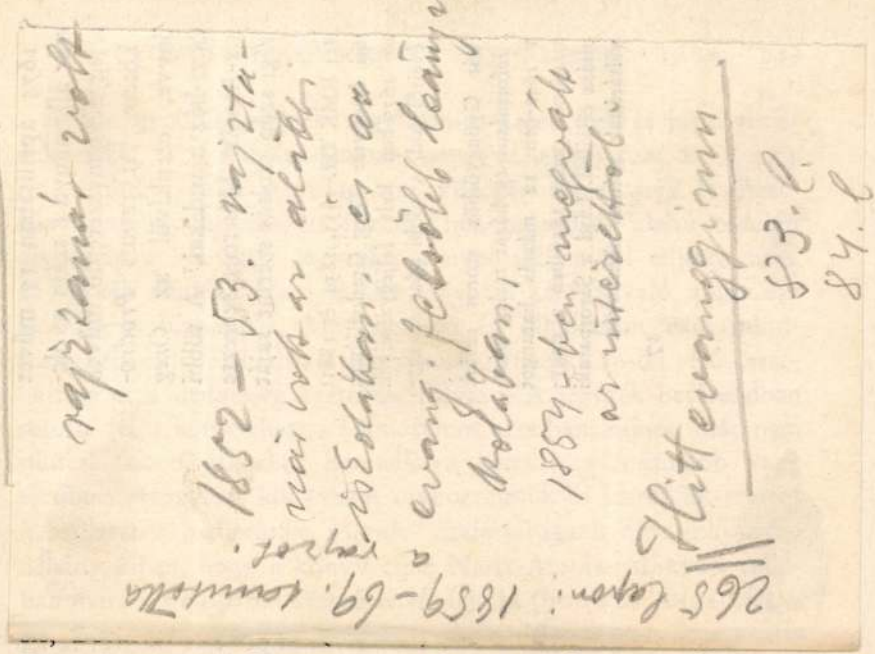

Pos., Lodoicus Granatensis, Quintus Curtius, Valerius Maximus, Vittakerus öreg), máskor pedig csak a címet kapjuk

Klasszikus auctor	12
Grammatika, dialektika, retorika, szótár..	17
Történelem, politika	2
Bizonytalan	4
Összesen ..	121

Feltűnő, de az ellenreformáció korának szellemiségével, másrészt a XVII. századi protestáns ortodoxia skolasztikus hagyományaival tökéletesen magyarázható tény a katolikus teológiai művek viszonylag nagy száma. Ismerni kell az ellenfél fegyvereit! Így könyvtárunkban találjuk BELLARMIN, HOCQUARDUS és MONOSZLAI ANDRÁS vitázó műveit és természetesen a protestáns fél visszavágásait (AMESIUS, CHAMIER, PÓSAHÁZI, VORSTIUS, CZEGLÉDI ISTVÁN) is. PÁZMÁNY *Kalauza* ugyan nincs meg, de PÓSAHÁZI „*cathekizmusi tanításai*" kifejezetten ellene irányulnak. A református teológus elvi álláspontját szögezi le az evangélikus féllel szemben ALTINGIUS *Exegesis*-e, míg az unitáriusokkal COMENIUS *Speculum* hadakozik, sőt ha CALVIN

Merkaderné

Lazanyi Ivona

mukedvelo festo

Nyitra

Csendéletek

XIX. n. II. tele

Lykakörös

43. l.

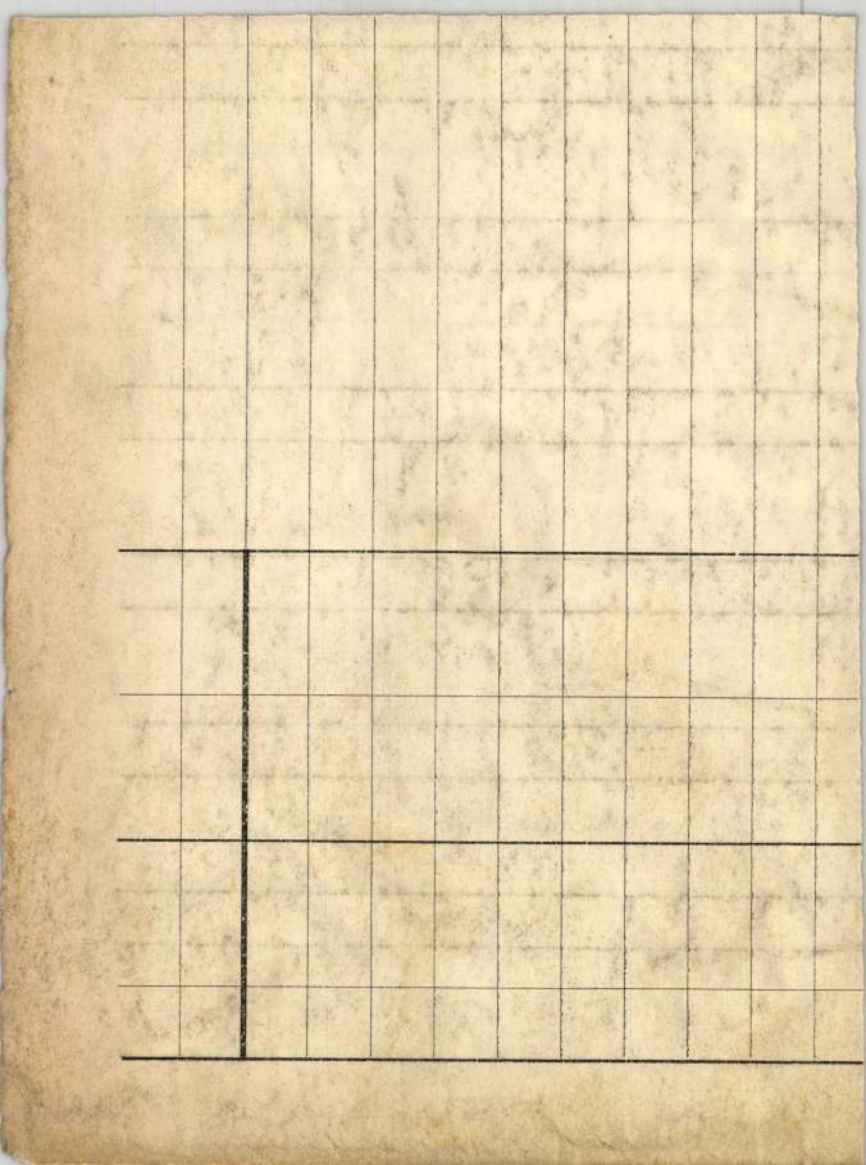

M.D.K.

Merkl, festő

A művészek a múlt sz.elején, hogy megéljenek rajzleckéket is adtak, vagy rajztanárok lettek. Így ő is Pest-Budán. 278.o. 31.jegyz.

Lengyel Imre: Wilh. Egger pinxit 1825. A Villa arckép festőjéről 257.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen, 1966
Alföldi Nyomda. Debrecen

Markl Lajos

l.

a pesti ev. iskolában tanított.

Lykanomzromantika

94. l.

Lyka K. Nemzeti romantika Magyar művészet 1850–1867.

[Bp. 1942]

emzetvédelmi Propaganda Miniszter Hivatala.

r.Bende István.

/

ulott.

Hivatalból
átalányozva

Merkl Lajos
rajztanító az 1830-as évek
Ltab I. 121 ben
II. 16 Pesten

l. 1835 ben rajzot és
éneket tanított
a pesti ev. iskolában

LykaMagymű1800-50

122, 123, 155. l

Lyka Károly: Magyar
minvesés 1800-1850
[Bp. 1940]

Csonteszkőz, őskori X. 47

Merkl

a pesti Deák-téri ev. iskola rajztanitója

irod

Porzó (Ágai Adolf)

Utarás Pestről — Budapestre. 1843 — 1907. III. kiadás. Bp. 1912. 23. l.

Merkl

festő

a jánosházi szent Vendel kápolna falképe, mely szent Vendelt és Jakab apostol ábrázolta s melyről Römer Floris elragadtatással emlékezett meg. Jelzése Merkl pinxit 1793.

Römer Fl. jegyzők.

1. sz. 1861

56. 1

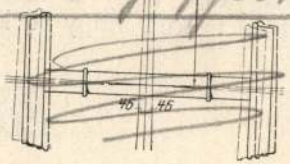

6—8. ábra. A szélső hajtót

A lokomotiv valóban könnyen fut a legélese
békbe és bármilyen sebességgel igen nyugo
Az összes kapcsolt kerékpárok Westinghous
fékezhetők, homokolásra Brügemann-féle légny
homokszórók szolgálnak.
A vezetőház a tetővel együtt vasbádogból
oldalvást beszálló ajtókkal. Ezenkívül mindegy
lokfalon van egy-egy a korláttal védett karzat

lektromos lokomotivok.*

)00 *kg*, az utóbbi mellett legalább 3500 *kg* kerék kerületén mérve.
otivok mechanikai szerkezetét és elektromos ét a következőkben ismertetjük:
l—363. sz. elektromos lokomotivok alváza és
. A három kapcsolt tengely közül a két szélső 5 *mm*-rel mozdulhat el, (1., 2., 3. 4. sz. ábra) nek ilyen játéka nincs. A futókerékpárok a s kapcsolt kerékpárral egy-egy forgóvázat az egyiknek forgópontja oldalt kitérhet, mint álványoké, a másiknak ilyen oldalmozgása

erékpárok vázát olyképpen függesztették a t kerékpár csapágyaira, hogy a futótengely nyában beállhat a nélkül, hogy a kapcsolt

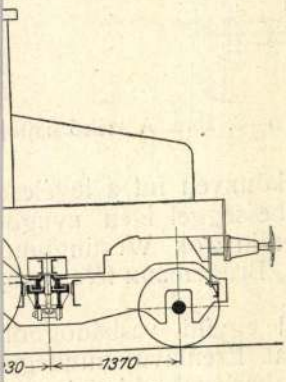

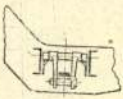

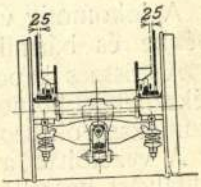

Miv. oktatás.
Karpitok.

Tapezierung od. Drapierung von Zimmern
irta Merker épitész.

Pesther Handlungszeitung. 1839. febr. 20.
64. l.

Budapest.

Akad. Értesitö. 1933.

Nagyvárad középkori vára. 84. l.

Merkin

Laird

Ambcsata 112. l

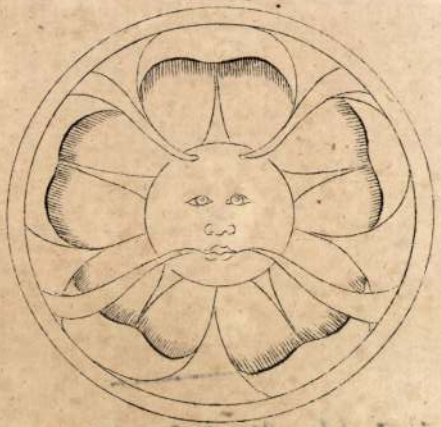

9.

5.

Merklas

löcsei tanár

ivód

Pulmagyarch

II. 226, 227, 2281.

BUDA
42 VI. 12-1
82

falada
Csuti Istvánt
Sánhagárn

Merklas tanár.

festő [redacted]

A lőcsei szent Jakab templomban lévő szent Erzsébet oltárát, mely a XV-század végéről származik s [redacted] 1492-ben készült el valószínűleg Hunyady diátyás király rendeletéből, aki azt még életében rendelte, de csak halála utan készült el. De ez csak Denkó [redacted] vélemenye. [redacted] A megrongált képeit az oltárnak Still Pál prépost plébános 1861-ben saját költségén Merklas tanár által renováltatta. [redacted]

Dr. Denkó Kálmán. Lőcse története. I. Lőcse 1897.

222. l

Merka Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD
1966 JAN 16.

1021

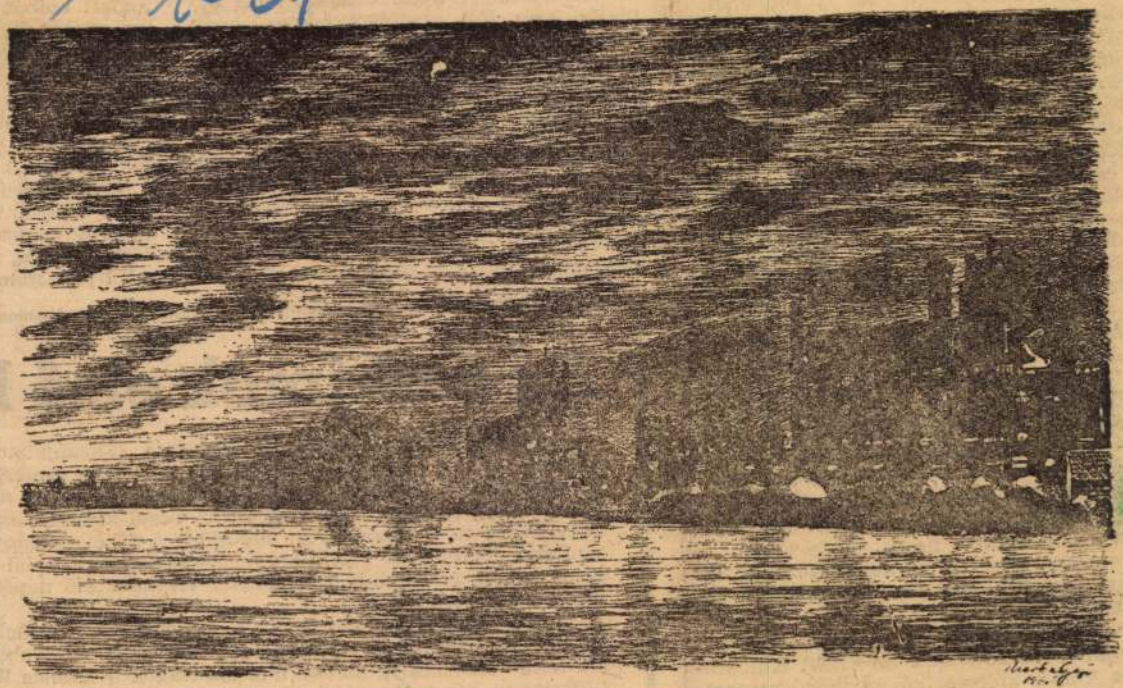

Gyár — alkonyatkor

(Merka Géza rajza)

... vízveze-
tékek, csatornák, a villanyvezetékek sehol sem hiányoznak. A lakótelepeken vannak iskolák, kórházak, üzletek és más középületek is. Az egyik lakótelep például 70 ezer lakosnak nyújt otthont. Ezen felül 12 700 társadalmi tulajdonban levő lakás épült újjá, ilyen módon további mintegy 50 ezer emberről gondoskodtunk.

Amíg a főmérnök beszél, újra magam elé képzelem a földszintes házakat, amelyeknek belsejét tegnap néztem meg. Valóban kényelmes otthont nyújtanak lakóiknak, korszerűek, berendezésük szép. Ezeket a házakat 50—60 évre építették. Azt hiszem, hogy többet is kibírnak. A város azonban előbb felépül és a Balkánfelsziget egyik legmodernebb városa lesz.

— Az újjáépítési program szerint feladatunk, hogy biztosítsuk az elpusztult épületek helyreállítását, fejlesszük a lakásállományt, megteremtsük a közlekedési vonalakat, vízellátást, csatornázást, energiaszolgáltatást. Szabályozzuk a Vardar folyót, újjáépítsük a közintézményeket. A fejlesztés üteme a következő: a városnak jelenleg mintegy 220 ezer lakosa van. 1970-ben 270 ezer. 1980-ban 350 ezer lesz.

— Megemlítem, hogy a város központjának a kialakítására az ENSZ Különleges Alapja költségeiből zártkörű nemzetközi tervpályázatot hirdettünk, amelynek első díját megosztva *Knezo Tange* neves japán építész és *Misevic Radován*, valamint *Wenzler Fedor* zágrábi építészek

... azt halam ...
előre megjósolták ...
ember a magyar ...
mettel sem. Én ...
másként lesz. Bízt...
tam a vonatról, ...
szorongás, amely ...
mét pillanatok a...
változtatta.

Körülöttem egymásra talált várakozók és érkezők ölelkeztek, s én álltam, kerestem az ismerős tekinteteket. Egyelőre eredmény nélkül. Távolabb valaki egy üresen álló targoncára kapaszkodva, magasra tartott egy kartonlapot. Az volt

...int ...
Sán...
...t ré...
...lt: s...
..., ah...
...k ar...
...zájá...
...ott.
... ké...
gyarországon? Ig...
a Nemzeti Szính...
rek a magyar lab...
lágbajnokságra ...
Papp Lacival, a v...
nek nevét minde...

Az eszkimók első k...

Kanada északi vidékén, az eszkimók őshazájában ...
az első eszkimó nyelven írt könyv. Az illusztrált meséskö...
arra, hogy az eszkimók egyik tájszólását irodalmi nye...
Leah Illauq, egy fiatal eszkimó leány, azzal kísérletezik, ...
adja vissza az eszkimó nyelv hangjait. A 23 éves leány ...
tanítónő, mivel nem volt alkalma a rendszeres iskolai ta...
törekszik, hogy Kanada zord északi vidékein élő népéve...
írás-olvasás tudományát.

Leah Illauq bájos mesét írt a jegesmedvéről, amely ...
tojását melengette. A tojásból egy szárnyas medvebocs...
kis hőse valószínűleg az eszkimó apróságok kedvence les...
illusztrálta könyvét, mégpedig az eszkimó hagyományok...
zokkal, fametszetekkel. A hatóságok szívesen támogatjál...
mert azt remélik, hogy a jegesmedve és a fecske mes...
majd.

Margl Ödön

festo

Lásd

Szelényi 14. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta

Merkl Alajós

könyvtető

Komárom

l.

Ezredéves kiáll

XV. cs. 29. l.

Merkl és Stern

csillárgyáros

[illegible]

[illegible]

l.

Ráth György 1896

206. l.

604. Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

~~604.~~ Pázmándy Dénesné.

Derékig, balra ~~néz~~ kissé fordult. Közép ~~nak fonatait~~ koszorú alakban tüzte fel, kivágott ruhája elől ránczos, ujjai ped kete gyöngyből valók.

Elefántcsont miniature, m
Az 1848 9-iki sabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8

M.D.K.

Merkl Károly

Az Árpád-gimnázium ifjusága előadásában bemutatott "Fiuk, lányok, kutyák c. szindarab diszleteit festette.

Hirek c. rovat hiranyaga.
Film Szinház Muzsika- Bp. 1957. dec. 27. I. évf.
33. sz. 30. l.

Merklas vérnetrő

lád

Louise B. Kotz

Merklas Vince

rezin -

Körmöcbanya

latheje

Kotz Lujza báróné

rajza után

Aquatinta

Gil Ram

783. r.

JAKOBOVITS GYULA
ÉPITÉSI IRODÁJA
ZÓLYOM.

Interurban telefon szám 14.

Tekintetes

Műemlékek Országos

f. é. május hó 26-a

válaszolva, tisztelettel jel

várban végzett munkálat

intézkedések máris meg

Merklas V.

4.

Schürer-Wiese

218.

86422.szám.

Jelen szám és kel

a k o l o z s v á r i m.kir.

hogy Lux Kálmán épitésvezetőnek

előfordult intézkedések céljából

felmerült utiköltségei és napidi

bélyegelt nyugtájára összesen he

sen ki .

Miről a bizottságot,

felterjesztésére további eljár

Budapesten, 1903

Merklas MDK

1859-ben vagy 1861-ben megujitotta az 1493-ban készült lőcsei Szt.Erzsébet oltárt.

Ő restaurálta a szepeshelyi Mária koronázása oltás képeit is.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.377.l. 442-443.l.

Merklas Vince

l

Kalmüeml.

36-l.

KÉPEK

Pécs. T. 6698.

A falkeritéssel körülvett török fürdő maradványától jobbra egy magános fa diszlik. Felirata:

RESTE EINES TURKISCHEN BADES
in Fünfkirchen.

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto barna nyomás, mér. 9.7: 13.1 cm.

140-95

Merklas Vencel

a neinet Kormány alatt a lőcsei gymnasium tanára volt. Ügyes rajzoló. Lass rola adatokat valahonnan.

Vod

H. Löcse 30 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Merklas V

Abaliget. T. 5164.

A barlangtól, honnan patak folyik ki, melyben kövek fekszenek, jobbra a földre telepedett művész rajzol, mit a mögötte álló hölgy néz. Felirata:

ABALIGETHER HÖHLE
Baranyer Komitat
(UNGARN).

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Aquat., mér. a rl., 16.4: 11.9 cm.

140-95.

Máriavár. T. 6696.

Az előtérben lévő épületrom előtt balra botjára támaszkodó szürős földmives áll fején széles karimáju kalappal, mig a fal tövében és a falon kisebb fák tenyésznek. Felirata:

RUINE MARIAVÁR
Baranyer Komitat
(UNGARN).

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, barna nyomás, mér. 11.3: 11.3 cm.

140-95

Pécs. T. 6697.

A török épület maradványát rácsos falkerités veszi körül és felső részén ablakok látszanak. Felirata:

TÜRKISCHE RUINE
in Fünfkirchen.

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz.
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, barna nyomás, mér. 10.4: 10.4 cm.

140-95

Szepesvár. T. 6354.

Az előtért a vár romjai foglalják el, a hol a tornyok és a köröndök meglehetősen épek, a háttérben pedig hegyek látszanak. Felirata:

ZIPSERHAUS
in Ungarn.

alól balra: Nach der Nat. gez. v. Louise B. Kotz
jobbra: Vinc. Merklas sc.

Mezzotinto, mér. a vk. 10.1 : 22.2 cm.

140-95.

Szepes. T. 6353.

E lapon a székesegyházat szemléljük oldalnézletben. Felirata:

ZIPSER KATHEDRALKIRCHE BEI KIRCHDORF.

alól jobbra: V. Merklas del.

Mezzotinto, mér. a vk. 25.2 : 21.4 cm.

140-95.

Dombovár. T. 6695.

A hegyes vidék előterében a római épület egyik oszlopa és pillére között asszony közeledik fején vizes korsóval, a háttért pedig hegyek képezik. Felirata:

ÜBERRESTE EINES RÖMISCHEN GEBAUDES BEI DOMBOVÁR (UNGARN).

alól balra: N. d. N. g. v. Louise B. Kotz .
jobbra: V. Merklas sc.

Mezzotinto, barna nyomás, mér. a vk. 9.3: 8.6 cm.

140-95

Merklás Vencel

a löcsei kir. kath. fő-
gimnazium tanára,
ügyes szobrász és festő
restaurálta az alábbi
templom Szent Erzsébet
oltárat 1859-ben Za-
boyszky László akkori
megjéspüspök költségén.
Ez oltár oromdiszét
fenti készítette.

Kompanyik Coelestin:

A sz. Jakabról címzett
löcsei plébániai templom
rövid leírása. Löcse, 1891.
45. l.

l. Hensmann Löcsenek régiségei

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

Merklas Vencel

l

Csemegi József ff

Kassai István
művészete. Bp.
1939. 30, 31. l.

Merklas Vencel

a Bécsi cs. kir. közokt. minisztérium 1857-ben kinevezte a Lőcsei cs. kir. állami főgymnasium tanárává, hol 1861. októberig tanított.

Halász László: A lőcsei kir. kath. főgymnázium története. Lőcse 1896. 80. l. 98. l.

ÁTUS NAGYGYŰLÉS
VÁS-UTCA 2/C. III.

kor a vonatba szállás előtt a pályaudv

Részvételi díj: 4.— forint. Fizethető a központi
alkalmával, és a rendezőség pályaudvar

A nagygyűlés jelvénye 1.— forintért kapható.

IRATTER

Minden összejövetel alkalmával, mindenütt b
zésére.

25%-OS NAGYGYŰ

Külön is felhívjuk a figyelmet:

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS SZABA

az ott elhangzott közérdekü beszédei. Ára 3'— Frt

dr. Karácsony Sándor: DEMOKRÁCIA ÉS

Visser't Hooft: AZ EGYHÁZ NYOMOI

Ára 3'— Frt.

REFORMÁTUSOK NAPTÁRA 1947. évre

ÉNEKELJETEK MINDEN NÉPNEK! A F
színen közöljük.) A Délvidéki énekeskönyv anyag
evangélizáció énekeskönyve.

Bibliák.

Zsoltárok.

VÁSÁROLJ ÉS AJÁNDÉKOZZ EVAN

Merklasz Vencel

Cikkei saját rajzai-
val szepesi műem-
lékekről megjelentek
a Mittheilungen der k.k.
C.-Comission für Bau-
denkmale 1858–64.
évfolyamaiban.

Vajdovszky János dr

A lőcsei szent Jakab tem-
plom szentely-falfestmé-
nyeinek értelmezése.
A szepesmegyei Történelmi
Tárulat Énkönyvel. II. évf
Lőcse 1886. 34, 35. l.

Merklas Vince

<> Die Stadtpfarr-
kirche S. Jacobi
Majör in der Königl.
Freistadt Leutschau.
Leutschau, 1862.

207 Osztrák ket viárnyhép

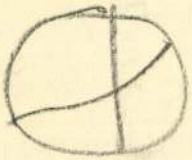

Dr. Miklós pénzt dob

Balázs és Dénes

Dr. Miklós gabonacsoda

Katalin és Borbála

Merklas Vencel

1.

Ballagi Aladár dr.

Die Kunstdenk-
male Leutschau's
Bp. 1879. 15 és kv. ll

Budapest.

Az előtért BUDA vára a CI
val foglalja el, a melyek azonb
tetve. A háttérben vagyis a DAN
barche közelében Pestnek csak f
sas csőrében lévő kendőn:

PIANTA DI BVDA
CITTA REALE
nell
VNGHARIA
INFERIORE.

Rm., mér. a vk. 2

140-9

Merklas V

wód

z

Mencl 14.1

Merklas, Wenzel

gimnázium tanár
volt Lőcsén.
(Nem rajztanár.?)

Ha igen, irodalmához

[Ballagi, Aladár:]
Die Kunstdenkmale
Leutschau's. Bpest
1879. 15. l. 16, 17, 18,
20. l. 21. l. 27. l. 28. l.
29. l. 35. l. 36. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Merklas Vince

cikkei

lásd

Wag Dej

XXIV. l. XXVI. l.

(a Kötet végén)

MDK

14. Merkly Ferenc, szobrász

rédzt vett a tervpályázaton.

A Rákóczi emlékmü tervpályázat.
Vállalkozók Közlönye. Bp.1909.okt.6. 6.1.

Merkly Ferenc

260 k Szombathelytől

Értimisk 1904/5

17. l.

oktatásügyi minisztertől.

BUDAPEST
936 JUN. 24 15
N 5 N

osz. Birottsága

égének-

Bpest

IX Rákos u-10

Merkly Ferenc

zobrazit

1904-

Činnosk 1930-86-l.

T. 2511.

lovas alakokkal diszitett keret-
tet szemléljük udvarán három gémes
zemmel. Felirata:

SPECTIVE
asse Hongrie Sur la Rive Gauche Du Danube
s Officiers Francais Prisonniers De

Par Goussard Lte D´artillerie Attaché
Y Detenu.

49: 71 cm.

MDK

Merkly Ferenc szobr.

Rákóczi-siremlék tervpályázata. Építő Ipar, 1909. okt. 3. 362 l.

Merklas Vince

Henselmann J.

Löcsének négiségei.

Bp. 1878.

A már kiírt lapszámokon kívül a könyv számos lapján emlitve, Jl. könyvé szinte polemia Merklasnak a löcsei templom vol szóló könyvével.

Merklas Vencel

Rajzkönyv

Budapesti Szemle, 1864. XIX. k.

347 - 352. l. - Magy. Tud. Akadémia

Merklas Vince

lásd okv.

Henszlmann J.
Lőcsének régi
régei. Bp 1878.
58. l

Merklas Vince
épitéz

l.

Heuszlmann J.
Lőcsének régisé-
gei. Bp. 1878.

30, 34. l 36. l.

37. l. 38, 40, 41. l.

42, 43, 44, 45. l.

46. l. 47. l. 51. l.

JOHANN M E R K L E , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: KÖNIGL: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 311.- Herr Johann M E R K L E
Felvétel ideje: 1813. 14. Sept. 160.old
Hová vették fel: Szalla Egerszeg, /Zalaegerszeg/.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr, 1974

Merkler András

1922/23 – 1925/26

Ferképzomfoiskèvk

193. (

Merkli István

~~Hebrán~~

l.

Fehér Szombathely

163. l.

MoB Kst.
2039

IRODALOM

-Sourek: Kunst in der Slowakei. 386 ábr. 59 o.

JEGYZET

Merklich László

pécsi festő

részt vett az alábbi

kiállításon

Orosházi Fries Aurél

1943. aug. 19.

(Pécsi művészek

Orosházán.)

város polgármestere

BUDAPEST 948 SEP. -11 16 XVI

...nyi Endre urnak

...vérő ur...

Budapest

XI., Lágymányosi u. 16

...dapest 4
...45 /d

...3. sz. mintája – 17060

Merkstein Fuggs

und

A Mübarât

1921.146

Petrik Magyar Könyvészet

IX. 139

Markstein Forgjes

Festo

Pest. 1827.

~~[illegible]~~

Weg 369 L

MERKUP Béla szobrá z

PROHÁSZKA László: Széchenyi István ábrázolása
a szobrászatban. = Pavilon 7 (1992) 37.

Merkurov szovjet szobrász.

Szab.Nép.1950. 174.sz.jul.29. 6.l.

Merkurov szovjet szobrász.

Uj Világ.1952.46.sz.nov.13. 3.l.

Merkurov, szovjetorosz festő

Szabad Művészet. 1950. IV. 1-2 sz.
4-12

Zamoskin: A Szovjetunio művészete és a népi demokráciák

Merlein József

kártyafestő

lárd

Kolb Jenő:

Régi (kártyák és jatek) kártyafestők.

Sopron 1938/ 4. l.
6. l
10. l.
11. l.

MERLE Rébat

OMIKE 1909-1944 505

TH. van MERLEN, grafikus

Katalógus III/2. Lovaskép Sandrart portréja után, egyező, kicsinyített beállításban. Rézmetszet, 16+11.4 cm. 1667/64. Szignatúra: Th, van Merlen ~~wx~~ Antverpiae. MTKcs. 4702. 188.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Zrinyi Péter arcképei 177.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

Merlein József, kártyakészítő NDK

Sz. Lepos kártyacsomagja a Keszthelyi Balatoni Múz-ban. Felirat: „Feine Taroc fabricirt von Joseph Merlein in der Stadt (Nr. 93) in Oedenburg". 91 old.

Pécely Piroska: A balatoni Múzeum soproni kártyái. 91.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Merlein József, kártyafestő MBK

Soproni szül. 1799. Három tarokk kártyája. Keszthely Balatoni Mús. Fekete repr. 92 old.

Pécely Piroska: A balatoni Múzeum soproni kártyái. 91.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Merlein József, kártyafestő MDK

1799-ben született Sopronban 1823 ban vette át atyjának Kristóf(nak) műhelyét. A ducokat felhasználta 111x57 mm. 91 old.

Pécely Piroska: A balatoni Múzeum soproni kártyái. 91.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Merlein József

soproni kártyafestő

l.

Kolbkártyaf.

Szám: 6879 /191

Határidő:

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés, meg

keresés, rendelet stb. száma: 871/1913.

Tárgy: A fertőszéleskuti őrtorony helyreállitási ügye.

A Müemlékek tekintet

Merlein Kristóf

kártyafestő

XVIII. sz.

Rásd

Kolb Jenő:

Régi játékkártyák és kártyafestők

Sopronban.

Sopron: 1938. 3. l.

4. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mérő István

Az öregek

Az 1904-iki téli tárlat. 3 l.

Mérő István
Udvar

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 5 l.

gomi főszékesegyházi kincstár. Bp. 1938.

Genthon RMF = Genthon István: A régi magyar festőművészet. Vác, 1932.

Gerevich IPGY = Gerevich Tibor: Az Ipolyi-gyüjtemény. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Évkönyve. Bp. 1930.

Gerevich PA = Gerevich Tibor: Esztergomi műkincsek. Prímás Album. Bp. 1928, 179—263. l.

Hain = Hain, Ludovicus: Repertorium Bibliographicum..., Stuttgartiae et Lutetiae Parisiorum, 1826—1838.

Hoffmann Jegyzetek = Hoffmann Edith: Jegyzetek a régi magyar táblaképfestészethez. Archaeologiai Értesítő, L. kötet, 1937, 1—30. l.

Homor = Homor Imre: Esztergom nevezetességei. Esztergom, 1930.

Ipolyi, Biharvármegye = Kalauz a Biharvármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Múzeumához. Nagyvárad, 1898.

Könyvkiáll. Eml. 1882. = Könyvkiállítási Emlék. Bp., 1882.

Kőszeghy = Kőszeghy Elemér: Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig. Bp. 1936.

Lehmann = Lehmann, Paul: Handschriften und Handschriftenbruchstücke des 8—15 Jahrhunderts in Esztergom. Egyetemes Philologiai Közlöny, 1938. 166—172. l.

Lepold Adatok = Lepold Antal: Adatok az esztergomi főszékesegyházi kincstár történetéhez. Esztergom, 1929.

Lepold—Homor = Lepold Antal és Homor Imre: Esztergomi Kalauz. II. kiadás, Esztergom, é. n. (1924).

Mérő István
Fürdés után

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,
9 1.

1680 körül: Szent Lukács.

DÉLSZLÁV SZOBRÁSZ, XVIII. század
Madonna
Fadombormű, 50×39 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Krisztus
(Krisztus keresztelése-csoportból.)
Fa, mag. 39 cm.

Mérő István

Száradó ruha, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállításán.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908 6 1.

Lucfalva /Baranyainé/ 1
Salgótarjáni járás.

Története: Már a tatásjárás
nevü hegyen fatemploma volt,
Tari László nyeri Erzsébet
Tariak birtoka, de 1465-ben
elzálogositja, majd később a
Az 1548. évi összeirásban tel
1715-ben 3, 1720-ban 4 tót ha
zadtól a Rádayak, Telekiek é
neve Ludsziny, Lucin.

Bekötőut végén, Zagyva
tól a hegyeken át huzódik, k
XVIII. században Felső-Magya
dok utóda. Egyszerü házak oly
lokzata alatt magas pince, b
Széles ereszpárkány.

Volt R.kat.templom.

Története: Az 1731-es Canoni
gum" egy középkori templomró

Mérő István

Ruhaszáritás, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarossziget i kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. lo 1.

alakok. Rossz állapotban, restaurá-

A váci egyházmegye történeti névtára.
Szőnyi Ottó: A Müemlékek O. Bizott-
Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Köz-

es
tilusu, rossz állapotban.

zadban, a Jankovich-családé volt,
é. 185o körül átépitve.
sta.
let. Eredetileg barokk, főhomlokza-
frontja rongált állapotban, klasszi-
észletekkel. Főhomlokzata kettős
/ 1 + 1 + 1 + ajtó + 1 + 1 + 1 ten-
nyereg - részben manzardtető, cse-
közepén négyoszlopos tornác. Kőke-

Mérő István

Veteményes kert, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 7 1.

ellátott karzatok, eredetileg
hosszoldal elején, később az
eredeti ülőpad tölgyfából.
Berendezés: Kombinált szósze
ből. ~~Felépitése, aranyozott d~~
~~egyszerüségével~~. Kőmensa. Mög
magas postamentumon álló, kor
szék, virágdiszes hengerrel,
sen kiugró koronával, baldach
egy vázával. Fent középen fel
Az oltár két oldalán magas ta
faszobra, kitárt karokkal, ba
munka. Fehérre festett fa. Fe
lendülettel. Az oltár egy lép
előtte balluszteres szentély
Felszerelés: Kehely. Ón, a ku
kuppa, magas klasszicizáló lá
lábazat felirattal: Calix sum
sub. minist. Stephani Patzek

Mérő István

Kertben, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiállitás. 1908. 9 1.

Mátraverebély /Baranyainé

betünően észlelhető.
Berendezés: A templom bel
fülke, gazdag épitészeti
két kettős falifülke van
nyabb szinten lévő, és eg
nek csak a baloldali csuc
két a mellé épitett gazda
fülke a templom épitése k
15oo körüli időből. A XIV
keskeny nyolcszögletes tö
formákra emlékeztet. A di
része kétszeresen tört iv
A gyámokra közvetlenül ka
a fülkéket lezáró csucsiv
tatódnak. A csucsiveket f
kedő párkányán - az oromz
felé - kuszólevelek sorak

MDK

Mérő István
az udvaron, festm.

VU. 1911. 58.évf. 14.sz. ~~269~~ 270 l.
A Képzőműv. Társ. tavaszi kiáll. Képek.

MDK

Mérő István

Falu, of.

~~Erkl. Maz. adat. 48/a. 1934.~~

Árv. Csarnok. 194o. jun. 94.sz. 32 l.

MDK

Mérö István, festö

Pihenés. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 26.1.

MDK

Mérö István, festö

Baromfietetés.
Reggeli után.

KMTárs. Téli tárl. 1938. febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarn. Kut. 6.l.

MDK

Mérö István,

1898-ban az iskolához tartozott.

A Hollósy-iskola ideje. /1896-1901./ 77.1.

MDK

Mérő István, sz. 1873

6 Dasz konyha belseje, of.

M. Studio 2. aukc. 1921.

21 l.

MDK

Mérö István, festö

Buzaföldön.
Patak mellett.
Falurészlet.

OMKT-Műcsarnok. IV.Nemzeti Kiállítás. Kiáll. Kat. Bp. 1937. ápr.20.-jun.20. K a t. 15.1.

MDK

Mérö István, festö

Terefere. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923.ápr.-máj. [illegible] Kat.15.l.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 15.

MDK

Mérö István, festö

finom kenesei tópartja kiemelkedö alkotása

Dr.Márffy Oszkár:

Tárlat. A Balatoni Társaság Tárlata.
"Képzömüvészet" 1928. 10. sz. 132 l.

Mérő István, sz.Szent-János 1873

Óbudai hajógyár

Mosás után

Egri Kaszinó kiáll. Eger, 1924. 16 l.

Mérő István
Kukoricafosztás, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Mücs. 1922. nov. lo 1

Mérő István

Pipacsok, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov.

18 l.

Mérő István

Buza keresztek, olaj
Borus délelőtt, olaj
Libapásztor, "
Kenesei kisleány, "
Kenesei partok, "
Vörösberény, "

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.
2o 1.

Mérő István

Vihar előtt, olaj

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924. nov. 16 l.

Mérő István
Méhész fiu, olaj

Szegedi Képszőműv. Egyesület kiáll. 1907. márc.
16 l.

Mérő István
Udvar Kenesén, olaj

Magyar Studió avató kiállitás. 1920. 6, 12 l.

mulva a pilisi apátságot is.
e után a pásztói ciszterci-
mban tanárkodtak, de II. Jó-
i apátságot eltörli. I. Ferenc
tt apátságot visszaállitja,
az egri gimnáziumot. 1814-
l, majd 1878-ban, negyedikként
tságot is hozzájuk csatolják.

om /Sarlós Boldogasszony/
--
II. Mátyás Sembery Istvánnak
hogy ~~ha ugyanott a török tor-~~
ztón elegendő papot tartson.
drás kéri a magyar királyi
ai szőlőket a rendnek adja
ikból a templomot helyre ál-

Vencel wellechradi szerzetes
a templomot. - A falak mint-
ig állanak. Anyaguk faragott
ből. Főkapuja kőkitmények-díses.
től jobbra kisebb bejárat, é-
tó látható. A főhajó apszisá-
ablakot emlit, ezek közül egy
g áll. A mellékhajók apszisa-

Mérő István

Buza keresztek, olaj
Borus délelőtt, "
Libapásztor, "
Kenesei kisleány, "
Kenesei partok, "
Vörösberény, "

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 24 1.

Mérő István
Olasz tüzhely, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 5 l.

.utján műemlékek és millen
május havi pótellátmány
negyvenezer milpengőt azo
Az összeg kiu
tettem.

Budapest, 1946

A hivatalos másolat hitelé

irodavezető

Mérő István
Elülő vihar, olaj

Téli tárlat. Mücsarnok, 1919-2o. 19 l.

helyett: ifj. báró Wlassics G

A hivatalos má

miniszte

Mérő István

Kiállít

E. K. 932. XII. 21.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Mérő István MDK

Baromfitetés

Műcsarnok 1938 Téli kiállítás

Mérő István

Reggeli után

Műcsarnok 1938 Téli kiállítás

Mérő István.

A Műcsarnok téli tárlatán
Capri-szigeti képei szerepelnek.
(említve.)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Mérő István MDK

Ribizkét szedő gyermekek, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

Mérő István MDK

Falusi köszörüs, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

Mérő István festőművész

Bevégzett munka

Magyar kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok.1934.

Mérő István festőművész

Öregek

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Mücsarnok 1934.

MDK

Mérő István

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11. l.

Mérő István MDK

A kutnál, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Indulás a templomba

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Érdekes történet

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Mérő István festőművész

Tehenek a tisztáson

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa.1934

Mérő István MDK

Eső után, olf.
Ligetben, olf.
Isztriai hajós, olf.

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

Mérő István MDK

Olasz tüzhely, olf.

Műcsarnok 1919-20 téli tárlat

Mérő István MDK

Elülő vihar, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Mérő István MDK

Öregek

Műcsarnok 1934 dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MÉRŐ ISTVÁN

419. Kertek alatt. Olajf.

Képzőm.Társ. 1899-19oo. téli kiáll.kat. 41.oldal

MÉRŐ ISTVÁN

Toilette-nél. Olajf.
Játszó fiu. Olajf.
Mályvás kis kert. Olajf.
Az udvaron. Olajf.
Fűrészelő legény. Olajf.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat. 39.oldal

MÉRŐ ISTVÁN

Az Adria. Olajf.
Merengés. Olajf.
Lussin grande. Olajf.

Képzőm. Társ 1913. tav. kiáll. kat. 42. oldal

MDK

Mérő István

Kat Nagykőrös 19 kiállitáson vett részt 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

MDK

Mérö István, festö.

Kertben. Olf.

Budai Vigadó. - Képzö. kiáll. 1921. okt. Kat. 7.1.

Mérő István MDK

Hagymafonás, olf.
Találkozás, olf.
"A költő és a szőlővessző," olf.

A Céhbeliek IV. kiállitása
Nemzeti Szalon ,1923.

Mérő István MDK

Mosó asszonyok, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Mérő István

MDK

Pihenés a dombon, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

M.D.K.

Mérő István

Festménye szerepel a Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitott 443 kép és szobor között.

Képek, szobrok-- festák, szobrászok c. közl Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2. X. évf. 26. sz. 19. l.

MDK

Mérő István

Toilette-nél.Olajf.
Játszó fiu.Olajf.
Mályvás kis kert.Olajf.
Az udvaron.Olajf.
Fürészelő legény.Olajf.

KMT.1911.tav.kiáll.

MDK

Méró István

"Menyecskék".c.kép repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

MDK

Mérö István, festöm.

Esö után. olf.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 5.1.

MDK

Mérö István, festöm.

Falusi tornác. olf.

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 12.1.

MDK

Mérő István

Dél, of.

Főv. Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

MDK

Mérő István festőm.

Az öregek

Lyka K: A Mücsarnokból. Uj Idők, 1904. X. 48.sz.

MDK

Mérő István, 1873--

Sziklás tengerpart

Ernst Mus. 39. aukc.

xxxxxxc 3o. 1.

MDK

Mérö István, festö

Falusi utca. Olf.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. -1934.szept.27.-okt.29
st.15.1.

Mérő István MDK

Menyecskék. repr.

Műcsarnok, 1936. Jub. kiáll.

Mérö István, festö

Falurészlet. Olf.

Mücs.-Az 1934.évi magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat.16.1.

MDK

Mérö István, festö

Bevégzett munka.

Müsc.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.

Kat. 9.1.

MDK

Mérő István

Művészet 1914, 232 l. kép.

M.D.K.

Mérő István festőművész

Falusi udvar repr.

KMT 1917.

MÉRŐ ISTVÁN

Falurészlet. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok 1934.
16.oldal

MÉRŐ ISTVÁN

Falusi utca. Olajf.

Az 1934. évi nemzeti munkahét alkalmából rendezett magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarmok 1943.

MÉRŐ ISTVÁN

Sziklák az óceán partján.
Régi erdő az óceán partján.
Tenerifei lávapart.
Puerto-Cruz Tenerife szigetén.
Város Tenerife partján.

MÉRŐ ISTVÁN

Udvar. Olajf.
Az Adria. Olajf.
Merengésl Olajf.
Lussin grande. Olajf.

KMT 1913. tav. kiáll.kat. 42.oldal

MÉRŐ ISTVÁN

Falusi udvar. Olajf.

Képzőm.Társ.1907/8.téli kiáll.kat. 48.oldal

MÉRŐ ISTVÁN

Veteményes kertben. Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll.kat. 38.oldal

Mérő István festőművész: MDK.

/A Műcsarnok tavaszi tárlatán vett részt:/

Ország-Világ, 1912. 528. l.

MDK

Mérö István, festö

Háborgó tenger. 60x48 Olf.

Áll.Árv.Csarnok.-M.Képzöm.Egy.kiáll.1922.dec.15.-17.
Kat. 11.1.

Mérő István MDK

Menyecskék

Mucsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Mérö István, festöm.

Piave völgyé ben. Olf.

Budai Vigadó.-Képzöm.kiáll. 1921.okt. Kat. 4.l.

MDK

Mérő István
műve:

Menyecskék.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 14.1.

MDK

Mérő István festő

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 7. l.

MDK

Mérő István

Canale della Giudecca

Bogliasco /Riviera/

Monte Solaro /Capri/

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Mérő István

Vitorlások a Giudeccán

Ponte Cavallo /Venezia/

Olasz leány

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Mérő István

Santa Maria della Salute /Venezia/

Hajójavitótelep /Venezia/

Colleoni szobra Veneziában

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

M.D.K.

Mérő István

A Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitó müvészek arcképeit közli a lap. Ezek között szerepel a müvész arcképe.

Szinházi Élet. Bp. 192o. május 23-29. IX. évf. 21. sz. 21. lap.

MDK

Mérő Jenő

készitette a Vas Béla által tervezett tölgyfa-szekrényt, repr.

Magyar Iparmüvészet 1909. 126.l.

MDK

Mérő Jenő

készitette a Vas Béla által tervezett könyvszekrényt. Repr.

Tavaszi kiállitás.
Magyar Iparművészet 1907. 130.l.

MDK

Mérő Jenő

készitette a Vas Béla által tervezett "Fogadószoba" butorainak famunkáit. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1909. 138.1.

MDK

Mérő Jenő tervezőművész

Lakásberendezési kiáll. Magyar Iparművészet, 1911. 312. o.

MDK

Mérö Jenö, ip.müv.

161. Nyaralóba való háloszoba lakrozott tenyörábol.
Repr.

Magyar Iparmüvészet. 1909. 141.142.l.

Mérő Stefan MDH

Im Lager
Bei dem Fenster
Im Garten

Wien, Kunstlerhaus 1924. Maj-Juni

MDK

Mérő István, festő.

300. Méhész fiú. Of.

A Szegedi Képzőmův. Egy. műkiáll. - Szeged. 1907. III.

Kat. 16. l.

Liebe Eltern Leute!

Wir

Herz. Weihnachts Fest

Ihr Hansi Weihnachts Brief meinerseits. Hoffe Ihr habt
Alles 16. L.

MDK

Mérő István

Tüzhelynél, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz.

29 l.

MDK

Mérő István

Veteményes kertben, festm. repr.

Vasárnapi Ujság, 1912. 45.sz. 901 1.

MDK

Mérő István

Tüzhelynél, of.

Méhesben, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

26 l.

K. D. K.

MÉRŐ István festő

1893-ban Nagybányán tartózkodott

Réti Bp. 1954. 324. l.

MDK

Mérő István

Napsütésben, olaj

N. Szal. és Bicskei Műv.telep kiáll. N. Szal.
1922. jan. 8 1.

MDK

Mérő István

Dominikánus, olaj

Műcs. 1905-6. téli kiáll. kat. 35 l.

Kéri István
festő

M.D.K.

Kukoricát morzsoló asszony

Bizalek 1957. Budapest.

22 l.

MDK

Mérő István

kis aranyérem nyertese

Uj Művészet, 1913. I. 3.sz. 12 1.

MDK

Mérő István, Szent-János 1873-

Óbudai hajógyár

Mosás után

Az Egri Kaszinó kiáll. kat. Eger, 1924. aug.

16. l.

MDK

Mérő István

Kenesei partok, of.

Balatoni Társ.3. N.Szal.393. kiáll. 1928. ápr. 19. 1.

Mermeze Nóra
festő.

A „Látogató a beteguél", az „Elgurult a labda", a „Türelemjáték", „Késeinődés", „Susogó", „Ketten", „Töprengés" c. művein feltűnik egy bálszolagos derültség.

Bodzi Ferenc: Mermeze Nóra
Művészet, 1970. április – 47 lap.

Mermeze Nóra
festő

Festői mondanivalója, hogy az ember-
önmagában semmit sem ér. Az egyedül-
lét, a tarstalanság, a sehová nem tartozás
magában hord egy tragédiát.

Bodri Ferenc: Mermeze Nóra
Művészet, 1970. április – 47 lap.

Memmere Nóra

grafikus

Grafikái az „Artistapár", a „Cirkuszi öltöző", az „Artisták", a „Commedia dell'arte", a „Pihenő artisták" stb.

Bodri Ferenc: Memmere Nóra
Művészet, 1970. április – 47 lap.

Mr. Thomas Hall

Dear Sir,

I am writing to you in regard to the matter
of the property on Main Street, which we
discussed last week. I have decided to
accept your offer of $12,500 for the
house and lot.

Please let me know when you would like
to close the sale.

Yours truly,

Robert Fenton

Mermere Nóra

festő

Kiállitásán bemutatta a „Májusfák", a „Farsang", a „Bevonulás a porondra I-II." c. művett.

Bodri Ferenc: Mermere Nóra
Művészet, 1970. április – 47 lap.

Mermeze Nóra
festő –

Esztergomi kiállítását Passuth
Krisztina nyitotta meg.

Bodzi Ferenc: Mermeze Nóra . .
Művészet, 1970. április – 47 lap.

Merklich (Merklich László)
festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest. XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Orosházi Friss Hirek
Megjelent: 1943 aug 19.

Pécsi művészek Orosházán

Ma délelőtt 10 órakor képkiállitás nyilik meg az ev. központi iskola két termében: pécsi festőművészek a kiállitók. Gaál Mária nyári tájai, Mittelmayer Erzsébet aktjai, Kekete Mihály virágjai ékesitik a vásznakat, Végh Lajos és Békefi István, Merklich László sokszinü témái tehetséges megformálásban gyönyörködtetik a látogatót. Nézzük meg a kiállitást, amelynek minden darabja megérdemli az érdeklődést. A képek igen kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. A kiállitás kedd estig mindennap dijtalanul megtekinthető délelőtt 10 órától este 8-ig.

MDK

Merklich László festő

Pécsi művészek Orosházán. Orosházi Friss Hirek 1943. aug. 19.

FRANZ M E R K L Y , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Dereh Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 474.- Herr FRANZ M E R K L Y
Felvétel ideje: 1847. 29. Spr.
Hová vették fel: Zala-Egerszeg. 163.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr, 1974

JOHANN M E R K L Y , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Satadt Pressburg.
Név:. 471.- Herr Johann M E R K L Y
Felvétel ideje: 1845. 30. Mai.
Hová vették fel: Zala-Egerszer,/Zalaegerszeg/. 163.old

DOMOKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr, 1974

Merkó Lajos

Kisplasztikus
1899 – 1900

Elhunyt 1930. 86. l.

Farkas László

vallási adat

nyomda Budapest.

Merksbauer Ferenc

A hősi emlékmű-pályázatra készített tervét megvette a főváros.

M. 1932. X. 8.

Merlein Kristóf

soproni kártyafestő

l.

Kolbkártyaf

[illegible] Budapest 1917 XII 5.

[illegible]

Sor. sz.	Tárgy
1.	Tartozás 1915 okto
2.	Ellatmány Herme
3.	Munkabérjegyzék n
4	" "
5	" "
6	Kiss Jozsefnenek lakbér,
7.	Vasgyári számla hor.
8	Munkabérjegy. n
9	Merei Tenosnek boc sz
	Ofres
	Levonva e Eiekát.
	Mered Kisgyány

Kristóf Merlein, kártyakészítő u. D. K.

A Soproni Múz-ban 42 lapos tarokkz sinezett fametszet. Felirat: „Kristof Merlein burgerlicher Kartenmahler auf der Wirtshausgassen in obren Freyhaus" 1818 ban halt meg. Utódja hiv. József.

Pécely Piroska: A balatoni Múzeum soproni kártyái. 91.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja Sopron Város Tanácsa

MDK

Merlich László

A pécsi festőművészek kiáll. Dombóváron.

Tolnamegyei Hirlap 1943. okt. 2.

Th van Merlen ex Antverpiae rézmetsző

Katalógus XIII/4. Zrinyi Miklós egészalakja jobbra végtáti páripán, Murá menti csata kicsinyítve. Rézmetszet 16x11.6 cm 1663/64. Szignatúra: Th van Merlen ex Antverpiae. MT Kcs 4670. 206 old

Cennerné Wilhelmb Gizella: Zrinyi Miklós, a költő arcképeinek ikonografiája. 187.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bpest

Merlen, Th.

rezm. kiadó

Zrinyi Miklós a. Költő
és hadvazér arcképe
(Lovon) Rézm.
XVII. sz.

Zrinyi kiáll

46 l.

144. kép. *Német festő,*

Merlin Kristóf

kártyafestő Sopron

wod

– Kolb Jenő

Régi játékkártyák

42. l.

Képekkel

A miniszter helyett:

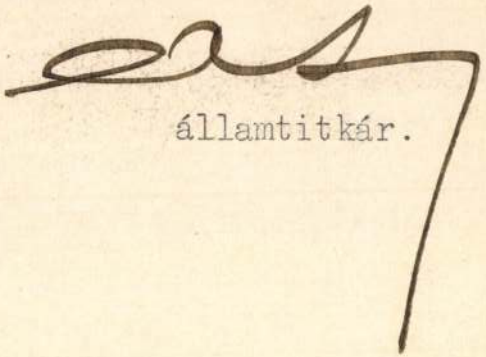

államtitkár.

Merly, Friedrich Paul
(1842-1919)

„Szökőkút a Vatikánban"
o.v. 100 x 74 cm J.l.b.: Merly (Sésult)
kitiáltási ár: 10000 ft.

BÁV 44.Képaukció ,Budapest,1977.december

Mermelstein Samu

épitész,

szül. Halabor 1875

oklevelet nyert 1901.

Névjegyzmüegyetem 13 l.

Konstantinápoly.

Az előtért a Hellespont és
mig a háttérben Konstantinápol
az előtérben jobbra lévő kövön

VISTA DE L'HE
ET DELLA PROP

és alól jobbra: 125.

Rm., mér. a vk. 13.3: 17.

1

Merliz Gyula festö.

Katol.Szemle.1942.148-150.l.

Merliz Gy. festö.

Katol. Szemle. 1944. 218-220. l.

Mermere Nóra

festő

M.D.V.

Az esztergomi Tedimha Háriaban
volt kiállítása

Dévényi Iván: Baresai Tibor kiállítása Esztergomba
Múzeszet, 1969. junius - 31 kap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MÉRÖ ISTVÁN :

186. Dél. - Olajf., v. 49 x 39 cm. Jelz.
l. j.: "Mérő".

Székesfőv. képt. pub. kiáll.
1944.

Mérő István

cm. Jelz.a talapz.h.:"Vedres Márk".

VESZTRÓCZY MANÓ :

282. Cseresznyeszedő nő. - Olajf., v. 34 x 45.5. cm. Jelz.l.b.: "Vesztróczy 1906".

VIDA ÁRPÁD / 1884 - 1915 / :

283. Nő a tükör előtt. - Olajf., v. 106 x 121 cm. Jelz.l.b.: "Vida Á 910".

VIDOVSZKY BÉLA :

284. Szolnoki szoba. - Olajf., v. 90.5 x 70.5 cm.Jelz.l.j.: "Vidovszky Béla".

Mérő István

Árverési Csarnok aukciós kat.

39 sz. 1927. okt.

Lelet, palánkai IV. 138
— fehértemplomi IV. 138
— dubováczi IV. 138.
— szokolováczi IV. 138.
— alsólynpkovai IV. 138.
— vöröstemplomi IV. 138
— pancsovai IV. 138.
— sztarcsovai IV. 138.
— sándoregyházai IV. 138.
— ómoldovai IV. 138.

Mécs István

Napsütésben. olaj.

Nemzeti Szalon

őszi tárl. 1922. jan.

Mérő István

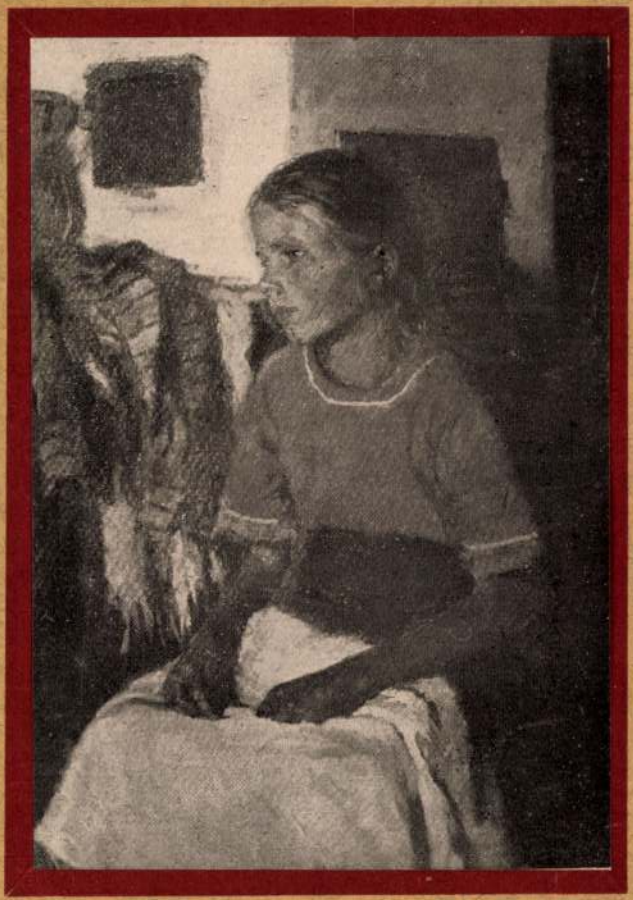

167. Mérő István: Az árva

Céhbeliek VI. Kiáll.

Nemzeti Salon 1926

Mérő István

166	Veteményes, olajf.	7000
*167	Az árva, olajf.	8000
168	Őszi nap, olajf.	2000
169	Kertben, olajf.	2000
170	Hazafelé, olajf.	3000
171	Kovács műhely olajf.	3000

Nemzeti Szalon
1926.

jezést talált a képtelen érzések megvalósítására. A természetből odalesett és a gazdag lelken át szürt harmóniák, színpompák, hangulatok mind nagyobb skáláját használhatták, mígnem elérték az üvegfestés ezer regiszterű orgona-játékát is, nemcsak a mozaik kötött, hexaméteres, éposszerű beszédét.

Felteszem a dekadens korszakról, hogy még él, noha csak az ösztönök mélyén, hogy Botticelli szép, hogy Rembrandt szép. Ez a két ellenlábas szépség még keresett büszkesége a múzeumoknak, noha a gyüjtők mai felfogásából ez logikusan nem következhetnék.

Az egyik is, a másik is csúcspontjai két ellentétes irányból indult és összeért útnak. Beleértek az egybefoglaló szépség fogalmába, noha az ikonográfiájuk ugyancsak ellenlábas. Botticelli arról beszél, hogy mint üt ki a belső szépség a külsőre is. Azért csak félfigyelmet szentel a természetnek, nem is másért, csakhogy felidézze emlékébe a maga bensőjében élő képet a természetről. A benső, tiszta, szűzi nőiességet tette *képpé* vonalakban, színben, mozdulatban. Aphroditéje Primavera, Primaverája Mária, mindegy: tiszta, mint a harmat, fehér, mint a liliom, szomorú, mint a bánat. A kifejezésre használt anyaga is a legszubtilisabb, a deszkára preparált gesso-sottile, ez az elefántcsontnál is fehérebb, világítóbb alap, amely úgy világít át a színeken, mint lélek a testen át.

Ellenlábasa, Rembrandt viszont a lélekre vet fél szemmel pillantást, egész figyelme a természeté. Az ikonografiai gondolat csak stereotip frázis, egy unos-untig ismételt jelenet a bib-

Mérő István

Eső után, olaff.
Ligetben "
Isztriai hajós "

Čehbeliek III. kiáll

Nemzeti Szalon

1921.

ZTRÁCZIÓK

Mérő István

132 Hagymafonás — Olajfestmény
133 Találkozás — „
134 „A költő és a szőlővessző“ — „

Cehbeliek IV. kiáll

Nemzeti Szalon

1923

realistischen Stilgefühl zum Ausdruck, beeinflusst
frühe Einwirkung der italienischen Renaissance,
der Mitte des XV. Jahrhunderts. Den ersten
dieser neuen Stilphase bedeutet die eigenartige Ku
Oberungarn stammenden und in Wien ansäss
Kaschauer. Der Verfasser leitet seine Kunst aus
Wirksamkeit der Kaschauer Bauhütte ab, die
früher Steinmetze nach Wien gesandt hatte. E
sodann die reiche Entwicklung der Kascahuer Holz
die nach Meister Jakob ihren zweiten Höhepunk
des XV. Jahrhunderts in den feinen Schreinf
Kaschauer Hochaltars, die vermutlich von eine
namens Alexander stammen, erreicht. Die Schule vo
die wichtigste in ganz Ungarn in der zweiten Häl
Jahrhunderts, strahlt ihren Einfluss nach ganz
aus, so in das Gebiet der Bergstädte Schemnitz
und Neusohl, noch stärker in die Werkstatt von B
schliesslich nach der Zips. Sodann übernimmt d
Führung in den ersten Jahrzehnten des XVI. Ja
in der letzten Phase der ungarischen Spätgotik,
viele Fäden der deutschen Plastik verbunden ist.
tigste Künstlerpersönlichkeit dieser Zeit ist Paul L
der bedeutendste Anhänger von Veit Stoss, sein
barer Mitarbeiter am Krakauer Marienaltar. Sein
ist der grosse Schnitzaltar der Hl. Jakobskirche zu
(1508). In den grossen Gestalten des Mittelschr
sich die Verwandtschaft mit der Eigenart des
Meisters, während in den weniger wichtigeren
z. B. im Abendmahl der Predelle sowie in andere
Arbeiten Paul Leutschauer die schlichtere ruhigere
sche realistische Eigenart im Sinne des Jakob
weiter entwickelt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Mariay Ödön dr

Mérő István

Céhbelieck V. kiáll
Nemzeti Szalon 1924
Varró leány, olaj.
Parkban, olaj.
Ablak mellett, olaj
Piheno leány, olaj.
Kertben, olaj.

LLÉKLET

Mérő István

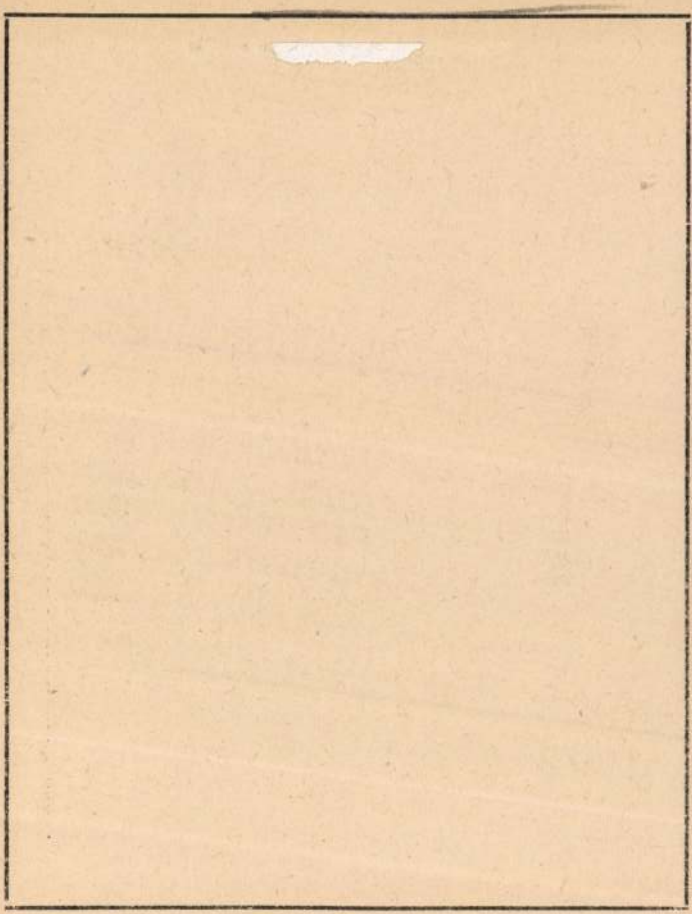

Csábelich V. kiáll

Nemzeti Szalon 1924

145. MÉRŐ ISTVÁN: „VARRÓ LEÁNY"

Mérő István

Jestő

l.

Breznay Egri Kaszinó

122. l.

Zártszékek	I—V.		—	85	43
»	VI—XVI.		—	187	30
«	XVII—XXI.		—	46	2.
					136

Jegyekért befolyt .....

Ruhatári bevétel .....

121·40

URÁNI
MAGYAR TUDOMÁNYO
KIAZGATÓSÁG

.....
ellenőr.

82686. — Hornyánszky Viktor

Mérő István

festő

1912. dec. 22. meg-
kapta a Műcsarnok
téli tárlatán az
állami kis arany-
érmet.

s-zománc, szines. Jelezve: L'Naudin a Limoges, sz. — Antike Szene, Limoges Emaille farbig, in Illusztr. XLII. tábl.

tban, födelén bevésve M C P 1730. Osztrák, el und Fassung aus Zinn. Österreich, XVIII. Jh.

kokó diszü, ezüst verettel, barok arabeszkes acél- in Lederscheide, mit getriebenem rokoko Silber- ge. Ungarisch, XVIII. Jh.

tt körvonalas diszitéssel. Olasz, XVII. sz. e. — Dekor. Italienisch, A. XVII. Jh.

Francia. — Zwei Grenadiere, Bronzefigur. Fran-

fallal. XVIII. sz. — Blumenbehälter mit Fuss,

ványtalapzaton. Francia, XVII. sz. — Sitzende isch, XVII. Jh.

zdag Louis XIV. stilusu bronzveretekkel, tetején *n à Paris*. Francia, Louis Philippe. — Stutzuhr, benauf zwei Putten und ein Posaunenengel.

Mérő István

l.

Művészi Ipar

1894.71. l.

Mérő István

Thieme Becker

XXIV. 420-l.

(Lyka)

Mérő István

l.

Szent György Céh

42. aukc. (1920)

199. sz.

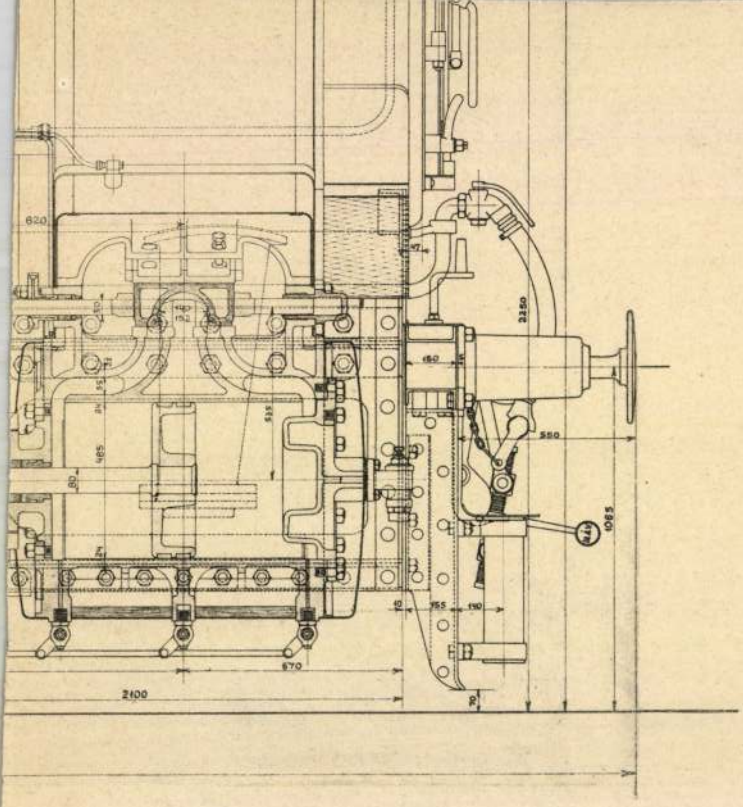

Budapest 1894 marczius 4 Rott-N.
Márton
B' Kordina.

Mérő István

raptanár

Déva

l.

Lyka Körös

119. l.

hirdetmény.

csupán (első esetben) a közigazgatási hatósá
bemutatnia, utóbbi esetben a távozási bizonyít

A m. kir. honvédség tényleges állomán
írásbeli engedélyével kérhetnek felvételi engedé
lített okíratokat tartoznak bemutatni.

A volt csehszlovák, illetve a keletmagya
érettségi bizonyítványok, nemkülönben az idegen
nyiben ellenkező rendelkezések nem állanak fe
Az érettségi bizonyitványok elismerése végett
fel. Ezek hallgatása és a félévvégi kollokvi
a lehető legnagyobb tandíj és vizsgadíj kedvez

A jog- és államtudományi karon előad
tóként felvételre folyamodók az *a), b)* és *c)* alatt
bizonyítvány lehet a középiskolával egyenértékű szakisk
bizonyitványa, végbizonyítványa, képesítő oklevele.)

Utólagos beiratkozásra engedélyt 1941. janu
28-tól február 6-ig bezárólag az egyetem Rectora adhat
igazolt ok miatt a rendes beiratkozási idő alatt beiratko
nem volt felvehető, mert ott a létszám betelt. Utóbbi kö
kérvény, vagy a dékán bizonyítványának csatolásával
dását kimondó határozat keltétől számított 3 nap alatt
hallgató köteles a rendes beiratkozási határidőben (janu

Utólagos beiratkozás engedélyezése iránti kér
letőleg a Rectorhoz kell benyujtani.

Mérő István

Cehbetiek Társasaga tagja

KMTARS művcsoptok

1931. feb-márc. kiáll.

II. 34, 36. 45

1931. tav. tárl. 38, 40. 66.

1931/32. téli tárl. 4, 5, 59.

Társulati törzstag

1932. febr. márc. kiáll.

225

1932. tav. tárl. 13, 87

1932/33. téli kiáll. 187, 201

BIBLIOTECA — U.T.N. — F.R.T.

Mérő István festő

Kelenhegyi-út 12. Műtermek

1930/31. jub. kiáll. 41, 91, 101, 488
490

1934. téli kiáll. 257, 258, 259.
1934. nemz. képzőm. kiáll. 82,
104, 188.

Emiler Vilmosné, Ötv. VIII. 41.

Mérő István

l.

Breznay Egri Kasinó

142. l.

és a malária [illegible]
kultúrában visszafejlődött. Csak télen, amikor a pásztorok lehajtják ide a hegyvidékről nyájaikat, élnek meg.

Campagne (fr. kampány), 1. hadjárat, háború;; 2. időszak, évad.

Campanella, *Tommaso* ((1568—1639)). Olasz dominikánus, filozófus. Elve:: a természetet ne Arisztotelész művéből alapjuk megismerni, hanem magából a természetből. Újszerű nézetei miatt sok üldözést szenvedett. *Civitas solis* címen államregényt írt.

Campania. A mai nápolyi Campagna régi neve. Itt még a Kr. e. V. sz.-ban ausonok (aurunkok) laktak a városokban Capua (Nola) lakosságának elnyomatósága alatt. A tengerparton görög városok voltak (Cumae, Nápoly). A század vége felé Itália belsejéből jött szabellek szállták meg. A Capua fennhatósága alatt állt ager Campanusról Campaninak nevezték el őket. Régebben mint harcedzett zsoldosok, mióta a római uralom alá kerültek, elpuhultságukról voltak ismertek. — Ma rendkívül termékeny, sűrű népességű táj.

Campanile (kampa-). A templom mellett — vele össze nem építve — álló harangtorony. Különösen Olaszországban gyakori.

Campbell-Bannerman (kembell-bennermenn), *John Henry* ((1836—1908)). Angol liberális miniszterelnök ((1905—8)).

Campen, *Jacob van* ((1595—1657)). Hollandi építész, az amszterdami városháza (ma királyi palota) építője.

Camper-féle arcszög. Két vonal zárja be, egyik az a vízszintes, mely a fülnyílást összekötő az elülső orrnyílás alsó szélével, a más [illegible] tengeri állatoknál [illegible] is nevezik, mivel a Gammne folyó és a Canal du Midi az Atlanti-óceánt összeköti a Földközi-tengerrel. XIV. Lajos korában 1666—1681-ig épült;; 240 km hosszú, 65 kamara-zsilippel;; vízmélysége 2—2·5 m.

Canalejas Y Mendez, *José* ((1854—1912)). A spanyol liberális párt vezére, miniszterelnök 1910—12. Gyilkosságnak esett áldozatul.

Canaletto, tkul. *Antonio Canale* ((1697—1768)). Velencei tájképfestő. Megalapítója a «vedutta», vagyis városi látkép műfajának. Utánozhatatlan és művészetének folytatója *Bernardo Bellotto* ((1720—80)), drezdai, bécsi, majd varsói udvari festő, szintén visellte a C. nevet.

Canberra. Az ausztráliai államszövetség fővárosa 1927-ből és hozzá tartozó szövetségközti terület 2360 km².

Cancan (kankán). Merész mozdulatú tánc. A XIX. sz. harmadik negyedében volt divatos. Offenbach operettjeiben gyakori.

Cancellaria, ll. *Kancellária.*

Cancellaria Apostolica, ll. *Apostoli iroda.*

Candia, ll. *Kreta.*

Candidatus. A rómaiaknál a magistratusra pályázó, akit fehér (candida) togában igyekezett a polgárok szavazatát megnyerni.

Canevale, *Isidorus* ((1739—1786)). Ulm. építész. Főműve a bécsi Josephinum, máluk a váci székesegyház és diadalkapu. Tervei szerint épített Hild János a pesti Újépületet.

Canis a non canendo. Példája annak a régi etimologizálásnak, mely a szavak eredetét nem történeti úton, hanem puszta a hangzás alapján kereste. A példában *canis* =

Mérő István, Festő, l.

492. old. – Marad!

Mérő István festő, stil.

1873 XII.5. ~~Budapesten~~. Szentjánosson (Pozsonym). Budapesten, Münchenben és Párisban tanult. Élet- és archépeket fest. 1912. Női archépére kis állami aranyermet kapott.

Művészeti lexikon 492. l.

170. Rugendas György Fülöp
Sz. Augsburgban 1666 november 27-én +

~~170.~~ Magyar lovasok a XVIII. száza

nála jelentkezett

578 (TK)

A dombos vidék előterében egy
lemmel a két lovas egyikét, a ki jo
~~még két lovas beszélget~~. A tiszt öl
párduczbőr, kék köntös bő ujakkal,
vasok közül ~~pedig~~ az egyik kék ~~süve~~
~~süveget~~ és köpenyt, kék kabátot és
~~parancsnoki pálczát és a lovasok eg~~
tér hegyes vidék felhős égbolttal.

Fa, méretei 12: 15 cm. —
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
— Át. Képt. 112. —
1877. átv. lajstr. 78. m
~~Kifüggesztésére vonatkozó~~
a Nemzeti Muzeumban. 1868:
V. 100. - 1876: V. 77.
~~A Tört. Képcsarnokban.~~

904: V. 2.

Ex R. 1903 maja 22

2364 G.

903.

Máró István

Mérő István

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 420, 422 – 426

1915. tav. kiáll. 30, 122, 130

1916. tav. kiáll. 157, 158.

1916-17. téli kiáll. 364. 375, 377

1917. tav. kiáll. 45, 46

1919-20. téli kiáll. 16. 372

1920-21. téli kiáll. 61, 247

1921. tav. kiáll. 4, 227

1921. őszi kiáll. 65, 71.

1922. jub. kiáll. 125, 387

1922. őszi kiáll. 109, 235

1923. tav. kiáll. 148. 335

1924. tav. kiáll. 329. 364

1924. őszi kiáll. 84, 88, 94

1926. téli kiáll. 296, 297, 301, 302

1927. tav. kiáll. 500, 506, 509

1927. őszi kiáll. 456 – 464

1927/28. téli kiáll. 311, 336. 338

1928. tav. kiáll. 66, 97, 100

Szmrecsányi Miklós VI. 68.

Mérő István

Művészet 1911. 121, 122
– 1913. 5, 26

Mérő István

Jertő

1906. Budapest. II. Fő u. 21.

Mező "Istvan Budapest

Mucsarok

1895/96. téli kiáll.

1899-1900 téli kiáll. Deva

1902-3. téli kiáll. Budapest

1904-5. téli kiáll. 592 München 4.

1905-6. téli kiáll. Bpest. 69, 187

1906. tav. kiáll 81, 248

1906-7. téli kiáll - 234, 273

Accordeon VIII.243.

Mérő István

Munkaruk

1907–8. téli kiáll. – 344, 364
395

1908. tav. kiáll. – 167, 190

1909–10. téli kiáll. 287–289

1910. tav. kiáll. 297, 298, 300, 301

1910–11. téli kiáll 155, 159, 306
368

1911. tav. kiáll. – 302, 305–307,
309

1911–12. jub. kiáll. – 475, 483
486

1912. tav. kiáll. 50, 421, 428, 430

1912–13. téli kiáll 79, 91, 118, 122,
127, 522

1913. tav. kiáll 52, 55–57

1913–14. téli kiáll. 455, 512,
514, 515, 517, 518.

rmészettudományok allegoriája.

fordul~~ta~~ és ~~nézi~~ a felemelt kezeiben lévő (lombikot, nézi a
Kontyba tűzött haját kendővel körötte
, karjai mezteleneк és térdeit is ta-
l ~~karja~~ vállán átvetette. A háttérben jobbra
.

240·5 : 146 (41) cm.
nyvtár déli falán lévő fresco eredeti

diki előterjesztésre 1898. XII. 31-én kelt
vétetett (384/98), a vételár elszámol-
(18/99), az elszámolást 1900. III. 4-én a 2075
00).

tott 1900. XI. 5-én (550/900)

/900 a).

Mérő István

festő, szul. 1873 dec. 5.
Szentjánoson.
Bő életrajz

Krück II. 242. l.

Vésők, tokos füles, öskori III. 24.

Mező István

Nagybányai kiáll. kat. 1912

77

Török Koronya, Zalaszántói VI.125.

Mérő István

szül. Szentjános (Pozsony m.) 1873. 6 gmn.

1890/91 I-II - II. osztály

1891/92 II. "

1892/93 I. II. osztály

1892/93 II. " "

1893/94 I III " "

1893/94 II " "

1894/95 I-II. IV. osztály

Lucius Verus V. 256.

Mérő István

Műcsarnok Ferti
1928/29. téli Kiall. 270, 272, 291.
Kelenhegyi ut 12
Cehbeli
1929. Tav. Kiall. 102, 107, 140

Štítošál, lalalakú X. 124

— rókaalakú X. 124.

Mérő István

Kis aranyérem 1912

Építés.

Pavlik

Lakatos
Tetője

A Magyarság galériája

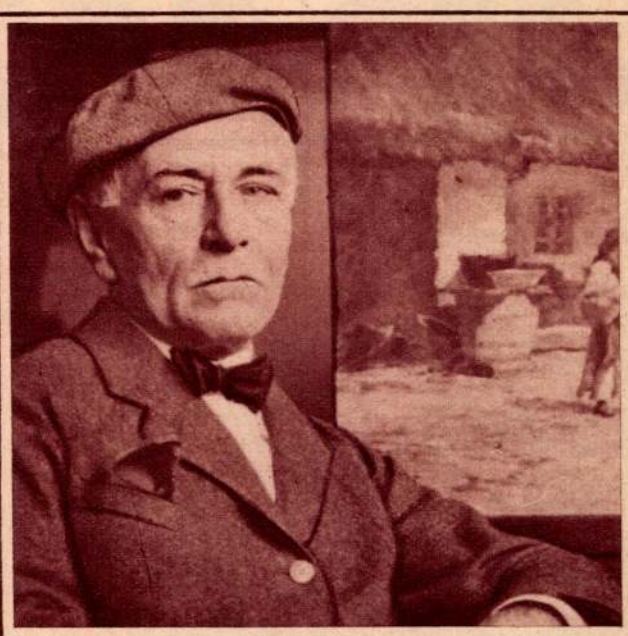

Mérő István

MÉRŐ ISTVÁN

A pozsonymegyei Szentjánoson született 1873-ban. Tanulmányait Székely Bertalan oldalán kezdte a mintarajziskolán, ahol rajztanári oklevelet is szerzett. Fejlődésének további utja — mint a legtöbb magyar művészé — ezután Münchenen és Párison vezetett keresztül. Ott Löfftz Ludwig nagyhatásu klasszicista pedagógiája, itt L'Hermitte Léon-nak a francia paraszt életébe mélyen behatoló zsánerfestészete jelentett számára elhatározó fontosságu irányitást. Régebbi modora még teljesen a sötét alapba ágyazott, nemes összhatásra hangolt színek tónuspikturája volt, melynek szellemében számos arcképet (állami aranyérem 1912) és zsánerszerü interieurt festett, sőt ennek emlékét őrzik finom színfantáziára valló mai kis aktjai is. De a mai Mérő már teljesen a plein air festéssel jegyezte el magát. A magyar falu és táj markáns, hol színfoltokat, hol lehelletszerü átmeneteket nyujtó motivumai az ő világa, a napfény és az atmoszféra konturmorzsoló, színvibráltató játéka az ő problémája, melynek megoldását mindig a természettel való meleg, őszinte és áhitatos együttmüködésében munkálja.

(P. Z.)

Öregek

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1934 március 18-i számához. (11.)

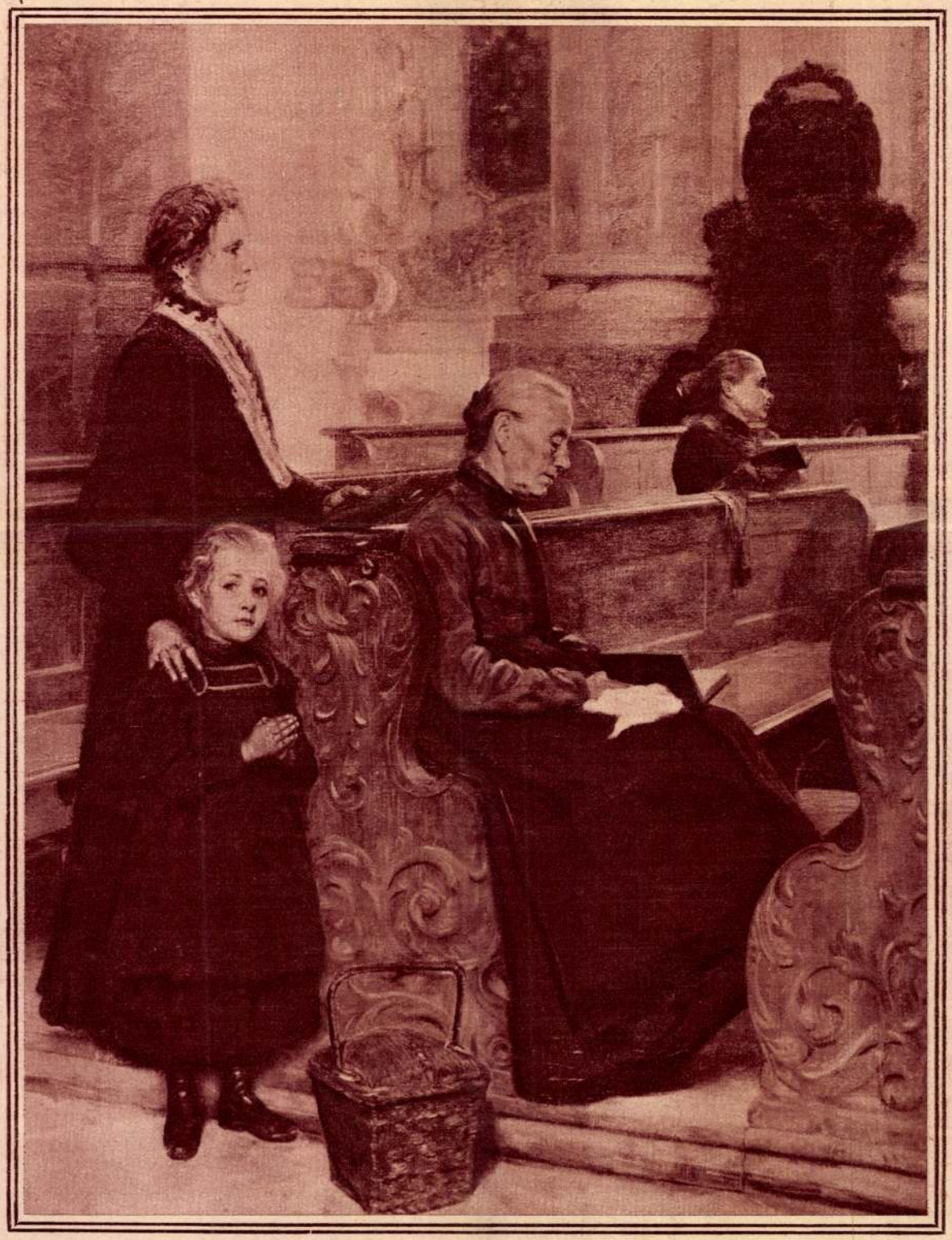

NAGYBÖJTBEN

Mérő István festménye

A Magyarság galériája

Mátó István

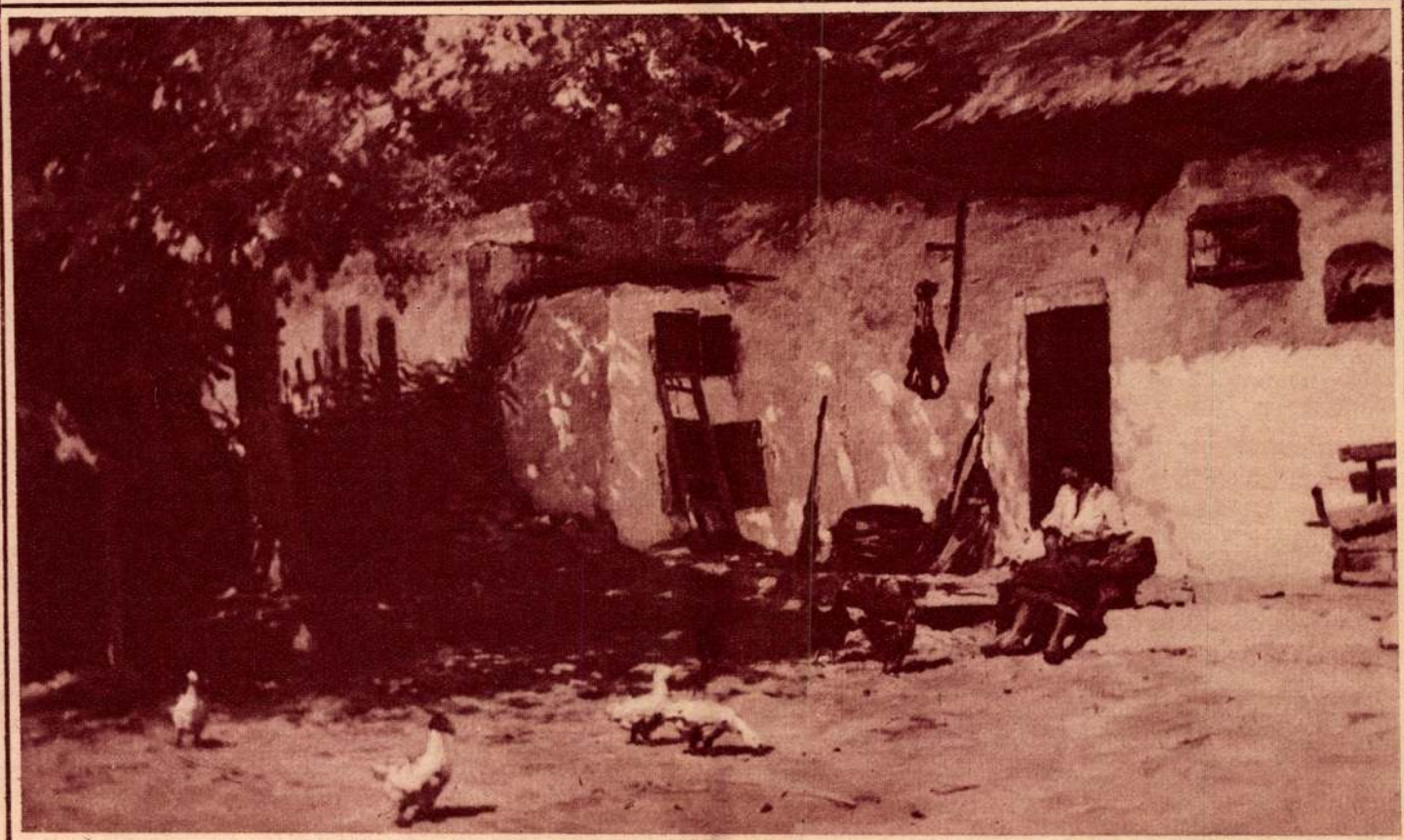

Falusi udvar

Horgászó fiu

Ritka szerencsés kalandja volt egy floridai katonai léghajó személyzetének. A part mentén alacsonyan haladva cápát vettek észre amelynek hirtelen kötélre erősitett husdarabot dobtak. A cápa mofión nyelte el a csalétket és ezzel már fogva is volt. Igy repültek aztán be a kikötőbe a levegőben logó cápával ami nem mindennapi látványt nyujtott a bámuló lakosságnak

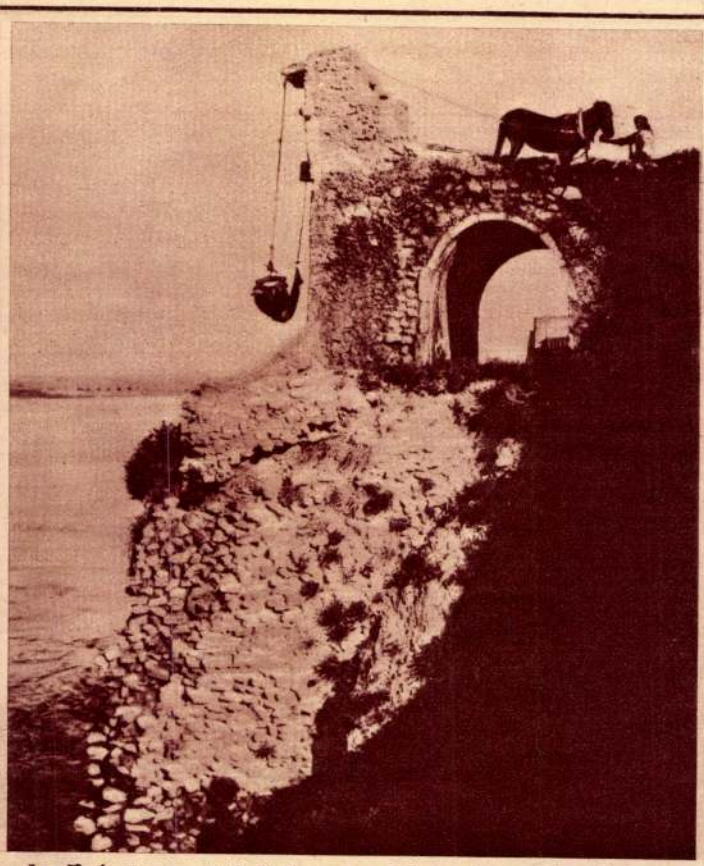

Az Eufrates partjáról jön ez a kép, azt mondja el, hogy ott még ma is olyan a világ mint sok száz évvel ezelőtt, amikor még egyszerü csigahengereken, állati bőrtömlőkben huzatták fel a vizet a folyóból. Éppen ugy mint ma még

A szabad terepen folyó futógyakorlatok — és versenyek képezik az angol nők legáltalánosabban elterjedt sportját. Ebben treniroznak egész éven át, mert rendkivül edző, egészséges és szórakoztató sportág, amelyben mindezeken felül meg tudják közeliteni a férfiak teljesitményeit és — ez is valami . . .

Mérő István

1912 dec. meghapta a kis állami aranyérmet.

Pesti Hírlap 1912 dec. 5
(A téli térlat díjai.)

U. 43

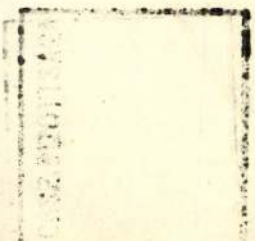

Méró István.

Tehenek a tisztáson.

olaj.

Tm Bp. 1932.

…obbra, négyszögletű alapon bojásdad
…rókájának fürtjei vállaira omlanak,
…vált. Nyakkendője körül van csavar-
…án átvetett palástja hermelines. Jobbra a
…dik. A kép felirata a talapzaton.

…nd-
…ien der
…nens

13.7 : 7.5 Gm.

47/93 N° 88. 0'20

oldalak folytatása

Mérő István: Völgyben

ZŐMŰVÉSZETI KIÁLLI

májának más-más sugártörésén át nézik és fejezik ki. A Nemzeti Képz
igazsága, hogy nincs konzervativ és nincs progressziv művészet, csa
örök értéket jelent mindig ...

Repülő

Max Be... Ch...
O. Cou... Ga...
Paul Kl... K...
Alfred ...
P. Moders... H. Pel...
Henri Ro... Band...

Mérő István

Szefelslex. 200. l.

Littke

Világatlasza

Nemcsak disz, hanem szükséglet is.

Ára 50 K, félbőrkötésben 60 K.

Felvilágositás, prospektus és mintafüzet ingyen. Ft

Mejő István

Révai XXI. 596. l.

Mérő István

375 Mérő István: Hiúság.

Képzőm. Társ. 1916/17. téli kiáll. Eat.

69 Balló Ede: Gyermekarckép.

Mérő István

életrajz

irod.

Csokonay 114. l.

János .

Mellig, balra, arczélben é
ban. Kerek gallérja réteges és v
szik. A faragott keret disze lev
rata a kép alatt:

Don J

és ez után jobbra: 81.

Rm., mér. a vk. 28.5 : 17

Szn. 127-900.
332-900-80.

Mérő István

Új Magyarság Vasárnapja

1935 márc. 24.

Mérő István: Komoly beszélgetés

ti hire

lési főiskola kápolnáját;
e főiskolai igazgató (2)

Budapest székesfőv

262.301. szám

193 6

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Szücmlékek Orsza

Elnökség

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Központi borítékok 1

Meldung.

Genthon István
körlére

Mérő István

MÉRŐ ISTVÁN: VETEMÉNYEK KÖZT

Műcsarnok 1930/31 jub. Kiáll-

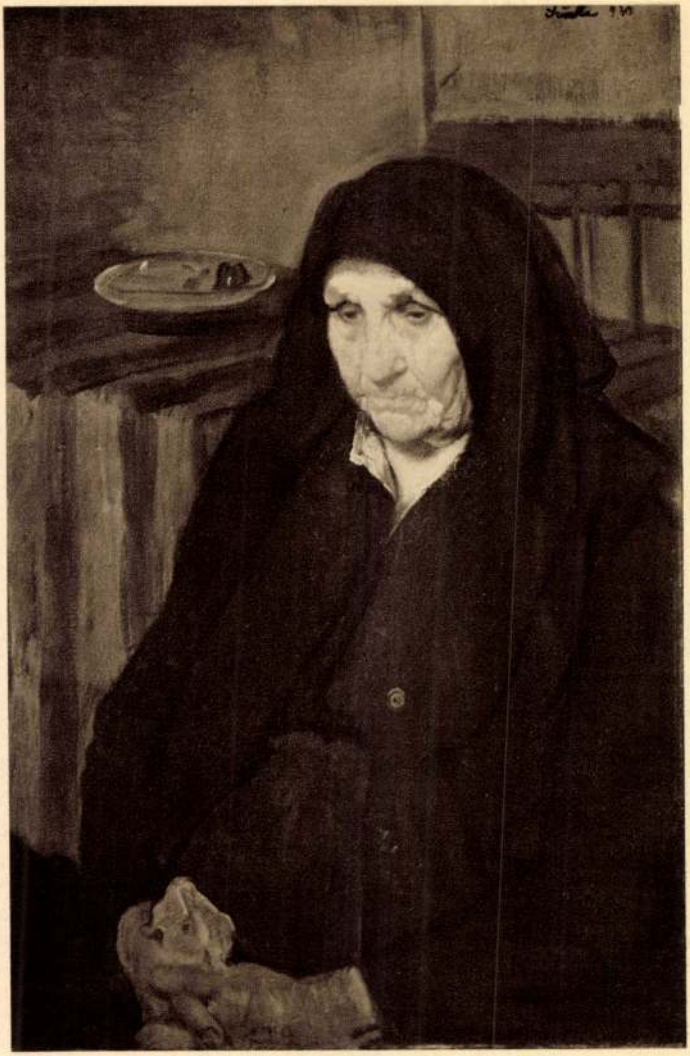

SZÜLE PÉTER: VISSZAEMLÉKEZÉS

A «Könyves Kálmán» jogosításával.

Mérő István: Veteményes kertben.

DI HADJÁRAT

SZEBENYEI JÓZSEF.

náinkon akarnak köny-
t, azt a fajtát, legyen
i kell pusztítani a föld-
radjon.
kiáltotta a banda vér-

ytatta, most már hig-
ikor nagy haditervek-

banda, a melynek öt
ubában a csillagos lo-
tározza, hogy holnap
lba és a fellázadt in-
meg nem adják ma-
y szálig. A második
séget hozhat a nevére.
szünk is, akkor is ki-

— Tüzelj!

És megkezdődött a rocklandi véres ütközet. Az indiánok a maguk szokása szerint felugráltak és a sás közé rejtőzve lövöldöztek ránk. A negyvenöt puska azonban ropogott szüntelen és egyre közelebb huzódtunk hozzájuk, apró nekifutásokkal, a kis dombos takarások mögött és egy órai ütközet után ott álltunk a sás előtt, kipirult arczczal, fényben égő szemekkel. Egyetlen indián ült a parton, véres lábát mosogatta a vizben. Ezt megkötöztük és két ember vigyázott rá, míg mi a wigwamokat elfoglaltuk. Asszonyok, gyerekek sürgölődtek a kis indián faluban, a férfiakat azonban mintha a föld nyelte volna el.

Most már be kellett keríteni a nádast. Ez veszedelmes vállalkozásnak igérkezett. Nehány

minden, a mit megírt, beleillik korába; márkánsan jellemzi a rokokot, a mely akkortájt indult világhódító útra. Ezért írásai, a hogy ma mondjuk, igen becses dokumentumok, a história s az ember szempontjából egyaránt. Pölnitz korában, a midőn ő először fordult meg Párisban, XIV. Lajos már öreg ember, megcsömörlött a galanteriától, Maintenon asszonynyal már a pietizmusra adta magát; de

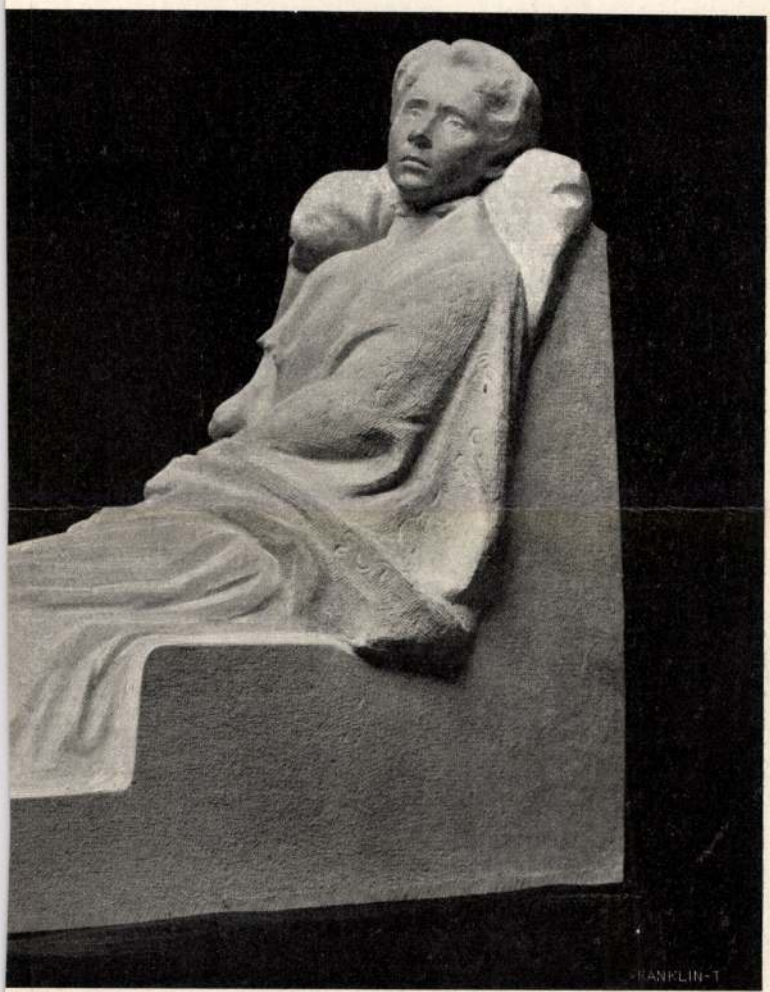

Markup Béla: Lábbadozó.

ZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

tudott kívánni valakit; *zabálta* a gyönyört, meg is csömörlött tőle, de soha vele jól nem lakott. A nyomába lépő két-három ivadéknak ő adta a mintát életével és izlésével. Egy századon át a szerelem csak mohó, sóvár

Európaszerte mi
s a divat közös,
másodhajtásban
számos kisérlete
ron özvegyénél,

Mérő István : Az udvaron.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁ

Vas. Lép 1911. 270. l.

NŐI ARCKÉP
MÉRŐ ISTVÁN FESTMÉNYE
A KIS ÁLLAMI ARANYÉREM NYERTESE

Művészet 1913.

tájakat festünk-e, vagy emberprodukálta utcákat, hanem az, hogy ki nézi, illetőleg ki festi a tájat vagy utcát, mennyit tud egy táj, vagy egy utca impressziójából megrögzíteni, mily atmoszferikus elváltozásokat tud megfigyelni itt vagy amott? És az utca, a maga folyton váltakozó gazdagságával egyenesen kitünő és fölöttébb jellemző sujet-t adott az impresszionizmusnak: itt minden pillanat más és más benyomásokkal termékeny, ennek megrögzítéséhez gyors kéz, gyors reakció és festői lélekjelenlét szükséges. Itt nem lehet pepecselni, „beállítani", verejtékezni. Az atmoszferikus jelenségek itt még bonyolultabbak, még gazdagabbak, mint a tulajdonképeni természetben; itt nemcsak a nap szakának, a felhők alakulatainak, a levegő párás vagy párátlan voltának koefficienseiből alakulnak össze, itt ezeken kívül még a házak elhelyezése, füst, kipárolgások, szagok, sőt azt mernők mondani: hangok is komplikálják, mert Claude Monet, vagy Pissarro egy-egy utcarészletén imagináció különösebb túlzása nélkül is szinte hallani lehet a lovak csengőinek tipikusan párisi utcazaját... Mindez, persze, onnan van mert ezek a festők az utca minden szín- és formajelenségének olyan egységes és olyan erejű benyomását tudják közölni velünk, úgy meg tudják markolni azt, amit egy elkoptatott szóval „hangulatnak" szoktunk nevezni, hogy szinte minden érzékünknek teljes kielégülést, teljes szuggesztiót adnak.

Az impresszionisták egyik legnagyobbjának, Degas-nak különös invenciója például a sujet területén: a balett; legtöbb képe, de mindenesetre a legjelentékenyebbek, balleteuse-öket ábrázolnak. Ebben igazán semmi különösebb kapcsolatát a festőnek a balettel nem kell keresni, csak egyetlen kapcsolatot: azt, amely Degas festői szándékaira tartozik. Kétségtelen, hogy Degast a balett szín- és formajelenségei érdekelték különösebben, főként pedig az, ami a balettben a legjellemzőbb: a mozgás. A mozgásnak festőt mindenkor izgató jelenségeit nagyszerűen tudta megfigyelni itt; és Degas művészetének egyik legjellemzőbb vonását meg is találhatjuk a mouvement szeretetében. Különben érdekes, hogy a balettsujet is divattá lett. Degas után Forain és egy egész csomó művész kezdte rajzolni és festeni a kuliszák alakjait.

Érdekes a sujet nézőpontjából a tájfestészet alakulásait szemügyre venni. Az objektiv feljegyzésekre törekvő hollandi festészet — az első tulajdonképeni tájfestészet — a pozitiv jelenségekben minél gazdagabb, hegyes-völgyes, fákkal és állatokkal tarka tájakat szerette, szinte alig lehet megállapítani egy Ruysdael-táj inventáriumát. Ez természetes is, mert hiszen itt csakis ez a pozitiv, megfogható anyagbeli gazdagság volt fontos; a levegőnek, az atmoszférának itt még nem volt semmi mondanivalója. A XVI. Lajos-korabeli francia tájfestők — Claude, Lorrain, Poussin — az irodalmi szempontból hatásosan csoportosított úgynevezett „heroikus" tájakat szerették. A későbbi akadémikus festészet is a romantikus, hegyekben, fákban és vízesésekben bővelkedő, irodalmi értelemben „szép" tájakat kereste. Az impresszionisták voltak az elsők, akik a szerényebb, halkabb szépségű tájakat is észrevették; házakkal, fákkal alig, vagy egyáltalán nem tarkított alföldi tájakat, szelíd, lankás vidékeket, melyek mellett a régiek kicsinyléssel haladtak el. Ez ismét csak természetes és a sujet-nek a festői szándékokkal való összefüggésére jellemző. Természetes, hogy az a piktura, amely nem a táj tárgyi tulajdonságait, hanem azokat az értékeket hangsúlyozta, amelyeket a festő egyénisége adott a képhez, nem kereste a tárgyiakban gazdag tájakat, hanem ellenkezően, örömét lelte az egyszerű pompátlan tájakban, melyek fölött teljesen úrrá lehetett az, amiben a primaer festői szándék törekedett kifejezésre: az atmoszféra, a levegő. Ezzel megszünt a „festői" és „festőietlen" táj fogalma; festőivé lett minden, amiben a festő a maga szándékai és kifejezésmódja számára alkalmas tárgyat látott. És mivelhogy bizonyos tekintetben csakugyan a természet utánozza a művészetet, ez a piktura a nem-festők részére is felfedezte az egyszerű tájak szépségét. Az igazi természetkedvelő nemcsak Svájcnak a Baedeckerben két csillaggal jelzett pontjain tudja a táj szépségét élvezni, hanem bárhol, az alföld bármilyen eldugott tanyáján.

A sujet divathullámzását bizonyítja az is,

Mérő István

Művészet 1913. 264.

A kitüntetett művészek egy részének munkásságát már ismertettük e folyóiratban. Akikről eddig cikkeink még nem számoltak be, azoknak rövid életrajzi adatait az alábbiakban adjuk közre.

Mérő István született 1873 december 5. Szentjánoson. A gimnáziumi érettségi után az Országos Rajztanárképzőbe lépett, ahol a figurális rajzban Székely Bertalan volt a mestere. Oklevelének elnyerése után rajztanár lett, de időről időre a kultuszminisztérium engedelmével szabadságra ment és külföldön tanult. Münchenben Kern, majd Löfftz tanítványa lett. Az előbbinél különösen plein-air-tanulmányokat festett s ezekkel most is előszeretettel foglalkozik. Párisban hosszabb időt töltött s itt Lhermittenél tanult. Főbb munkái: „Az öregek", „Templomban", „A kútnál" stb., amelyek a kormány, egyes vidéki múzeumok és magánosok tulajdonában vannak. Műveivel a pécsi országos kiállításon bronzérmet, Londonban az Earls-Court kiállításán ezüstérmet nyert. Most Budapesten van műterme.

327.
k 46.
38.
f 182.
203.
ıc 183.
181.
), 207.
ván 181.
ld Béla 186, *224*, 287,
98.
y 245.
86.
187.
399.
252.
ıő 183.
ısztáv 186.
ós 39.
117, 207, *295*.
4.
ön 181, 182, *278*.
ın 203.

lmos 180.
a 73.
c 198—200.
os 180.
la 182.
encz 76.

Konti Izidor 39.
Koré Zsigmond 75.
Körmendi Jenő 39, 79.
Körösfői Kriesch Aladár *81*.
Koszkol Jenő 39.
Koszta József *90*.
Kovács János 186.
Kovács Mihály 76.
Kőváry Szilárd 117, 118.
Kövér János 183.
Kozics Ferenc 184.
Kragnik Gyula 181.
Krausz Ármin 73.
Kenner Viktor 38, 39, *153*, 165, 334.
Kriegler Sándor 73.
Krón Jenő *12*, 74.
Kubányi Lajos 184, 196, 197, 282, *283*.
Kubinyi Sándor *13*.
Kugler Ferenc 204.
Kukuli Ferenc 187.
Kunwald Cézár *228*.
Kunz József 179.
Kupcsay János 404.
Kuszka Jenő *220*.
Lampérth József *300*.
Landau Alajos 211.
Langfeld Rudolf 183.
Lányi Dezső 302 - 311, *304—311*,

MÉRŐ *István*, festő, * Szentjános 1873 dec. 5. Budapesten, Münchenben, Párizsban tanult s 1895 óta állítja ki Budapesten nagyobbára a népéletből vett, plein-air képeit. 1912. az állami kis aranyérmet nyerte. A Céhbeliek tagja.

E. G II 109 l

Vászon, méretei 76 : 66·5 cm. — Lelt. sz. 4291. — Becsértéke 7000 K. — Néhai gróf Pálffy János hagyománya 1907 november 14-én (1429–908). — Az átvételre és az átvétel jóváhagyására vonatkozó adatokat lásd a 4203 lelt. számnál. — Bejelentetett 1913 márczius 16-án (453–913).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Szépművészeti Múzeumban. 1913 : 33. *Allaert van Everdingen:* Falu vége.

Jegyzet. Az e festményre vonatkozó egyéb adatok és pedig:

a) a törzsleltárban (1920–908. pag. 55. Nº 67). *Albert van Everdingen:* Landschaft mit Mühle, Thurm und Wald. Ölgemälde im vergoldeten Holzrahmen (II. Salon);

b) a leltári kivonatban (2080–908. pag. 12. Nº 22). *Albert van Everdingen:* Mühle, Wasserfall, hohe Bäume. Ölgemälde, im Goldrahmen, gekauft 1856 bei Plach in Wien. 74 hoch, 65 breit (II. Salon);

c) a hagyományi jegyzékben (1893–912. Nº I : 90). *Allart van Everdingen*: Malomudvar;

d) Az átvételi okmányban (2165–912. Nº I : 90). *Albert van Everdingen:* Malomudvar. Vászon, 76 : 66·8 cm.

Hag. 1912.
Pálffy

Kéró István

1890/91 – 1894/95

Ferképzőintézeti vk.

113 l.

müller—Wildmann—Stegmann (München, 1885—1905), *Raschdorf* (Berlin, 1883, 1894 stb.), *Patzak* (Leipzig, 1908 és 1912—13), *Paravicini* (németül, Drezda,

Mérő István

arck. repr.

Lex Magy Társ

51. tábl.

Beschreibende Darstellung

der älteren

Bau- und Kunstdenkmäler

der

Provinz Sachsen

und angrenzender Gebiete.

Herausgegeben

von der

Historischen Commission der Provinz Sachsen.

Mécs István

Uj Magyarság Vasárnapja
1935 – nov. 17 –

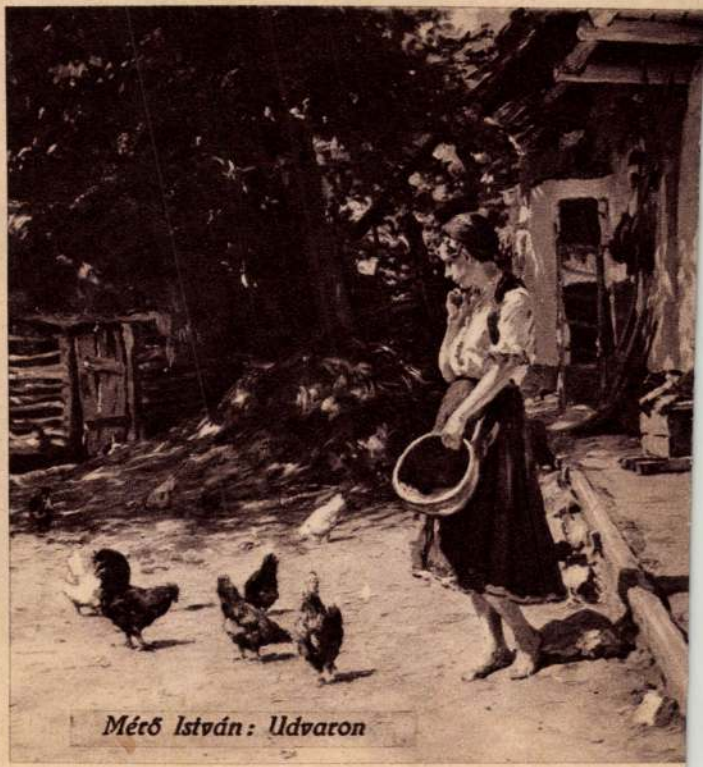

Mécs István: Udvaron

emplom.

.

m.

et a zárdában

mplom.

m.

m. (?)

mplom.

m. (?)

tár.

om.

mplom.

n

stván-torony.

plom.

lom.

plom.

mplom.

Tyukod, ref. templom.
Ujváros, (Avas), ref. tem
Vadas, ref. templom.
Vámos-Oroszi, ref. temp
Vetés, ref. templom.
Vezend, ref. templom.
Zajta, r. k templom.
Zsarolyán, ref. templom

Mérő István

Város a Tenerife
partján c.
kepe repr.

Müvészet
1937. 6 4. 31 l.

Mérő István

307 Mérő István: Az udvaron.

Képröm. Tars. 1911. tav.
Kiáll. Gat.

352 Stetka Gyula: Kuruc világból.

Mérő István

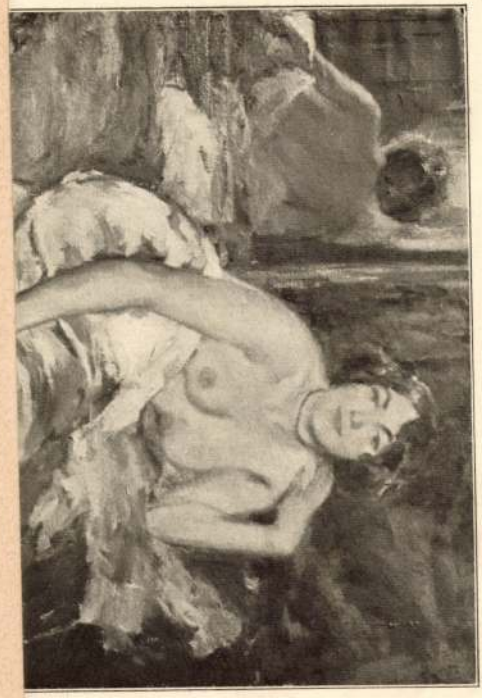

Kepzőm. Társ. 1913/14. téli Eráll

A

„Könyves Kálmán"

magyar műkiadó részvénytársaság

kiállítási termében

VI., Nagymező-utca 37–39. sz.

Magyar festőművészek

eredeti művei vannak állandóan kiállítva, amelyek igen méltányos áron megszerezhetők havi részletfizetésre

Ugyanott kaphatók **a legnagyobb magyar festőművészek** legjobb munkái fényképekben, heliogravureban, fénynyomatban és színes kivitelben.

Szabad bemenet!

19 Mérő István: Veteményes kertben.

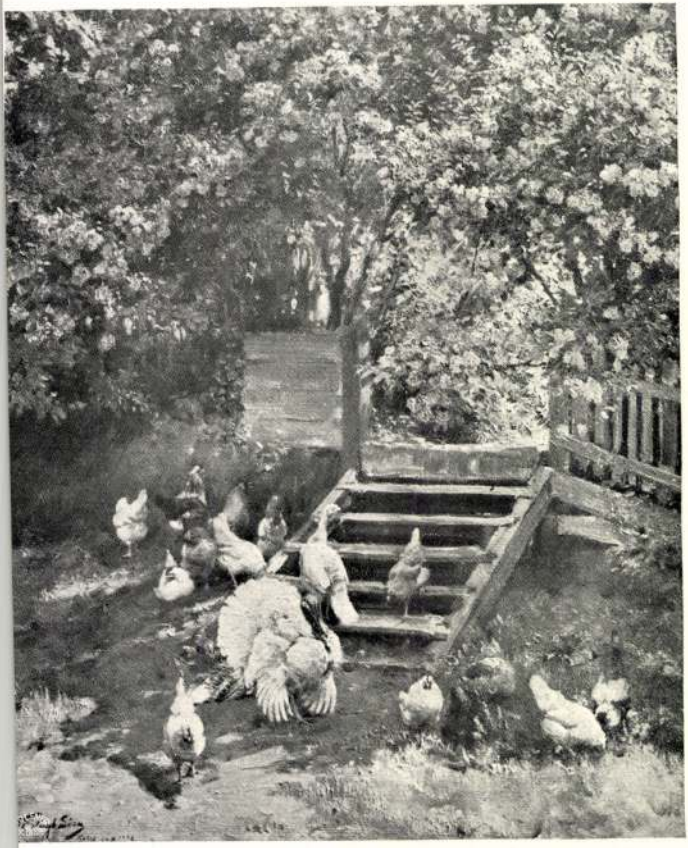

438 Vastagh Géza: Orgonabokrok alatt.

tapasztalataid?

Kezdtem megütközni ezen a természetesen hivalkodó hangon. Remetéskedésem java okait egy asszony szolgáltatta és igy gonosz emlékeket idézett fel bennem. Kissé boszúsan feleltem:

— Azt hiszem, kevesen dicsekedhetnek az ellenkezőjével . . .

— No hát akkor magadra vess, édes jó öregem! Egyedül magadra. Bizonyára nem tudsz velük bánni . . . Igen, igen, kedves barátocskám, a nőkkel bánni kell tudni . . . bánni . . . Ez a hódításnak egyedüli titka . . . Hogy az ő meghódolásukért remegünk: sohase szabad elárulnunk; ellenben a magunk tüzes hódolatát minél eltúzottabb mértékben kell kecses lábacskáik elé váltságdíjul szórnunk . . .

Nem vagyok valami elbizakodott fráter, nem is tulajdonítok a testi előnyöknek abszolut értéket és fontosságot, de ez a pökhendi stílus végre is boszantani kezdett. Elvégre is nem találhattam a legjobb indulattal sem elfogadható okot arra nézve, hogy éppen ezt a szánalmas torzszülöttet válasszam oktatómul a hódítás mesterségében. Nem gondolhattam mást, minthogy ez az ember az ő vékonyka, olcsó áron szerzett útszéli kalandjait általánosítja előttem. Kifejezést is adtam rögtön e gondolatnak:

— Te bizonyára az úgynevezett »könnyű« portékákról beszélsz, akiknél semmi szükség sincs szerelmi

A nyul és a teknősbéka versen
A nyul — győzelmének biztos t

— Akkor hát miért tanács
meggyőződéssel a házasságot
— Hja, fiacskám, ez m
Őszintén szólva, szörnyű mód
És ennélfogva bizonyára kielé
kötöttségében. Ellenben én, t
férfiember vagyok temperame
meg mindezen lényeges útkö

— Hohó, te tévedsz! Én »fiados

tására tanítalak . . .

— Akikben ugyancsak kevéssé bővelkedhetik a ti szépséges fővárostok — tört ki belőlem most már ingerülten.

— Nincs más hátra, minthogy feljőjj pár napra, édes öregem, hogy magam győzzelek meg egynéhány gáláns esetkémmel . . .

Most már úgy tűnt nekem, hogy évekig tartattam magam jó szóval egy kellemetlen szájhőssel s las-

itt élsz a világ legvégén, en
forgatagában, ahol az embe
csiklandósabb kisértéseknek
tesz . . .

Megállott az eszem járás
ber, aki érkezésekor a lekin
gúnynyal teli megjegyzéseive
volna a magam jószántából a
El voltam részéről készülve,

Mérő István: Reggel
Mérő Stefano: Mattino

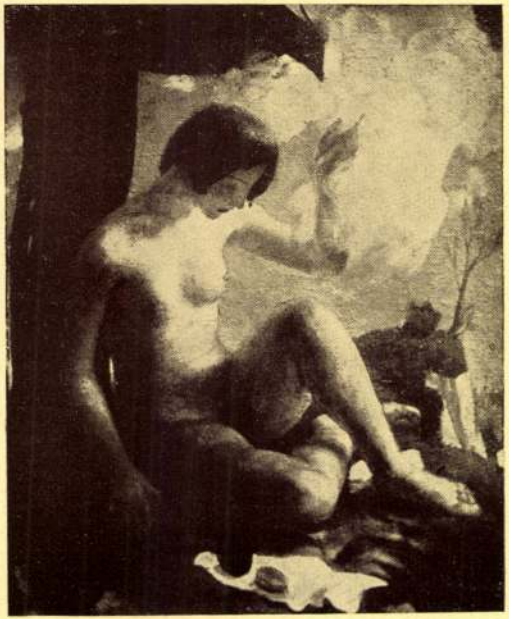

Jeges Ernő: Jo
Jeges Ernesto: Jo

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Mezsa Géza
SZABAD FÖLD

1021

1966. SZEPTEMBER 11.

A kapuban. Merka Géza rajza

CSEHSZLOVÁKIA

Gazdaságos módszerek a mezőgazdaságban

Úgy gondolom, hogy számos mezőgazdasági szövetkezetünkben és állami gazdaságunkban a munkaerőhiány mérséklésének tulajdonképpen három lehetősége van, nem pedig kettő, mint ahogyan ezt egyesek állítják. Vonatkozik ez *Magyarországra* és más fejlett mezőgazdasággal rendelkező országokra is. Az ifjú munkaerők megszerzéséről és a mezőgazdasági munkák gépesítéséről már igen sok szó l.angzott el, s teljes bizonnyal jogosan. Mind a két lehetőség adni akar valamit a mezőgazdaságnak — munkaerőket, vagy gépeket. Ennél sokkal kevesebb szó esett azonban a harmadik lehetőségről: *valamit elvenni a mezőgazdaságtól.*

Éppen ez a harmadik lehetőség vált Csehszlovákia négy járásában fontos gazdasági kísérlet tárgyává.

Trágyázás — határidőben

Miről van tehát szó? Alapjában véve az a feladat, hogy a mezőgazdasági szállításban a munkák nagy része a mezőgazdasági szolgáltatásokkal foglalkozó állami vállalatokra hárul-jon. A piseki járásban például a mezőgazdasági szövetkezetek és állami gazdaságok *a műtrágyát a Mezőgazdasági Felvásárló és Ellátó Vállalattól rendelik meg,* amely a műtrágyát közvetlenül a földre szállítja. A mezőgazdasági üzemek szempontjából ez rendkívül fontosságú, mivel ezáltal elesik a rakodással és átrakodással kapcsolatos jelentős költség. Ezenkívül megszűnik annak veszélye is, hogy a műlalat erre a célra készült speciális tehergépkocsikon, ömlesztve szállítja. Ez természetesen szükségessé teszi azt, hogy a mezőgazdasági üzemekben átvételi rakodók legyenek. A felvásárló vállalat ezt a fontos részfeladatot időelőnnyel meg tudja oldani, és erre a célra előnyös beruházási hitelt nyújt.

Természetes, hogy a felvásárló vállalatra bizható a *burgonya* szárítása és tárolása, valamint a *lucerna* szecskázása, esetleg a *gyümölcs* szárítása is. Így tehát a piseki járásban, és további három járásban, a növényi termékek elsődleges feldolgozásával kapcsolatos szolgáltatások *komplexnek* mondhatók.

Mi a helyzet az állattenyésztésben?

Érdemes megfigyelni, hogy a felvásárló vállalat fokozatosan bővíti a vágómarha-szállításra alkalmas speciális gépkocsiparkját. Úgynevezett *trambuszokról* van itt szó, amelyekbe egyszerre 14 tehén vagy 55 sertés fér be. Az állatokat felvásárló vállalat a szállításért 1 q élősúly után 2 Kcs összegű szállítási átalányt számol fel (nem egészen 3 forint), tekintet nélkül a szövetkezeti gazdaságoknak a vágóhídtól való távolságára.

A vágómarha elszállítása

Ezen szolgáltatás *olcsóbbá teszi a szállítást,* nem is beszélve arról, hogy *csökken a szállításnál bekövetkező súlyveszteség* is.

Ez tehát tová[illegible]
hogyan

Mérő István †

† máj. 4.

— **Mérő István festőművész hirtelen meghalt.** Mérő István ny. főgimnáziumi tanár, ismert festőművész, szerdán este a Kálvin-téren összeesett és szívszélhüdésben meghalt. A 65 éves korában elhunyt festő művészi tanulmányait Münchenben és Prágában végezte. Hosszu időn át a Ferenc József Intézet rajztanára volt. Főként falusi életképek festésével foglalkozott, amely munkásságáért 1912-ben állami aranyérmet kapott. Hétfőn délután négy órakor temetik a farkasréti temetőben.

Pesti Hirlap
1938. máj. 7.

Mérő István †

7. maj 4

— **Mérő István festőművész meghalt.** *Mérő* **István** festőművész szerdán este a Kálvin téren összeesett és szívszélhüdésben meghalt. Mérő István 1873-ban született Szentjánoson. Művészi tanulmányait Münchenben és Párizsban végezte. Hosszú időn át a Ferenc József Intézet rajztanára volt, néhány év óta nyugdíjban élt. Főleg falusi életképek festésével foglalkozott, amely munkásságáért 1912-ben állami aranyérmet kapott.

Pesti Napló
1938. május 7.

ERDÖSSY BÉLA.
163 Kompátkelő Harasztinál. Olf. Eladó.
VÁMOSSYNÉ ELEŐD CAROLA.
164 Ősz a Duna mentén. Vízf. Eladó.
B. PAULY ERIK.
165 Rózsák. Tempera. Eladó.
KALLÓS ÁRPÁD.
166 Dr. R. E.-né arcképe. Olf. Magánt.
EDVI-ILLÉS ÖDÖN.
167 A homonnai csata. Olf. Eladó.

GIMES LAJOS.
168 Tisztiszolgák. Olf. Eladó.

BORSZÉKY FRIGYES.
169 Nő zöld korsóval. Olf. Eladó.

BRUCK HERMINA.
170 Kertrészlet. Olf. Eladó.

L. HILBERTH IRÉN.
171 Béldy Ákos gróf v. b. t. t. arcképe. Olf. Magánt.

GARZÓ BERTALAN.
172 Napsütött virágok. Olf. Eladó.

BRUCK HERMINA.
173 Itt a tavasz. Olf. Eladó.

GEIGER RICHARD.
174 Női arckép. Olf. Magánt.

RUBOVICS MÁRK.
175 Tisza partján. Olf. Eladó.

BORSZÉKY FRIGYES.
176 Nő almákkal. Olf. Eladó.

LITKEI ANTAL.
177 Öreg népfelkelő. Pastell. Eladó.

HEYER ARTHUR.
178. Ifjúság. Olf. Eladó.

E.-ILLÉSNÉ KARÁDI ETEL.
179 Gyurka. Pastell. Eladó.

RUBOVICS MÁRK.
180 Ujpesti Dunapart télen. Olf. Eladó.

SZÜLE PÉTER.
181 Szerb leány. Olf. Eladó.

E.-ILLÉSNÉ KARÁDI ETEL.
182 „Sacus." Pastell. Eladó.

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR.
183. Viharban. Olf. Eladó.

Mérő István

159 Mérő István: Reggeli után.

KMT 1910/11. évi Kiáll

72 Knopp Imre: Anya gyermekeivel.

MÉRŐ ISTVÁN: PATAK MELLETT

Nemzeti képtár, kiáll. tárgym. 1937

MOLNÁR C. PÁL: STRADA

Alexo Pokman

Mermeze Nóra, orphikus

Mermeze Nóra[illegible]rete

Mermeze

Élet

10.

XXX/46

ényt produkálunk. Ezzel szemben
z az igazság, hogy akadnak közöt-
ink olyanok, akik egy-egy anyag-
serélődési aktus során 982 négy-
etcentiméteres és 210 grammos
rméket állítanak elő, sőt, var-
ak olyan egyedpéldányaink, akik
kalmasint elérik a már-már re-
ordnak minősíthető 1200 négyzet-
ntiméteres, 300 grammos álom-
tárt. Ha a szerző vette vol a
gának a fáradságot, és meg s

MIKOR CSÖNGETHET A VILLANY-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 OKT 27

Mermeze Nóra

1021

Mermeze Nóra: Táncosnő

EGÉSZ EMBER

Érdekes beszélgetést folytatott a rádió riportere a minap az ismert táncdalénekessel. Szó esett itt jelenről és jövőről, boldogságról és panaszról, népszerűségről és családi életről, meg kell adni: *borzasztóan* őszinte tálalásban. Ami számunkra a legérdekesebbnek tűnt e hosszú vallomásból, az a táncdalénekes válasza volt a riporter egyik kérdésére. A táncda-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mermeze Nóra
1021

Mermeze Nóra: Illusztráció

1974 JUN 22

szerzett riport

dapestihez hasonló új ebrendeletet fogadott el.

Dr. Márton Béla vb-titkárt a kudarc nem törte le.

— Hát, nagy csata volt — mondta. — Ezek a kutyások nagyon összetartanak. Pedig végül is mi jót akartunk. Nem képzeli, hogy milyen összeütközések, perlekedések vannak azokban a tömbházakban, ahol kutyát is tartanak. Ez az új rendelkezés is valami, talán csökkenni fog a panaszok száma. Ha Pesten jó ez a rendelet, akkor nekünk is jó lesz. Az a lényeg, hogy ha a lakókat a kutya zavarja, kérhetik az eltávolítását.

A kutya megette a telet

Mert igen nehéz tele volt a MEOE-nek is. Ugyanis — az ebtulajdonosok erre jól emlékeznek — 1973. január 21-én száz százalékkal megemelték az ebadót. Alig csendesedtek el a hullámok a huszonötezer tagot számláló egyesületben, amikor tudomásukra jutott, hogy a Pénzügyminisztérium ismét az ebadó emelését tervezi 1974-től. Néhány esetben ötszáz—nyolcszázszázalékos emelést is emlegettek. Ezerkétszáz forintos városi ebadót, egy összegben. Akkora összeget tehát, mint amennyi egy közepes autó után jár. Ha ezt bevezetnék, a kutyatartás luxuskategóriába kerülne.

A tavalyi adóemelést és a fővárosi tanács ebtartási rendeletét ki sem heverték a kutyatulajdonosok; teljes erővel harcba indultak a tervezett intézkedés ellen. Hatásosan, legalább úgy, mint Gyöngyösön. Az új ebadó-törvényt a MEOE javaslatainak figyelembevételével újabb átdolgozás céljából levették a napirendről.

Birtokomban van az egyesület beadványa, amit a Pénzügyminisztérium feltehetően figyelembe vesz majd. Néhány érdekes indokot nem árt az olvasók tudomására hozni.

„A Szovjetunióban lényegesen magasabb a kutyakultusz, mint Magyarországon, a kutyák után ebadó nincs. Ausztriában az ebadó

renczy Emil sok-sok díjas airedale terriere-jét. Húszezer márkát ajánlottak fel érte, de ő nem adta el. Léteznek tízezer forintos kutyák, és bizony az „átlag" fajkutya sem olcsó, az ára kétezer—ötezer forint. Egy fedeztetésért ezer forintot lehet kérni, vagy egy kiskutyát. A szaporulatot pedig el lehet adni! Az ebtenyésztők szövetségéhez sok-sok panasz érkezett már a „nagymenők" ellen, akik meggazdagodtak a kutyatenyésztésen.

Néhány ilyen címet megkerestem, de a nevezettek elzárkóztak a nyilatkozattól. Hiába próbáltam megtalálni dr. K. Nóra orvosnőt, nem hozott össze vele a sors. Of Taplow kenneljéből származó kutyáit hirdetni is szokta. A doktornőnek ez idáig igen sok eladott kutyáját jegyezték be az egyesületben. Ez a papírforma. Egy uszkár ára három-négyezer forint. Még egy érdekes adat: egy kutyája két helyen is szerepel: jugoszláv és magyar regiszterben. A kutya minden jel szerint Jugoszláviában van. Hogyan került oda? Jó lett volna erről a tenyésztőt magát megkérdezni. És arról is: igaz-e, hogy mellékfoglalkozásként kutyanyírást (trimmelést) is vállal?

A MAVAD-nál megtudtam, hogy a magyar kutya világhírű. Csak San Franciscóban legutóbb százötven magyar vizsla jelent meg a kiállításon. Los Angeles polgármesterének, Hailé Szelassziénak, a Kennedy családnak pulija van, Willy Brandt kedvence a magyar kuvasz.

Dr. Kuntner Ernőné az áruforgalmi osztályon elmondta, hogy a MAVAD évente mintegy háromszáznegyven-háromszázötven kutyát exportál hétszázötvenezer—nyolcszázezer forint értékben. Van kétezerforintos kutya, de egy kiképzett vadászebért huszonötezer forintot is kifizetnek az USA-ban, Olaszországban, az NSZK-ban. Legtöbbjük magyarul beszélő gazdához kerül, enyhítendő a hon utáni vágyat. Egyébként a kiképsport, hogy egy-egy ügyességi versenyen húsz-huszonötezer néző is részt vesz.

— Melyik kutya a legtanulékonyabb?

— A német juhász és az airdale terriere.

— Ön szereti a kutyát?

— Az ördögbe is!... Épp tőlem kérdezi?! Nálunk a kutya a szegény ember lova. Lehet élni kutya nélkül, de nem érdemes!

Kutyából nem lesz szalonna

Az 1972 májusában alakult Magyar Országos Állatvédő Egyesületnek (a továbiakban MOÁVE) körülbelül kétezerötszáz tagja van. Céljuk az állatok szeretetére nevelni a fiatalokat (van ifjúsági munkabizottságuk is); küzdenek a haszonállatok humánus tartásáért és kíméletes leöletéséért. A MOÁVE teendői közé tartozik még, hogy közbenjárnak a nyugdíjasok ebadójának csökkentéséért, vagy az elveszett kutyák megkerítésében. Az egyesület vagyona adományokból gyarapodik. Károlyi Mihályné százezer forint magánadományával alapozta meg a tőkét. November-decemberben például az állatbarátok nyolcezerkilencszáz forintot adományoztak az egyesületnek.

A MOAVE és MEOE között viták vannak. Az állatvédők az ebtenyésztőket okolják, amiért a tenyésztési kedv növelésével mindinkább emelkedik az elveszett kóborkutyák száma. A MOÁVE azt sem nézi jó szemmel, hogy a pedigré szigorú törvényei szerint elpusztítják a szépséghibás utódokat. A MOÁVE álláspontja: a korcskutya ugyanolyan eb, mint a fajtiszta.

Az egyesületnek kétségtelenül a legjelentősebb alapítványa a fóti kutyamenhely. Elkergetett, megúnt, gazdátlan kutyák kapnak itt ideiglenes otthont. Aztán elviszik őket új gazdáik, vagy hosszú idő múltán „elaltatják" őket. A fóti gyermekváros ételmaradékát kapják, kipótolva napi két mázsa párolt hússal. Havonta körülbelül harminc kutyát visznek el. Ugyanennyit, vagy többet hoznak be, de az is előfordult, hogy a megúnt, öreg kutyát bedobják a kerítésen, vagy a kapuhoz kötik. Háromszor akkora telep is kevés lenne. .

Ebek harmincadján

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1974 SEP -7

Mermeze Nóra

1021

Mermeze Nóra: Lovasok

n, ha azt ajánlás-
gta tétován Gecse,
ost leül a kényel-
lesz felállnia, ha
em mondhatja, el-
lök, s ahhoz, ami
. Nem fogadta hát
va maradt. Tehát
t hozzám? forszí-
rezina. Egy ügyben
érdez annyit, mor-
legy, hogy ki kül-
gának mindenkép-
sz? habogott Bre-
nert Gecse ütni ké-
érrfi a dolog elől,
zinát, potomság az
érdemel, s kilendí-
otomság? nézett rá
belecsendült a fü-
átrált tovább. Nyil-
K erről az egy po-
megkapta a másik
Brezina. Kész va-
a tenyerét Ge-
mindkét mancsa.
nint a zöldségesé,
derűvel, de annak
indult az ajtó felé,
csoljon! fogdosta az
örültem. S Gecse
hogy örül, hogy
Sok lehet a füle mö-
gta kilépvén az ajtón.
ber, tárta szét a ke-
üszkeséggel Brezina.
ná, mi a foglalkozá-
Gecse. Lakásügynök
gye-baja volna, csak
hozzám. Ezzel elvál-
m fogadta el a kezét.
jár Brezinának a két

met tudott beiktatni.
nra esett, majd pár
sort a másikra. Rá-
essze egymástól. Iga-
volt a budai villane-
a szebbnál szebb há-
sit, az ápolt gyepeket.
ógus volt erre a nap-
Éppen egyszerre ér-
etes villa elé. Igazság

Bános. Nem hiszem, hogy lenne értelme, mondta Gecse és szigorúan nézett Bánosra. Ön nyilván tisztában van vele, hogy ez csak töredéke annak, amit megérdemel. Mondja? nézett fel a villa széles homlokzatára, már előbb is kérdezni akartam, egyedül lakik ebben a palotában? Hogy érti az egyedült? Családostul, természetesen. Egy ekkora házban több család szokott lakni. Maga viszont egyedül lakik benne. Mondom, hogy a családommal. Stimmel! zárta le a vitát Gecse és kifelé indult a kerti úton. Az ajtóból meg visszanézett. Bános mozdulatlanul, maga elé révedve állt azon a helyen, ahol megkapta a két pofont. Csak rágódj, van min rágódnod! lépett ki az utcára Gecse. És sétálni kezdett a környéken. Később visszatért a villa elé, megcsodálta az üvegen át a trópusi tenyészetet, újra meg újra megcsóválta a fejét, aztán más, szegényesebb utcákba tért. Végül is a séta felüdítette.

☆

Óriási fák sűrűjébe bújva állt az ódon villa, futó növényzet lepte el a falait. Gecse több lépcsőn ment fel a kapuig, ahol négy csengőt és négy névtáblát látott. Ebben négyen laknak, ugye mondtam! Egy villában legalább négy család, az a normális! Megnyomta a dr. Koós Tamás neve melletti csengőt. Ősz fej jelent meg egy távolabbi ablakban: jöjjön be, nyitva van. Könnyen megtalálta a teraszszerű előtérből nyíló ajtók közt a megfelelőt. Csupán abból következtetett, hogy a másik három ajtón más név volt, s ezen semmi. Csakis ez lehet. Egy hosszú folyosó végén újabb ajtó várta, azon meglátta a nevet is. Bentről léptek közeledtek. Az ősz hajú úr, aki az ablakon kinézett, házikabátban állt a nyitott ajtóban. Engem keres? kérdezte. Nyilvánvaló. Gecse csak ennyit mondott. Az ősz hajú úr meghajolt: doktorkós, mondta és széles gesztussal betessékelte vendégét. Bent kenetes hangon folytatta: a felügyelő úrhoz még nem volt szerencsém. Gecse önkéntelenül elmosolyodott: ennél elég gyakori vendég lehet a rendőrség. APUKA tudja, mért vagyok itt. Nos? nézett mereven DOKTORKÓS-ra. Istenemre mondom, felügyelő úr, tette a mellére a két kezét Koós bűnbánóan, most csak két régi ismerősöm van itt, semmi kiskorú, semmi iskolás csaj, hogy úgy mondjam. Biztos? kérdezte Gecse a neki tulajdonított szerephez méltó szigorral. Ha egyszer azt mondom, hogy: istenemre?! Az talán elég!

nyug
gát, J
lássa
lönös
ismét
a nős
a jeg
magá
Most
rendő

Gec
van. Elmeszakértői vizsgálaton már átesett, s bár megállapították, hogy ítélőképességének birtokában van, mégsem engedélyezték, hogy szabadlábon védekezzék. Ugyanis a garázdaság, amit elkövetett, s amit indokolni képtelen volt, lehetetlenné tette szabadon bocsátását. Félő ugyanis, hogy ismét garázda cselekedetre vetemedik. A rendőrség felhívására, hogy jelentkezzenek azok, akiknek sérelmére garázda cselekedeteit elkövette, már eddig több mint százan jelentkeztek. Gecse néma daccal várja a tárgyalást.

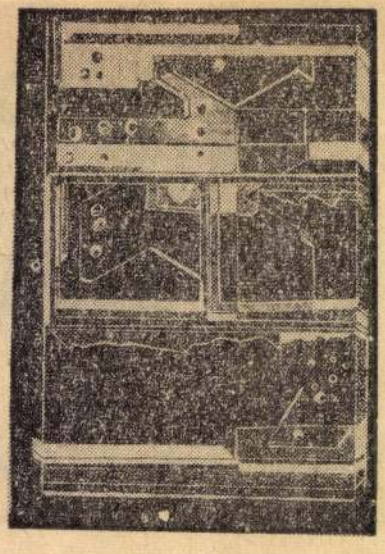

Cseke Tamás: Szerkezet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1976 MÁJ 8

Mermeze Nóra

1021

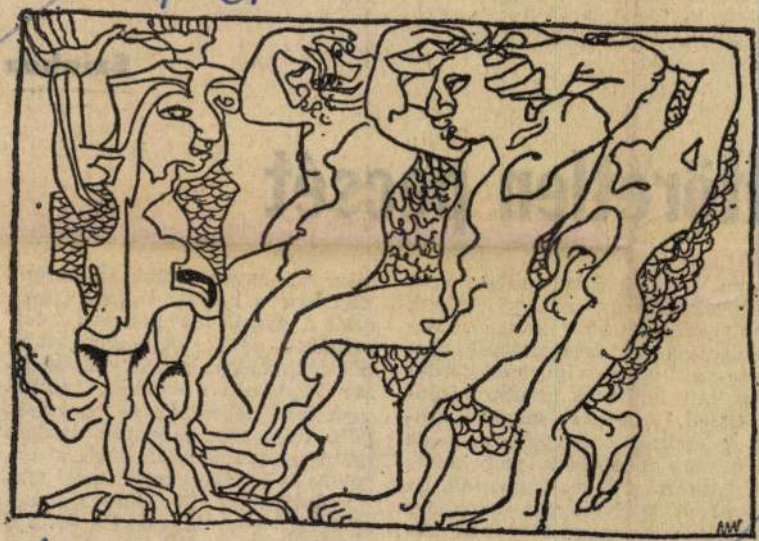

Mermeze Nóra: Varázsló

Színház

ltöretlen pecsét

ogy a hősök nem tudják, nem karják azt az utat választani, nelyet követniük kellene. Ki-ebb-nagyobb intenzitással töp-engenek ugyan Gyuricza kérdé-én: mik lennének inkább a kép-eletbeli Lucs-lucs szigetén, tes-ileg-lelkileg meggyötört, de ünntelen rabszolgák, vagy pedig eljhatalmú gyilkos kényurak, de végül is kénytelenek bevallani önmaguknak, nem lennének ké-esek Gyugyuvá, a szenvedő rab-zolgává válni. Aztán a végső lása. A „hogyan éljünk emberien" kérdésre a helyes választ éppen ezek a gyarló és kisszerű pesti polgárok adják. A legmagasabb etikai eszményt néhány átlagember képviseli: olyanok, akiket nem különlegesen erős egyéniségük, robusztus jellemük, hanem ösztösen kifogástalan erkölcsi érzékük és lelkiismeretük emel tragikus hősökké. Az ember jónak születik — mondja Sánta —, s e tételének bizonyításához éppen a közönséges, mindennapi kisembe-

Mermeze Nóra

Mermeze Nóra: Varázsló

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 8.
XX. évf. 19. sz. 11. lap.

Asszonyélet a Mezőségen

.IA:

Színház

A feltöretlen pecsét

vos regény
dik pecsét
k színpadi
atta be a
Színház. A
napibb be-
ózi morali-
ózik végig
idegesítő
rülményes-
utolsó la-
A mű négy
ól, akik rá-
és szin-
datossággal
téktelensé-
ságukat. A
gető Gyuri-
legnagyobb

hogy a hősök nem tudják, nem akarják azt az utat választani, melyet követniük kellene. Kisebb-nagyobb intenzitással töprengenek ugyan Gyuricza kérdésén: mik lennének inkább a képzeletbeli Lucs-lucs szigetén, testileg-lelkileg meggyötört, de büntetlen rabszolgák, vagy pedig teljhatalmú gyilkos kényurak, de végül is kénytelenek bevallani önmaguknak, nem lennének képesek Gyugyuvá, a szenvedő rabszolgává válni. Aztán a végső szorongatottság helyzetében mégis pontosan az ő útjára lépnek: az élet helyett a tisztességet választják.

Mint Sánta Ferenc epikája ál-

lása. A „hogyan éljünk emberien" kérdésre a helyes választ éppen ezek a gyarló és kisszerű pesti polgárok adják. A legmagasabb etikai eszményt néhány átlagember képviseli: olyanok, akiket nem különlegesen erős egyéniségük, robusztus jellemük, hanem ösztösen kifogástalan erkölcsi érzékük és lelkiismeretük emel tragikus hősökké. Az ember jónak születik — mondja Sánta —, s e tételének bizonyításához éppen a közönséges, mindennapi kisemberek között talál meggyőző példát.

Az előadást *Orosz György* rendezte, a díszleteket *Székely László*, a jelmezeket *Gréguss Ildikó* tervezte. A rendezés korrekt és mér-

— Tiszta jég — csóválta a fejét. — Beteszem egy kicsit a motorházba. Egy perc alatt átmelegszik.

Kiszállt, felnyitotta a terepjáró gépháztetejét. A dobozt az olajszűrő és a motor de-

ahol a kutya vonított...

Visszament a terepjáróhoz. A kocsi r
hallgatózott. A szél zúgása megszűnt,
desen esett a hó. A távolban ismét vo
kezdett a kutya.

Mermeze Nóra

Mermeze Nóra: Legenda

Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 8.

XIX. évf. 45. sz. 14. lap.

lvárosi ifjúságáról
ekig köztük élt, is-
rnyelvüket, sorsuk
seit, ismerte az ide-
lő lázadást, a be-
Róma hatalmas
Az *Egy erőszakos*
maso, a római al-
ölyke — magára
szméket — mind-
karja érteni azt az
eki jutott. A *meg-*
zül, megváltoztatja
a proletárok közé
fogadják el „kész
a szükségbarakko-
oltatást, sem a ten-
at és a yachtokat.
usa, hogy az írót
en éhező kamasz
és nem azok a neo-
: évek óta provo-
nyegették. Az „új
ahogy egy olasz
evezte a mai olasz
erényletes, ember-
avarát, nagy áldo-
: a háború utáni
a legsokoldalúbb,

giai ellenfelei nem tudtak ellankasztani, se kritikával, se kiközösítéssel. Nemcsak a *Gramsci hamvai* című verskötete, hanem regényei, új verskötetei, esszéi, filmjei sora jelezte, hogy Pier Paolo Pasolini — Marx és Freud naív vagy nem naív egyeztetése közben — az olasz értelmiség leghaladóbb szárnyához *tartozik* és ezzel: *követel*. Az *Édes élet* és a *Nyolc és fél*, az amerikai turisták és a fóliaarcú kardinálisok Rómájában Pasolini nem az ernyesztő káoszt, nem a felső tízezret kínzó ideg-spleent ábrázolta, hanem az utcanőket, a hozzájuk lopodzó pirandellói kispolgárokat, akik a nagy tömegpártok propagandaharca közben, öntudatuk labilis mérlegén mérik le az egymást kizáró eszmék göngyölegét és az inflációt. Miközben az olasz politikai életben a személyes megnyilvánulásokon túl, olyan művekkel volt jelen, mint a *Trasumanar e organizzar* versei, mint két, szociológiai alapos-

e uccellini, a *Teorema*, a *ta* című filmjei, pályája i utolsó szakaszában új rejtj ként a klasszikus ókor nag tamentumműveit formálta zatban filmre: *Máté evangél Ödipusz, Medea*, legutóbb egzaltált játékossággal a „te dögét" filmezte, klasszikus sék máig eleven mintázatát a mozgókép áramába: *Dec ron, Canterbury mesék, Eze éjszaka*. A Pasolini alkotta változatban Ödipusz király lyongása és bűntudata a kásosztályban folytatódik: vakjuk, az ő szájharmon koldusuk az örök életre végzettel sújtott király. Az U *lacci e uccellini* című fil Totó mondja a fiának: „Mi ember meghal, addigra mi képpen megtette, amit al Pasolini — a költő, a folklo a nyelvész, a regényíró, a rendező, a színész (ő alak Giottot a Decameronban) tengerparti promenádon vége

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1970 MÁR 1 2

DOLGOZÓK LAPJA
(KOMÁROM)

Mermeze Nóra festő

1021

Tartós kölcsönhatás

Mermeze Nóra festőművész kiállítása Dorogon

Hadd ne vitatkozzunk a dorogi művelődési központ vezetőivel, vajon hasznos-e, célravezető-e képzőművészeti kiállításokat gyors egymásután, non-stop jelleggel rendezni. Bár értelme volna a vitának, félő, elterelné a figyelmet egy valóban értékes, sokat mondó tárlatról, amelyet a hét elején nyitottak meg a bányász művelődési központban. *Mermeze Nóra* Budapesten él. A fiatal művészgeneráció ismert alakja hozta el Dorogra *linometszeteit és rézkarcait.*

A művésznő nem tartozik a gyakran kiállító festőművészek közé. Nem azért, mert nincs mondanivalója. Szűkszavú, csak akkor nyilatkozik, ha szükségét érzi. Nála a műalkotás megszületése nem a jelenségekre rápillantásból születik — együtt él, bensőséges kapcsolatot teremt témáival. A nőiesség az alkotás intuitív folyamatában jelentkezhet, az érzékenyebb reagálásban. A művészet azonban nem sport, ahol külön női és férfimezőnyben futnak. Nos, Mermeze Nóra tehetséges, a bennünket körülvevő világot jól látó, arról véleményt alkotni kész művész. A személyiség, az egyén és a tömeg jelenik meg a Dorogon kiállított munkáin.

Amikor az ember belép a kiállítóterembe, a cirkusz világát érzékeltető muzsikát hiányol. A falakon a porondra betóduló (római diadalmenetnek is beillik a manézs ajtaja, mint diadalív, trombitáló angyalkákkal) tömeget, szereplésre várakozó artistákat, a tapsokat hajlongva köszönő bohócokat ábrázoló grafikákkal találkozik a néző. *A cirkusz világa,* az ember önmegmutatásának pillanatai, ahol a *„tettek nem elsimíthatók"* — ez izgatja őt. Rézkarcain intimebb világ, a *személyiség* jelentkezik. Maga a műfaj is — szemben a linó kemény, nagy felületeivel — alkalmasabb a szubjektívebb gondolatok közlésére.

Az első alkotás, amivel szembe találjuk magunkat: az *Elgurult a labda* című rézkarc. A növények mediterrán bujaságában rejtőző labdát hétrét görnyedve keresi egy „akcelerálódott" Putto-figura. A karcolás vonalvezetése, a növények kuszasága ellenére, világos. Nem az „elveszett"-re gondolunk, hanem a gyermek kíváncsiságára, a kutatásra, érezzük, még egy pillanat és megleli az elgurult labdát. A *Hajnali utazás*-on anya-gyermek szendereg a vonatülésen. Az álom nem elválasztja egymástól a két embert, hanem — érezzük — az egymásra utaltságot. Talán a tárlat legjobban sikerült lapja *Az első Jókai...* Melyikünk ne élte volna át a nagy mesemondóra rátalálás pillanatát, amikor mohón temetkeztünk könyvébe? Az önmagunkra ismerés képe ez az alkotás. A tallózgatás következő állomása a *Kisfiú jelmezben.* Ugyanezt a témát *Picasso* is megfestette: a Harlequin ruhába bújt fiút. Picassónál a ruha alatt elveszett a test. Mermeze Nóra artistafiújának hatalmas, kidolgozott kezére téved tekintetünk, nyugtalanul fekszik ölében. Itt a jelmez nem szimbólum — munkaruha.

Mulatozók (linó)

Szívesen emlékezünk a *Komédiások,* a *Mulatozók* harsogó vidámságára, az *Éjszaka* bacchanáliájára. A *Bűvész* metszeten talán a kalapjából varázsló artista is megriad, mi minden szabadul fel bűvészbotja alól.. A *Voila* trapézmutatványában a rubensi idomokkal megáldott légtornász elégedettsége, a siker öröme mutatkozik meg.

A tömeget ábrázoló képekben látszik, a művész helyesen értelmezi ezt a filozófiai-szociológiai problémát. Nem a véletlenek irányítják Mermeze tömegét, hanem konkrét események, szituációk.

Néhány műhelymunka, inkább a kollégáknak szóló tanulmány is látható a dorogi tárlaton. Ezek is jelzik: kísérletek, meditálások eredménye az intuíció talaján fakadó alkotás.

Sajátos művészi világba pillanthatunk be ezen a ki-

K LAPJA

Ki mint vet, úgy arat

Szigorúbb határidő aligha kell: a tavasz, a vetés ideje napról napra közeleg, itt van a küszöbön. A régi közmondás pedig ma is érvényes: Ki mint vet, úgy arat. Ha jól akarunk aratni, bő termést akarunk betakarítani a vetéssel kell megalapoznunk terveink valóra váltását. Mind korszerűbb eszközöket vonultatunk fel és állítunk a mezőgazdaság, ezen belül a növénytermesztés szolgálatába, hogy a föld azt nyújthassa, amire képes. Az iparszerű növénytermelési rendszerek olyan terméshozamokat produkálnak, amilyenekre példa sohasem volt. Korszerű, nagy teljesítményű, sokat tudó gépek láncolata áll az ember szolgálatába ezekben a rendszerekben, s immár az elektronika és automatika is utat tört magának.

Az EMG esztergomi gyáregységében 1974-ben láttak hozzá a vetésellenőrző monitorok gyártásához, s alig néhány hónappal a fejlesztés kezdete után, 1975 tavaszán már 300 műszer vigyázta a vetés rendjét, tökéletességét

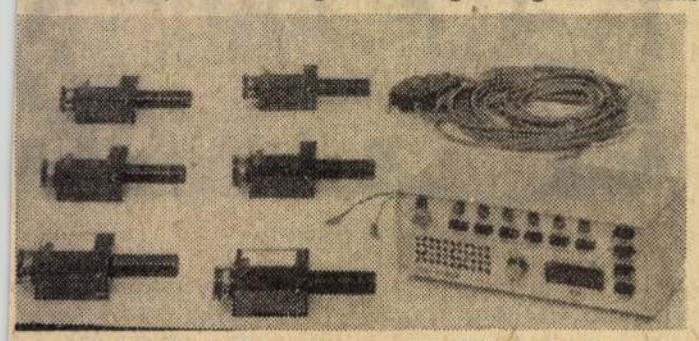

A vetésellenőrző monitor, amely sötétben is „lát"

a nagyigmándi, a nádudvari és a szekszárdi iparszerű növénytermelési rendszerek tábláin. Nagy rugalmasságra volt szükség a gyárban. Azt a vetőgéptípust, amelyre a műszerigény volt, nem tudták beszerezni a rendszerek, helyettük a nyugatnémet Becker-cég konstrukcióját alkalmazták, de ehhez érzékelőt kellett kifejleszteni. A múltról most már csak annyit: az EMG monitorjai a kukorica, a cukorrépa, illetve a napraforgó vetésénél egyaránt jól vizsgáztak. A mezőgazdasági nagyüzem jó hasznát vette az automatáknak, amelyek éjszaka és nappal egyaránt megbízható információkat adtak a vetésről, minden zavart (sorhiány stb.) száz százalékos biztonsággal jeleztek, s a traktoros nyomban elhárít-

év nyarán kerekasztal-beszélgetésre hívta meg a felhasználókat, s a javaslatokat az új műszerek gyártásánál hasznosították.

Az idén további 260 vetésellenőrző monitort szállítanak a mezőgazdaságnak. Kétszáz máris bevetésre kész, az utolsó hatvan darab április közepéig kijut a földekre. A múlt évben gyártott 300 darab is üzemképes. Az EMG elvégezte rajtuk a szükséges felújításokat, hogy a szervizgondoknak ezzel is elébe menjenek, fokozzák az alkalmazók elégedettségét. Csakúgy, mint a múlt évben, az idén is működnek majd a kihelyezett szervizek, s még szervezettebben oldják meg az ezzel kapcsolatos feladatokat. Sőt, úgy is a gazdaságok segítségére sietnek, hogy az egyesülések által meghatározott helyeken tanfolyamokat tartanak az automaták felszereléséről, használatáról és a kisebb javítások elvégzéséről.

kiderült, hogy az esztergomi gyáregység letette a voksot a mezőgazdasági elektronikus automaták mellett és az a célja, hogy az iparszerű termelési rendszereket — elsősorban a növénytermelést —, olyan műszerekkel lássa el, amelyekkel a munka termelékenysége jelentősen növelhető. Ezt szolgálja a nagyigmándi IKR-rel megkötött szocialista együttműködési szerződés is, amely a kölcsönös információra helyezi a hangsúlyt.

A vetésellenőrző monitort bevizsgálásra, próbára elküldték a Szovjetunióba is, ahol laboratóriumi és szántóföldi körülmények között egyaránt eredményesen vizsgázott. Most a szovjet vetőgépekre alkalmas érzékelőt kell kifejleszteniök és ezzel az exportlehetőség is bővül. A szovjet partnerek 1977 tavaszán 100 darab készülékkel akarják a vizsgálatot megismételni.

Az EMG tőkés kooperációs kapcsolatokra is lehetőséget lát. Jelenleg azon dolgoznak, hogy ez a kapcsolat létrejöjjön.

A fejlesztési munkáról is beszámolhatunk. Néhány kísérleti műszerpéldány elkészülése, átadási ideje is tavasszal lesz. A Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár búzavető gépeihez 24—48—72, illetve 96 soros dugulásjelzőket fejlesztettek ki. A mintapéldányokat részben átadták, vagy a közeljövőben szállítják. Ezek a műszerek az NDK-ban, illetve a Szovjetunióban is vizsgáznak. Ugyancsak a mosonmagyaróváriak számára fejlesztik ki a 12/16 soros kukorica-vetésellenőrzőket. Az „érettségire" szintén ezen a tavaszon kerül sor. A próbák során az összes újfejlesztésű mosonmagyaróvári vetőgépre esztergomi monitorok kerülnek. A két gyár között igen szoros az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 MÁJ 1-

1021

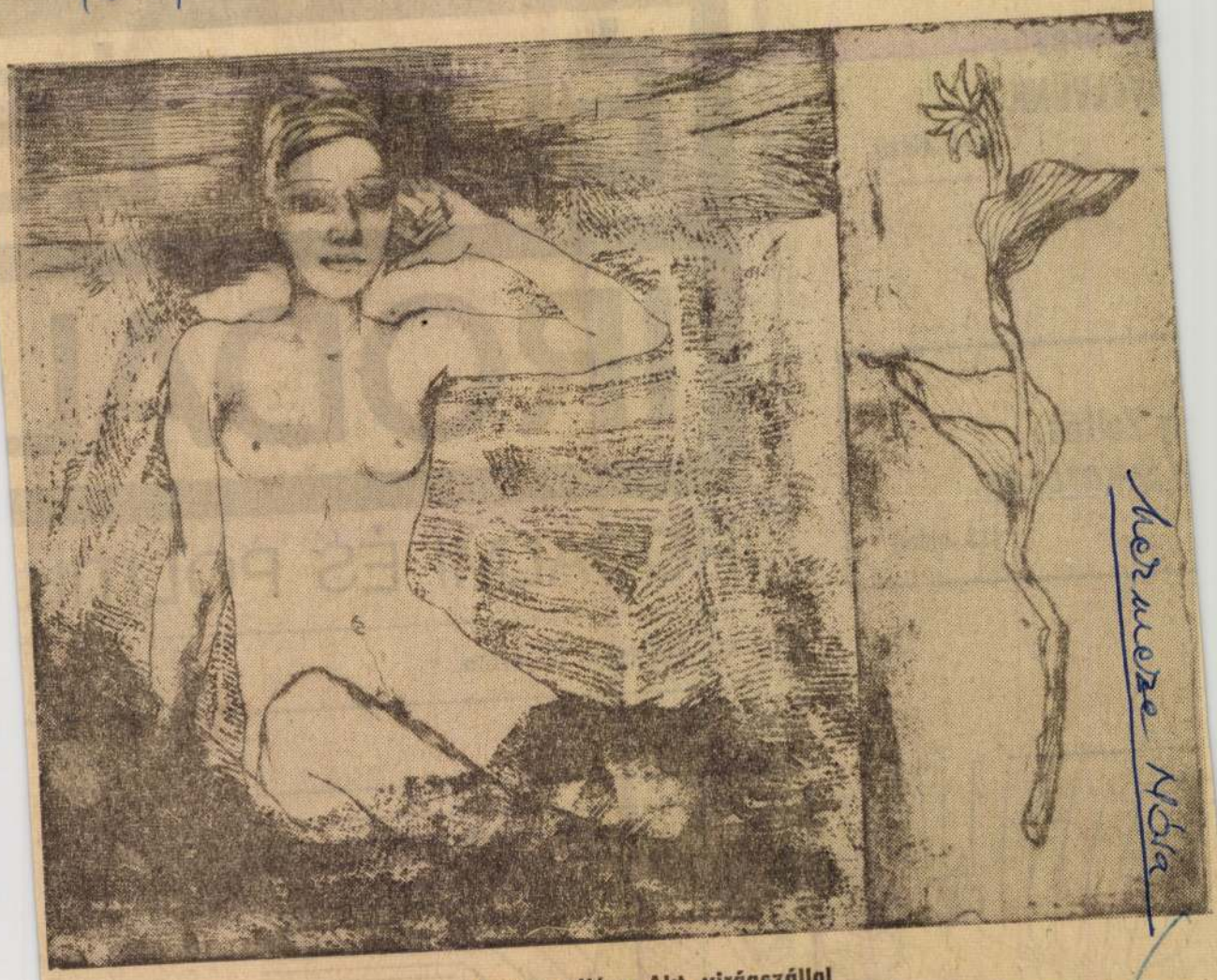

Mermeze Nóra

Mermeze Nóra: Akt, virágszállal

György:
NYELVÜNK
(3—4. oldal)

ly Zoltán:
ÁLÁLKOZÁSOK
(15. oldal)

ÉLET ÉS IRODALOM

IRODALMI ÉS POLITIKAI

XV. évfolyam 18. szám

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

Élet és Irodalom

1969. IV. 8. 12.

Mermeze Nóra

1021

Mermeze Nóra: Pihenő

OKIAK

knaszilánk nyoma heged, lelkesedik — cselekedetei legkiválóbb téesz-elnöke: eckedtem! Mindig csak a án a legjobb piacokat ke- en másfél évet, le is ül- am a császárnak, ami a csak olyan homok volt,

gni sincs ideje. Hatalmas erek lehetnek alul, a

ocsarak lecsapolása után ült a vidék. A külső számára — ha nem száll natról, vagy nem állítja autót — máig megmaradt gységes kép: hatalmasan ő városok, díszes „hom- nagyközségek, köztük pe- zélyesen szétszórt tanyák, szőlő, gyümölcsfa, vete- kert, melegágy... A kecs- járásban például a lakos- van százaléka jelenleg is n él.

★

a a tulajdonviszonyokból a fő különbségek homo- homokiak között.

gyik alföldi jellegzetesség, s település háromféle tu- illetve jogviszony alapján itt el a múlt század utolsó ában. Tanyát építettek a a civisvárosok felparcellá- zezer holdjain; tanyát hú- módos gazda a helyszínre tt cselédeinek, zselléreinek; tanyát emelt a kevésbé erős, közepes és gyenge szövetkezetek, de köztudomású volt, hogy ezek a különbségek legtöbbször nem az adott község valós anyagi helyzetén vagy a téesz lehetőségein alapultak, hanem a különféle kezdés következményei voltak: a tagság egy részének húzódozásáé, a bevitt vagyon elégtelenségéé, a félresikerült adminisztratív beavatkozásoké és a többié.

A tömeges kollektivizálódásnak immár egy évtizede. Volt közepes téeszek tucatjai emelkedtek azóta az erősek közé, s jócskán megfogyatkozott a gyengék száma. De még vannak. Gyengék is, közepesek is.

Egy tájhoz tartoznak, ugyanazokkal a lehetőségekkel indultak a múlt század végén, a felszabadulás után, majd ezerkilencszázhatvanban, mégis: meglehetősen szegények például a balotaszállási, a bugaci és a városföldi téeszek — kivételesen erősek viszont az izsáki, a soltvadkerti és a kecskeméti közös gazdaságok.

Mi ennek az oka?

A példának felhozott jó téeszek tagságát túlnyomó többségben évszázadok óta önálló (Kecskemét), vagy régen önállósult (Izsák) paraszti közösségek adják. A gyenge szövetkezetek tagjai pedig a civisvárosok bérlői és azok kapásai voltak mind a felszabadulásig... S itt nem csupán a szaktudásról van szó, hiszen például a Városföld bérlői is ugyanúgy szántottak, kapáltak, metszettek évről évre, mint a kecskeméti gazdák.

Úgy látszik, két mozzanat lérek. Aztán a felsza valaki szamócát ke Kinevették, csudájá rusban csúfolták — alatt alig néhány k S talán máig sem t móca a jakabszállás nem jön a téesz: táblái vannak a kö nak belőle, s a k belátható időre meg

Vagy itt van egy s benne a téesz val üzletelő elnöke. M alatt négy hold alm de húsz éven át ember követte a pé biek nem, az istenn irigyelték és gyűlö szont feltétlenül m ne, mint elnökükben hiszen kilenc év ala gyengéi közül a jó föl a téeszt. És az eg oly sokszor kicsúfolt mindenféle más ötl

★

Boldogulók és bold a két csoport között ság községei szerint a határt, akkor min vesszük észre, hogy portban jóval többen tön utána azonban hogy ezzel a módsze ezer embert a boldog rolunk, „illetéktelen

Izsák, Kiskőrös, Kecel, Soltvadkert Szinte az egész orsz hogy ezekben a régeb községekben a téesze magas, s átlagon fö jövedelme is. De ner gé. És nem is minde a szövetkezetekben.

Izsákon például va rész, úgy hívják, ho

VÁLLALKOZÓK KÖZLÖNYE

ÉS

MAGYAR ÉPITŐK LAPJA

Tizenegyedik évfolyam. 42. szám. Budapest, 1905. október 18-án

A munkácsi r. kat. templom.

A napokban szentelték fel Munkácson azt a templomot, melyet a város hét évszázados templomának helyébe épitettek néhai Czigler Győző müegyetemi tanár tervei szerint. A régi templom a mai igényeknek már semmiképen sem felelhetett meg, s már régen foglalkoztatta a város közönségét egy uj templom épitésének gondolata. Mikor az épités költségeire begyült adományok a terv megvalósitását lehetővé tették, az uj templom helyéül a régi templom területét jelölték ki, mely a város főutcájának tengelyében feküdt.

Igy tehát csákány alá került egy az Árpádok korából reánk maradt müemlék. A müemlékek országos bizottsága azonban az érdekes épitészeti részekkel ékeskedő szentély lebontását nem engedélyezte, hanem azt restaurálni s az épülő uj templom egyik kápolnájává alakitani javasolta. Az uj templom azonban a réginek a főutra ferde tengelylyel való helyzetétől eltérőleg a főutca tengelyébe épült, s igy a lebontott templom megőrzött szentélye mint különálló épülettömb várja restaurálttatását.

A régi templom, melyről már a XIV. század okmányai behatóan emlékeznek meg, magában szük, sötét és rideg épitmény volt; a felette elvonult viharos időkben többször leégett, koronkint szerfelett megrongálódott, s igy nem volt csoda, hogy az annyiszor ismét megjavitott falai s a templom eredeti alakja nagymértékü változásokon mentek keresztül, annyira, hogy a templom eredeti alakjából ugyszólván teljesen kivetkőztetett.

Erről a templomról már 1248-ból irott emlékeink vannak. 1356-ban Erzsébet királyné restauraltatja, a XV. században pedig a munkácsi uradalommal együtt a Hunyadiak birtokába kerül. A XVI. évszázadtól az épület sok viszontagságon megy keresztül. 1567-ben Miksa német zsoldosai a város elfoglalásakor gyujtogatnak és fosztogatnak, s ekkor a templom is a pusztitó elem martalékává lesz. De ugyancsak Miksa császár gondoskodik ujjáépitéséről is. Az átmeneti román izü architekturát Mergi épitész gotikussá alakitja át, a mi a templom északi oldalhajóján, s a ma is még fennálló szentély magas gotikus, mérmüves (masswerk) ablakain s a szentély kögerinces boltozatán tükröződött vissza. A templom hajójának elején Mergi latin nyelvü befalazott emléktáblája is fennmaradt e korból, valamint Michael Bűdy cimere (a szentély egyik ablakában), ki az épités foganatositásával megbizatott.

A XII. század vallási harcaiban is sok viszontagságot élt át ez emlékmü. Bocskay, Bethlen és II. Rákóczi György idejében a protestánsok birtokába került, s ismételten leégett. Lorántffy Zsuzsanna állittatta azután helyre 1659-ben. A hivők adományához egykori feljegyzések nyomán 1 kemence téglával, 2 kemence mészszel, és 372 frt. és 6 dénárral maga is hozzájárult.

Báthori Zsofia a templomot a katholikusoknak adta vissza 1677-ben, ebből az időből származik egyik latin feliratu harangja is. 1683-ban Tökölyi hadainak bevonulásával a templom ismét protestans kézre kerül, 1686-ban Caprara idejében pedig ismét a tüz martalékává lesz. Zrinyi Ilona Becsbe hurcolásakor Kollonics jóvoltából megint a katholikusok birtokába kerül vissza. II. Rákóczi Ferenc felkelésekor időnkint raktárul is szolgál, 1711-ben pedig a munkácsi uradalommal együtt a korona tulajdonába megy át. 1725-ben restaurálják, 1731-ben pedig a Schönborn család kegyurasága alá jutott. Ez a család 1806-ban uj főoltárt állittat. Szószékét még 1790-ben készitették. 1751-ig a templom cintermében állott a kaloda és a nyilvános pellengér is.

A templom kórusa a legujabb időben gyalult gerendákból improvisált emelvénnyel bővittetett ki. Ilyen állapotban és korlátolt befogadó képessége folytán rendeltetésének ma már nem felelhetett meg s elodázhatlan szükségessé vált egy uj templom épitése.

A régi templom hossza 26·60 méter, főhajója csak 7·40 m. szélességü volt, az északi részhez később hozzáragasztott mellékhajó csupán 4·4 m. szélességü volt. A még fennálló szentély hossza 13 méter, szélessége 7 méter, s az egykori főhajóval egyenlően csak 9 méter magasságu.

Az uj, Czigler tanár tervei szerint román stylben tervezett templom méretei jóval felülmulják ezeket az adatokat. A templom egész hossza 50·62 méter, miből a szentelyre 6 m. esik. A szentély szélessége 8 méter, a templom szélessége pedig 15 méter, a kereszthajónál pedig közel 27 méter. Magassága 12·60 méter, az oldalhajóké 6 méter, mig a szentély 11·30 méter magas. A régi templom kedves alaku ósdi tornya 23 m. magas volt, a jelenlegi középső torony 49 méter magasságu, a kereszthajóval együtt. A templom belső területe 1111 m² s mintegy 1500 hivőt fogadhat be.

A templom összes épitőköltsége 150000 korona. Az adományok folytán egybegyült összeghez már csak mintegy 8000 korona hiányzik. A belső felszerelés költsége 20000 koronára van előirányozva, s erre gyüjtés folytán máris együtt van kb. 3000 korona, s igy az ezután készitendő belső felszerelés költségeinek fedezésére a gyüjtést még folytatják.

A templom felszentelése nagy ünnepélyességgel folyt le. Felszentelésén a tervező épitész már nem jelenhetett meg, mert mire a templom felépült, ő maga elköltözött az élők sorából. A templom müvezető épitésze Dvorák Ede volt, ki az ünnepségeken is megjelent. Sajnos, a templomnak sem arányairól, sem architekturájáról nem beszélhetünk épen az elragadtatás hangján. Románo izü munka, a tervező szokott routinjával megoldva, de konvencionalisan. Ötletet, hangulatot, vagy épen eredetiséget hiába keresnénk rajta, már pedig uj épitkezéseinknél a nélkülözhetetlen müvészi formák között e háromnak legalább egyikét szeretjük konstatálni.

Az épület egyébként szolid munka, s a vállalkozó dicséretét érdemli ki. Wagner Márton jászapáti épitőmesteré a kivitel munkájának érdeme.

A régi templom szentélyét, mely a XVI. században nyerte mostani sajátszerü idomát a müemlékek országos bizottsága a jövő évben diszesen meg fogja ujitani, és fenntartásáról is gondoskodni fog.

Itt emlitjük meg, hogy Munkácson örvendetesen fellendült az épitkezés. Nemrégen épitettek uj szinházat, legutóbb pedig ifj Bobula tervei szerint uj stilszerü árkádos városházát emeltek, Ybl lovag pedig jelenleg az országos gyermekmenhely épületét épiti.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővr. magánépitési albizottság 1905. október hó 16-án Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását: a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre**: 194840. Tóásó Pál ép. (Molnár-u. 22.) a VII., Bosnyák-u. 2329. hrsz. a. két emeletes ház és melléképületek 194213. Rák József (II., Törökvész-dülő 6609. hrsz.) ugyanott toldalék, ép. Riedl Márton — 193161. Róth Márton (I., Csurgói-ut 13.) u. o. toldalék, ép. Pell Ferenc — 188827. Ujlaki tégla és mészégető r. t. (V. Akadémia-u. 9.) a III. Zápor-u. 1649. hrsz. munkáslakóház, ép. Hörcher János — 182594. Fromm János (V., Hold-u. 15.) a III.. Remete-hegy 2093. hrsz. a földszintes ház — 193685. Zsidy Béla és tsa épitészek (VII., Aréna-ut 14.) a X. Mogyoródi-ut 2004. hrsz. a. földszintes ház — 190195. Szluka István (VII., Komócsy-utca 10.) u. o. toldalék, ép. Andrássy Károly — 196823. Hlavay György (VII., Csömöri-ut 91.) a VII., Csömöri-ut 2357. hrsz. a nyaraló és melléképületek — 182564. Tóth Károly (I. Kutvölgy 8926. hrsz.) az I. Diósárok 9027. hrsz. a. nyaraló, ép. Szakál Lukács — 197772. Bpesti Zsolnay-féle porcellán és fayence gyár r. t. (VII., Öv-u. 8.) ugyanott emeletes gyári épület, ép. Brezina és Medek 189573. Simon Ferenc (II., Zárda-u 25.) a III., Zöldmáli-dülő 5865. hrsz. a. emeletes lakóház, ép. Polánszky István — 193042. Havas József (I., Aladár-u. 22.) az I. Birsalma-u. 9798. hrsz. a. nyaraló — 97021 Magyar fém és lámpaárugyár r. t. (X., Gergely-u. 2.) a X., Cserkesz-u. 987. hrsz. a szerszámkamra, müterem és kerités fal, ép. Sorg Antal — 196815. Havas József (VI. Csengeri-u. 24.) a VII. Hajtsár-ut 1976. hrsz. a kocsiszin, ép. Groszmann Jakab — 194843, Toldi Lajos (II. Fő-utca 2.) a II. Páfrány-ut 7170 hrsz. a növényház, ep. Streller Antal — 190839. Bernolák János (I. Alkotás-utca 5.) ugyanott veranda, ép. Patisti Károly 185854. Rost Ottó (X., Maglódi ut 125.) u. o vasrácskapu, ép. Sándor Imre — 194196. Galitzenstein Hermann (VII., Dohány-u. 68.) a VII., Kertész-u. 4814. hrsz. a. vasszerkezetü nyitott szin — 194856. Ray Rezső müépitész (VI., Andrássy-ut 105.) a VII. Kövér Lajos-utca 2286. hrsz. a. szénkamra — 196825. Fektor Ferenc (VII. Lőcsey-ut 14.) a VII., Komócsy-u. 9. hrsz. a. kamra, ép. Röck Károly — 194852. Bartos Rezső (VII., Komócsi-utca 18.) u. o. mulatóka, ép. Porubszky Tivadar — 194214. Horák Vince (III. ker., Remetehegy 4.) ugyanott kamra, ép. Rajky Béla — 195373. Sigray Pál (IV., Váci-utca 68.) az V., Visegrádi-utca 4. szám alatt fafészer — 196799. Baader József (VII., Peterdi-utca 3.) a IV., Vámház-körut 9325 hrszám alatti kirakati szekrény — 196808. Özv. Brüll Miksáné (IV., Deák Ferenc-utca 13.) ugyanott boltkapuzat — 196807. Weisz Adolf (VI., Király-utca 36.) ugyanott boltkapuzat épitésére vonatkozó tervei jóváhagyattak. b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra**:

RADÓ I.

Budapest, VII., Valeró-utca 12., Király-utca sarok.

vizvezetéki-, légszesz és csatornázási-, closetek, türdőszobák, mindennemü fütések és szellőztetések, valamint **épület- és horganydiszitményü bádogos munkák vállalata.**

TELEFON 55—15.

Herceg Esterházy agyagárugyára Csáván

szállitja a legmodernebb kiállitású és legjobb minőségü **cserépkályhákat, kandallókat, asztaltűzhelyeket,**

kerti diszedényeket, diszitési tárgyakat, továbbá kőagyag csatorna-, kémény- és szellőztető csöveket.

Árjegyzék és költségvetésekkel díjmentesen szolgál a vezérképviselőség és főraktár:

KOVÁCS és SZALAI BUDAPEST, VII., Rózsa-utca 45. sz. (saját ház.) TELEFON 337.

197018. Philippi Ödön (VII., Jávor-utca 3.) ugyanott — 196304. özv. Karger Pálne (II., Horváth-utca 25.) ugyanott — 194205. Weidinger György (IX., Tüzoltó-utca 41.) ugyanott — 197044 Bpesti evangelikus egyház (IV., Deák-tér 4.) ugyanott — 195347. Szabó János (VIII., József-körut 34.) a VII., Károly-körut 17. szám alatti — 192538. Formünd Rezső (II., Gyorskocsi-utca 5.) ugyanott — 197784. Belatiny Arthur (IX., Üllői-ut 60.) az I., Felhő-utca 9555 hrszám alatti — 195033. Kohn Adolf (V., Nádor-utca 34.) ugyanott — 196809. Szárközy Sámuel (IX., Páva-utca 4.) ugyanott — 194215. Kosár Lajos (III., Föld-utca 2.) ugyanott — 197790. Bpesti csizmadia és cipészsegédek egylete (VII., Alsó erdősor 32.) ugyanott — 194211. M. kir. III., óbudai dohánygyár igazgatósága (III., Főtér 4.) ugyanotti házra vonatkozó módositott épitési tervei jóváhagyattak. c) **jóváhagyásra ajánltattak** — 190838. Szaffka Manó az I., Birsalma-ut 9800 hrszám alatti — 192493. Aigner Károly a II., Margit-körut 57. szám alatti — 194234. Keller Ignác az I., Attila-körut 60. szám alatti — 197800. Lang György a III., Lajos-utca 187. szám alatti — 197045. Schneider Károly a III., Serfőző utca 8. sz. alatti — 197055. Kőbányai polgári serfőzde r.-t. a X., Maglódi-ut 8373 hrszám alatti — 194182. Kohn Vilmos a VIII., Juranics-utca 1. szám alatt — 197047. Friedmann Jónás az V., Váci-ut 39 szám alatti — 194227. Walla József a VII., Gizella-ut 2627 | 1 hrszám alatti — 197012. özv. Nagy Lajosné a II., Áldás-utca 6269 hrszám alatti — 196780. Első pilseni r.-t. a III., Kiscelli-utca 98. szám alatti — 196829. Simon Jakab az V., Nádor-utca 23. szám alatti — 191764. Ganz és társa a II., Lövőház-utca 3867 hrszám alatti — 179950. Hazai vasbeton épitési vállalat a IX., Boráros-tér 9432 | a hrszám alatti házra vonatkozó épitési tervek. d) **elutasittattak**: 195032. Hirsch Jozefa az V., Nador-utca 6. szám alatti — 197022. Farkas Elek az I., Naphegy-utca 1304 hrsz. alatti — 195374. Ambelang Hugó a VI., Frangepán utca 1587 hrszám alatti — 162498. Baros Gábor az I., Városmajor-utca 1529 hrszám alatti — 197019. Lord Ignác a VII., Bem-utca 32. szám alatti — 194237. Krausz Ferenc az I., Kurucles dülő 7929 hrszám alatti — 197591. Budapesti bankegyesület (felszámolás alatt) a VII., Franciaut 44. szám alatti házra vonatkozó épitési tervei.

Pályázatok tervkészitésre.

Templomtorony tervezés Lénárdfalván. A lénárdfalvi [Borsod m.] ev. ref. egyház az ujonnan épitendő templomtorony tervének és költségvetésének elkészitésére pályázatot hirdet. Az elfogadott terv és költségvetés dija 200 korona. Részletes feltételek megtudhatók a lénárdfalvi tanitói hivatalnál; posta és vasuti állomás Bánréve. A pályaterv és költségvetés f. év november 30-ig küldendő be Dusza János ev. ref. lelkész cimére.

A nagybányai városi nagyszálló tervpályázatához. Nagybánya sz. kir. r. t. város képviselőtestülete elhatározta, hogy a városi nagyszálló épitésére kibocsátott pályázati hirdetményt a szükséghez képest módositani fogja, miért is felkéretnek mindazok, kik a pályázatban résztvenni óhajtanak, hogy a módositoti pályázati hirdetmény kibocsátásáig tervező munkálataikat felfüggeszteni, illetőleg az uj, módositott pályázati hirdetmény kibocsátását megvárni sziveskedjenek.

Szobor tervezés Aradon. Az aradi Kossuth Lajos szobor-bizottság mult héten tartott értekezletén Nagy Kálmán elnöki megnyitója után Molnár Lajos jelentést tett a szoboralapról, mely szerint jelenleg körülbelüi 70000 korona áll rendelkezésre. Az értekezlet elhatározta, hogy a nagybizottság elé a következő javaslatot terjeszti:

1. A Kossuth-szobor a városháza előtti téren állitandó föl.

2. A pályázat az 1905. év végéig irassék ki.

A pályázati föltételek és módozatok megállapitása végett küldessék ki egy bizottság, melynek tagjaiul az értekezlet Avarfy Imrét, Dán Jánost, Hegedüs Lászlót, Sármezey Endrét, Steiner Ferencet, Steiner Józsefet, Szántay Lajost, Szőkét és Birót, Szathmáry Mihályt és Tabakovics Emilt jelöli.

Az Épitési és Müszaki Rajzolók Országos Egyesületének tervpályázata. Tárgy: Épitészeti iroda nagyobb müteremhelyiséggel és egy lakással kapcsolatban, szabadon álló emeletes épületben elhelyezve a következő részletes adatok szerint:

A lakás a magas földszinten helyezendő el és tartalmazzon 3, legfeljebb 4 szobát a megfelelő nagyságu mellékhelyiséggel, u. m. előszoba, konyha, cselédszoba, fürdőszoba, closet és éléskamrával.

Az iroda az emeleten helyezendő el és tartalmazzon: 1 nagyobb mütermet, körülbelül 48 m² nagyságban, 1 irodai szobát és 1 főnöki szobát, 1 előszobát, 1 closetet, 1 sötét kamrát és 1 lomtár-kamrát. Célszerü a nagyteremmel kapcsolatban egy fénymásolásra alkalmas terraszt létesiteni.

A műteremre vonatkozólag megjegyzendő, hogy az ugy rajzasztalon való dolgozásra, való akták beállitására alkalmas kell hogy legyen, miért is az ugy oldal-, mint felülvilágitással látandó el. Szükséges még egy lépcső, mely kivülről, valamint a lakásból könnyen hozzáférhető legyen.

Egy házmesteri lakás, szoba, konyha, kamrával, egy fa és szénraktár és egy gazdasági pince, a souterrainbe helyezendők.

A tervezetre vonatkozólag minden egyébben u. m. helyiségek csoportositásában, valamint az architektura styljének megválasztásában a tervezőnek szabad keze van.

A rajzok 1:100 léptékben készitendők. Szükséges pedig: souterrain, földszint emeleti alaprajz; legalább is 2 homlokzati rajz a szerkezetnek nagyjában való megértéséhez szükséges feltüntetésével. Végül műleirás.

A rajzok kiállitására vonatkozólag tájékozásul megjegyzendő, hogy a homlokzatoknak tulságig való szinezése lehetőleg kerülendő.

A pályadij az egyesületi aranyérem és 100 kor. A pályadijra csak abszolut becsü mű tarthat igényt.

A pályázatban csak egyesületi tag vehet részt.

A pályatervek 1906. februárhó 1-ig az egyesületi titkárnál nyujtandók be.

Mérnöki munkálatok.

Utcák és terek szabályozása. Gádor község (Bács-Bodrogh m.) előljárósága a község utcáinak és tereinek szabályozása s a szükséges munkálatok elkészitése céljából pályázatot hirdet. Felhivatnak a vállalkozni óhajtó mérnökök, hogy ajánlataikat Gádor község előljárságánál f. é. november 20-ig nyujtsák be.

Utcaszabályozási térkép és földkönyv készitése. Dunaszentgyörgyközség (Tolnam.) előljárósága felhivja mindazon szakértő mérnököket, kik Dunaszentgyörgy község utcaszabályozási térképe és földkönyvének elkészitésére vállalkozni óhajtanak, hogy erre vonatkozó ajánlataikat f. é. október 31-ig a község előljárságához nyujtsák be. Az utcaszabályozási térkép, a község 1899. évben eszközölt kataszteri mérnöki nyilvántartás szerinti térkép segélyével lesz elkészithető.

Birtokrendezés. A szkerisorai birtokossági erdőkben levő 1600 kat. négyszögöles hold területü magánbirtokok kicserélésére folyamatban levő perben a működő mérnöki teendők ellátása végett szeptember 15-ére hirdetett pályázaton a gyulafehérvári kir. törvényszéknél következő mérnökök tettek ajánlatot: Székely Gyula (Kackó) 7 koronával, Dékány Imre (Nagysomkut) 7 koronával, Stojka Aurél (Nagyszeben) 12 koronával, Barabás Miklós (Kolozsvár) 5 koronával. Maxim János (Dés) 6 kor. 50 fillérrel, Schmidt György (Brassó) 12 koronával holdanként.

Barabás Miklós kolozsvári mérnök ajánlatát fogadták el.

Tagositások.

Kerelő-Sóspatak. Kerelő-Sóspatak általános tagositása ügyében az előmunkálatok megkezdése, jelesül a képviselet rendezése, a müködő mérnök megvalasztása végett a tárgyalás 1905. november hó 11. napjának d. e. 11 órájára Kerelő-Sóspatak községben a községházához tüzetik ki. Felhivatnak a birtokrendező mérnökök, kik a mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak, hogy a szerződési pontozatokat magában foglaló ajánlataikat a tordai kir. törvényszék elnökségéhez vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Balogh Ferenc nyirbátori lakosnak a nyiregyháza-mátészalkai helyi érdekü vasut Nyirbátor állomásától Pince, Nyirbéltek és Penészlak községek határain át a m. kir. államvasutak

Kómlokzat vakolati kőport szállit **Káldor Benő** bányatulajdonos **SÓSKUT** (Fehérmegye)

1021

Mermeze Nóra: Árvízi menekültek

... nem árulhatunk alkoholt, mert szesztilalmat rendelt el a tanács.

A tanácselnök már tájékoztatott erről, de nem akartam elhinni, hogy azokban a napokban, amikor 136 Tisza-parti házból 140 családot kellett nagy hirtelen kiköltöztetni; ahol a vályogfalú épületet a gazdája maga szedte, s verte szét, legalább a cserép, az ajtó, az ablak ne törjön össze, amikor háza romba dől; ahol küszöbre rakott homokzsákokkal védték az otthont, s remélték, hogy a gát túloldaláról nem szivárog át nagyon a víz — ott a kereskedelem legnagyobb gondja az legyen: mennyi haszontól esik el?

✱

A helytállásnak sokféle módja van. A gátakhoz érkezett teherautó Szombathelyről, Nógrádból, autóbusz Pest megyéből, taxi Miskolcról. A sofőrök közt akadt olyan, akit a túlórapénz csábitott; más könnyű munkát, ellenőrizetlen munkahelyet remélt; volt, aki a megszokott módon viselkedett: amíg a „segédmunkások" hada rakja a szállítmányt — divatáru helyett követ, homokot, nem mindegy? — addig ő keresztrejtvényt fejtett a fülkében, mert oda nem esett be az eső.

✱

A helytállás egyik módja, ahogy embereknek le kellett, s még ezekben a napokban is le

...egyvennat férfi dolgozik a ... sza töltésének egyik szakaszán, átszivárgást tömítenek el homokkal. A szomszéd községből jöttek. Autóbusz hozza őket reggel, viszi haza este. Hányadszor vannak itt? — kérdem. Második-harmadik alkalommal. De van olyan ember a faluban, aki még nem volt egyszer se Ki osztja be? A tanács. Mondták, hogy nevezzük meg, aki még nem volt. És megnevezték? Ha magától nem gyün... Az egyik embert megkérdeztem, mit csinálna ma, ha nem kellett volna idejönni? Paprikát ültetne ki.

És kubikolnak tovább. Talicska ezrével került most kézbe, ki tudja megmondani, hány év után? A húszas—harmincas évek szikkadt testű, szívós alföldi kubikosai most elkelnének északtól délig. Mert amióta a földmunkagépek acélkosara meríti-rakja-hordja az árkot, töltést, dombot, kisebbfajta hegyeket, a mezőgazdasági munkás elszokott a talicskától. Aztán: itt, most nem munkaegységre megy a játék, hanem az életre, községek életére, megmaradására. A téeszben megszokott, kényelmes tempót kell megsokszorozni egyik percről a másikra, Szatmártól a Körösök ág-bogain át az alsó Tiszáig. Akinek ez sikerült — szinte hősnek érzi magát.

✱

De az ember kíváncsi. És ha nem lát azonnali veszélyt, lazít a tartásán. A gát koronáján könymaszkot és — egy ...oleméteres fóliával négyen — a hideg, zavaros, ... Föntről ez n... Húsz—harminc e... gátra, bámészk... brigádvezető. M... rek, bátyám, m... azt, aki papriká... ni.

Harminc-, n... ötezer ember ... kon. Több n... Áradnak, apa... a folyók. A ... kan megszokj... ott helyt ad ... lenségnek, a... önfejűségnek ... nem teremt ... sem abból, ... nyad ember...

Ami csod... tó: nagyon kevés ember ... kodik és cselekszik így. Nagyon kevés az olyan ember, aki a gátra magával hozta egyéni gondját, baját, a hibáit, a gyöngeségét. A magatartást a nagy egész parancsolja. Ezért érzi azt az ország, hogy mindenki helytáll, hogy összefogással — együttérzésével és cselekedetével — mindenki segít, a maga területén mindenki megteszi a bajbajutottakért a maximumot. Mindenki, mert aki nem teszi meg, az senki.

Siklós László

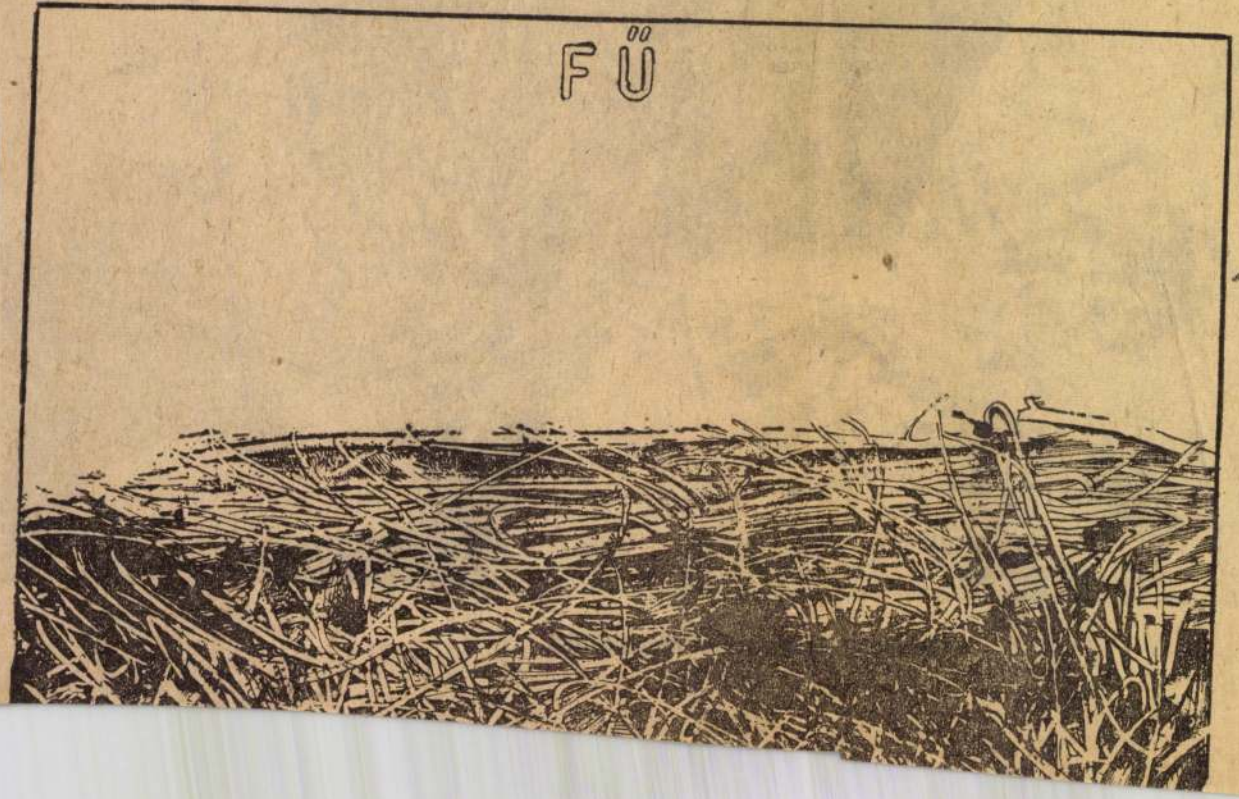

... FERENC: NÉG... ARCU VILÁG. Utiképek. (Kririon Kiadó, Bukarest)

... FEG... RA...

... SAA... ME... IAN... ikor...

... DIUS... SÉGE... gény.

... A TER... YOZÁSÁ...

... RICHARD ... KRÓNI...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1970 JÚN 20

Filmbemutatók

AZ ÖRÖK FIATALSÁG BIRODALMA. Magyarul beszélő, színes, román mesefilm. Bemutató: június 25-én.

SZENT-PÉTER HADMŰVELET. Magyarul beszélő, színes, olasz filmvígjáték. Bemutató: június 25-én.

VÁGTA a VÖLGYBEN. Magyarul beszélő szovjet film. Bemutató: június 25-én.

Színházak

GOLDONI: EGY KARNEVÁLVÉGI ÉJSZAKA. A genovai Teatro Stabile vendégjátéka a Madách Színházban, június 26-án és 27-én.

SZOPHOKLÉSZ: OIDIPUSZ KIRÁLY. A Győri Kisfaludy Színház vendégjátéka a Fertőrákosi Barlangszínpadon, június 26-án.

Hangversenyek

VERDI OPERAEST a fóti Gyermekváros parkjában, június 20-án. Közreműködik László Margit, Komlóssy Erzsébet, Szigeti László, Nagy Sándor, Bódy József és a Postás Szimfónikus Zenekar. Vezényel: Vasady Balogh Lajos.

MOZART-est a Kiscelli Múzeum parkjában, június 24-én Közreműködik a Bartó...

Méry István

Műcsarnok, Téli tárlat

Ünnepélyes keretek között, közéletünk számos kitűnőségének résztvételével nyitotta meg a Műcsarnok Téli tárlatát.

Örömmel láttuk, hogy a közönség is, a képzőművészetekkel szemben tanusított nemtörődömségéből kilépve, zsufolásig megtöltötte a kiállítási termeket és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a kiállításról.

A közönségnek ezzel a tüntető résztvételével meg is oldódott az a probléma, hogy divat-e a művészet, és hogy divati emutató-e egy kiállítás, vagy pedig a nemes hagyományokon továbbépülő haladni és fejlődni képes művészi irányzatok küzdőtere.

E rég nem tapasztalt óriási érdeklődés tesz tanubizonyságot arról, hogy a közönség megérti az örökszép jegyében továbbépítő képzőművészetet és nem tekinti azt csupán máról holnapra elmúló divatnak. Ez reményt enged kelteni, hogy a komoly irányú művészet ismét elfoglalja az örökszép iránt érdeklődő intelligensebb közönség lelkében azt az első helyet, mely dicsőséges múltjánál és erkölcsi súlyánál fogva joggal megilleti.

Az igazi művészet mindenkor a természetből kiinduló örökszépségű irányt fogja művelni, a közönségnek az a komolyabb része pedig, mely nem divatot keres a művészetben, szintén ezen örökéletű művészetet fogja támogatni. Azok a tévelygők pedig, akik akár alkotók, akár „műélvezők“,

Kemény Nándor: A bűnös.

akik csak divatot látnak a művészetben, már is elvesztették a talajt a lábuk alól és divatiamúlt

Műcsarnok Kurír
1938. 1–2. 7. 6. P.

Mérő István: Baromfietetés.
(Műcsarnok, Téli tárlat.)

szetünkre, mely a tökéletesség útján járva, a fejlődésnek oly fokára emelkedhetik, hogy azt a tévutakon járó primitivség meg sem közelítheti.

Megnyugvás száll a lelkünkbe e kiállításon és támpontot nyujt a jövőre azoknak, akik tétovázva, tájékozatlanul, a sok hamis jelszótól megtévesztve, nem tudták, mi az igazi, a valóság alapján álló, tudással és művészi megérzéssel felfo-

21 Jávor Pál: Morosini-terem a volt Szapáry-palotából.

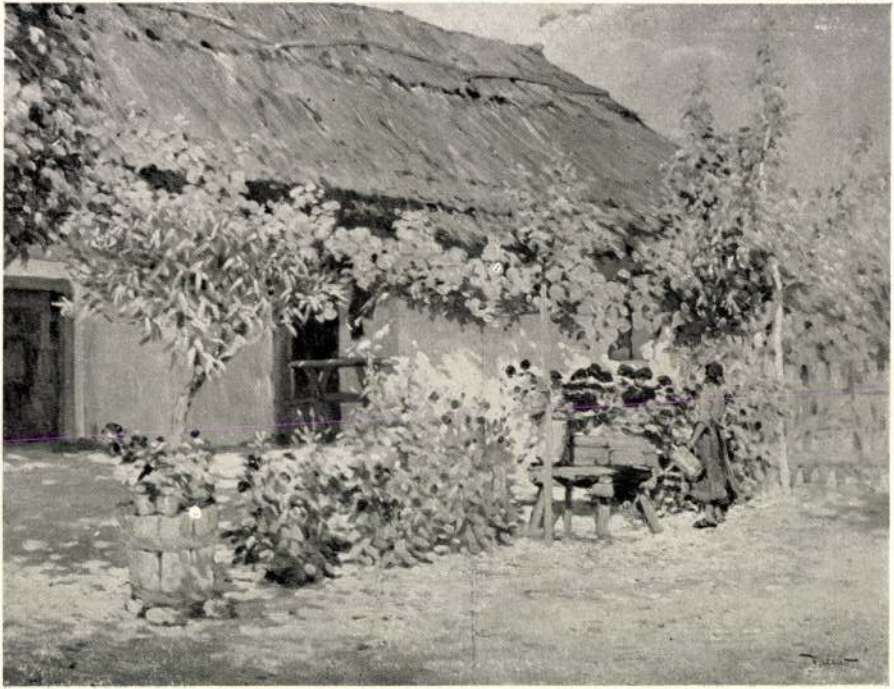

46 Mérő István: Falusi udvar.

Mérő István

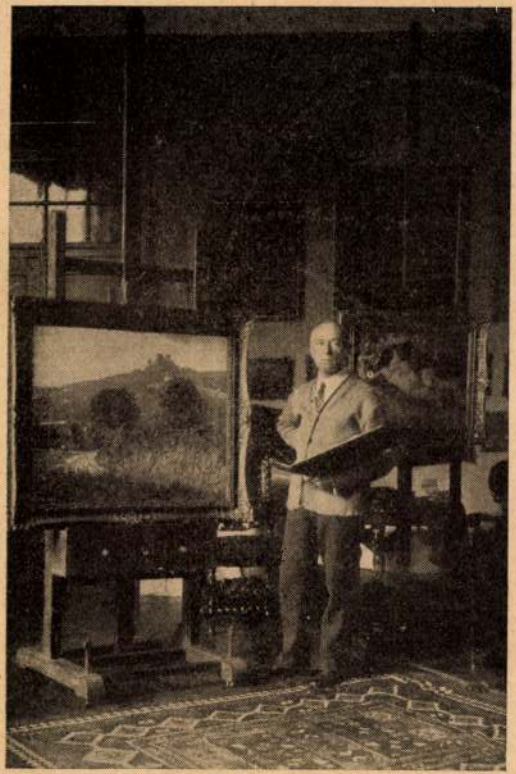

Mérő István mütermében.

Mérő István

Régi erőd az océan partján c. képe

repr.

Művész Kurír

1937. 1. sz. 2. l.

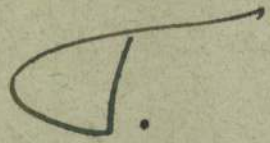

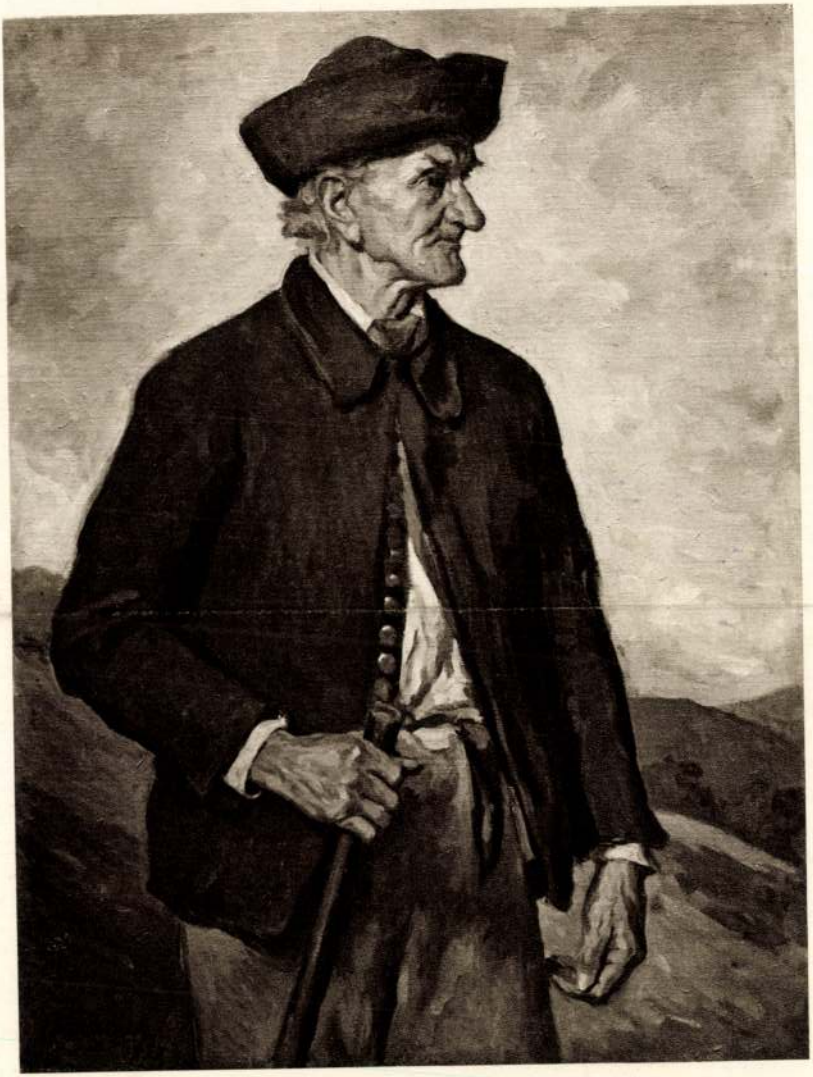

BORUTH ANDOR: A FALU BÍRÁJA

Nemzeti Képtár, Kiáll. 1934

MÉRŐ ISTVÁN: VÖLGYBEN

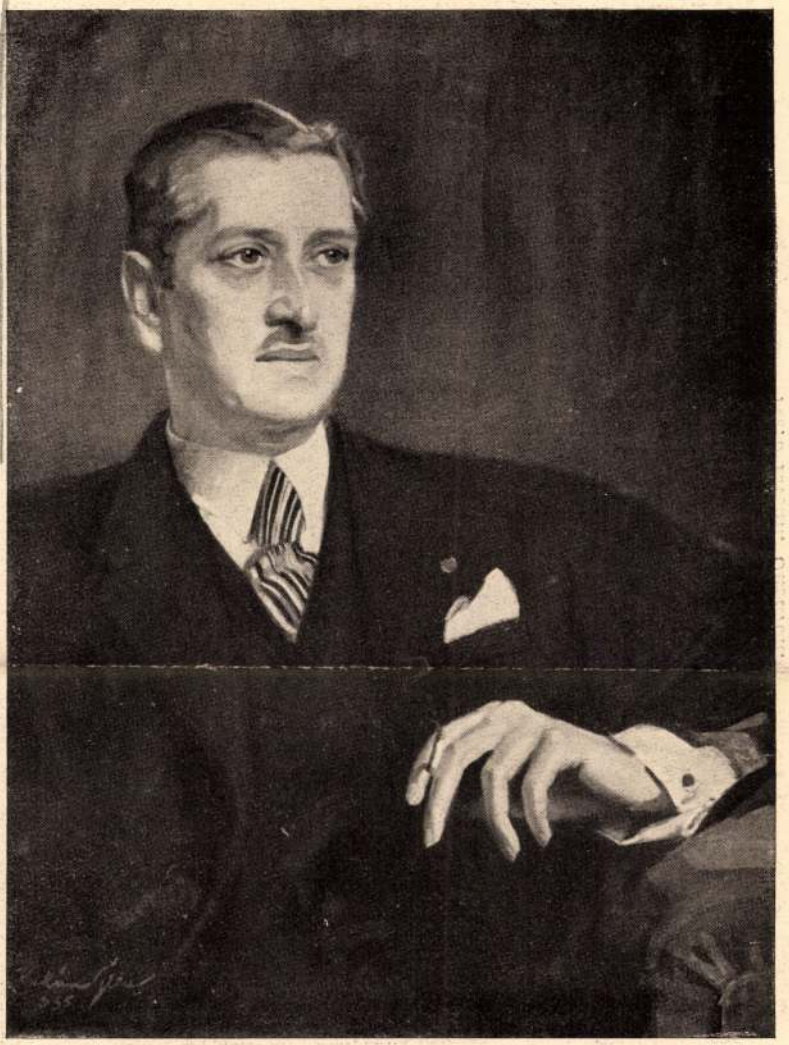

Kukán Géza: Férfi arckép.

Mérő István: Udvaron.

Mejo István

Tehenek a tisztáson

19[illegible] fő v. új szerzem. kiáll. Műcsarnok

Mérő István

Biedermayer c.
képe repr.

KMTárs 1910 tav. Eiáll

Mérő István

Kaszajavitó legény
c. képe repr.

KMTárs tav. kiáll.
1906.

M: 1: 12.500.

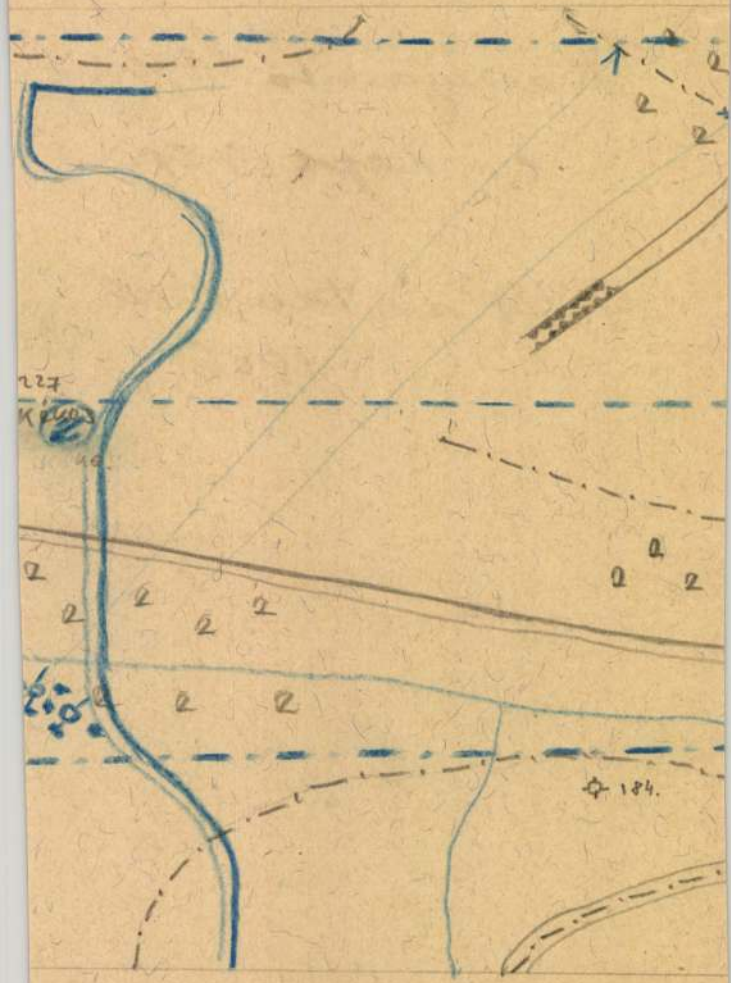

Si vonal

Mérő István

Menyecskék c. képe
repr.

KMTárs jub. kiáll.
1936. máj. — jun.

Mérő Istvan

Város Tenerife
partján c. képe
repr.

KMTárs 1937. téli
kiáll. kat.

.....

.....

.....

eg : hol és miről .....

.....

körnek a tagja .....

.....

á sa,elnöke,titkára : minek ....

.....

nló munkája,beosztása,rangja....

.....

méltó adatok : .....

.....

ódjára és rövidségére nézve megné-
végén kiadott ÉVKÖNYVünk.

ájus 20-ig beadandó IRÉNKÉHEZ!!!!

Mérő István

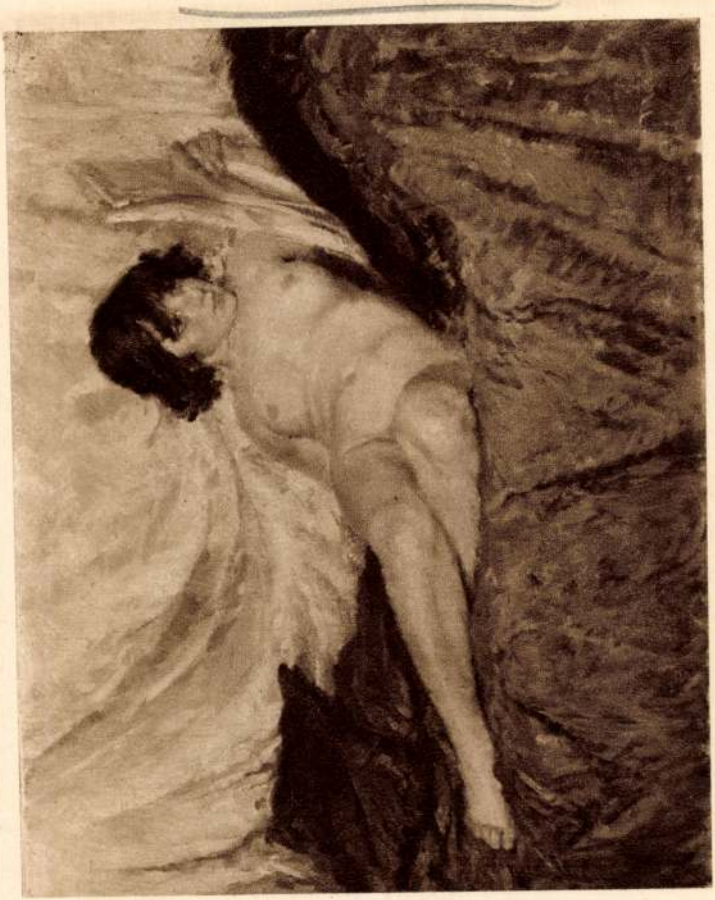

MÉRŐ ISTVÁN: REGGEL

KMTárs 1931. tav. Eiáll

KÖVESDY GÉZA : DR. KÁLMÁN ERNŐNÉ ARCKÉPE

KOSZTA JÓZSEF: KUKORICASZEDŐK

MÉRŐ ISTVÁN: KOMOLY BESZÉLGETÉS

Mérő István

a lap/
A ~~/~~ következő művészek alkotásait mutatja be a Tavaszi tárlatról:

Mérő István: "Falusi udvar" c.

Edvi Illés Aladár: "Borulás" c. kép juhnyáját ábrázol karámmal sürüsödő sötét felhők alatt.

Nádler Róbert: "Őszi napfény" kertben varrogató fiatal leánynak az anyja magyaráz.

Knopp Imre: "Interieur I. Napoleon idejéből"
Repr.-ók.

Élet, Bp. 1917. ápr. 8. IX. évf. 14. sz. 332, 333, 334, 335. lapokon.

Mérő István

Rákosiné Geönczy Ilona: Fiatal nőt ábrázoló arcképe,
Gerster Károly: "Terus" cimmel könyvet olvasó fiatal leány,
Cserna Károly: "Otthon" cimmel szobarészlet könyvet tartó fiatal nővel.
László Fülöp Elek: "Paul fiam" c.
Mérő István: "Régi palazzók" c.
Kacziány Ödön: "Pallida mors" c.
A felsorolt művészek fent megnevezett alkotásaikkal szerepelnek a Nemzeti Szalon téli tárlatán, s a lap is bemutatja a müveket.
Repr.-ók
ÉLET, Bp. 1913. jan. 5. V. évf. 1. sz.
" " " " 12. " " 2. sz.
" " " " 26. " " 3. "
12, 42, 77, 105, 106, 114. lap.

Mérő István

Az alant felsorolt müvészek alkotásait hozza a lap a Mücsarnok Tavaszi tárlatáról: Benczur Gyula, Gergely Imre, Glatz Oszkár, Jendrassik Jenő, Kiss Rezső, Knopp Imre, Komáromi Kacz Endre, Kunwald Cézár, Mérő István, Nádler Róbert, Poll Hugó, Rubleczky Géza, Skuteczky Döme, Stetka Gyula, Székely Bertalan, Szlányi Lajos, Vastagh Géza, Vidovszky Béla, Zemplényi Tivadar:

Mérő István: "Az udvaron" c. festménye. Repr.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I. kötet. 469. lap.

Mérő István

Uferbach Jenő: "Játszunk Madonnát" c. művét bemutatja a lap a Műcsarnok téli tárlatáról. /5. lap/

Mérő István: "A kutnál" c. festménye szintén a Műcsarnok téli tárlatán szerepel. /75. lap./
Repr.-ók. ---

ÉLET, Bp. 1911. január-junius, III. évf. I. kötet. 5. és 75. lap.

Mérő István

Mérő István: "Régi udvar" c.
Sándor Antal: "Elkésett tanács" c. festményét bemutatja a lap.

Repr– ók.

ÉLET, Bp. 1912. aug. 25. IV. évf. 34. sz. 1081. és " szept. 1. " " 35. " 1109. lap.

Mérő István

Kernstock Károly, Illés Antal, Beszédes László, Bednár János, Endrey Sándor, Komáromi Kacz Endre, Mérő István, Rákosiné Geönczy Ilona, Sándor József, Fischer Edvin, Jaschik Álmos müvészek szerepelnek a Nemzeti Szalon kiállitásán, melyet M. sign.-val /Margitay Ernő/ ismertet.

Mérő István: Néhány szines studiumát a kritika méltatja.

ÉLET, Bp. 1912. szept. 22. IV. évf. 38. sz. 1215-1216. lap.

Mérő István

Ablak előtt ülő nőt ábrázoló szénrajzát bemutatja a lap.
Repr.

ÉLET, Bp. 1910. január 30. II. évf. 5. sz. 145. lap.

Mérő István

"Szerzetes" c. festménye öreg papot bibliával ábrázol.
Repr.

ÉLET, Bp. 1910. jan. 2. II. évf. 1. sz. 8. lap.

Mérő István

"Reggeli után" c. kép megteritett asztal mellett olvasó fiatal nőt ábrázol. Klammer Mariska festménye.

"Családi kör" c. asztal melletti beszélgetést ábrázol. Balló Mariska festménye.

"Emlékek" c. kép zongora mellett levelet olvasó fiatal nőt ábrázol. Mérő István festménye.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. ápr. 17. II. évf. 16. sz. 510, 511, 515. lapokon.

Mérő István

"Tájkép" c. festményét bemutatja a lap. A határban levett kalappal magányos parasztember imádkozik a távoli temlomból odahallatszó déli harangszóra.
Repr.

ÉLET, Bp. 1910. ápr. 10. II. évf. 15. sz. 473. lap.

Mérő István

Az ÉLET számára készitett festményeket két művész:

Rudnai Gyula: "A szent sirnál" c. képe siró öreg embereket és asszonyokat ábrázol.

Mérő István: "Pieta" c. képe a holtan fekvő Krisztust ábrázolja.

Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. márc. 20. II. évf. 12. sz. 369. és 373. lap.

Mérő István

"Templomban" c. festményét hozza a lap. Padban ülő áhitatos arcu öregasszonyok mellett elegáns fiatal nő kisleánnyal imádkozik.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. dec. 19. I. évf. 52. sz. 799. lap.

Mérő István

"Még egy szál virág" cimmel fiatal paraszt párt ábrázol a kép, kis falusi ház udvara előtt virágot nyujt át a legény.
Könyves Kálmán szalonjának kiállitásáról.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. dec. 5. I. évf. 50. sz.
747. lap.

Mérő István

"Nyilik a leander" c. képén a leander virágaiban gyönyörködő fiatal parasztasszony kenyérkosárral a karján.
Repr.

ÉLET, Bp. 1910. juli. 31. II. évf. 31. sz. 135. lap.

Mérő István

Rajza falusi dülőuton hazafelé tartó paraszt
családokat ábrázol a kép hátterében távo-
li faluval.
Repr.

ÉLET, Bp. 1910. aug. 21. II. évf. 33. sz.
225. lap.

Mérő István

"A Képzőművészeti Társulat őszi tárlata a Műcsarnokban" címmel Mátrai Vilmos számol be a művészek munkájáról:
Romek Árpád: csendéletei a megszólalásig hűek,
Komáromi Kacz Endre: "Ilbak Ella táncosnő arcképében gyönyörűt alkotott",
Gách István: bibliai szoborcsoportja klasszicizáló stílusában elsőrangu alkotás,
Mérő István: "Kukorica fosztás" c. festményén a színek tulzottan lilák"-mondja szószerint a kiállitást ismertető beszámoló.

Fenti cimü kritikában feltüntetett teljes művésznévsort lásd: Knopp Imre nevénél.

Élet, Bp. 1922. nov. 12. XIII.évf. 23. sz. 557-558. lap.

Mérő István

"A Balaton Somogy oldaláról" c. festményét hozza a lap a Solymossy gyüjtemény kiállitásáról.
Repr.

Délibáb, Bp. 1929. dec 21. III. évf. 51. sz. 34. lap.

Mérő Jenő

Nyaralóba való há-
loszoba, lakkozott
fenyőfából.
Terverte és kiszítette
fenti
Repr.
Magyar Iparművészet
1909. 142. l.

Mérő Jenő

butorterv

Györgyi Kálmán: A keleti vidék iparművészete.
Nagy. Iparművészet 1921. 25-30 l.

MDK

Mérő Jenő

hálószoba butor terve és kivitele

Tavaszi kiáll. Magyar Iparművészet, 1909. 115 l.

Mérő Jenő

"Lakásmüvészeti kiállitás a Technológiai és Iparmuzeumban" cimmel Orbán Dezső ismerteti az itt felsorolt müvészek munkáját: Nemes, Mérő, Skuteczky, Vass Béla, Meller Rezső, Fehérkuti Bálint, Szécsenné Nagy Etelka, Nagy Ida, Lesznai Anna, Majoros Károly.

A kritika elismeréssel méltatja három müvész: Nemes, Mérő Jenő, Skuteczky Döme ujszerü kisérleteit. Mindhármuk szobaberendezését részletesen leirja.

ÉLET, Bp. 1911. dec. 3. III. évf.
49. sz. 1497, 1498. lap.

Mérő Jenő

Nádler Róbert, Pálinkás Béla, Jánszky Béla, Menyhért Miklós, Faragó Ödön, Fehérkuti és Dósa, Mérő Jenő, Majoros Károly, Lakatos Artur, Fischof Jenő, Rauscher Lujza művészek vesznek részt az "Iparmüvészeti kiállitás"-on, melyet Margitay Ernő ismertet, részletes leirással a müvészek munkájáról.

Mérő Jenő: puhafa hálószobájáról azért is érdemes megemlékezni, mert rutinos rajza mellett szerkezete teljesen és helyesen megokolt, amellett olcsó s igen alkalmas volna tömeggyártásra.

ÉLET, Bp. 1909. május 2. I. évf. 18. sz. 591-592. lap.

Mérő (Majdajk) Mihály [ ]

l. Majdajk Márton

Majdajk Tibor: Kedves Élet és Tudomány 34

Élet és Tudomány, Bp. 1981-jan 9. XXXVI/2.

Mérő, Nemes, Skuteczky

fentiek terve

Halószoba, repr.

Magyar Iparmuvészet

1911. 391. l.

YAR
VÉSZET

VÉSZETI MÚZEUM ÉS ISKOLA
SZETI TÁRSULAT KÖZLÖNYE

ÖZOKTATÁS-
R. MINISZTER
SZERKESZTI

KÁLMÁN

M.D.Y

Merődy István
festő

Részt vett a tárlaton.

Hamar Imre: Művészeti élet Győr-Sopron megyben
Művészet, 1968. junius - 46 kp.

Menőffy Tibor
festő

MiDK

Diósgyőri táj" tusrajza

"

Művészet, 1960. október — 41 lap.

Mersich Andreas

1854

l.

Eperjessy 1929

43. l.

[illegible]

44. l.

A VIGADÓ GALÉRIA

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

tisztelettel meghívja Önt és családját

MERSITS PIROSKA

(1926–1988.)
festőművész

emlékkiállításának megnyitójára
1999. július 28-án 18 órára

Megnyitóbeszédet mond

GYURKOVICS TIBOR

író.

A kiállítást rendezte: Verba Andrea
A kiállítás létrejöttét támogatta:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Carpe Diem Borszerviz

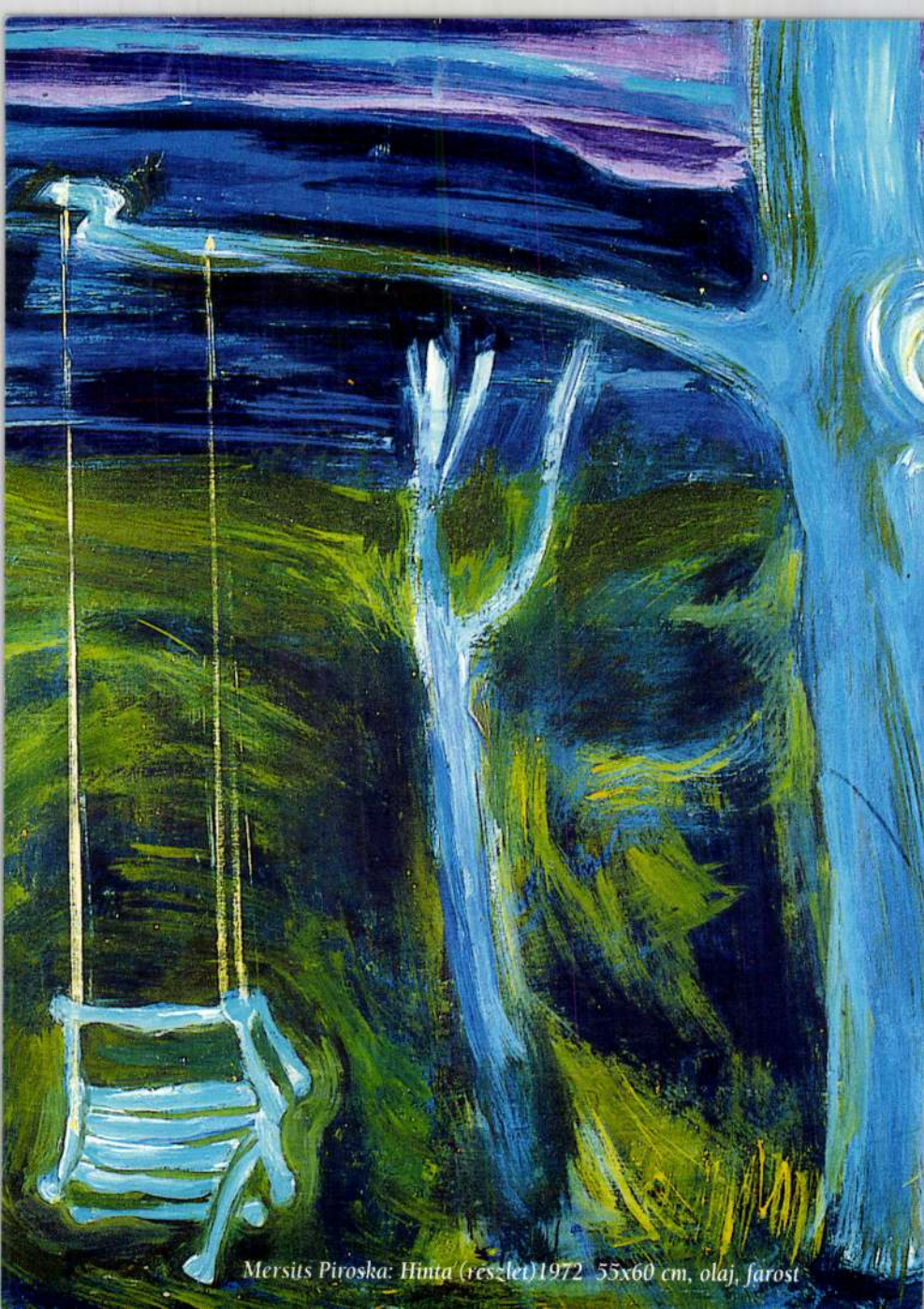

Mersits Piroska: Hinta (részlet)1972 55x60 cm, olaj, farost

részeket azután forró ércz vagy fém
a viaszos festékanyag a szobor lyu-
narad! Próbaként akkor be is mu-
t Otto Lajos festett be; ezen mű is
mese is, mindkettő a drezdai régiség-
s arany színmaradékot találtak. Hogy
n nagy súlyt fektetett, s hogy a fes-
szorítkozott, az a mesternek, Plinius
kább, hogy szobrai között azt tartja
resebb festője — befestett.
rculanumi matróna a bécsi felolvasás-
ben reményteljesen néztek az új, de
a barna haja, a sötétkék szemek, az
tüntették fel, mint egy ideális szép
nája, a világos sárga alsó részszel, a
s felosztásával, nagyszerű hatást gya-
egy munka sikerült, ezen körülmény
gy a festés tartós marad! Lám, egy
megvénült. A színek homályosabbak

Az anyagot nem tekintve, vegy
anyag áll rendelkezésére, hogy képf
mészkő, terracotta, bronz, csont, gi
műremekeket bír alkotni, s ezen an
chromiát. Hogy például a bronzon
úgy hiszszük felesleges bizonyítgatn
festésre számíthatunk, a mi a tartós
A márványt lehet festeni és vasalni
ki is merítettük a belé fektetett e
vány s talán a csont is könnyen tűri
már önmagától is foltokat csinálna
kárba vész. Ha sikerül is a festéket
akkor biztosra veheti a vállalkozó m
ténendő vasalás közben az egész sz
terracottára és mészkőre, amely ne
vagy csont szobron megyünk végig
heti meg a szoborművet a megégést

Hogy a tárlaton levő befestett sz
sőt több helyen azt is tapasztaltu

Merrifield, Tom

Riáll. London, Festival Hall, 1986
ism. Nádasi Marcella: Tom Merrifield szobariállítása.
= Tanzmüvészet, 10, 1985, 2. 38. ll.

70666. ATHENAEUM

Felelős kiadó: Fränkel József.

Merschlach Péter

órás 1817. Károlyváros

A soproni órás-
cék tagja.

lásd

Csatóráscék

45. l.

ÜVEGES CSENDÉLET

Mersich Aladár

1898/99 - 1900/1 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

773. 6.

Mersich Aladár

nül. Györben 1875 márc. 26.
Rk. Reál-vetts
1898/99 I-II. I. é. rajztjeb
1899/900. I-II 2. é. "

Tess. frumentariae V. 258.

Mercs Piroska

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MERSITS PIROSKA
FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA
MEGNYITJA

Dr. SZALAY KÁROLY
AZ IRODALOMTUDOMÁNYOK
KANDIDÁTUSA

1971 OKTÓBER 8-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI ÚT 30.

2190 fnyv 1

Mersits Piroska festőművész

A Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében Mersits Piroska kiállitása megtekinthető december 8.-ig,
a Studió Galériában december 1.-én Péterfy Gizella,nyitja meg kiállitását,
a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitó helyiségében Pázmándy kerámiai-plasztikai kiállitásának megnyitása december 3.-án lesz, a kulturális eseményeket ismertető rovat közleménye szerint.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 27.
XX. évf. 48. sz. 8. lap.

Mersits Piroska, festő

St fémyes Adolf Teremben
tekinthető meg tárlata.

~ : A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 23.

Mersits Piroska festőművész

A Fényes Adolf Teremben rendezett kiállitásának megnyitója október 11.-én lesz,-közli a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 9.
XV. évf. 41. sz. 2. lap

Mesits Piroska

Vörösberényi templom rep.

Mesits Piroska festőművész kiáll.
Pp. Fényes Adolf terem, 1971.
okt.

Mersics Piroska, festő

● KIÁLLÍTÁS. Mersics Piroska festőművész kiállítása ma délután 6 órakor nyílik meg a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében. (IX. ker. Mester u. 5.)

o Kiállítás

Esti Hírlap, Bp. 1976. nov. 25.

8.

Mersits Pirosko

Gyertyafénynél, repr.

Mersits Pirosko festőművész kiállítása. Bp. Fényes Adolf Terem
1971. okt. 8-31

Mersits Piroska

Kék - lila rep.

Mersits Piroska festőművész kiállí-
tása. Bp. Fényes Adolf Terem
1971. okt. 8-31.

Mersits Piroska festőművész

Fényes Adolf Teremben nyílt meg kiállítása.

Kiállítások

Pesti Műsor, 1971. okt. 14.

Mersits Piroska
grafikus

M.D.K.

Grafikai müveket állitott ki

Megnyilt a magyar képzőmüvésznők II. országos kiállitása
Magyar Nemzet, 1959 márc. 8.

8l

MERSITS Piroska

A TAMÁS GALÉRIA

meghívja Önt az

ÁLOMJÁRÓ MERSITS PIROSKA

című könyv

megjelenése alkalmából rendezett kiállításra.

A könyvet a szerző

GYURKOVICS TIBOR

mutatja be.

Időpont: 1995. december 18. délután 5 óra.

Cím: Budapest, V., Szabadsajtó u. 6.

Mersits Piroska

Ismert kiállító művészeink közé tartozik. Több képpel szerepelt már a Műcsarnokban, és példaszerűen részt vesz a Pedagógus Képzőművészek kiállításain. A Budapesti Pedagógusművészek múlt évi kiállításán a Művelődésügyi Minisztérium első díját nyerte el. A Mahart Központi Képházában megrendezett kiállítása már a harmadik önálló bemutatkozása.

Dr. Maksay László: Három kiállítás.

Nyelvtanítás 1974/1 31 old.

Mersits Piroska 2

E kiállitásának sajátos profilja van: Hajózás festőszemmel címen a magyar hajókról és hajógyárakról, dunai és balatoni hajóutakról készitett munkait mutatja be. A teremtő munkát dicsöiti műveiben, de nem hűvös objektivitással, hanem az átéltség szüggesztivitásával és lirájával. A hajók, műhelyek mellett napfényben, alkonyi hangulatokban is gyönyörködhetünk.

Dr. Maksay László: Három kiállitás.

Rajztanitás 1974/1 31 old.

Mersits Pioska 3

Régebbi képeinek expresszív jellegével szemben most inkább a konstruktív szerkeszteltség az uralkodó, de a konstruktív jelleget lírai szinekkel, érzésekkel tölti meg. A főiskolán Bernáth tanítvány volt, azonban egészen egyéni stílust tudott kialakítani magának. Azok közé a pedagógus művészeink közé tartozik, akik mint művészek is jelentős nevet vívtak ki magúknak.

Dr. Maksay László: Ilárom kiállítás.

Rajztanítás 1974/1 31 old.

MERSITS PIROSKA festő
Vés, 1926

1950-ben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán mestere Bernáth Aurél volt. Jelenleg általános iskolai rajztanár. 1961 óta kiállító művész, önálló tárlata ~~1972-ben~~ 1971 volt a Fényes Adolf Teremben. Több kiállitási dij tulajdonosa. - A környező világ anyagi és szellemi jelenségeinek erőteljes festőiségü, realisztikus hangu megjelenitője.

Művészéletrajzok 1975

Mersits Piroska

Jelen korszakában kolorista; művészete dekoratív; kompozíciót, teret stb. szinnel érzékeltet. A szerző az alábbi képeket említi - Vörös kakas, Zöld kakas, Sárga kakas, Két világ, Vidám szinharmónia, Ravatal. Fényes Adolt Terem-beli kiállitása első kollekciója volt.

F. J. - Mersits Piroska; Mügyüjtő, 1972/2, 29.1.

Mersits Piroska

Mersits Piroska festőművész
kiállítása a nagykanizsai
Egry József teremben megnyílt.

----Kiállítási naptár.
Művészet.1977.szeptember - 48.oldal.

Mersits Piroska festőművész (1926, Vése –)

Vándorkiállítása a nagykanizsai Egry József
Teremben 1977. IX. 29 – X. 13.

Katalógus a könyvtárban 4572/1977

Mersits Piroska

Kápolna, pasztell és tojás-
tempera, 85 + 61 cm

Kék - lila, pasztell és tojás-
tempera, 86 + 60 cm

Mersits Piroska kiállítása: Pf.
Fényes Adolf terem 1971. okt.

Mersits Mihály

Társas magány,
Tojástempera, 45 × 66 cm

Mersits Mihály kiállítása, Bp.
Ifjúsági Adolf terem, 1971. okt.

Mersits Piroska

Nyitás előtt kréta, 47 × 69 cm

Halász szertartás, tojás tempera
és kréta

Mersits Piroska kiállítása, Bp.
Fényes Adolf terem 1971. okt.

Mersits Piroska

Kék virág, pasztell, 46×65 cm
Vörösberenyi templom, tojástempera és pasztell 86×61 cm

Mersits Piroska kiállítása Bp
Fényes Adolf terem, 1971. okt.

Mersits Piroska

Gyertyafénynél, tojástempera és
pasztell 86 × 61 cm

Budapesti kikötőrész, kréta
48 × 70 cm

Mersits Piroska kiállítása Bp
Fényes Adolf terem, 1971. okt.

Mersits Piroska

Slazafelé, tojás tempera és pásztell 86 x 61 cm

Vidám szinharmónia tempera 43 x 61 cm

Mersits Piroska kiállítása, Bp. Fényes Adolf terem, 1971. okt.

Mersits Piroska

Vízió, Tempera és pasztell
42×60 cm

Zsennyei Temetés, tojástempera és
pasztell 69×98 cm

Mersits Piroska kiállítása, Pp.
Fényes Adolf terem, 1971. okt.

Mersits Piroska

Ablakból, pasztell és kréta
42×60 cm

Rovatal, tojástempera, 50×70 cm

Mersits Piroska festőművész kiállítása
Bp. Fényes Adolf terem 1971. okt.

...zon, pasztell, 70×51 cm

Temetőben, tojástempera és
pasztell, 86×61 cm

Mersits Piroska festőművész kiállítása
Bp. Fényes Adolf terem 1971 okt.

Mersits Piroska

Föld kakas, tojástempera
és pasztell, 61×70 cm

Sárga kakas, tojástempera
és pasztell, 51×70 cm

Mersits Piroska festőművész kiállítása
Bp. Fényes Adolf terem 1971 okt.

Mersits Piroska

Tomi, repr.

Mersits Piroska festőművész kiáll.
Bp. Szinyes Adolf terem 1971. okt.

Mersits Piroska

Vidám szimfónia repr.

Mersits Piroska festőművész kiáll.
Pp. Fényes Adolf terem, 1971.
okt.

Mersits Piroska

Vörös kakas tempera és pasztell
42×61 cm

Tomi, pasztell, 55 × 41 cm

Mersits Piroska festőművész kiállítása
Bp. Fényes Adolf terem 1971. okt.

Mersits Piroska

Tornáczról, repr.

Mersits Piroska festőművész kiáll.
Bp. Fényes Adolf terem 1971. okt.

Tv1 16.45

Külügyi ügyek

A kanadai—holland szappanopera-sorozat már bizonyára sok ember tetszését elnyerte. A képen látható párt valószínűleg kedves ismerősként fogadják a nézők.

Tv2 21.25

Kapcsolatok

Az Együttélő népek a Kárpát-medencében című sorozat kilencedik részében a ruszinok történetével ismerkedhetnek meg. A képen: ruszin gyerekek láthatók.

Az álommenedzser II/1.

Tv1 20.05

Ironikus játék a kalandvágyból Amerikába került Pál úrról, aki ott nem vitte semmire és most hazatér szerencsét próbálni. Sikeres üzletembernek adja ki magát. Azok, akiknek jól jön egy amerikai menedzser nimbusza, mindent elhisznek neki, korlátlan a hitele. Egy sportegyesület talpra állítását vállalja, fontos kapcsolatokat alakít ki, amelyeket azonnal pénzre vált. Elsősorban a saját zsebére dolgozik, de juttat a sportolóknak is, s ezzel még a női aerobic csapat — őt gyanakvással fogadó, férfigyűlölő hírében álló — edzőjét is leveszi a lábáról. Tehetségesen talál hangot nőkkel, pénzemberekkel, politikusokkal. Innenonnan felvett kölcsönökkel zsonglőrködve sokáig fenntarthatná a gazdagság látszatát, ha egy uzsorás nem kuszálná össze a szálakat. Őt nem érdeklik Pál úr szép szövegei, csak az, visszakapja-e a pénzét határidőre. Megjelenik Pál úr régi börtöntársa is, aki zsarolni kezdi gazdagnak hitt haverját. Pál úr mindent egy lapra — az általa menedzselt sportolók sikerére — tesz fel.

Tv1 22.31

G. Washington Jr. Septet

Lehetetlen dolog figyelmen kívül hagyni Grover Washington Jr.-nak, a másodgenerációs szaxofonosnak, a hetvenes évek amerikai tinédzserei körében betöltött „étvágycsináló" szerepét a dzsessz-érdekességekhez. Az évtized végéig készített öt lemezén megtaláljuk a soul-zene, a rhythm and blues és a dzsessz nagyszerű fúzióját, élükön a legsikeresebbel, a platina Winelighttal. Miként David Sanborn, Grover Washington Jr. is népszerű sessionzenésszé és vendégművésszé vált. A legutóbbi évtizedben a hangszeresek mellett énekeseket is vett maga mellé.

TV 1

6.03: Műsorismertetés

6.05: Falutévé — törvénytippel, agrometeorológiával
Telefon: 112-5475
Fel. szerk.: Práger György

6.25: Határtól határig
Körzeti percek — Budapestről
Válogatás a körzeti televíziók híradásaiból (10')

6.35: Üzlet
Gazdasági és pénzügyi híradó (10')
Főszerk.: Bognár Nándor

6.45: Híradó (15')

7.00—9.00: Nap-kelte
Reggeli információs magazin
Telefon: 251-0119, 251-0490
Prod.: Gyárfás Tamás. Főszerk.: Székely Ferenc

9.00—12.00: Napközi
A Tv1 nap-közi tájékoztató műsora Endrei Judittal
Telefon: 153-1204, 12.00 óráig
Fel. szerk.: Román Péter. Szerk.: Altorjai Anita, Vajay Zsófia. Főgyártásvez.: Bodnár Gyula. Rend.: Varga Zs. Csaba
Benne:

9.30: Riviéra
Európai tévéfilmsor. 250/53. rész (25')

10.30: Walt Disney bemutatja (59')
(A vasárnapi adás ismétlése)

11.30: Játék (15')

12.00: Déli harangszó
Hírek

12.07: Déli üzlet
Gazdasági híradó (25')
12.32: Képújság
Főszerkesztő: Szűcs Gábor

15.58: Műsorismertetés

16.00: Híradó (10')
Időjárás-jelentés

16.12: Hármas csatorna
A „leg"-ek országa: Szingapúr
2. rész (ism. — 30')
Szerk.-rip.: Kelemen Endre. Gy.-vez.: Aranyosi Éva. Rend.-op.: Ágoston Gábor
16.42: Reklám

16.45: Folyt. köv.
Külügyi ügyek
Holland—kanadai filmsor. 135/14. (24')
17.10: Reklám

17.15: Kalendárium 1994
Ismeretterjesztő magazinműsor
A hétköznapok tudománya (40')
Az adás idején hívható telefonszámok: 112-6432, 112-6659
Műsorvez.: Pártai Lucia és Vágó István. Szerk.: Poós András. Gy.-vez.: Majerszky Béla. Rend.: Bakos Katalin. Fel. szerk.: dr. Juhász Árpád

17.55: Jelképtár
Az arany (5')
Szerk.: Kovács Béla

18.00—18.30: Kapcsolj be!

18.00: Múlt-kor
Történelmi ismeretterjesztő műsor
II. András (25')
Írta: Zsidi Vilmos. Szerk.-műsorvez.: Mayer Andrea. Op.: Csukás Sándor. Gy.-vez.: Pallós Györgyi. Rend.: Balogh Zsolt

18.25: Zenelánc (5')
Tarreda Mazurka
Weber: Variációk (négykezes)
18.30: Reklám

18.35: Szerencsekerék
Vetélkedőműsor (30')

19.07: Esti mese
Fülem erre, fülem arra Vili
Cseh rajzfilmsorozat
XIII/6.: **Vili vitorlázik** (8')

19.17: „Engedjétek hozzám!..."
A hitről gyerekeknek (7')
19.24: Reklám

19.30: Híradó (25')
Főszerk.: Pálfy G. István
(Feliratozva a Teletext 777. old.)
19.55: Reklám

20.05: Az álommenedzser
Tévéjáték — II/1. rész (60')
Írta: Kovács András. Dram.: Kolozsvári Papp László. Szakértő: Makrai Kati. Zene: ifj. Rátonyi Róbert. A rend. munkatársa: Bánk László.
Gy.-vez.: Pellei Zsuzsa. Op.: Illés János. Főgyártásvez.: Gerhardt Lajos. Rend.: Kovács András
Szereplők: Szakácsi Sándor, Básti Juli, Tordy Géza, Szirtes Ágnes, Bencze Ilona, Rubold Ödön, Hegyi Barbara, Szabó Gabi, Csankó Zoltán, Ferenczy Csongor, Jászai László, Szoboszlai Sándor, Vallai Péter, Soós Edit, Kaszás Géza, Salinger Gábor, Széles Anna
(II/2.: kedd, Tv1 20.15)

21.05: Leltár (45')
Február hetedikétől kéthetente jelentkezik a Leltár című információs műsor, amely a Magyar Köztársaság feltérképezésére, leltározására vállalkozik.
Szerk.-műsorvez.: Bencsik András. Gy.-vez.: Varga Vince. Rend.: Szélyes Zoltán. Fel. szerk.: Várkonyi Balázs

21.50: Mini klip-mix
Videoklip-összeállítás népszerű magyar és külföldi előadókkal (12')
Műsorvez.: Bochkor Gábor
22.02: Reklám

22.07: Mersits-portré
(ism. — 24')
Mersits Piroska festőművész munkásságát műveivel mutatja be a film.

(A film az 1993-as Szolnoki Képzőművészeti Filmszemlén 2. díjat nyert.)
Szerk.: É. Szabó Márta. Op.: Abonyi Antal. Gy.-vez.: Csiszér Ferenc. Rend.: Olasz Ferenc

22.31: A Grover Washington Jr. Septet (37')
a „Pori Jazz 1992" Fesztiválon
Vágó-szerk.: Módos Péter. Hangmérnök: Kovács Péter. Op.: Zentay László, Bodó János, Fejér Gábor. Gy.-vez.: Csáki László. Rend.: Kárpáti György

23.10: BBC-híradó (20')

Hétfő

1350. URH (szt.): 66,02; 66,62; 66,92; 67,19; 67,85; 69,98; 70,40; 71,42; 72,11; 72,77

ván. Felelős szerkesztő: Németh Miklós Attila
Az adás idején hívható telefonszám: 138-8666
17.57: Reklám

17.59: Technikai szünet

18.00: Kölyökrádió
Szerkeszti és vezeti: Freund Judit. Felelős szerkesztő: Fenyő Katalin
Az adás idején hívható telefonszám: 138-7600

18.30: Kapaszkodó
Műsor sérült és megváltozott munkaképességű embereknek
A szerkesztő, Ferenczy Ágnes az adás idején hívható a 138-7617-es telefonszámon. A Szocio-műhely éjjel-nappal hívható telefonszáma: 138-7973

19.00: Hírek. Időjárás

19.03: Műsorajánlat

19.05: Garázs
A mikrofonnál: Nagy Feró. Szerkesztő: Koltay Gergely
18.45—20.00-ig hívható telefonszám: 138-8414

19.34: Közvetítés Egerből, az Agria Játékszín előadásáról
Lúdas Matyi
Fazekas Mihály művének színpadi változata. Balog István nyomán színpadra alkalmazta Fekete Sándor. Zenéjét szerezte Tolcsvay László és Tolcsvay Béla. A dalszövegeket Bródy János írta
Döbrögi — Bodrogi Gyula, Ispán — Agárdi Gábor, Matyi — Maros Gábor, Ilus — Széles Anna, Sára — Pataki Erzsébet, Öreg és bíró — Kanalas László
Rendező: Romhányi László (1977)

21.00: Hírpercek
Szerkesztő: Kardos Ernő

21.10: Pege Aladár felvételeiből
Szerkesztő: Blum József

22.00: Minden hangra emlékezem
Alapította: Támássy Zdenko. Műsorvezető: Palásti Pál

23.00: Hírek. Időjárás

23.03: Sporthíradó
Szerkesztő: Sipos János

23.10: Máról holnapra — éjfél előtt
Fekete Rhythm and Blues fehérben, X/6. rész
Géczi László műsora. Munkatárs: Tari Viktor. Közreműködik: Bo Diddley, Pretty Things, Savoy Brown, Johnny Winter
0.15: Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat
(Csak középhullámon)

0.15—4.20: Máról holnapra — éjfél után
Szerkesztő-műsorvezető: Horváth Gita. Zenei szerkesztő: Palásti Pál. Munkatárs: Pacher Gréti
A műsor telefonszáma: 138-8555
Bemondó: Réz Dániel
A Magyar Rádió éjszakai műsora
A Kossuth rádió 540 kHz-es frekvenciáján a középhullámú sávban és a Petőfi Rádió URH-hálózatán
Óránként: Hírek. Időjárás
4.03: Verbunkosok, csárdások

Itt vagyunk!
138-7878
A Magyar Rádió Közönségszolgálata
Kérdezhet — válaszolunk,
üzenhet — visszahívjuk!
Várjuk leveleiket is.
Címünk: Magyar Rádió Közönségszolgálat Budapest, 1800 Bródy Sándor u. 5—7.

BARTÓK

URH (sztereó): 67,04; 67,97; 68,24; 68,36; 68,48; 68,72; 69,38; 70,10; 70,43; 70,64; 72,08 MHz

6.00: Muzsikáló reggel
Műsorvezető: Batta András. Bemondó: Mohai Gábor. Szerkesztő: Ménes Aranka
A zenei kínálatból: Händel-művek — Híres fuvolamuzsika — Spanyol szerzők műveiből — Szimfonikus költemények — Gershwin: Kék rapszódia — Starker János Popper-műveket gordonkázik — Közjátékok
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00: Hírek. Időjárás

9.00: Műsorajánlat

9.05: Pódium
A Philharmonia Zenekar játszik
1. Mendelssohn: IV. (Olasz) szimfónia (Philharmonia Zenekar, vez. Vásáry Tamás) (30 p.), 2. Ravel: G-dúr zongoraverseny (Arturo Benedetti Michelangeli, vez. Ettore Gracis) (22 p.)

10.00: Hírek. Időjárás

10.05: Egyetlen, édes életünk
Hernádi Gyula íróval beszélget a szerkesztő-műsorvezető: Stifner Gábor

11.00: Zenei ABC
Szerkesztő: Veisz Gábor
Tantum ergo

11.35: A hét zeneműve
Smetana: Hazám (Tábor, Blanik) — két szimfonikus költemény
Pándi Marianne előadása
(Ism. holnap, B. 22.05)

12.00: Hírek. Időjárás

12.05: Hangverseny délidőben
Bíró Ágnes és Szabó Gábor hegedűhangversenye. Zongorán km. Lugosi Anna és Schmidt Nóra
I. Bíró Ágnes hegedül, Lugosi Anna zongorázik: 1. Mozart: C-dúr rondó K. 373., 2. Veress Sándor: Szólószonáta, 3. Csajkovszkij: Meditáció, 4. Sarasate: Navarrai jota
II. Szabó Gábor hegedül, Schmidt Nóra zongorázik: 1. Debussy: Szonáta hegedűre és zongorára, 2. Chausson: Poème, 3. Bloch: Nigun, 4. Ravel: Tzigane
(Óbudai Társaskör, 1993. dec. 11.)

13.25: Sass Sylvia operaáriákat énekel
1. Cherubini: Medea — Medea áriája, I. felv. (km. Veriano Luchetti), 2. Boito: Mefistofele — Margit áriája, III. felv., 3. Gounod: Faust — Ballada és Ékszerária, 4. Catalani: La Wally — Wally áriája, I. felv., 5. Ponchielli: Gioconda — Méregária

14.00: Hírek. Időjárás

14.05: Pedagogical Pop
Gitárral angolul
Still crazy after all those years
(11/9. lecke: jövő hétfő, B. 14.05)

14.20: Titkos fegyverek
Csiki László regényét rádióra alkalmazta Sári László — 6. rész
Tibi — Blaskó Péter, Jenő — Tóth József, Kis Tibi — Varga Gábor, Csapos — Galgóczy Imre, Anya — Takács Katalin
Zenei munkatárs: Kakó Gyula. Szerkesztő-rendező: Zoltán Gábor (1993)
(VIII/7. rész: holnap, B. 14.20)

14.50: A kamarazene kedvelőinek
Szerkesztő: Szirányi János
1. Schumann: A költő szerelme — dalciklus Heinrich Heine verseire (Gulyás Dénes — ének, Garam Zsuzsa — zongora) (31 p.), 2. Rahmanyinov: g-moll szonáta (Vlagyimir Tonha — gordonka, Natalia Vinogradova — zongora) (35 p.)

15.58: Műsorajánlat

16.00: Hírek. Időjárás

16.05: Kóruspódium
A Nyíregyházi Ifjú Zenebarátok Kórusa énekel. Vez. Gebri József

16.30: Eszperantó híradó
Szerkesztő-műsorvezető: Farkas Józsefné

17.00: Zenei tükör
Magazin a fiatalok minden nemzedékének
Szerkesztő-műsorvezető: Bónis Ferenc

17.50: A hét költője: Füst Milán
A verseket elmondja: a költő, Ajtay Andor és Latinovits Zoltán
Szerkesztő: Salamon István. Rendező: Simonyi János

18.00: Hírek. Időjárás

18.05: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót
Kincses Margit zongorázik, Line Ildikó hegedül
1. Schubert: A-dúr szonáta op. 120., 2. Brahms: G-dúr szonáta op. 78. (km. Line), 3. Csemiczky Miklós: Négy bagatell

19.05: „...átpillantását vágyjuk az Egésznek..."
Beszélgetés Toró Tibor temesvári fizikaprofesszorral
A riporter: Godra Zsolt. Szerkesztő: Mezei Károly
A Gordiusz-műhely műsora

19.35: Kapcsoljuk a Magyar Állami Operaházat
A Nemzeti Társas Kör Ünnepi Hangversenye
A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye
Vez. Ligeti András. Km. Berczelly István, Molnár András, Sólyom Nagy Sándor — ének, Dráfi Kálmán — zongora, a Fővárosi Kerületi Zeneiskolák Egyesített Zenekara (karmester: Szathmári László) és a Magyar Rádió énekkara (karigazgató: Strausz Kálmán)
Ünnepi köszöntőt mond: Szokolay Sándor, Tempfli József és Duray Miklós
I. Farkas Ferenc: Magyar táncok (Fővárosi Kerületi Zeneiskolák Egyesített zenekara, vez. Szathmári László), 2. Kodály: Két dal — a) Ady Endre: Sírni, sírni, b) Berzsenyi Dániel: Közelítő tél (Berczelly, vez. Ligeti), 3. Liszt: A-dúr zongoraverseny (Dráfi, vez. Ligeti) 4. Bartók: Cantata profana (Molnár, Sólyom Nagy, énekkar, vez. Ligeti)
kb. 20.20: Hírek. Időjárás
kb. 20.25—kb. 20.40: Napló
— az Irodalmi Újság melléklete
Szerkesztő: Gózon Ákos

kb. 21.20: Hangszerszólók

22.00: Hírek. Időjárás

22.05: Új Zenei Újság
(A tegnapi adás ism.)

22.50: Rádiószínház
A literátor
Babits Mihály színművének rádióváltozata
A nagyasszony — Sulyok Mária, Kazinczy Ferenc — Kálmán György, Öcscsei: József — Linka György, László — Gelley Kornél, Török Sophie — Balogh Emese, Ilosvay László — Balázs Samu, Krisztina, a lánya — Váradi Hédi, Szentgyörgyi — Kemény László, Döme Károly — Mádi Szabó Gábor, Jani — Tompa László, Maris — Szemes Mari
Rendező: Cserés Miklós dr. (1968)

24.00: Hírek. Időjárás

0.05: Évszázadok muzsikájából
Szerkesztő: Szirányi János
1. Händel: D-dúr concerto grosso op. 6. No. 5. (Liszt Ferenc Kamarazenekar, hangversenymester: Rolla János) (16 p.), 2. Couperin: F-dúr szvit (Gustav Leonhardt — csembaló) (20 p.), 3. Bach: 21. kantáta (Ich hatte viel Bekümmernis) (Nancy Burns, Libuse Márová, Friedrich Malzer, Günter Reich — ének, a Stuttgarti Kamarakórus és a Stuttgarti Bach-Collegium zenekara, vez. Helmuth Rilling) (46 p.), 4. Beethoven: F-dúr andante (Alfred Brendel — zongora) (10 p.), 5. Schubert: G-dúr mise (Lucia Popp, Adolf Dallapozza, Dietrich Fischer-Dieskau — ének, Bajor Rádió énekkara és szimfonikus zenekara, vez. Wolfgang Sawallisch) (22 p.)

2.00: Hírek. Időjárás

2.03: Szózat

A MAGYAR RÁDIÓ KÜLFÖLDRE SZÓLÓ ADÁSAI (RADIO BUDAPEST)
(rövidhullámú frekvenciák — magyar idő szerint)

Angolul
Észak-Amerika számára 4.00—5.00: 5970, 9835, 11910 és 15220 KHz
Európa számára 23.00—24.00: 6110, 7220, 9835 és 11910 KHz
Németül 19.30—20.00: 7220, 9835, 11910 és 15160 KHz és 21.30—22.00 (vasárnap kivételével); 14.00—15.00: 7220, 9835, 11910 és 15135 KHz (vasárnap); 19.00—20.00: 9835, 11910 és 15160 KHz (vasárnap)
Magyarul (Szülőföldünk)
Európa számára 20.00—21.30: 7220, 9835, 11910 és 15160 KHz; 13.00—14.00: 7220, 9835, 11910 és 15135 KHz (vasárnap) és 15.00—16.00
Dél-Amerika számára 24.00—1.30: 9835, 11910, 13695 és 15160 KHz (vasárnap 2.00-ig)
Észak-Amerika számára 2.00—3.30: 6025, 9835, 11910 és 15220 KHz (vasárnap 4.00-ig)
Ausztrália számára 11.30—13.00: 15160, 17770 és 21550 KHz
Oroszul
5.00—5.30; 17.00—17.30-ig: 3955, 5970 és 7220 KHz
Románul
5.30—6.00; 17.30—18.00: 3955, 5970 és 7220 KHz
Horvátul
6.00—6.30; 18.00—18.30: 3955, 5970 és 7220 KHz
Szlovákul
6.30—7.00; 18.30—19.00: 3955, 5970 és 7220 KHz
Szerbül
7.00—7.30; 19.00—19.30: 3955, 5970 és 7220 KHz
Ukránul (szerdán és szombaton) 18.00—18.30; 22.00—22.30: 6075, 9410 KHz (1994. márc. 6-ától 6075, 9565 KHz)

Hullámhosszak
21550 KHz = 13,92 méter
17770 KHz = 16,88 méter
15220 KHz = 19,71 méter
15160 KHz = 19,79 méter
15135 KHz = 19,82 méter
13695 KHz = 21,91 méter
11910 KHz = 25,19 méter
9835 KHz = 30,50 méter
9410 KHz = 31,88 méter
7220 KHz = 41,55 méter
6110 KHz = 49,00 méter
6075 KHz = 49,38 méter
6025 KHz = 49,79 méter
5970 KHz = 50,25 méter
3955 KHz = 75,85 méter
(Érvényes 1994. március 27-ig.)

1994

Mersits Priska

Mayza.

Magyar Florlap 1972/124 II. old.

Mersits Pivioska
rajza.

Magyar Hirlap 1972/229 III. old

Mersits Piroska

rajza

Magyar Hirlap 1974/185 8.o.

Mersits Piroska

Nagza.

Magyar Ifjúság 1972/166 11. old.

Mersits Prioska

rajza

Banátok.

Magyar Hirlap 1972/15 II. old.

Mersits Piroska
rajza.

Magyar Elővilág 1972/257 III. old.

Mersits Piroska
rajza.

Magyar Hirlap 1972/8 II. old.

Mersits Piroska

rajza

Magyar Hirlap 1974/129 8.

Mersits Piroska

"Utcán" című képét bemutatja a lap. Repr.

Fenti képet lásd: Deresz Károly-nőalakot ábrázoló-rajzának hátlapján.

Élet és [1]rodalom, Bp. 1977. május 21. XXI. évf. 21. sz. 1o. lap.

MDK

Mersits Piroska

Müterem
Modell

O.M. Képzőmüv. Főisk. Ifjusági Köre.
Karácsonyi Kiáll. 1946.

Mersits Piroska

Festmény, cim nélkül

Migyüjtő, 1972/2, 29. l.

Marsics Piroska MDK

Rózsák, olf.

Vörösberény, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

Mersits Piroska, [festő]

Kiállítása a MAHART kultúr-
termében látható

— : Közlemény 11.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 25.

Mersits Piroska, grafikus

Gazdag szerénység

Pest megye kórházaiban rendszeresen tartanak tárlatokat: gyógyintézmények is szolgálják a közművelődést sajátos eszközeikkel. Vácott *Mersits Piroska* tusrajzai szerepelnek. Nemrégiben volt önálló kiállítása Szobon és Nagymaroson, s ott is elsősorban a Dunakanyar és a Balaton vizuális értékeit láttamozta. Ezúttal tusrajzaira korlátozta bemutatkozását. Korrekt, tiszta lapok idézik az ágakra csupaszodott őszi fákat és a mindig ballagó, valahová igyekvő és valahonnan érkező asszonyokat. Mersits Piroska művészetében a táj emberi tartalmát fedezzük fel.

Losonci Miklós: Gazdag szerénység.
Pest megyei Hírlap, 1982. máj. 25.

Mersits Piroska, [festő ?]

„Hajózás festőszemmel" c. kiállítása megtekinthető a MAHART kultúrtermében.

— : Közlemények 11.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 20.

Mesits Piroska, festő

Kiállítása a MAHART kultúrtermében tekinthető meg.

← : Közlemény 10.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 22.

MERSITS PIROSKA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII RÁKÓCZI ÚT 30

1971 OKTÓBER 8-31

„Légy hát, akár az állatok,
oly nyersen szép és tiszta,
bátran figyelj, mint ők figyelnek,
kegyetlen titkaikra."
(Pilinszky János: Magamhoz)

Mersits Piroska pedagógus-művész. Ha játszani akarnék a szavakkal, azt is írhatnám, hogy művész-pedagógus; hiszen a jó művész mindig tanít – ezreket, évezredeket, a jó pedagógus pedig művész – az embernevelés művésze. Közel két évtizedes rajztanári munkájának fő célja nem rajzolni-testeni megtanítani a gyerekeket, hanem a nézni tudástól a látni tudásig elvezetni őket, megéreztetni velük a színek világának hangulatait, érzelmi-értelmi töltéseit. Eddigi tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a vizualitás segítségével nagyon közel lehet kerülni a kisiskolások és a kamaszok világához. Bizonyára ez a minden nap, minden órában megújuló harc az újabb tudásanyag befogadtatásáért a padban ülők bizalmáért eredményezi, hogy Mersits Piroska gondolat-érzelem és színvilága minden emberi megpróbáltatásból főnixként támad fel. Magánéletének problémái, a kórház, a másokat megbénító betegség – az ő művészi énjét mindez gazdagította, új ízekkel, hangokkal, hangulatokkal, színekkel bővítette. Milyen is Mersits Piroska világa? „Nyersen szép és tiszta", mint a gyakran kegyetlen titkú élet, melynek valamennyi rezdülését felfogja az asszonyok érzékeny szeizmográfjával, s képeivel őszintén válaszol ezekre az impulzusokra. Tojástemperái, gvassai, grafikái egyértelmű, magyarázatot nem igénylő, közérthető nyelven szólnak, mégis tudnak újat mondani a bennünket körülvevő világról. A várakozás mint életforma mély, lélektani, megkomponált képein – Várakozás – egy hangulat közös állati és emberi vonásait adja vissza. Templomképei, kápolnái úgy tükrözik az áhitat és a furcsa meghatottság érzeteit, hogy szinte halljuk hozzájuk az orgonát a kórust. A természet sárgái, zöldjei, barnái, kékesfehérek, cinóberek és ólomszürkék tökéletesen olvadnak össze vagy válnak el – a téma igényeinek megfelelően – a lilláktól, türkizektől, lángoló koralloktól. A színgazdagság még kubisztikus, konstruktív képein sem eredményez értelmetlen, rikító tarkaságot. Ami számomra rendkívül érdekessé teszi Mersits Piroska képeit, az a nőiesnek nevezett levegő, mely minden nőiessége ellenére nyers és kemény; ám keménységében és nyersességében is megőrzi tartózkodóan nőies érzelmiségét. Gyakorta telítődik megértő, elnéző, szomorkásan mosolygó humorral – Társas magány, Két világ. Portréi emberismeretről és emberszeretetről tanúskodnak. Megérzi modelljei lelkiállapotát, hangulatát. Tomi, a Kék-lila mind-mind egy-egy remekbe sikerült lélekrajz. Elkap egy szemvillanást, egy mozdulatot, mely mögött megérzi az egész ember tartását, viszonyát a világgal legyen az serdülő fiú vagy copfos kislány, hazatérő kosaras parasztasszony, vagy gondolataiba mélyedő férfi. Természet- és emberszeretete a két- és négylábúakat is magához öleli: a mindent tudó és látó, lesbenálló macska, a galambdúc, egy pulit formázó fekete pamutgombolyag, a szivárvány színeiben pompázó kakasok éppúgy a városi és falusi ember közvetlen környezetét alkotják, mint a házak, utcák, udvarok. Az érzelmek csapongása színeiben, formáiban, letisztul, kikristályosodik.

Így tud nézőiből is kiváltani emóciókat, olyanokat, melyek kiegészítik, felfokozzák az övéit, teljessé teszik a művészi élvezetet. Nem önmagának és önmagáért alkotó művész, csak törekszik önmaga kifejezésére mindabban, amit másoknak, másokért hoz létre. Nem hivalkodó ember, szerényen háttérben marad. Úgy véli – és meggyőződésem, hogy helyesen –: beszéljenek helyette rajzai, akvarelljei, pasztelljei. Ő maga nem a szavak embere. Belülről formálódott öntörvénnyé lett emberi-művészi tartásával, a szűk idő szabta keretek között születő műveivel, önmaga egyre erőteljesebbé, szebbé, tisztábbá való kifejezési formáival szól a világhoz. Örömről, bánatról, magányról és keserűségről, boldogságról és betegségről, ártatlanságról, szépségről, és tisztaságról – a természet és az élet kegyetlen titkairól – mondja el nekünk mindazt, amit ő maga már tud vagy tudni vél. Kézenfogva vezet az általa ismert ösvényeken, s ha egyértelműen optimista jövő képét nem is festi elénk, de nyers őszinteséggel, mely művészetének alaphangját képezi, bennünket is kényszerít önmagunk, életünk, a világ igaz megítélésére.

NEMES G. ZSUZSANNA

GYERTYAFÉNYNÉL

VÖRÖSBERÉNYI TEMPLOM

1945–1949: Bernáth Aurél növendéke a Képzőművészeti Főiskolán,

1950–1960: alapító tagja és gyakori vendége a vörösberényi pedagógus-művésztelepnek,

1960: tanulmányút a Szovjetunióban,

1963: kiállítás a Május 1. moziban.

Résztvett az alábbi tárlatokon:

Képzőművésznők Nemzetközi Kiállítása (Műcsarnok), Úttörők a művészetben (Műcsarnok), Dolgozó Emberek Között (Ernst Múzeum). Pedagógusművészek Országos Kiállítása (Építők Rózsa Ferenc Kultúrháza).

A pedagógus-művészek „Épülő Budapest" c. pályázatán I. díjat nyert. Részt vesz a XI. kerületi Hazafias Népfront szinte valamennyi kiállításán. Gyakori vendége a nagymarosi és zsennyei művésztelepnek.

VÖRÖS KAKAS, 1962.
tempera és pasztell, 42x61 cm

TOMI, 1964.
pasztell, 55x41 cm

ABLAKBÓL, 1964.
pasztell és kréta, 42x60 cm

RAVATAL, 1964.
tojástempera, 50x70 cm
Magántulajdon

ZÖLD KAKAS, 1966.
tojástempera és pasztell, 61x70 cm

SÁRGA KAKAS, 1966.
tojástempera és pasztell, 51x70 cm

VIDÁM SZÍNHARMONIA

VÁRAKOZÁS, 1966.
pasztell, 70x51 cm

TEMETŐBEN, 1966.
tojástempera és kréta, 85x61 cm

HAZAFELÉ, 1967.
tojástempera és pasztell, 86x61 cm

VIDÁM SZÍNHARMÓNIA, 1967.
tempera, 43x61 cm

VÍZIÓ, 1967.
tempera és pasztell, 42x60 cm

ZSENNYEI TEMETÉS, 1967.
tojástempera és pasztell, 69x98 cm

KÉT VILÁG, 1968.
pasztell, 46x65 cm

VÖRÖSBERÉNYI TEMPLOM, 1969.
tojástempera és pasztell, 86x61 cm

GYERTYAFÉNYNÉL, 1969.
tojástempera és pasztell, 86x61 cm

BUDAFOKI KÁLVÁRIA, 1969.
kréta, 48x70 cm

NYITÁS ELŐTT, 1969.
kréta, 47x69 cm

HALÁSZ SZERTARTÁS, 1969.
tojástempera és kréta,

KÁPOLNA, 1969.
pasztell és tojástempera, 85x61 cm

KÉK-LILA, 1970.
pasztell és tojástempera, 86x60 cm

TÁRSAS MAGÁNY, 1970.
tojástempera, 45x66 cm

TORNÁCRÓL

GRAFIKA

EGYHANGÚ ÉLET, 1970.
tojástempera, 61x86 cm

MŰTEREMBEN, 1966.
filctoll rajz, 20x29 cm

TORNÁCRÓL, 1967.
ceruza rajz, 28x41 cm

KÉK VILÁG, 1969.
kollázs és tempera, 30x46 cm

ÜRES JÁTSZÓTÉR, 1969.
filctoll rajz, 20x29 cm

ŐSZI ALKONY, 1970.
tempera és pasztell, 28x41 cm

TOMI

MERSITS PIROSKA FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA ✶ FÉNYES ADOLF TEREM ✶ BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30. ✶ 1971. OKTÓBER 8–31. ✶ A kiállítást rendezte: FRANK JÁNOS ✶ A katalógust tervezte: VAJDA LAJOS ✶ Fotó: PETRÁS ISTVÁN ✶ Felelős kiadó: A Kiállítási Intézmények igazgatója ✶ 71 14 542 NyV Balassagyarmat 500 füzet ✶ Felelős vezető: Bednár Károly ✶ (Magyar Hirdető)

Mersits Piroska, festő

Álomfestőnk

Ha költőien hangzik is: egy *alkonykék szemű* asszonyról kell beszélnem. Festőművészről, akinek alkonykék szeme van. És ez a szín szivárog át valahogy képeibe is. Talán életébe is. Van benne valami szomorúság. És állandóság. És tisztaság.

Ez a szín lobogott ifjúságában is. A Képzőművészeti Főiskolán, ahol diáktársainak és tanárainak és ecsethordozóinak kedvence és libbenő üdvöskéje volt, amikor bolondított és bolondult, úszott fiatalságában „szőkén örvénylő" hajjal. Nem tudom, jó-e, ha valaki ennyire szép, ennyire vonzó, úgy képzelem, ez csak árt a művészetének. Mert nem a munka, hanem az élet felé hajtja.

De félre a tréfával, *Mersits Piroska* mindig ilyen volt, ilyen fizikailag is szép ember — alkonykék szemű. A legtöbb szem, ahogy mondják, a lélek tükre. Nála, azt mondanám, a lélek fátyla. A legtöbb szem elevenen él, mozog, ékeskedik, önálló lélekgolyó — szinte magát az embert, a személyt érzékeljük benne. Ez a szem, ez az alkonykék szem nem ilyen. Mintha sohasem lenne vége. Mintha befelé tartana, még, még beljebb, egyre **titkosabb és rejtélyesebb tájak felé**, mintha befele zuhanna az ember, egy belső tájba, mely mélyen csillanó ködbe vész. És hol az ember? Hol van Mersits Piroska?

Bernáth Aurél tanítványa hamar rászokott a kékre — mestersége révén is. Nem volt nehéz mesterétől eltanulnia. (Különben, ha belegondolunk, Bernáth Aurél rendkívüli nagy hatással volt vagy harminc év festőnemzedékére. A kismesterektől a nagyokig mindenütt megtaláljuk kezenyomát, ecsetkezelési technikáját, szín-vonulását. És léleknyomát.)

Ám megtaláljuk Mersits Piroska képein Van Gogh, Edvard Munch, sőt Farkas István hatását is. Úgy érzem, nemcsak a súlyos kékek vonzalmát tanulta tőlük, hanem a kontúros formaképzést. A tömböket, az egységbe foglalást — valamilyen módon az oldhatatlanságot. Ez a kettősség jellemzi Mersits munkáit. Az eloldódó, elfolyó, tájbafákba folyó kék — és a föltartóztató, kontúros forma. Képeibe ily módon valami groteszk elmozdulás, finom fájdalom lopódzik.

Hova vezet ez a kék, a kék szem és a kék festék útja? Befelé. A fák mögött újabb fák állnak, a hegyek mögött további hegyek. Az utak nem összefoglalóak, hanem szerteágazók, földekbe veszők. Még beljebb. Mint a szem mélyére. Egyik táj-fátyol után jön a másik. Mint valami lélekmatrica, hiába vonjuk le egyiket a másik után, újabb következik. Benn van a táj. Magányosan. És nem tudjuk meg, ki lakik ott.

Mert ezeken a tájakon az emberek nem beszélnek. Tévetegen, hirtelen azt akartam mondani: nem élnek. Vagyis — nem ebben az időben, nem egyszerűen a mi századunkban élnek, hanem valami időnkívüliségben, földöntúliságban. Éppenhogy csak itt vannak, mintha csak *időznének* egy nagyobb út előtt. Festmény-emberek, szín-emberek, kék emberek. A kék szem emberei.

Mintha a festő szeme megállította volna útjukon, megdelejezte volna őket ecsetjével. Az alkony kék pillanatában.

Ezek az emberek a mozgás dermedtségével menetelnek. Az a cím ugrott az eszembe: *A fák állva halnak meg.* Ezek az emberek, fa-emberek egymáshoz dőlve, valami nagy menekülésben haladnak — de jóformán meg sem mozdulnak.

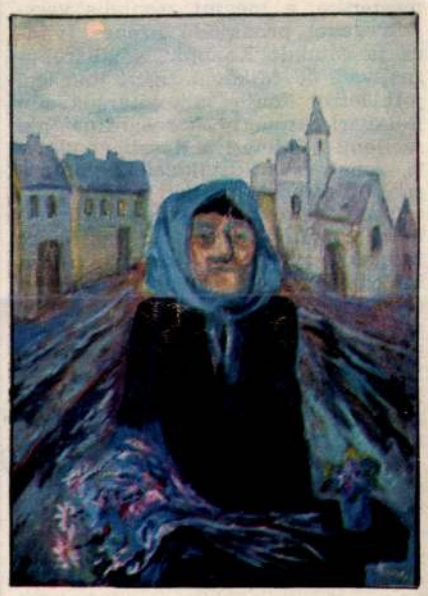

Elhervadtak
KÉKESDY KÁROLY FELVÉTELEI

Mintha világvégi tájakon haladnának, ahol a lépés végtelen.

Irreális világ. Akkor tetszik ki igazán, mikor címeket próbálunk adni a képeknek. Fák... fák között... fák alatt... Úton... Útkereszteződésben... Elhervadtak... Páratlanul... Házak között... Mondjuk azt, „sehol-világban"?

„Hol készült ez a festmény? Volt modellje? Hol van ez a táj? Visegrádon? Vörösberényben?"

A szem mosolyog. Megbocsátja faggatózásomat: „Tudod, hogy nálam semmi sem valódi..."

„Az igazat mondd, ne csak a valódit..." — rebben belém József Attila szava. Ez az az út, ahova Mersits Piri ecsetjének vonala is tart. A táj — csak ürügy, a fa csak ürügy, hogy egy másik tájat, egy másik fát érzékeltessen. Egy beljebb fekvő tájat, egy beljebb fekvő erdőt, talán éppen „egy nagy, sötétlő erdőt..."

Mert nagyon nagy utat járt be Mersits a főiskola elvégzése óta. Hosszú asszonyi, emberi és lélekutat. És keresztül az erdőn. A nagy, sötétlőn. Amelyen elég volt átvágni. Amely irreális fényben ragyog, és lombjaival hatalmasan suttog.

Mersits Piroska

Páratlanul

Reálisan is menetelnie kellett. Rajztanár volt huszonöt esztendőn keresztül. Hittel és hatalmas erőfeszítéssel tanította tanítványait. Büszkén szállította külföldre tanítványainak rajzait. Mikor a tanítást abbahagyta, akkor kezdett igazándiból festeni. Előtüremkedtek a fiatalkori látomások. Volt ereje újrakezdeni. Maga erejéből újra megteremtenie önmagát, az egyedi festőt. Aki befelé hanyatló tájakon, az alkonykék szem nyomvonalán saját magát festi. Sok képet csinált azóta. Eredeti világa van. Olyan képek, melyek a lélek régióiba vezérelnek. Ahol jó az ő meséjében, kékségében-szépségében élni.

Számtalan budapesti kiállítása volt, a nézőközönség megszerette. Elhalmozták vidéki meghívásokkal, Vácról, Szobról, Nagymarosról és most Martonvásárról több értékes első díj birtokosa, kiállításon vett részt Amszterdamban, Hamburgban.

Ez a reális út, a munka-út. Mint mondom, van nagyobb is. A „kék út". Az álmok útja. Ahogy azt az alkonykék szem látja. Ahogy nagy költőtársa és költőelődje látta, Juhász Gyula:

És minden dolgok mélyén béke él
És minden tájak mélyén csend lakik
S a végtelenség összhangot zenél
S örök valók csupán mély
álmaink...

GYURKOVICS TIBOR

az inkább drámavázlatot, di darabot, a kézirat fő- két húzónév se tudta iga- eszteni a világ színpadain, azai pályán színre vitték is. Károly éles szeme és vizionáló fantáziája azon- kor elolvasta Nagy Judit meglátta ebben az „itt darab lehetőségét. (Különpen azzal vált már régen hősévé, hogy először- m-darabokat formál át művekké.) Persze, tudta, sok munkát kell belefek- szólt" először is a Nagy- túlsó oldalára, az Ope- zba, ráér-e ott Seregi ert olyan rendezőre volt aki zenés színpadon profi, én, hogy ezt a mulatsá- és kajánul abszurd ha- csak zenés változatban n jól eladni. Aztán (újra) szavazott társulata leg- bb s egyik legtehetsége- sztagjának, Mikó István- ezt alaposan ki is érde-

ban a nemzeti hovatartozásra utal) igazgatója, Pospisil, Inke László bájosan mulatságos megformálásában úgy felel Kulicska szerkesztő (Benkő Péter kedvesen esetlen és egyáltalán nem Egon Erwin Kischt formázó hírlapírója) a víziút hiányát reklamáló kérdésére: *„Ahol szándék van, ott víziút is van!"* Tehát valamiképp Prága és Pozsony közt is kell lennie! Mintha az ötvenes évek társadalmi hatású hírlapírás nagymesterének, Egon Erwin Kischnek és a modern szatirikus regényírás óriásának, Jaroslav Hašeknek a neve külön-külön is, együttvéve mégsem duplázódott meg a zsenialitás, ahogy egyszerű számtani gondolkodás alapján vélhető lenne. Minthogy mindkettőjüktől idegen műfajban botladoztak, járatlanságuk tünetei bújtak elő. Nem véletlen tehát,

Inke László és Benkő Péter

Benkő Péter, Mikó István és Szabó Gyula KELETI ÉVA FELVÉTELEI

melte, mert vagy tucatnyi olyan ropogós, dallamos, változatos zeneszámmal formálta valódi modern musicallé ezt az előadást, hogy azt bármelyik főhivatású komponista is szívesen vallhatná a magáénak. Végül, de igazán nem utolsósorban a színpadi verselés utolérhetetlen mesterére, a megint zseniális versszövegeket produkáló Szenes Ivánra is rátalált Kazimir, s „összeházasítva" őt Mikóval, igazi musical jött létre. Fontos alkotótársuk lett Bélavári Anna, a koreográfus, aki szellemes, ötletes, a darab gondolati, zenei és stílusvilágához pompásan illeszkedő táncokat tanított be.

Tehát: ahol szándék van, ott nemcsak víziút, de darab is van, létre tudnak hozni egy szórakoztatóan kellemes színházi produkciót. Amelynek fontos része a pompásan mozgó, a színpadot keresztben-hosszában átszelő „valódi" gőzös, meg a többi illúziót keltően működő díszletelem, Makai Péter tervezése. Valósággal „játszanak" a jelmezek is, Székely Piroska tervei alapján.

Mikó István, afféle haseki—kischi, meg mikói—szenesi Osztap Benderként, illetve Mikulások fűtőként vezényli a díszmenetet. Elemében van mint a színpad legjobbja, sokoldalúságában egyedül arra nem képes, hogy a végén színészként zeneszerzőként külön-külön hajoljon meg. Szabó Gyula részeges hajóskapitánya hitelesen dörmög, kívánatosan és humorosan mórikálja magát a Zsurzs Kati—Gór Nagy Mária ledérlánykettős, és feltűnt a magát szinte felismerhetetlenségig elmaszkírozó Nagy Gábor karakteralakítása. Voith Ági mintegy idézőjelben jön be s megy ki, közben a József Attila Színház jó évtizeddel ezelőtti Svejk-musicaljének néhány számát énekli s táncolja el, közjátékával lelkes tapsokat aratva. A hirtelen megbetegedett Vay Ilus helyett a premieren Kovács Iby ugrott be, munkáján nem lehetett észrevenni az idő szorítását. Tándor Lajos, S. Tóth József, Szekeres Ilona, Juhász Tóth Frigyes, Gyimesi Tivadar stílusban maradva egészíti ki a szereplők listáját.

Az alapos színházi megmunkálás után nem lehet tudni, mi maradt meg Kisch és Hašek eredeti szövegéből. A két óriásra jellemző vitriolos szatírából és leleplező társadalomkritikából itt kevés lelhető fel. Mégis egonerwinkischien mozgalmas és jaroslavhasekien humoros, színpadszerűen működő, kissé mai módra abszurdosított modern musicalt látunk. Megtüzdelve korszerű célzásokkal, időszerű felhangokkal.

BARABÁS TAMÁS

A rádöbbenés kínja

SOPHOKLES OEDIPUSA SZOLNOKON

A díszlet ezúttal hatalmas lépcső (Antal Csaba munkája). Akkora, hogy szabadtéren is hatásos volna, nagyszínpadon betöltené a teret, a szolnoki szobaszínházban pedig szinte kitüremkedik a széksorok közé, a nézőtérre. Olyan magas, hogy bizonyos pontjain állni már nem, ülni is alig, leginkább hasalni, csúszni-mászni lehet csak. A lépcsőt vöröses salak borítja. Puhán, nesztelenül esik rajta a lépés, és porzik, porzik kegyetlenül.

Sophokles *Oedipus*a sok mindenre volt már jó — és még több mindenre használtatott fel — a színháztörténelem során. Hisz van benne nép — minden korban és minden rendben gyurmamódra alakítható kórusszöveggel. És vannak benne figurák, akik örökkön bonyolult viszonyrendszerükkel együtt minden korban és minden rendben könnyedén aktualizálhatók. Persze főként azért, mert aktuálisak.

Holott az *Oedipus*ban — nem történik semmi. Miként Kosztolányi írta egy régi előadás kapcsán, már minden megtörtént, mire az előadás elkezdődik. Mindössze annyi van hátra — és benne —, hogy ami történt, a tragédia, tudatosuljon a főhősben, meg környezetében. S hogy beteljesedjen a vég meg a végzet.

Szolnokon rendezőt avatott a színház — okosan szobaszínházi produkcióval. Dicséretes a színház vezetőinek óvatos merészsége: Vörös Róbert amolyan „házikísérletnek" indult, önkéntesekkel létrehozott előadását végül felvette a színház hivatalos műsoridejébe.

A szolnoki előadás népe — lepusztult, pestisben, nyomorban megrokkant csőcselék. Alaposan megkurtított szövegüket alig érthetően mormolják-sikítják-dadogják el, miközben lomhán vonszolják magukat a salakban. Már nem emb-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR KÖZLÖNY BUDAPEST IX. ÜLLŐI ÚT 51

Mersits Piroska

1021

Mersits Piroska rajza

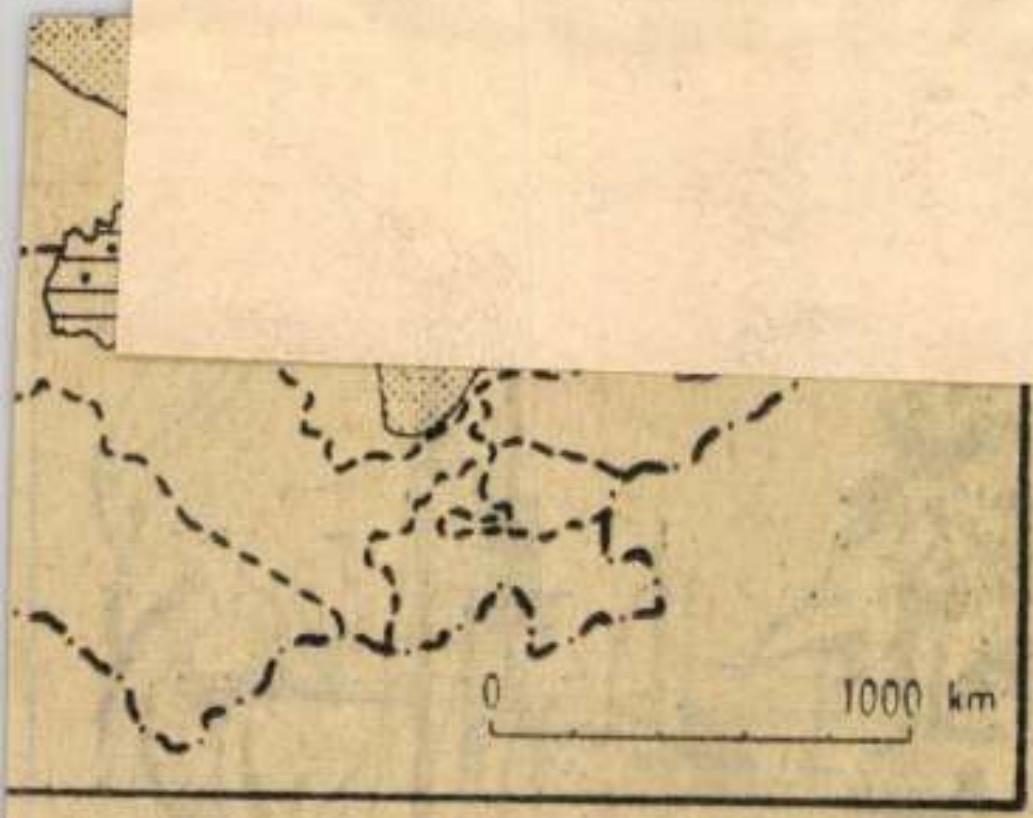

azok, akik a városiasodó kolhozközpontokba akarnak költözni. *Nem pusztán lakáskörülmények — életformák megváltozásáról van szó.*

A tekintélyes svájci polgári *Neue Zürcher Zeitung* „Brezsnyev grandiózus agrártervei" címmel kommentálta a nem feketeföld-övezet fejlesztését. A terv valóban grandiózus, de hadd tegyük hozzá: nemcsak mezőgazdasági jellegű. Jóval több annál.

HALÁSZ GYÖRGY

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Hírlap

1922 JUN 17

Mersits Piroska

1921

Mersits Piroska rajza

rűsített Petőfiét és Botevét, a prózában Móricz Zsigmondét és Elin Pelinét. Nem vettek tudomást sem a magyar, sem a bolgár irodalom hagyományának más ágairól, sem a szocialista realizmusnak arról az irányzatáról, amelyet Babel vagy Leonov, Brecht vagy Aragon műve fémjelzett.

Bár mindez a bolgár irodalom olyan súlyos devalvációjához vezetett, hogy olvasóink az ötvenes évek közepén már bizalmatlanul fogadtak minden könyvet, ha szerzőjének a neve ov-ra vagy ev-re végződött, mégis tévednénk, ha

1972 SEP 16

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Hírlap

Mersits Piroska

1021

Mersits Piroska rajza

egy-egy metaforába sűríti a darabról és az előadásról alkotott kritikusi véleményt.

Kritikát írni egy színházi kritikákat tartalmazó kötetről? Nem lehetetlen feladat, de a bírálót elborzasztja az a — persze való színűtlen — lehetőség, hogy most amikor soha nem látott számban jelennek meg színikritikai gyűjtemények, egyszer a színikritikákról írt kritikák is kötetben fognak megjelenni, amelyről valaki ismét csak kritikát fog írni. Ezért is született ilyennek ez a néhány mondat, nem kritika akart lenni, csupán tisztelgés egy olyan kritikus előtt, aki rövid, néhány gépelt oldalas írásokból is — ez a kötet a bizonyíték rá — életművet tud építeni.

Bátki Mihály

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Mersits Piroska

1021

Barátok — Mersits Piroska rajza

1972. JANUAR 15, SZC

s tervei

megalapozottság fokozására, és a *ávlati tervezés* szerepének növelésére; a vállalatok operatív *önállósága* és *anyagi felelőssége* körének bővítése, a vállalati kollektívák összefogása tevékenységük eredményessége érdekében; annak elérése, hogy a gazdasági irányítási és elszámolási módszereknek az eddiginél fontosabb szerepet biztosítsanak; törekvés arra, hogy az eddiginél fokozottabban *hasznosítsák azokat az áru-, pénzviszonyokat,* amelyek az egységes népgazdasági terv keretein belül bontakoznak ki. Ezeknek közös rendeltetése egyébként az, hogy biztosítsák a dolgozók egyéni és csoportérdekei, valamint a társadalmi érdekek és célok közötti harmóniát.

Az új ötéves tervidőszakban a KGST-országok jelentős mértékben növelik a termelőeszközök és a közszükségleti cikkek gyártását.

Egyes gyártmányok termelése a KGST-országokban

Gyártmányok	1970	1975
Villamos energia (milliárd kWó)	987	1400
Acél (millió t)	156	200
Műtrágya (millió t hatóanyagra átszámítva)	20,5	32
Szövet (millió m²)	13,1	16
Cipő (millió pár)	1057	1300

Nagy fellendülés következik majd be a *mezőgazdaságban.* A mezőgazdaság növekedési üteme gyorsabb lesz, mint az előző tervidőszakokban. A KGST-országok többségében

nyoztak elő, melyek azt célozzák, hogy az eddiginél fokozottabban használják ki a nemzetközi szocialista munkamegosztás előnyeit.

A szocialista integráció kibontakoztatására irányuló komplex program gyakorlati megvalósítása azt fogja eredményezni, hogy *megerősödik* a KGST-országok népgazdasága, *szorosabbá* válik ezen országok együttműködése, sikerül biztosítaniuk a szükséges berendezéseket, nyersanyagokat és alapanyagokat, elérik a *legmagasabb műszaki színvonalat,* magasabb szintre emelkedik a *munkatermelékenység,* szakadatlanul növekedni fog a lakosság *életszínvonala,* és végül tovább fog szilárdulni a szocialista közösség védelmi ereje.

A KGST-országok egymással folytatott külkereskedelmének vo-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Mersits Piroska

1972 JAN 18

1021

MAGYAR HÍRLAP

Mersits Piroska rajza

MAGYAR HIRI

Magyar Agrá[illegible]

Mezőgazdászok fóruma

A budapesti Szabadság téren, a televízió és a Technika Házának hátsó földszintjén három szűk szobában, meg egy kis klubteremben működik a 15 ezer tagot számláló *Magyar Agrártudományi Egyesület*. Húsz éve alakult, 553 taggal. A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének tagegyesületeként szervezték meg. Ma is az MTESZ tagja. Létrehozását *a mezőgazdaság fejlesztése indokolta*. Szükség volt agrárterületen is olyan társadalmi szervezetre, amely tömöríti a szakemberek legjobbjait, és társadalmi úton mozgósítja

repe van a mezőgazdasági tudományok fejlesztésében, a tudomány és a gyakorlat szükséges egységének kialakításában, az agrárértelmiség szakmai és ideológiai továbbképzésében, a nagyüzemi szocialista mezőgazdálkodás módszereinek kidolgozásában. A mezőgazdasági termelés új irányítási rendszerében a MÉM *az eddiginél is nagyobb mértékben kíván támaszkodni a tudományos egyesületek, a társadalmi szervezetek, mindenekelőtt a Magyar Agrártudományi Egyesület munkájára*. Ezért kötött meghatározatlan időre megállapodást

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL -7.

Magyar Hirlap

Mersits Piroska

1021

MAGYAR HIRLAP

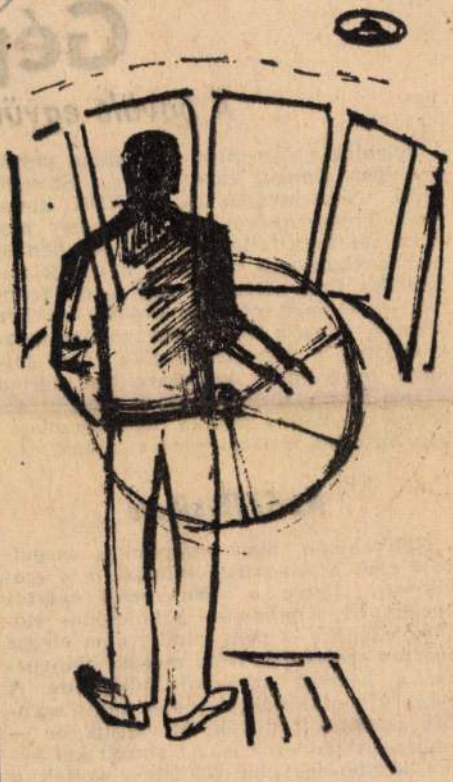

Mersits Piroska rajza

Gép

A bővülő együt

Jelenleg valamennyi szocialista ország *textilgéphiánnyal küzd*. S bár a Szovjetunió, Csehszlovákia és az NDK kimagasló eredményeket ért el egy-egy modern géptípus fejlesztésében, ezekben az országokban sem elegendő a gépek választéka. Ez a helyzet — bár régóta fennáll —, *hatásait csak az utóbbi években érezteti*, mivel a KGST-országokban megkezdődtek a fogyasztási cikk ipart fejlesztő programok. Az igényekhez mérten a textilruházati ipari gépek fejlesztésében, a marketing munka összehangolásában bizonyos *fáziskésésben* vagyunk.

Az SZTB sikere

Nyilvánvaló, hogy számunkra *megoldást csak a szocialista integráció, a szakosított, illetve a kooperációs gyártás hozhat. Ez azonban* — a kölcsönös előnyök ellenére — még mindig *nem eléggé gyorsan szélesedik*. Nem mintha hiányozna, a készség az együttműködésre. A gyors kibontakozásnak néha gátat szabnak az ipari tradíciók, és valljuk be — szubjektív tényezők is. Az elmúlt két évben kisebb-nagyobb zökkenők voltak a szocialista gépimportban, és különösen az alkatrész beszerzésekben.

Egyetlen ország sem képes az igények- [illegible] fejleszteni gyártási kapacitá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

Mersits Piroska festőművész

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

1971 OKT 9

Szücs Lóránt, Zempléni [illegible], Szabó Andrea és a Filharmónia Együttes.

Kiállítások 1021

MERSITS PIROSKA festőművész kiállítása a Fényes Adolf Teremben. Megnyitó: október 8-án.

NSZK KÖNYVKIÁLLÍTÁS az Ernst Múzeumban. Megnyitó: október 11-én.

Mersits Piroska

TÁJKÉPEK, „CSATÁK" UTÁN

Ha megkérdeznék: milyennek láttam Mersits Piroska festőművész kiállítását a nemrégiben megnyílt Ferencvárosi Pincetárlaton, mindenekelőtt azt kellene elmondanom, hogy milyen képzettársításokat keltettek bennem a képek, az emberi magányra látó ablakok, gyerekkorunkra csukott ajtócskák. Holdfényes álmok sugárzó felületei meszelt falakon, kútkávákon, havas kék árnyú hegyoldalakban, de mindig egy láthatatlan üres középpont felől nézve úgy, ahogy belőlünk nyílnak befelé a színek és formák nyiladékai emberségünk, szellemi világunk mélyebben megélt tartalmaiba.

Micsoda „tájképek" ezek! Tájképek, „csaták" után, de úgy, hogy a részvét, a szeretet eltakarja a borzalmakat: világháborús drámákat, káini testvérgyilkosságokat, nemzeti gyalázatokat. Hisztérikusan vonagló hegyi-utcácskák kobaldkék dermedt sárbugyrai, egy öregasszony elárvult háta a kútnál — Mersits Piroska művészete nem a múltat, az emlékek jelenét mondja, miközben mégis világot épít hitből, szeretetből, szeretetből és részvétből való világot. Kódjeleket fest minden ecsetvonással, ezért dinamikus a képeiben a mozdulatlanság is, a hold-csönd egy város főterén, s ha már kimondtuk, tegyük hangsúlyosabbá a csöndet, mely hangélményt jelöl, nem siketséget. Minden festménynek külön hangja van, külön zenéje akár egy kék szimfónia a formák és színek egybehangzásában. De mitől van az, hogy a szemlélőnek egyszerre csak olyan érzete támad, mintha háttal állnának a fák? Hogy mintha egy nyikorgó léckapu nyitná az üres éjszakát? Mi a megfoghatatlan dráma ebben az idillben, e kiállítás képeiben? Nem tudjuk. Nem tudhatjuk szavakkal kimondani azt, amit csakis így lehetett kimondani, e befelé nyíló, táruló, világító felületekkel. Jelentős művészegyéniség világába léptünk.

Mezei András

ÉLET ÉS IRODALOM Bp. 12
1976. dec. 4. XX. évf. 49. sz. 12. lap.

[illegible]

[illegible] 39-ben megmentette Marie [illegible]toinette-et a Versailles-ra tö[illegible] népharag elől.

A köztársaság számára persze, [illegible]nte valamennyi de Latour ha[illegible]iruló. Gondolom, Mária Józse[illegible]sem lehetett másfajta.

Bár, amióta megrontottak a ti[illegible]nyolcadik századról szóló re[illegible]nyek és filmek, hajlamos va[illegible] demokratizmussal [illegible]árnoknak, házita[illegible] forradalom és a [illegible]i között vergődő [illegible]zelni a szerelme[illegible]árhogy volt, ima[illegible]lomása ma eltölt [illegible] Kár, hogy talán [illegible]eg: Pyrker János [illegible] a család mely [illegible]leszármazottjától [illegible] a kis remekmű[illegible]ogy miért titkol[illegible]i volt József, aki [illegible] Máriát?

[illegible]apcsányi László

Gyűjteménye kiemelkedő darabjai éppen e két — látszólag ellentmondó — törekvés egymásra találásának szülöttei. Költészete legmarkánsabb alkotásait az apró rezdülések és nagyívű lobogások szerencsés egybeforrasztása jellemzi. A maga városba szakadását nem apró jegyzetei, hanem *A szökött ló elégiája* mondja el legszenvedélyesebben: éppen az áttételes emelkedettség révén megragadóan, emlékezetesen. A *Viola d'amour* száz mozaikja a szerelem hétköznapjairól nem a pontos részletek, hanem e részleteket egymásba kulcsoló lírai lendület által képes a teljesség benyomását kelteni. Az *Alkalmi vers a fasizmus ellen* vagy a *Hírek Argyélusnak* ciklus darabjai szintén kis rezdüléseket is megörökítenek. Ám e töredékes elemek a költő egyetemességbe emelő gondolata és indulata révén telítődnek költői hevülettel. Amikor a részeket egésszé ötvözi a poétai lobogás, a rezdüléseket maradandóvá fokozza a lírai szenvedély.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mersits Piroska

1921

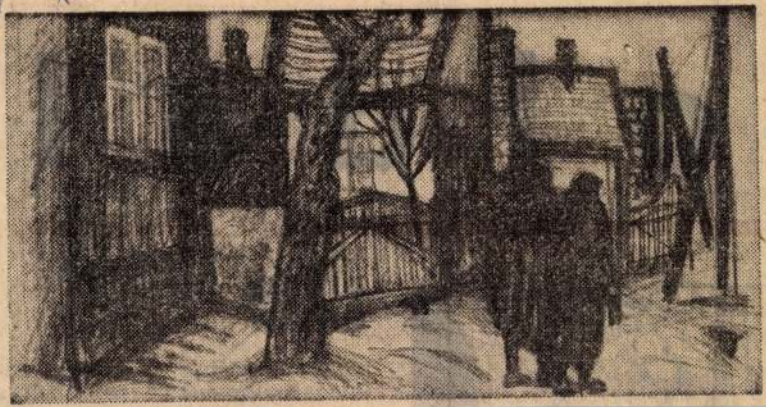

Mersits Piroska: Utcán

oldal

SIKER

A televízióban a Színházi Album műsorvezetője beszámolt a

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt

2001. március 6-án, kedden

az alábbi programokra:

17.00 órakor

MERSITS PIROSKA

(1926 – 1988)
festőművész

gyűjteményes kiállításának
megnyitója

A kiállítást megnyitja:
GYURKOVICS TIBOR
költő

A kiállítás megtekinthető: 2001. március 6 - április 8-ig

A megnyitó után

SZERETI ÖN GYURKOVICSOT?

Irodalmi találkozó
a képtár könyvtárában

A költővel
FÁBIÁN LÁSZLÓ
író,
az Életünk igazgató főszerkesztője
beszélget

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY

Szombathely, Rákóczi F. u. 12.
Tel.: 94/508 800, Fax: 94/314 096
E-mail: szkeptar@elender.hu
www.elender.hu/~szkeptar

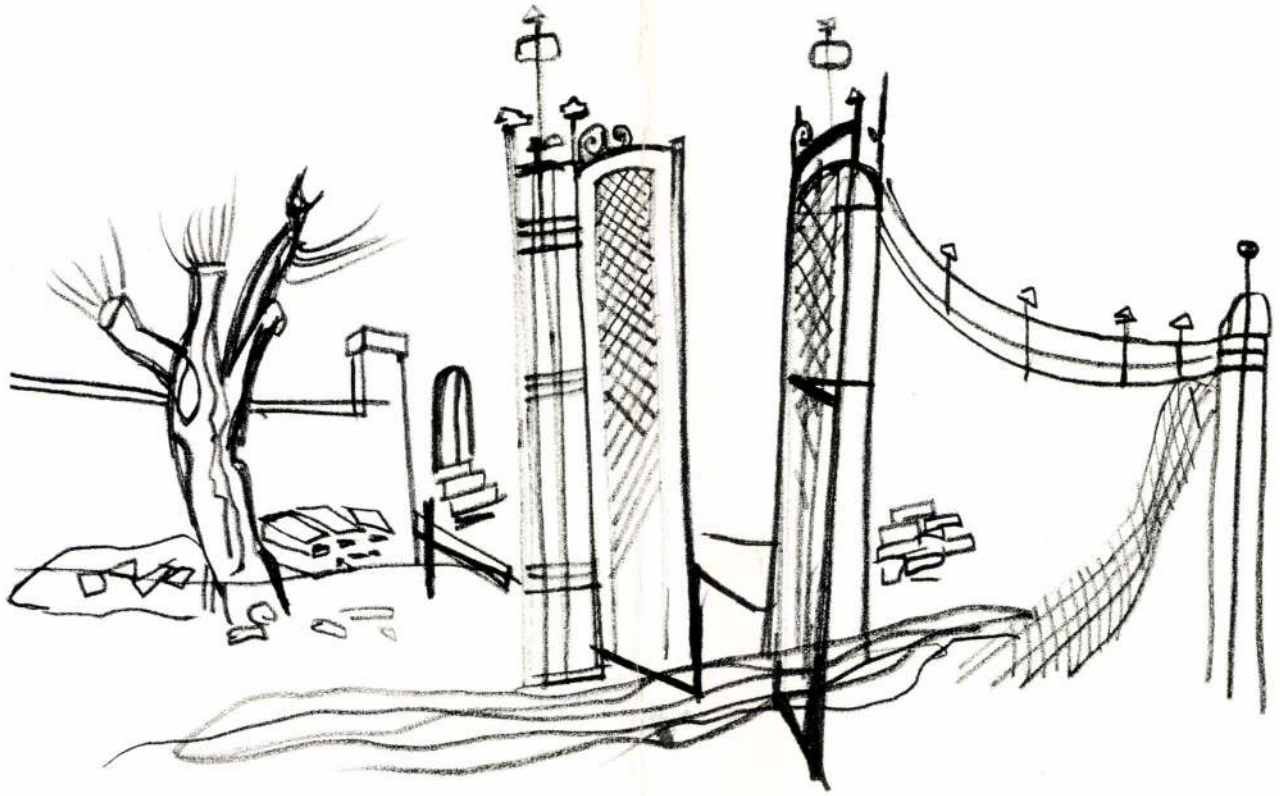

Mersits Piroska: Kapu, 1969 k., p., cer., tus, toll, 236 x 332 mm, J.n.

MERSITS PIROSKA

1926-1988

1926	július 21-én született Vésén (Somogy megye)
1945-49	között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán tanult Mestere BernáthAurél.
	A főiskola elvégzése után 25 évig rajztanárként dolgozott.
1950	Alapító tagja a vörösberényi művésztelepnek.
1957	tagja lesz a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.
1974-87	Nagymaros, Zsennye, Kecskemét és Szigliget művésztelepein és alkotó-
	Házaiban festett.
1982	tagja lesz a Magyar Képzőművészek Szövetségének.
1988	november 5-én hunyt el Budapesten.

Egyéni kiállítások

1963	Május 1. aulája Budapest, első egyéni kiállítása
1971	Fényes Adolf Terem, Budapest
1972	Hajózás festőszemmel, MAHART Székháza, Budapest
1976	Ferencvárosi Pincetárlat, Budapest
1977	Egry József Terem, Nagykanizsa
1980	Börzsöny Múzeum, Szob
1986	Erdei Ferenc Művelődési Ház, Martonvásár
1988	Kommunális Galéria, Tungsram Rt. Kultúrterme, Vác
1995	Tamás Galéria, Budapest
1999	Vigadó Galéria, Budapest, Mersits Piroska emlékkiállítása

Művek közgyűjteményben: Fővárosi Képtár

Mersits Párathos
festő

M.D.Y

Le ányalakokat örökített
meg képein.

Frank János: A IV. Országos Pedagógus Képzőművészeti kiállítás

Élet és Irodalom, 1965. febr. 27. - 9 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mersits Piroska

ÉLET ÉS IRODALOM

NYOZ SZEP 2 2

1021

Mersits Piroska: Visegrád

Az ötvenéves Kálnoky László

Boldog költő voltam hajdanta én — így kezdte *Férfikor* című versét Kálnoky László, akit most ötvenedik születésnapja alkalmából köszöntenek a költészet kedvelői. E „boldog költőt" azonban vajmi kevéssé ismerhetik: az valahol a gyermekkor elsüllyedt édenében élt, s e nyájas dombvidék patakcsobogású dalát keményebb és keserűbb hangok fojtották el. „Betegség, szenvedély lábbal tiport — hozták a férfikort." Nehéz, ellenséges vidéken tör előre, bizarr lakókkal népes őserdőben; nem „békés országban és üde tájon". Miért itt? Mert ezt kapta örökül, ezt a „lázas csillagot", hol a lét úgy győzi le örök fenyegetettségét, hogy a figyelő értelem éberségével fénylő művészi renddé szervezi. Kálnokynál a hibátlan forma nem üres dísz vagy játék, hanem harccal nyert győzelem a mindig árulásra, lázadásra, bomlásra kész anyagon, testen. Igy kerekedik fölébe a szenvedésnek is: ha már testi sorsául rendeltetett — s mily nehéz megvonni a határt, hol végződik a testi, s úgy fogadja el, „nyitott szemmel", hogy igájába fogja, mint egy energiát: „Jó oxigén a szenvedés — vele izzítsd forróbbra lázad." Annak a kohónak a tüzét-lázát, melyben a művek teremnek. Keményre edzett, tisztán ragyogó művek, mint *A létezés rémségei*, vagy a megjelenésekor oly nagy figyelmet keltett s azóta is töretlen fényű *Szanatóriumi elégia*, mely egyszersmind Kálnoky lírájának hol közvetlen képekben, hol a jelképes ábrázolás áttételeiben megnyilatkozó, sajátos „realizmusát" is példázza: férfias konkrétságát.

E konkrétságból ered költészetének egyik legeredetibb eleme-hangja: a groteszk. Nem a gúny torzít s fordít fonákra nála, hanem a túl éles észlelés. Nem fölületesen lát, hanem olyan élesen, hogy a képben torzképét is meglátja. Mint tudatos költő, ezt is tudja magáról; költői emblémájának egyik angyal-alakját így rajzolja meg: „Véres kezében tört sisakja lóg — s a rajta tátongó gonosz lyukak — mélyéből apró, csintalan manók — nyelvöltve, csúfolódó lélet tehát elsősorban befelé, önmaga felé révényesül, és kifelé is csak önmagán át: a manók *gazdájukat* csúfolják, nem a világot; — és nem holmi szarkasztikus létutálatból fakad, hanem személyesen szenvedésből: a manókat rejtő sisak *törött*, és a tartó angyalkéz *véres*.

De aki iróniával tudja nézni és ironikusan-groteszkül meg tudja formálni, az már le is győzte a szenvedést.

„Csóváld fejed, vonj vállat, s menj tovább" — ezzel a végszóval adta kezünkbe Kálnoky László válogatott versei gyűjteményét, a *Lázas csillagon-t*. Hiába, aki egyszer lírája ízét megízlelte, nem hajlandó vállat vonva tovább menni; és ha fejét csóválja, legföljebb csak azért teszi, mert nem tud belenyugodni, hogy oly ritkán hallhatja ezt az erős, nemes, érett hangot; mert fájlalja, hogy gyakran találkozik ugyan a *Szeszélyes szüret*-nek a világ költészetéből oly szépen, oly szép zsákmányokat ejtő költő-fordítójával de vajmi ritkán találkozik költő Kálnoky Lászlóval.

Mersits Piroska
grafikus

M.D.K.

„Visegrád" (rajz)

Élet és Irodalom, 1962. szeptember 22 – 5 lap

Mersits Piroska MDK

Szerepelt a vörösberényi pedagógus művésztelep aug. 14-iki kiállításán.

--: Vörösberény vizsgája.
PEDAGÓGUSOK LAPJA. 1960. aug.

MDK

Mersits Piroska, festö

Téli táj. Tempera.

Magyarnök.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.11.1.

MERSITS Piroska M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Putka Mária: " Épitjük, védjük szép hazánkat" Kiállitás az Ernst Muzeumban
Magyar Nemzet 1962. szeptember 30. 8.l.

MDK

Mersits Piroska
festő

portrei a kiahitáson (elmélyült jellem-
ábrázolással készültek)

(havas) Boldog gyermekévek: kiahitása Münchenben
Népszava 89. évf 154 sz. 1961 júl. 1én 8 l.

Mersits Piroska

Téli táj, temp.

Miskarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Mersits Piroska

Szerepelt a veszprémi SZMT Kisfaludy Kulturotthon termeiben 1957 aug. 25-én megnyilt kiállitáson.

"Faluvége"

Paál Ákos: A vörösberényi müvésztelep kiállitása. PEDAGOGUSOK LAPJA. 1957. szept. 15.

Mersits Piroska
grafikus

M.D.K.

Városháza (rézk.)

Élet és Irodalom, 1963. július 27. - 2 lap

Mersits Pirosha

grafikus

M.D.K

Galambduc

Élet és Irodalom, 1964. dec. 5. – 6 kep.

Mersits Piroska M.D.K.

Müvei a kiállitáson

A pedgógus-müvész konfliktusa

Göndolatok a IV. Orsz. Pedgógus Képzőművészeti Kiállitáson

Köznevelés 1965. febr. 26.

Merseti Piroska
festő

M.D.K.

Olvasólány" c. munkájával
"vett részt a Műcsarnokban a
kiállitáson.

Maksay László: Boldog gyermekévek
Művészet, 1961. September – 40 l.

Mersits Piroska

A budapesti rajztanárok vörösberényi művésztelepén nyárvégi kiállitásán részt vett 1961-ben

Domonkos Imre: A Pedagógusok Szakszervezete nyári művésztelepeiről

Rajztanitás 1961. V. sz. 29.l.

Mersits Piroska

1957-ben vént ven a bp.-i pedagógusok
Képzőművén Studiójának vennyrémi
kiállításán

A budapesti pedagógusok képzőművén Stúdiója, 1953-1963
Bev. Najkai Anrél, Bp. 1963.
19.o.

MDK

Mersits Piroska

Olvasó lány, of.

Streim Anna örsvezető, of.

Gyakorlás, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Mües. 1961.

Mersits Piroska MDK

Olvasó lány, olf.

Streim Anna őrsvezető, olf.

Gyakorlás, olf.

Műcsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

Mersits Piroska

Téli táj, gouache, 29 x 19 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása
1957 kat. nem. kérdéjíné kiírni
szép.

11.

H. Merritz Piroska

A Stúdió fogja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953–1963
Bev. Vágheitnél Bp. 1963.

38.o.

Mersits Piroska

A Stúdió alapító tagja

Abudapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
29.o.

Mersits Piroska

Részt vett a képzőművész nők Ernst Múzeumban rendezett II. kiállításán /1959. márc. ? - /
Barátkozás c. kakasábrázolással.

Krusnyák Magdolna: A magyar képzőművésznők II. kiállítása

Rajztanítás 1959. II.sz. 27.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Mersits Piroska

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1962 DEC 20.

1021

HÍREK

NAGYSIKERŰ KIÁLLÍTÁST rendezett *Mersits Piroska* pedagógus festőművész műveiből a II. kerületi Hazafias Népfront és MSZBT képzőművészeti csoportja a Május 1. mozi előcsarnokában. A képek merész színkezelésükkel, változatos kompozíciós megoldásaikkal ragadták meg a közönséget.

TANÁCSKOZÁST tartottak a megyei és az egyetemi, főiskolai nőbizottságok vezetői. Megvitatták a szakszervezeti nőbizottságok aktuális tennivalóit, munkában már jól bevált módszereket.

hősét..."

nagy költő után életmű marad.

— És a Jó sef Attila-i életművet a leghálásabb föladat megtanítani a költészet iránt legfogékonyabb korban lévő középiskolásoknak. Igaz, egy helytelen szemlélet a jelenleg is használatos középiskolai tantervben és sajnos a most vitára bocsátott tanterv-tervezetben is egysíkúvá szegényíti József Attila emberi arculatát és költészetét, ám ha a tanár ezt »áthidalja«, Jó-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1963 JUL 27

Mersits Piroska

1021

Mersits Piroska: Várakozó

dalom

SÉGE HETILAPJA 1963. JÚLIUS 27

LOMBÓL:

Gárdonyi Géza

n elbeszélése

nját Irén, Sipos Gyula,

ajda Sándor írása

ellért Oszkár, Jankovich Ferenc,

Szüdi György, Váci Mihály verse

Az Europe magyar különszáma

A Romair Rolland alapította, Párizsban 41 év óta megjelenő, s az egész világon olvasott haladó folyóirat, az Europe az utóbbi években főleg érdekes és becsületes különszámaival hívta fel magára a figyelmet. 1963. évi július—augusztusi számát magyar számként adta ki, ami azt jelenti, hogy a francia szemle

magyar barátság

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021 1970 APR 3-1

Mersits Piroska

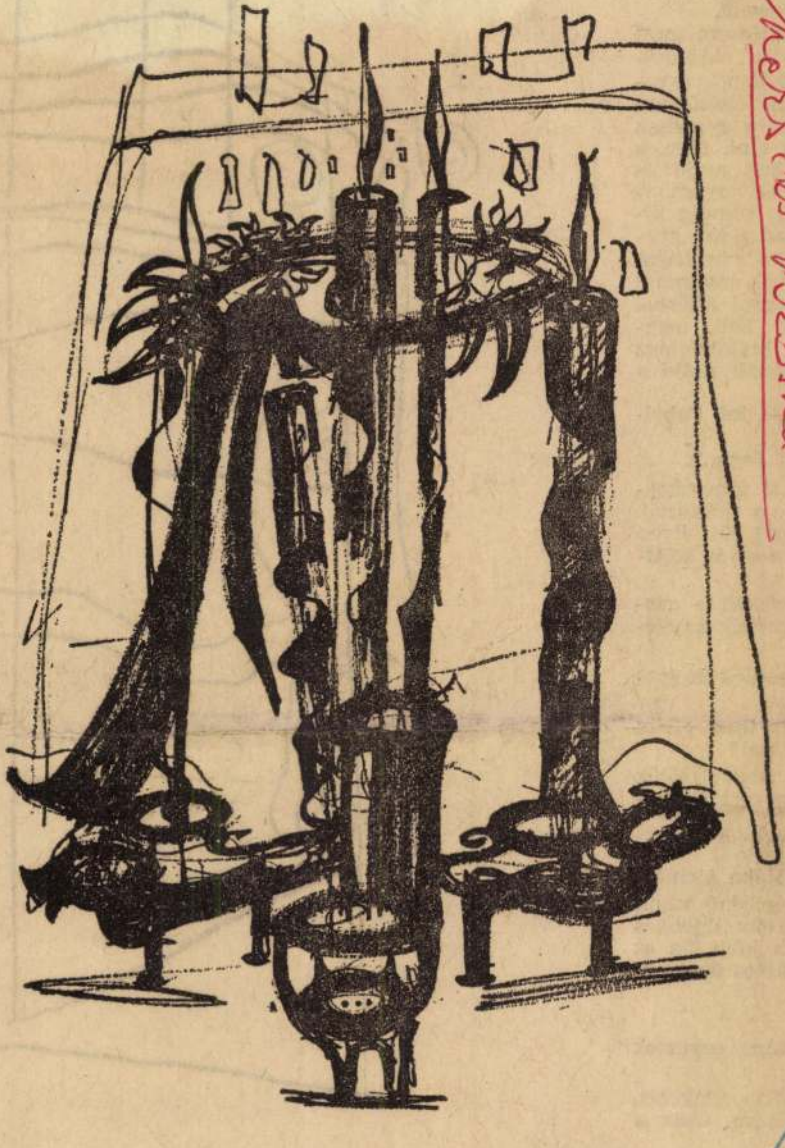

Mersits Piroska: Gyász

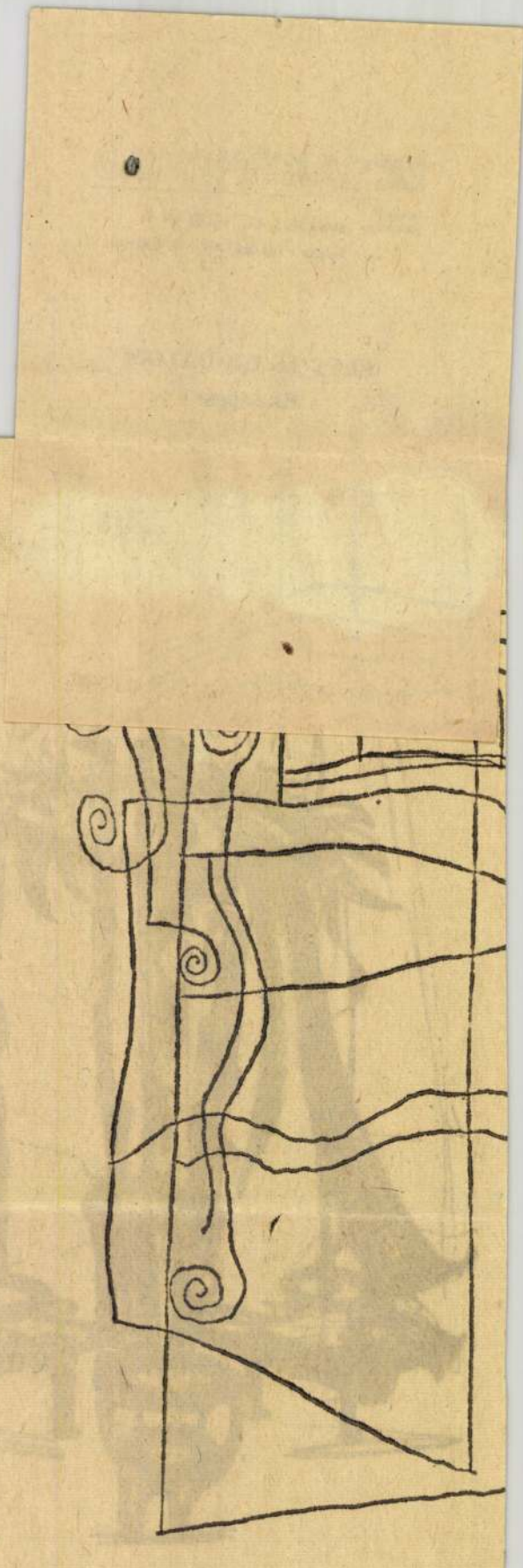

Orvos András: Kompo

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Mersits Piroska

KÖZNEVELÉS

1966 OKT

1021

Mersits Piroska (Budapest) rajza

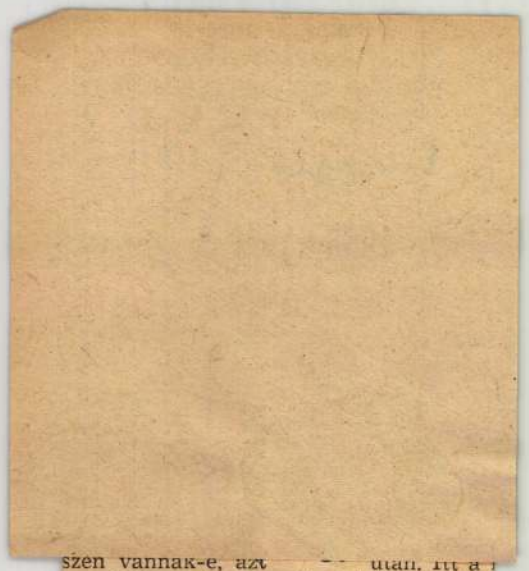

szen vannak-e, azt
munkát piszkozat-
is ellenőrzöm, hogy
hassanak a javított
ibákat közösen be-
ugyanez a munka
előző brigád másol,
tehát forgószínpad-
latok és a gyerekek.
is könnyítek, hogy
írásbeli feladatait
brigádellenőr, tehát
ondom. A minőségi
ak az írásbelijeivel
— erről is majd

nrend szerint szak-
apköziben. Erre a
t ki kell használni,
yat, amelyiknek a

után. Itt a
és lelkiismeretese
lemmel lennem:

Munkafoglalko
füzetcsoport kerü
gád a soros csop
foglalkozásra?; n
tanári korrepetál
szere; a csoportbe

Ezeket tervezen
vonással, inkább
az év elején rész
nálunk egy nagy
azt folytatjuk hé
gondolni kell ezt,

A lényeg azon
lően egész éven át
szerint dolgozzun
időpontját követk

Merson

Francia festő

l. Egyházm. Lap

1881. 13 2 l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

97436/903 szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának mult évi decz. hó 1-én 682 sz.a.kelt fölterjesztésére tudomás és az érdekelt vállalkozók értesitése végett megküldöm.

Budapesten, 1904. február hó 5-én

A miniszter meghagyásából:

Lippich

osztálytanácsos.

M. D. K.

MERSON Olga festő
(Oroszország)
1904-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke

Réti Bp. 1954. 326. l.

MDK

Mersen Olga,/Oroszorsz./

1904-ben az iskolában dolgozott

A szabadiskola ideje./1902-1913./ 8e.1.

Mart. festö

1503

l.

Hoffmann Pozsony

76. l.

Hoffmann Südost

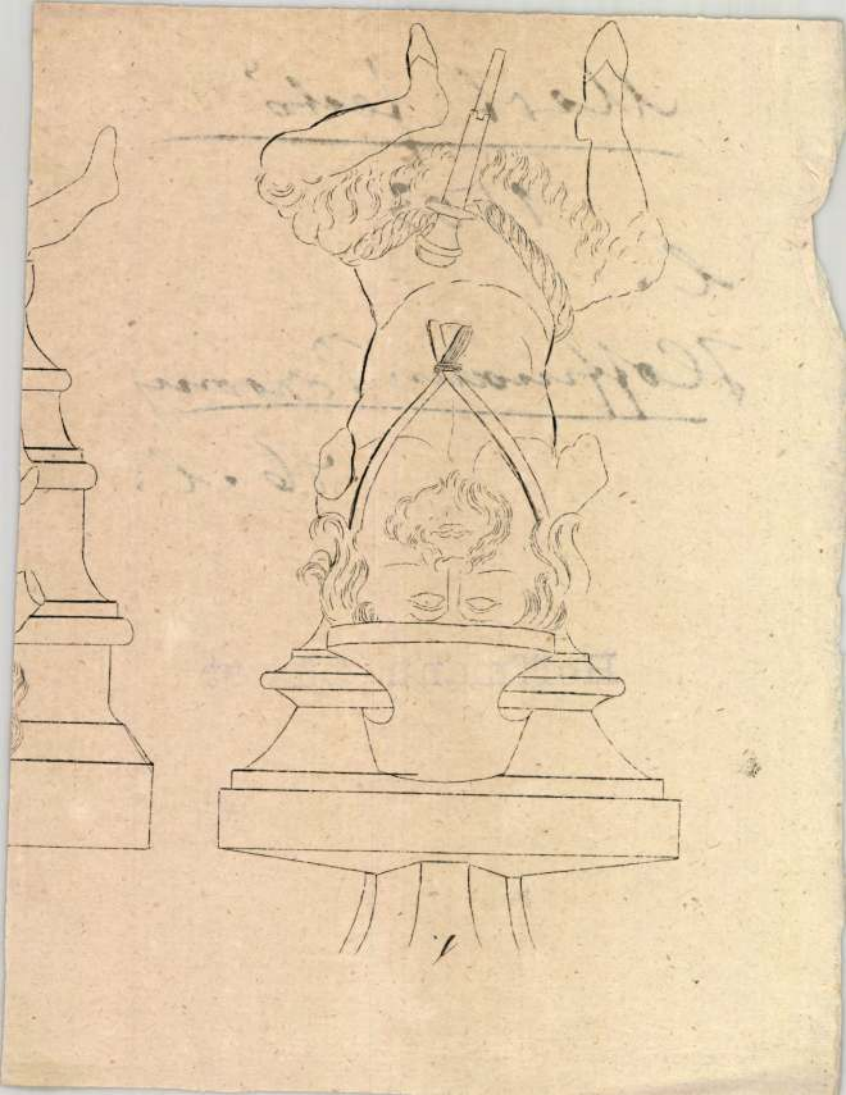

Mert MDK

Pozsonyi festő, 15o3-ban Apácapályán lakik

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.144.l.

MERT l. Márton.

Albert

M.D.K.

Mert, festő"

1503-ban szerepel a pozsonyi adókönyvben.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 46. old.

Mert=

Brun

l.

Hoffmann Posony 33.l.

Hoffmann Südost

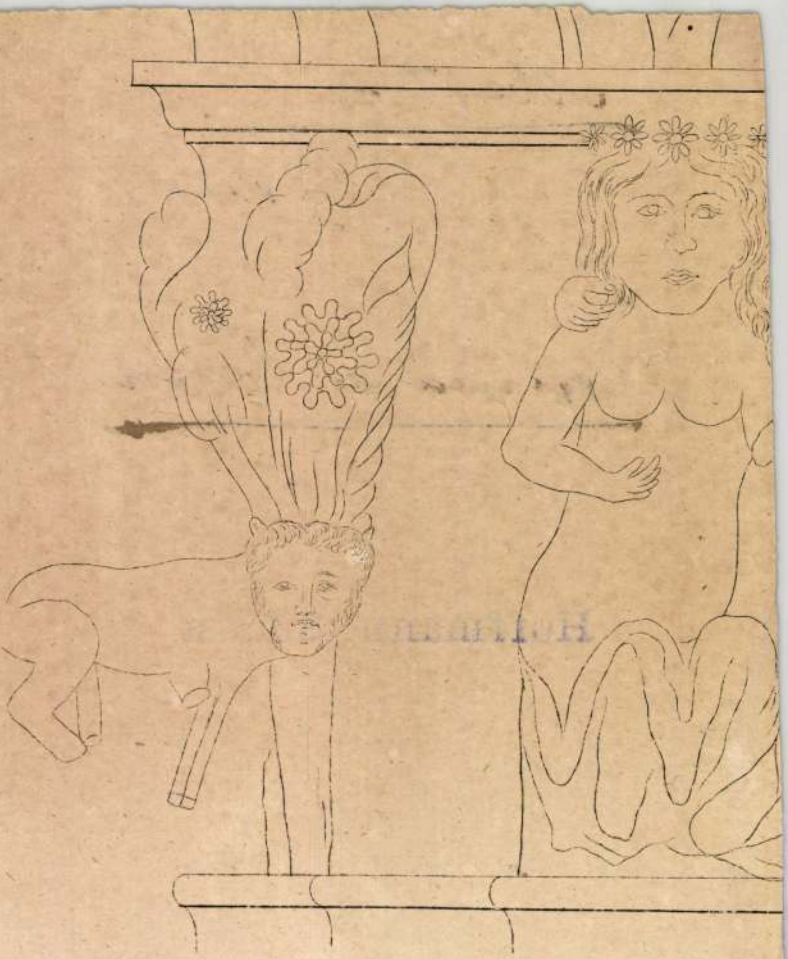

MERT kőfaragó l. Unger Márton

Mert

Mert *

kőfarajó

d. Csat-Frey Ösz Kunstt

XXIV. k

Ay. l

* Marton?

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	Vármegyeház, kapuja, rokokó vasvácsa.

JOSEF MÉRT, asztalos

1788-ban Sopronban, mint mestermunkát egy "englischer Kasten"-t készitett. 103.old. 19.jegyz

SZABOLCSI, HEDVIG: Die Formentwicklung der Schreibschranktypen am Ende des 18. Jahrhunderts 89.old

AZ Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Mův.Múz. Évkönyve, XI.1968.Bpest.1969

Merten moder

1468 Kassa.

Arch. Ert. XIV. 67-68 l.

Ságüvegipar

62. l

t h o z a t :.....	31.500 P.
égi kőkeritésének való hozzájárulás.....	500 P.
tyafalának tatarozására....	200 P.
ső restaurálási lás.....	200 P.
helyreállitási költ-	100 P.
jellegü r.kath. töltségeihez való	100 P.
lom helyreállitási lás.....	100 P.
.....	1.800 P.
inyokra.....	6.000 P.
.....	5.000 P.
.....	4.000 P.
.....	2.000 P.
.....	2.000 P.

M.D.K.

Mersh, ötvös

neve egy 1395-ből való pozsonyi adásvételi okiraton fordul elő.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek, Bp. é.n. 54. old.

Merth

ötvös ?

1395

l

Hoffmann Pozsony 54 l.

Hoffmann Südost

MDK

Mertich István pécsi festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Mertich István

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Mertich László

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. müvésztagjai 1938.

MDK

Mertich László pécsi festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Műipar. Társ. 25.kiáll. 1938.jun.

Mertl Gyula

alakrajz

1910

Činnisk 1930, 86 l.

Mertlich festő

Neve megemlítve.

Nikelszky – „Képzőművészeink 50. tárlata a Városi Múzeumban"

Dunántúli Napló 1949. VI. dof. Jan. 9. 6. l.

Mertlich pécsi festő.

Szerepel a kiállításon

„A modern képtár téli tárlata a Városi Múzeumban".

Dunántúli Népszava - 1947. III. évf. dec. 2. 2. l.

Mertlich pécsi festő MDk.

Neve megemlítve a kiállítók között.

„Képzőművészet –"

Dunántúli Népszava. 1947. III. évf. nov. 30. 4. l.

MDK

Mertlich István

Bányász, of.

Arckép, of.

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. 23. kiáll. 1938. jun. 13. 1.

A VIGADÓ GALÉRIA

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

tisztelettel meghívja Önt és családját

MERSITS PIROSKA

(1926–1988.)
festőművész

emlékkiállításának megnyitójára
1999. július 28-án 18 órára

Megnyitóbeszédet mond

GYURKOVICS TIBOR

író.

A kiállítást rendezte: Verba Andrea
A kiállítás létrejöttét támogatta:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Carpe Diem Borszerviz

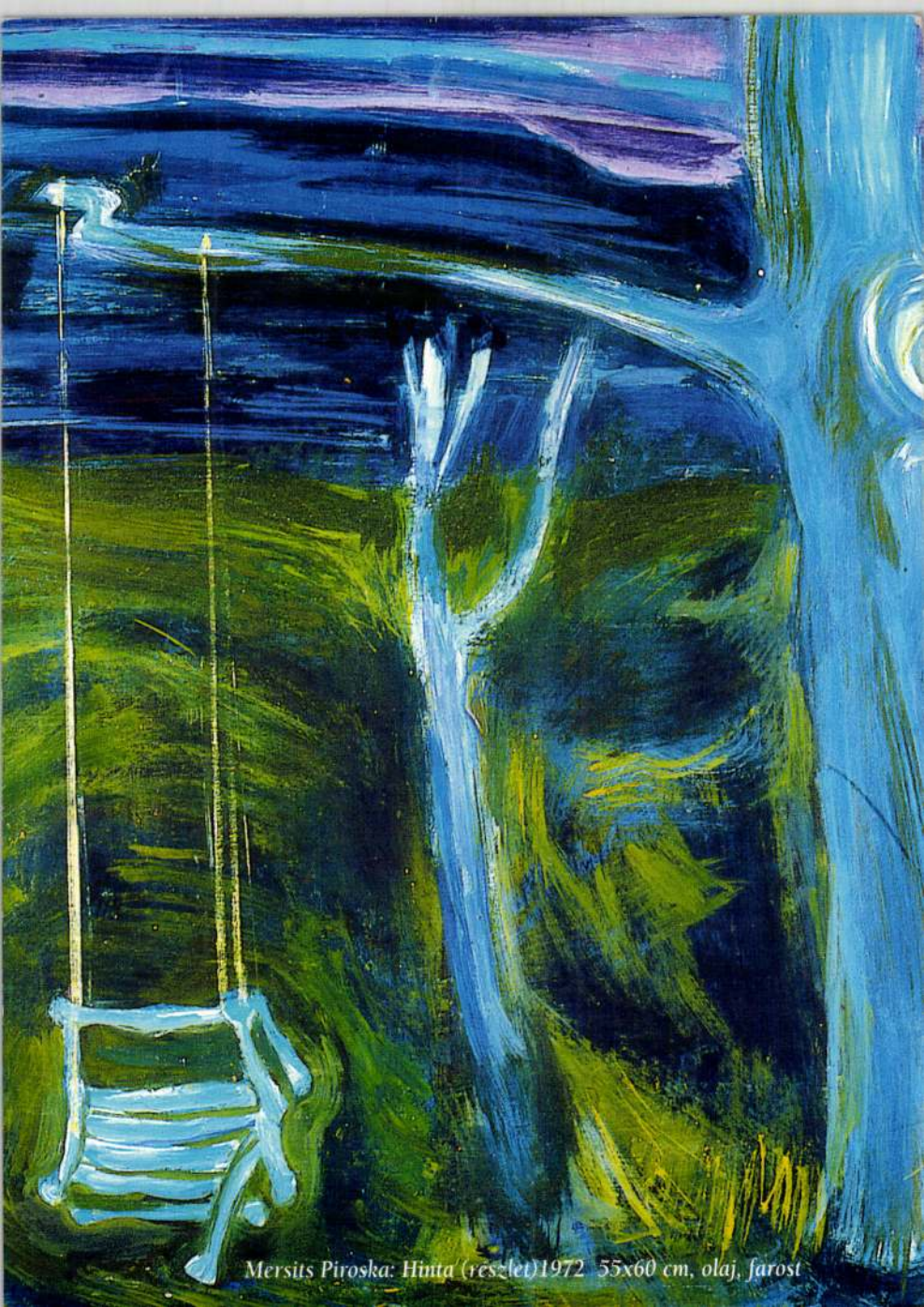

Mersits Piroska: Hinta (részlet) 1972 55x60 cm, olaj, farost

Mersits Piroska

Pedagógus Képzőművészek 1959-ben az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásán részt vett.

tájképpel.

Maksay László: Pedagógus képzőművészek az Ernst Muzeumban

Rajztanitás 1959. IV.sz. 29-30. l.

Mersits Piroska

"Gyász" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 4.
XIV. évf. 14. sz. 13. lap

Mersits Piroska

kiállított festmények:

Téli táj, tempera, 30 x 42 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok Kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

11.1.

MDK

Mersics Piroska

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

Merthich László

Pécsi kiáll. 1942. nov.
őszi kiáll.

Scitovszky-téri
részlet (Pécs), olajf.

ívüli és az iskolai tanítással szerves összefüggésben sikerrel teljesíthet? Bizo-
m.

it a nemzet közvéleménye mindenesetre visszautasítana, attól tartózkodjék a
politika. Mindenesetre visszautasítaná, ha észrevenné, hogy a könyvtár alá-
ellékczélok szolgálatában áll. Valamint az iskola pedagógusa nem végez igazi
unkát, ha akár radikális, akár reakcziónárius pártirányzatok szolgájává szegő-
úgy kerülni kell a könyvtári pedagógiának is nevelő munkájában mindent
ltura terjesztésének egyetemes érdekébe ütközik. Az útbaigazításnak, az irá-
a buzdításnak nem szabad az erőszakosság, sőt még a fölösleges gyámkodás
án sem csüngeni.
erőszakoskodás és gyámkodás keserűen meg is boszulja magát. Ahol a könyv-
a ezekkel tett kisérletet, azoknak nyomán járt a könyvtárhasználat csökke-

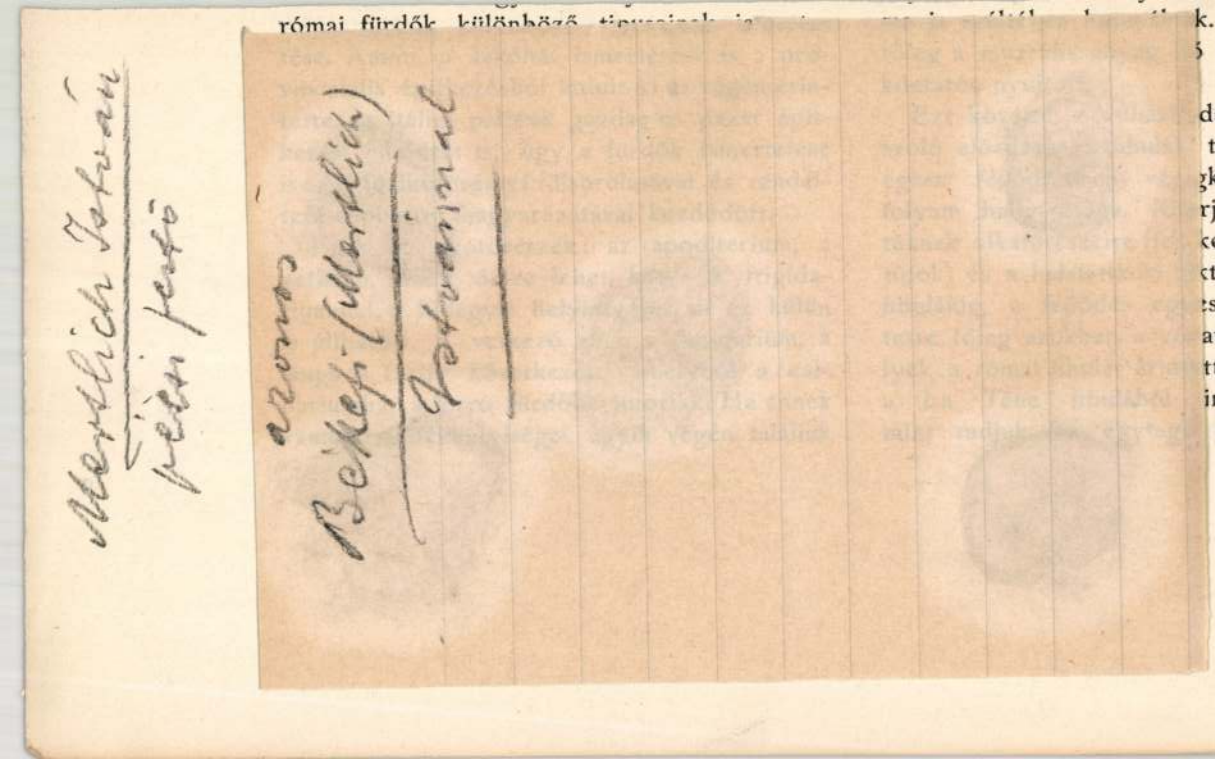

jzokkal illusztrálva ismerteti a római
eosztását. A bejáró ajtó előtt tor-
a vestibulum, melynek mérete a
méretéhez alkalmazkodik, annak 2/3-da
e. A kapu vagy ajtó nem az épület
, hanem a küszöbkövekbe csapok-
eillesztve; zárásra a tolózárt alkal-

mint említettük, elül teljesen zárt,
um csak a félreállásra való.
um a lakóház legfontosabb része,
elül a compluvium, alul az impluvium
lja el, medencze, melynek két lefo-
: az első a cisternába, a másik az

a tűzhelyről lehet fölismerni, mely négyszögletes téglaépítmény, háromszögű kúpokkal, ezek közé helyezték az edényeket. Mellette találjuk a sütőkemenczét, de csak apró sütemények számára szolgált, a kenyérsütés másutt történt. A konyhát magasan építik; a füst az ablakon vagy a tetőn huzódott ki.

Megtaláljuk a fürdőt is, mely azonban csak a tepidarium- és caldariumból áll. A hipocaustumoknál nem szabad mindig fürdőre gondolnunk, mert sohasem szabad szem elől téveszteni, hogy a klimatikus viszonyok nálunk egészen mások, mint Itáliában.

A kamarák gazdasági vagy más czéloka

Mertlich István

festő

lásd

Békefi István

alatt.

lekeztek meg Roland.

ennünket továbbra is jó emlékezeted-

ives üdvözletüket küldik.

tettel ölel

r ll.

tiszteló hived:

lelkész.

Mertlich István

pécsi festő

azonos

Békefi Istvánnal.

Lásd Békefi I. alatt.

Az erdélyi római katholikus status
kézdivásárhelyi főgimnáziuma.

49 szám.
1914.

A Műemlékek
Országos Biz

A Műemléke
közleményeinek
terjedése következ
főgimnázium kön
fogadja a Nagy
lánk hálás kösz
Kiváló mé

MDK

Mertlich István

Mosó asszonyok, of.

Pipacsszedő leányok, of.

Önarckép, vf.

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ.1938.őszi kiáll. tárgym. 12.1.

MDK

Mertlich László

Tanyaudvar, of.

Nyárvégi kirándulók, of.

Csendélet, of.

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ.1938.őszi kiáll. tárgym. 12.1.

MDK

Mertlich László, festőm.

Az ébredő ebédje. olr.

M.Képzőm.-k Szab.Szervezete pécsi csoportja. 5o.-ik kiál
1949.jan.9.-febr.9. Kat./kézzel írott./

MDK

Mertlich László, festöm.
vendégkiállitó.

Havi-hegy. Olf.

Kilátás a "Tettye"völgyböl. "

Baranya vm. Muzeum. Pécs.- A M. Képzöm.-Ij Szab. Szervezet
XX. tav. csop. kiáll. 1947. márc. 11.-19. Kat.

Mertlich László
festő

l.

Pécsi kiáll. 1941. őrz

Nagyrájos

Dr Szentiványi Gyula úrnak,

a Műemlékek Orsz. Bizottságának

titkára

Budapest

XI. Budafoki-út 10/c

Mertlich László festő

Szabad Művészet, 1977

I. évf. 5. sz. 104. o.

Szabadszervezeti körlevelünk

Pécsi Hírek.

Mertlich László festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 9-10. sz. 431.o.

Hirek. - Pécsi Szemle Csop.

Mertlich

Továbbítani

Veszprémi Hirlap
Lap: .....
Megjelent: 1943 FEBR -3.

Pécsi festőművészek kiállítása

Hétfőn érdekes kiállítás nyílott a kaszinó nagytermében. A Pécsi Művészek és Műbarátok Társaságának tagjai jöttek Veszprémbe és állították ki képeiket. A kitünően összeállított kiállítás megérdemli a közönségnek meleg érdeklődését.

Gaál Mária érdekes és szokatlan — de nagy hatású — technikával készíti képeit. Különösen szép és figyelemre méltó hatalmas vászna, az «Ősz a Mecseken» c. tájkép, amelyben bennragyog az ezerarcu ősz vibráló tündérvilága. *Ecke* Mihálynak üde tavaszi képe megkapó. Sikerült visszaadni a könnyelmű évszak könnyed, leheletfínomságú színeit, a vizitükörben magunkat csodáló fákat és mindent, amit egyszóval úgy hívnak: tavasz. Portréban sem marad alatta a tájképnek. A kiállítás egyik legszebb darabja a cigánylányról festett képe. Egyéni vonalvezetés van a csendéleteiben is. *Mertlich* László ugyancsak nagyszerű tájképfestő. Pécsi alkonyata rendkívül színes és különösen mesterien kezeli az ecsetet a téli tájképein. *Békefi Mertlich* István inkább figurális megoldásokat keres. Falusi életből veszi elevenséggel ható, színes életképeit. Vasárnap délután c. kompoziciójában, a színes magyar népviselet hű ábrázolásán kívül a magyar lelkiség is tükröződik. *Végh* Lajos menyecskeképe, őszi szántása, aratása csillogtatja meg legjobban a tehetséges festő egyéniségét. *Torbágyi* portréban mutat fel szép teljesítményt. Egyébbként meg kell még emlékezni *Végh* Lajos Krisztus képéről, amely teljesen egyéni és éppen ezért egészen újszerű meglátásban próbálja elénkvetíteni az Istenembert. *Dandó* József egy fínom csendélettel *Hartmann* mester — a kitűnő állatfestő — pedig egy «birkás» képpel szerepel.

A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg már az első napokban és máris több kép cserélt gazdát.

Pécsi művészeink a hét végig lesznek Veszprémben és kiállításuk mindennap este 7 óráig díjtalanul megtekinthető a Kaszinó nagytermében.

tunk, hanem
népekért is,
csésebb he
vagy esetleg
séggel lelkü
a mi jóvoltu
énkhez has
időket.

Méltán le
a magyar fé
évszázadok
mint az ön
mény mintal
azt hinnünk
Hunyadiak,
nizsai Doro
a többiek cs
szak által k
ló eszmény
és millió ma
káját, szenv
is jelöli és f

A török
dal az oldal
aki bár jól
munkájával
fáradtsággal
ő gazdagod
az otthon
nevelő ma
olyan hőse
életnek, mi
zéseket tűrő, bármely percben éle-

Mit kell bes
a termelőnek

Rendelet a mez

Mertlich László

festő

Koll. kiáll. 1947.

jun. Pécsett, az

ottani szabadszer-

vezet rendezésében

Lásd a pécsi ka-

talogusok között.

Budapest
Athenaeum
1880

Mertlich László

festő Pécsett.

Fivérével Békefi István festővel évekóta képkereskedésük van a pécsi Főutcában.

1951-ben a Puspökvadasdi művésztelepen dolgozott.

Nikelszky Géza

közlése. 1951

nov. 23.

sachsens" Heft 39 gest

dig beglichen.

Ich werde mi

trägen beehren und zei

Mendlich László

festő

a

Szabad Művészet

1949. 431 p.

02/ Catalogue de Hongrie. Paris 1867.
03/ Der internationale Achaeologen-Kong
04/ Az első magyar festészeti akadémia.
05/ Ikones russes. Piros
06/ Farkas :Az sztergomi főtemplom. Lil
07/ A Délmagyarországi történelmi és mu
08/ Lában : A bécsi Collegium Hungaricu
09/ Jaskovics : A Nógrádvármegyei Muzeu
10/ Ertl : Fiziognomiai tanulmányok. Sz
11/ Ertl : Az emberi csontváz és izomre
12/ Ertl : Az emberi fej és test aránya
13/ A Jász-Múzeum évkönyve. 1937. Piros
14/ Hóman : A székelyek eredete. Piros.
15/ Iványi : Pro Hungaria su
16/ Baumgarten : Pierre Legros : Zöld.
17/ Bevilaqua Borsodi : Adalékok városo
18/ Szombathelyi művészettörténeti kiál

MDK

Mertlich László, festőm.

A Pécsi Művészek és Műbarátok Társaságának tagjai jöttek Veszprémbe és állitották ki képeiket.
Nagyszerü tájképfestő.
Pécsi alkonyata rendkivül szines és téli tájképein különösen mesterien kezeli az ecsetet.

Pécsi festőművészek.-Veszprémi Hirlap. 1943.II. 3.

MDK

Mertlich László

Tettyei romok, of.

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

Mertlich László MDK

szerepelt a pécsi kiállitáson.

/Hangulati elem, kétes dekorativitás/

Molnár Imre: A "Független" képzőművészek kiállitása.
DUNÁNTULI NAPLO, Pécs. 1957. dec. 8.

Mertlich László MDK

Püspöknádasdi présház, pasztell
Püspöknádasdi kápolna, pasztell

Magy. Képzőm. Szabadszervezete Pécsi Csop.
XXV. kiáll. 1947. szept.

MDK

Mertlich László

Havihegyi kőkereszt, of.

Orgona csendélet, "

Virágárus asszony, "

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23. kiáll. 1938. jun. 13. 1.

Mertlich László festő

MDk.

Neve szerepel a többi kiállító között.

Nikelszky Géza: „Az idei első gyűjteményes tárlat a baranyavármegyei múzeumban."

Dunántúli Népszava. 1947. márc. 11. 5. l. III. évf.

Mertlich László festő MDh.

Neve megemlítve.

„A déldunántúli képzőművészek nagy szabású kiállítása."
Dunántúli Napló 1950. VII évf. júl. 25. 4. l.

Mertlich László festő. MDK

Vevemegemlítve.

„Munka a műveszetben"

Dunántúli Napló. 1950-VII írf. febr. 24. 4. l.

Mertlich László festő. MDK

25 képpel szerepel a tárlaton.

„Képzőművészeti Kiállítás"...

Dunántúli Népszava. 1942. III. évf. máj. 28. 6. l.

Herblich László festő

MDP

Tájképeit állította ki

„Tavaszi csoportkiállítás Pécsett"

Új Dunántúl. 1947. IV. 20. márc. 13. 3. l.

MDK

Mertlich László festő

25 képpel fog szerepelni

„Művészet"

Új Dunántúl 1947. IV. évf. május 28. 4. l.

MDK

Mertlich László

Tél a Mecseken. plaj
Endrődi faluvége, "

Pécsi Képzőművészek szab. szerv. kiáll. 1948.
máj.

Mertlich László

festő

Pécs

l.

Szabad Művészet

1947. 104. l.

GÖDÖLLŐ

Kir. kastély

A magyar orvosok és természetvizsgálók
nagygyűlése. VI. 1879, 579 l.

Mertlich László

pécsi festő

tájképeivel részt vett az alábbi kiállításon. Kiemelve Pécsi alkonyat c. képe

Veszprémi Hírlap

1943. febr. 3. (Pécsi festőmű vesszek kiállítása [Veszprémben]).

63921. — Réval

A MOZGALOM NEVÉBEN:

dr. vitéz Fraknóy József
Budapesti tankerületi királyi főigazgató

dr. Horony-Pálfi Aurél
Budapest székesfőváros tanácsnoka

A NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET NEVÉBEN:

gróf Zichy János v. b. t. t.

Hubay Cebrian Andor

Ez a meghivó a megnyitás napján 2 személy részére belépőjegyül szolgál

A kiállítás megtekinthető:

1941 január 31-től február 9-ig, mindennap 10-től 4-ig

Aradi Nóra

Mertz Éva illat-képei

Mertz Éva festőművésznek eddig tucatnyi egyéni kiállítása volt és közel hatvan csoportos kiállításon vett részt. Színek, síkok, vonalak sorakoznak konstruktív rendben a képein. Látszólag kötetlenül, mégis nagy belső fegyelemmel, képről képre változó hangulatot teremtve, biztos mértéktartással és ízléssel komponál.

A képek jó része akár üvegablak terve is lehetne. A síkokkal borított felület nem tölti ki teljesen a képmezőt, hanem – a témától függően változó színű és árnyalású – belső kerettől övezett. S az üvegablak-lehetőségre utalnak a színes vonalak is – mondriani értelemben vett keskeny síkok –, amelyek kötegekbe szervezik a séma néküli, többnyire szabálytalan négyszögeket.

Mertz Éva sorozatokat alkot, ilyen a Ház, s a legutóbbi, az Illatok. A Tavaszi illatokon halványkék alap oldódik fel egy felül majdnem tört fehérig világosodó rózsaszínben. Baloldalt sűrű színes négyszögek – vörösek, fehérek, mélykékek, sárgák – jobbfelé lazulnak, megnyílnak. Másképpen tompított színösszhang jellemzi a Baba illat képeit: a felületet majdnem teljesen kitölti a túlnyomóan vörössel, részben kékkel keretezett rózsaszín, piros, fehér, kék négyszögek síkja, némelyikben játékos következetlenséggel csíkok, pettyek. A visszafogott, "hintőporos" színek mellett ezek az utalások is erősítik a címben jelzett hangulatot.

Másfajta, akár tárgyiasnak is ható elem jelenik meg a Széna illat képen. Zöldek, kékeszöldek és főként sárgák dominálnak, a síkokat elválasztó vonalak pedig spárgából vannak: szalmaszálra engednek asszociálni. Itt is jobb felé nőnek, illetve lazulnak a formák, mint a legtöbb képen. Így a Vadvirág illaton, ahol a kék és sárga elemek játékosan és szinte szervetlenül összekapcsolódva idézik a címet.

A Vadvirág illat laza kompozíciójának ellentétele a Rózsa illat színben-formában szinte agresszív tömörsége. Alig bontott, nagyobb síkok; a domináns vörös elem jobbfelé sárgába, zöldbe nyúlik, balról kék szegélyezi, amely kék a jobboldali peremen visszatér. Ugyancsak nagyobb síkelemek kerülnek egymás mellé és fölé a rokon hangulatú, összhatásukban világos tónusú Akác illat és Barackvirág illat képeken, ahol ugyan nincs formai nyitás jobb felé, de a színegyüttes mégis bal felől súlyosabb.

Ismét más jellegű a Tenger illat. Alulról nagyobb, szinte egymásba érő kék, zöldeskék, feketéig mélyülő négyszögek indítják el a tekintetet, s a felső térfél fehérig világosodó alapját már játékos lazasággal népesítik be apró négyszögek, pettyek. Az Áprilisi illatokon kék alapból – belső keretből – emelkednek ki a színes négyszögek, s a középtájon narancssszínűvé erősödő sárga összegezi az itt legfontosabb színvariánst.

A Hőség illaton izzó sárgák, rózsás vörösek uralkodnak az alapon, lendületesen ívelnek balról jobbra a négyszögek vízszintesen összefogott kötegei, már-már tárgyiasítva az izzást, a forróságot. A Gyümölcs illaton viszont ősi, jóllakott nyugalom árad el, keskeny vörös perem fogja össze és tömöríti a szabálytalanságuk ellenére fegyelmezett négyszögek tömegét, a pirosak, sárgák, kékek, zöldek bőségét. A Vihar illatot viszont nyugtalanság jellemzi, az egymást négyszögekre szabdaló átlós vonalkötegek apró fehér mezői kiemelik a haragos zöldek, kékek, vörösek kavargását.

Az eddigiektől annyiban különbözik az Erdő illat, hogy itt a zömében kék vonal-síkokkal szerkesztett és összefoglalt négyszögek lendülete minden oldalon "túlfut" a kereten, a síkok a kép szélei felé legyezőszerűen terülnek szét. Itt is megvan azonban a balról jobbra nyitás látásmódja. A középtengelyben zsúfolódó vörös négyszögeket jobb felé a mindinkább növekvő sárga és zöld alakzatok követik, s a kék szín legfelül, kvázi-égboltként kap önálló hangot.

Mertz Éva Illat sorozatának röviden ismertetett darabjai meggyőznek arról, hogy a fiatal művész hogyan él a maga választotta és formálta konstruktív hagyománnyal, hogyan küzdi le az abban rejlő személytelenség buktatóit, hogyan fejez ki már-már tárgyiasan konkrét érzelmeket, azokban megnyilvánuló szépség-igényt.

Bősze Éva

Tél

Reggelre fehérbe öltöztek a fák,
s csöndkabátba bújt a nagyvilág.
Madár ha röppent, – hallgatag,
csak csipkedte a magvakat...
Fagy fodrozza az ereszek alját,
alig hallani emberek hangját...
Fázósan kuporognak a házak,
ahogyan összeépítve állnak.
Távolról mégis, – gyermekkacagás,
az ablakokon zene hallik át,
s én egyedül járom az utcát,
taposom csikorgó szőnyeghavát.
Sálamba burkolom ezt a vad, hideg telet
S hagyom táncolni köröttem a szelet...
Magával ragadva ringat-forgat, megemel,
csillagként ül homlokomra minden hópehely.
Vastag dunna terül a tetőkre,
kéményfüst ró jeleket az égre.
Hirdeti, ott benn él a szeretet...
Tenyeremben őrzöm a meleget...

Tél

(január)

Furcsa, nagymosás utáni álom.
A város egy száradó, fehér lepel.
Felszáll a gőz, – fejünk felett kereng.
Járunk a habban, – havazásban – esztelen.
Tétova ujjam tele tapint.
Ráülök jeges szelekre,
hókristállyá dideregve,
keresőn nyújtott tenyeredre...

Láng Miklós

Szeretjük-é eléggé anyanyelvünket?

A címbeli kérdésre a válaszom rövid: nem. De egy ilyen rövid válasz aligha elégíti ki azokat, akik úgy gondolják magukról, hogy ők aztán igazán szeretik anyanyelvüket. Ezért véleményem indoklása már hosszabb.

Tehát, hogy merem azt állítani, hogy anyanyelvünk szeretete enyhén szólva is hiányos?

Nos: felméréseim szerint alig-alig ismerik évente ötször megjelenő nyelvművelő folyóiratunkat, az Édes Anyanyelvünket. Holott ennek az évi előfizetési díja nem elviselhetetlen: jelenleg egy évre 450 forint. Csak kevés honfitársunknak van meg a könyvtárában A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány; de kevesen ismernek más, anyanyelvünkkel foglalkozó irodalmat is. Kicsi a hallgatottsága a rádió anyanyelvi műsorainak is, mint például a vasárnap reggeli Édes anyanyelvünk, a hétfő délutánonkénti Tetten ért szavak, ill. Beszélni nehéz; kevesen nézik a tévé anyanyelvi műsorait: esténkint Balázs Géza Hej, hej, helyesírás ill. Hej, hej, helyes beszéd; Grétsy László Gyöngyök c. műsorát (amely magában foglalja a korábban önállóan jelentkezett Álljunk meg egy szóra c. műsort is). Márpedig aki nem foglalkozik az anyanyelvünkkel, az pallérozatlan marad, még akkor is, ha egyébként nagytudású szakember.

Most fölsorakoztatom további érveimet az első mondatban kifejezésre juttatott, kategorikus "nem" mellett.

Idézek egy jelentős, elismert, nemzetközileg is számontartott hazai szaklapból. A cikkek írói professzorok, docensek, egyetemi előadók, mindenesetre diplomások, akiknek a keze alatt, "szavai" alatt generációk nőnek fel, akik a fiatalok számára követendő példát jelentenek.

Esetében – illetően

A Hivatalos nyelvünk kézikönyve ezt írja az esetében, esetén névutóról: "Sokszor szükség van rájuk, mert a feltételes idő- és körülményhatározót segítségükkel tömören és szabatosan ki tudjuk fejezni. Helyesek tehát az ilyen kifejezések: szükség esetén, árvíz esetén végrehajtandó intézkedések; szülés esetén vagy esetében segély igényelhető; csoportos lakóházépítkezések esetében kedvezmény adható." Az utóbbi példában akár el is maradhat az esetében, hiszen fogalmazhatunk így is: lakóházépítkezésekhez.

De most nézzük a példát az említett szaklapból: "Sikeresek voltak a megbeszélések mind az orvosi gázok, mind a vérkészítmények esetében." Egyszerűsítsünk: Sikeresek voltak a megbeszélések mind az orvosi gázokról, mind a vérkészítményekről.

Mit ír az illetőenről a fenti kézikönyv? "Használati köre elkülönült ill. elkülönülőfélben van az illetve-illetőleg szavakétől: az illetően már csak névutószerű határozószóként, az illetve csak kötőszóként használatos az illetőleg mindkét szerepben előfordul." A kézikönyv fölös töltelékszónak nevezi, amely körülményességével és nehézkességével nem válik javára a stílusnak (nem válik a stílus javára...).

Példa a szaklapból: "... a jövő évben várható változásokat illetően közölte, hogy konkrét adatok még nincsenek." Fogalmazzuk át ezt a mondatot is: ... a jövő évben várható változásokról közölte, hogy pontos (megbízható, végleges) adatok még nincsenek.

Vonatkozásában

A magyar nyelv tömörségre törekszik. Jellemzője, hogy ha ugyanaz egy-két szóval, egyetlen megfelelő kifejezéssel leírható (elmondható), ne szaporítsuk a szót se töltelékszavakkal (például gyakori töltelékszó a tulajdonképpen) se fölösleges (nem felesleges!) körülírásokkal.

Nézzük a példát a folyóiratból: "Ennek a rendezvénynek az eredménye, a szakmai sikerek mellett ebben a vonatkozásban is jelentős lett." Azonkívül, hogy a mellett elsősorban helyhatározói szerepű névutó, és így e mondatban nincs helye, teljesen fölösleges a vonatkozásban névutó is. Ezek figyelembevételével alakítsuk át a mondatunkat: E rendezvény eredménye – a szakmai sikereken kívül – e téren is jelentős lett.

Hasonló – névutószerű – szó a viszonylatban is. Egy szövegrész a lapból: "Ő volt az első gyógyszerész magyarországi viszonylatban, akit..." A javításra kétféle megoldás is kívánkozik: Ő volt az első gyógyszerész Magyarországon, akit...; vagy: Ő volt az első magyar gyógyszerész, akit...

Sor kerül...

Nem én találtam ki, nyelvész írta le a következő sorokat: "Olyan nyelvi szeplő, amely nem a hiányos műveltségűek vétsége, épp ellenkezőleg, a rangos művelődési intézmények és a rádió, televízió közegében fertőz a legvészesebben... Immár évek, talán évtizedek óta nincs előadás, hangverseny, ünnepség, díjkiosztás, amit megrendeznének, megtartanának, amely netán ekkor és ekkor lenne... Egy helyett három szó."

Idézet a lapból: "... a sorozat novemberi előadására november 12-én kerül sor." Alaposan fogalmazzuk át e mondatot: A sorozat következő előadása november 12-én volt. Vagy: A sorozat novemberi előadását 12-én tartották. Tehát az idézett mondatban nemcsak a került sor a zavaró, hanem a november ismétlése is.

Tekintetében

Ez a szó a maga helyén – tökéletes: Tekintetében szomorúság bújkált... Volt valami zavaró a tekintetében....

Ám hol találkozunk ezzel a szóval? A gyógyszerhirdetésekben: A kockázat és mellékhatások tekintetében olvassa el a (beteg) tájékoztatót, vagy kérdezze meg orvosát, gyógyszerészét. Sok-sok éven át megjelent, elhangzott ez a szöveg; számtalanszor írtam ellen. "A szöveget törvény írja elő, azon pedig nem lehet változtatni" – szólt az illetékesek válasza. E témában elmentem az egészségügyi miniszterig, és örömmel dicsekszem az eredménnyel: 1999. július 1-jétől az előírt szöveg így hangzik: A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a (beteg) tájékoztatót, vgy kérdezze meg orvosát, gyógyszerészét." (Megjegyzem, hogy a gyakorlatban a mellékhatások szó elől helytelenül gyakran elmarad a névelő.)

Más szövegben is találkoztam ezzel a szóval; mégpedig az eddig is idézett folyóiratban: "Kiemelte azt a jogos igényt, hogy a rendezvényeken a... tagok jelentős kedvezményt élvezzenek a részvételi díj tekintetében." A tekintetében itt is fölösleges töltelékszó, tehát elhagyható: ... kedvezményt élvezzenek a részvételi díjból.

És ha már töltelékszavakról esik szó: itt említem meg a révént is. Példa a lapból: "... szakmai rendezvényeken vettek részt, főleg szponzorok támogatása révén." Azaz: ... főleg a szponzorok támogatásával.

A fogalmazásról

A fogalmazás gondosságot igényel. Ha közlésre szánjuk írásunkat, jó a kéziratunkat "pihentetni", majd néhány nap elmúltával újra átolvasni. Így magunk is észrevesszük a fogalmazási hibákat.

Idézetek a folyóiratból: "Nagyon fontos az újbóli ellenőrzés; ez rendszerint ugyanis elmarad." Ez a mondat így sántít. A

Mentz

l.

LykaMagyműI800-50

506.l.

6.

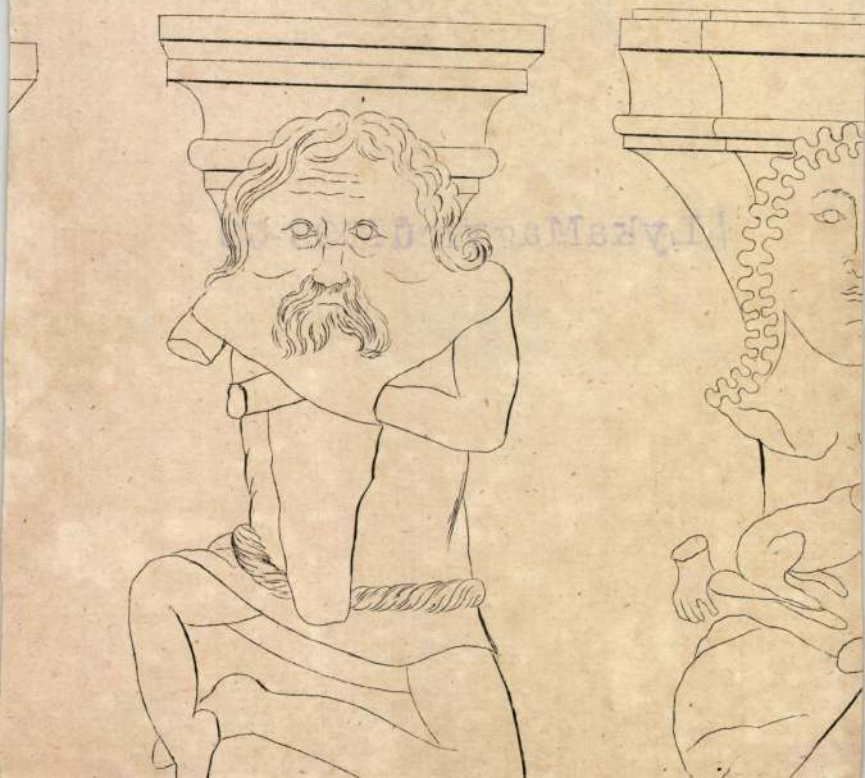

Mertz

Lsab IV. 113

Crinkanna 1703-ból,

a kisarari ref. egyház tulajd.

VI. 28.

MERTZ ÉVA

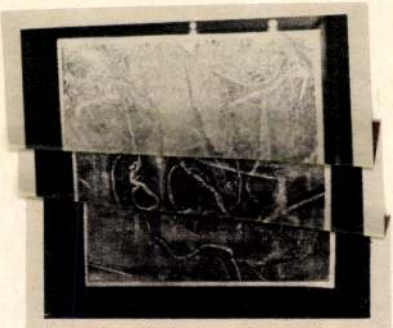

A Marcibányi téren folytatódnak a képzőművészeti tárlatok is. Legutóbb Mertz Éva grafikáit láthattuk.

UJ TÜKÖR 1982. XIX.évf. 18.sz.,47o.

ZŐDÉS
yéb jogviszony létesitéséhez

szettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

esorolás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

~~Mersitz~~ Mersitz

ÉLET ÉS IRODALOM Piroska

1964 DEC 5.

EMBER ÉS

1021

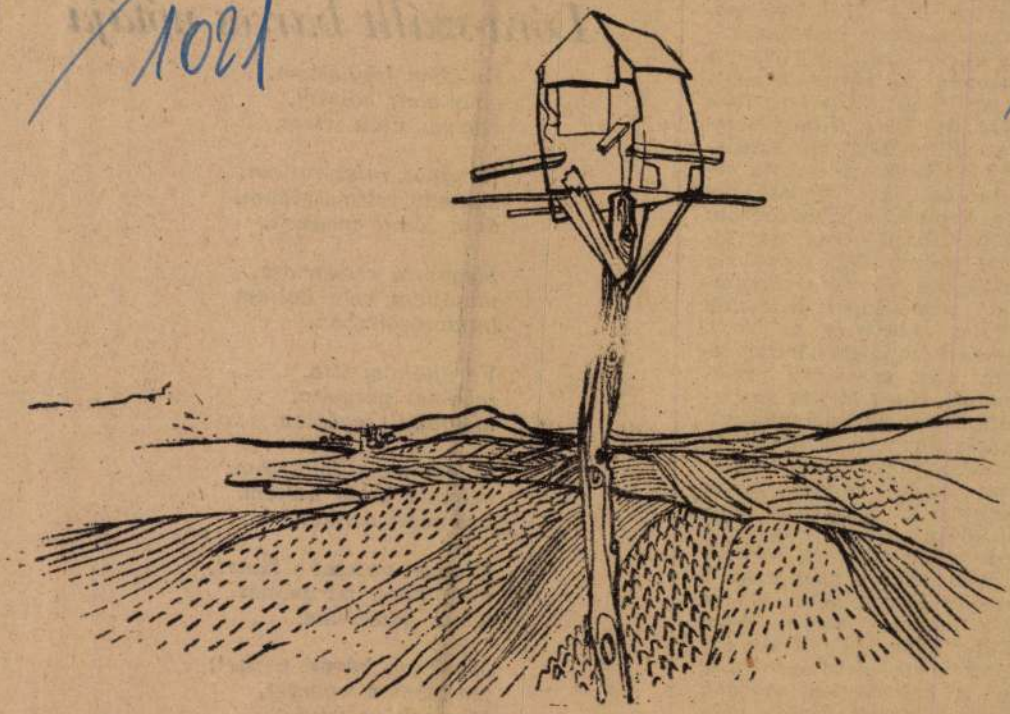

Mersitz Piroska: Galambdúc

ÁGBAN

társban már beszámoltam. Mindenesetre, összehasonlításképpen, nézzük meg *a szóbanforgó időszakot* ezen a területen is. Akkor *Illés Béla* és *Déry Tibor* vezetett: Illés Bélát 27 kiadásban adták ki szocialista országokban, két kiadást pedig kapitalista országokban; Déry Tibortól csak egy kiadás jelent meg szocialista országban és 20 a kapitalista országokban (adataink szerint többnyire a *Niki*). *Mesterházi Lajos* 17-szer jelent meg szocialista országokban, *Illyés* 11-szer szocialista, 3-szor pedig kapitalista országokban. *Passuthnak* 12 kiadása jelent meg Nyugaton. *Szabó Magda* akkor összesen 11 különböző fordításban jelent meg, ma már a húsznál tart, *Németh László* akkor még csak 5 kiadást könyvelhetett el, ma ő is túl van már a 16-on. *Déry Tibor* is, hiszen egy sor novellásköteté jelent meg és *A befejezetlen mondat*, mely a német kiadás után most már több nyelven is napvilágot lát. Ezeken kívül az akkori megjelenések kö-

GYÖRE IMRE KÉT ÚJ VERSE:

Lóra-szállt harcos nótája

Erdőben bújkáltam,
avar alatt háltam,
szarvas után ittam.

Rongyos ruha rajtam,
szakadt csizmatalpam,
de a zászló megvan.

Magamra csavartam,
majdnem vele haltam
bujdosásaimban.

Verejtékem itta,
sebemet pátyolta,
megfakult egészen.

Fejem most föltartom:
vélem-e vagy hallom
had zaját a réten?

Nincsen rosszabb bánat,
mint hogy paripámat
húzni kötőféken.

Mindegy, bármi verhet,
csatolom a nyerget,
fölnézek az égre.

Farkassá nem válok,
hanem lóra

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 22

Népszabadság

Mersits Piroska

1021

KÖZLEMÉNYEK

Beat-rumbától a modern táncig, kezdő tánctanfolyamot indítunk, **beiratkozás** október 3-án 18 órától, október 7-én 14 órától. Postás Művelődési Központ (Bp. VI., Benczúr utca 27.).

Mersits Piroska a „Hajózás festőszemmel" c. kiállítása szeptember 28-ig 14—18 óráig megtekinthető a MAHART Kultúrtermében, V., Apáczai Cs. J. u. 11.

Felhívás! Kérjük a volt Textilipari Igazgatóságon 1948/49. évben dolgozott munkatársakat, hogy a 25 éves találkozón való megjelenési szándékukat írásban vagy telefonon sürgősen jelentsék be dr. Hetényi Istvánné; Országos Találmányi Hivatal, 1054 Budapest, V., Garibaldi u. 2. Telefon: 316—780. Erdős Ferenc; Könnyűipari Minisztérium, 1027 Budapest, II., Fő u. 68. Telefon: 354—529 rendezőknél. A találkozó időpontja: **1973. szeptember** 28-án 18 óra, helye: Hazai Fésűsfonó Kultúrterme (IX., Soroksári út 166.). Rendező bizottság.

A Kertészeti Egyetem Klubja ma este tartja félévnyitó zenés klubestjét.

Fővárosi Mértékutáni Szabóság szalonjai: 1973. szeptember 21-én du. 18 óra (péntek), 1973. szeptember 22-én du. 17 óra (szombat), 1973 szeptember 23-án de. 10.30 óra (vasárnap), 1973 szeptember 23-án du. 17 óra (vasárnap), 1973. szeptember 24-én du 18 óra (hétfő) tartják 1973. évi őszi—téli reprezentatív divatbemutatójukat a Gundel Étterem különtermében (Budapest XIV., Állatkert út 2.) Jegyek kaphatók a Fővárosi Mértékutáni Szabóság szalonjaiban és a helyszínen

Szeptemberben minden Videoton televízióhoz 300 forintos, minden lemezjátszóhoz 150 forintos vásárlási utalványt ajándékozunk. Lottó Áruház, Budapest VII., Rákóczi út 36. Nyitva: 9-től 9-ig, szombaton is.

A Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola (Bp. IX., Török Pál u. 1.) az 1973/74. tanévben újra indít esti rajz- és grafikatanfolyamokat. Beiratkozás rajz I—II—III. és grafika I—II. évfolyamaira október 1-én, 2-án és 3-án 5—7 óráig, 4-től szombati napok kivételével 9—4 óráig. Részvételi díj egész évre 500 Ft.

Vállalatok, közületek, figyelem! Újra kapható a Térképboltban (VII., Nyár u. 1.) **Magyarország munkatérképe,** 1:525 000 ma. Ára: 15 Ft. Vidékre utánvéttel szállítás!

Nemzetközi ügetőversenyek! Szombaton, szeptember 22-én délután fél 3 órai kezdettel három nemzetközi ügetőverseny kerül lefutásra (VIII., Kerepesi út 9.) az NDK és a magyarok részvételével. A Kétévesek Nemzetközi Versenye és a Vilmádij 1600 méteres távon, míg a hagyományokkal rendelkező Hungária Díj 2600 méteren kerül eldöntésre.

Mi a teendő? Chile válaszúton. Színes chilei film. Rendezők: Saul Landau, Nina Serrano, Raul Ruiz. Ez a film a katonai junta uralomra jutása előtti időszakban készült. A sajtókritika úgy jellemezte, hogy olyan kollektív mű, amely új stílusban, objektivitásra törekedve emlékezik vissza Chile nehéz útjára a forradalomig. A film nagy siker a **Toldi Stúdiómozi** este fél 9 órai előadásain.

36. felvesz budapesti és vidéki munkahelyre kapcsolótéri berendezések gyártásában, külső szerelésben gyakorlott lakatosokat, villanyszerelőket, férfi betanított és segédmunkásokat, gyár telephelyére asztalosokat, női betanított, illetve segédmunkásokat. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán. Telefon: 663—166 vagy 669—022, 289 mellék. Megközelíthető a Kosztolányi Dezső tértől 87-es autóbusszal (kb. 10 perc).

A Csepeli Erőmű és Szolgáltató Üzemek Szállítási Gyárrészlege felvesz: 1974. I. negyedévben induló hivatásos gépjárművezetői tanfolyamra jelentkezőket. A felvételhez szükséges: 18 életév betöltése, 8 általános iskolai végzettség, büntetlen előélet. A tanfolyam megkezdéséig, s annak időtartama alatt a hallgatók traktorvezetői, illetve vasúti kocsirendezői munkakörben lesznek foglalkoztatva. A kiképzés költségét a vállalat fedezi, 2 éves szerződéskötéssel. **A fent közölteken kívül a vállalat felvesz** lánghegesztő-vasvágókat, személygépkocsi-, tehergépkocsi-, traktorvezetőket, daruvezetőket, vasúti kocsirendezőket, pályamunkásokat. **Állandó nappalos és folyamatos műszakba:** gyakorlattal rendelkező és szakképzettséggel rendelkező gépjármű és vasúti forgalomirányítókat. **Bérezés:** Kollektív szerződés szerint. Munkásszállást csak korlátozott mértékben biztosítunk. Jelentkezés: a Csepel Vas- és Fémművek 2-es sz. kapu, felvételi iroda. Bp. XXI., Gyártelep. Szombat kivételével 8 és 11 óra között.

Felveszünk gyakorlattal rendelkező áruforgalmi előadót, valamint szőrme és bőrhöz értő főiskolai vagy kereskedelmi szakközépiskolai végzettséggel rendelkező munkaerőt. Telefon: 345—563. Felveszünk továbbá fiatalokat 6 órás munkakörbe. „Elegánt" Május 1. Ruhagyár, Budapest VIII., Elnök u. 1. Telefon: 334—760/237 mell.

A „témunkás" Vállalat Építés-Szerelési Üzeme (Budapest XIII., Vágó Béla u. 11.) keres azonnali belépésre bádogos szakmunkásokat, könnyűszerkezeti és álmennyezet szerelési munkákra. Jelentkezés a munkaügyi osztályon. (Budapest XIII., Vágó Béla u. 11.).

Fővárosi Vasipari Vállalat felvesz különböző telephelyekre: géplakatos, esztergályos, szerszámkészítő, szerszámgyalus

A MULTIC

GÉPJÁRM

minden típus

nagyjav

rövid határid

garanciával v

MEZŐGÉ

2700 Cegléd,

Telefon: 259,

Merkur Személygépkocsi Értékesítő Vállalat a legkorszerűbb technikai és szociális követelményeknek megfelelő új csepeli üzemegységébe felvesz: álló- és fogyóeszköz nyilvántartót (közg. technikumi végzettséggel és gyakorlattal), gépírni tudó számlázót, anyagraktárost, traktorvezetőt, gyakorlattal rendelkező autószerelőket (lehetőleg gk. jogosítvánnyal), személygépkocsi-vezetőket (hivatásos jogosítvánnyal és gyakorlattal), gépjárművillamossági szerelőket, karosszéria lakatosokat, gumiszerelő betanított munkást, vízvezetékszerelőt, hálózati villanyszerelőt, asztalost, betanított munkásokat, segédmunkásokat. Jelentkezés: Merkur Új Személygépkocsi Üzemegység Csepel-Petróleumkikötő. Dr. Balázs Lajosné munkaügyi előadónál. Telefon: 136—659.

A ÉVM Budapesti Gyára felvételre keres termelésének bővítése érdekében lakatos, villanyszerelő, vasbetonkészítő szakmunkásokat, építőipari gépkezelőket, torony- és híddarukezelőket, férfi és nő dolgozókat könnyen betanulható munkára. Keresünk továbbá gyakorlattal rendelkező statikus mérnököt, építész mérnököt

Mertz János

budai testő

tolnai Tolnay Mária
arch.

Jelzése J. Mertz
in Ofen
Repr.

Föv. Kept. tulajd.

Kopp Magyb. ed fest

5669

40.214. — K. M. E. Ny.

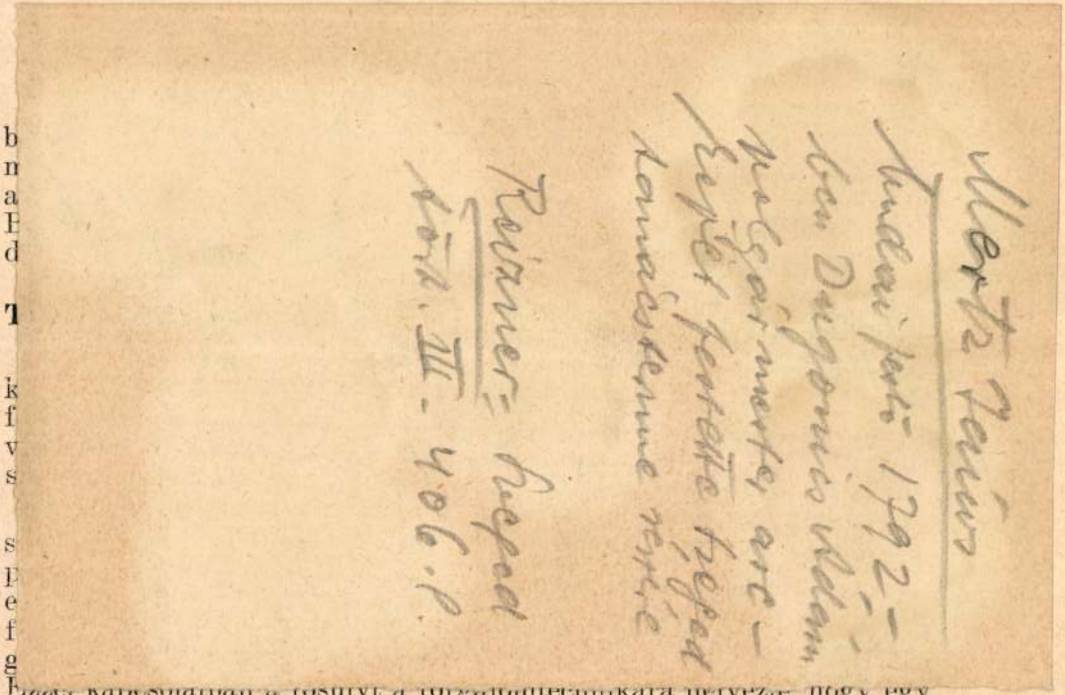

Mertz Janus

budai festő 1792-
ben Dugonics Ádám
polgármester arc-
képét festette Szeged
tanácstermé részére

Reizner - Szeged
tört. III - 406. l.

ösztöndíjasa is. A Mitteleuropäischer Wirtschaftstag ösztöndíjasai közül a következők vették igénybe a kollégiumi lakást: *dr. Örösi Pál Zoltán* az egész tanévben, *dr. Findeisen László* és *dr. Haszler Károly* a második félévben, míg rövidebb ideig az első félév folyamán *dr. Horváth Kálmán, dr. Molnár Gyula* és *dr. Szirmai János.*

Magyar állami kézi ösztöndíjas:

Dr. Szabó Árpád (1913, Budapest, ref.), bölcsészetdoktor, okleveles középiskolai tanár Budapestről (Huszti professzor), 800 pengős belföldi ösztöndíját az Ösztöndíjtanács előterjesztésére nyert kivételes engedéllyel az előző év folyamán Frankfurt a/Mainban végzett tanulmányainak kiegészítésére használta fel, amihez még külön kapott 500 pengő összegű tanulmányi segélyt is. Frobenius professzor kultúrmorfológiai intézetében, valamint Reinhardt professzor klasszika-filológiai szemináriumában dolgozott. Frobenius professzor intézetében előadást tartott „Altkretisches Gottkönigtum" címen, amelyről a Frankfurter Zeitung is megemlékezett, júniusban pedig „Höhlenkult in der Antike" címen tartott előadást.

A Deutscher Akademischer Austauschdienst ösztöndíjasai:

Mertz János
budai festő
Falkoner Ferenc veje
tolnai Tolnay Mária
archeje, olajp.
Székesfőv. Képtár
tulajd.

Kopp Ism 19, 27, 28 l.
Repr. n.o XV. tábla

WEIL ERZSÉBET.

261. Fürdőzők . . . . . 30.—

MIKUS SÁNDOR.

262. Női fej. Márványban . . . . . 400.—

RÉFFI-KÁDY JÁNOS.

263. Ugratás . . . . . 40.—

KOMJÁTI GYULA.

264. Halottvivők. Magántulajdon.

REITER LÁSZLÓ.

265. Fametszet . . . . . 30.—

ZOMBORY LAJOS.

266. Jéghordás. Magántulajdon.

JOBBÁGYI GAIGER MIKLÓS.

267. Szajnaparti könyvárusok . . . . . 300.—

VASZKÓ ÖDÖN.

268. Cigánycsalád. Magántulajdon.

MDK

Mertz János, festőm.

Falkoner Ferenc veje, ki 1790-ben Budán polgárjogot szerzett, - már a klasszicizmus uj irányát jelzi és közvetlen bécsi hatásokat mutat.

Kopp Jenő: Ismeretlen magyar festők a XIX.sz. első felében.
Képzőművészet.1941. 75-80.l.

MDK.

Mertz János b udai festő.

179o ben kapott polgárjogot, további szerepléséről azonban nem tudunk.

Ltáb IV. 113.1.

Mertz János, festő

Budai 1792-ben festette a Bugonics András fivérének Szeged polgár mesterének képét Szegednek. 184 old.

Szelesi Zoltán: Adatok Szeged XIX.századi képzőmüvészetéhez. 180.o.

A Móra Ferenc Múzeum, ~~Sz~~ Évkönyve. Szeged, 1957. Szegedi Nyomda Váll. 1957

MERTZ JÁNOS / XVIII.sz.vége / :

132. tolnai Tolnay Mária arcképe. - Olajf.,v. méret 45.5 x 56 cm.Jelz.l.b."J.Mertz in Ofen".

Mertz János

Kopp 1939/40. szerem. I.

EGYSZERŰ
világos módszerek

Szókincs, nyelvtani olvasmányok. Levelezési és gyorsírási függelék

Dezséri Bacho László:

Gyakorlati Olasz

MDK

Mertz János /XVIII. sz. vége/.

Tolnai Tolnay Mária arcképe, repr.

Szépmüvészet 1941. 4. sz.

lye: .....

Mertz U./Ullrich/,asztalosiegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosiegények jegyzéke származási hely szerint:"Freystadt,Ober Pfaltz:Mertz U." 121.old

Batári Ferenc: Asztalosiegények Győrött a XVII. században - adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Evkönyve

MARTIN MERTZELI, textilfestomester

Az 5.függelékben a lőcsei ~~mé~~ festők céhlevelét talaljuk 1715-ből.--A 6.fejezet a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869 -ig.
E mesterek egyike volt:
161.-Martin Mertzeli, St.Nicoolai, 1764.--152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Aradi Nóra

Mertz Éva illat-képei

Mertz Éva festőművésznek eddig tucatnyi egyéni kiállítása volt és közel hatvan csoportos kiállításon vett részt. Színek, síkok, vonalak sorakoznak konstruktív rendben a képein. Látszólag kötetlenül, mégis nagy belső fegyelemmel, képről képre változó hangulatot teremtve, biztos mértéktartással és ízléssel komponál.

A képek jó része akár üvegablak terve is lehetne. A síkokkal borított felület nem tölti ki teljesen a képmezőt, hanem – a témától függően változó színű és árnyalású – belső kerettől övezett. S az üvegablak-lehetőségre utalnak a színes vonalak is – mondriani értelemben vett keskeny síkok –, amelyek kötegekbe szervezik a séma nélküli, többnyire szabálytalan négyszögeket.

Mertz Éva sorozatokat alkot, ilyen a Ház, s a legutóbbi, az Illatok. A Tavaszi illatokon halványkék alap oldódik fel egy felül majdnem tört fehérig világosodó rózsaszínben. Baloldalt sűrű színes négyszögek – vörösek, fehérek, mélykékek, sárgák – jobbfelé lazulnak, megnyílnak. Másképpen tompított színösszhang jellemzi a Baba illat képeit: a felületet majdnem teljesen kitölti a túlnyomóan vörössel, részben kékkel keretezett rózsaszín, piros, fehér, kék négyszögek síkja, némelyikben játékos következetlenséggel csíkok, pettyek. A visszafogott, "hintőporos" színek mellett ezek az utalások is erősítik a címben jelzett hangulatot.

Másfajta, akár tárgyiasnak is ható elem jelenik meg a Széna illat képen. Zöldek, kékeszöldek és főként sárgák dominálnak, a síkokat elválasztó vonalak pedig spárgából vannak: szalmaszálra engednek asszociálni. Itt is jobb felé nőnek, illetve lazulnak a formák, mint a legtöbb képen. Így a Vadvirág illaton, ahol a kék és sárga elemek játékosan és szinte szervetlenül összekapcsolódva idézik a címet.

A Vadvirág illat laza kompozíciójának ellentétele a Rózsa illat színben-formában szinte agresszív tömörsége. Alig bontott, nagyobb síkok; a domináns vörös elem jobbfelé sárgába, zöldbe nyúlik, balról kék szegélyezi, amely kék a jobboldali peremen visszatér. Ugyancsak nagyobb síkelemek kerülnek egymás mellé és fölé a rokon hangulatú, összhatásukban világos tónusú Akác illat és Barackvirág illat képeken, ahol ugyan nincs formai nyitás jobb felé, de a színegyüttes mégis bal felől súlyosabb.

Ismét más jellegű a Tenger illat. Alulról nagyobb, szinte egymásba érő kék, zöldeskék, feketéig mélyülő négyszögek indítják el a tekintetet, s a felső térfél fehérig világosodó alapját már játékos lazasággal népesítik be apró négyszögek, pettyek. Az Áprilisi illatokon kék alapból – belső keretből – emelkednek ki a színes négyszögek, s a középtájon narancsszínűvé erősödő sárga összegezi az itt legfontosabb színvariánst.

A Hőség illaton izzó sárgák, rózsás vörösek uralkodnak az alapon, lendületesen ívelnek balról jobbra a négyszögek vízszintesen összefogott kötegei, már-már tárgyiasítva az izzást, a forróságot. A Gyümölcs illaton viszont ősi, jóllakott nyugalom árad el, keskeny vörös perem fogja össze és tömöríti a szabálytalanságuk ellenére fegyelmezett négyszögek tömegét, a pirosak, sárgák, kékek, zöldek bőségét. A Vihar illatot viszont nyugtalanság jellemzi, az egymást négyszögekre szabdaló átlós vonalkötegek apró fehér mezői kiemelik a haragos zöldek, kékek, vörösek kavargását.

Az eddigiektől annyiban különbözik az Erdő illat, hogy itt a zömében kék vonal-síkokkal szerkesztett és összefoglalt négyszögek lendülete minden oldalon "túlfut" a kereten, a síkok a kép szélei felé legyezőszerűen terülnek szét. Itt is megvan azonban a balról jobbra nyitás látásmódja. A középtengelyben zsúfolódó vörös négyszögeket jobb felé a mindinkább növekvő sárga és zöld alakzatok követik, s a kék szín legfelül, kvázi-égboltként kap önálló hangot.

Mertz Éva Illat sorozatának röviden ismertetett darabjai meggyőznek arról, hogy a fiatal művész hogyan él a maga választotta és formálta konstruktív hagyománnyal, hogyan küzdi le az abban rejlő személytelenség buktatóit, hogyan fejez ki már-már tárgyiasan konkrét érzelmeket, azokban megnyilvánuló szépség-igényt.

Bősze Éva

Tél

Reggelre fehérbe öltöztek a fák,
s csöndkabátba bújt a nagyvilág.
Madár ha röppent, – hallgatag,
csak csipkedte a magvakat...
Fagy fodrozza az ereszek alját,
alig hallani emberek hangját...
Fázósan kuporognak a házak,
ahogyan összeépítve állnak.
Távolról mégis, – gyermekkacagás,
az ablakokon zene hallik át,
s én egyedül járom az utcát,
taposom csikorgó szőnyeghavát.
Sálamba burkolom ezt a vad, hideg telet
S hagyom táncolni köröttem a szelet...
Magával ragadva ringat-forgat, megemel,
csillagként ül homlokomra minden hópehely.
Vastag dunna terül a tetőkre,
kéményfüst ró jeleket az égre.
Hirdeti, ott benn él a szeretet...
Tenyeremben őrzöm a meleget...

Tél

(január)

Furcsa, nagymosás utáni álom.
A város egy száradó, fehér lepel.
Felszáll a gőz, – fejünk felett kereng.
Járunk a habban, – havazásban – esztelen.
Tétova ujjam tele tapint.
Ráülök jeges szelekre,
hókristállyá dideregve,
keresőn nyújtott tenyeredre...

Láng Miklós

Szeretjük-é eléggé anyanyelvünket?

A címbeli kérdésre a válaszom rövid: nem. De egy ilyen rövid válasz aligha elégíti ki azokat, akik úgy gondolják magukról, hogy ők aztán igazán szeretik anyanyelvüket. Ezért véleményem indoklása már hosszabb.

Tehát, hogy merem azt állítani, hogy anyanyelvünk szeretete enyhén szólva is hiányos?

Nos: felméréseim szerint alig-alig ismerik évente ötször megjelenő nyelvművelő folyóiratunkat, az Édes Anyanyelvünket. Holott ennek az évi előfizetési díja nem elviselhetetlen: jelenleg egy évre 450 forint. Csak kevés honfitársunknak van meg a könyvtárában A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány; de kevesen ismernek más, anyanyelvünkkel foglalkozó irodalmat is. Kicsi a hallgatottsága a rádió anyanyelvi műsorainak is, mint például a vasárnap reggeli Édes anyanyelvünk, a hétfő délutánonkénti Tetten ért szavak, ill. Beszélni nehéz; kevesen nézik a tévé anyanyelvi műsorait: esténkint Balázs Géza Hej, hej, helyesírás ill. Hej, hej, helyes beszéd; Grétsy László Gyöngyök c. műsorát (amely magában foglalja a korábban önállóan jelentkezett Álljunk meg egy szóra c. műsort is). Márpedig aki nem foglalkozik az anyanyelvünkkel, az pallérozatlan marad, még akkor is, ha egyébként nagytudású szakember.

Most fölsorakoztatom további érveimet az első mondatban kifejezésre juttatott, kategorikus "nem" mellett.

Idézek egy jelentős, elismert, nemzetközileg is számontartott hazai szaklapból. A cikkek írói professzorok, docensek, egyetemi előadók, mindenesetre diplomások, akiknek a keze alatt, "szavai" alatt generációk nőnek fel, akik a fiatalok számára követendő példát jelentenek.

Esetében – illetően

A Hivatalos nyelvünk kézikönyve ezt írja az esetében, esetén névutóról: "Sokszor szükség van rájuk, mert a feltételes idő- és körülményhatározót segítségükkel tömören és szabatosan ki tudjuk fejezni. Helyesek tehát az ilyen kifejezések: szükség esetén, árvíz esetén végrehajtandó intézkedések; szülés esetén vagy esetében segély igényelhető; csoportos lakóházépítkezések esetében kedvezmény adható." Az utóbbi példában akár el is maradhat az esetében, hiszen fogalmazhatunk így is: lakóházépítkezésekhez.

De most nézzük a példát az említett szaklapból: "Sikeresek voltak a megbeszélések mind az orvosi gázok, mind a vérkészítmények esetében." Egyszerűsítsünk: Sikeresek voltak a megbeszélések mind az orvosi gázokról, mind a vérkészítményekről.

Mit ír az illetőenről a fenti kézikönyv? "Használati köre elkülönült ill. elkülönülőfélben van az illetve-illetőleg szavakétől: az illetően már csak névutószerű határozószóként, az illetve csak kötőszóként használatos az illetőleg mindkét szerepben előfordul." A kézikönyv fölös töltelékszónak nevezi, amely körülményességével és nehézkességével nem válik javára a stílusnak (nem válik a stílus javára...).

Példa a szaklapból: "... a jövő évben várható változásokat illetően közölte, hogy konkrét adatok még nincsenek." Fogalmazzuk át ezt a mondatot is: ... a jövő évben várható változásokról közölte, hogy pontos (megbízható, végleges) adatok még nincsenek.

Vonatkozásában

A magyar nyelv tömörségre törekszik. Jellemzője, hogy ha ugyanaz egy-két szóval, egyetlen megfelelő kifejezéssel leírható (elmondható), ne szaporítsuk a szót se töltelékszavakkal (például gyakori töltelékszó a tulajdonképpen) se fölösleges (nem felesleges!) körülírásokkal.

Nézzük a példát a folyóiratból: "Ennek a rendezvénynek az eredménye, a szakmai sikerek mellett ebben a vonatkozásban is jelentős lett." Azonkívül, hogy a mellett elsősorban helyhatározói szerepű névutó, és így e mondatban nincs helye, teljesen fölösleges a vonatkozásban névutó is. Ezek figyelembevételével alakítsuk át a mondatunkat: E rendezvény eredménye – a szakmai sikereken kívül – e téren is jelentős lett.

Hasonló – névutószerű – szó a viszonylatban is. Egy szövegrész a lapból: "Ő volt az első gyógyszerész magyarországi viszonylatban, akit..." A javításra kétféle megoldás is kívánkozik: Ő volt az első gyógyszerész Magyarországon, akit...; vagy: Ő volt az első magyar gyógyszerész, akit...

Sor kerül...

Nem én találtam ki, nyelvész írta le a következő sorokat: "Olyan nyelvi szeplő, amely nem a hiányos műveltségűek vétsége, épp ellenkezőleg, a rangos művelődési intézmények és a rádió, televízió közegében fertőz a legvészesebben... Immár évek, talán évtizedek óta nincs előadás, hangverseny, ünnepség, díjkiosztás, amit megrendeznének, megtartanának, amely netán ekkor és ekkor lenne... Egy helyett három szó."

Idézet a lapból: "... a sorozat novemberi előadására november 12-én kerül sor." Alaposan fogalmazzuk át e mondatot: A sorozat következő előadása november 12-én volt. Vagy: A sorozat novemberi előadását 12-én tartották. Tehát az idézett mondatban nemcsak a került sor a zavaró, hanem a november ismétlése is.

Tekintetében

Ez a szó a maga helyén – tökéletes: Tekintetében szomorúság bújkált... Volt valami zavaró a tekintetében....

Ám hol találkozunk ezzel a szóval? A gyógyszerhirdetésekben: A kockázat és mellékhatások tekintetében olvassa el a (beteg) tájékoztatót, vagy kérdezze meg orvosát, gyógyszerészét. Sok-sok éven át megjelent, elhangzott ez a szöveg; számtalanszor írtam ellen. "A szöveget törvény írja elő, azon pedig nem lehet változtatni" – szólt az illetékesek válasza. E témában elmentem az egészségügyi miniszterig, és örömmel dicsekszem az eredménnyel: 1999. július 1-jétől az előírt szöveg így hangzik: A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a (beteg) tájékoztatót, vgy kérdezze meg orvosát, gyógyszerészét." (Megjegyzem, hogy a gyakorlatban a mellékhatások szó elől helytelenül gyakran elmarad a névelő.)

Más szövegben is találkoztam ezzel a szóval; mégpedig az eddig is idézett folyóiratban: "Kiemelte azt a jogos igényt, hogy a rendezvényeken a... tagok jelentős kedvezményt élvezzenek a részvételi díj tekintetében." A tekintetében itt is fölösleges töltelékszó, tehát elhagyható: ... kedvezményt élvezzenek a részvételi díjból.

És ha már töltelékszavakról esik szó: itt említem meg a révént is. Példa a lapból: "... szakmai rendezvényeken vettek részt, főleg szponzorok támogatása révén." Azaz: ... főleg a szponzorok támogatásával.

A fogalmazásról

A fogalmazás gondosságot igényel. Ha közlésre szánjuk írásunkat, jó a kéziratunkat "pihentetni", majd néhány nap elmúltával újra átolvasni. Így magunk is észrevesszük a fogalmazási hibákat.

Idézetek a folyóiratból: "Nagyon fontos az újbóli ellenőrzés; ez rendszerint ugyanis elmarad." Ez a mondat így sántít. A

Mertz János

festő.

Mint budai Vizivárosban lakó festőt először emlitve 1788. szept. 9, midőn Falkoner Ferencnek leányát, Borbálát nejéül veszi. 1790. ápril. 19 én Budaváros polgárává lesz és leteszi a 12 frt polgársági taksát. Sem ő, sem neje nem élte túl a Falkonereket, mert az utolsónak, Józsefnek 1806. ban kelt végrendeletében nem emlittetnek.

Arch. Ért. 1883. 107. l.

Mertz János

Szépművészet 1941. 4. sz.

MERTZ JÁNOS (XVIII. SZ. VÉGE): TOLNAI TOLNAY MÁRIA ARCKÉPE.

János Mertz (Ende des XVIII. Jahrhundert) : Bildnis der Maria Tolnai Tolnay. — János Mertz (fine del sec. XVIII.) : Ritratto di Maria Tolnay de Tolna.

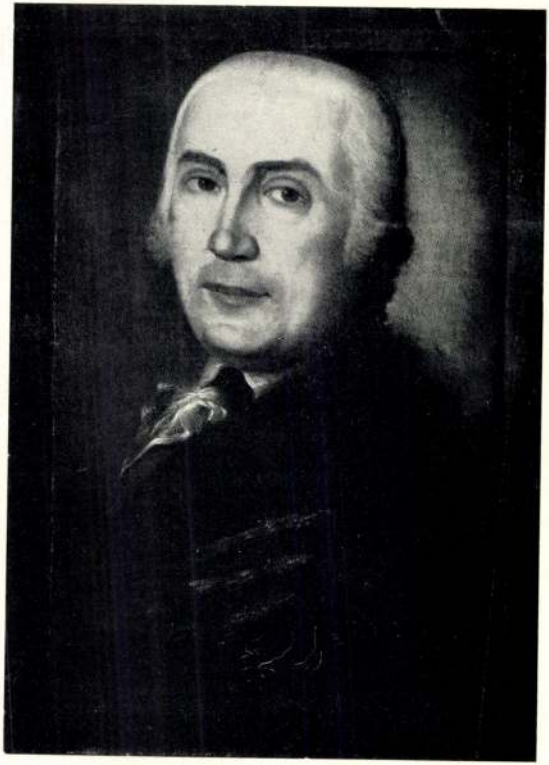

VOLHOFFER (WOLLENHOFFER) JÁNOS (BUDA *1760* KÖRÜL, † *1797*): FÉRFI ARCKÉP. OLAJFESTMÉNY.

János Volhoffer (Wollenhoffer) (Buda um 1760 † 1797): Porträt eines Mannes. Ölgemälde. — János Volhoffer (Wollenhoffer) (n. a Buda int. 1760 morto nel. 1797): Ritratto di uomo. Dipinto a olio.

M. D. K.

MERTZ (Merz, März) János festő

Tolnay Mária archéje

Garas XVIII. 74 203, 236, l

MDK

Mertz János

179o-ben polgárjogot szerez Budán

Knopp J: Ismeretlen magy. festők a 19.sz. első felében. Szépmüvészet, 1941, 4.sz.

79 l.

Mertz János

budai születésű festő

1801.

l.

Tanulmányok Bp.

múltjából. VII.

22. l.

képpel.

2. Népván

MDK

Mertz János arcképfestő

Budai. (A szegedi vagyonosabb polgárság által foglalkoztatott arcképfestők között említve, 1792-i, szerepe szerint meg nem jelölt évszámmal.)

Szelesi Zoltán: Két szegedi festő. Tiszatáj, Szeged, 1955. febr. IX. évf. 1. sz. 43. l.

Joannes Mertz
f. 1800

Jelzessel bir egy ~~[illegible]~~
nap s Jánost abrázoló kép
a vaali templomban ~~[illegible]~~
E képet 1834 ben 9 ~~[illegible]~~ oltár-
ba illesztettek, e hol az
mai megvan.

A keresztelő kápolna
ujjonan felállitott

Vinis Ferencz. Vaali
emlékek Magyar Sion
1863. 677 l. végzet.

Dregonics András mellképe Mertz
Jánostól 1792-ből

Muz. és Kvt. Ert. VII. 158.

Mertz János

MERTZ *János*, festő a XVIII. sz. végén Budán, ahol 1790. szerzett polgárjogot. 1788. nőül vette Falkoner Ferenc festő leányát, Borbálát. 1792. festette Dugonics Ádám szegedi polgármester arcképét. Tőle való a vaáli templom Nep. Szt. Jánost ábrázoló oltárképe is 1800-ból.

№ 33.

4291. Allart van Everdingen: jumius 18-
Sz. Alkmaarban 1621 ~~ben~~. + Amst

Falu vége

~~[illegible]~~

I hajt e

Kőfallal bekerített hely, a hol

a vidéken kanyar~~gó~~ ~~[illegible]~~ vize I ~~a meder sziklakövein megtörve~~ és gágogó ludaktól élénkitett udva lett ~~balról~~ három üres hordó fekszi áll, a ki Tól ~~köselében~~ nem messze két disznó s hez vezető uton. Jobbról, a hol a m épület felől, a mely ~~[illegible]~~ innen e dó szárnyú galambbal, egy munkás kö tett rudat fogja és a ki piros sap nadrágot, harisnyát és czipőt visel fi beszélget a fa tövében elhelyezk polna bontakozik ki. A L lombos fá ral ~~fa~~ tetején rés kakassal. Az égbol parton farakás van, I a falon: A. v. Ev

L köselében

L tájék

76:66.5

Vászon, méretei ~~76:66.8~~ cm.

I félmagasságban

~~Gróf Pálffy János hagyománya~~

Jegyes. Szama a Tor

tában IX: 27

Cliché

Av. Everdinger

t:
le,
h in

28 (5)

II. József szobra:

A gránittalapzaton jobbra fordult lovon ül a római öltönyt viselő császár, ki jobb kezét kissé felemelve tartja. A Zaumer által készített szobor ~~gránit~~ talapzatának hosszoldalain a földmivelés s a kereskedés felvirágzását ábrázoló allegorikus domborművek láthatók, míg elől négysoros felirat olvasható. A keretes sarokoszlopain négy-négy, összesen tehát tizenhat medaillon van a császár életéből vett eseményeket ábrázolva. A háttérben a bécsi burgnak egy része van. Felirata a kép alatt:

„Signum equestre aeneum, quod divo Josepho II. Francisco Rom. et Austriae Imperator ex fratre nepos alteri parenti Viridobonae ponit MDCCCVI."

s alól balra: „Fr. Zaumer inv.t et fec.t"

s jobbra: „I. Merz sculp.t"

Rézmetszet, mérete a keretnél 55.8 : 69.8 cm.

Metszette: Merz J. 1806.

Lsha 7959.

191/93 N=739.

M.D.K.

Merz Ferenc kőműves

Egerben 1824-45 között
szerepel az adózók között

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366. old.

Mertz János, egri esztalos M.D.K.

Készítette az egri Szt Mihály templom Mária kápolnájának berendezését. A homlokrati kőfaragó munka Steyer Jánostól származik (17B.) Közre működik Carlonéval a püspöki palota építésénél is.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.

Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsányi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

123 - 124. old.
+366. "

MERTZ János kőmüves. Egerben 1824-45-ig találkozunk nevével az adózók között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Mertz János festő.

Budai. 1742-ben festette Dugonics András Vépét Szegednek. 184. old.

Szelesi Zoltán: Adatok Szeged XIX. századi képzőművészetéhez. 180. o.

A Móra Ferenc Múzeum, xx Évkönyve. Szeged, 1957. Szegedi Nyomda Váll. 1957

Mertz Tauris

Festo

Lásd

u

Dugonics Társaság

Jelentése.

1912 - 13 rol

19. lapon

20

 M.D.K.

MERTZ (Merz, März) János festő

1792 (Buda,) Dugonics Ádám szegedi polgármester arcképe

1799 Vajta, Szt. Mihály oltárkép, sign.

1800 Vál, oltárkép Nep. Szt. János

1801 Buda, régi Szt. János kórház kápolnája

Geres XVIII. n. 203, 236 l

 M.D.K

MERTZ (Merz, März) János festő

1782-85 a bécsi akadémián a festészeti szakosztály növendéke

1785 Gundel-díj

1788 elveszi Falkoner Ferenc leányát

1790 polgár Budán

1792 Buda, Falkoner Ferenccel diadalkapu I. Ferenc koronázásakor

Garas XVIII sz. 203, 236 l

Mertz Tanos

festő Budán

1792-ben Dugonics Ádám szegedi polgármestert festette le.

Reizner Tanos Szeged története

Szeged. 1900. III. 106. l.

Ára: 6,— Ft

KIS SZEGEDI MŰVÉSZETTÖRTÉNET

IV.

„A szegedi barokk világnak — Bálint Sándor szerint — alighanem legnagyobb művészi teljesítménye az alsóvárosi templom restaurációja" volt. 1708-tól kezdve kerül sor a templomnak toronnyal és új rendházzal való kiegészítésére. A kor stílusának megfelelő nagyobb változás azonban belsőépítészetileg történt, amennyiben az új templomi berendezés által a XVIII. század folyamán itt határozott profilu barokk interieur teremtődött. A fából készült főoltár és annak közepét díszítő — már előbb szóba került — kegykép, ismeretlen mesterektől származnak. A szószéket Grafl Antal szerzetes fráter faragta. Az egyéb egyházi jellegű művek alkotói közül, a bécsi Gruber Antal és Hauzinger József Jánoson kívül, a magyar Falusi Zsigmond festők, valamint a Rajna-mellékről idetelepedett Aisenhut József szobrász neveit említjük meg. Külön szólunk két itt szereplő szegedi festőről. Morvay Andrásnak az alsóvárosi templomban egy 1740-ből származó oltárképe van, mely a czenstochovai kegykép igényes értékű másolata. Hogger Jánostól pedig ugyanitt egy 1747-ben készült Krisztust ábrázoló oltárképet láthatunk. A sekrestyében levő szekrény kisebb ajtóinak festményei valószínűleg az ő alkotásai.

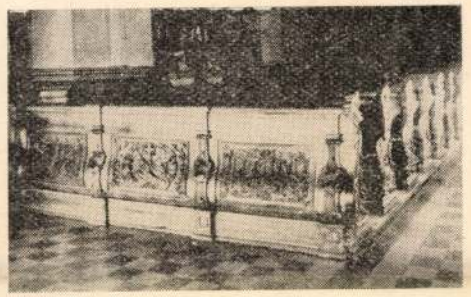

Padsor a felsővárosi templomból. XVIII. sz.

A XVIII. századi barokk egyházművészet, a ferences templomon kívül, gazdagon van képviselve a helyi görögkeleti szerb templomban (épült: 1743—1745 között) és a felsővárosi minorita templomban (épült: 1747—1767 között), melyeknek külső és belső díszei, fafaragásai, képző- és iparművészeti értékei, részben szegedi mesterek, illetve itt élt szerzetesek nevéhez fűződnek. A felsővárosi templomból a szép asztalosmunkákat — a dombormüves főkaput, a faragott sekrestyeszekrényt és padsorokat — kell kiemelnünk; a szerb templomból pedig azt az 1760-as évek elejére tehető nagy barokk ikonoztázt, amelynek alkotója felderítésre vár. Valószínű, hogy vannak itt olyan egyházi témájú képek, melyek részint a Szőregen született Illics (Cesljar) Tódor, illetve a szegedi származású, újvidéki Blagovics János festők alkotásainak tarthatunk. Működésük arra figyelmeztet, hogy a helyi művészetkutatásra elvégzendő feladatként vár Szeged és a szomszédos jugoszláv Délvidék egykori művészeti kapcsolatainak feltárása.

Mertz János: Dugonics András arcképe. 1792.

Kétségtelen, hogy a XVIII. században főleg az egyházi művészet lendült fel. A vezető papság az ellenreformáció korától kezdve intenzív templomépítkezésekhez kezdett, melyekhez a szükséges szakembereket külföldről hívták be. A gazdag hatású barokk templombelsők képzőművészeti díszítését főleg osztrák és olasz mesterekkel végeztették. A hazai építészeknek, szobrászoknak és festőknek csak másod-harmadrendű munka jutott, s ez is jobbára vidéken. Ezért a legtehetségesebbek külföldön próbáltak érvényesülni. Az egyházi művészet mellett, a nemesség építőkedvétől hajtva, egyre-másra emelkedtek az előkelő megjelenésű kastélyok és paloták. Ezek belső terét nemcsak a barokk plasztikai dekorációk és művészi bútorok tették fényűzővé, hanem a főúri családok tagjairól festett, divatba jött portrék hosszú sora is.

A papi megrendelők és földbirtokosok mellett a XVIII. század végétől, a helybeli módosabb polgárság is egyre fokozottabban igényt tart arcképfestőkre. A pénzes hajósgazdák és gazdag kereskedők az erre vetődött vándorfestőkkel, de nagyobbrészt fővárosi művészekkel készíttettek magukról és hozzátartozóikról portrékat. Ebből az időből való, a nyelvművelés itteni kiválóságának, Dugonics Andrásnak és fivérének, Szeged egykori polgármesterének, Dugonics Ádámnak arcképei, melyeket az „Etelka" szerzőjének nevét viselő helyi társaság, a budai Mertz Jánossal festetett meg 1792-ben. Mindkét mű a Móra Ferenc múzeum tulajdona.

„Akármilyen célból vizsgáljuk is a XVIII. század utolsó évtizedeinek magyarországi viszonyait — írja Zádor Anna —, szembetűnik valamiféle feszültség, valamiféle erőteljesebb változás csírája: a felvilágosodás, majd a francia forradalom eszméinek mind szélesebb területen terjedő hullámai hazánk határait is elérték és egyre nagyobb erővel ostromolták a nagyjában feudális viszonyok közepette élő országot." Béccsel való szembefordulás nemcsak politikailag és gazdasági vonatkozásban tapasztalható, de a művészet terén is a hazai önállósulás gondolata kezd megerősödni. József nádor ez irányú törekvéseinek egyik legfontosabbika Pest városrendezési terveinek valóra váltása. Az 1808-ban megalakult úgynevezett Pesti Szépítő Bizottság nem csak a főváros gyors növekedésének volt korszaknyitója, de hatósugara a vidéki városokba is eljutott. Míg Budapesten Hild János és más tehetséges építészek voltak azok, akiket elsőként biztak meg városrendezési feladatokkal, úgy Szegeden Vedres István (1765—1830) emelkedik ki a helyi kortárs építészek közül. Vedres Budapesten szerzett diplomát. Több évtizedes mérnöki szolgálatával Szeged fejlesztését nagyban elősegítette. Számos út, híd, gát és lakóház építését irányította. Terveket készített a Tisza-szabályozás és a Duna—Tisza-csatorna megvalósítására. A homokos környék fásítását ő kezdte meg. Vedres tervei szerint épült, a mai előtti copf stílú szegedi tanácsháza (1805) és a rókusi kórház (1829), valamint a Roosevelt tér 9. és Dáni u. 1. sz. házak, továbbá a szőregi templom (1815). Irodalmi és grafikusi munkássága is bőséges. Művészi tevékenységéről Nagy Zoltán írt. Vedres kivitelező munkatársa Schwörtz János kőművesmester volt. Schwörtz elgondolásaként jött létre 1793-ban az itteni lebontott piarista gimnázium.

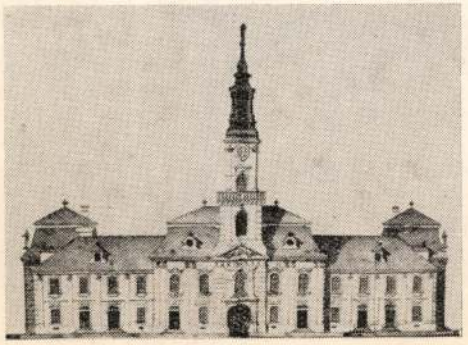

Vedres István: tanácsháza 1799—1805. (Schwörtz János rajza)

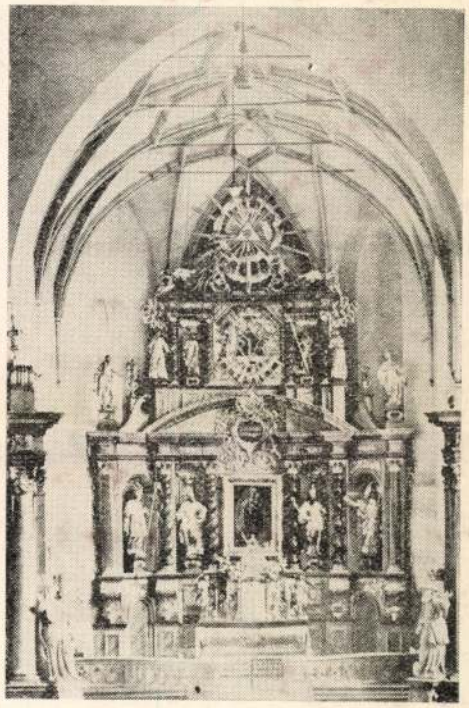

Az alsóvárosi templom főoltára. XVIII. sz.

Sz. Z.

MDK

Mertz János

Férfifej, vf.

Reformkor művészete. Főv. Képt. 38. kiáll. 1948. jul. 10. 1.

Johannes Mertz volván M.D.K.

Vajta – r. k. templom, ht. Mihály
arkangyal.

Genth. Müeml. 1959 I. 403.

MDK

Mertz János festő

Budai mester. 1792-ben ő festi meg Dugonics András szegedi polgármester arcképét.

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 275. l.

Mertz Ferenc

festi
1895

Éinnisk 1930. 86. l.

MERVILLE, G. K. POZSONYI SZOBRÁSZ

MALÍKOVÁ, MÁRIA: NEZNÁME DIELA
G. K. MERVILLA V GALÉRII HL.
MESTA BRATISLAVY

ARS 1988, 2, 87-104

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMELCI
A UMELECKÉ REMESELNÍCI 18.
STOROČIA

ARS V. 1970, 1-2. 92.

M.D.K.

Merxbauer Ferenc, építész

Első díjat nyert a Ferenc József jubileumi templomra kiírt pályázaton.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1932. 66. köt. 99. old.

Pozsony. Merwill Károly, akadémikus szobrász, 1797.

Pressburger Zeitung

1797, 24. szám.

Ullrich Mertz, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészítő céh legénykönyvéből, 1675-ből: "Ullrich Mertz Von brey Statt aus ober Pfolzn". 102. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9.-Kantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Merva Imre, kárpitos MDK

A Nándor Kató által tervezett öltözö-,lakó-, és ebédlö kárpitozási munkái ö végezte.

Tér és Forma. 1939. 6.sz. 119,120,122.l.

Mervai Sándor

bpesti műépítész

Közlezrkiáll

1500.-

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Mervei Viktor

lasd

=

Book 125

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

· Endrényi Imre, Szeged.

M. D. K.

MERVILLE (MERWILL), Karl szobrász

Pécsett

1797. Pozsonyban meghalt felesége, Maria Anna Torricella szobrászné és viaszmintázó

Aggházy: Barokk szobrászat... Bpest. 1959.

I. 239. l.

MERWILL, Karl vzobrázzmüvére Pozsony-ban

K. M. Bildhauer und der K. K. Akademie Mitglied, 43 éves teleségе meghalt. (1797, 283 l)

(Aggházy I. 239 l)

Preßburger Zeitung
(Gerithon)

MDK

Merxbauer Ferenc

építész pályatervét 15o pengőért vásárolta meg a főváros.

A Munkaadó, 1932. szept. 14. 5 l.

M.D.K.

Mertz Xavér, pesti asztalos mester

Gruber Georgyal együtt szerepel a hatvani feloszlatok kapucinus kolostor becslésénél 1787-ben.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 334. old.
+ 366. "

MERTZ, Xaverius pesti asztalosmester. Hatvanban 1787-ben a kapucinus kolostor becslésénél --+ Gruber Georggal együtt szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Mertz Ferenc, kőműves, Szolnokról

1765-ben Karl Jánossal és többekkel együt Boconádon gabonaházat épit.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

347. old.
+366. "

M.D.K.

Mertz Ferenc, szolnoki kőműves mester

nevét említik Kulcsár György kőművessel kapcsolatban
Kapszinten Karl, Toldi és Poitner mesterekkel kapcsolatban, akikkel együtt 1765-ben gabonásházat épít Boconádon

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

356. old.
+ 347. –
+ 366. "

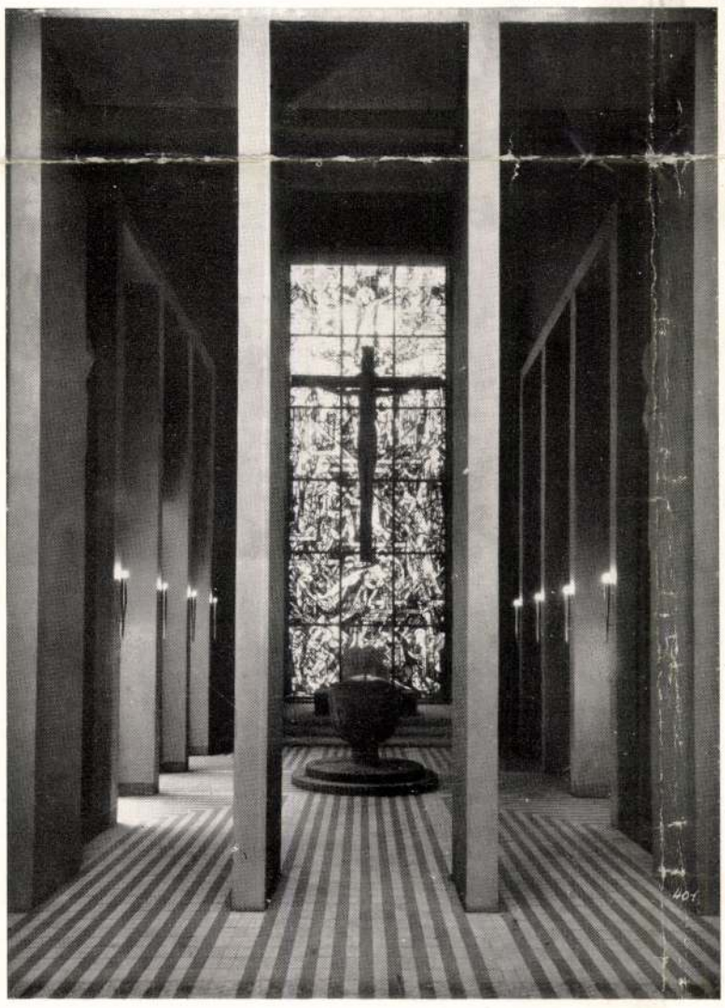

GYÖRGYI DÉNES: A PÁRISI KIÁLLÍTÁS MAGYAR PAVILLONJÁNAK BELSŐ RÉSZLETEI. DÍSZTEREM

D. GYÖRGYI: INNENANSICHTEN DES UNGARISCHEN PAVILLONS AUF DER PARISER WELTAUSSTELLUNG. FESTSAAL — DÉTAILS D'INTÉRIEURS DU PAVILLON HONGROIS À L'EXPOSITION DE PARIS. SALLE D'HONNEUR — INTERIOR OF THE HUNGARIAN PAVILION

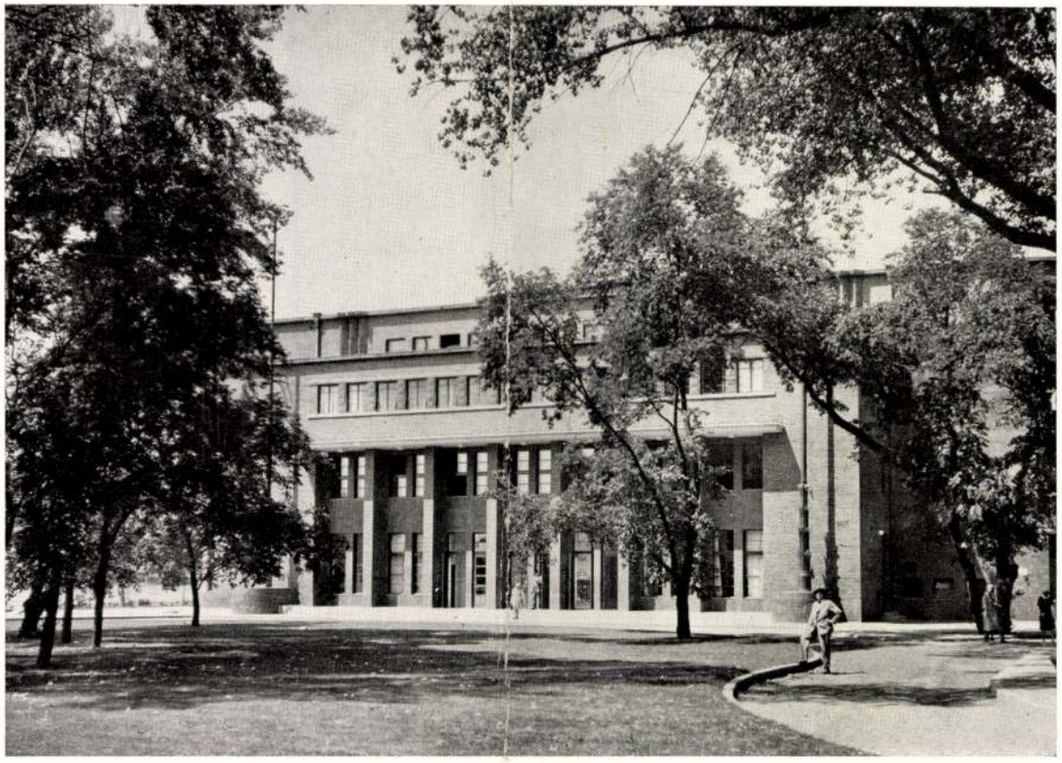

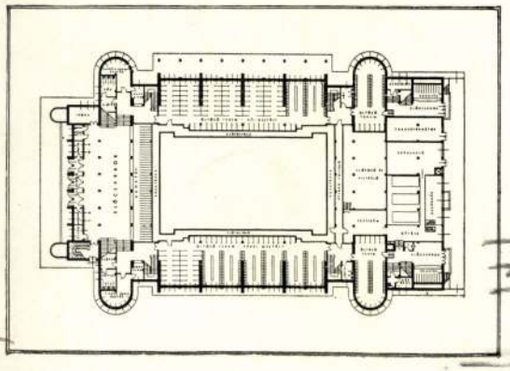

HAJÓS ALFRÉD: NEMZETI SPORTUSZODA
BUDAPEST, SZT. MARGIT-SZIGET
A. HAJÓS: NATIONALES HALLENSCHWIMMBAD
BUDAPEST, ST., MARGARETHEN-INSEL — PISCINE
COUVERTE NATIONALE BUDAPEST, L'ÎLE
ST. MARGUERITE — NATIONAL SWIMMING-HALL
BUDAPEST, MARGARET-ISLAND

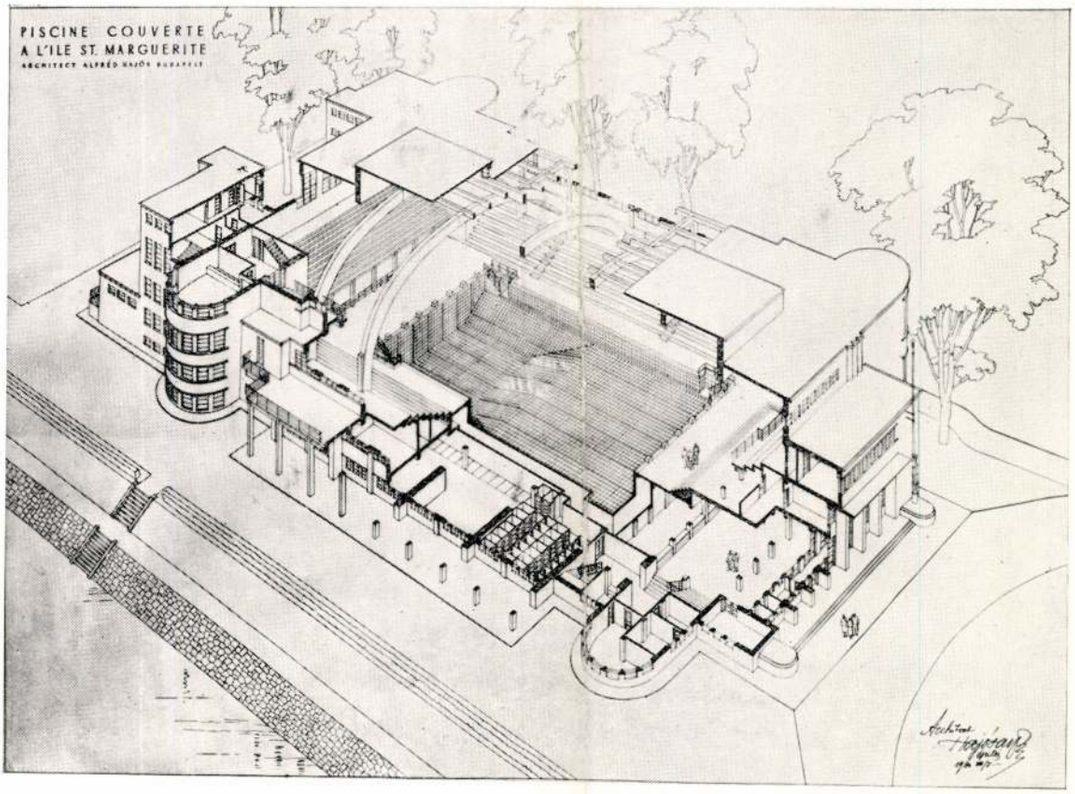

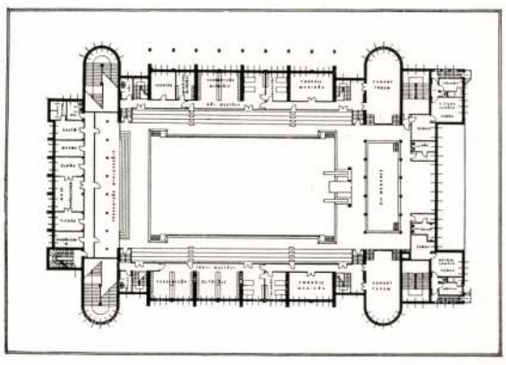

HAJÓS ALFRÉD: NEMZETI SPORTUSZODA BUDAPEST, SZT. MARGIT-SZIGET

A. HAJÓS: NATIONALES HALLENSCHWIMMBAD BUDAPEST, ST. MARGARETHEN-INSEL — PISCINE COUVERTE NATIONALE BUDAPEST, L'ÎLE ST. MARGUERITE — NATIONAL SWIMMING-HALL BUDAPEST, MARGARET-ISLAND

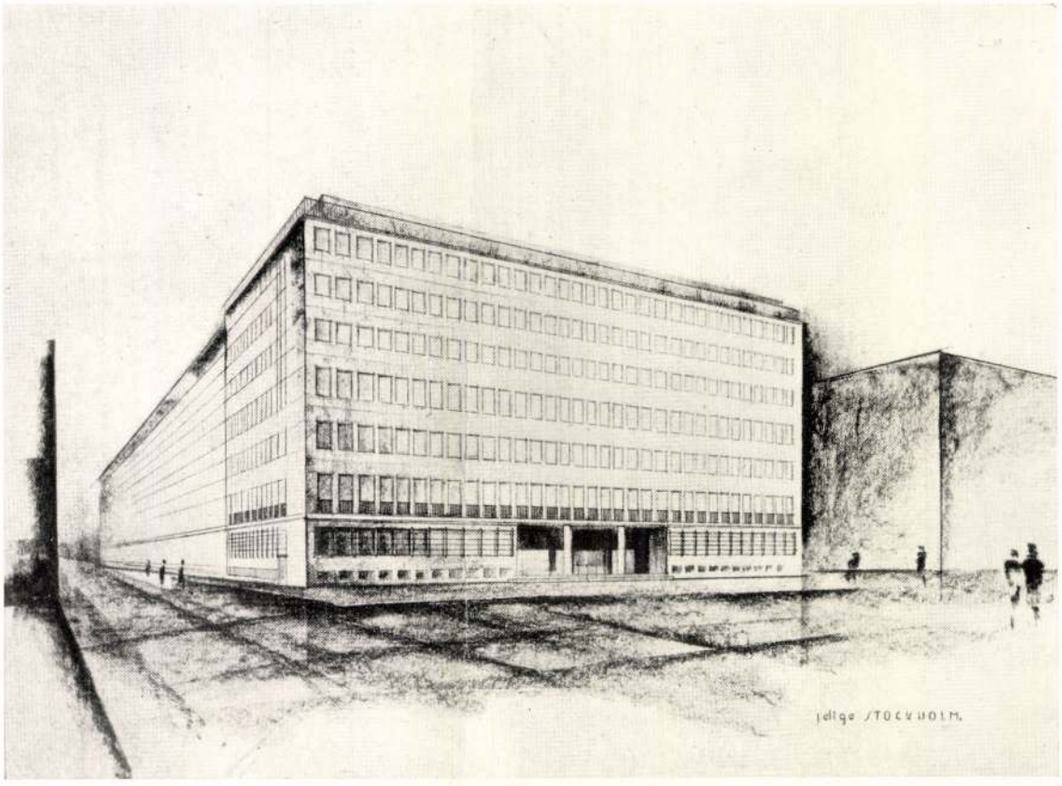

HEIM ERNŐ ÉS RIHMER PÁL: A PÉNZINTÉZETI KÖZPONT SZÉKHÁZÁNAK PÁLYATERVE
E. HEIM & P. RIHMER: BÜROHAUS — IMMEUBLE POUR BUREAUX — DESIGN OF AN OFFICE BUILDING

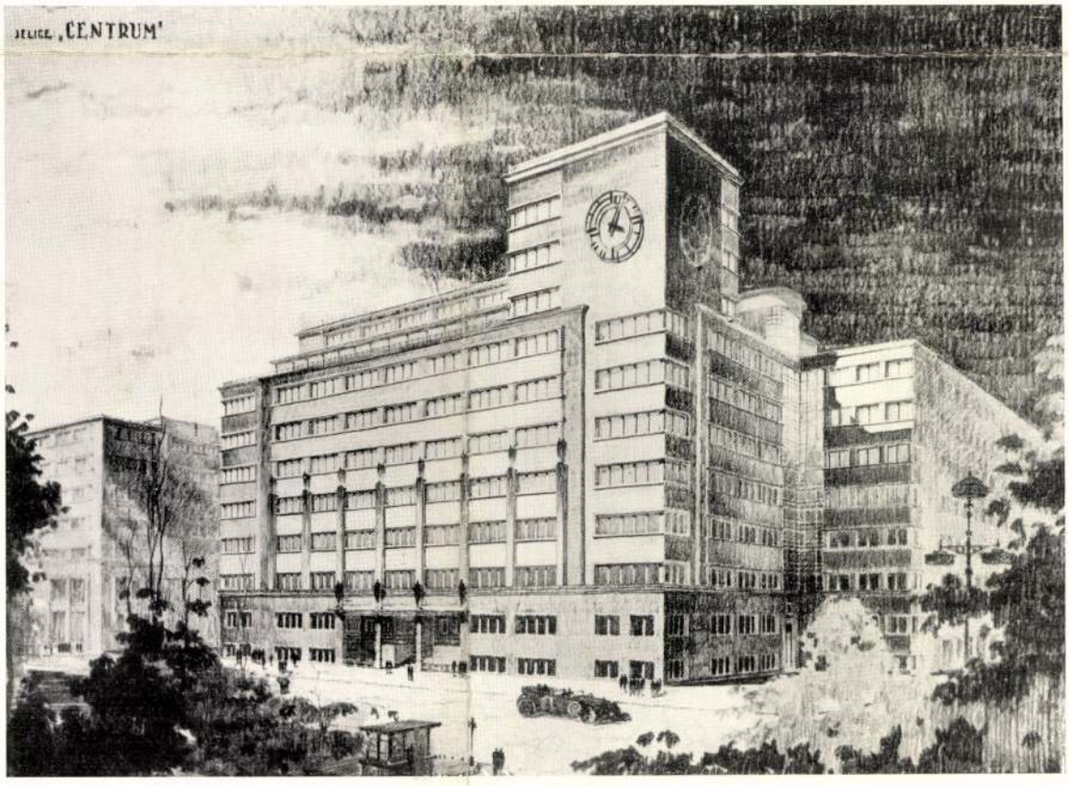

MÓDOS-MERXBAUER FERENC ÉS WOSSALA GYÖRGY: A PÉNZINTÉZETI KÖZPONT SZÉKHÁZÁNAK PÁLYATERVE
F. M. MÓDOS & GY. WOSSALA: BÜROHAUS — IMMEUBLE POUR BUREAUX — OFFICE BUILDING

Meryan Mátyás

1638

l.

Uxa 119.l – 121.l.

Francia nyelv. Heti 3 óra kezdőknek és 3 óra haladóknak, később megállapítandó helyen és időben. *Mantèl Armand* műegyetemhez beosztott középiskolai tanár.

Francia műszaki szövegek magyarázata. (Francia nyelven.) Heti 2 óra előadás, később megállapítandó helyen és időben. *Mantèl Armand* műegyetemhez beosztott középiskolai tanár.

A XIX. század francia irodalma. (Francia nyelven.) Heti 2 óra előadás, később megállapítandó helyen és időben. *Mantèl Armand* műegyetemhez beosztott középiskolai tanár.

Gyakorlati olasz nyelvtan. Heti 2 óra előadás kezdők és 2 óra előadás haladók számára, később megállapítandó helyen és időben. *Dr. Honti Rezső* lektor.

Gyakorlati spanyol nyelvtan. Heti 2 óra előadás kezdők és 2 óra előadás haladók számára, később megállapítandó helyen és időben. *Dr. Honti Rezső* lektor.

Orosz nyelv. Heti 3 óra előadás, később megállapítandó helyen és időben. *Munkácsy Mihály* lektor.

Szerb-horvát nyelv. Heti 3 óra előadás, később megállapítandó helyen és időben. *Munkácsy Mihály* lektor.

Tót nyelv. Heti 3 óra előadás, később megállapítandó helyen és időben. *Munkácsy Mihály* lektor.

J) Ügyességek.

Gépműhelyi gyakorlatok. (Gépészmérnök-hallgatók számára. I., II. és III. rész.) A hallgatók csoportokba osztva 2—2 héten át vesznek részt a gyakorlatokon, később megállapítandó időben, a mechanikai technológiai

Méry István

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.III.24.

MDK

Méry Vince, bálos

[?]

A Népművénet mestere címet kapta.

— : Királó népművelők és Népművénet Mesterei 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 aug. 18.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Mérő Vince, népművész, bábos

A Népművészet mestere kitüntetést kapta.

–: Kiváló népművelők és népművészek kitüntetése

7.

Népszabadság Bp. 1969. aug. 19.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Merxbauer János

Halálozás. Merxbauer János építész és építőmester 67 éves korában elhunyt. A hires Schomann Antal cég szolgálatában rendkivül sokat és eredményesen dolgozott. A Haggenmacher-paloták, a Csillag-udvar, a Sas-szálloda és sok egyéb épület került ki szakavatott keze alól. Győrött a Stadler cégnél munkálkodott. Majd Beer iparművész mellett működve, sorjában valósitotta meg a szebbnél-szebb épületrestaurálásokat. Kezdő korában Feszty Gyula építész volt a főnöke. Most Makovszky Ferenc építőmesternek volt a munkatársa 12 év óta és még halálos ágyán is állandóan az iroda gondjai foglalkoztatták pihenni nem akaró agyát. Halálát mélyen gyászolják özvegye és három gyermeke.

Építő Ipar - Építő
Művészet 1926.
92. l.

Pompei – család III. 157.

Méry M rajza

Darázsok által megtámadott egerek.[1]
czimá képe megjelent a

1.) Hazánk s a kütföld. 1868. - 440 l.

Méry István építész

Az Engels-téri autóbusz pályaudvart terrezi. Méry Lauber László építész egykori társa volt. (említve) Az épület rendeltetéséhez jól alkalmazkodó alakítás mozgalmas tömegformához vezet. A belső tér nagyvonalú egyszerűségével hat.

Új építészet Magyarországon.

1974. IX. 21. TV. 18.50 Gué.

1932.

Budakeszi-ut 34. — Gátsi Mátyás, VII. Hajtsár-ut 157. háromem. bérh.; terv.: Grosz Gyula, VII. Thököly-út 176. és Margitay János, VII., Murányi-u. 34. — Keresztessy Ödön, VII. Laki Adolf-u. 32.248—2. hrsz., kétem.; manzardos villa és lábazatos kerítés; terv.: Jakobik Gyula, VII. Gyarmat-u. 32. — Tóth Gáborné, VI. Reitter Ferenc-u. 49. kétem., manzardos bérvilla; terv.: Feith Mihály, V. Katona József-u. 14. — Vaits Sándor, I. Albert-u. 92. toldalék- és emeletráépítés; terv.: Vaits Sándor, VII. Baross-u. 77. — *B) Emeletes családi és lakóházak:* Hajcsi Barna, II. Trombtás- és Rédey-u. 13.045—4. hrsz.; terv.: Tauszig és Róth, V. Váci-ut 32. — Tankovics Miklós, VII. Laky Adolf-u. 32.250—12. hrsz.; terv.: Tiefenbach József, I. Horthy Miklós-ut 94. — Klug Nándor, I. Etele-u. 3301—1. hrsz.; trv.: Urbán Lajos, VIII. Tisza Kálmán-tér 9. — Strausz Jenő, VII. Czobor-u. 37.: terv.: Klics István, VII. Komócsi-u. 10.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Budapest polgármestere XIII. ü. o. A Lehel-téri r. k. templom műkő és rabitz munkáira *jan. 4-én.*

Bágyog (Sopron m.) két tantermes iskola építésére *jan. 15-én.*

Köröm (Zemplén m.) községháza építésére *január hó 19-én.*

Központi fűtés TÓTH IMRE ÉS TÁRSA
Katona József-utca 4. Telefon: 223—93.
egészségügyi berendezések, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás, épületbádogos stb. munkák.

FEKETE és SIENNA SAPHIR a legujabb fénymásolat. Teljesen szagtalan — 2-3 perc alatt elkészi. FELLNER LEÓ műszaki papirgyárában BUDAPEST, V, Váci-ut 4 Telefon: Aut. 22-8-48.

PARAFAKŐGYÁR R.-T.
Ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
BUDAPEST, VIII., FŐHERCEG SÁNDOR-TÉR 4.
Telefonszámok: József 301-14.
József 301-16.
Készit sajtolt parafa, parketta padló burkolakat. Kórházakban, szanatóriumokban, szállodákban, fürdőkben, torna- és vivótermekben, irodai helviségekben, könyvtárakban, muzeumokban, igen előnyösen alkalmazható.
Rugalmas, zajtalan, pormentes és teljesen lábmeleg padló. Mosható, vizálló.

INCZE GÁSPÁR MŰ- és BUTORASZTALOS
Készit egyházi, iskolai és irodai berendezéseket. Bpest, I., Bertalan-u. 22. T. Lá 5-1.

Központi fűtések, szellőztetési berendezések
Magyar Fűtési és Szellőztetési Berend. Vállalat
BUDAPEST, IX., MÁRTON-UTCA 35/a. SZ.

Oltárok, szószékek, gyóntatószékek, teljes templomberendezések
OBERBAUER A. utóda
Magyarország legrégibb templomberendező vállalatáuál
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCI UCCA 41. SZÁM.
Alapitási év 1863. Telefon Aut. 833-44
Kelyhek, miseruhák, szobrok stb. állandóan nagy választékban taktáron.

KRAUSZ LAJOS SZOBRÁSZ
Egyházi munkák, oltárok, szobrok, keresztkutak, diszitmények stb. Profan épületi munkák, homlokzati diszitmény specialista stukkó mennyezeti munkákban. Bronz- és famunkák. Művészi siremlékek márvány, gránit, mészkő, műkőanyagból. Elsőrangu referenciak.
Műterem: BPEST, VI., LEHEL-U. 14. Tel.-hivó Aut 934-53.

NEMES SEMPERNOVA VAKOLAT
KÖZPONTI IRODA
Budapest,
VI., Lövölde-tér 2-a
TELEFON: JÓZSEF 313-60.

MARGITTAI GYULA Bádogos-, gáz, vizvezeték és csatorn. vállalata
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-UT 5. Telefon: Lágymányos 9

PAULAY LÁSZLÓ elektrotechnikai és műszaki vállalat
BUDAPEST, VIII., KOSZORU-U. 4-16. TEL. JÓZSEF 40-76.
Villamosvilágitási, villamos erőátviteli, optikai, akusztikai jelzőberendezések, magán- és házi telefonberendezések.

Fel. kiadó: Dr. FÁBIÁN GÁSPÁR Nagy Testvérek könyvnyomdája Bpest, VIII., Bérkocsis-ucca 20.

Merxbauer Ferenc

mégis bátor vallomást tett az uj törekvések hiányairól is, midőn a technika formáit, a műszaki formákat élesen állította szembe az építőművészet szimbolikus formáival, melyeket, előadó felfogása szerint, csak a jövő hozhat meg, ha korunk kulturáramlatai szimfonikus egyensulyba jutnak. A mindvégig magas szinten tartott felette érdekes és tanulságos előadást a Tanáregyesület tagjain kivül számos vendég, köztük több építész és építőmester hallgatta végig, amelynek lefolyása után az elnök elismerő szavakkal köszönte meg az előadónak fáradságos és sok munkát igénylő kitartó ügybuzgalmát.

A Magyar Mérnök és Építészegylet december 21-iki szakosztályi ülésén Fejér Lajos építészmérnök, kormányfőtanácsos a Pasaréti-ut mellett létesített és a közelmultban felavatott kislakásos családiház mintatelepet ismertette. Az előkelő hallgatóság nagy érdeklődéssel kisérte az érdekes, számtalan vetitett képpel és gyakorlati táblázat bemutatásával tarkitott, szakszerű előadást, melyért a szakosztályok nevében Jakabffy miniszteri tanácsos, elnök mondott köszönetet. Orbán tanár javaslatára külön megtartandó, sorozatos vitaestékre tüzték ki az anyagot.

A Budapesti Kereskedelmi Akadémia február 1-én nyitja meg esti kereskedelmi szaktanfolyamát. Az előadásokat hetenként négyszer, este fél 7—9-ig tartják. Rendes tantárgyak: könyvvitel (mérlegelmélet, átiró módszerek is), számtan, levelezés stb. A tanfolyam keretében kis létszámu csoportokban német, francia és angol nyelvtanitás is van. A beirások délelőtt 8—1-ig és este fél 7—8-ig, január 7-től a megnyitás napjáig (szombat este kivételével) az igazgatóság irodájában (V., Alkotmány-utca 11. Telefon: 20—5—47.) tartatnak. Tájékoztató a kapusnál is kapható.

Möller Károly előadása az Egyesületben. A Magyar Építőmesterek Egyesülete előadássorozatának keretében dec. hó 15-én „Anyagvizsgálat laboratórium nélkül" címen dr. Ing. *Möller* Károly tartott vetitettképekkel és kisérletekkel átszőtt előadást, amelyben azt ismertette, hogy az építőanyagoknak a helyszinen való megvizsgálása és ellenőrzése milyen előnyöket jelent az építőmester részére.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmányi ülése. A Budapesti Mérnöki Kamara legutóbbi választmányi ülésén Pestvármegye alispánjának a parcellázások hatósági felülvizsgálata és ellenőrzése tárgyában kiadott rendeletével kapcsolatban elhatározta, hogy a rendeletre az érdekelt miniszterek figyelmét felhivja, rámutatva a birtokfelosztási mérnöki munka fenntartásának az említett rendeletből is megnyilvánuló szükségességére. Pest vármegye alispánjával pedig érintkezésbe lép a mérnöki közreműködésének biztositása céljából. A közüzemek felülvizsgálatának munkálataiba magánmérnököknek bevonása érdekében a választmány elhatározta, hogy a felülvizsgáló bizottságok elnökei előtt is fel fogja tárni a Kamara álláspontját. Elhatározta még a választmány, hogy lépéseket tesz *külföldi szakirodalmi* termékek behozatalát lehetővé tevő engedély és devizaszükséglet biztosítása iránt, továbbá, hogy eljár a kereskedelemügyi miniszternél annak érdekében, hogy a *magasépitkezések gépészeti berendezéseinek tervezésével közvetlenül gépészmérnököket bizzanak meg.*

A Budapesti Építőburkoló Iparosok Ipartestülete dr. *Petrik* Béla tanácsi főjegyző, hatósági kiküldött vezetése alatt és *Moór* Jenő kereskedelmi és iparkamarai titkár jelenlétében, folyó hó 14-én megalakult. Elnök lett *Schillinger* Vilmos, alelnök *Barkóczi* Péter Pál és dr. *Cristofoli* Vince.

Tervpályázat egy és kétszobás munkáslakás-lakástipus terveire hirdet tervpályázatot Pécs város polgármestere. A tervek *1932. évi január 7-én, d. e. 11 óráig* nyujtandók be. Résztvehet minden *pécsi építészmérnök.* I. díj 250 P., II. díj 150 P., III. díj 100 P. A tervezési program a városi mérnöki hivatalnál díjtalanul szerezhető be.

Merxbauer Ferenc építész nyerte a Ferenc József jubileumi alapitvány építészeti díját. A főváros által kiirt Ferenc József jubileumi alapítvány ez évi építészeti díjára ötvenöt pályamunka érkezett be. A kiküldött zsüri feldolgozta a pályaterv-anyagot és a munka befejeztével döntésre ült össze a zsüri: *Wossala* Sándor tanácsnok, *Petrovácz* Gyula, *Schodits* Lajos, *Paulheim* Ferenc, *vitéz Martsekényi* Imre, *Wellisch* Andor és *K.* Császár Ferenc. A bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy bár a pályázat szép sikerrel és eredménnyel végződött, az ötvenöt pályamunka közül csupán tizenkettőt minősithet olyanoknak, amelyek között a döntés megtörténhetik. A pályázó építészek ugyanis nagyrészt nem vették figyelembe a pályázati feltételeknek azt a kikötését, amely szerint a farkasréti temető bejárata mögött félköralaku szabad térséget kell hagyni. A legtöbb pályaterv ugyanis ugy oldotta meg az épületek elhelyezését, hogy a térség vagy egészen be lett épitve, vagy kicsivé zsugorodott. A biráló bizottság végül is egyhangúan a *„Sancta Theresia"* jeligéjü pályaművet találta ugy megoldási, mint kiviteli szempontból a legmegfelelőbbnek és e pályamű alkotójának itélte a kétezer pengős jubileumi dijat. A jeligés levél felbontásakor kiderült, hogy a pályadijnyertes építész *Merxbauer* Ferenc. A pályázaton részt vett pályaműveket a Mérnök- és Építész-Egyletben kiállítják.

A Budapesti Nemzetközi Vásár tervpályázatának birálóbizottsága. A Nemzetközi Vásár által nemrégiben hirdetett tervpályázat biráló bizottságának hat hivatalból megbizott és öt meghivott tagja lesz. Hivatalból tagok a vásár vezetősége, valamint a vásár műszaki és propaganda referensei. A birálatban meghivott szakértőként vesz részt *Berény* Róbert festő és reklámtervező, *Falus* Elek épitőiparművész, *Kaesz* Gyula épitőiparművész, *Dr. Kotsis* Iván építész, műegyetemi tanár és *Kozma* Lajos építész. A birálóbizottság előadója *Kanics* Miklós építész. A pályázaton való részvétel ***határideje*** *1931. január 8.* Előre is közli a vezetőség, hogy ezt a határidőt meghosszabbitani nem fogja.

A Ferenc József koronázási alapitvány szobrászati dija. Az ezidei szobrászati dijat *Pátzay* Pál nyerte el, mig *Ispánky* József, *Mészáros* Andor és *Sóvári* János *dicséretet* kaptak.

Épitési engedélyek.

A városrendezési és magánépitési szakbizottság dec. 16-án a következő épitési engedélyek kiadását javasolta a polgármesternek: *A) Nagyobb épitkezések*: Kerpef Vilmos II. Káplár-u. 3. ötemeletes bérház; terv.: Fenyves és Fried; VII. Damjanich-u. 37. — Szántó Aladár, I. Csörsz-u. 53. háromem. bérh.; terv.: Szántó Aladár.

Merxbauer Ferenc

építész.

Merxbauer Ferenc 25 éves építész nyerte a Ferenc József jubileumi építészeti díjat.
Pesti Napló 1931 dec. 17.

U. 3144.

Hültl Dezső műegyetemi rektor aláírásával.

Vasárn. **17** Sz. Ferenc		Protestáns: Ludmilla Görög: Zsófia Izraelita: Elul 26
Hétfő **18** K. József		Protestáns: Titusz Görög: Ariadne Izraelita: Elul 27
Kedd **19** Január	● Újhold 19 ó. 21 pk.	Protestáns: Vilhelmina Görög: Trofim Izraelita: Elul 28
Szerda **20** Euszták		Protestáns: Friderika Görög: Euszták Izraelita: Elul 29
Csütört. **21** Máté		Protestáns: Máté Görög: Jónás Izraelita: Thisri 1
Péntek **22** Móric		Protestáns: Móric Görög: Fóka Izraelita: Ujev 5694
Szomb. **23** Tekla	1933 **SZEPTEMBER** 30 nap	Protestáns: Tekla Görög: Iván Izraelita: Thisri 3

38-ik hét. Nap kelte 5 ó. 39 pk. — Nyugta 18 ó. 9 pk.

Merxbauer Ferenc

épitéz

l. Liber Bpnobrai

435. l.

Egyidejűleg átutalta

amely összeg átvételét elis

Marxbauer Ferenc
építész

MMÉ Évk

1934.229.l.

Bronc kovács specialisták Cs

Készitenek: vert vörös- és sárgaréz csillárokat, kandelábere
bútorvasalásokat stb. Továbbá kovácsolt ka

Telefon: 73—20. Spe

község (Nyitra megye)

két ártézi kut

:olván, erre nyilvános árlejtést hirdet.
:özség belterületén az elöljáróság által kijelölendő
lők; előirányzott mélység egyenkint 200 méter,
:jező furócső belső átmérője 80 mm.; az előre-
ló talajrétegek: homok és agyagrétegek.
megjegyeztetik, hogy a kijelölt ponthoz leg-
glevő tornóci és vágsellyei furások adatai szerint
ı kavics 80—100 és 150—180 méter mélységből
várható
ıkis az erre a célra szolgáló és a községi elöljáró-
ı kapható ürlapon lehet tenni, ezen kitüntetendő
ttevő által a szerződéstől kivánt eltérés.
nta és feltételek ugyancsak a községi elöljáróságnál
se ellenében kaphatók.
lalkozók ajánlata vétetik figyelembe, kik maguk
oglalkoznak a kutfurással; a munkálatok a
ılvállalatba adhatók nem lesznek.
k legkésőbb **1909. évi január hó 31-ig**
; elöljárósága cimére zárt boritékban küldendők,
később, távirati uton érkezett, vagy utóajánlatok
étetnek.
entartja magának a jogot, hogy a beérkezett
: egység vagy átalányárakra való tekintet nélkül
választani, esetleg a furás létesitése tárgyában
edhetik.
rsók, 1908. december hó 18. napján.

A község elöljárósága.

est, VI., Izabella-utca 33. sz.
TELEFON 83—42.

Merxbauer Ferenc

l.

Modos Ferenc

alatt

Gál János: Fürdés után.

Mérő István: Menyecskék.

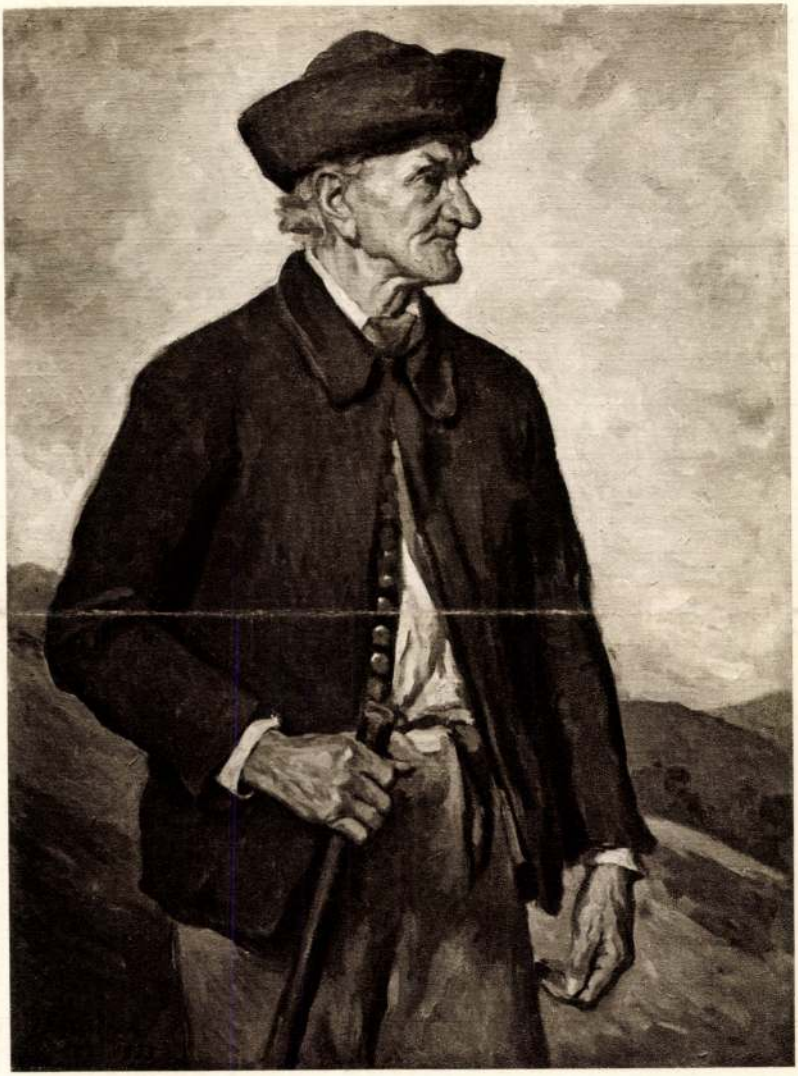

BORUTH ANDOR: A FALU BÍRÁJA

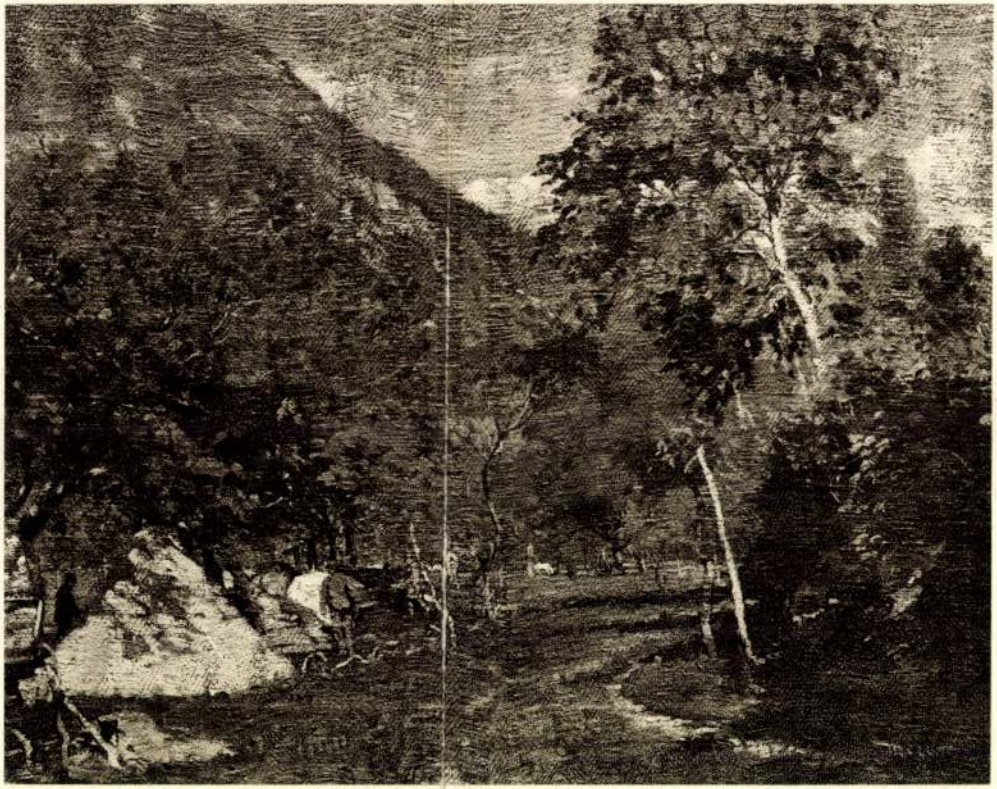

MÉRŐ ISTVÁN: VÖLGYBEN

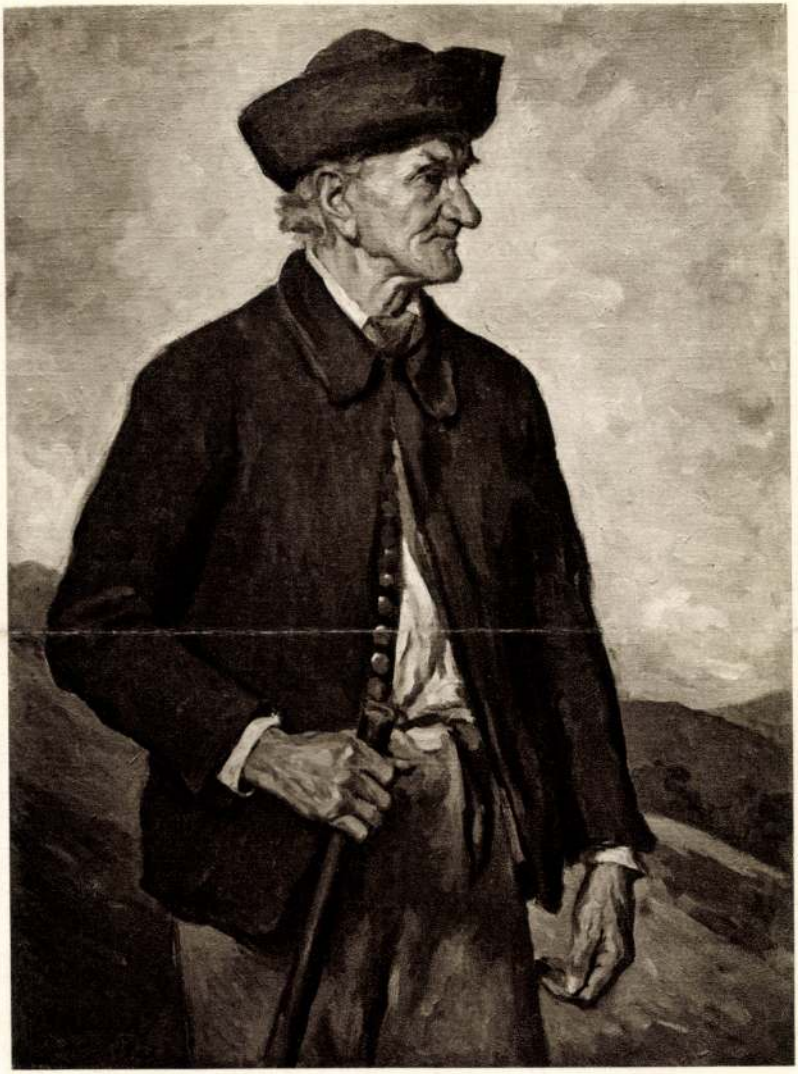

BORUTH ANDOR: A FALU BÍRÁJA

MÉRŐ ISTVÁN: VÖLGYBEN

Mérő István

MDK

Vetemények közt, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

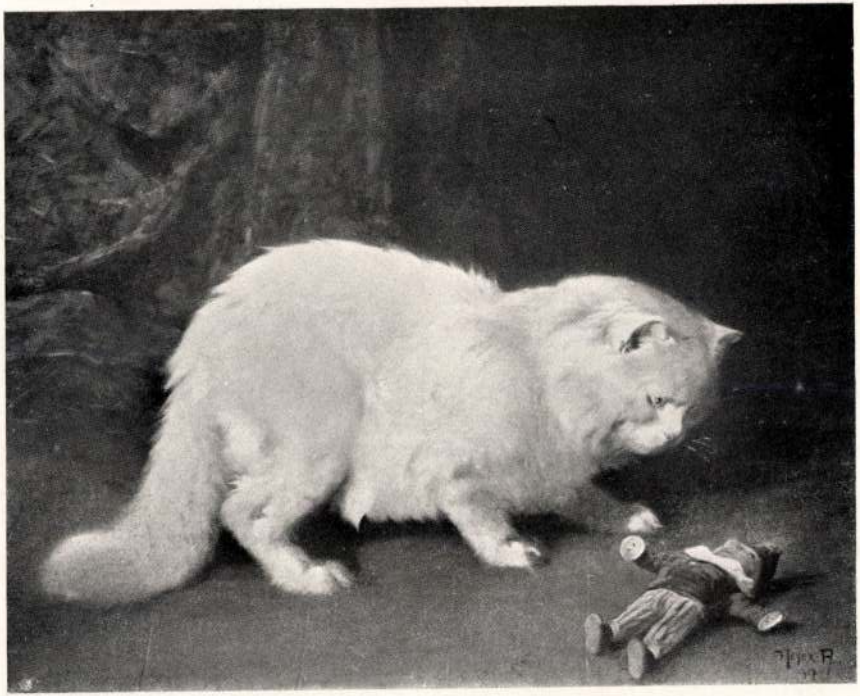

395 Heyer Arthúr: Angora-macska.

46 Mérő István: Falusi udvar.

MÉRŐ ISTVÁN: PATAK MELLETT

TV. Neur. Képzőm. kiáll
1937

Mérő Istrán

tovább

MOLNÁR C. PÁL: STRADA

Mérő István MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Mérő István MDK

Az örege, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Mero Istvén MDK

As Grege, olt.

Miscarrok 1930/31 Jubileumi kiállítása

Mérő István

Cseszneki utca, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Mérő István MDK

Napsütésben, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Mérő István MDK

Veteményes kertben, olf.

Mücsarmpl 1930/31 jubileumi kiállitás

Mérő (István?)

festő

Művészet, 1938. III. sáf. 15. n. 39. l.

Kende Béla: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Mérő István, festő

Művészet, 1937. II pár. 6. sz. 34. l.

Kende Béla: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Mérő István festö.

Katol.Szemle.1932.II.54.-60.l.

M é r ő István festő.

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
179-186.
"O.M.Képzőmüv.Társ.közgyülése"

Mérő István, festő

Pásztortűz, 1927. 7 sz.
168. l.
a. b.: A budapesti Műcsarnok tavaszi tárlatáról.

Művészetpolitika.

Tér és Forma. III. é. f. 1930. 497-4 vol.
v ábra.

Kozma tajos: A Lakberendezési vásár és a Magyar Werkbund ügye.

Mérő István, festő

Budapesti Szemle 1913/CLIII/314-322 l

D.: Téli tárlatok.

Művészek

Mérő István festő

Budapesti Szemle CLVII.
1914. 280-291. o. Berzeviczy
Albert: Jelentés az 1913. évi
Greguss-jutalom tárgyában

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
5.

Péczely

M é r ő I s t v á n :

Női arckép

Olajfestmény

Az állami kis aranyérem nyertese

Szentjános

Méró István szülőhelye/1873/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.
"A Képzőművészeti Társulat..."

P á r i s

Mérő István tanulmányai

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.

München

Mérő István tanulmányai

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
26.

Önálló táblakép - Életkép

M é r ő Istvan:
Az öregek.

M Ű V E S Z E T
XII.évf.1913.
26.

Önálló táblakép - Arckép

M é r ő István:
Női arckép.

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.

M é r ő I s t v á n festő
1873 -

Szomszédasszonyok.
/A király vásárlása a téli kiállitáson, 1913-14./

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

M é r ő István festő
1873 -

Bevégzett munka
/Vásárlás a téli kiállitáson,
1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Müvészek, XX.sz.

M é r ő I s t v a n
festőmüvész
1873-

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
231-232.
"A Társulat uj vezetősége"

M é r ő István festő:

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.

M é r ő István festő:

"Női arckép"

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.

Müvészet. 1937. II. évf. 31. ~~Mérö István~~

MéröIstván : Város a Tenrei partján,

Mérő István

festő és rajztanár

1899-től tagja az alabbi

intézet tanári karának

Részt vett 1914–18. világháborban

Szalay kirkgimn

181. l.

188 l.

stalon foglalnak helyet.

Az épitészeti tudnivalók tartozik a stilusok ismerete.E röv szemlében figyelmen kivül hagyhatj az ókori klasszikus és a keleti em keket s csak azokra a korszakokra ritkozunk, amelyek a magyar épité története is részei, amelyeket hazai épitészet is átélt. A nagy o épitő és épitkező Szent István kor román stilusban épitkeznek s ez a szak nagyjában az Árpádház idejére XI.-XIII.századra esik.A román sti nagy tömör falak, hatalmas tornyok körivben záruló, diszesen kiképzet puk, ugyancsak félkörives, keskeny lakok és az épület tömegéhez tapad teljes plasztika jellemzik.Legkivá európai szinvonalon álló, de határ magyar stilusvonásokkal megkülönbő tett honi emlékei a XI.századból a pás, négytornyu pécsi székesegyház,

Mérő Istvánné

festő

Dévától helyezték az alábbi intézetbe. 1921-ig tanított, s ekkor nyugalomba vonult

1914-15 és 1917-18-ban hadi szolgálatot teljesített

Patonay

256.l.

ciásan
ya-ká-
át,
buda-
és lő-
etek

amosan,
g Ma-
zorszá-
~~issance~~ reszánsz —
ertelen-
könnyed
jedéssel
izirá-
klasz-
budavári
totta át.
tilben
ja gyöngy-
A Felvidé-
eges for-
s pártá-

Mérő István MDK

Menyecske, olf.

Reggel,

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Alkonyatkor

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Mérő István MDK

Álom, olf.

Akttanulmány

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Μέρος Ιστιών

Λίση, σίτ.

Ακτόπλοια

Mérő István MDK

Dél, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Mérő István

Reggel, repr.

Műcsarnok 1931 tavassi kiállitás

MDK

Mérö István, festö

82.	Ünnepnap.		Olf.
104.	Völgyben.	8.1.	"
188.	Munkában.	11. 1.	"

Sp.Mücs. - UMKT Nemz. Képzömüv. kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 7.l.,8.,11.l. jun.17.

MDK

Mérő István

Az udvaron, of.

Kutnál, of.

Pásztorleány, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs. 8.1.

Metro"

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

k: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Merza Dezső

építészmérnöki iroda

Budapest. 1940. sept.

Fiume.

A háttér felé haladó utat m
kelők élénkitik. Felirata:

Braida.- Braida

Kny., mér. a vk. 5.8: 10

Merza Dersö

építész

szül Füzesgyarmat 1892

oklevelet nyert 1919

Névjegyzmüegyetem B. l.

Konstantinápoly.

A Konstantinápolyt és vid
hez a méretegység és iránytü i
czimerrel diszitett keretben:

BOSFORO TRAC
hoggidi
Canale di Constant
Descritt
Dal P. Cosmografo
Secondo le memorie di Mons
Dedicato
All´ Ill: Sig: P
Figliuolo dell´ Ecc: Sig
Grande, fù Bailo
In Venezia e P
con Priuileg

és jobbra: L´Auttore prima di
con euidentissime p
antecedenti
Rm., mér. a vk. 27: 4

Mezza Dezső

TECHNIKA

l.

A Pesti Városháza

1938. 5. 27. 15. l.

telés Hangszigetelés
LŐ VÁLLALAT
T: 11—71—71

Szerkezeti-, szerszám-
fém- és könnyűfém-öntv
kovácsolt és sajtolt tárg
szivattyúk,
kompresszorok, tűzoltósá
útépítő gépek, köztisztaság
Jobbágy-féle folytonégő kályhák,
barnaszén-szívógázgener
mozdonyok, mezőgazda
golyóscsapágyak.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGY
Budapest, VIII., Múzeur

Merz (Mertz) Hans

Melchior

Modellierer

XVIII. n

l.

Schüler Holitsch

121. l.

32

1937 okt. 17—november 2.

MDK

Merza Derső

Egitén

Mutc 1936 ban a Pannónia Eve-
rős Egylet Margit-sugeti
Ulubkára

Dersény-Szivós: Margita 242

visszatért szülőhelyére. Mint ahogy méltatója, *Nagy István*, a Bródy Sándor Könyvtár galériájának vezetője mondta róla: *„Most otthonról hazatért megint”*. Az 54 éves festő másodszor állít ki a könyvtár aulájában. Mintegy harminc olajképét tekinthetik meg az érdeklődők *január 24-ig*.

A festő, képeivel...

FOTÓ: PERL MÁRTON

negyvenszékhelyen

MERZA ISTVÁN HEVES MEGYEI HÍRLAP 1998. 1. 10

Merza István képkiállítása

EGER – Az erdélyi tájak, a természeti és teremtett környezet bűvöletében él *Merza István* festő. Rónaszéki születésű, de választott hazájában, Egerben is megihlette a város, továbbá a Bükk szépsége.

Festészeti ismereteit a nagybányai festőiskolán szerezte. Húsz éve jött Magyarországra, itt alapított családot, majd a rendszerváltás után

H.D.K

HES, Johann Georg kőfaragó

Tatán

1772 után. Székesfehérvár, székesegyház, szentélyboltozat

Csaszár, plébániatemplom, szentélyboltozat

Tata, " "

Ercsi " "

1775-1781. Pápa, plébániatemplom, kőfaragó munkák

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 145, 239. II. 59. 81. 207. 283. 263.

Mes, Georg Johann MDK

tatai kőfaragó

A szfvári Szt István székesegyház áldozókorlátját neki tulajdonithatjuk.

Fitz, Székesfehérvár, 55.o.

Georg Johann Mes M.D.K.

tatai kőparagó

A székesfehérvári székesegyház nentélyt lezáró, áttört paragásu vörösmárvány oltárkorlátjának készítője.

Fitz Jenő: Séta a régi kékesfehérvárt. Kékesfehérvár 1956 19

Mes János/ György

Márvány lavabo a Nep Szt. J ánns templomból, Mjak. jelenleg a tatai plébánia -templomban

repr.

Magyar műemlékvédelem 1961-1962. Bp. 1966.

222. 1.

Mes János György M.D.K.

tatai márványfaragó

A majki kamalduli remetesség épitkezésén dolgozott a templom sskrestyéjében faragott és csiszolt ~~xxxxxxx~~, lavabo az oltár készitésére ~~4000~~ 400 Ft előleg kifizetése mellett kötnek szerződést.

Magyar műemlékvédelem 1961-1962, Bp. 1966. 224.l.

M.D.K.

Mes János György kőfaragó

sírja a tatai r.k. plébániatemplom kriptájában.

(1782, körző, vonalzó és kőfaragójel)

Genth. Müeml. 1959 I. 385

Mes, Johan Georg

Kőfarago
XVIII. sz.

Császári vk. templom
székesfehv. székesegyház
és a tatai vk. templom-
ban lévő mundái.

Iml.

BALASSAGYARMAT

Vár romjai

RMV 12, 92.1.

543

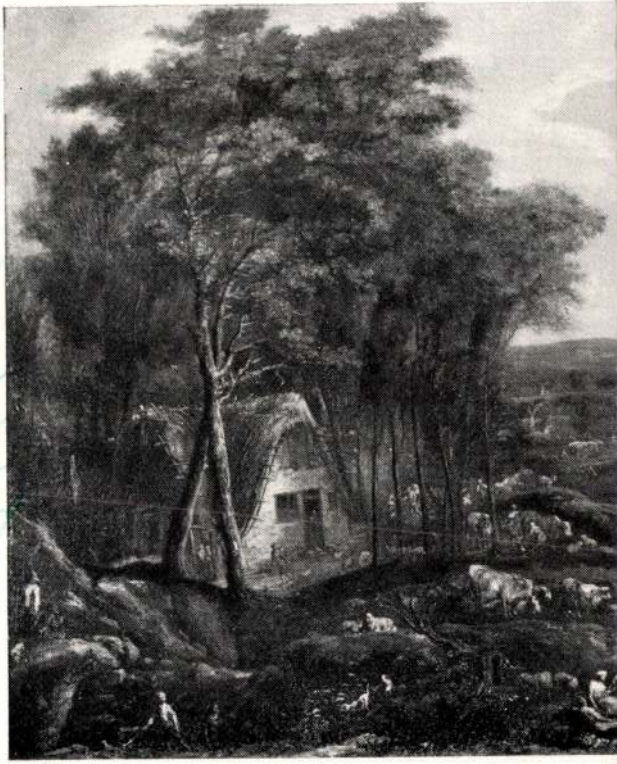

64

Mes (Mész, Mess, Meszus)

Gyorgy János

tatai uradalmi kőfaragó-mester

Fenti készítette, valószínűleg Fellner Jakab terve szerint a tatai plébániatemplom tatai vörösmárványból készült áldoztató korlátját. Ez teltünően hasonlít a székesfehérvári székeseggyházéhoz, annyaga is ugyanaz, szerző azt véli, hogy a székesfehérvárit egyévt, ott leírő vörösmárvány emlékkel együtt fenti faragta. Mes 1760-70-es években dolgozott Tatán, hol 1756-tól kezdődően 25 évig az Esterházyak uradalmi kőfaragó mestere volt. Hogy Tatán mi mindent csinált, felsorolja Dornyai Fellner Jakabról szóló műnében (lisl 04.) Mes meghalt 1782, mi. 18. 52 éves korában, nem Tatán halt meg, de a tatai plébániatemplom kriptájába temették. Mes tatai működése (1756-1782) szerelsik a székesfehérvári szekes- fonttos

Mess János győri

kőfaragómester

l.

Levéltár püspökvár

202. l.

Mess Janos György

tatai kőfarágó

1775 okt. 6.

1780. aug. 27

1781. ~~aug~~ marcz. 17.

1781. máj. 5.

szerződést kötött egyes kőfarágó munkák elvegyésére a pápai plébánia templomál-

Pigpáp. 68. l.

Steini minorita kolostor és templom

III. 167.

Mes János György márványfaragó M.D.K.

Tatáról

A majki kamalduli remeteség egyik mestere

Magyar műemlékvédlem 1961-1962, Bp. 1966. 201.

Mesaros István

ónöntő? MDK

A selyebi /Borsod m/ egyházközség két erdélyi kannáján

"MESAROS ISTVAN ANNO 1694" és .
"G P 1696"

felirat áll.

50.o.

WEINER MIHÁLYNÉ: A XVII századi ónedények, falusi református templomokban.
Müv. Ért. 1959. VIII. év. 1. sz. 48-54.o.

Szántó Imre:
Császár község plébánia-temploma. Bp. 1941.

IV.

BELSŐ BERENDEZÉS

Templomunk festett díszítésének tárgyalása után következő feladatunk a berendezéshez tartozó műtárgyak számbavétele és művészettörténeti feldolgozása. Vizsgálatainkat a márványmunkákon kezdjük, melyek közül az oltárasztalokról a festett oltárarchitektúrának ismertetése kapcsán már megemlékeztünk. E tárgykörben mindenekelőtt a császári templom szentélykorlátja (5. ábra és XVII. tábla, 2.) igényel részletesebb vizsgálatot és pedig elsősorban azért, mert anyaga és formája a tatai plébániatemplom szentélykorlátjával (4. ábra és XVII. tábla, 3.) teljesen azonos s részletméreteiben is csak lényegtelen eltéréseket mutat. A császári korlát fonott mustrája körökből és ívekkel sarkított négyzetekből alakul ki s lábazat, fedőlemez és oldalanként két-két, tükörrel díszített homlokfalú hasábos pillér között fut. A tatai korláttal szemben jelentősebb különbséget csak annyiban látunk, hogy a szélesebb tatai szentélynek megfelelően a korlát is hosszabb s azért, hogy túlságosan egyhangúvá ne váljék, a korlátrács fonatos menete közé a tervező választópillért is iktatott. Nyilvánvalóan jogos tehát a feltevésünk, hogy ugyanegy tervezői elgondolás alapján azonos mester faraghatta ki mind a kettőt. Dornyai Béla a tatai korlát elkészítését Johann Georg Mes tatai kőfaragómesternek tulajdonítja,[56] valószínű tehát, hogy a császári is az ő kezétől származik. Pigler kimutatta továbbá, hogy a pápai templom munkálataiban Georg Mes ismételten részt vett.[57] Ha tehát feltevésünk, hogy a császári szentélykorlát az ő műhelyéből került ki, jogos, — és e feltevést a formaazonosság teljes mértékben támogatja — bízvást mondhatjuk, hogy a császári márványfaragások, a kapuzat, a keresztelőmedence, a sekrestye barokvonalú lavabója és a barokos lendületű oltármenzák is az ő műhelyének munkái.

Meg kell még említenünk, hogy a székesfehérvári székesegyház vörösmárvány szentélykorlátja (3. ábra és XVII. tábla, 1.) ugyancsak majdnem szószerint megegyezik a császárival. A székesfehér-

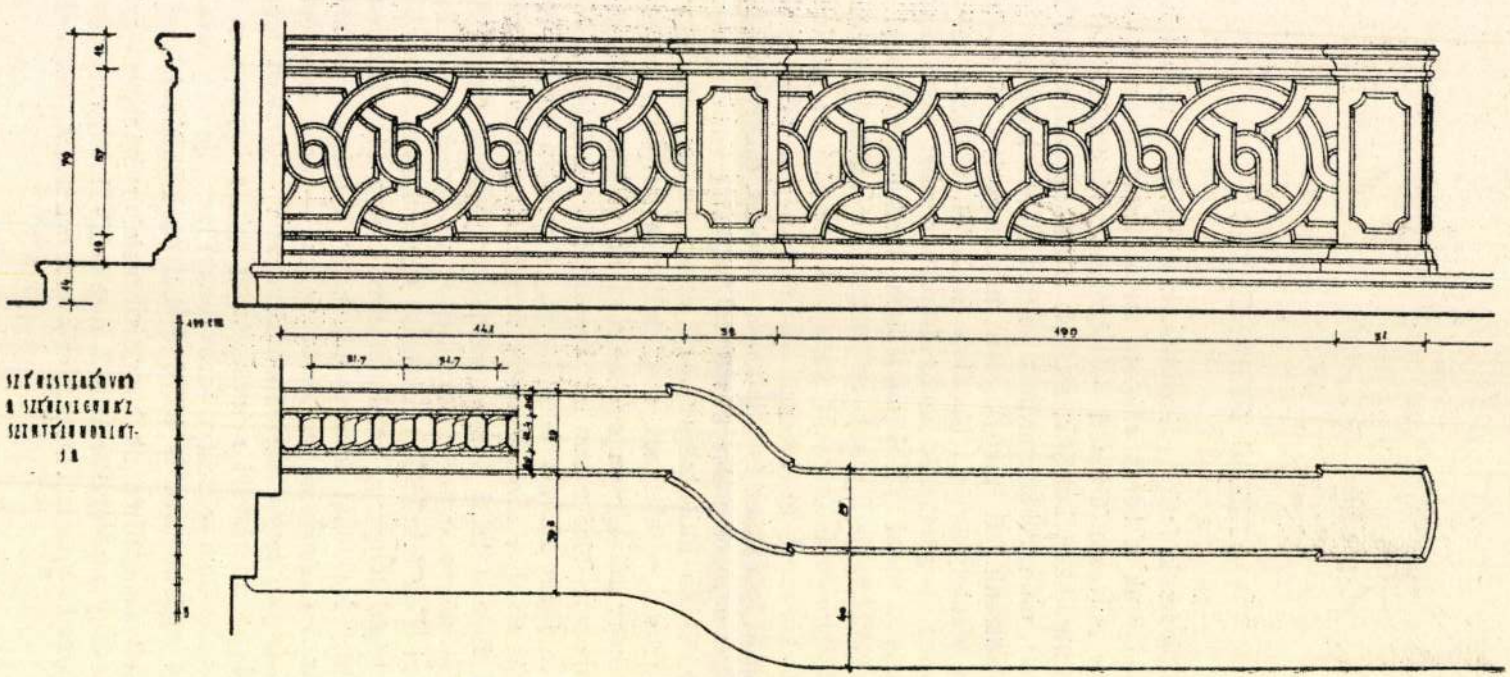

3. ábra. Szentélykorlát. Székesfehérvár, székesegyház

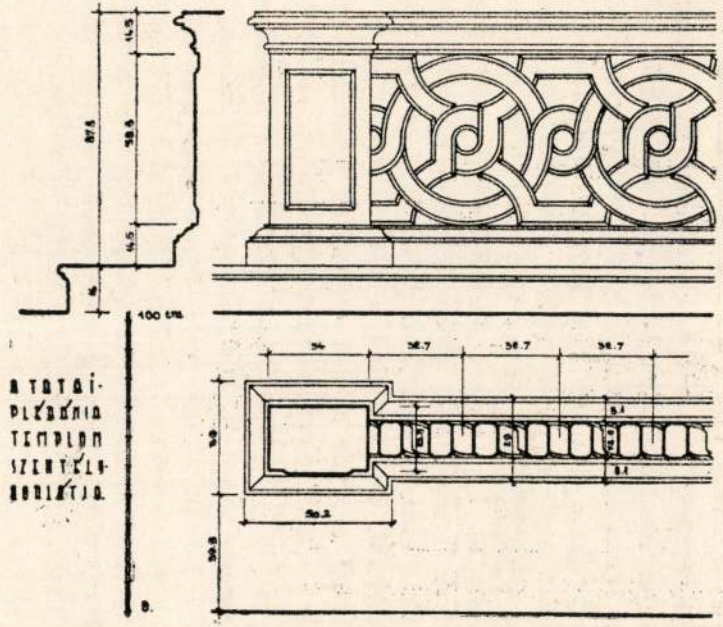

4. ábra. Szentélykorlát. Tata, plébániatemplom

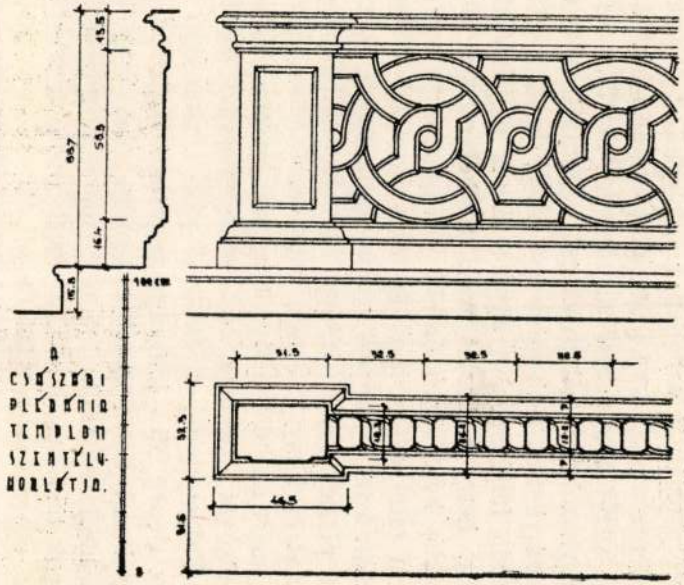

5. ábra. Szentélykorlát. Császár, plébániatemplom

vári szentélykorlátnál azonban hiányzanak a falhoz támaszkodó félpillérek, amiből arra lehet következtetni, hogy a szentélykorlát két végét elhelyezésekor megcsonkították. És tényleg, a székesegyház bejárattól balra eső kápolnájában a megcsonkított szentélykorlát több mint egy méter hosszú széldarabjai, az illeszkedő félpillérekkel együtt ma is megvannak és azt bizonyítják, hogy e korlát nem a helyszínen készült. A szentélykorlát kérdésének érdekességét fokozza az, hogy bár a mustra a tatai és császári szentélykorlátokéval azonos, kidolgozásában azokhoz képest mégis esetlegesebb, pontatlanabb, hatásában plasztikusabb, kisebb részletformáiban számos eltérést mutat és könyöklőjének vonalvezetésében még barokos lendületű, mert mestere a korlát vonalát hajlított választópillér közbeiktatásával megtörte. A székesfehérvári szentélykorlát mesterét Faller Jenő, a tataival való rokonsága alapján ugyancsak Georg Mes kőfaragómesterben látja.[58]

Ha e hazai korláttípust vizsgáljuk, úgy meg kell állapítanunk, hogy mustrája két motívum egybefűzéséből alakul ki. Az egyik motívum körök, a másik pedig ívekkel sarkított négyzetek egymásbafonódásából áll. E mustra formai gyökereit már az osztrák barok építészet számos alkotásán megtaláljuk. Különösen Johann Lukas Hildebrandt alkalmazott előszeretettel ívsokszögekből kialakított korlátokat, mint azt például a bécsi Belvedere alsó épületének pártázatán látjuk, Johann Bernhard Fischer von Erlach »Historische Architektur«-jában pedig az ívsokszöghöz a körmotívum is párosul, de formai jelentőségében az ívsokszögek mellett még háttérbe szorul, noha az ívsokszögek összefonódását már meg-megszakítja.[59] A formafejlődés utolsó fejezetét a székesfehérvári székesegyház tornyait összekötő pártakorlát és a szóbanforgó szentélykorlátok alkotják, hol a két motívum — a pártakorláton még barokos hatású ellipszisek és megnyujtott ívsokszögek — már jelentőségében egyenrangú szerepet nyer.

Érdekes, hogy Faller Jenő Salzburgban felfedezett egy teljesen azonos mustrájú korlátot, mely a Dómtéren álló és 1766—1771 közötti időből való Immaculata szobrot veszi körül. E korlát, szerinte, minden bizonnyal a székesfehérvári és tatai korlátok kifaragása után készült s ezzel kapcsolatban valószínűnek tartja, hogy a korlát eme érdekes motívuma Tatáról, illetve Székesfehérvárról került ki Salzburgba.[60] Noha

1.

2.

3.

SZENTÉLYKORLÁTOK

1. Székesfehérvár, székesegyház — 2. Császár, plébániatemplom — 3. Tata, plébániatemplom

Chorbalustraden

1. Székesfehérvár, Dom — 2. Császár, Pfarrkirche — 3. Tata, Pfarrkirche —

1.

2.

3.

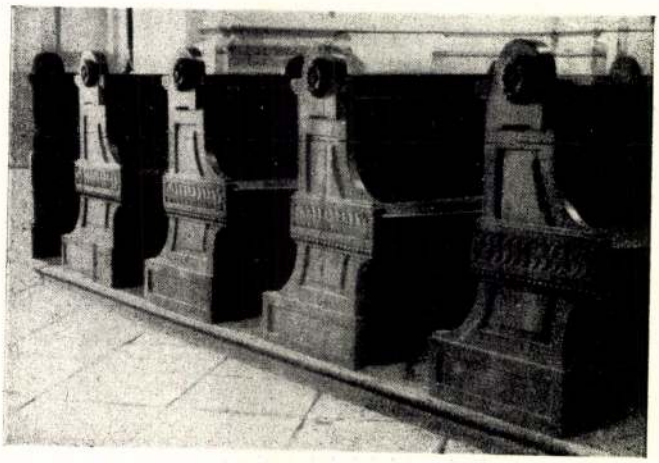

TEMPLOMI PADOK

1. Szák, róm. kat. templom — 2. Császár, plébániatemplom — 3. Tata, plébániatemplom

Kirchenbänke

1. Szák, röm. kath. Kirche — 2. Császár, Pfarrkirche — 3. Tata, Pfarrkirche

a szoros formai kapcsolat tagadhatatlan, mégis azt hisszük, hogy Faller e feltevését ebben a megfogalmazásban a salzburgi korlát profiljainak a tatai csoportétól független és önálló kialakítása kielégítően nem támogatja s véleményének a fent vázolt stílusfejlődés is ellene mond.

A teljesség kedvéért megemlítjük még, hogy a szentélyben, a főoltár két oldalára egy-egy vörösmárvány szobortartó talapzat, a Jézus megkeresztelését ábrázoló grisaille alá pedig ugyancsak vörösmárványból faragott keresztelőkút került. A szobortartó talapzatok — melyek részleteiket tekintve a szentélykorláttal tartanak szoros rokonságot — szögbetört volutában végződnek s rajtuk hatalmas angyal-szobor térdel (XIV. tábla,1.). A kevésbbé jelentős keresztelőkút nyolcszögű talapzatra helyezett kagylós medencéjét félköríves, fehérre festett faödél borítja, melynek tetején pajzsot tartó angyal ül (XIV. tábla, 3.).

Áttérve a faragások ismertetésére, elsőnek a templomberendezés legfigyelemreméltóbb darabját, a csónakalakú függő szószéket vesszük szemügyre[61] (XII. tábla). A sáslevelekkel borított kúpalakú gyámon a falsíkkal párhuzamosan állított, szószékkorlátnak szolgáló csónakot faragott ki az ismeretlen barok művész, melynek vitorlarúdja a szószék ajtaján és falán féloszlopként fut végig, vitorlája pedig sátorszerűen a szószék fölé borul. A gyám sárgászöld sáslevelei a gyámcsúcs aranyozott rózsájából nőnek ki, legfelső soruk fölött a csónakot körülcsobogó víz ezüstös színű hullámokban ki-kilóccsan. Jobboldalt a csónak orrán Krisztus ül, két kezét kitárva jobbjával felfelé mutat, balját pedig éppen áldásra emeli. Balról a csónak tatján a féltérdre ereszkedő Péter apostol alakja látható, amint bűnbánatot sugárzó arcát Krisztus felé emeli s balját szívéhez szorítja, miközben jobbjával a csónak kötélhurokba akasztott kormánylapátját tartja. A csónak oldalán leomló szürkés hálót a szélére akasztott nehezékek egészen a víz színéig lehúzzák, úgyhogy annak egyik sarka a hullámfodrokat is betakarja. A csónak fehér testét aranyszínű akantuszlevelek, fonott virágdíszek, továbbá füzérmotívum és a csónakperemen végigfutó fonatosdísz borítják. A szószék ugyancsak fehér hátfalát két szélén és az ajtó pereme mentén vékony babérfüzér keretezi, felül pedig az antik párkányzatokra emlékeztető díszítés zárja le, melynek beosztásmódjá-

ban a triglifek és metopák kései leszármazottjára ismerhetünk. A párkányzat alatt az antik cseppdísz helyén bojtmotívum, a metopákban pedig hatalmas, babérfüzért tartó rózsák díszlenek. A hátfal e díszítése mind arany, még azok a kis kúszó levelek is, melyek az árbócrud törzsén fel-feltűnnek. Az aranyrojttal szegett vitorla alatt arany sugárkévéktől övezve a Szentlélek galambja tűnik elő, fölötte pedig felhőkön alászálló s szárnyas angyalkafejekkel körülvett angyal tekint a szemlélőre. Krisztusnak, Szt. Péternek és az angyalnak, szószékünk e három szobrászati alkotásának testszíne és leplének színe fehér, csupán a köntösök aranyosak.

Ez a különleges típusú szószék Nagymagyarországon ezidőszerint még két változatban, Somlóvásárhelyen[62] (XIII. tábla) és Nezsideren[63] ismeretes. A somlóvásárhelyi formáit tekintve a császárival szoros rokonságot mutat, amennyiben mind a két szószék felépítése, figurális díszeinek elrendezése és alkalmazott részletmotívumai azonosak. Kialakításban kettőjük között a különbség csak annyi, hogy a vásárhelyi szószékgyám aranyozott rózsája nagyobb, mint Császáron, továbbá borító sáslevelei lazítottan visszahajolnak s közöttük egy-egy sásbuzogány is felbukkan, a barna csónak a pávazölddel árnyékolt bronzos színű hullámokon jobbról balra halad s nem balról jobbra, mint Császáron és az oldalára vetett aranyos színű háló csupán a maga súlyától omlik alá. Ami pedig a szószékkorlát szobrászati díszét illeti, Krisztus helyén teljesen aranyszínben a Remény alakja látható a horgonnyal, a csónak tatján pedig a Szeretetet jelképező két arany angyalka ül. A szószék hátsó falán a triglifes párkányutánzat hiányzik, a fehér vitorlavásznat pedig kék és vörös csíkok díszítik. Végül a sátortetőn angyalkától és szárnyas angyalfejektől kísérve a felhőkre helyezett Hit szimbóluma, aranyozott női alak, került kifaragásra. A császári szószékkel kapcsolatban még megjegyzendő, hogy a somlóvásárhelyi testvérmegoldás vitorlájának két sarka a császárival azonos módon csomóba van kötve s róluk bojtban végződő vitorlakötelek csüngnek alá, melyeket a Remény női alakja és az egyik angyalka tartják. Kétségtelen, hogy Császáron is ez a megoldás került alkalmazásra, melyet a csomóbakötött vitorlasarkok alkalmazásán kívül az elveszett vitorlakötelek egy szerencsére fennmaradt bojtja is bizonyít.

MDK

Merza Dezső építészmérnök

Felsődacs-puszta

MMKözl. 1929. 256. l. Hirdetmény.

Mes György tatai
kőfaragó l.
Mesz György Já-
nos

Merza József

Végbiz. jó eredm.

Éimisk 1917/18. 32. l.

és párjával
L. van ábrázolva.

1347. Pietro Longhi.
Sz. Velenceiában 1702-ben.
II. József.

Derékig ~~látható~~, jobbra for
lonban. Jobb kezében marechal-bot
vetett piros szalagon az aranygya
egy másiknak csillagját és piros
szemöldöke szőke, szeme kék, baju
ros, kézelői csipkéből valók és k
tókásak.

Vászon, méretei 76:63.5 cm.
Vétetett A. Glisentitől 189
Elszámoltatott 1895: X. 24-
Az elszámolásra nézve l. az

904: IV. 26.

Merza József

Autoterverő

1915–1918

Élmisk 1930. 86. l.

MÉS-ZÁROS ISTVÁN 1089 Budapest, Benyovszky M. u. 27.

Més-záros István (1959. X. 3. Miskolc. Végzettsége szerint tanár; művészeti vezetője volt a Fiatal Művészek Klubjának, majd Ausztráliában élt. „Munkaterületei" az irodalom és a képzőművészet: tagja a Magyar Műhely Munkaközösségének és a JAK-nak. Műveit a Médium-Art antológiában és több kiadványban publikálta. Kötete: A botanikus naplójából. „A Múzsa feltámadása" címmel önálló szerzői estje volt a Vigadóban (1987). Művészeti írói tevékenységet is folytat... Tagja a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának és a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának – jelenleg az Egyesület vezetőségi tagja. Tanulmányúton járt Franciaországban, Németországban, Szovjetunióban (1990-ben a VIII. Nemzetközi Akvarell-találkozó Nagydíját kapta – Lettország.)

Born on 3 October, 1959 in Miskolc. Graduated as a teacher in 1984. Taught in Budapest for two years. The art director of the Club of Young Artists between 1986 and 1988. After this period, he lived in Australia for a year. His „workfields" are literature and art: he is a member of the Hungarian Workshop Group (1985). His book of poems titled „The Diary of a Botanist" was published in 1985 by the College of Industrial Arts. His poems were introduced in the form of an evening show in the „Contemporary Art Forum" series – the „Revival of the Muse" (verses and living pictures at Vigadó (1987): He is a writer of artistic pieces as well (one of the winners of the national competition in 1984).

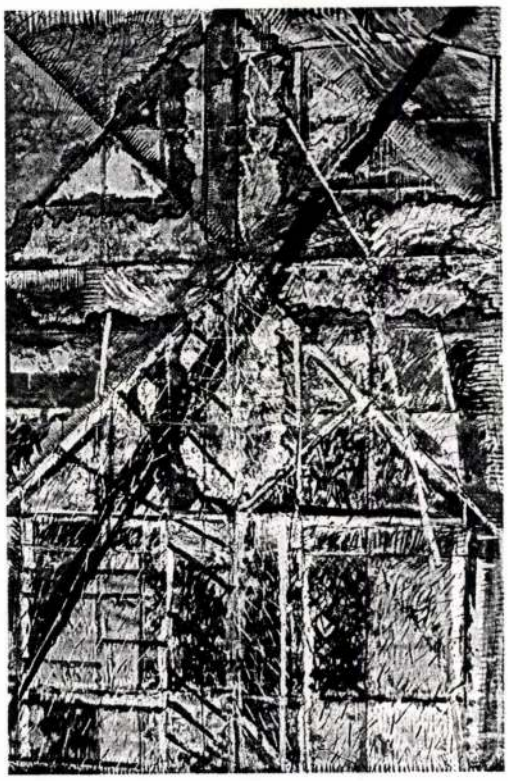

1980 óta állít ki – fontosabb csoportos: „Maria Fesztivál" Belvárosi Ifjúsági Ház (1984, Budapest); „Stúdió" éves kiállítások (1985-től); „Művészet Ma I–II.". Hilton Hotel; Budapest Galéria Kiállítóháza (1986–87, Budapest); „kép-vers/vers-kép" Petőfi Irodalmi Múzeum (1986, Budapest); „d'atelier" Lyoni ELAC Kultúrközpont (1986, Franciaország); „Fiatal magyar képzőművészek" Varsói Centrum Sztuki (1987, Lengyelország); „Jó melóm" kiállítások – Cult Galéria; ‚68elf' Galéria; Margitszigeti Víztorony (1990, Bécs–Köln–Budapest). Fontosabb önálló kiállítások: Fiatal Művészek Klubja (1986, Budapest); Stúdió Galéria (1988, Budapest); Magyar Képzőművészeti Főiskola, Epreskert (1990, Budapest). Művei több magán- és közgyűjteményben is megtalálhatóak.)

Most significant independent exhibitions: „Miskolc Duo" at the Ady Art House in Miskolc (with Tamás Futó), RETROSPEKTIVE series between 1986 and 1988 – Club of Young Artists, Budapest; „Folyosó" Gallery in Dunaújváros; Stúdió Gallery, Budapest.
Most significant joint (group) exhibitions: „Visual Workshop" in the Gallery of Pécs (1980); „Maria Festival" at the „Belvárosi Ifjúsági Ház" (Budapest, 1984); yearly „Studio" exhibitions – Cultural Centre of Almássy Square, Historical Museum of Budapest, Ernst Museum (1985–86–87); „Art Today I–II." Hotel Hilton, Exhibition House of the Budapest Gallery (1986–87, Budapest), „picture-poem/poem-picture" Petőfi Literary Museum (1986 Budapest); „d'atelier" ELAC Cultural Centre of Lyon (1986 France); „Young Hungarian Artists" Sztuki Centre of Warsaw (1987 Poland); „My good works" exhibitions (1990 Cult Gallery in Vienna, Austria); „68elf" Gallery in Cologne, Germany); Water Tower of Margitsziget, Budapest).

MÉSZÁROS István

MÉS-ZÁROS ISTVÁN

P.SZÜCS Julianna: Neveletlenek : Studió kiállítás az Ernst Muzeumban. = Népszabadság, XLIX. évf. 5.sz. 1991 január 7. 8.p. ill.

8:7 = 1,14
8:7=1,1428
10
30
20
60
40

Mesch András

katiphás

Buda XVIII. k.

Tanulmányok Bp.

multjából.

I. 174. l.

Misch Ádám
Grafikus

M.D.K

„Női fej"

Élet és Irodalom 1966. okt. 8 - 6 lap

zódása tekintetében. Többek között erről tanúskodnak még ma is a hazai tornyok és védőbástyák vonalait és formáit megörökítő kollázsai. De később, az alkalmazott grafika szakos főiskolai hallgató Münchenben, Berlinben és Párizsban (tanárai között olyan nemzetközi tekintélyek voltak, mint F. H. Ehmcke, Emil Preetorius vagy E. R. Weiss) Európa ellentmondásos, mozgalmas és megmozgató, mindenekelőtt ösztönző szellemi életformája került figyelme előterébe. A most hetvenéves művészben még ma is megmaradt ebből a korszakból a meglepő nyitottság minden új és jelenkori iránt, a művészi képlékenység és kísérletező kedv, amely természetesen mindig rendkívül biztos szakmai tudásra épül. Meschendörfernek természet után készült akvarelltanulmányai az ecsetvezetés feltétlen biztonságáról tanúskodnak, a betűkép esztétikai megkomponálására irányuló kísérletei pedig lenyűgöző módon bizonyítják, hogyan és mikor alakul a szakmailag célszerű rajzolat feltételes logikája azzá a szép kalanddá, amelyet egyszerűen művészetnek nevezünk, amely tehát jelölővé és értelmet adóvá válik.

Harald Meschendörfer, főleg az utóbbi esztendőkben, szüntelenül kutatta az őstípust, olyan

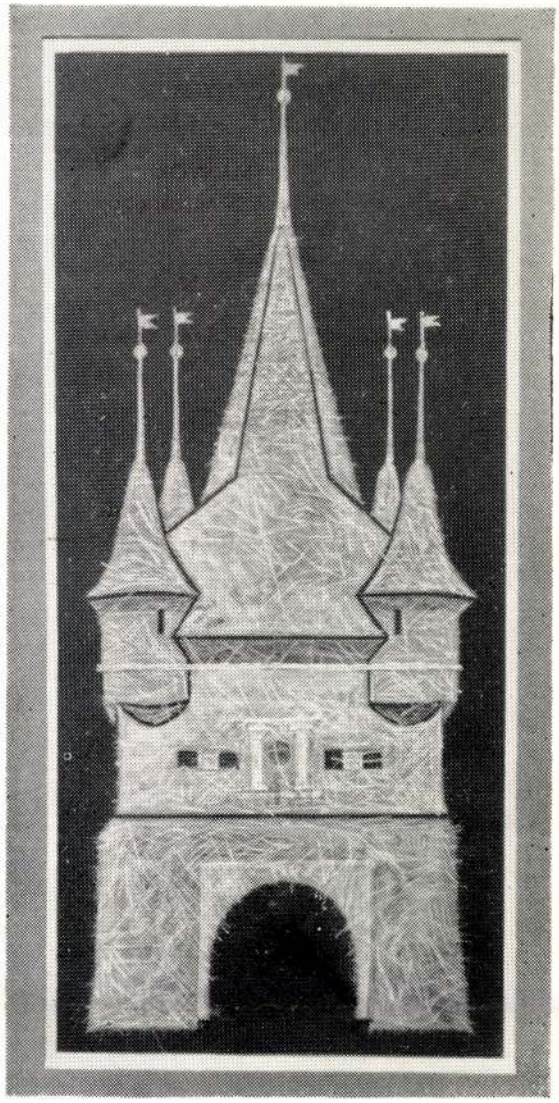

lényegi formákat és struktúrákat, amelyek lehetőleg nyitott értelmi kisugárzásuk révén magas fokú áttetszőséget érjenek el, vagyis a legszélesebb kommunikációs mezőt foglalják magukba. Hogy ez a törekvés rendszerint sikerhez vezetett, azt nemcsak a hazai szakkritika igazolta, hanem a Párizsban vagy Düsseldorfban, Bécsben vagy Wroclawban, Prágában vagy a luxemburgi Echternachban rendezett kiállításainak visszhangja is.

HANNES SCHUSTER

ROMÁNIAI TORNYOK
Kollázsok japánpapirral — 56,5×42,5

NÖVÉNYTANULMÁNYOK
Akvarellek — különböző nagyságban

ÉVSZAKOK
Akvarellek — 70×50

ÖNARCKÉP HETVENÉVES KORBAN
Akvarell — 66,5×52

MAGÁNHANGZÓK
Tempera és tus — 50×60

121.

KORUNK GALÉRIA

1979. MÁJUS

I.P.C./M. C-N. 1979-6495, 500 ex.

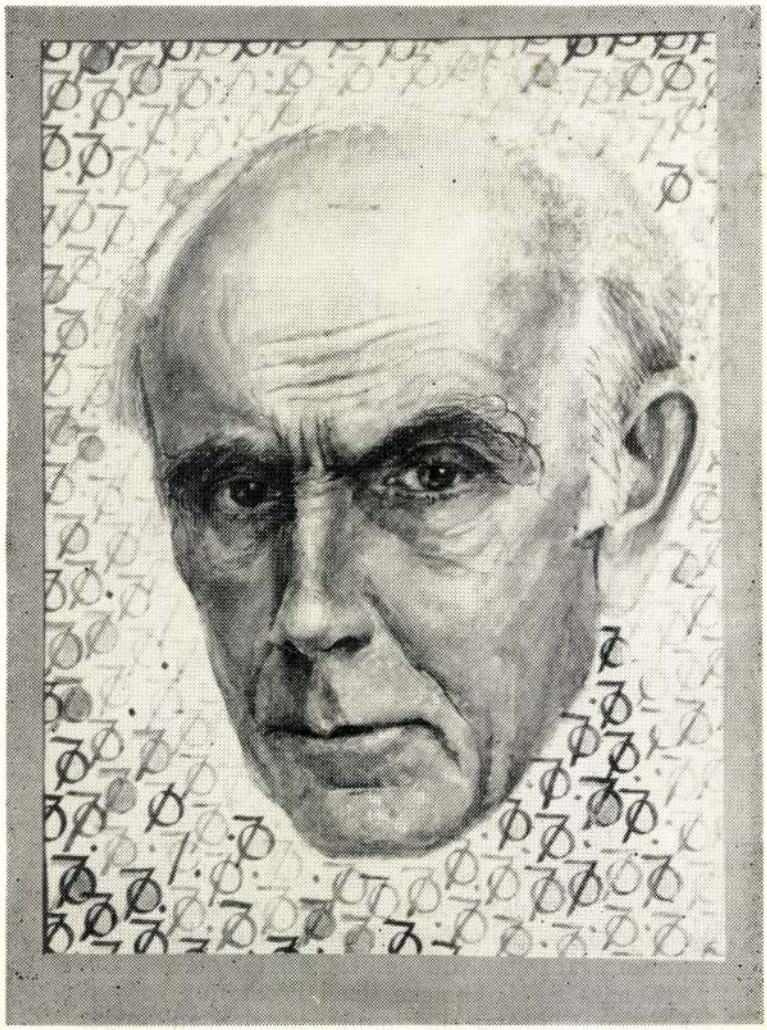

ERDÉLY ÉS EURÓPA KÖZT

Harald Meschendörfer — a legsokoldalúbb romániai német képzőművész — festő és akvarellista, betűtervező és grafikus, könyvmíves és illusztrátor egyszemélyben, ugyanakkor a bélyegtől a monumentális dekorációig gyakorlatilag mindent tervezett és kivitelezett, ami hivatása körébe tartozott. Meschendörfer munkáiban ezenkívül szorosan összefonódik az erdélyi hagyomány az európai korszellemmel. Mint brassói és mint Adolf Meschendörfer szász író fia nagyon korán elsődleges és alapvető tapasztalatokat szerzett az erdélyi művelődési örökség áthagyományo-

MESCHENDÖRFER, Harald

MESCHENDÖRFER, Haralad festő (1909-1984)

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991

271.p. életrajz

MESCHENDÖRFER, Harald

Szász János: Harald Meschendörfer
műterme. = Művelődés, 38, 1985, 1.
15-16. ill

volume of the corpus, *The Fortifications of Schleswig-Holstein*, although dedicated solely to Slavic fortifications (Struve 1981). Finally, from the GDR there has appeared the *Handbook of Prehistoric and Early Historic Enclosed and Fortified Sites*, with volumes covering the regions of Halle and Magdeburg (Grimm 1958) and Groß-Berlin and Potsdam (Herrmann 1960) and a publication about the fortifications of the lower nobility from the thirteenth to sixteenth centuries in the region of Neubrandenburg (Schwarz 1987).

Typological categories, given the present state of research, must be based primarily on topographic setting and site-type. Due to a lack of sufficiently good archaeological investigations of individual sites and detailed historical documentation, it remains for the most part difficult to discern to what extent the development of assault weapons or architectural styles were decisive in determining the form of the castle, and to what extent the functions of the castles, and the rank and financial capacities of the lords were paramount. The reverse, so to speak, must also be assumed, that contemporary castles with similar functions could differ from each other, not so much in size, but quite considerably in form, given divergent geographic and topographic conditions.

As to the siting, the builders regularly sought to adapt their con-

Mese K/?/ M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Tokaji szüret. Szövegközti illusztráció Molnár István: Bortermelés c. cikkéhez. id.mü 448-460.p.

Szign. Vágó - M.K.sc. - MorelliG.F.I.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.IIX.Magyarország.I.köt.1888.453.p.

Mese S./?/ K./?/ M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Hortobágyi csikós, Szövegközti illusztráció Tormay Béla: Mezőgazdaság és állattenyésztés. c. cikkéhez. id.mü 411-448.p.

Szign. Mese S.K.sc. - Morelli G.F.I.

Wágner Sándor rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv münyomó intézetében. M.Kir. Állny.

O.m.IIX.Magyarország. I.köt.443.p. 1888.

Mesdag Hendrik Willem holland festő

Pesti Hirlap. 1881. febr. 2 3. 3.

A képzőművészeti társulat tavaszi kiállítása iránt....

Meschitz

ötvös 1825

laid

Szárfás Brassó 62

Mesitz J.

ötvös 1826

laid

Gyárfás Brassó 63

Mesei (Meschdorf)

Mehely

XVI. n. vége

l. Arch. Ert

1912. 12. l.

Mesei oklár

1661.

l.

Arch. Ért. 1917

98. l

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
ORSZÁGOS MAGYAR TÖRTÉNETI MÚZEUM ÉREMTÁR

Kedves Gyula Bátyám!

Mellékelten küldöm Gündisch tanulmányából a vonatkozó kigépelt részt. A tisztviselők között sorolja fel a vésnököket is és mindössze ennyi, ami rájuk vonatkozik. Utánanéztem a rangsor kérdésének is. Minden teljesen rendben van és az Általad felemlitett visszás helyzet nem áll fenn.

Szivélyes üdvözlettel,

M.D.K.

Mesés /?/

Budapest, 1891 körül.

Kecskeméti gazda szobája alaprajzzal. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez. id.mü 73-148.p.

Szign. Feszty Árpád - Mesés sc. - Morelli G.F.i.

Feszty Árpád rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.107.p.

MDK

Öreg Mesés István gerencsér

1750-60. közt farkas Jákon (Céhlajstromban)

Fábián Gyula: A jáki gerencsérek Szombathely 1934. 11. lap

11

M.D.K.

Mesés K/?/

Budapest, 1888 körül.

Szent László legendája. Freskórészlet a fülei templomból. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: Az Árpád-királyok kora c. cikkéhez. id.mü 55-90.p.

Szign. Mesés K.sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.66.p.

Mesés /?/ M.D.K.

Budapest 1888 körül.

Vadászjelenet. Falfestmény a vajda-hunyadi vár loggiájában. Szövegközti illúsztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora c. cikkéhez. id.mü 91-138.p.

Szign. Mesés sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 111.1.

M.D.K.

Mesés /?/

Budapest, 1888 körül.

Falfestményes ablak a vajda-hunyadi vár loggiájában. 18X14 cm.illusztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora c. cikkéhez. id.mü 91-138.p.

Szign. Mesés sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 107.p.

Mesés Károly M.D.K.

Budapest,1891 körül.

Nagykőrös főutcája. Szövegközti illusztráció Váczy János: A három város c. cikkéhez. id.mü 192-207.p.

Szign. Biczó Géza - Meses K. - Morelli G.F.i.

Biczó Géza rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.197.p.

N.D.K.

Mesés Károly

Budapest, 1891 körül.

A tiszaugi rév. Szövegközti illusztráció Hoitsy Pál: A puszták c. cikkéhez.id.mü 212-219.p.

Szign.Feszty Árpád - Mesés sc. - Morelli G.F.i.

Feszty Árpád rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.213.p.

Mesés Károly M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Jász kapitány temetése a század első felében. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: A Jászkunság c. cikkéhez.id.mü 231-256.p.

Szign. Vágó - Mesés sc.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.M.Kir. Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.238.p.

Mesés Károly M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Az angyalházi puszta. 12X19 cm. illusztráció Szivos Béla: A Hajduság c. cikkéhez.id.mü 315-334.p.

Szign. Roskovics - Mesés sc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete.

Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.329.p.

jó fölnevelés folytán szép, de jó lovakat is állítanak a vásárra. Ezek adják országos lótenyésztésünkben azon anyagot, melyből a mezőhegyesi Nonius és nehezebb angol félvér ménekkel igen becses nagyobb hintós lovakat lehet tömegesen nevelni.

Hortobágyi csikós.

A nagy síkság déli és délkeleti részein lakó szerb és román földmíves nép kezében szintén keleti származású, a magyar lóhoz hasonló, de rosszabb tartás és nagyon korai használás folytán elsatnyúlt ló van; ott csak egyes községekben vannak kivételkép lovak, melyek katonai célokra, még pedig hátas szolgálatra alkalmasak. A leirt minőségű fajták azonban nem vidé-

Am I.

kenként elkülönítve, hanem vegyesen találhatók. Ugyanazon vidék, sőt gyakran ugyanazon község különböző nemzetiségű lakói egészen különböző lovakat nevelnek és a lóról többnyire megtudható, hogy gazdája milyen nemzetiséghez tartozik.

Az alföldön az eke véget vetett a gyepes pusztáknak, a melyeken az előtt ménesek jártak, és a Hortobágy, melyen például még jelenleg is nyolcz-kilencz ezer ló legel, hol a régi csikós, ki pányvával fogja ki a ménesből a lovat, még föllelhető, kivételt képez. Nem a ménesek azok, melyekben az alföldi lóanyag neveltetik, hanem a kis gazdák istállóiban van az állomány zöme, ez szaporodik és javúl folytonosan, és javúlása a takarmánytermesztés fokozásával okvetetlenül lényegesen haladni fog.

A szarvasmarhatenyésztés a síkságon, a mi a fajták változatosságát illeti, az alföld vidékével azonos. A szárazföldi égalj, az extensiv üzletvitel, a jobb takarmány hiánya készteti az alföldön a telkes gazdákat, a legelők minősége a nagyobb birtokost, hogy a szép magyar marhát, hazánknak ezen kincsét, tenyészszék s azt a szükségelt irányban fejleszszék. Ez a fajta kopár tarlókat, csutkaföldet jár, értékesíti a gyér mezejű síket, lelegeli az avart és azután iszik reá a nádas mellett. Télen akolban vagy karámban telel, és csakis az eső ellen készítenek neki védő színt; tud jól koplalni, mi sok alföldi gazdára nézve megbecsülendő sajátság, és mégis kifejlődik, lesz belőle olyan nagy, izmos jármos ökör, a minő ritka helyen nő, mert oly gyorsan más marha nem mozog, és olyan ökröket, melyek nehéz munka mellett tiz, sőt tizenkét esztendeig is szolgáltak volna járomban, más európai fajtából alig lehet fölmutatni.

Egy vélt szakember Bécsben egyszer azt állította, hogy a fehér magyar marhának húsa nem ízletes, kemény. Épen Bécs az ellenkezőről győzhet meg bárkit, mert oly jó ízű finom húst, mint ott, kevés európai városban fogyasztanak, és az ott vágott összes marháknak igen tetemes részét hízott fehér magyar ökrök szolgáltatják. A fiatal magyar hízott ökör húsa, mint az 1885-ik budapesti állatkiállítás megdönthetetlenül bebizonyította, bármely fajtáéval versenyezhet, sőt azok, a kik a nagyon kövér húst nem szeretik, ennek fogják az elsőséget adni.

A marhatenyésztés az Alföldön lendületet vett, a gulyák szaporodtak; de a kis-gazda is kezd marhájára több gondot fordítani, s az ügyért lelkesedő szakember örömmel látja, hogy ott az aczélos termetű, csillogó szemű s hatalmas czímerű, festői szép fajta a magyar mezőgazdaság nagy nyereségére

Meski Lajos, festő; szül. 1883 július 3-án Ujpesten.

1908-ban E. Schleich: Tájék hazatérő tehenekkel cz. képét másolta a Szépművészeti Múzeumban.

Mesgrine (Mègrini)

— de Donne

l.

Glaser Karlsruhe

129. l.

és 247. sz.

1168. Mino

Sz. Poppiban 1431-ben. † Fir

Madonna a gyermek J

Csaknem térdig és balrafo
kányon álló gyermek Jézust
tart és a kinek ingecskéje rövid
omlik, szűk ujjú magas ruháját
bő. Fejöket dicsfény övezi. Fölü
irata alól: »AVE. GRATIA. PLENA

Márványdombormű, méretei
— Vétetett 1895 július 4-én E. C
4490 K-án. — Elszámoltatott 189
— Az elszámolásra nézve lásd az
ber 28-iki 61301 sz. min. előadmán
hagyta az 1900 november 28-iki
augusztus 26-iki 373 eln. sz. lei

Jegyzet. L. az 1896-iki lajst
— Preisliste Nº 95.

III 3

Pl
Vá 1895

MESLERI vagy MESTERI, Giovanni.
A XVI.sz.közepén Tihany várát restaurálta./Pataki/

Maggiorotti, 437.

Mesen Hannes kovácsmester.XVIII.s

Brassó.

Arch.Sieb.1907.34.köt.168.l.

Mesés Károly M.D.K.

Bp.1901.

Faluvégi cigánytanya. Szövegközti illusztráció Habsburg József főherceg: A cigányok c.cikkéhez. id.mü 568-578.p.

Szign. Mesés K.sc. - Morelli G.F.i.

Greguss János rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.2o. köt. Bp.1901. Magyarország VII. 575.p.

Meskó Anna

Térjeval (Póka György) nekepel
a pretoriai / Dél-Afrika /
ex libris Kiáhításom

Békésmegyei Nézőjség 1969 Ü. 10

Meskó Anna

Szerepel az alábbi tárlatban
Veszprémben

(vszerhát): Az Ex Libris művészei
Kiállítás a megyei könyvtárban

Napló 1969 VII. 18

Meskó Anna
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726
1979 FEB 22

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

lami, el, el az
elől. Életének hol az egyik,
hol a másik szakasza vil-
lant fel benne. Pillanatokra

akiknek addig ter- máha, mint akkor a ta-
jedt a „felsőbbrendűségük, nyán, amikor vasvillával

Meskó Anna

Anyaság

ndeltem, mert
nány annyira
omott volt,
képtelen va-

i Sütőipari
sütőüzeme
k Pál József
készülő ke-
ak kis rész-
ságot ellátni.
za az asszo-
lszerhez, a
? Nem lesz
negépült az
e, ahol elő-
végén kez-
Kenyér és
szül majd.
lakosságnak
Ilyen töb-
Csak a Bé-
nak 381 új
azt jelen-
an érdekli
rszág-világ,
kebb hazá-

csényi Tsz
tőjét a saj-
rvezőjének
zinte fel-
álomással.
be oda és
nt elmon-
ről, ami itt
végbement.

Dolgozzunk egy napot
láért mozgalom.

Ezzel egyébként ma
letesebben is foglalko
a Népújság. Azt azonb
mes megemlíteni, hog
telmiség Kunágotán i
jobban kiveszi részét a
tevékenységből. *Farka*
az általános és szakkö
igazgatója mindjárt so

— A pedagógusok k
Vilmos, Fábián János,
Pál, Tóth Balázsné, V
nos és Szabó József kö
nácstag, *Angyal János*, az egyik legkiválóbb tanár az ifjúságvédelmi bizottság tagja, *Albel Anna* óvónő az ifjúságvédelmi bizottság elnöke, *Varga Kálmánné* óvónő, a nőklub vezetője, *Kun László* tanár, a községi sportélet irányítója.

***

Zuhog az eső, sártenger képződik a községet átszelő keskeny kövesúton is. Jaj annak a gépkocsinak, amely ilyenkor a padkára csúszik. Ám ez a veszély megszűnik az idén, mert szélesítik, korszerűsítik az utat. És korszerűsítik a világítást. Legyen az is méltó a szépülő, gazdagodó Kunágotához.

Pásztor Béla

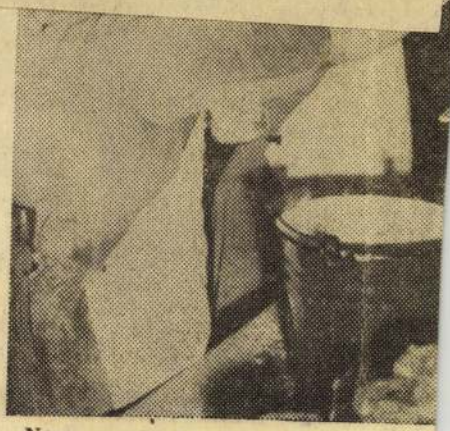

Nagy gonddal rakják ötnegyedes ü
a vegyesvágott

Mesko Anna

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1970 FEB. 4

MESKO ANNA ÉS PÓKA GYÖRGY művésztanárok alkotásaiból nyílt kamarakiállítás kedden Békéscsabán, a Békés megyei Népújság kamaratárlat-sorozatának keretében. A kiállításon a gyulai művészházaspár legújabb grafikáit és olajképeit láthatják az érdeklődők.

1097

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1969 NOV 30

1021

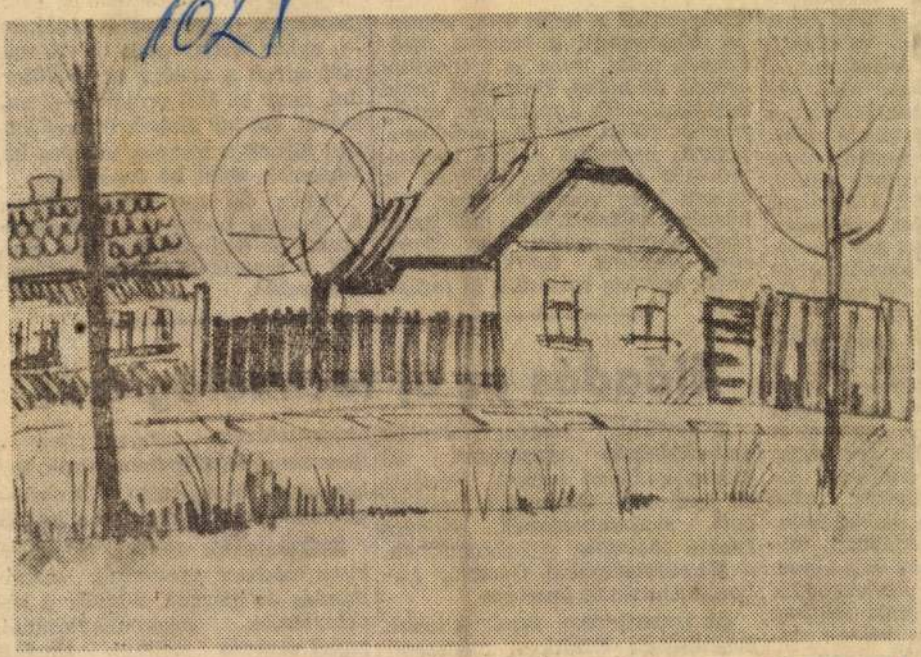

Meskó Annc

Vízparton

Meskó Anna

endbe hozására.
n szocialista bri-
kik társadalmi
ták a ház rend-
pület vakolását,
ny felépítését, a
pokkal való ki-
padozását és az
Az ehhez szük-
megvan, most
ervezésen múlik,
netik a munkát.
erint rövidesen
szen azt szeret-
ék karácsonykor
tt otthonban él-
epeket.
ónő pedig arról
nünket, hogy a
rövidesen meg-
, az igényt már
oron kívül el is
Ha beköszönt
y segítséget je-
edesanya kint
l a szabad leve-
nélkülözött, mi-
yhoz van kötve.
cselekedetek
kodnak, hogy az
kor készek se-
t társaikon.

K. J.

Borsos János és Kiss Antal
Négykilós har

léhés szalad a ladik által vonta
va. Meglegyinti a fenéken me
húzódó halat, mire az menekül
próbál, de hiába. Fennakad, ma
belegabalyodik a reginásba, ame
a léhés fölött van. Az oldalazv
egymás nyomába haladó ladik
100—150 méter után leállnak.
maguk után vontatott kecét fe
húzzák a halászok. Ha a hálóban
nagy harcsa, csuka vagy éppe
süllő vergődik, ősi kurjantással
adják egymás tudtára a jó fogást.

jak a meggémberedett, átfázott
embereket.

Előadás az új technológiáról

A korszerű keményfémlapkás esztergakések élezésének új technológiájáról tartott előadást és gyakorlati bemutatót meghívott szakembereknek Kovács László okleveles villamosmérnök, a Híradástechnikai Gépgyár Laboratóriumának vezetője.

Az ismertetésre, amely a kések élesítésének elizálásos módszerét mutatta be, a Gépipari Tudományos Egyesület Békés megyei Szervezetének rendezésében a Szerszám- és Gépelemgyárak Békéscsabai Forgácsoló Szerszámgyárában került sor.

Szakemberek szerint az elizálásos módszer gyakorlati alkalmazása az iparban előnyös a keményfémek megmunkálásánál, mivel repedés nélküli, simább felületet lehet elérni ezzel a módszerrel.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Meskó Anna

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1029

Meskó Anna **Anyák napján**

amikor a tanárok és az [illegible]
vezetői kaptak képet a jelentkezők felkészültségéről.

Ellentétben más szakmun-

**Hajdú Pál, aki autószerelő szeret[illegible]
tésen**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Meskó Anna

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1976 DEC 1 2

1021

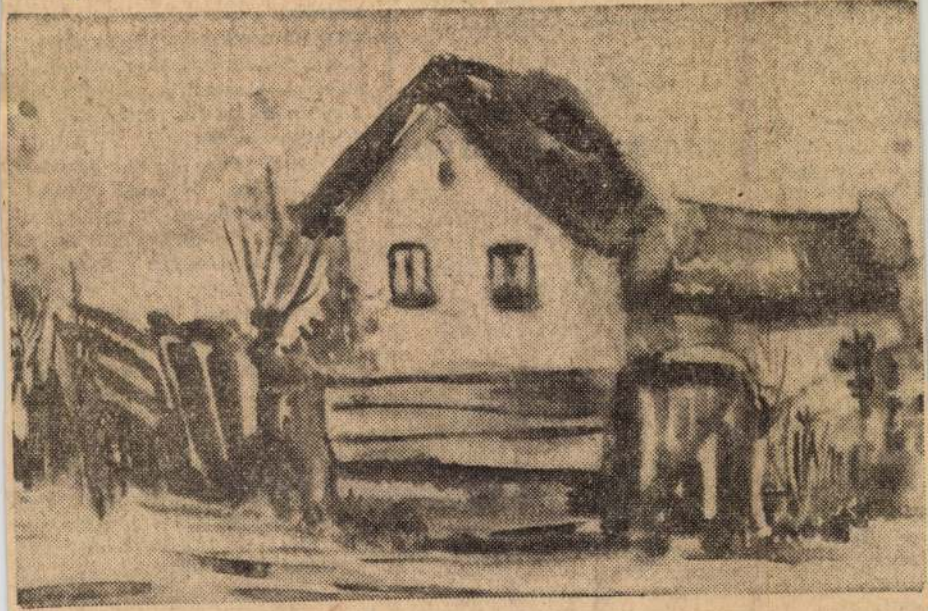

Meskó Anna — Gyulai ház

...om kiszele-
...észünket a
...l. Ugyanúgy
...yarmati Vö-
...azon a nehéz
...ik üzem kol-
... megyei ta-
...ltöztünk ide,
...ikai munká-
...eg. Aztán itt
...berek segíté-
...korlati mun-
... a tanulásról
...mon, iskolán
...ktatáson 17-

...n egy brigá-
...jai tudják, a
...ös eredmény,
...ése, a tudás
...nind tudat-
... tényező. S
...élni, gondol-

...nem tudtak
... a közösség-
... mindenkép-
...zsai Gyuláné,
...ondta el.

S. S.

...hogy a lakosságnak m...
...sebbe kerüljön...

Varg...

Fúrás ... gyémántkoro...

Ötven gyémántkoro... rolt az idén a Szovjet... Országos Földtani K... Vállalat, s így, ha a geológiai viszonyok úgy kívánják, már csaknem valamennyi fúróberendezését a legkorszerűbb eszközökkel működtetheti.

Eddig főleg acélkoronával szerelték fel a fúróberendezéseket, azok azonban nagyon hamar elkoptak és lassúak is voltak. A gyémántkoronákkal két-háromszorosára növelhető a fúrási sebesség, ugyanakkor a legkeményebb kőzetből is összefüggő, nem töredezett mintát kapnak. A speciális feladatokhoz eddig is vásároltak gyémántkoronát, de csak nyugati importból tudták beszerezni. (MTI)

karend, mégpedig a kollektív szerződés, vagy az azt helyettesítő rendelkezés szerint.

Hát kérem, nem akarok ünneprontó lenni, de azt beszélik, hogy a kollektív szerződés, vagy az azt helyettesítő rendelkezés iránt bizony ritkán szokott megnyilvánulni akkora érdeklődés, mint ezekben a napokban. Persze ez csak afféle szóbeszéd lehet, mert nálunk a dolgozók nemcsak a kedvezményeket és kiskaput keresik abban a bizonyos okmányban...

Vitaszek Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Meskó Anna

1978 FEB 2 6

NÉPÚJSÁG

1021

Meskó Anna—Póka György: Ex librisek

NÉPÚJSÁG

SZÜLŐFÖ

Párizsi tudósítás Munk

Úgy látszik, a századvég eseményeiről, híres embereiről a legjobb források egyike a korabeli „Ország—Világ" című képes folyóirat. Lapozgatva az 1880-as évfolyamot, valóságos helyszíni tudósítást találunk abban a párizsi Munkácsy-palotából. A közlemény szerzője, György Aladár korában érdekes és jelentős egyéniség volt. Az Új Magyar Lexikon így ír róla: „György Aladár (1844—1908) író, publicista, a marxizmus egyik első magyar ismertetője. Egyetemi tanulmányait külföldön végezte, ott ismerkedett meg Marxszal, akinek egy ideig baráti köréhez tartozott. 1871-ben tért haza, s Jókai A Hon c. lapjának lett munkatársa. Itthon a hivatalos szervek rágalomhadjáratával szembeszállva, számos cikkben ismertette a párizsi kommünt, az Internacionálé jelentőségét és célját. Igazi polihisztor volt: társadalomtudományi kérdések mellett nevelésügyi, művelődéstörténeti, földrajzi, néprajzi, irodalom- és művészettörténeti problémákkal is foglalkozott. Magyarra fordította Gogol Holt lelkek és Victor Hugo 1793 c. regényét."

Ez a György Aladár kereste fel Munkácsy Mihályt Párizsban, mint az Ország—Világ munkatársa, vagy megbízott külmunkatársa, és számolt be a látottakról.

„A Párisba utazó magyar embereknek rendesen meg szoktak mutatni a Villers-Avenuen egy palotát, mely magyar ember, egy volt asztaloslegény tulajdona. Tágas nagy ablakai, ízléses külseje rögtön megragadják a szemlélő figyelmét. A művészi faragványú ajtó zárva van, csak csengetésre nyílik meg. A fényes, aranypaszomántos kapus nem vezet föl egyenesen, hanem egy oldaltermet nyit meg előttünk, hol felöltőnket, esernyőnket, sétapálczánkat le kell tennünk, mielőtt tovább juthatnánk. E szobából tágas lépcső vezet fel, melynek oldalfalait a földtől a padlásig érő nagy tükrök borítják; lábaink alatt finom keleti szőnyegek terülnek el; fölebb jutva tágas terembe érünk, melynek falait sötét fatáblák borítják, vörös selyemmel bevonva, s a selymen értékes szövések láthatók. Nagy velenczei tükör áll a belépő előtt barna fakerettel, mely a házigazda műve. E fényt, e pompát azonban százszorta felülmúlja a belső termek pazar berendezése. A drága borítású székek és pamlagok, az arannyal áttört bársony függönyök, a finom puha sző-

BARANGOLÁS

A Bakony és a Kisalföld peremén épült Pápa történelmi patinájú városképével, műemlékeivel sok látogatót vonz. A 24 ezer lakosú járási jogú város a nyugati Bakony-vidék gazdasági és kulturális központja.

Az Eszterházy-kastély épülete

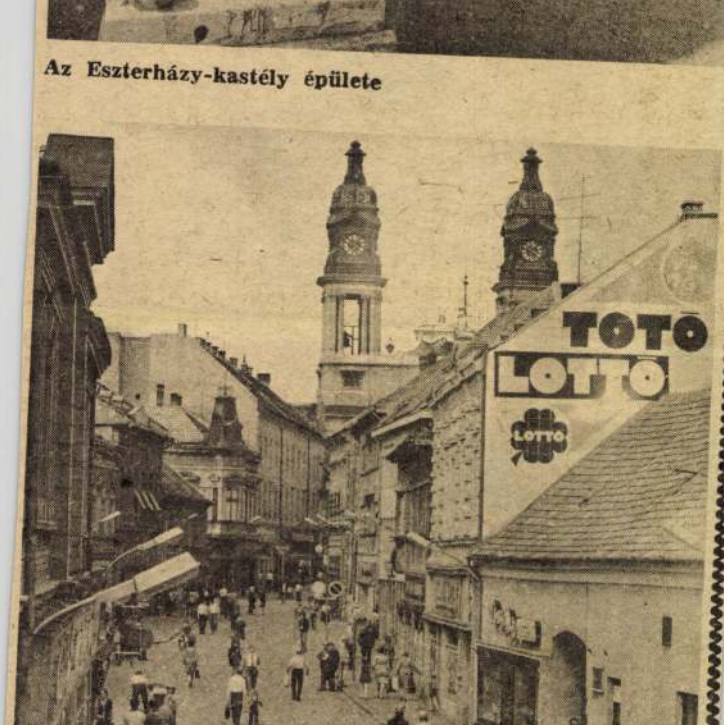

A Kossuth Lajos sétálóutca

(MTI fotók, Branstetter Sándor felvételei — KS)

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Meskó Anna

Könyvtáros

1976 10

1021

Meskó — Póka ex librise

mi in
szerve
esetbe
szaki
tári s
tetik a
tetve
sok te
tevéke

lap-mintákat közölnek a szolgáltatások fejlesztésére; szervezeti és működési szabályzatokat a könyvtári munka ütemezésére stb.), s a szolgáltatásoktól teszik függővé az állományépítés, létszám, költség stb. tervezésének a módját.

A hangsúlyt e két fejezetben és a működési modell leírásakor egyaránt — helyesen — a környezet megismerését szolgáló tevékenységekre helyezik (szükséglet- és igényvizsgálat, vállalati tervek elemzése).

MK SAJTOFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Meskó Anna

Könyvtáros

Meskó - Pálya

1976 SEP

1021

Meskó — Póka ex librise

Liszt Ferenccel. A felsorolt magyar szerzők (Zsigmond László, Matéka Béla, Hankiss János, Kerényi Mária, Gárdonyi Zoltán) kisebbségben vannak. A bibliográfiához még bőségesebb diszkográfia csatlakozik, a könyvtárban található Liszt művek lemezeinek leírásával.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Meskó Anna
1972 JUN 4

1021

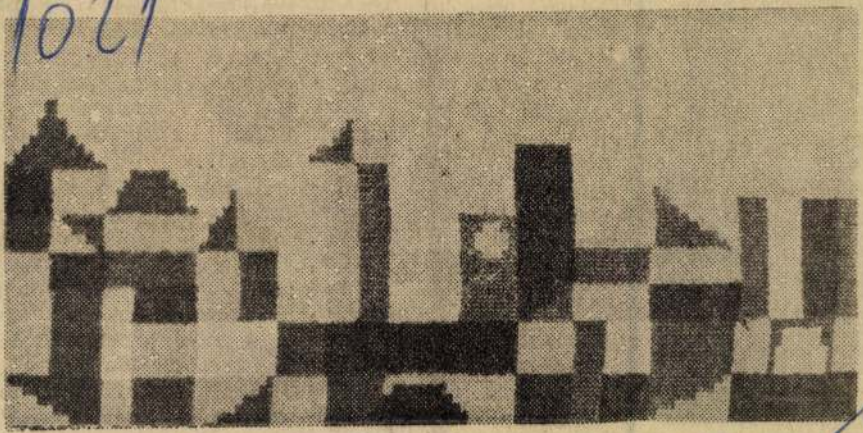

Meskó Anna

Szövött falikép

Gyász

Miska bácsinak h
eszébe jutott Szarvas
férikus része, Zöld
Húsz esztendővel
történt. Nyár volt, és
geli órákban már i
vetkőzve sepregette
az udvaron a fafor
Kerti gereblyéket, t
símítókat faragott, é
acon árulta, amikor
jutott neki kubikol
A kétnyelű kést, a gyalut,
a fűrészt, kecskelábat még
megelőző este pakolta el.
Kis kasba rakosgatta a fa-
forgácsot, amikor két ide-
gen nyitott be a dróthálós
kiskapun. Megálltak mel-
lette, s az egyik rászólt:

— Mi újság?

bácsi, s a tanácselnökre né-
zett. — Olyan volt annak
az atyaúristen, mint ne-
künk az adjonisten. A bi-
kacsököt nagyon kedvelte.
Metélt tészta lett az én in-
gemből is. Hogy is emlé-
kezne rá, hogy mi már ta-
lálkoztunk...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

Meskó

1974 ... 8

segedeszk...

1021

Meskó — Póka ex librise

go
az
sze
tén
ági
váb
sad
tárg
ann

M
KA
szer
OM
tech
nye
füze
bibl
bi ö
kön
dok
azo
irat
rés
tav
sze

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

1974 -8

Meskó

t, is tartalmazza.

1021

Meskó — Póka ex librise

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 NOV 11

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Meskó Anna

1024

— GYULAI MŰVÉSZHÁZASPÁR CEGLÉDEN. A ceglédi kisgrafikai baráti kör november 14-én Cegléden rendezi meg Meskó Anna és Póka György gyulai művészházaspár grafikai kamarakiállítását.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-729
1973 AUG

KÖNYVTÁROS

Meskó

1041

Meskó—Póka ex librise

Könyvudvar Szolnok

ta az idén si-
vvünnepséget

cukorgyári r
rai Gábor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mesko Anna

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1971 NOV 28

1021

JÁTÉK

MESKÓ ANNA LINÓMETSZETE

VASÁRNAP,
1971. NOVEMBER 28.

méregfiola volt, és az elígazítás szerint az utóbbit kivéve csak legvégső esetben használhatta őket. Az akció előtt hetekig trenírizott, késő este vetődött haza, hullafáradtan. És ez volt a szerencséje, mert végképp kiborult volna, ha még aludni sem bír.

A végrehajtás éjszakáján már nyugodt volt. Mindennel leszámolt akkor, gondolatban pontot tett a végére, valahogy úgy, mint most ezen az estén, itt a szállodában. És íme, eljutott idáig, hát akkor reménykedjen, hogy holnap hazaindul a kocsival, és aztán végre teljesen csak a családjának és a tanult szakmájának él. Emlékszik, akkor az akció estéjén utoljára a családja fényképét tépte össze, és morzsolta bele a határ közelében levő patakba. Úgy nézegette, mint itt a szobában előbb, csak az a fénykép régebbi volt. Ellen még a karján tartotta Jacket é Lucy alig volt hatéves. Meg szegte az utasítást, gyufát vitt magával, a zakója u jával takarta a lángot, ami a képet nézte, aztán pedig gyufát is a patakba dobt Már akkor is szentimentál lett volna? Vagy ez mi lenne, nem szentimentalizmus? Ahogy botorkált ott az osztrák határszéli erdőben, a vaksötétben csak a tanultakra, meg az ösztöneire támaszkodva, nem voltak ilyen gondolatai. Nem volt semmilyen gondolata. Csak captatott a patak medrében és arra koncentrált, hogy minél kisebb zajt üssön. A drótakadály könnyen engedett az ollónak, átbújt a résen, a patakban lábalt tovább, számolta a lépteit. Ezer lépést kellett továbbmennie magyar területen, majd jobbrafordulni, elvergődni a közeli erdőig, és végig fedve mielőbb eltávolodni a határtól. Annyi-

na benne és az a [illegible] negyvenhármasnál állt volna meg évekkel ezelőtt. Amikor magában monoton egyformasággal számolva, a kétszáznegyvenharmadik lépést tette meg, a sötétből erős, izgatott férfihang rivallt rá, és megállásra szólította fel. Mint, aki akkor ébred, úgy eszmélt rá, hogy az élete abban a pillanatban nem ér egy fabalkát sem. Mint amikor kisiskolás korában felelni hívták, és ő azon az elven, hogy az elégtelen már biztos, ez az alapállás, most már azért kell küzdenie, hogy annál jobb legyen, és csak jobb lehet.

(Folytatjuk.)

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 . 3

Könyvtáros

Meskó

1021

IBOLYA KÖNYVE
Meskó-Póka ex librise

175

zött
Fo
fog
skö
lko
no
vag

Az érték vagy fo

dilemmájának feloldási kísérle
teire azonban csaknem kizárólag a túl

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 — 1

Könyvtáros

Meskó

1021

Meskó — Póka ex librise

Kendéné Palágyi

1936—19

Az irodalmi köztudatban József At
nevével összeforrott *Szép Szó* című fol
irat cikkbibliográfiája méltán illik a
tőfi Irodalmi Múzeum folyóirat-reper
rium sorozatába. Ez az újabb kiadván
igazolja a tudatos szerkesztői koncep
azt, hogy az irodalmi lapok közül azok
az elemző feltárását tartja elsőrend
fontosnak, amelyekben „az ideológia
közéleti s a társadalomtudományi ké
sek domináltak".

Mesko Anna.
Reszt vett a miskolci József Attila klubkönyvtár kiállítótermében rendezett ex libris kiállításon.

ls. A: Ex libris 34 művésztől

Észak-Magyarország 1973/52 2 old

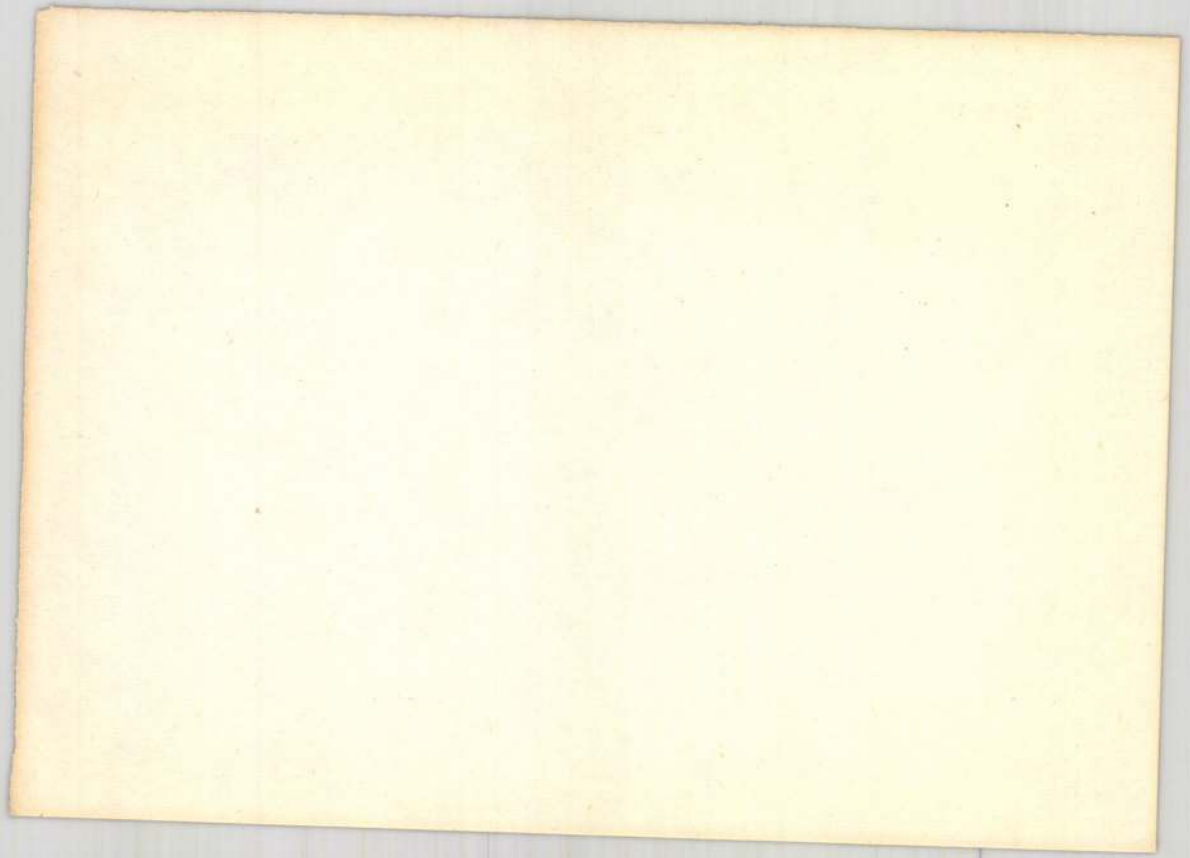

Meskó Anna
festő

A gyulai jubileumi tárlaton
részt vett a művész.

— Hírek
Művészet, 1972. december - 45. oldal

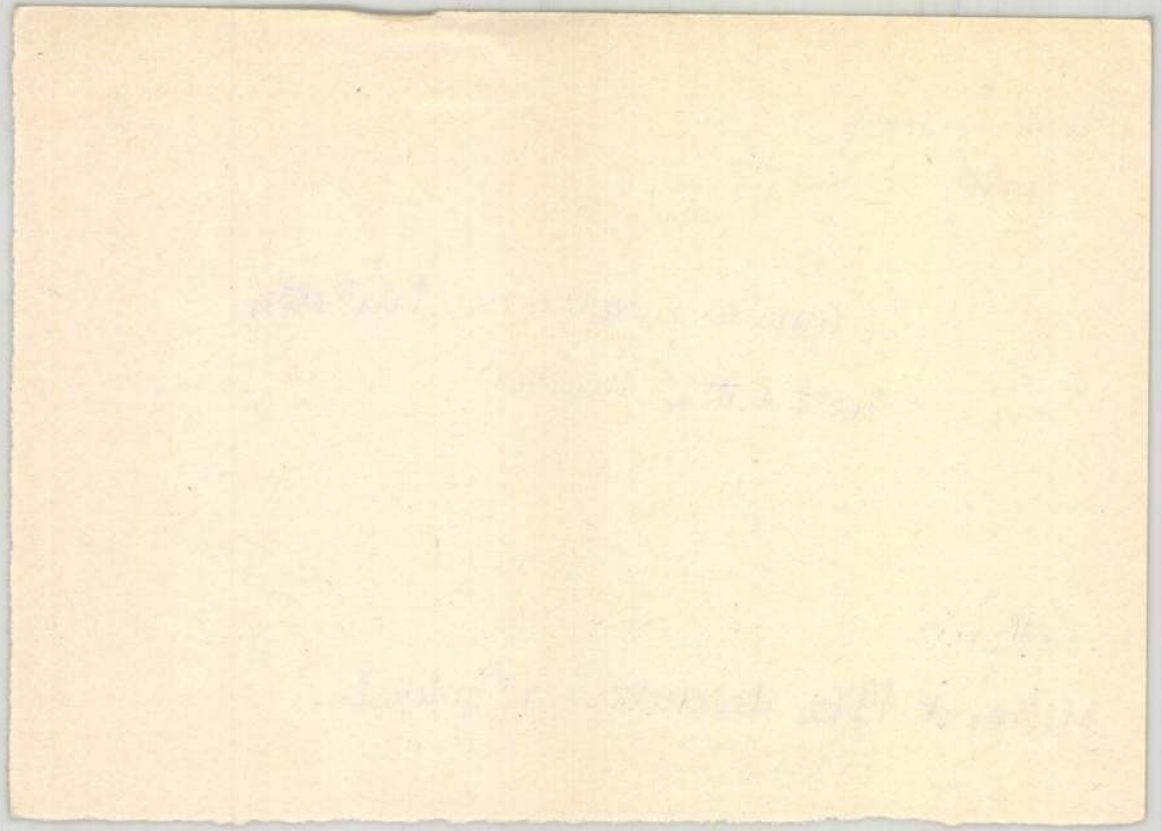

Meskó Anna művésztanár

Alkotásaiból kiállítás nyílt a Békés megyei Népnyiság konnaratárlat-sorozatának keretében.

Magyar Hírlap 1970. II. 4. 8. 9.

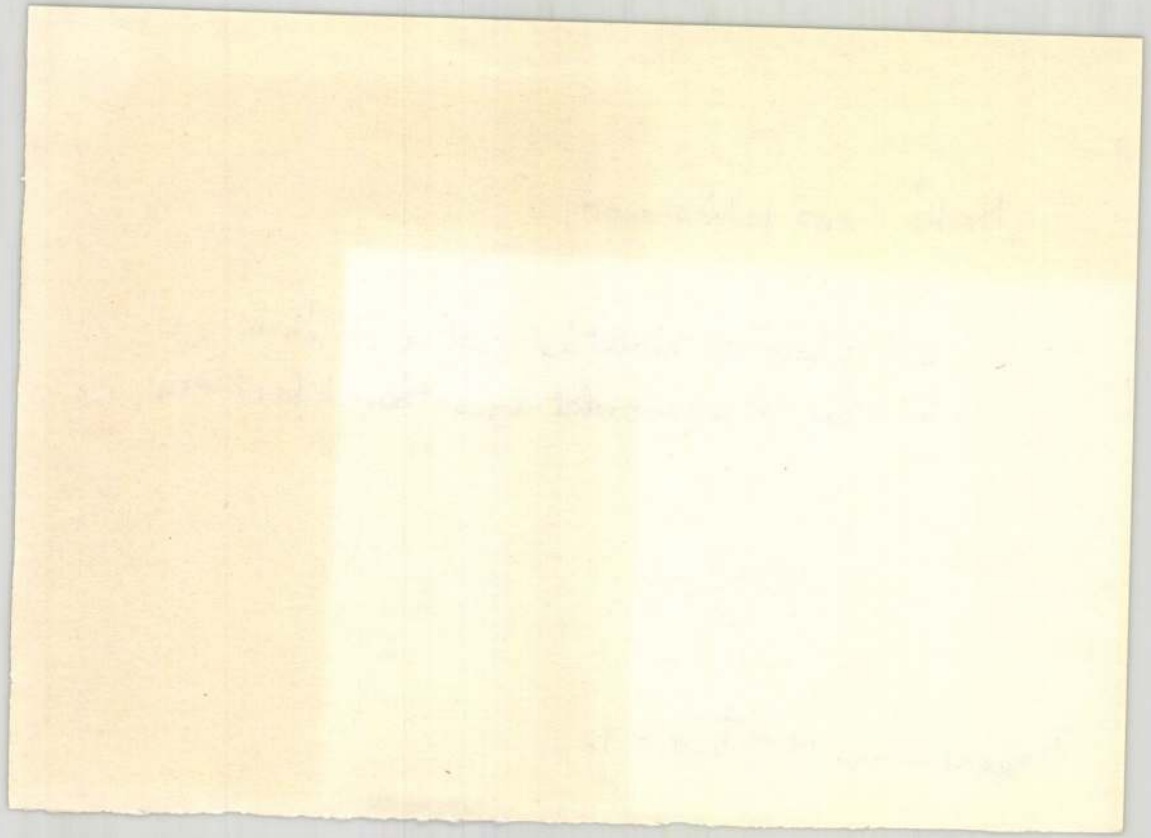

Meskó Anna

és Póka György:

Közölt művük:

16. sz. „BUÉK 1972 Balogh-ék-"mű"-
anyagmetszet X6.

Magyar kisgrafika 1972 Budapest.

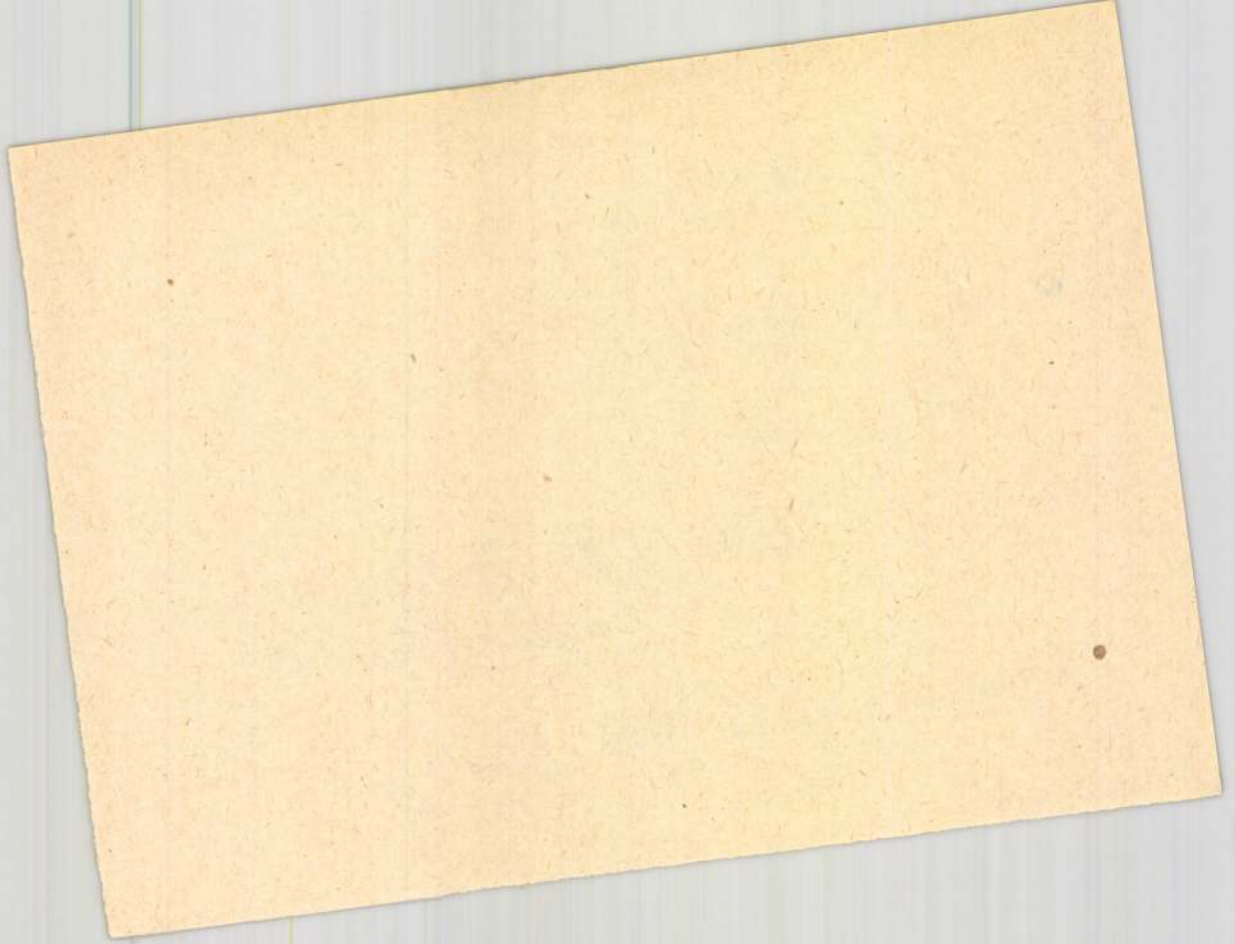

Meskó Anna

Az első balatoni kisgrafikai biennálén szerepelnek művei.

Balogh Elmér: Az első balatoni kisgrafikai biennálé Keszthelyen.

Napló, 1971. okt. 24.

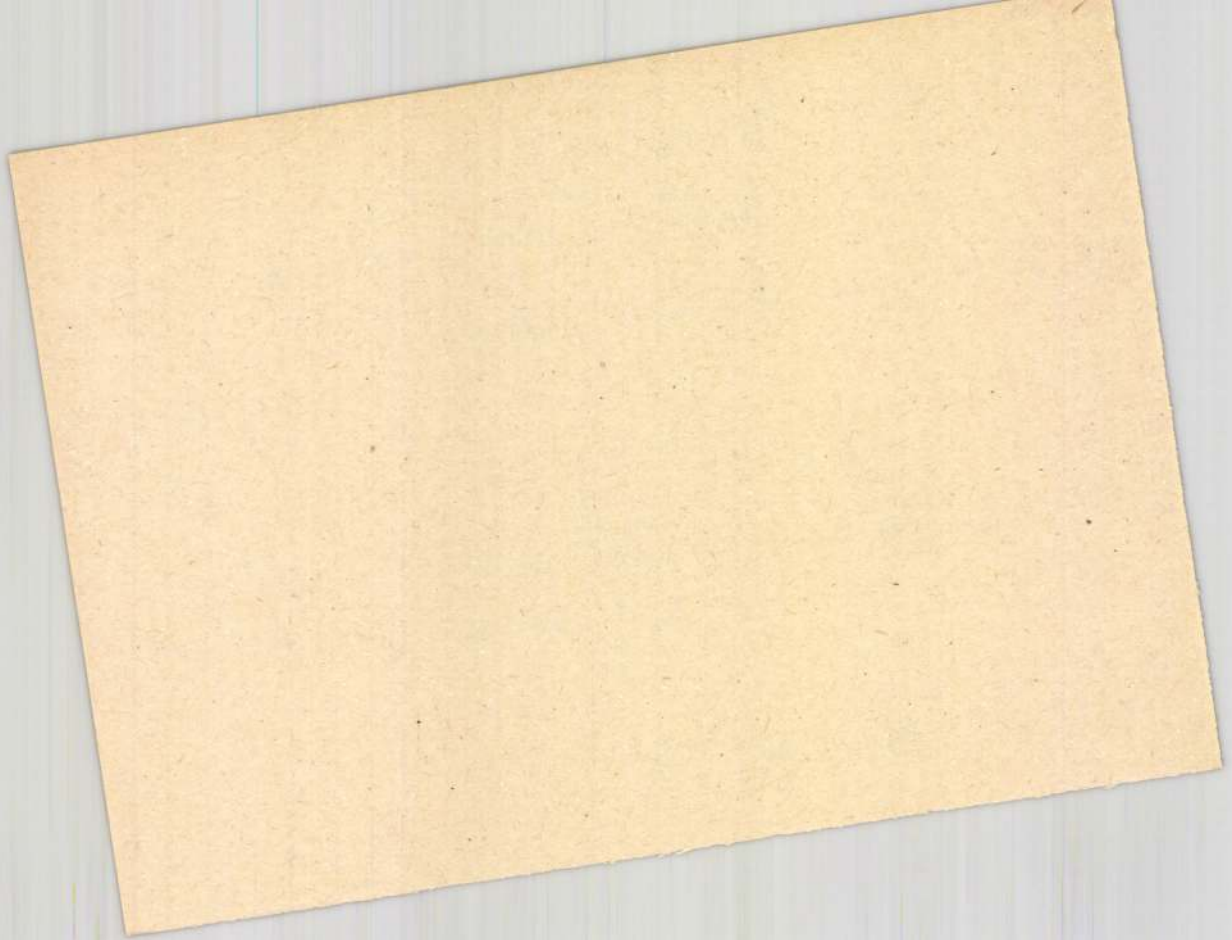

Meskó

Meskó – Páka ex librise
„Ex libris Fontos S." / repr.

Könyvtáros, 1975. 3. 174 old.

Meskó Anna (Zyula)

Az egri ex libris kamaraki-
állításon szerepelnek művei.

Népujság, Heves, 1972. jún. 11.

Mészáros Anna — Pólya György

Ex libris Szabó Endre X3 44×36 mm

— " — Szerdy Éva X3 111×31 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Meskó Anna – Póka György

Ernest Hemingway 1898–1961.
Béla Ottó könyve, Gyula
X 3/2 65 x 104 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum Keszthely

Meskó Anna

Résztvesz a kiállításon
A katalógust ld. Alexin
Andornál

Délalföldi Tárlat I–X.
1965 – 1974.

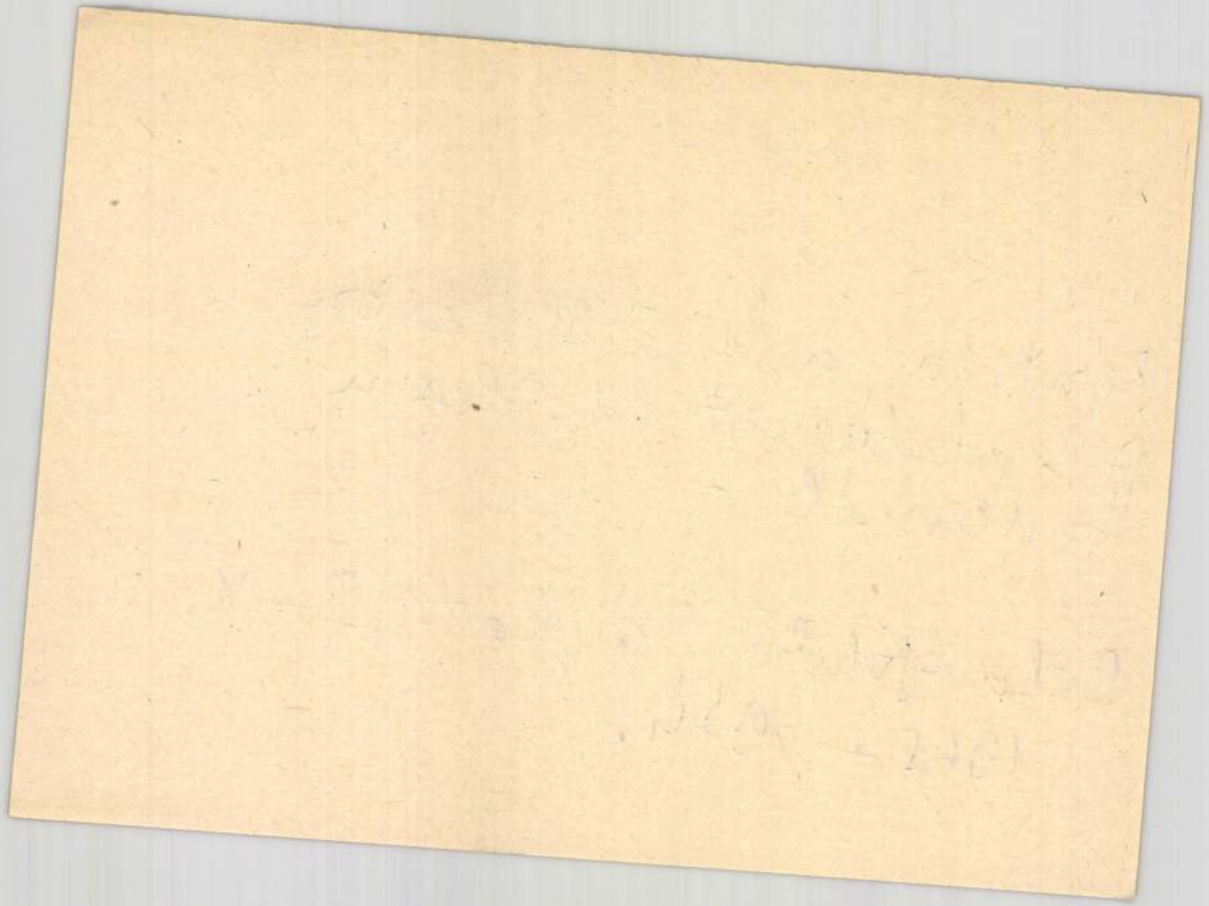

Meskó Anna, grafikus

Gyulai művész. Kiállított

Püspökladányban.

L.: Póka György

676.

— : Hírek

XXII

11.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. nov.

Meskó [Anna], grafikus

L: Meskó – Póka

Meskó – Póka: ex libris
[.... Mogyorósy János ...]

414.

XXII
7.

KÖNYVTÁROS, Br. 1972. júl.

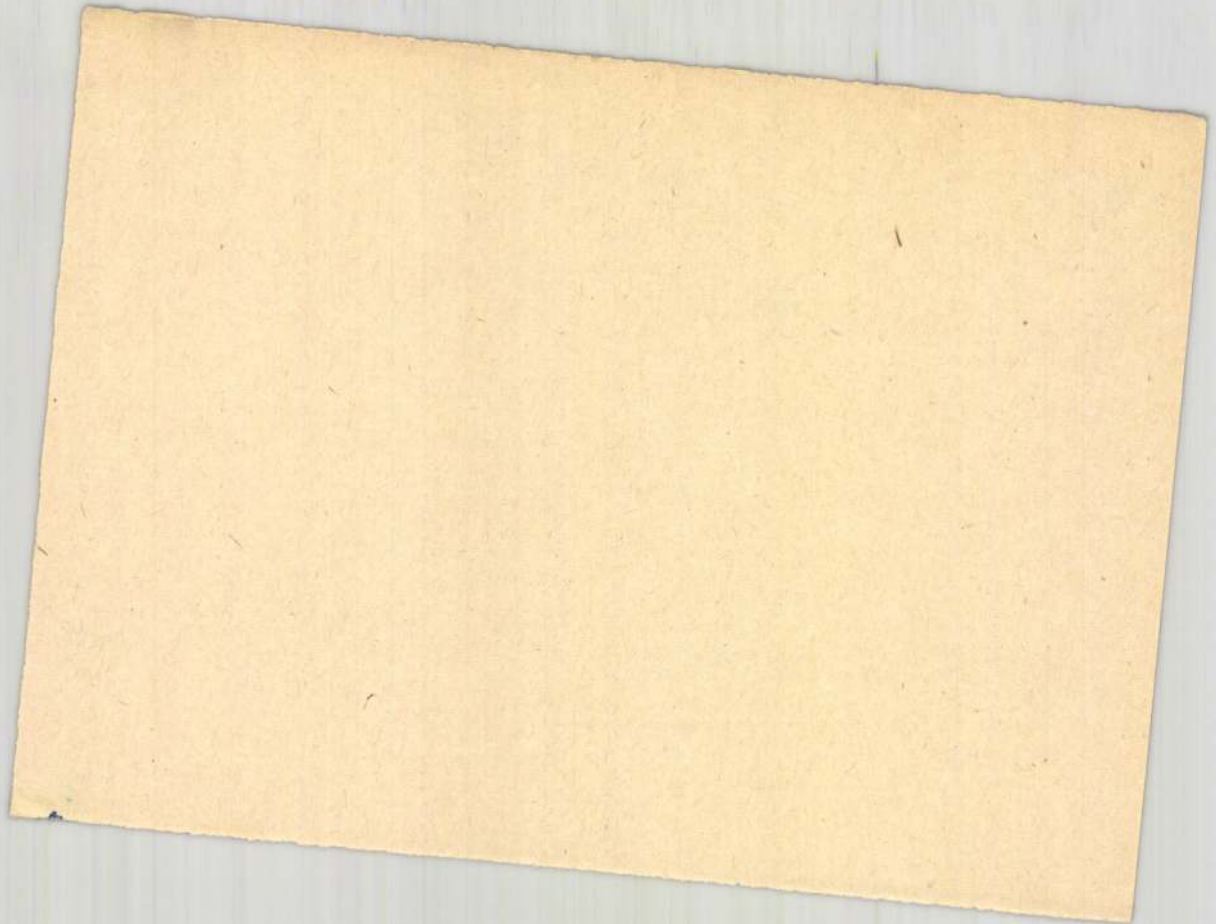

Meskó [Anna], grafikus

L: Meskó - Póka

Rejz:

Rep

284.

XXII
5.

Meskó - Póka: ex libris
[Galambos]

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. máj.

Meskó – Póka, grafikus

L.: Meskó Anna
és Póka György.

Meskó – Póka: ex libris
[Balogh]

560.

XXII
9

KÖNYVTÁROS, B. p. 1972. szept.

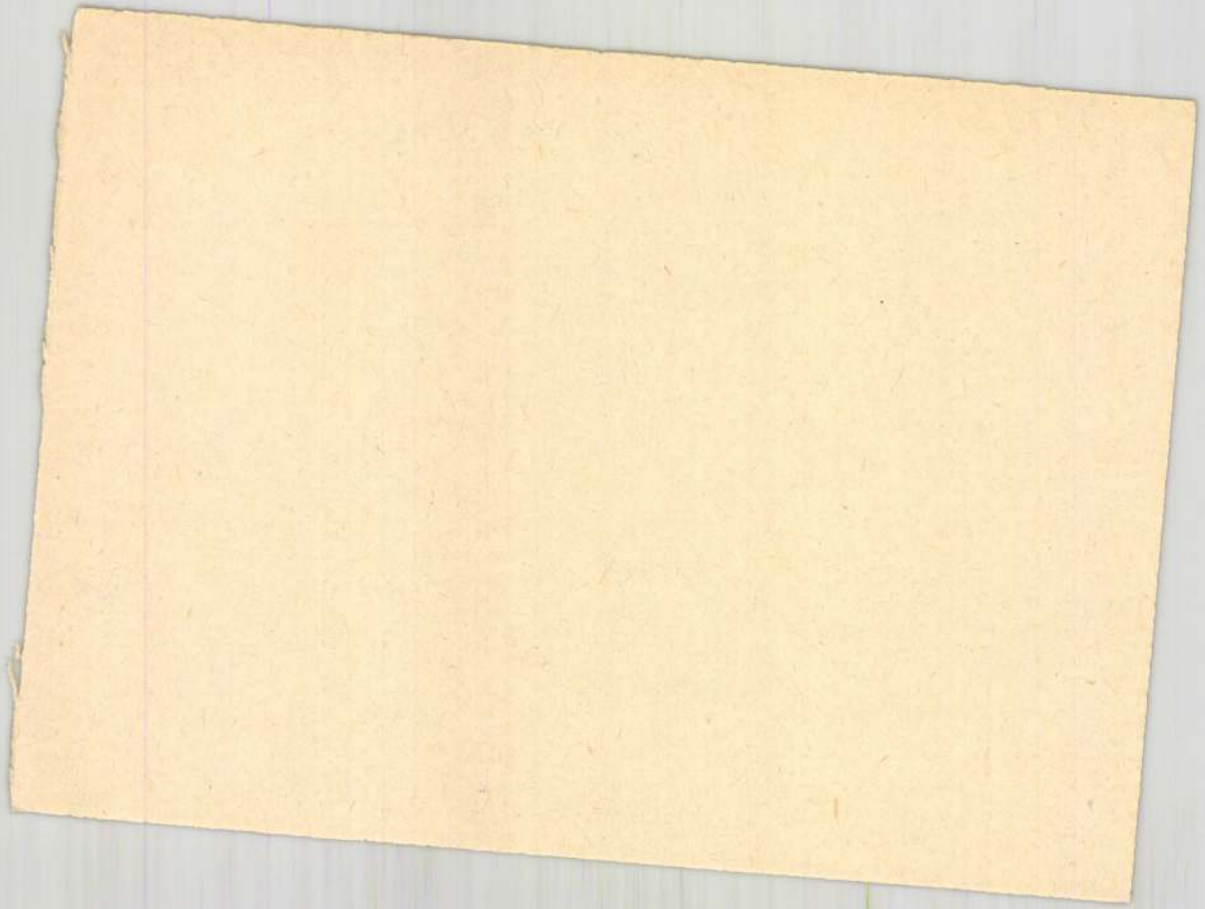

MP [Merkó-Póka] grafika

[Csak jelzet Hel]

L.: Merkó Anna
ś.b.: Póka György

Rajz: Rep

567.

MP ... : ex libris
[Arató Antal]

XXII
9.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. nept.

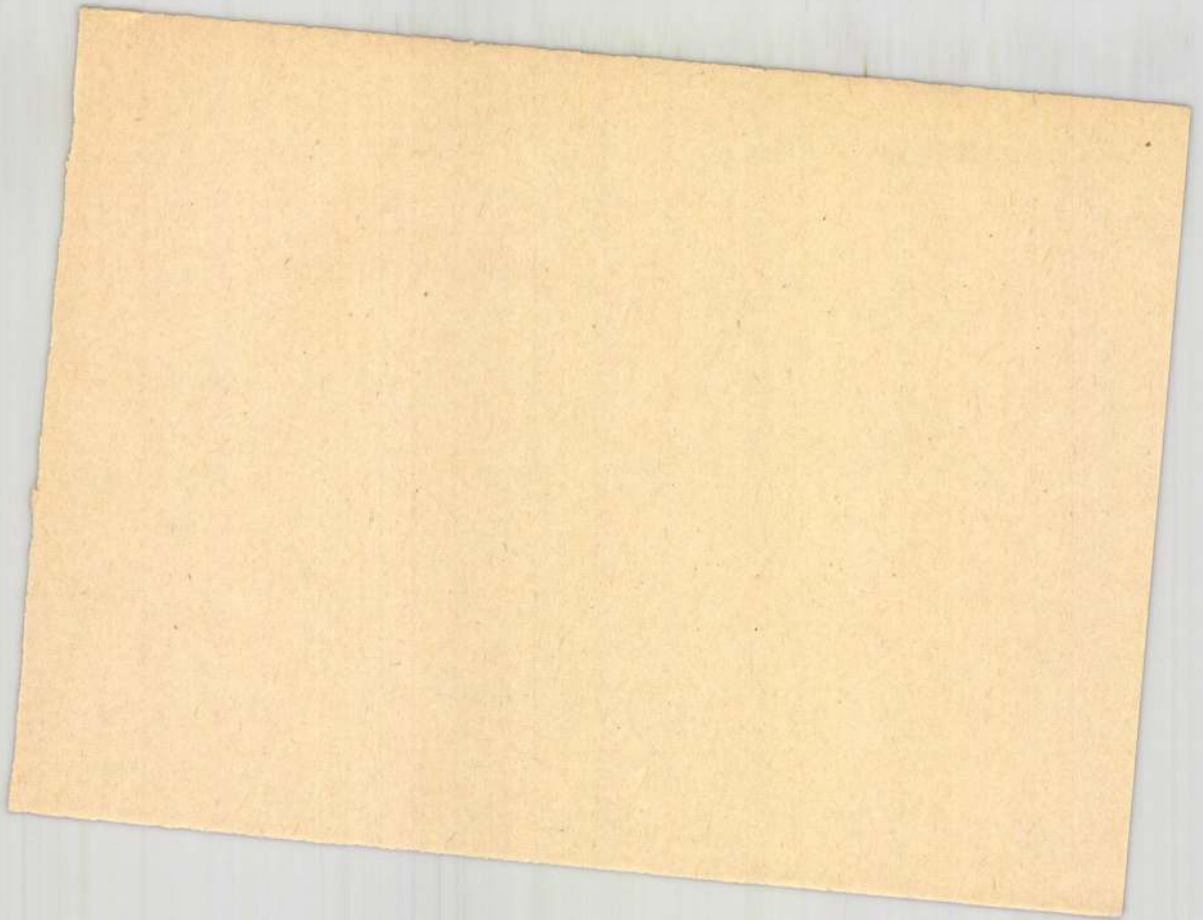

Merkó-Póka [ ], grafikus

Metnet:

Repr

Merkó-Póka: ex libris

[... Morgyorósy János ...]

414.

XXII

7.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. júl.

Merkó – Póka [ ], grafikus

Valójában: Merkó Anna és
Póka György gyulai
grafikusokról van szó.

Rajz: Repy

Merkó-Póka: ex libris
[balambós]

284.

XXII
5.

KÖNYVTÁROS, Bp. 19/2. máj.

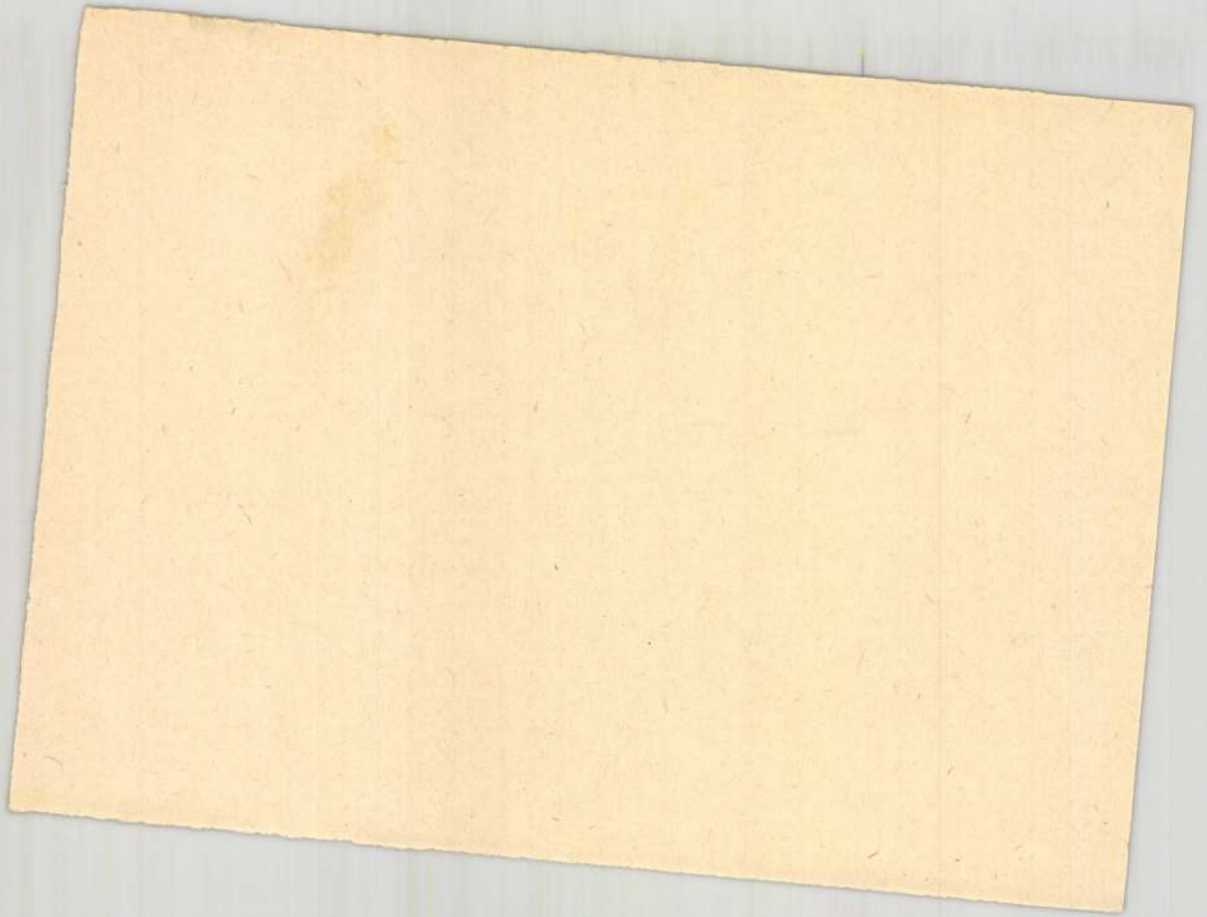

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS
1973 FEB
Meskó
1021

BAKADICS

2*

SZK KONYVE

Meskó — Póka ex librise

75

Meskó Anna
és Póka György gyűlai festőművészek
alkotásaiból nyílt kiállítás szerdán
Békéscsabán. A fiatal művészházaspár
17 grafikával, linómetszettel, monotipi-
ával és vegyes technikával készült
tájképet, csendéletet mutatott be.

Magyar Hírlap 1973/17 8 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 JAN
KÖNYVTÁROS
Meskó
1021

Meskó — Póka ex libris

II

Ajánlások az — — továbbfejlesztésére 315
DEÁK GÁBOR]: Az „500 év — 500 könyv-
tár" mozgalom első könyvtára 347

Meskó Anna

az Országos Szechényi Könyvtár-
ban rendezték meg Páka György-
gyel közös ex libris kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1969. febr.

Mesnó Anna
grafikus

Gyulian a helyi KISZ szervezet
bemutatta ex libriszeit.

Galambos Ferenc: Ex libris kiállítások . . .
Művészet, 1971. március - 34 lap

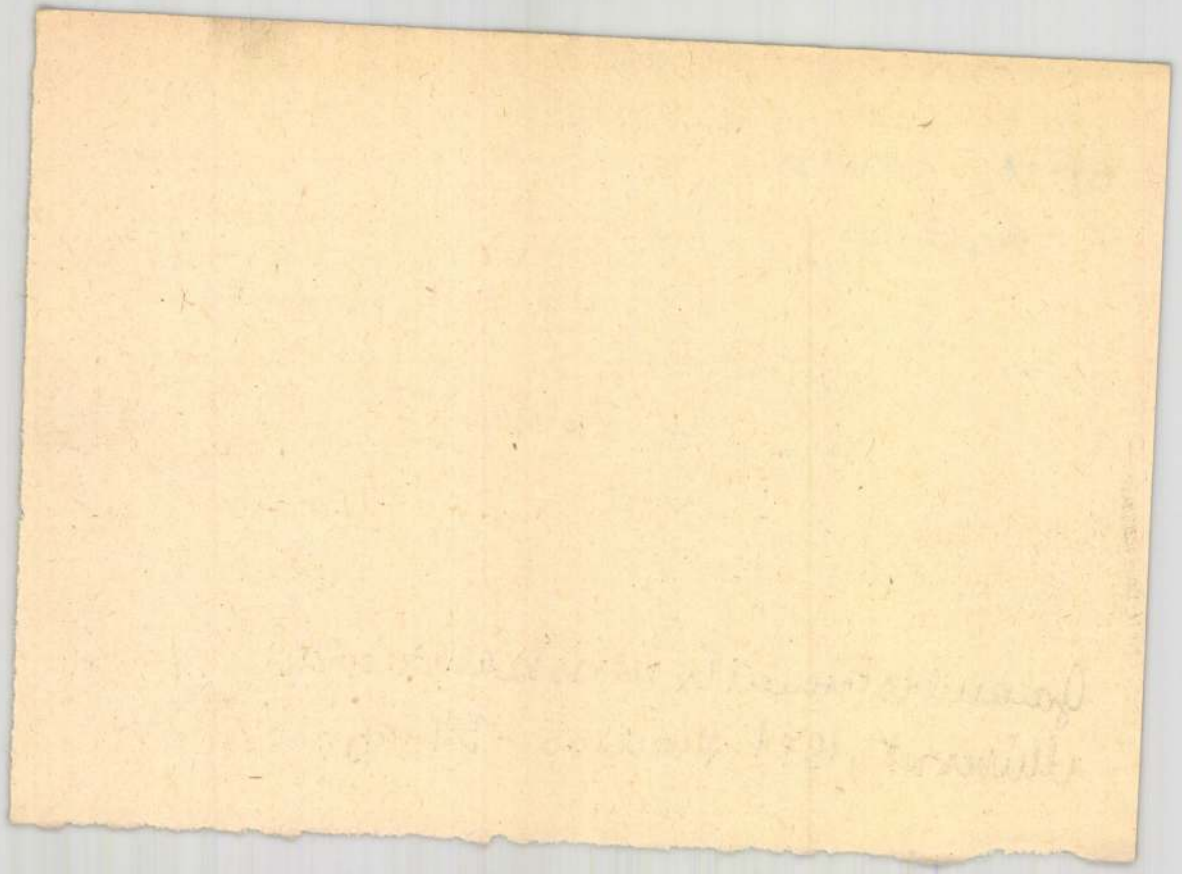

MDK

Meskó Anna, [?]

Kiállítása nyílt meg
Békéscsabán. (Népújság Kamaratárlata)

–: Kulturális hírek 7.

Népszabadság, B. 1970. febr. 4.

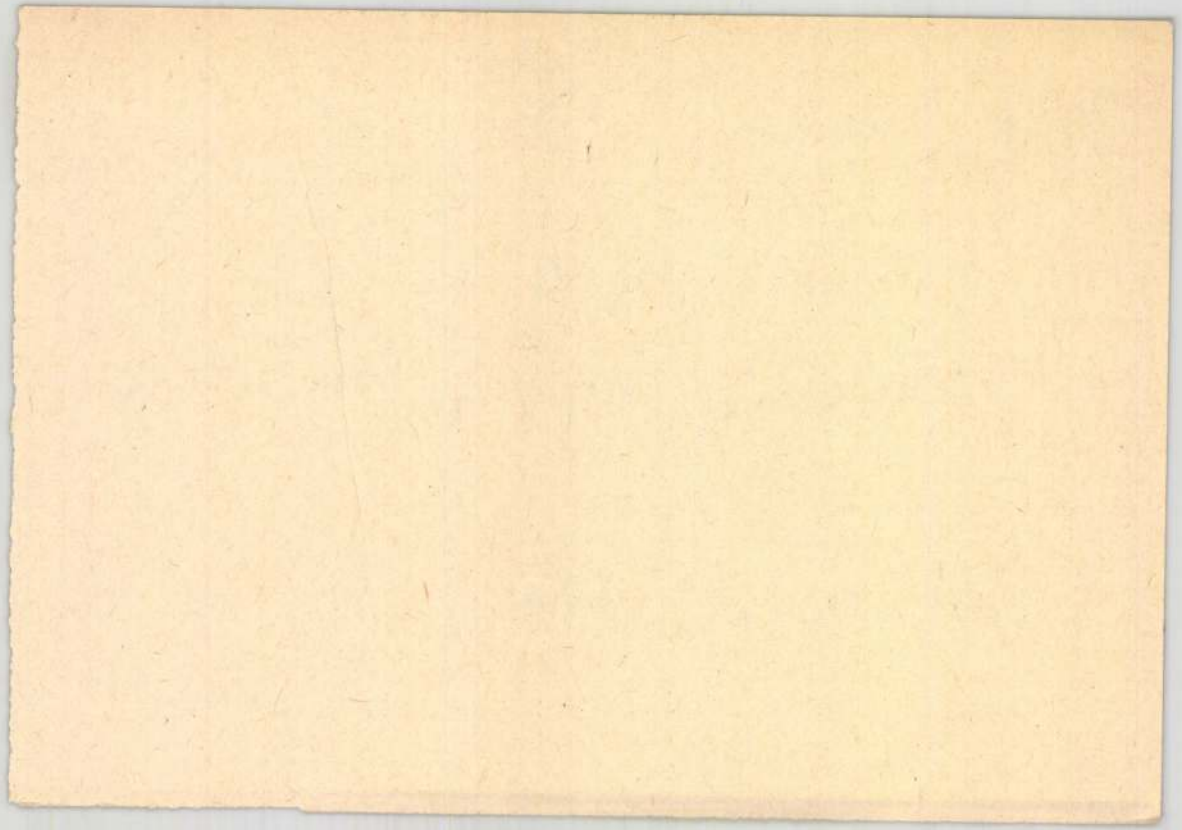

Meshó Anna
grafikus

Műtörténet

Galambos Ferenc: Ex libris kiállítások...
Művészet, 1971. március - 34 lap.

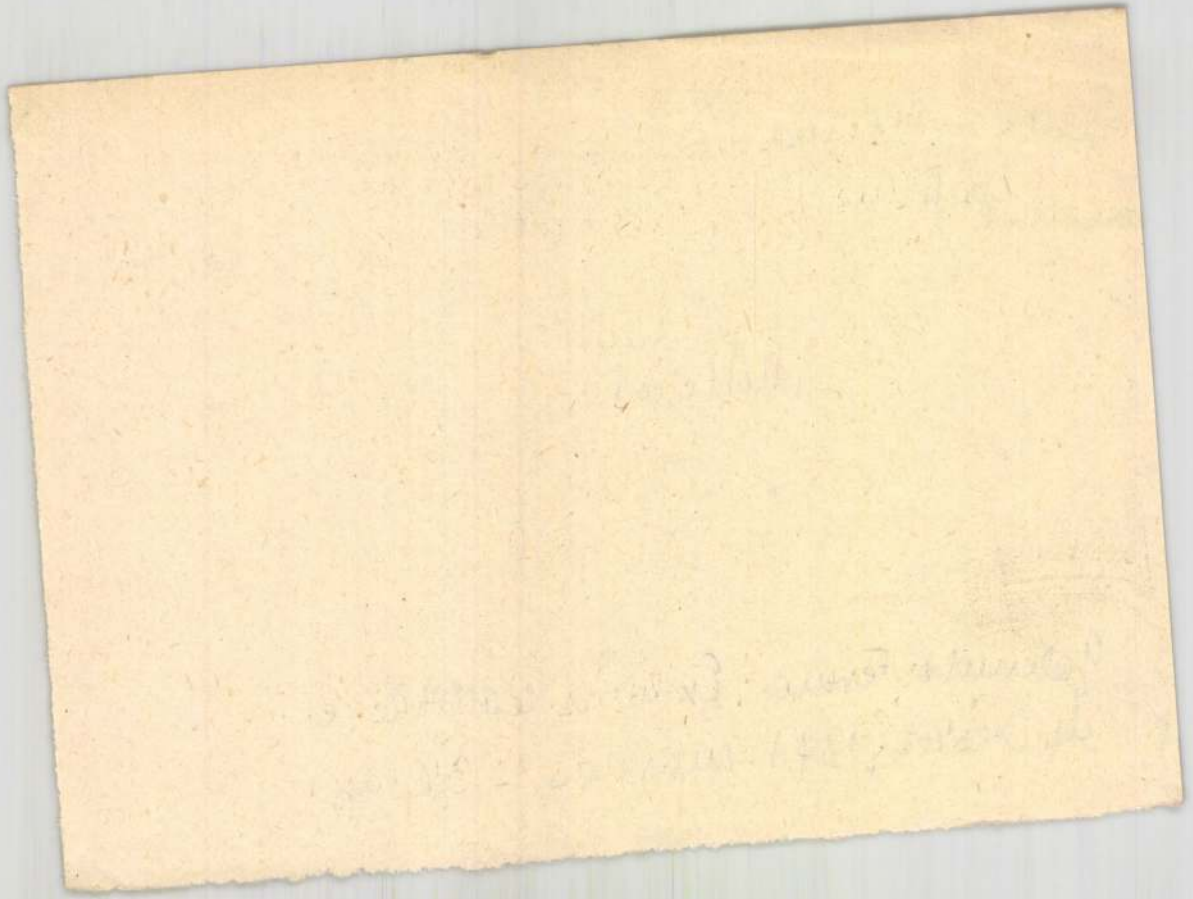

Mesko Anna

„Kiss István" (rajz.)
(repr.)

Békésmegyei Népújság, 1969. márc. 19.

Meskó Anna grafikus

A pápai Jókai könyvtár folyósóján Póka György és Meskó Anna grafikusok munkáiból rendeztek kiállítást.

Heitler László: Póka-Meskó grafikák Pápán.
Napló (Veszprém), 1975. ápr. 10.

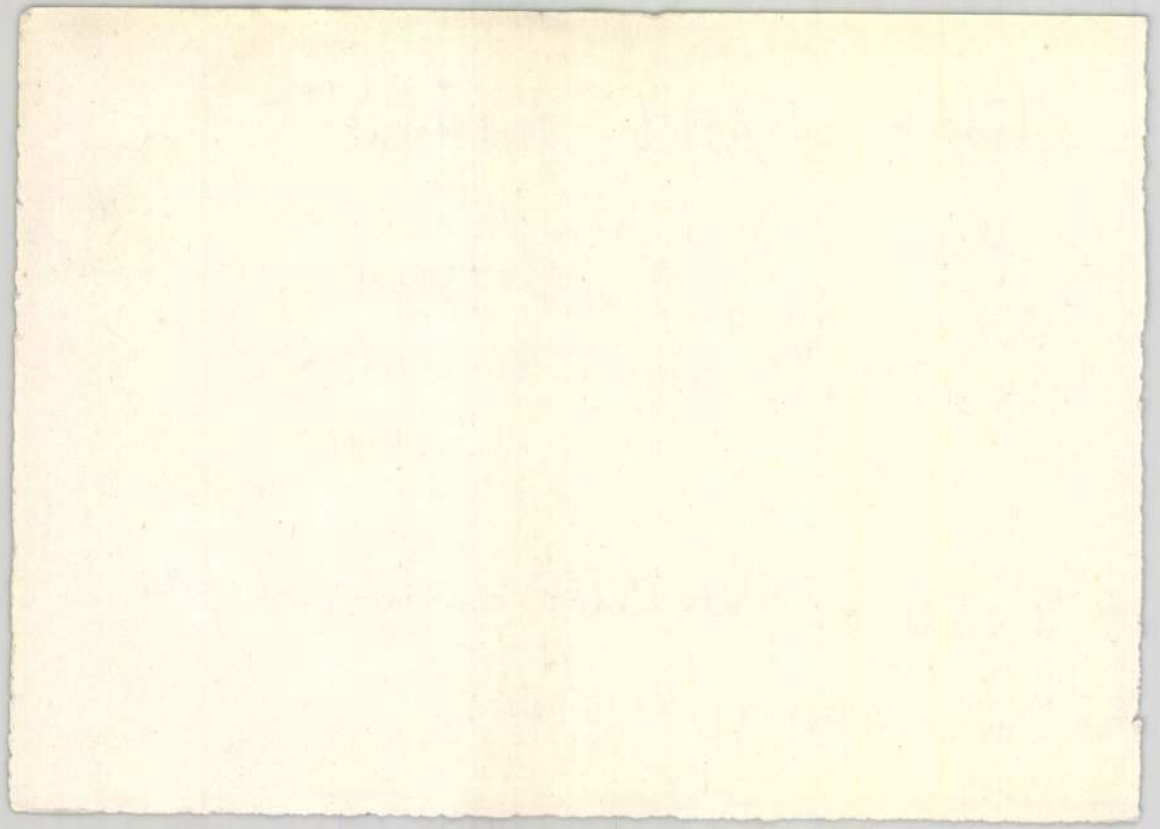

Mészkő Anna grafikus

Szegeden, a Móra Ferenc Múzeumban megnyílt a VI. dél-alföldi tárlat, melyen békési művészek művei is szerepelnek. A művész nyilatkozatait közöljük.

Békés Megyei Népújság, 1976. júl. 3.

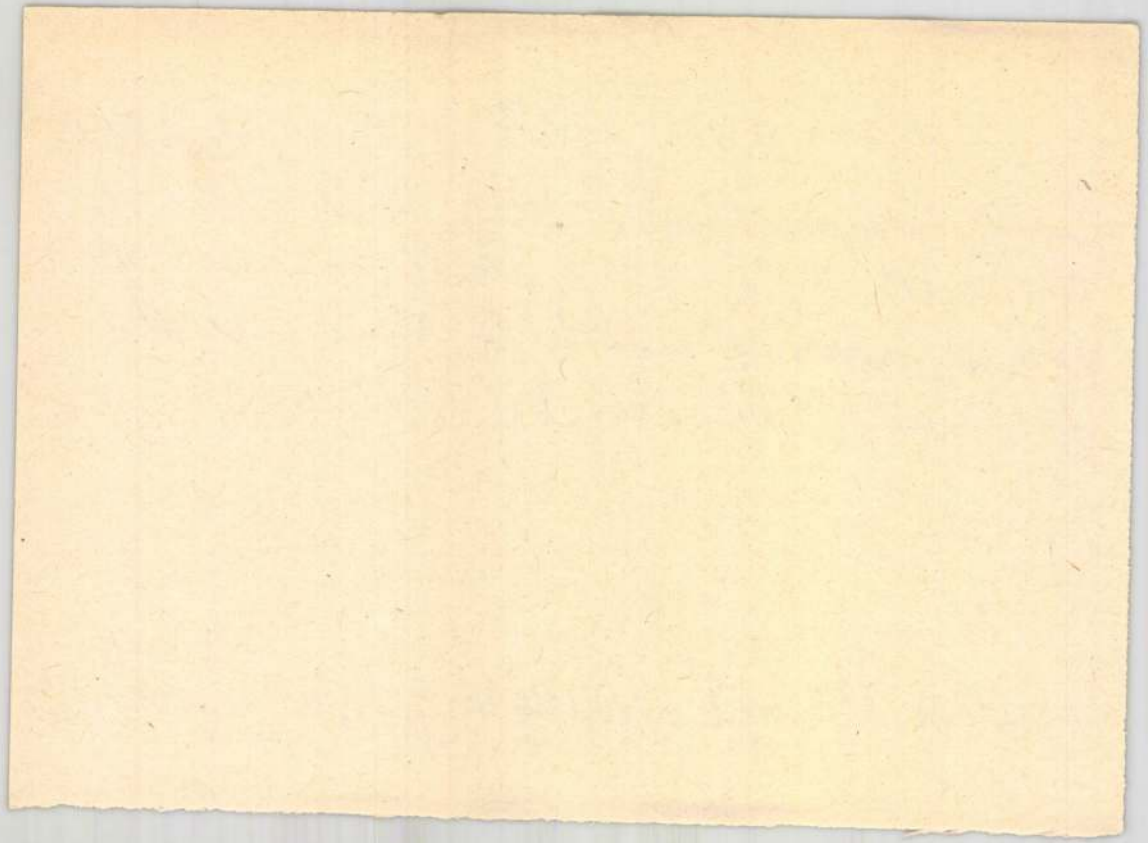

Meskó Anna, festő

Egyéni festőművész. Békéscsabán
nyílt meg [redacted] festményével (Pólka György)
közösen rendezett kiállítása.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 18.

Meskó Anna

Kisgrafika (repr)

Népújság, Heves, 1972. szept. 17.

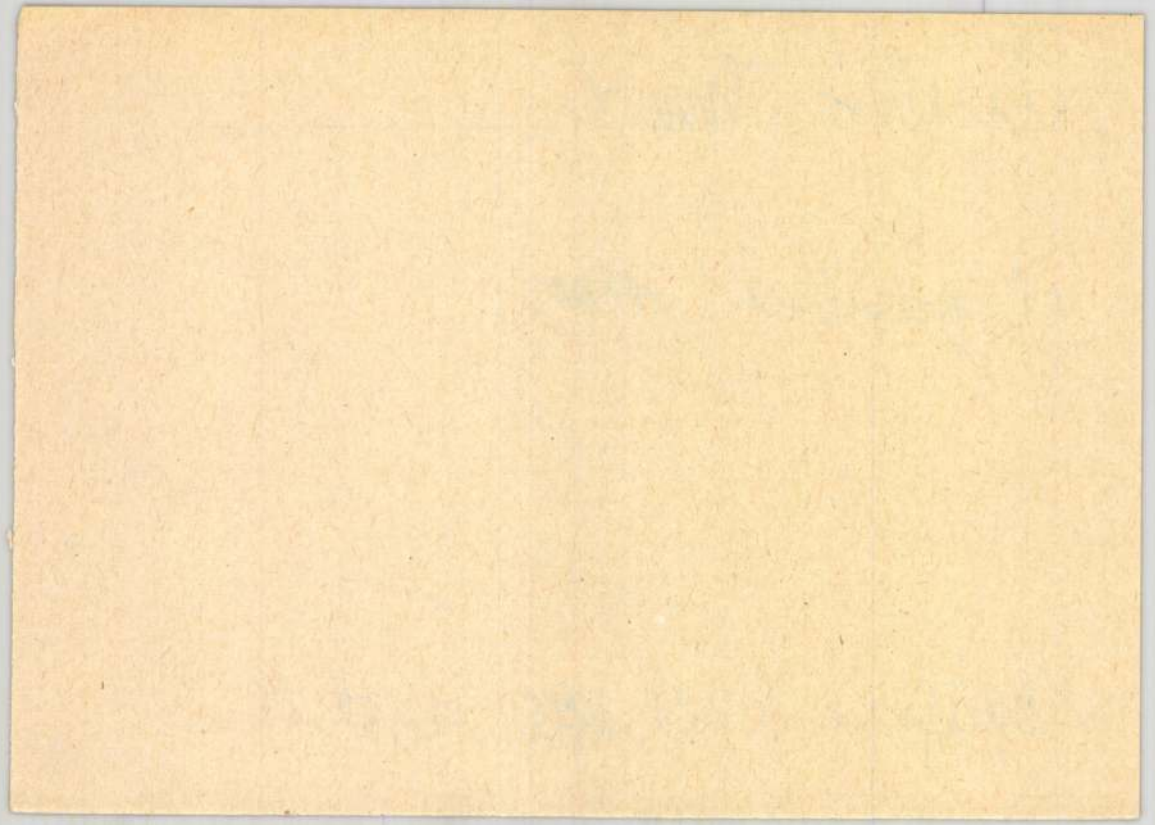

Meskó Anna, festő- és grafikusművész

a Gyulán élő házaspár – Meskó Anna és Páka György – kiállítása nyílt meg a Szegedi Sajtóház klubjában. Mindkettőjük művészi pályája Szegeden indult el.

Gongrád Megyei Hírlap, 1977. IV. 17.

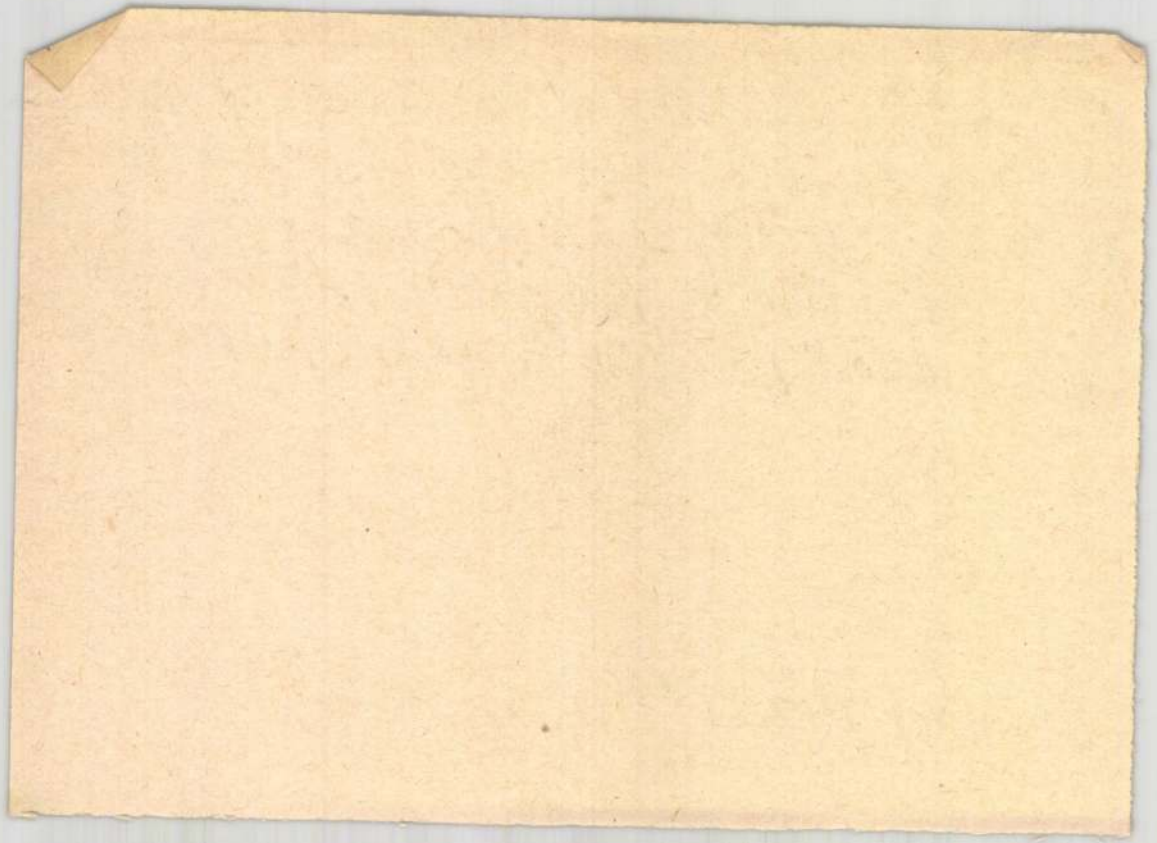

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 17

Békés m. Népújság

1021 Meskó Anna

Meskó Anna Napraforgók

Az úttör
tagját m
Újvári E
lépett a
Editke n
mint kisd
tását" a z
vadászkü
vaszán az
rom foga,
nőnek újra, addig nem tud fúj-
ni. Így aztán dobokon játszik,
méghozzá nem is roszul. E fel-
vételt „munka közben" készítet-
tük Újvári Editkéről, amikor is
Szarvason adott jól sikerült mű-
sort az úttörözenekar. Ekkor a
nagydobost helyettesítette.

Balkus Imre

A Mezőhegyesi Ifjúsági Klub 1967-ben nyerte el a KISZ Központi Bizottsága pályázatán a Kiváló Ifjúsági Klub címet. Most a Park-Presszó feliratú épület klubjában tevékenykednek. Ebben az évben is érdekes ötletekkel gazdagítják a klubprogramot.

A Mini Magazint összeállította:

Vitaszek Zoltán

Ha szombat délután
hangzik a szignál, a
rakozással ülnek a
hogy meghallgassák
thyt". Kitűnő hangvé
tendők óta a fiatalság
kedvesebb rádióműs
játhy György tehát
rendkívül népszerűvé
sorban a ifjúság k
a tánczenét kedvelő id
osztályok körében is.

Sokan kérdezték má
gyan került kapcsolat
vel? Mi is ezzel a
kezdtük a beszélgete

— Szinte már
hangzik, dehát mit cs
ez az igazság, magam
dom, mikor kezdtem
ismerkedni.

— A családban vol
nész?

— Érdekes, hogy én
első, az úttörő, A zen
sem szakítottam. A B
Zeneművészeti Szak
gona és zongora szak
tem. Aztán egy kis
után kerültem a rádió

— Rögtön könnyűz
kesztőként kezdte a
sát?

— Nem. A rádióho
technikai rendezőként

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 APR 10

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Mesko Anna –
Póka György

1021

MESKÓ ANNA — PÓKA GYÖRGY EX LIBRISE

dlós

udsz

e lá-

Ő is
ndja,
rta a
elyet-
adtam
utcán.
Rám-
d né-

neki
zereti
csirkét.
ndöket,

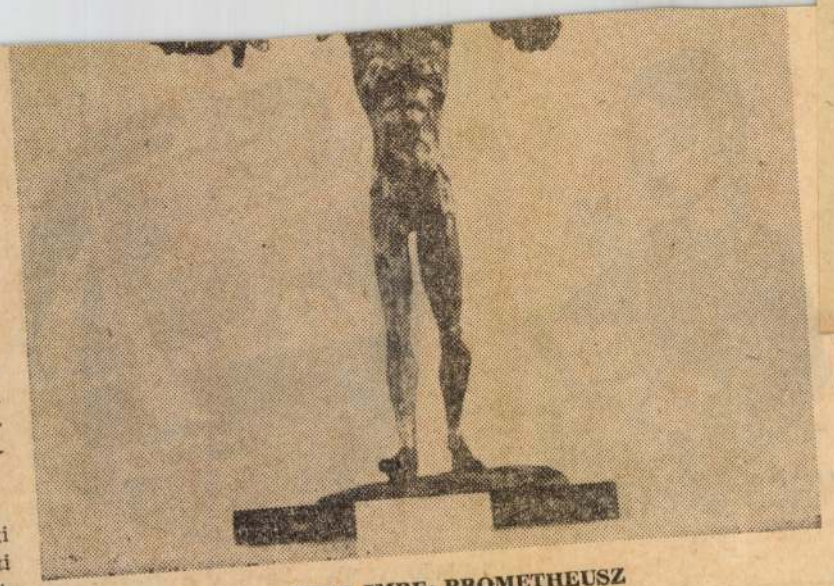

VARGA IMRE: PROMETHEUSZ

ért. Minthogy ebben nagy az egyetértés, „mindössze" a közlekedőket és a bűvárzsinórokat kell — jó terv szerint — előállíttani és funkcionáltatni. Kétségtelenül azoknak, akik viszont az efféle munkához értenek leginkább.

SULYOK ERZSÉBET

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Könyvtáros
Meskó-Póka

1976 101

1021

Meskó-Póka ex librise

417

könyvtári szakkifejezéseket. Az „alapellátá
tet, amelyben van szabadpolcos „könyvköl
tér" elnevezésű övezetet is, amelyben felti
lön a „szolgáltató pultot", a folyóirat-olv
„szabad, közösségi övezetben" van. A köz
„B" típusú könyvtárt is magába foglaló in
övezetbe" helyezi el a kézikönyvtárt és a
ménytípusban „szakkönyvtári övezetnek"
tári övezetet nem is említ. Egyáltalán van
könyvtár?

A példákból ennyi is elég, hogy indoko
cikkében *Vitányi Iván* azt írja, hogy olyar

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 ... 5

Könyvtáros

Meskó

1021

EX LIBRIS-PETHŐ ÁGNES

Meskó-Póka ex librise

s a
kí-
tü-
rá-
pí-
lé-
tív

állapodás alapján eltérhetnek.

A szabvány szerkezete a tervezési előírások általános felépítését követi: az általános előírásokon kívül (terjedelem, alaprajzi beosztás) kiterjed a telepítéssel, az elhelyezéssel, a könyvtárhelyiségekkel kapcsolatos kérdésekre. Tartalmazza például az egyes helyiségek kívánatos méreteit, funkcionális kapcsolatait, felsorolja szükséges berendezéseiket, emellett meghatározza az épületszerkezetre és az épületgépészetre vonatkozó követelményeket is.

A bútorozás kérdéseivel foglalkozó fejezete megvilágítja mindazokat a fogalmakat, amelyek a tervezés alapját alkot-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Meskó Anna, Póka

1976 FEB 14

1021

Meskó Anna és Póka György kiállítása Kunágotán

Kedves hagyománya a kunágotai Kulich Gyula Ifjúsági Klubnak az, hogy évente megrendezik a gyulai művészházaspár: *Meskó Anna* és *Póka György* kiállítását. Az idei kiállítás február 10-én nyílt meg. A klubban a fiatalok nagy érdeklődéssel várták, hogy megismerkedjenek Pókáék újabb alkotásaival.

A kedves vendégeket jónéhány klubtag már régi ismerősként üdvözölte.

A kiállítást *Nagy Dénes*, a KISZ-alapszervezet titkára nyitotta meg. Ezt követően Póka György beszélt műveikről, a festés, az alkotás műhelytitkairól. Nagy érdeklődéssel figyelték a jelenlévők azt, amikor a linómetszet készítését mutatta be a művész. A bemutatkozó szavak, mondatok után a jelenlévők kérdéseire válaszolt Póka György, majd közösen megnézték a kiállított képeket. Meskó Annától vegyes technikájú lírai alkotásokat, Póka Györgytől pedig nagyméretű linómetszeteket és festményeket, közös alkotásaikból exlibriseket láthattak a fiatalok. Valamennyi kiállított kép témája a környező valóságból való: csendéletek, tájképek, kisvárosi utcák, házak.

Ezúton is szeretnénk köszönetünket kifejezni a művészházaspárnak a kellemes órákért, azért, hogy nagyon sok, falun élő fiatalt ismertettek meg a széppel és vezettek be a festészet „titkaiba".

Mindig kedves vendégként

Mezőgazdasági gépészmérnök m
kahelyet változtatna. Szolgálati
kást biztosítók előnyben. Ajánla
kat „Diszkréció" jeligére gyulai b
detőbe.

Figyelem! Termeljen különleg
drága dísznövényt. Száz négyzetm
teren óriási bevétel, kis befektet
Üvegház szükségtelen. Szaporít
anyag megrendelhető. Joó Sándo
2941 Ács, Toldi u. 6.

Wartburg de Luxe személygépkocsi
megkímélt állapotban eladó. Kaszaper, Bem 13. vagy kultúrház, Agócs.

Kapuk, kerítések, épületlakatosmunkák (lépcső, korlát, terasztető) készítését vállalom., Farkas Dezső Orosháza, Oláh I. u. 59.

Udvari kertes félház olcsón eladó. Egressy 38.

2 szobás új ház eladó. Murony, Köles u. 1.

Állattenyésztésben jártas fiatalember elhelyezkedne tsz-ben vagy állami gazdaságban. „Lakás szükséges" jeligére az orosházi hirdetőbe

Orosháza, Rákóczi út 13. számú, beköltözhető félház eladó, ugyanott ipari célra alkalmas telek, melléképülettel.

Gépészmérnök matematika, fizika és műszaki tárgyakból korrepetálást vállal, kezdőknek angol tanítás. „12345" jeligére az orosházi hirdetőbe.

Szántóföld haszonbérbe kiadó, Gyopárosi ugarokon. Értekezni: Orosháza, Kelet utca 6.

... u. 7.

... emeleti 2 szobás OTP-s öröklakást cserélnék újkígyósi családi házért. Békéscsaba, Ör u. D/7. C. I. 5.

Telekgerendáson 128. számú tanya lebontásra, akácfákkal együtt eladó. Érdeklődni: Békéscsaba, V. ker., Schönherz Z. u. 13.

Békéscsabán, Zsigmond utcában 2400 négyszögöl telkesíthető szántó eladó. Érdeklődni: Békéscsaba I., Tessedik 7.

Föld haszonbérbe kiadó Csanádapácán. Érdeklődni: vasárnapi napokon, Özv. Kertész Sándorné, Békéscsaba, Jókai 27.

Újkígyós, Szent István 14/1. sz. ház sürgősen eladó. Érdeklődni: vasárnap.

Elcserélném békési OTP-s kétszobás komfortos lakásomat hasonló békéscsabaira. „Rózsa" jeligére, a békéscsabai hirdetőbe.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975
Könyvtáros
Meskó-Póka
1021
GYURÓKA KÖNYVE
Meskó-Póka ex librise
562

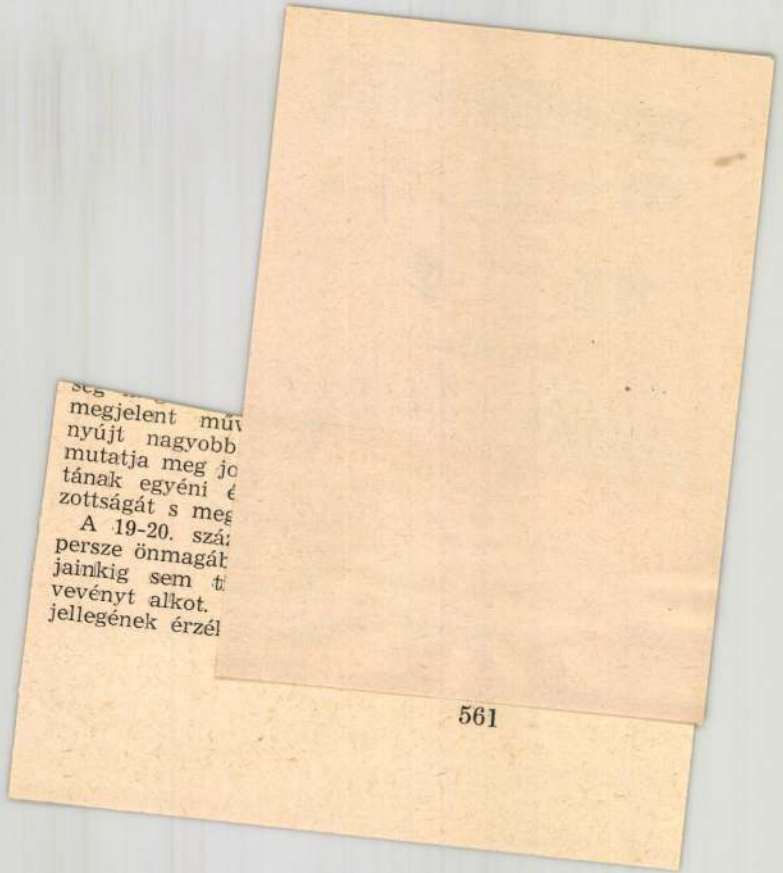

megjelent mű
nyújt nagyobb
mutatja meg jo
tának egyéni é
zottságát s meg
A 19-20. szá
persze önmagát
jainkig sem t
vevényt alkot.
jellegének érzé

561

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 -9

Könyvtáros

Meskó-Póka

magát becsülve, mikor legeb

1021

TÓTH ENDRE

Meskó-Póka ex librise

555

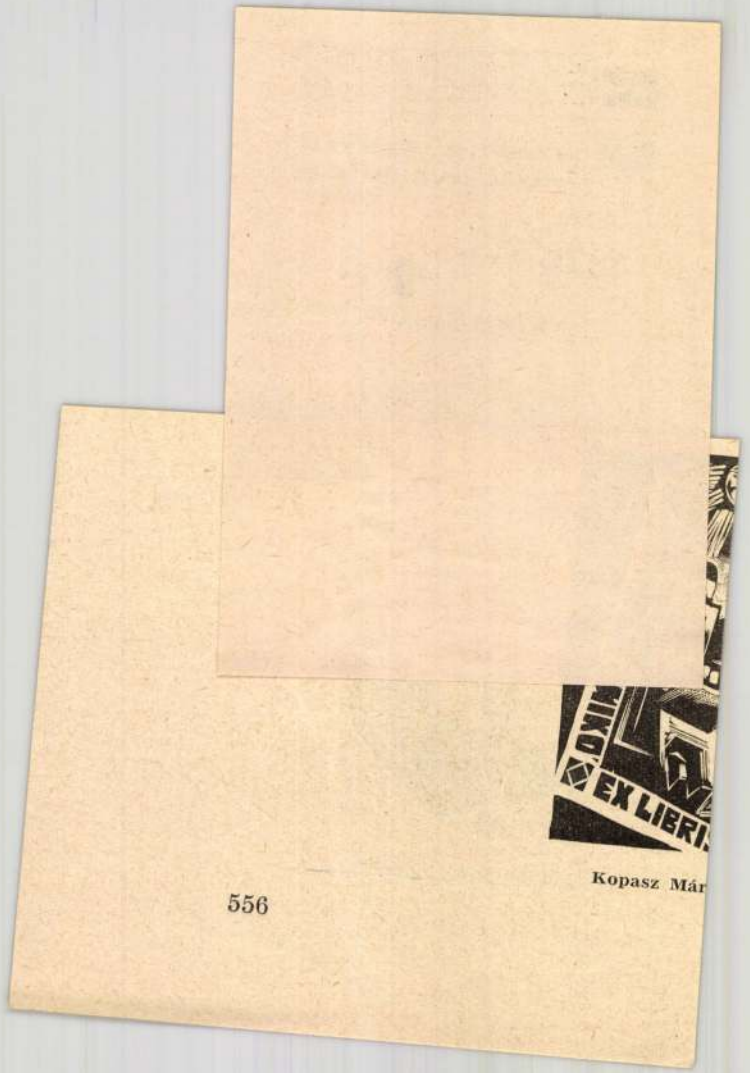
EX LIBRI
Kopasz Már
556

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Könyvtáros
1975 [illegible] 9

1021 (Sy)

Meskó - Póka

Meskó-Póka ex librise

567

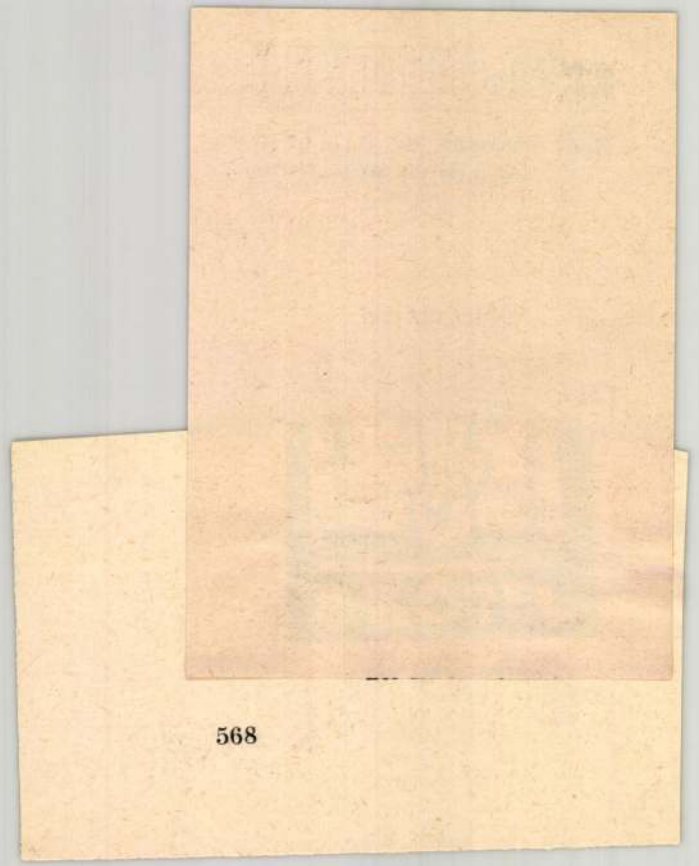

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Könyvtáros
1975 . 9

Meskó-Póka

Új külfö

A könyvtári szolgáltatások so
mindinkább előtérbe kerülnek a tá
tatási feladatok. Az országos kön
rendszer minden szintjén meg kell
nia a használónak legalább azt az
információt, aminek segítségével „

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Tűzoltó út 51

vetlen közl
öbbnyire

Józsa János ex librise

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYVTÁROS
Budapest

1973 JAN

szakszervezet budapesti könyvtárhálózatának fejlesztési terve 730
IMAY NORBERT: Városi hatáskörű szakszervezeti könyvtárak 461

1021

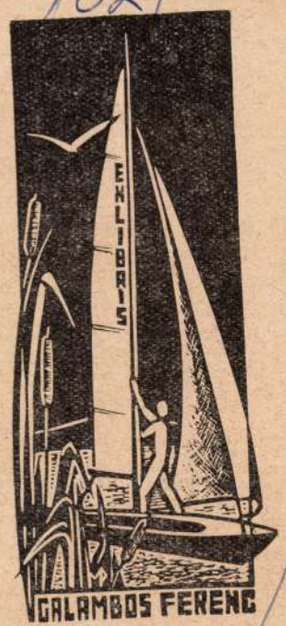

Meskó — Póka ex librise

III

DR. SZŐNYI FERENCNÉ: Segítse egymás munkáját a szakszervezeti és a szakkönyvtáros (A könyvtárak életéből) 21

Iskolai és gyermekkönyvtárak

BAKATSI PÁL: Könyvtári klubfoglalkozások egy szakközépiskolában 9
BÁRÁNY ÉVA: Együttműködés egy Szabó Ervin Könyvtár és a kerületi szakmunkásképző intézetek között (A könyvtárak életéből) 21
DR. BENKE TIBORNÉ: Könyvtári játék az Ablak-zsiráf c. gyermeklexikonnal 48
BENKÓNÉ BARTHA ILONA: Az olvasómozgalom és a budapesti gyermekkönyvtárak 52
BENKÓNÉ BARTHA ILONA: Budapesti gyermekkönyvtárosok és olvasók véleménye a „Kincskereső"-ről 4

3. Könyvtárszervez

[Szerződéses részfoglalkozásúak tanulmányi szabadságáról] (Kérdezz-felelek) ... 156

4. Állomány. Fel

MÁNDY GÁBOR: A főváros bibliográfiai műhelye 1—2. ... ... 394, 455
MÁNDY GÁBOR: Az ajánló bibliográfiában alkalmazott címleírás (Műhelykérdések) 93

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 188-048, 337-748, 340-726
1973 JAN 19
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Meskó Anna grafikus

Meskó—Póka kiállítás a szerkesztőségben

(Fotó: Demény)

Lapunk szerkesztősége kamarabemutató-sorozatának újabb kiállítását nyitotta meg Vollmuth Frigyes (a képen jobbról), szerdán dé'után. A kiállításon az érdeklődők a fiatal gyulai művészházaspár, Meskó Anna és Póka György grafikáit láthatták.

A kiállítás bárki számára megtekinthető délelőtt 9 órától délután 4 óráig a Békés megyei Népújság szerkesztőségének előcsarnokában.

— Befejezni! — hallattszott

VDK 1973. évi hi
szerződését, a k
szállítások rendjét
és műszaki-tudom
működés további

Vályi Péter, a
nács elnökhelyette
ta a kormányt a
gyel gazdasági e
állandó bizottság
között Varsóban
XII. ülésszakáról.

A külügyminiszt
a kormánynak az európai szocialista országok külügyminisztereinek Moszkvában, január 15-én és 16-án, az európai biztonsági és együttműködési konferencia előkészítésével és más időszerű nemzetközi kérdésekkel kapcsolatban folytatott tanácskozásáról. A kormány a beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette.

A közlekedés- és postaügyi valamint az igazságügyminiszter előterjesztése alapján a kormány megtárgyalta és elfogadta a hajózásról szóló törvényerejű rendelet tervezetét, s úgy határozott, hogy azt az Elnöki Tanács elé terjeszti.

Az MSZMP Központi Bizottsága novemberi határozatának megfelelően a munkaügyi miniszter — a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — előterjesztést tett az állami ipar és a kivitelező állami építőipar munkásainak, valamint a termelést közvetlenül irányító dolgozóinak béremeléséről. A kormány határozata alapján 1973. március 1-től átlagosan 8, illetve 6 százalékos béremelésben kell részesíteni az állami iparban és a kivitelező állami építőiparban foglalkoztatott valamennyi olyan dolgozót, akit munkás-állomány-csoportban tartanak nyilván

sebb jelentőségű részletes rendezési terveket fogadják el, illetve hagyják jóvá. A főváros és környéke általános rendezési tervének jóváhagyása továbbra is a Minisztertanács hatáskörében marad.

A munkaügyi miniszter előterjesztése alapján a Minisztertanács határozatot hozott a szakmunkásképzés irányításának rendjéről. Az intézkedések a szakközépiskolák és a szakmunkásképző-iskolák irányításában és ellenőrzésében jelentkező ágazati és tanácsi hatáskörök rendezését szolgálják, valamint részletesen meghatározzák a szakmai képzésben érdekelt miniszterek és főhatóságok feladatait. A határozat értelmében a művelődésügyi miniszternek az oktatás és a nevelés egészére kiterjedő ágazati felelőssége mellett a munkaügyi miniszter látja el valamennyi szakmunkásképző-iskolában a felnőtt szakmunkásképzés keretében, továbbá a szakmunkásképzési céllal működő ipari, mezőgazdasági és erdészeti szakközépiskolákban folyó szakmai képzéssel összefüggő ágazati feladatokat.

A Minisztertanács megvitatta és elfogadta a művelődés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

1973 JÚN

Meskó

1021

Meskó—Póka ex librise

273

ről
sz
nel
át.
eldo
... is közreadják.

Feltehető, hogy nemcsak a műszak
tudománykarok hallgatóinak (legalább
hető) szakdolgozatai iránt is lenne érde
akadályai annak, hogy a két példánybar
rüljön. Tehetségekben ma sincs hiány,
lesz világhírű szaktekintély, neves költő
lyakezdésük írásos próbálkozásairól épp
mentumai — talán a könyvtárak rossz
miatt —, amelyik elindította őket pályá

A KISZ KB az egyetemi és főiskola
1972/73-as tanévben. A novemberi diáks
hagyományokkal, a diáksajtó szerepével,
tak — elhangzott ötletek várhatóan újab
tárosok feladata — ha szükséges, hivata

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYVTÁROS

Meskó

1021

BARDICSEK KÖNYVE

Meskó — Póka ex librise

75

vet Washingtonban élt, felelevenítették fél évszázados barátságukat.

Vasváry 1914-ben ment ki az Egyesült Államokba az ottani református magyarság szolgálatára. Nemcsak lelkipásztor volt, hanem a kinti magyarság kulturális életének élesztője, *az amerikai magyarság történetének kutatója és krónikása.* Mintegy ezer cikkén, tanulmányán kívül legjelentősebb munkája az angolul és magyarul kiadott *Lincoln magyar hősei* (1938) című lexikális munka, az észak-amerikai polgárháborúban részt vett magyarok életrajzának alapvető forrásmunkája.

kát
talá
Egy
Go
Ko
cze
a
kár
par
kép
te
szet
cent

Vasváry Philadelphiában a Pennsylvaniai Történeti Társulat épületének pincéjében, több száz porosodó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 DEC 12

1021

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Meskó Anna

Ex librisek a Verseghy könyvtárban

Aki mostanában a megyei könyvtárban jár, a kölcsönzött olvasnivaló mellé kellemes ráadást is kap: egy ízlésesen tálalt kisgrafikai anyag, a Gyulán élő fiatal művészházaspár, Meskó Anna és Póka György kiállításának élményét. A tanárművészek mindketten vonzódva a könyvekhez kapcsolódó művészethez, az ex libris műfajához, a magyar grafika legrégibb hagyományát folytatják, s a kiállított lapocskák bizonysága szerint tehetségesen. A két grafikus világa jól is egészíti ki egymást: Póka György inkább foltokban kifejeződő drámaisága és Meskó Anna főként a vonalakra épülő lírai költészete harmónikus egységet alkotnak. A könyvtár tájékoztató szolgálata nemes ügyet szolgál azzal, hogy az olvasókkal megismerteti az eredeti célja szerint a könyv tulajdonjogát jelző, de valójában önálló műfaji törvényű művészet kis remekeit.

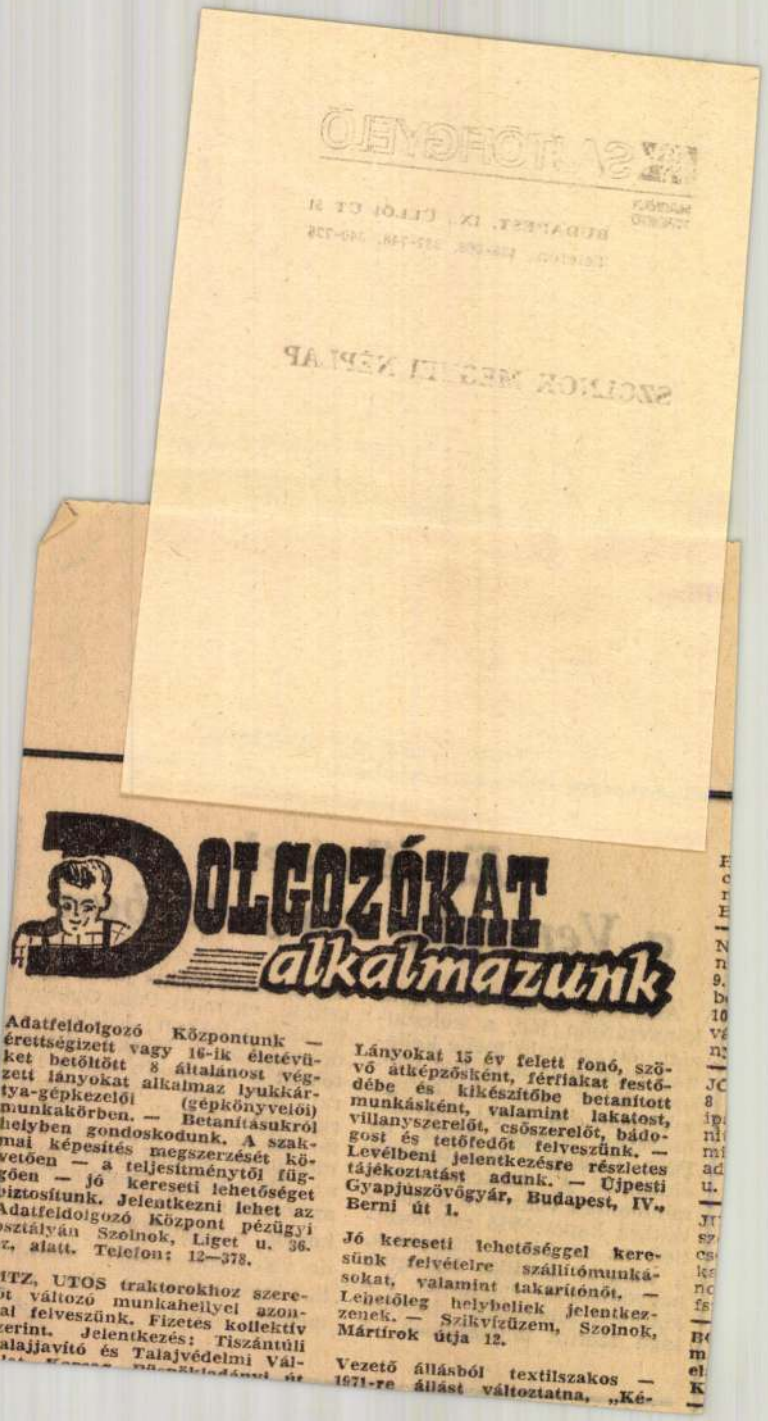

DOLGOZÓKAT alkalmazunk

Adatfeldolgozó Központunk — érettségizett vagy 16-ik életévüket betöltött 8 általánost végzett lányokat alkalmaz lyukkártya-gépkezelői (gépkönyvelői) munkakörben. — Betanításukról helyben gondoskodunk. A szakmai képesítés megszerzését követően — a teljesítménytől függően — jó kereseti lehetőséget biztosítunk. Jelentkezni lehet az Adatfeldolgozó Központ pézügyi osztályán Szolnok, Liget u. 36. sz. alatt. Telefon: 12—378.

MTZ, UTOS traktorokhoz szerelőt változó munkahellyel azonnal felveszünk. Fizetés kollektív szerint. Jelentkezés: Tiszántúli Talajjavító és Talajvédelmi Vál-

Lányokat 15 év felett fonó, szövő átképzősként, férfiakat festődébe és kikészítőbe betanított munkásként, valamint lakatost, villanyszerelőt, csőszerelőt, bádogost és tetőfedőt felveszünk. — Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. — Ujpesti Gyapjúszövőgyár, Budapest, IV., Berni út 1.

Jó kereseti lehetőséggel keresünk felvételre szállítómunkásokat, valamint takarítónőt. — Lehetőleg helybeliek jelentkezzenek. — Szikvízüzem, Szolnok, Mártírok útja 12.

Vezető állásból textilszakos — 1971-re állást változtatna, „Ké-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 JAN 11
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Mesko Anna, gyulai rajz-tanár

Grafikai tárlat szerkesztőségünkben

1971

Negyedik éve, hogy lapunk szerkesztőségének előcsarnokában elsősorban a fiatal Békés megyei képzőművészek részvételével kamaratárlatokat rendezünk. Ma délután 2 órakor Meskó Anna és Póka György gyulai rajztanárok grafikáit mutatjuk be. Megnyitót Vollmuth Frigyes mond.

Szerkesztőségünk tervezi, hogy a következőkben orosházi, mezőberényi és dévaványai fiatal művészek alkotásait hozza el a kamarabemutató sorozat egy-egy kiállítására.

tőtől hatig... A [illegible]
délutánja. 18.00 Hírek. Időjárás. 18.05 Külpolitikai figyelő (ism.). 18.20 Szóljatok, szép szavak — Petőfi Sándorról. 19.55 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti Krónika. II. 20.25 Kis magyar néprajz. 20.30 Új könyvek. 20.33 Beethoven: Hegedűverseny. 21.18 Nani Bregvadze és Nikolaj Szlicsenko felvételeiből. 21.40 Régi magyar mesterségek. A csizmadiák. 22.00 Fél óra Kotlári Olgával. 22.30 Magyar parasztdalok zongorára. 23.00 Hírek. Időjárás. 23.15 Nóták. 24.00—0.10 Hí-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 10

Békés m. Népújság

Meskó Anna

1021

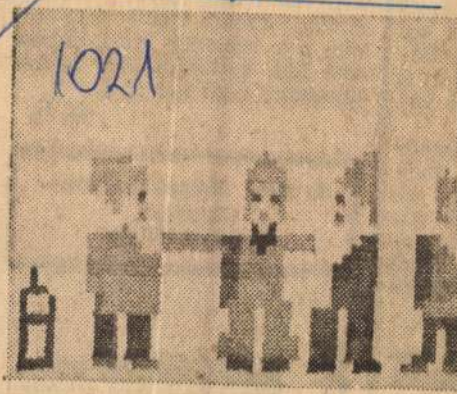

Meskó Anna

alkoz-

?

szesíteni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Meskó Anna,
festőművész

1979 FEB 2 5

1021

Meskó Anna: Napraforgók

V. I. Lenin G

hogy a faluba
villanyt, vetőm
ket kapjanak.

Belépve a na
Lenin 1921-ben lakott, am
kor orvosai — éppen egész-
ségi állapotának romlása mi-
att — azt javasolták neki,
hogy költözzék a levegő-
sebb, napfényesebb szobák-
ba.

A nagyház második eme-
letén látható a dolgozószo-

testnek elvesztett erejét.

Gorkiban puhán hull
hó. Autóbusszok hozzák v
geláthatatlan folyamban
újabb és újabb látogatók
a földgolyónk valamenny
országából.

Jelizaveta Orlov

s „megszelídítése"

A csehszlovák—magyar egyezmény szerint a vízierőmű-komplexum fő létesítményei közös tulajdonba, más részük pedig annak az államnak a tulajdonába kerül, amelynek a területén lesz. A Gabčikovo—Nagymaros vízi erőmű első egysége 1986-ban, az utolsó 1989-ben kezdi meg működését.

A vízierőmű-komplexum méreteit tekintve egyedülálló. Pozsony alatt 52 négyzetkilométeres víztározót létesítenek. A gátak között 243 millió köbméter vizet tárolnak. Két vízi erőmű épül, melyek teljesítménye 878 megawatt lesz. Gabčikovonál 17 km hosszú mellékcsatornán vezetik el a vizet. Az új folyóágyban 18 méter magas gátak között négy és fél ezer köbméter víz folyik majd másodpercenként. Ilye
átfolyású csatorna nin
még a világon. Másik, 8 k
lométer hosszú levezető cs
tornát is építenek ezen
Duna-szakaszon. Nagyma
rosnál hasonló víztározót lé
tesítenek.

A Dunára épülő vízi erő
mű csúcsidőben is kiegyen
lített áramellátást biztosít
két ország számára, az egés
komplexum pedig lényege
sen megkönnyíti a hajózás
Emellett a környező földe
sok ezer hektárját öntözhe
tővé teszi, növelve a mező
gazdaság terméshozamait.

A Duna két partján a
építkezések körzetében elte
rülő természetvédelmi terü
leteket nemcsak megóvják
károsodástól, hanem újab
üdülő- és sportkörzeteke
alakítanak ki a festői szép
ségű folyóparton.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1979 FEB 2 5

Meskó Anna,
festőművész

1021

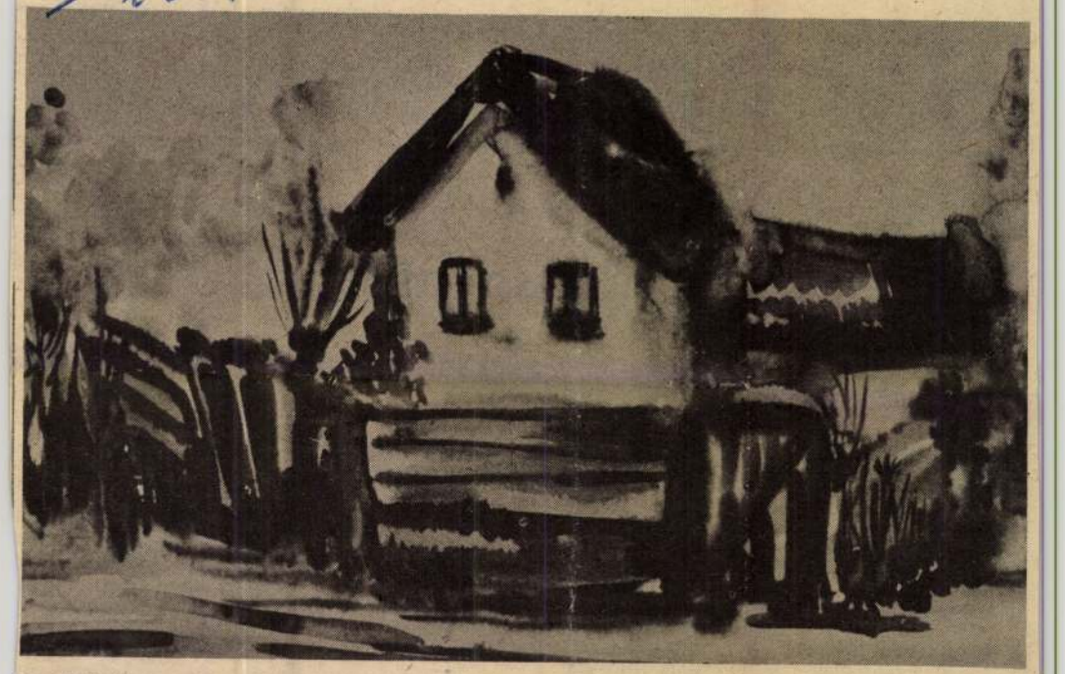

Meskó Anna: Ház

Barátaink életéből

30 éves a KGST

Barátság kőolajvezeték: az első létesítmény az integráció térképén

Húsz évvel ezelőtt a KGST javaslatára négy ország — Magyarország, az NDK, Lengyelország és a Szovjetunió — megállapodást kötött a Barátság kőolajvezeték építésére. Ma a KGST-tagországok nemzetközi építkezéseiben részt vevő emberek tízezrei folytatják a Barátság kőolajvezeték építésével megkezdett munkát.

idős a Barátság kőolajvez
tékkel. Krónikája 1963-b
kezdődött: november 27-é
szovjet kőolaj elérte Plock
Innen kapja az ország a be
zint, a Dlesel-fűtőanyagot,
különböző vegyi termékek
a műanyag és a műszál gyá
tásához.

Meskó Anna

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 14

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

Meskó Anna Csendélet

T

— Amióta mint közönség ő is énekelt a Röpülj páv
rában, azóta senkivel sem áll szóba. (Kesztyűs

Bárány Tamás:

Takarékossá

— Kedves halgatóink — kezdi behízelgő hangon a rádióriporter —, itt vagyunk a Finomfa Vállalat dísztermében, ahol kedves ünnepségnek lesz tanúja a rádió: a kerületi takarékossági verseny első helyezettjének nyújtják ó a kitüntetést a ta-

ezt a szép kitünteté
járó kétszáz forinto
mat, mesélje el, ho
ezt a gyönyörű ered

Rabugya bácsi —
— gyakorlott mozdu
hoz húzza a mikrof

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

Meskó Anna Csendélet

Meskó Anna

út ve-
község
ak büsz-

Az egyik sakkozó nagyon elmerült a játékban és földre dobta a cigarettavéget. Miska bácsi hozzálépett:

Estére megtelt a presszó.

a párt k
nek tagja

Tanácst
ügyes-baj

— Nem
szen a lal
bent van
villanyhál
van járda
és 700 t
Az elmúl
hihetetlen
ház épült

Bár mo
kodik, de
a község

— Itt
Elhatároz
az anyag
korszerű
zat. Soka
társadalm
elég. Saj
zünk. A

M.D.V.

Meskó Anna
grafikus

A Gyulai Járási és Városi Könyvtár
fennállásának századik évfordulója
alkalmából rendezett kiállításon
részt vett.

Galambos Ferenc: Két vidéki ex libris kiállítás
Művészet, 1969. január - 34 lap.

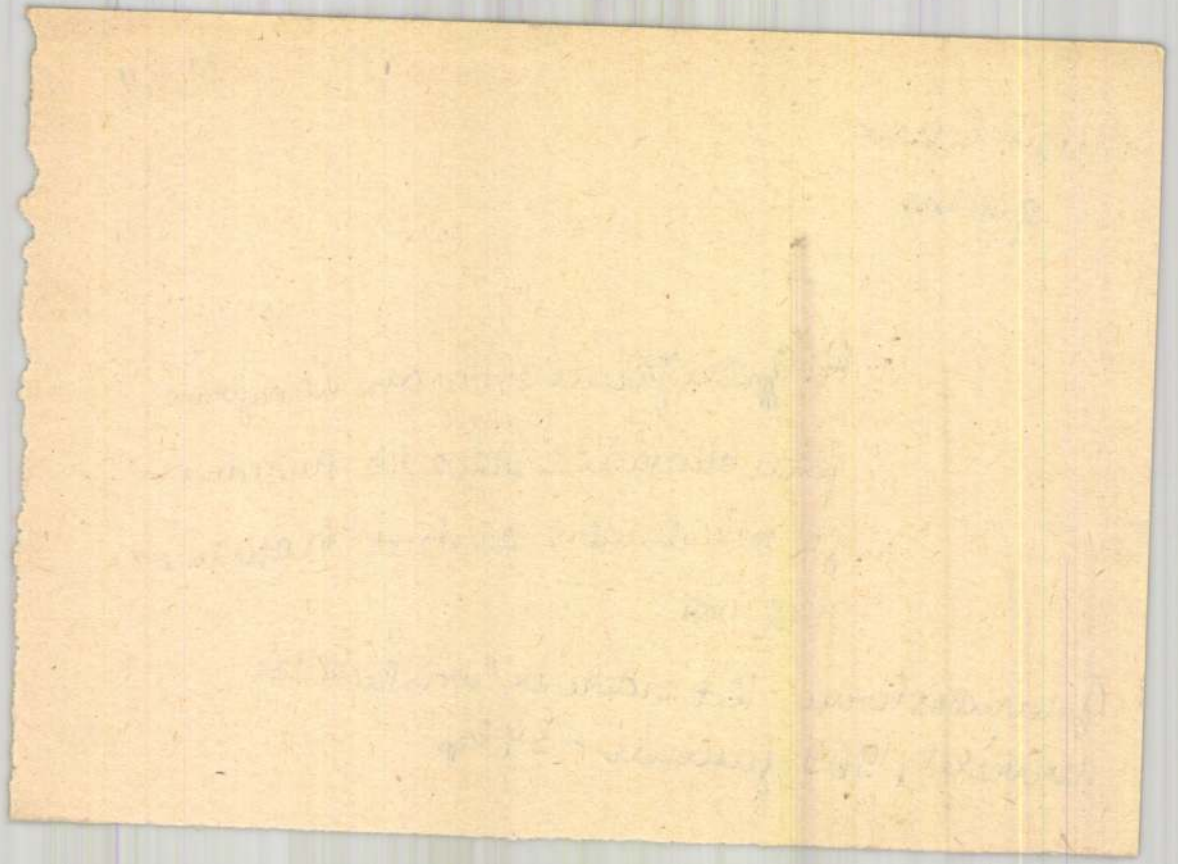

MDK

Meskó Anna

Kiállitási hir

Békésmegyei Népujság 1968 jan.4.

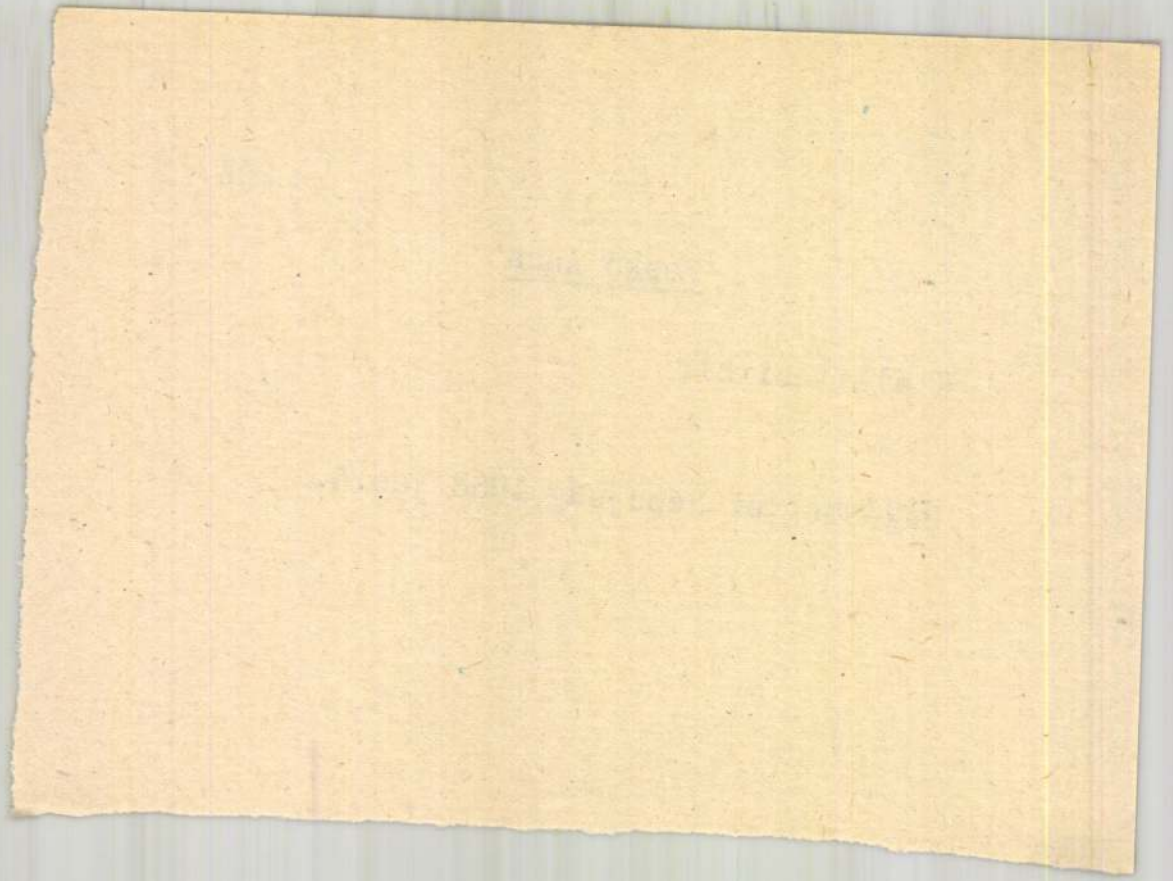

MDK-

Meskó Anna

Kiállitási kritika

Békésmegyei Hirlap 1968 jan.21.

Mesko Anna - Pólya György

Művei szerepelnek a Balatoni Kisgrafikai
Biennálén a keszthelyi Balatoni Muzeumban,
1975-ben

-katalógus a könyvtárban-

Meskó Anna

Résztvesz a pápai „Mai magyar és nemzetkori ex libris ~~Zo~~ művészet" c. kiállítóson.

Békés megyei Népnyíség, Békéscsaba
1969. sep. 11.

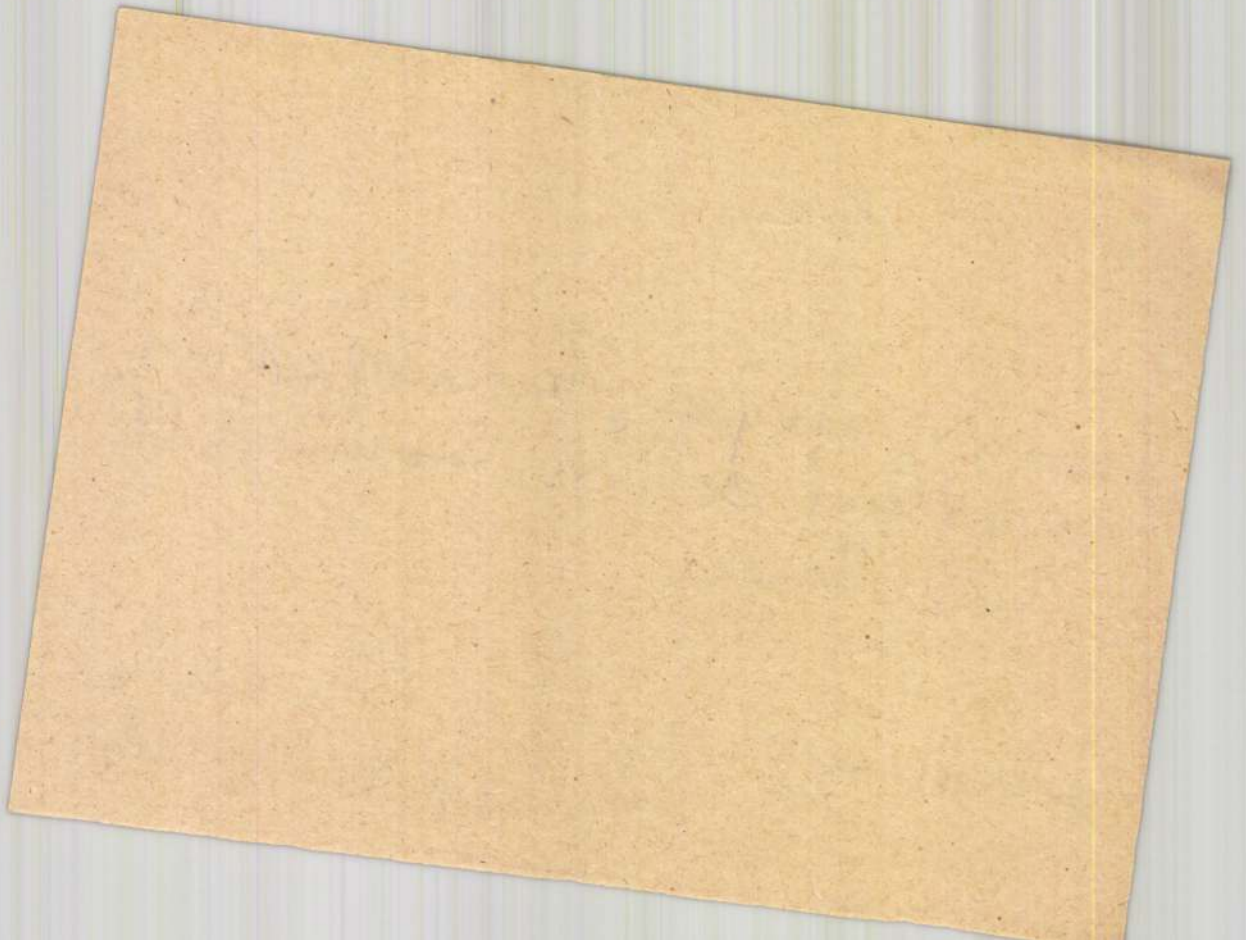

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Meskó Anna
1983 JAN 5
1021

Vasárnap

Ex libris kiállítások

Meskó Anna és Póka György gyulai művész-házaspár ex libriseit már nemcsak a megyében, hanem azon kívül is több kiállításon láthatták az érdeklődő könyv- és kisgrafika-barátok. A gyulai kiállítások után az elmúlt hónapban Hajdúszoboszlón mutatták be műveiket, kiegészítve azokat a gazdag magángyűjteményük nemzetközi anyagával. Hasonló kiállítást nyitott az Országos Széchenyi Könyvtár is, ezzel ünnepelve a gyulai járási-városi könyvtár centenáriumát. A kiállításhoz rotaprint eljárással készült katalógust állítottak össze Budapesten, Bélley Pálnak, a könyvtár főigazgatójának felelős szerkesztésében. Az ízléses és ismeretterjesztő jelleggel is bíró, 250 példányban megjelentetett katalógus borítólapját és tördelését Ábrahám Rafael grafikusművész készítette.

A katalógus közli dr. Némedi Endre, a gyulai járási-városi könyvtár igazgatójának cikkét könyvtára rövid történetéről, valamint Póka György írását az ex libris gyűjtés műhelytitkairól.

KÖRÖSTA

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Sötét vagy világ

Rényi Péter írása a korszerű műv

Tudom, a kérdés nagyon egyszerűen van feltéve: de mit tegyünk, ha az életben is így vetik fel? Arra gondolok, hogy az emberek nagy tömege ahhoz a művészethez vonzódik, amely ennek a kisebbségnek a szaporodása még nem ad választ arra, hogy miért növekszik a másik póluson is az igény, miért nagy és egyre nagyobb a közönség „nyomása", hogy feledtet- Nem vo többször m róla: ez az tezik, hat, szükségletek nyugtatható úgy érzem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1970 JUL 5

ba csitítgatták, semmiség az egész, hozzászoktak ők az ilyesmihez, egyszerű kis áldozathozatal ez a kultúra oltárán, efféle. Varasdi

annoz egy elnökfeleségnek! Különben a körmösdi kultúraigazgatói hely azóta is üresedésben van; aki akarja, pályázza meg nyugodtan.

1970

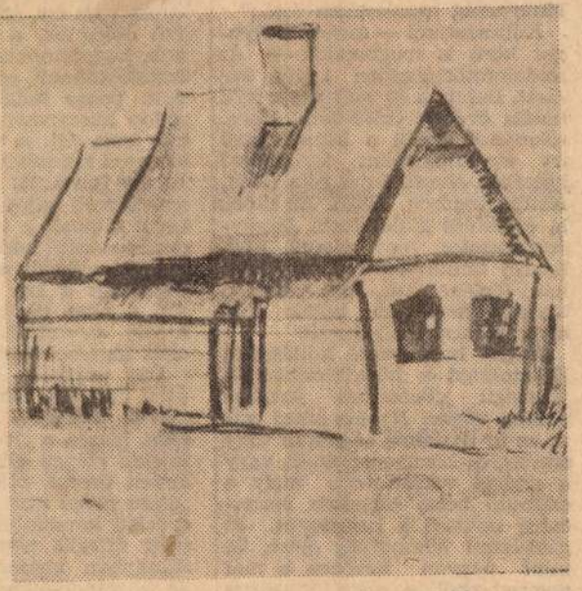

Meskó Anna Vízparton

Meskó Anna

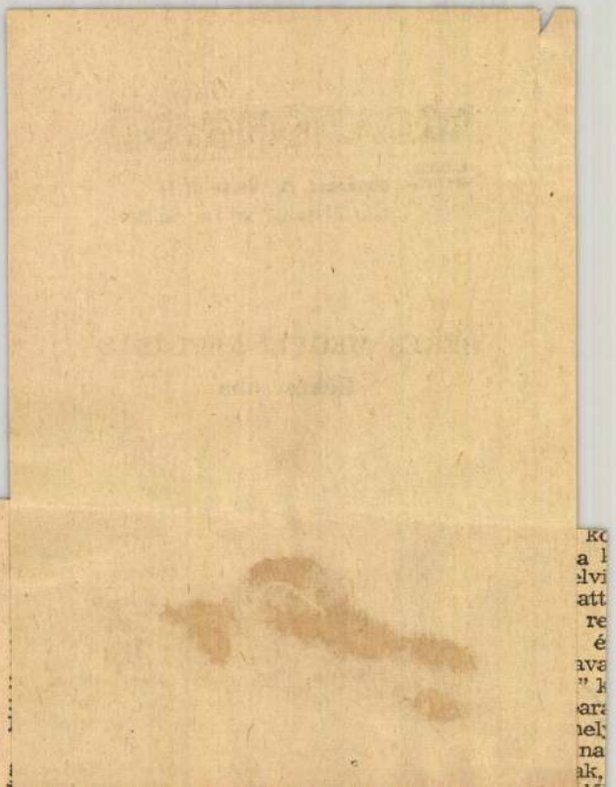

esett. Babits a Nyugatban ír róla halála évében (1933-ban), Kosztolányitól pedig a kortársakról írt tanulmányokat tartalmazó kötetben olvashatunk róla (Írók, festők, tudósok, 1958.). Ez utóbbi értékelés kialakította Jászay-értékítéletet veszi alapul Elek László tanulmánya is az Orosháza történetében, ahol a korábbiaknál teljesebb költői kép megrajzolására törekszik.

Jászay halk szavú költészetét Kosztolányi a következőképpen jellemzi: „Verseinek formája pontos, régies. Nyoma sincs rajta az új irodalom regényes vagy szeszélyes könnyedségének, vagy a szabad verselésnek, mely a duzzadó belső tartalom parancsára szétveti a korlátokat, és gáttalanul hömpölyög előre. Ő, mint nagyon kevesen a mai nemzedékből, a régi, klasszikus verselés híve, aggályos tisztelője a hagyománynak úgy, hogy verseinek mértékét az ujjaink percein is leolvashatjuk, a rímeinek a csengését pedig nemcsak

nak, porzó fogatok
guldó huszárcsapato
zát issza fel, s vet
színesen képzeleténe
És így folytatja: „A
gráciáknak bájos cse
távol állanak a való
dennap égető kédése
játékká aljasult nála
különvált a kor na
től, s nem törekede
hibák orvoslására,
csak az érzelmek ne

Úgy érezzük, h
úton haladva, nem
sokkal többet a kö
sára, hiszen a „míve
fejezés eléggé elkop
lassan üressé váló
„álarc mögé nem r
érdekel bennünket,
mák mögött tartal
Jászayban nemcsak
de a mindennapok
költészetének költőj
láljuk, és ezzel alal
és emberi képének t

A cél érdekében a
„Ének a viharban"

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 JUN 16

1021 Meskó Anna

Meskó Anna—Póka György Ex libris

Magánépíttetők, fmsz-ek, közületek, figyelem!

M e g s z ű n t

a falicsempehiány

Vállalatunk új cikként foglalkozik 10x10 méretű színes kerámia falburkoló lapok értékesítésével.

Fürdőszobák, konyhák falburkolására kiválóan alkalmas.

Szállítható:

világossárga
világosrózsaszín
világoszöld
türkizkék
halványlila
fekete színekben.

Irányár:

színes: 165,— Ft/m²
fekete: 210,— Ft/m²

A fenti árhoz hozzászámítjuk

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1970 OKT 27

MESKÓ ANNA

Meskó Anna és Póka György kisgrafikai kiállítása

104

A gyulai művészházaspár, Meskó Anna és Póka György a XIII. Nemzetközi Exlibris Kongresszus tiszteletére a háromszoros-san kiváló „Kállai Éva" harisnyagyári KISZ ifjúsági klub rendezésében október 29-től november 19-ig Gyulán, a Jókai Mór művelődési és ifjúsági házban rendezik meg kisgrafikai kiállításukat. Október 29-én este 6 órakor Galambos Ferenc budapesti műtörténész írásaival Rozsos András nyitja meg a tárlatot.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG 5
1970. OKTÓBER 27.

eredménynek számí
ként 10 köbméter b
tő gépek megjelené

A modern betonk
nél a keverési mű
szintes tengely kö
görgővel megtám
végzi ,amelynek első keverőlapátjai az adalékanyagokat körpályájuk legmagasabb pontjára viszik és onnan szabadesés révén leejtve, keverik. A keveréshez szükséges vizet, a szifonrendszerű, beállítható vízadagoló adja. A kiürítéssel ellenkező oldalon van elhelyezve az anyagetető, amely csuklók kö-

Önszerel

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Mesko Anna

1971 SEP 5

1021

MADONNA MESKÓ ANNA LINOMETSZETE

is szerzek. S

C
c

A CSŐSZI beosztás mindig is rangot jelentett a falu közéletében. Bár a munkának, a hivatásnak kijáró tisztelet és a járandóság fordított arányban állt és részben áll ma is egymással — a jó csősz általában szegény ember volt és maradt világéletében — a falu mindenkor beleszólt ki legyen a határ őrzője. Így van ez ma is. Csősznek, mezőőrnek csak olyan embert állítanak be, aki jellemében, becsületében feddhetetlen. Baja a törvénnyel nincs, nem volt sohasem, kétes elemekkel alkuba nem bocsátkozik. A hazugság nem kenyere, ezért azt másoknak sem bocsátja meg. Nem lehet megvesztegetni, élete nyitott könyv, mentes ugyan a hiábavaló lázadozásoktól, de amúgy szigorú önmagához, és így mások előtt is nyugodtan tarthatja a tekintélyt.

Röviden: rendben a szénája minden vonatkozásban, s csak az fél tőle, akinek erre oka van — az ilyen viszont jó, ha fél, vagy legalábbis tart a hatalmától. Mert hatalom van a csőszök, mezőrök kezében, ez kétségtelen. Bizonyos időszakokban, főleg a betakarítás kezdetétől annak végéig, tehát nyárközéptől Szent Mihály napjáig az ő gondja a határ, a termés megőrzése, gyümölcsösök, szőlők, kukoricatáblák és lucernások védelme minden sötétben járótól, aki netán arra adja a fejét, hogy abból gazdagodjon, amiért más verejtékezett.

AZELŐTT sok volt a csőszök között az olyan, többnyire idős ember, aki kenyere javát már megette. Ma a helyzet másként áll. Mióta pár év előtt a kormányzat rendeleti úton életre hívta a mezőőri hálózatot, nemcsak a munkakör neve változott meg, hanem a hivatalos megbecsülés is nőtt a csőszi hivatás iránt.

A mezőőr immár hatósági emberré avanzsált — egyenruhával, fegyverrel, pontról pontra szabályozott jogkörrel — ily módon azután teljesen közömbös, hogy a köznyelv csősznek nevezi ma is. Ez a körülmény némiképp talán hízelgő lehetne azok-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JAN 4

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1084

Meskó Anna

Meskó Anna — Csendélet

tud
a s
fogc
ni.
bíro
ideg
—
—
akar
áll
akar
Csak kibírjam, hogy minden percben parancsolnak, hogy csak az eget leshetem, és hogy mindenütt rács van körülöttem...

A zokogás rázza, amikor elvezetik. A nevelőtiszt, aki már

st „
zek
ár
ka
nen
kszü
kta
ünte
ip
meil
ért
kapnak. Ebből küldhe
za családjuknak vagy
ba tehetik a pénzüket
badulásuk után ezt te
sen kézhez kapják.

Következik: Két erős Tisza

Már a múlt év 11 hónapja alatt túlteljesíte eredménytervét a megyei téglaipar

A Békés megyei Tégla- és Cserépipari Vállalat gazdasági eredménye a tervezettet már a múlt év november végén csaknem 4 millió forinttal haladta meg, ami decemberben még tovább nőtt. A vállalat év közben 3 és fél millió forintot fordított béremelésre, s ez a munkaerővándorl kentette. Műszaki fejles céljutalmak kitűzésével alatt sikerült elérni, ho ságosan hiánycikknek cserépből a tavalyelőtti lióval több készüljön.

MAHIR
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Meskó Anna grafikus
1984 MÁR 17

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1071

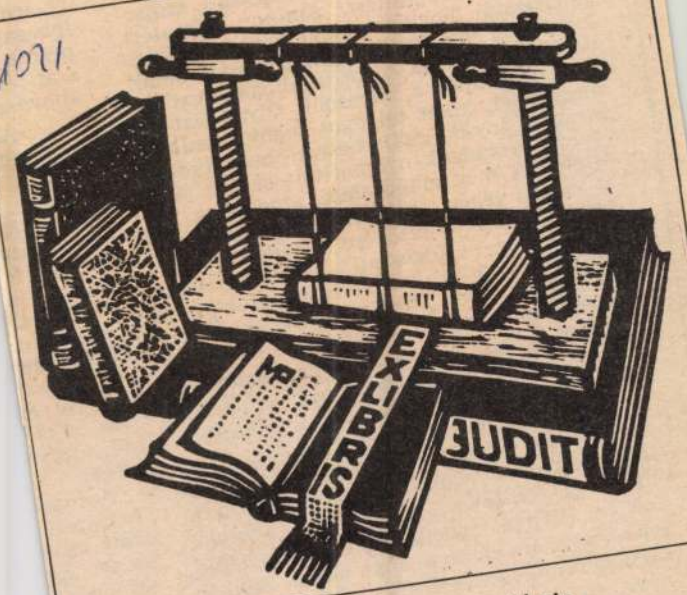

Meskó Anna—Póka György: Ex libris

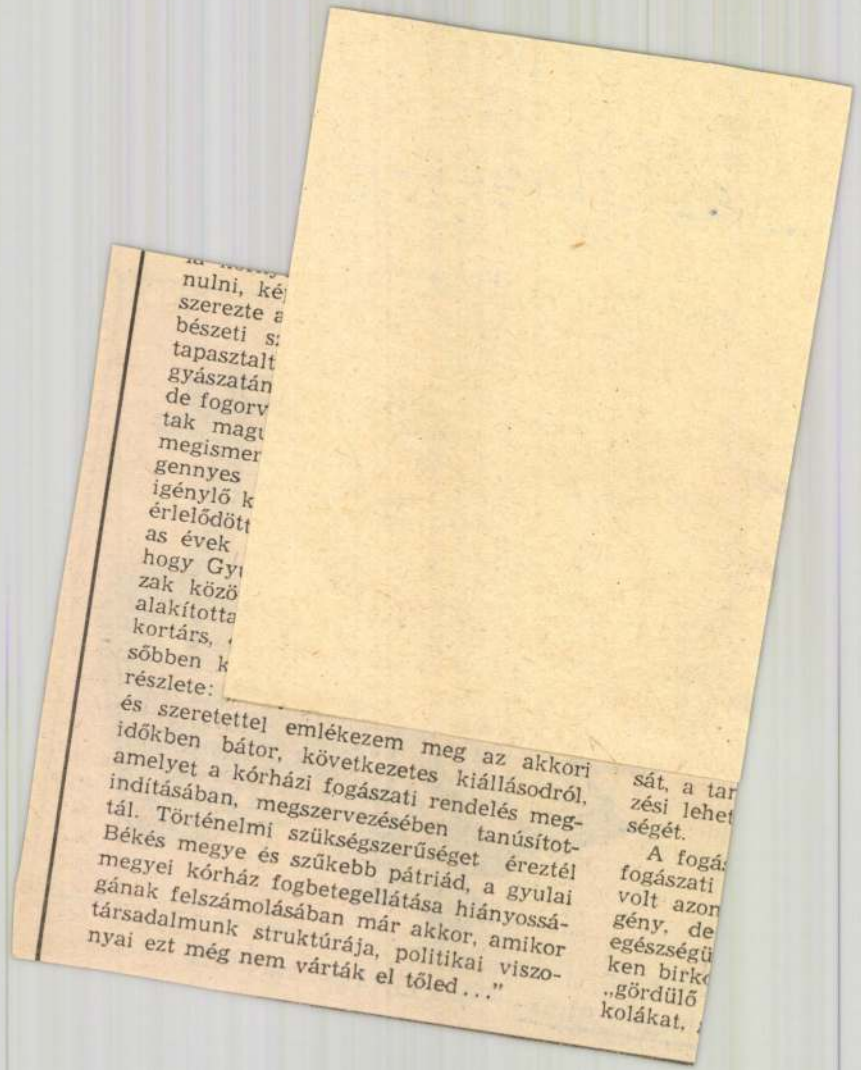

nulni, ké
szerezte a
bészeti s
tapasztalt
gyászatán
de fogorv
tak magu
megismer
gennyes
igénylő k
érlelődött
as évek
hogy Gyu
zak közö
alakította
kortárs,
sőbben k
részlete:

és szeretettel emlékezem meg az akkori
időkben bátor, következetes kiállásodról,
amelyet a kórházi fogászati rendelés meg-
indításában, megszervezésében tanúsítot-
tál. Történelmi szükségszerűséget éreztél
Békés megye és szűkebb pátriád, a gyulai
megyei kórház fogbetegellátása hiányossá-
gának felszámolásában már akkor, amikor
társadalmunk struktúrája, politikai viszo-
nyai ezt még nem várták el tőled . . ."

sát, a tar
zési lehet
ségét.
A fogá
fogászati
volt azon
gény, de
egészségü
ken birko
„gördülő
kolákat,

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Meskó Anna, grafikus

1984 MÁR 17

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Meskó Anna—Póka György: Ex libris

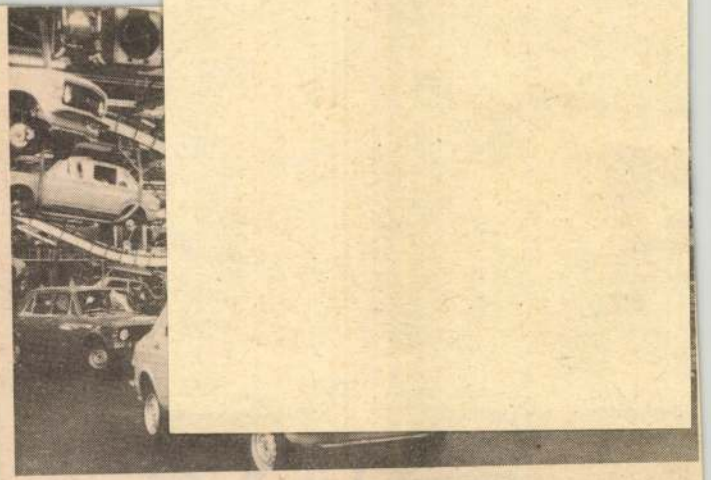

A Crvena Zasztava külföldön ma is mintegy 50 ezer autót ad el évente. A főbb vásárlói közé Egyiptom, Hollandia, Görögország, Nagy-Britannia, Bulgária és hazánk tartozik. A gyár és a magyar Mogürt 1981-ben tízéves kooperációs megállapodást kötött. A magyar fél részegységeket és alkatrészeket szállít (ezeket a Magyar Gördülőcsapágy Művek és a Bakony Művek gyártja), s ezért kész autókat kap cserébe. A megállapodás értelmében a mostani 1000—2000 darab helyett 1985-től 4—5000 Zasztava kerül majd a magyar piacra. A képen: a Zasztava 101-esek a szerelőszalagon

(Fotó: MTI Külföldi Képszolgálat — KS)

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Meskó Anna grafikus

1984 MÁR 17

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021

Meskó Anna—Póka György: Ex libris

és betegséget" elégetne

Virágvasárnapon a f
a leányok korán reggel
tekre és az erdőkbe m
virágot szedni. Virágz
kaágakkal díszítik ma
Utána horót táncolnal
szorúkat fonnak. A
mellett ezeket a vízbe
tik és ezekből jósolnak
mikor fognak házasodr
rágokkal és barkaágakk
szítik a kaput, a gy
bölcsőjét és a terhes
nyok ágyát, hogy — n
tavaszi barkaág — erő
szívósak legyenek.

Ezután következik a
tavaszi ünnep — György
napja. Ezt már ősidők óta
ünneplik, mert a népi hit
szerint ezen a napon valósul
meg a tavaszi metamorfózis,
a természet újjáéledése.
György napja a juhászok és
a termékenység napja. Korán
reggel a leányok virágokkal
a folyóhoz mennek és ko-
szorúkat fonnak. Egy na-
gyobb barkaágat virágokkal
díszítenek és a karám nyí-
lása fölé rakják. A fejéshez
gyűrűket, közben énekelnek
és megjósolják, ki mikor fog
férjhez menni.

Látványosságukkal, szép-
ségükkel é szellemességük-
kel a bolgá. tavaszi népi ün-
nepek dalai és táncai a sze-
retetet idé: k. A földdel, a
föld tavas: megújhodásával
összekötött jelképeik ma is
elevenen hatnak, a népi kul-
túra elválaszthatatlan részét
képezik.

Liljana Piponkova

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 MAR 17

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Meskó Anna, grafikus

NÉPÚJSÁG

1021

Meskó Anna—Póka György: Ex libris

NÉPÚJ

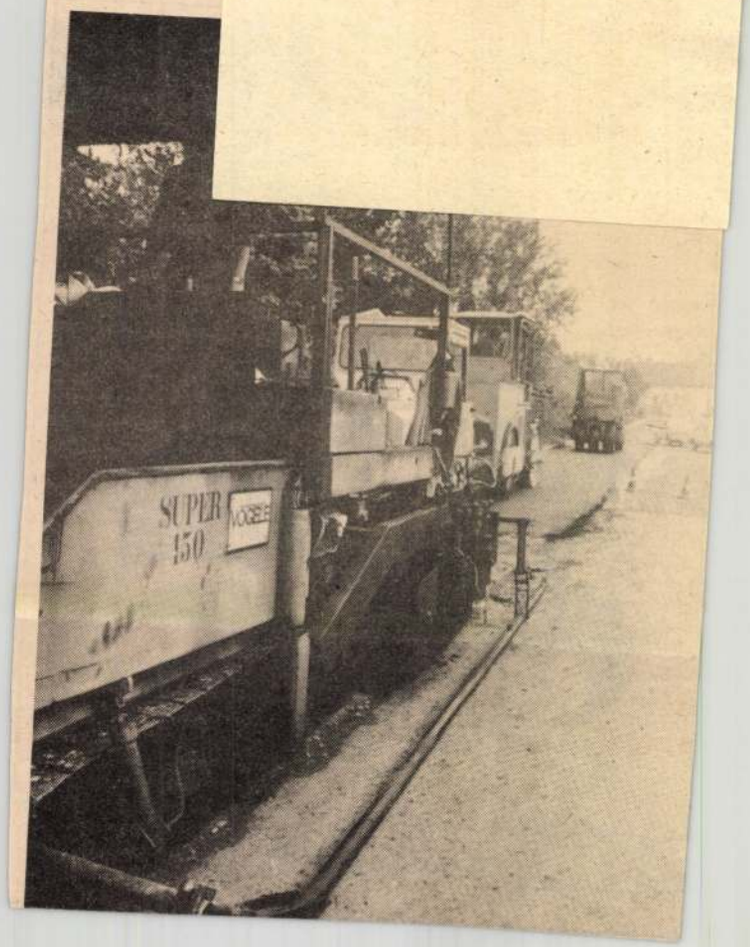

Mesko Enna

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

1021

1961 SEP 26

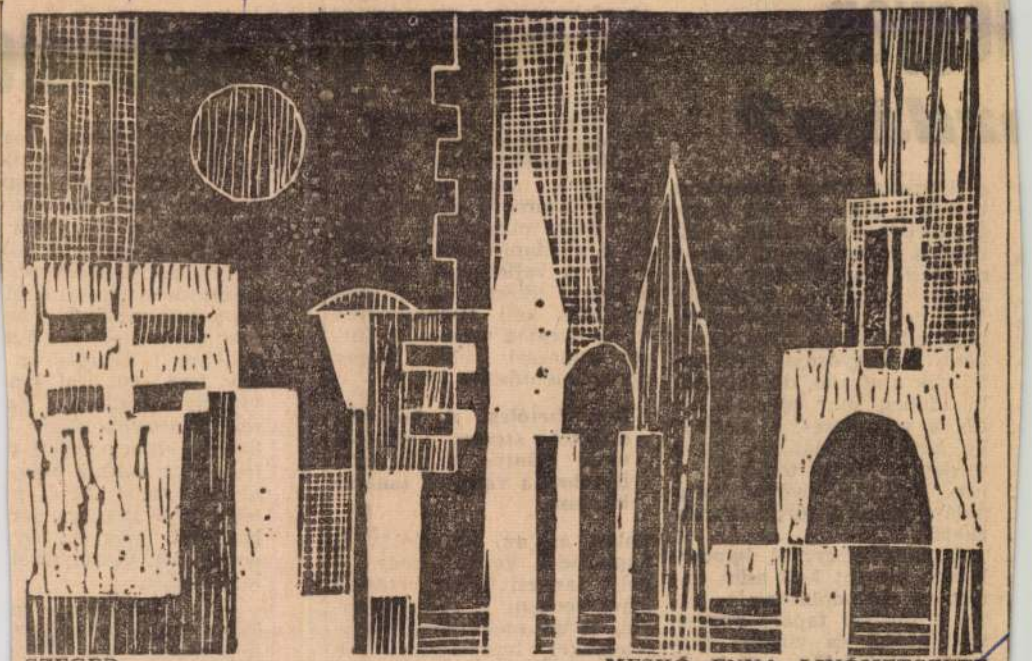

SZEGED MESKÓ ENNA LINÓMETSZETE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

legyen
...zdája?

a tisztasági fürdő szerepet is betölti a strand, mely a szó gyakorlati értelmében már nem is városi strand, hanem egyszerű tisztálkodási egységgé zsugorodott fürdőhely. Vásárhely várostelepülési méreteihez viszonyítva egyébként is tenyérnyi területen fekszik a strand, de az utóbbi időben már megszüntették a játszóterét, a kicsinyke hátsó parkját, és így a medence körül tömörül a nép. Talán a jövőben megoldást jelent a fürdőrekonstrukció.

A fürdő ügyével kapcsolatban hangot kell adni annak az elgondolásnak — ezzel a megyei tanács építési, közlekedési és vízügyi osztálya, mint felügyeleti hatóság is foglalkozik —, hogy **a városi, illetve helyi ta-**

ság növe
jövedelme
így az els
terhet jelen
nácsoknak. A
véli, hogy ha
a község lesz
fürdőnek, több p
terület rendezésére, a parkosításra, sétányok, ligetek kialakítására és az egész létesítmény otthonossá tételére. A mostani üzemeltetőnek, a vízmű vállalatnak ugyanis a megye minden strandjáról egyaránt kell gondoskodnia és az üzemág vesztesége miatt rendezési célra bizony nincs jelentősebb keret.

Remélhetőleg a lakosság érdekei szerint születik majd döntés a strandok ügyében a vállalati tanácskozáson.

Talán az az elgondolás is napirendre kerül, hogy a helyi tanácsi költségvetésből lehet fedezni a ráfordításokat, és így méltányosabb díjtételekkel használhatják a városlakók strandjukat, fürdőjüket. De ha mélyebben boncolgatjuk a kérdést: zo-

képzésben. Alap
nagyobb gyakorlat alap
gosítvány ahhoz, hogy
Még szigorúbbak a felt
ha valaki kenyérkereső
gépjárművezetést. Azok
lyamokon például, ame
már nagyon sok év óta
védelmi igényekre is
egy főre 400 órai tan
vizsgát számítanak. Ez
mai viszonyok között l
készült ember veheti c
le együtt esetleg húsz-
akiket szállít. Arról n
lelős a közúton, s a jár
berekért, meg az any
amelyeket veszélyeztet
közlekedik.

Nem lehet eléggé m
kiképzésben bevezetett
lentőségét. Végtére i
akar szinte, mert ez n
lözhetetlen része lesz
ez a mai élettemp

MESKÓ JAKAB, gombkötőmester

6.-Meskó Jakab polgarjogot nyert 1659.március 14-én. 1672-ben már nem élt,mert neve hiányzik a mesterek sorából.Özvegye 1675-ben házasságot kötött Francsics Péterrel. 398.old.

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és műhelyek a céh keletkezésétől megszűnésig 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6. 1971-72, Szombathely, 1975

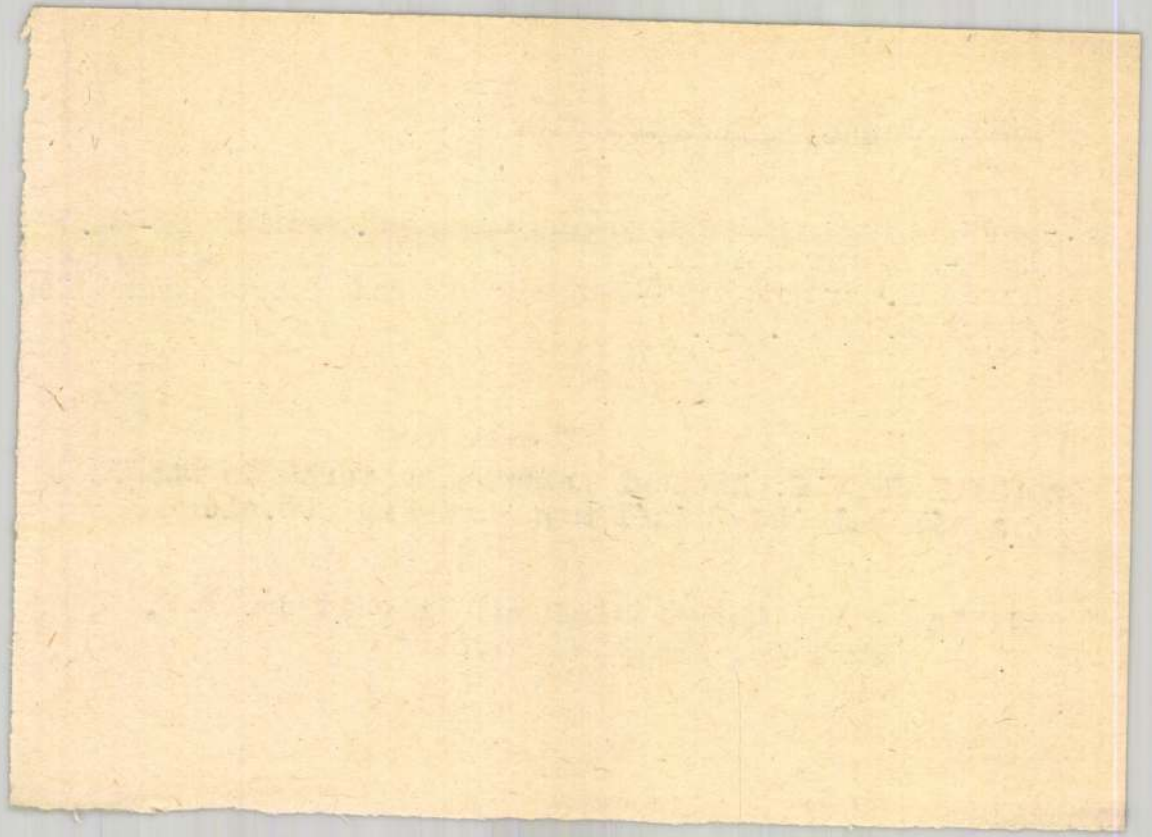

Meskó Ottokár

festő

1906.

Éimisk 1930. 86. l.

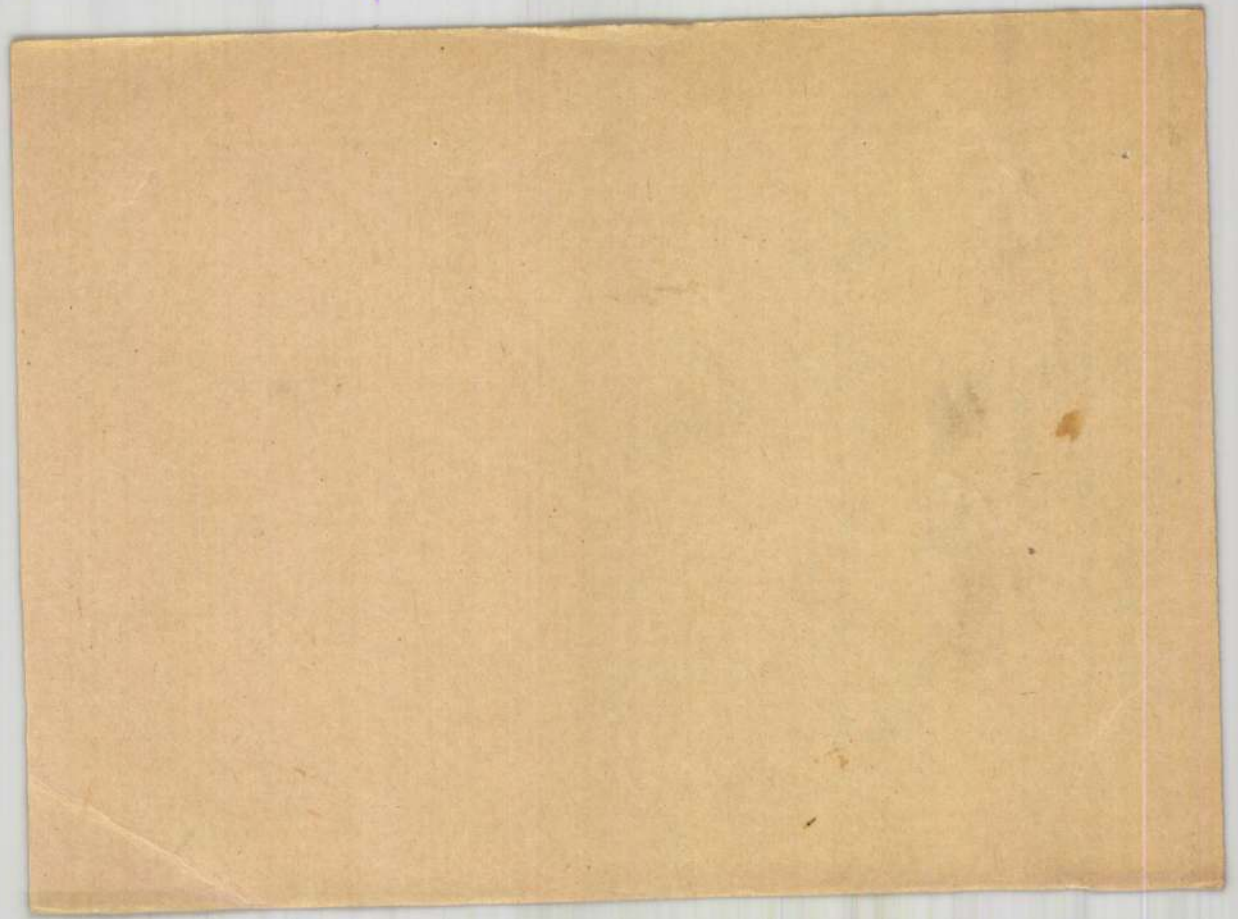

Meskó Tiborné

A Stúdió hatása

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963.
Bev. Vajda Aurél Bp. 1963.
38 o.

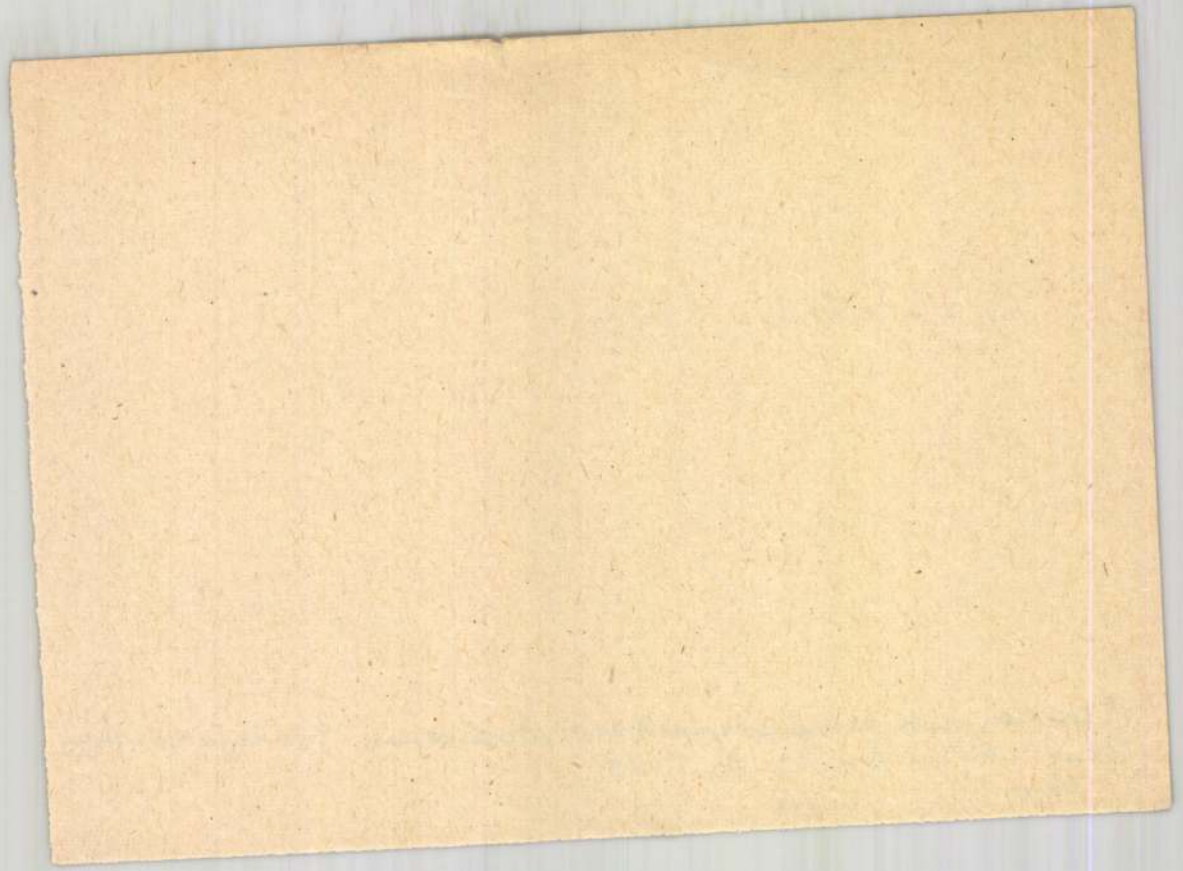

-keskor festőművész

Magyar Nemzet 1950
január 6. 4. old.

Hatszázkép és szobor a nagy
moszkvai kiállításon.

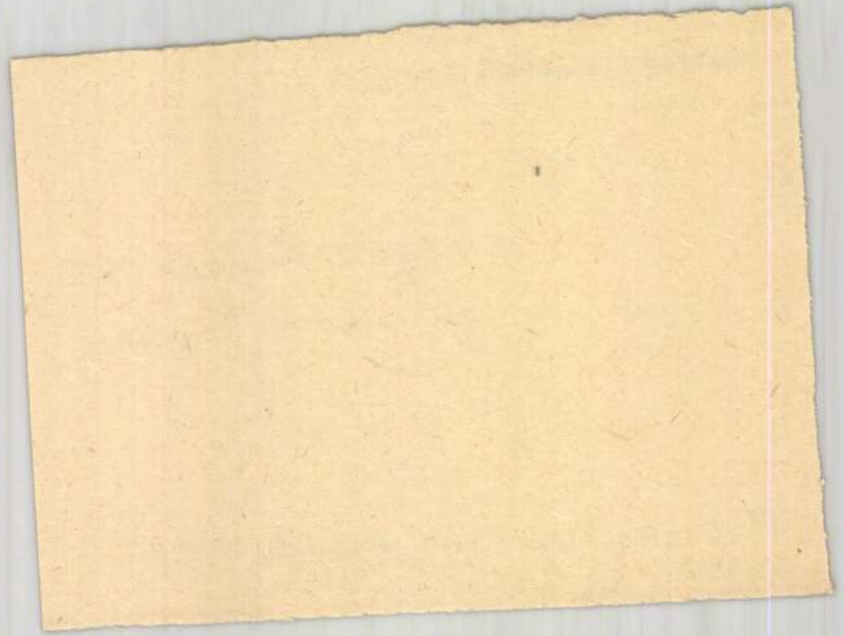

MESNER ADOLF szobrász

felvidéki munkáiról ld.

Stefan Slachta: Magyar építészek munkássága Szlovákiában 1871 - 1918. = Pavilon, 2/3. sz. 1990 ~~53~~ 54. p. ill.

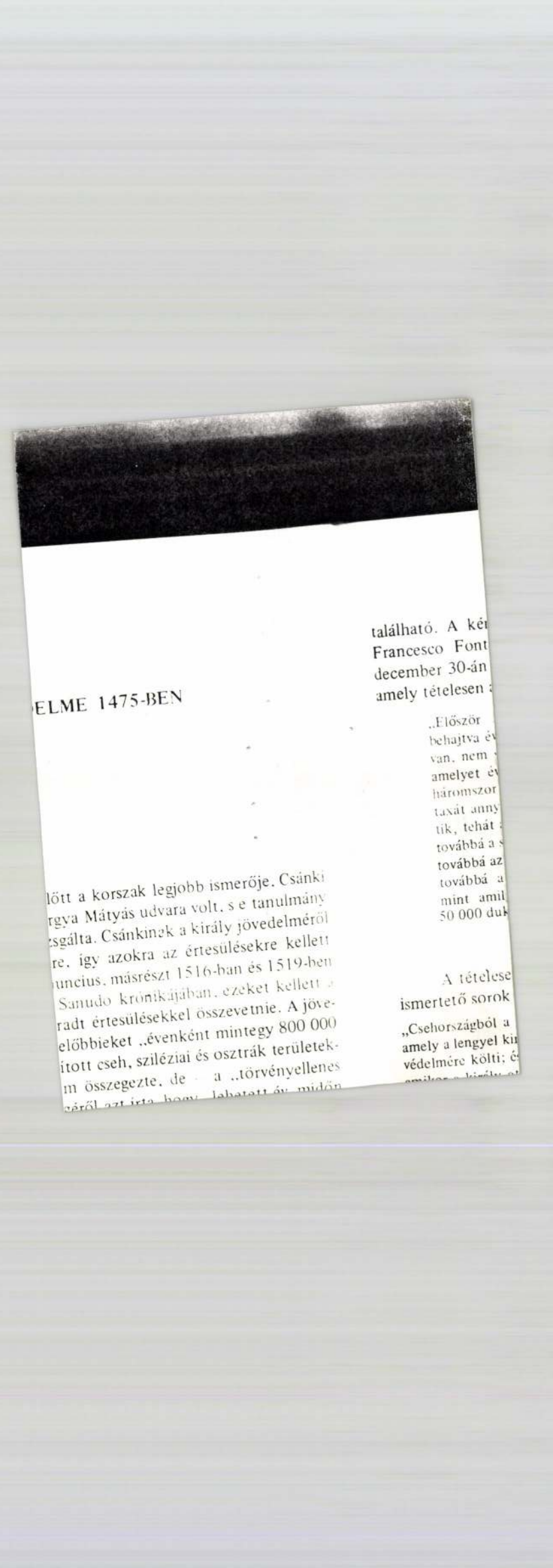

MESNER ANTAL, /Möszner/, orgonaépitő segéd

Dörner legénye volt. Dorner engedélyével, a tőle vett anyagból munkaidő után, éjszaka "egy muzsikáló asztalkat" vagy "Musikas Asztalotska" készített 150 forintért a szeminárium egyik tanárának. Almosan dolgozva nappal Dornernek kára szarmazott és 50 forintot le akart vonni bérébő Mesner 20-at ajánlott és megegyeztek. 296.old. 32.jegyz

SZIGETI KILIÁN: Dorner Gáspár Albert/1780-1858/szombathelyi orgonaépitőmester élete és munkássága 288.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 2.szám, Szombathely

MESNER ANTAL,/Möszner/, orgonaépitő segéd

Dorner legénye,a szkmaért lelkesedő legény éjszakakat dolgozik a mécses fénye mellett,mig ujjai alatt megszól. lak a csendes éjben a clvichord lagyan zengő ártatlan hangja,egy akkor mar mulóban levő barokk zeneihangide- al elkésett képviselője magyar földön.Elményszerü bepil lantast enged Dorner mühelyébe, 296.old. 32.jegyz

S

IZIGERI KILIÁN: Dorner Gáspár Albert/1780-1858/szom- bathelyi orgonaépitőmester élete és munkássága 288.old

VASI SZEMLE. XXIII.évf. 1969. 2.szám, Szombathely

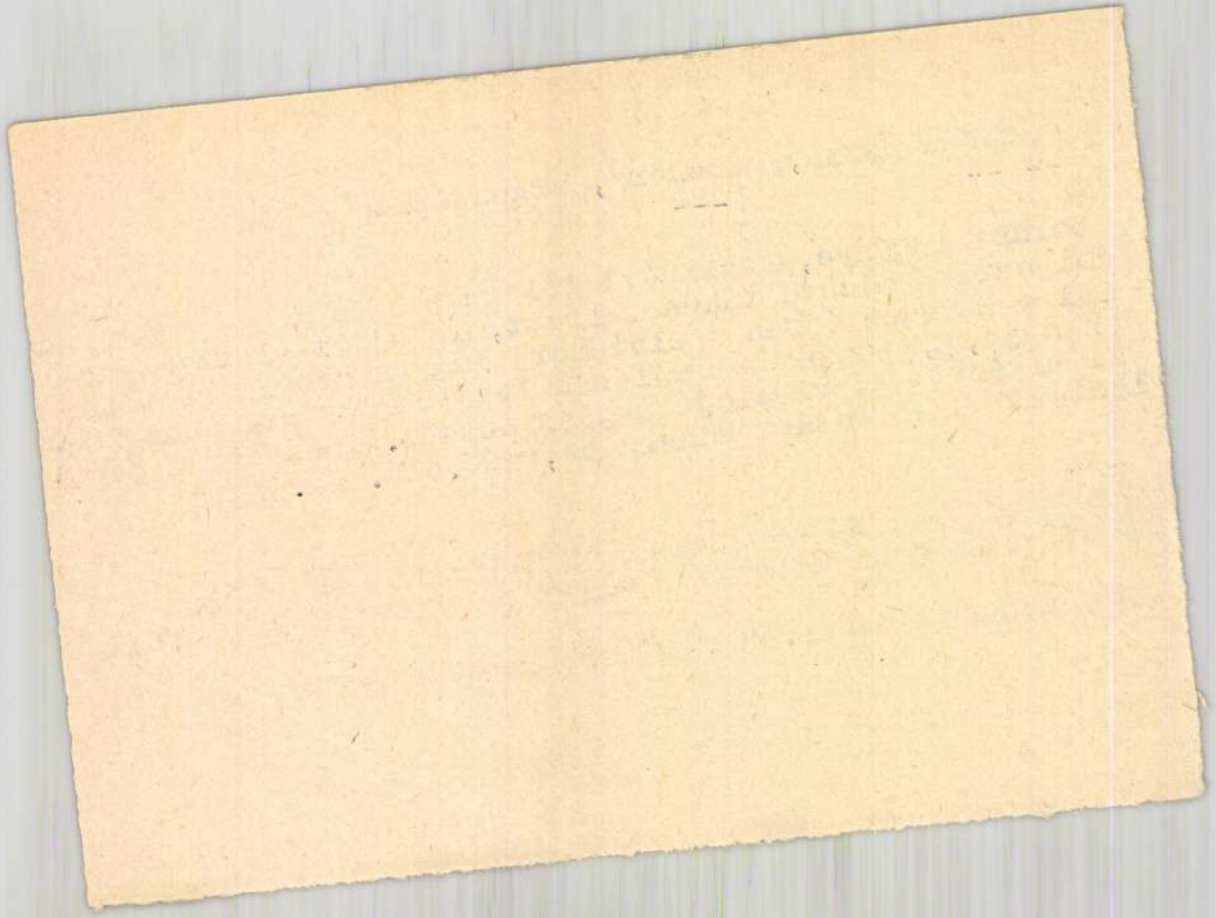

MESNER ANTAL,/Möszner/,orgonaépitő segéd

Az általa épitett "muzsikaló aztalka"vagy "muzsikás asztalotska",nyilván a clavchord egy fejlettebb formája,a Tafelklavier lehetett,amely becsukva valóban asztalalaku volt. 296.old. 32,jegyz

SZIKETI KILIAN: Dorner Gaspár Albert/1780-1858/szombathelyi orgonaépitomester élete és munkassaga 288.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 2.szam. Szombathely

Meskó Ferenc

festő

1906.

Éimisk 1930. 86 l.

Meskó Ferenc

1909/10

Ferkèpzomfoiskèvk

193. l.

Meskó Anna, Soltó- grafikusművész

a VI. balatoni kisgrafikai biennálé Tihanyban látható. — Páka György - Meskó Anna pátos finom könyvjegyei szerepelnek, - efféléből csak kimondó került a falakra.

Heitler László: Kisgrafikák Tihanyban.
Népszava, 1981. szept. 11. 6. old.

Meskó Csaba,

Jávor Ottó: A fővárosi fürdők 75 éve. téka.

1913. jún. 16-án adták át a köznek a Bpest székesfőváros által építtetett városligeti Széchenyi Gyógyfürdőt, Európa máig is legnagyobb gyógyfürdőegyüttesét. A 75 éves évfordulóra jelentette meg a Főv.-i fürdőigazgatóság ezt a tanulmánygyűjteményt, ami tudományos igényű, eligazító áttekintést ad a fővárosi fürdőiről, gyógyvizeiről. A könyvet készítették: dr. Beck Béla, Hegedűs Lajos, Horváth József, Meskó Csaba és dr. Rátz Endre.

Budapest folyóirat, 1988., 8., 45-old,

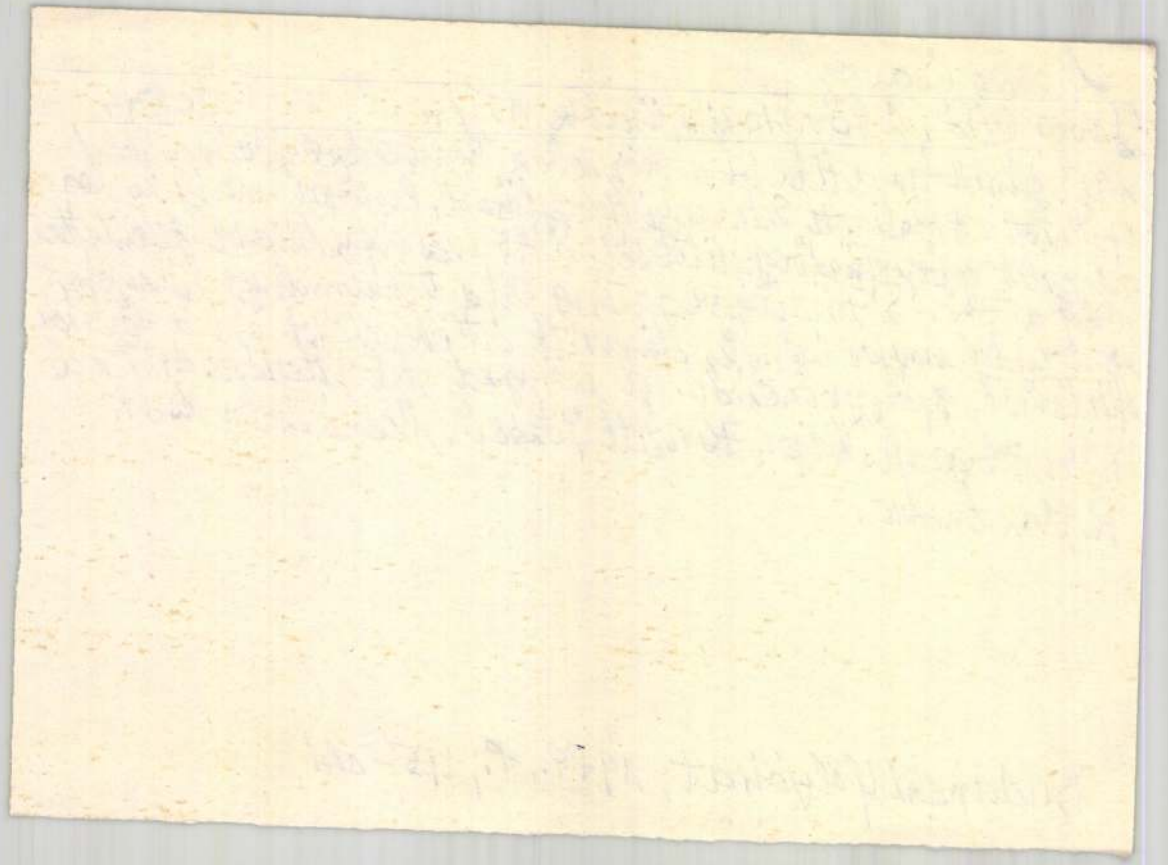

Meskó Anna, festőművész, pedagógus

Gyulán, az Erkel Ferenc Művelődési Közp.-ban jan. 19-én Meskó Anna és Pálza György pedagógus képzőművészek kiállítása megnyílt. A kiállítás febr. 17.-ig látható.

Békés Megyei Népújság, 1984. jan. 19.

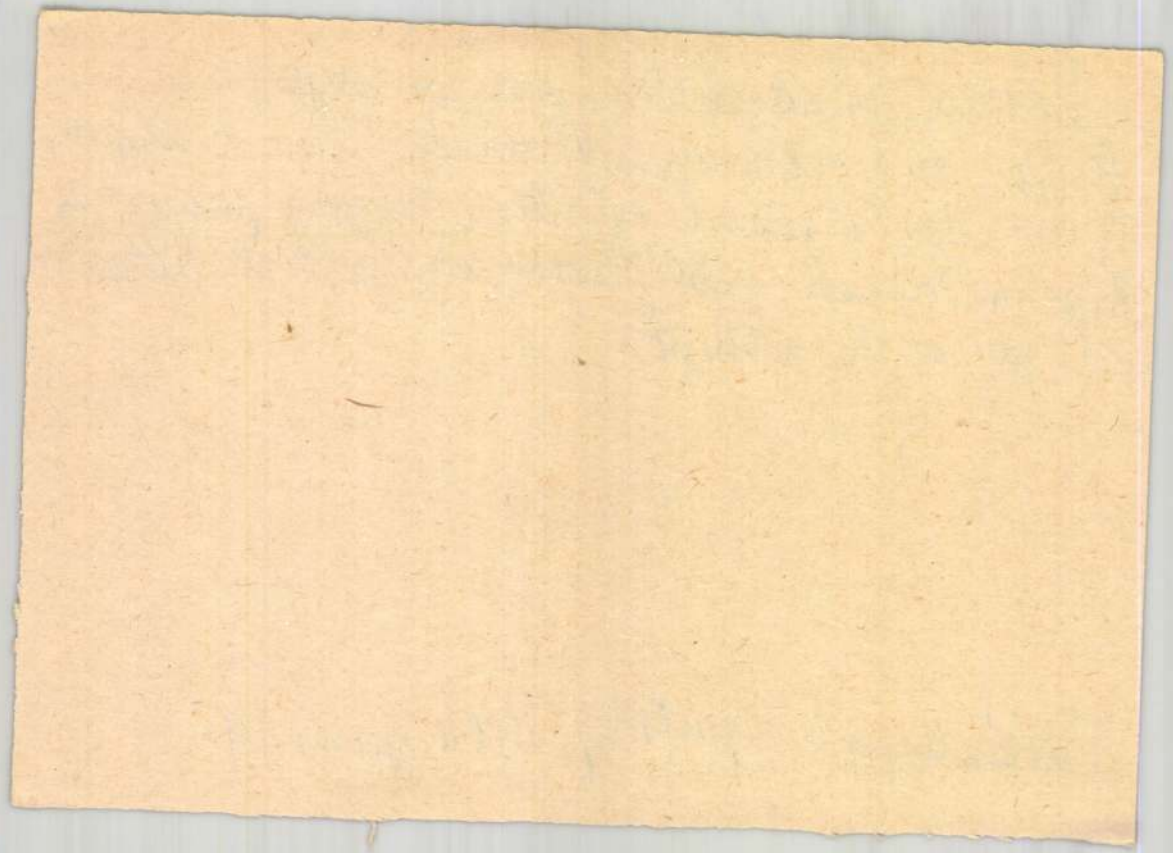

Nessó Anna

Említve (részletesen)

Kiállítás a KISZ-bálban
Békés megyei Népújság, 1970. aug. 23.

MESKÓ ANNA

VÖRÖS- FEKETE FALISZŐNYEGE KIÁLLÍTVA A GYULAI MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSÁN. (EML).

BÉKÉS MEGYEI ~~NAP~~ NÉPÚJSÁG, 1970. OKT. 24.

MDK

Meskó Anna, grafikus

Kiállítása nyílt meg
Gyulán.

– : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 30. [Vidéki]

Meskó Anna

Ex librisei Minszkben

Pokó György és Meskó Anna ex
librisei Minszkben
Békés megyei Népnyiség, Pokócsaba
1970. máj. 17.

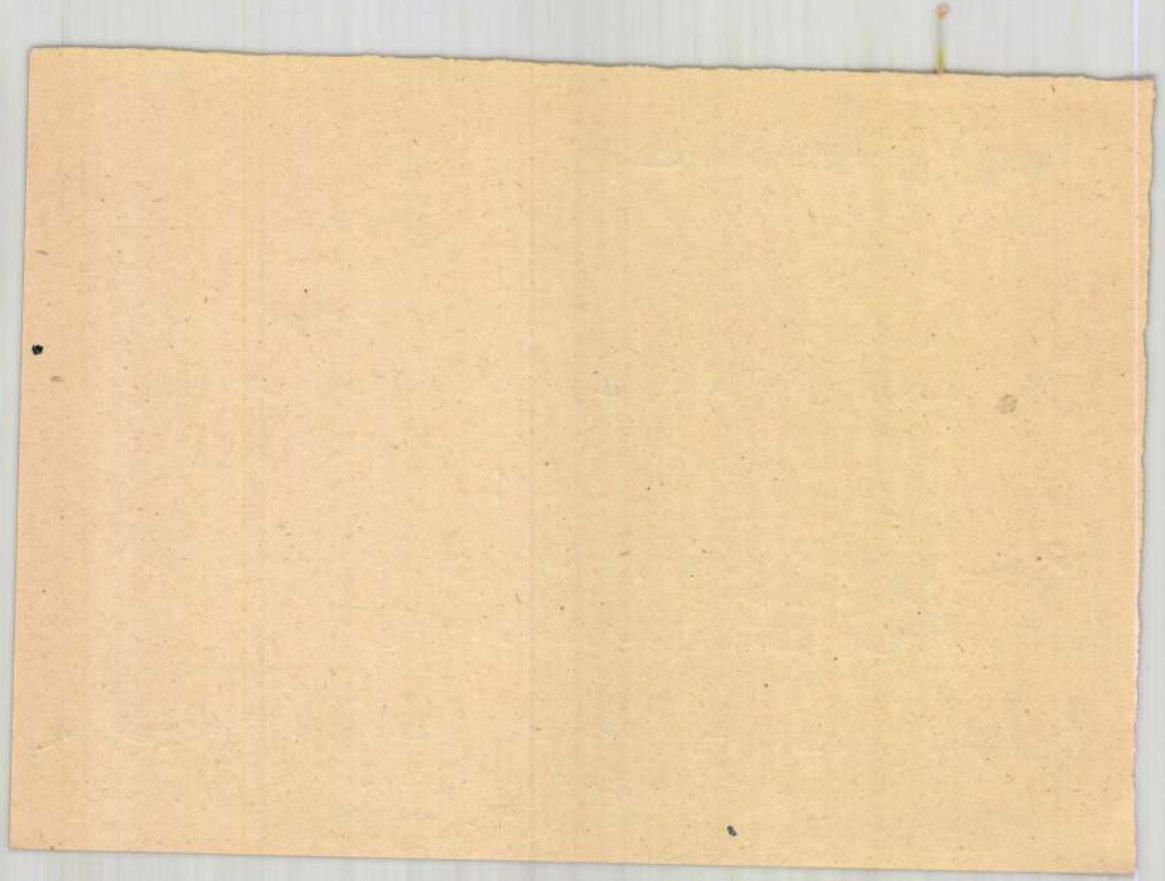

MESKÓ ANNA

KUNÁGOTÁN KIÁLLITÁSA NYILT PÓKA GYÖRGGYEL – FÉRJÉVEL – KÖZÖSEN. 30 KÉP, LINÓ-METSZETEK, FESTMÉNYEK.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG, 1970. OKT. 13.

Messel, Christoph

(Meszl János Kristóf)

pozsonyi ötvös 1763-78

l.

Csatsoproni ötv

19. l.

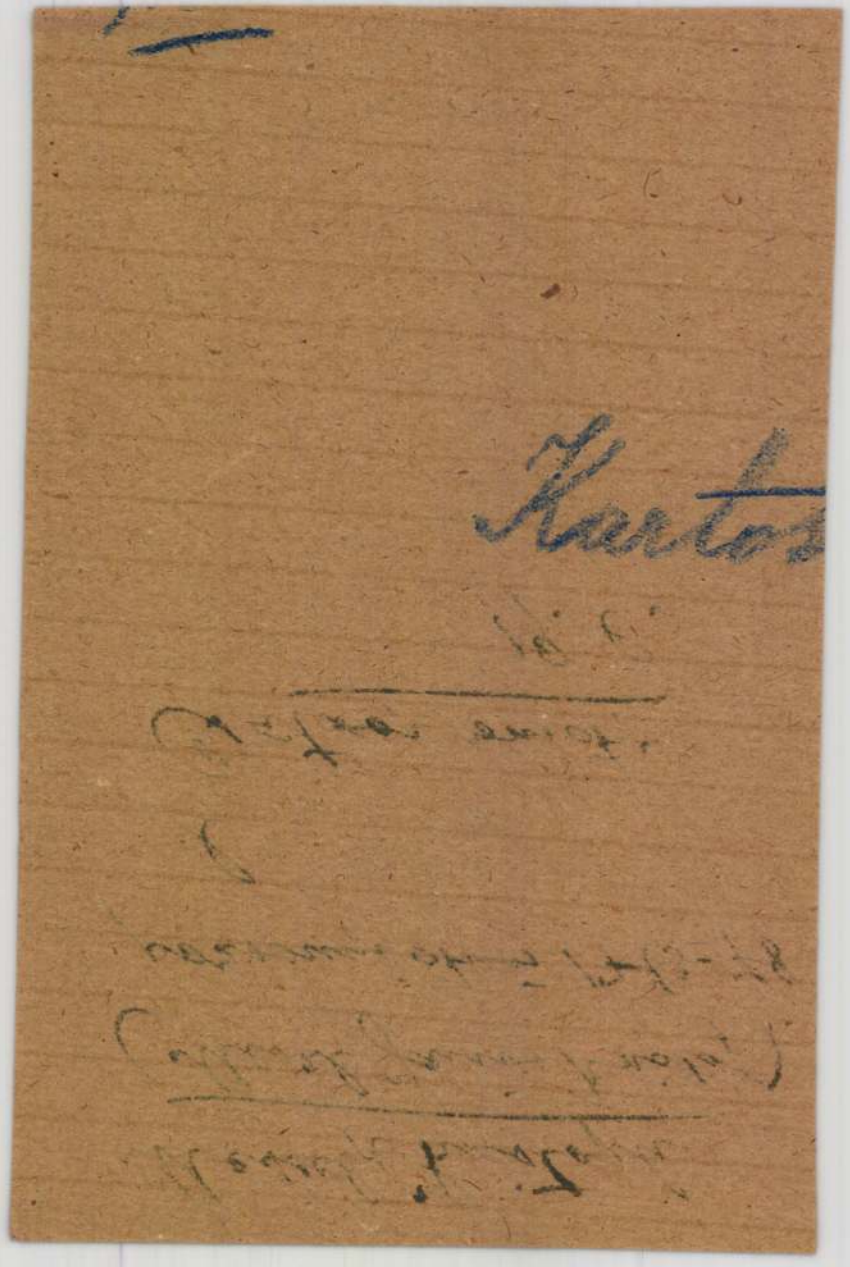

Menel György Kristof

ötvös

1755 Parsany

Kapnagyarország ötvösök 24 l.

Cserépkanál X. 136.

Mesel Alfréd

lásd

Nyugat 1909 I. 611.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Messel Alfr.

Muvinet 1913. 286

Cornaro velencei követ jelentései

VII. 252

Mespringue de Donne francia hadmérnök

A XVIII. sz. első évtizedeiben

Magyarország déli határvidékén francia rendszerű védművek emelésénél említve

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

452. old.

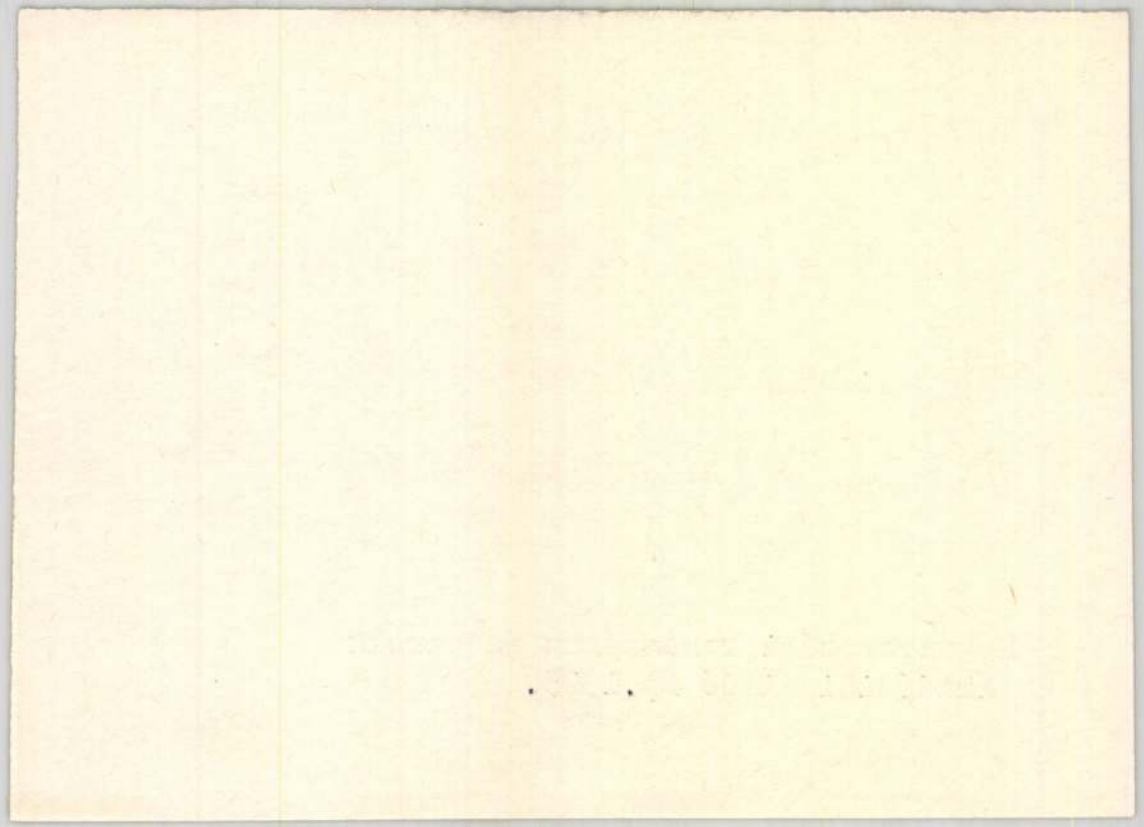

Mess Mihály

kőmives

1721-22.

Vőzakna.

Schuller Zwei

406, 407. l.

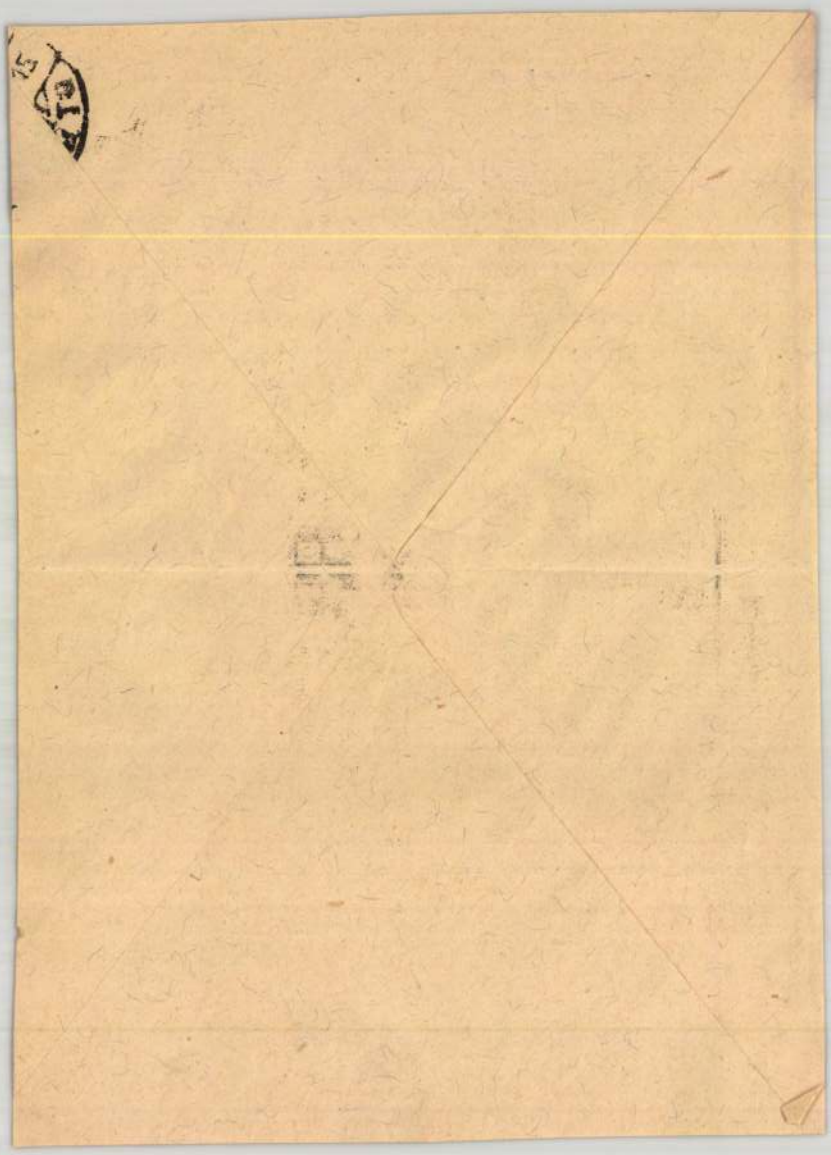

Maestro del Messale
di Bona Sforza
XV. n.
milanoi miniator.

Ornò un Pontificale
del vescovo Giovanni
Viter iunior, ora nella
Biblioteca Vaticana.

Budinis
157. l. 68. tábla

A miniator nevét
nem közli.

Ilyen alakban nem
közölhető
nálam.

69 tábla

6967 szám.

Folyó évi január
tésére hivatkozással tudatom
közlendő javitási munkálatok
utalványozott 4359 korona, s
utalványozott 5242 kor. 20
fillérről valamint az alvány
szerkesztett számadás megviz
tott .

A jaáki anátsági
templomának restaurálására e

MESSE, Franz, pozsonyi kőmüves

F. M., Maurer, + 45 éves korában, 1849 augusztus 27. (1849, 910 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

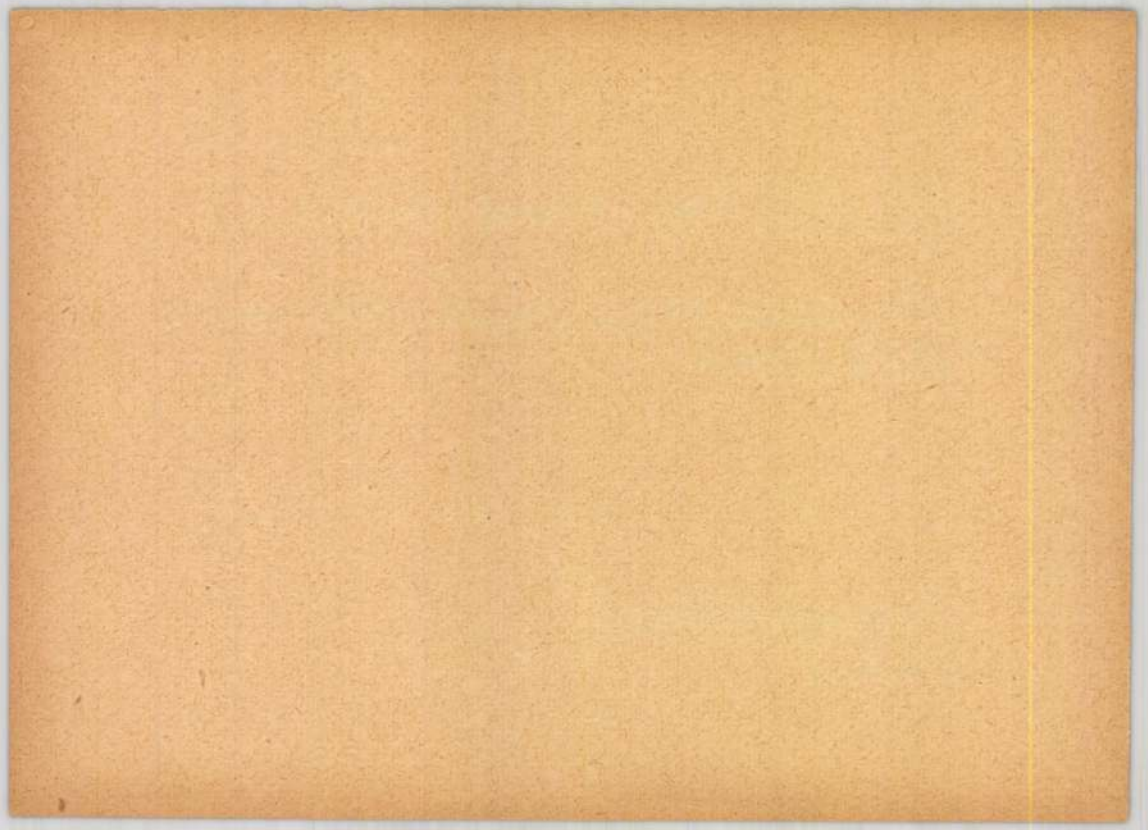

Mesner Crestel

Meissner, Missner
Ohr.

1595.

Wod

Ar Szeben 407. C

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta

Mesner (Meisner, Miesner)
Keresztély

ötvös.

Nagyszeben 1595.

F 66 l

Messendorfer József

budai könyvkötő

1779-ben nyert polgár-

jogot Budán

wód

Némnyomdászok

601

II. Theodosius-tól és 1 drb. Heracleius és Heracleonas nevével, továbbá 24 drb. rézpénz. A magyar lelhelyű *barbár* pénzek között 11 drb. makedon drachma utánzata (Gohl Ödön, gr. Dessewffy Miklós barbár pénzei, melléklet a Num. Közl. 1910. évfolyamához XIV—XV. táblán hasonló típusok), 12 lovastípusú ezüstpénz (Dessewffy XIII. t. hasonló típusok) és 9 drb. római pénz barbár utánzata vagy egykorú hamisítványa.

Elég szép sorozat *Árpád- és vegyeskori* pénz, köztük Szent István Réthy L. Corpus Nummorum Hungariae I. 1. sz. 8 drb., Péter C. N. H. I.

Messer Alessandro

lárd Alessandró

olasz hadi építész alatt

(Szászsebes

XVI. n.)

l.

~~Messer Alessandro~~

~~alatt is~~

449

1908.

oztus 21-én.

al nő, a li egy kissé balrafordult, de szem-
tt és simára lefésült haja
szemöldöke fekete. Fülbevalója
kkő. Magas kabátja prémes. A hát-
l váll közelében: Miess 4.

r 15-iki 146170 ex 907 sz. leirat-
at téli kiállitásán 500 Kán. (153 ex

M.D.K.

Messer Antonelli festő

Olasz származásu magyar festő
a várpalotai róm .kath. templomot falfestménye
19. sz. v.

Szij Rezső: Várpalota Bp. 1960 408. l.

Messendorfer Josef

budai kőnyomdász

1779

l.

Romhányi

85. l.

Messen Márton
ötvös, Brassó
1616-37

838. Kis serleg, ezüst-
p 300.—

Almásy-Tellki X. 1942

204. Lőcsei udvar, vízfestmény, magántulajdon.
205. Késmárki harangtorony, vízfestmény, magántulajdon.
206. Tabáni utcarészlet, vízfestmény, magántulajdon.
207. Tabáni öreg kapu, vízfestmény, magántulajdon.

SCHWARCZ-FORBERGER LUJZA:

208. Tarpataki vízesés, rézkarc .... 30.— P
209. Tátralomnoczi kápolna, rézkarc .... 30.— P
210. Tanulmányfő, rézkarc .... 30.— P

Messen Márton

brassói ötvös

XVII. sz. 1. fele

Talpas pohár, m. 19 cm

gr. Andrássy Géza

tulajd.

Ismd

Kis serleg, m. 13 cm

Donáth Sándor tulajd.

Ismd

Ernyey: Orozzlánkő

Messen Márton

ötvös 1616–37

László

Gyárfás Brassó 322

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Messen Martin

ötvös

1616 mesterré lett.
1637 meghalt.

BRASSO
RE. 2 sz. l.

v. Mesten Messen?

Messen Márton

ötvös

belép. 1616. dec. 7.

irod + 1637. febr. 5.

Gy. Brassó Erd. Muz.

385.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

.

Endrényi Imre, Szeged.

Messen Merten

ötvös 1616.

Lerá

Gyárfai Brassó 102

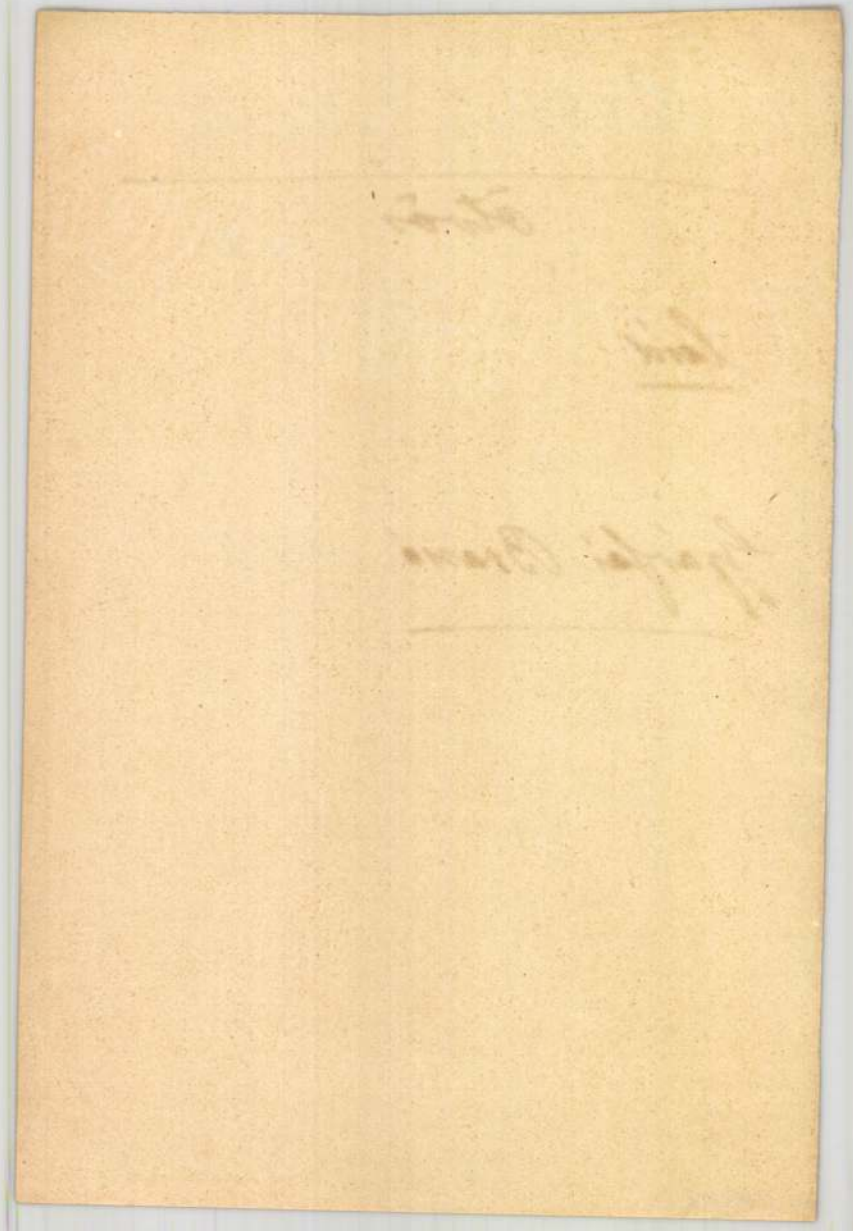

Messen Márton

ötvös Brassó

Kőmagyötvy. 33. l.

Messen Márton

ötvös

Kőmagyarfalvy. 191 r.

Egyenleg	X	Követel	Tartozik

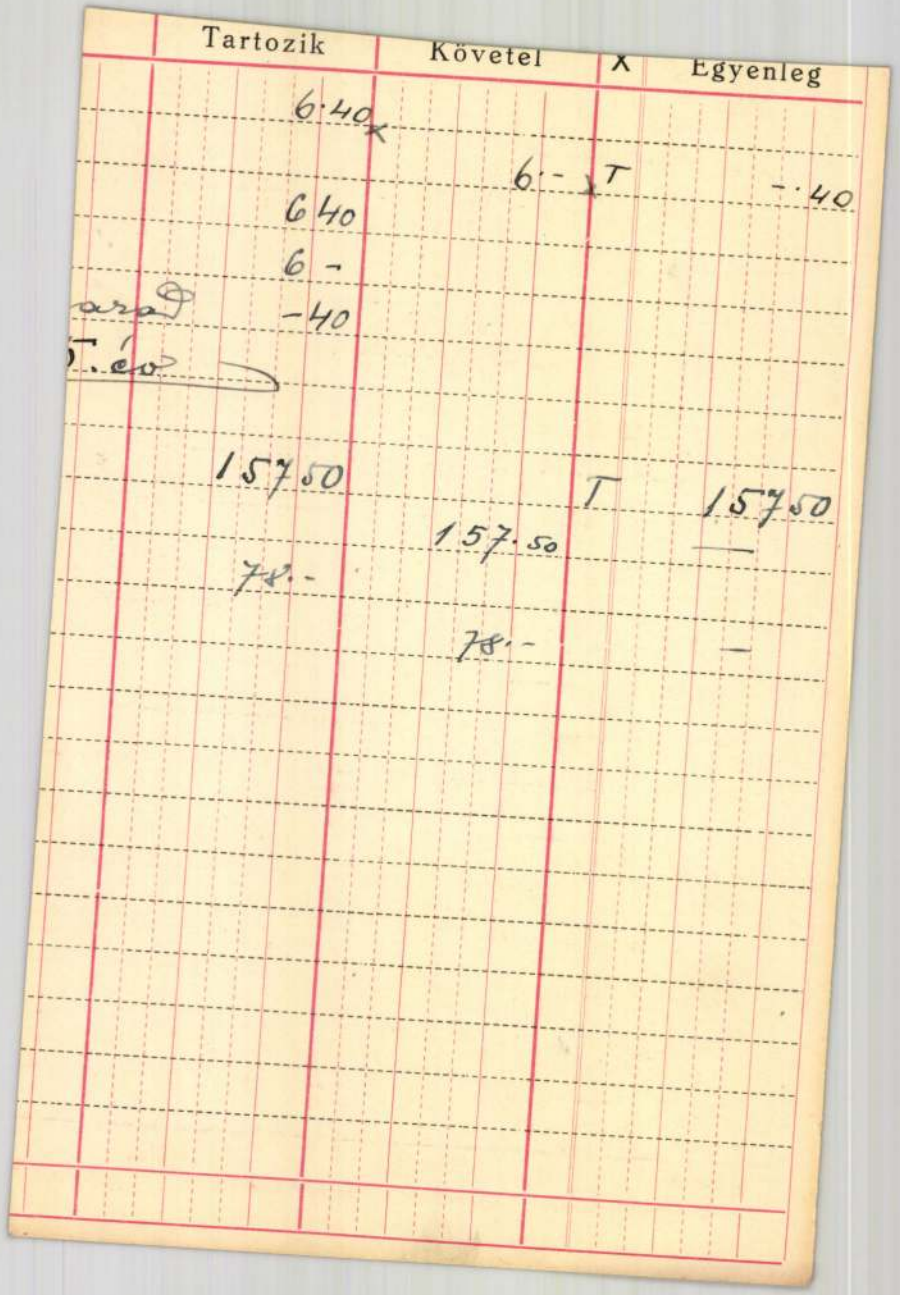

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	6·40			
		6·-	T	-·40
	6 40			
	6 -			
	-40			
	157 50		T	157 50
		157·50		—
	78·-			
		78·-		—

MESSEL, Christoph, ötvös Pozsonyban

CH. M. bürgerl. Goldarbeiter. 8 éves lánya meghalt. (1766, 4. vzám. 4 l)

CH. M. Goldarbeiter † 42 éves korában, Pozsony, 1770 máj. 23 (1770, 42. vzám, 4 l)

(Mihalik J. ismeri, Muz és Kt. Ért. 1911, 131 l Messel)

Preßburger Zeitung

(Genthon)

MDK

Messelthaler, rézmetsző, 1678

Budavisszafoglalása 1936.

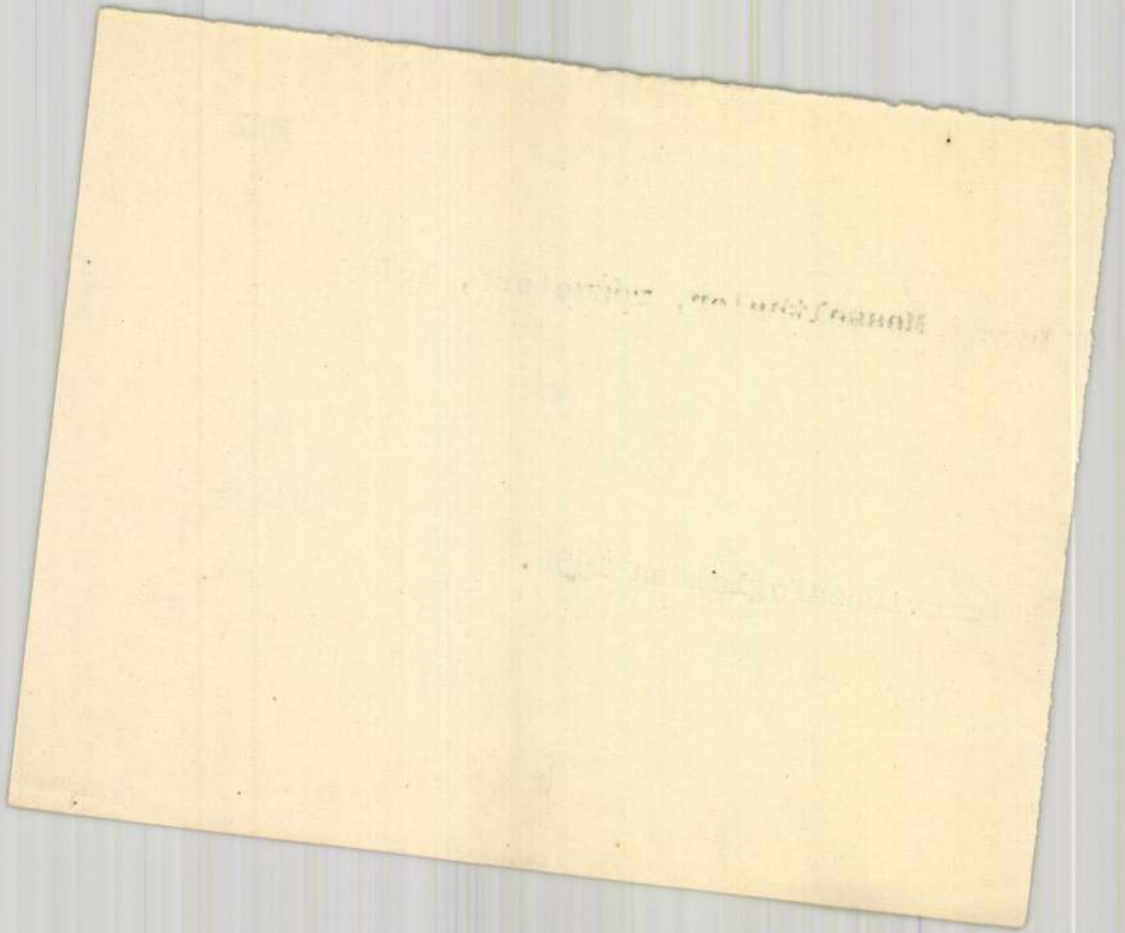

Meserschmidt Ádám

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 335

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Messerschmidt Adam

Mayer München
1928. 335

Kassai Keresztény szociális egyesület
népkit. VI. 724.

Messer Alessandro

hadi építész

Szászsebes

erőd

3

XVI. 24

Magg Boll

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Messer Alessandro

hadi építész

Kőszsebes XVI. sz.

zrod

z

Gyalókay Bolletino

347. l.

Lásd

Alessandro

alatt is.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Messer Francesco

hadiépitész

Szászsebes XVI.

7.

lásd Francesco

alatt is.

Magg Boll

Nobl Árpád
vegyeskereskedése
Regöly

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Messer Francesco

hadi épitész

Szászsebes XVI.

ír.

ivód

Gyalókay Bolletino

347. b.

Lárd Francesco

alatt is.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Messerschmidt, Franz Xaver, szobrász

L. Donát János

Jávor A.: A felvilágosodás művészete 1007-1010

Élet és Tudomány, Bp. 1980. aug. 8. XXXV/32.

MESSERSCHMIDT, Johann, pozsonyi vzobrász művész

J. M. Bildhauer, a Spitalgasseban, saját házában lakik, 14 hónapos lánya meghalt. (1770, 49. vzám, 4 l)

—

J. Messerschmied, bürgerl. Bildhauer, 15 hetes fia meghalt. (1772, 28. vzám, 4 l)

—

J. M. Bildhauermeister, 9 hónapos lánya meghalt. (1775, 81. vzám, 8 l)

—

J. Messerschmiedt, bürgerl. Bildhauer, † 53 éves korában, Pozsony, 1794 szept. 25. (1794, 1039 l)

—

(Ozggházs I. 241 l)

./.

Preßburger Zeitung
(Genthan)

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver, pozsonyi szobrászművész

F. X. Messerschmied, Bildhauer, nemzetünk büszkesége 51 éves korában meghalt. Rómában tanult. 29 soros nekrolog. (1783, 68. szám, 1–2 l)

(Nyugházy I. 240–241 l)

Preßburger Zeitung

(Gesthon)

Messerschmidt Franz X

Nobrass

Münzeikiällitva

1865 sparkiäll.

Pozsony

30 l.

a német kata-

logusban, mely

könyvtár ambas

van

M.D.K.

F. X. Messerschmidt, rajza

Kovacsics Imre portréjának reprodukciója. Eredeti a Szépművészeti Múzeumban.

G.Aggházy Mária: Marschal Antal és Kutschera János, két ismeretlen szobrász. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux Arts. Bp. 1959. No.15. 56.old.

M.D.K.

F. X. Messerschmidt, szobrász

szerző szerint korának egyik vezető, élenjáró egénisége, Porsonyban működő művész, akinek 1782-es évszámot viselő Kovacsich György portréját, feltűnő hasonlatosságánál fogva, Marschal Antal önarcmásával veti egybe, feltételezvén, hogy Marschal ezt a készülő művet már egy évvel előbb is láthatta.

G.Aggházy Mária: Marschal Antal és Kutschera János két ismeretlen szobrász. Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux Arts. Bp.1959. No.15. 95.old.

M.D.K.

Messerschmidt, Franz Xaver, szobrász

hevésbé jelentős fivérével Johann Adammal együtt, eltérően a csak alkalmilag nálunk dolgozó mesterektől, élete utolsó éveiben végleg Pozsonyban töltötte. Kiváló karakter-fejeket és számos portré-szobrot készített.

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

16. old.
185-186. á.

MDK

Messerschmidt, Franz Xaver, szobrász

pozsonyi mester hatása a helyi szobrászatban messze fölgön ismert.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 466.l.

I.

A képviselő a megbízónak

Győkényes

Értesültem
Győr és környéke
ez alapon bátorko
szolgálatainat
vethező tényekkel
mában 15 év óta
van.

Messerschmidt János

pozsonyi nebrázt

a pápai pléb. templom
hombrechtain levő
nyoborcsopot és két
görög úrna fentitől.

Horváth Pápa

58. l

ORSZ. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT BUDAPESTEN

A műtárgyak eladási árai minden teremben ki vannak függesztve.

A vásárlásokat kizárólag Páur Géza ügyvivő közvetíti; más úton létrejött egyezségek tekintetbe nem vétetnek. A műtárgyak vételárai a vásárlási nyilatkozat aláírásától számítva 8 nap alatt fizetendők be a társulat pénztárába; a művészek beleegyezésével azonban a fizetési határnap a kiállítás bezárásának napjáig is meghosszabbítható.

Ajánlatok csakis írásban fogadtatnak el és az ajánlattevőre nézve föltétlen kötelezettséggel bírnak a felajánlott összeg erejéig mindaddig, a míg azokra a művészek válasza meg nem érkezik. Egyenlő ajánlatok esetén a társulati tagokat föltétlen előny illeti meg.

Az olyan megvásárolt művek átadási napja, melyeknek sokszorosítási joga a kiállítás tartama alatt másoknak eladatott, a kiállítás bezárásától számítva, 6 héttel meghosszabbítható.

Egyebekben a vásárlási szabályzatok irányadók.

Messerschmidt János

pozsonyi szobrász
faragta 1770 körül az esztergomi
várbeli Mária Terézia-
templom szószékét, ta-
bernaculumát, valamint
az oltárképek keretéit.
A templomot ~~ma már~~
~~nem létezik~~ a XIX szá-
zadban lebontották.

Pálinkás László:

Esztergom XVIII szá-
zadi művészeti emlékei
Bpest, 1937. 53. l.

602. **Sótartó,**

préselt ezüst, négyszögletes gerezdes talppal és tálkával. Bécs, XIX. század közepe. 40 gr. — SALZFASS, Silber, gepresst. Fuss und Schale von viereckiger Form und gerifft. Wien, Mitte XIX. Jahrhundert.

603. **Sótartó,**

préselt ezüst, hullámos szélű talppal és tálkával. XIX. század második fele. 25 gr. — SALZFASS, Silber, gepresst. Fuss und Schale mit welligem Rande. Zweite Hälfte XIX. Jahrhundert.

604. **Sótartó,**

préselt ezüst, négyszögletes gerezdes talppal és tálkával. XIX. század közepe. 25 gr. — SALZFASS, Silber, gepresst. Fuss und Schale von viereckiger Form und gerifft. Mitte XIX. Jahrhundert.

605. **Kosár,**

ezüst, filigrán, két füllel. XIX. század eleje. 306 gr. — KORB, Silberfiligran, mit zweiseitlichem Henkeln. Anfang XIX. Jahrhundert.

606. **Kis tálca,**

ezüst, ovális. Magyar, XIX. század eleje. 69 gr. — Kleine TASSE, Silber, von ovaler Form. Ungarisch, Anfang XIX. Jahrhundert.

607. **Tányér,**

ezüst, peremén kartusokban négy fej közepén gyümölcsköteg. XIX. század. 145 gr. Tibet. — TELLER, Silber. Am Rand in vier Cartuschen Köpfe. XIX. Jahrhundert.

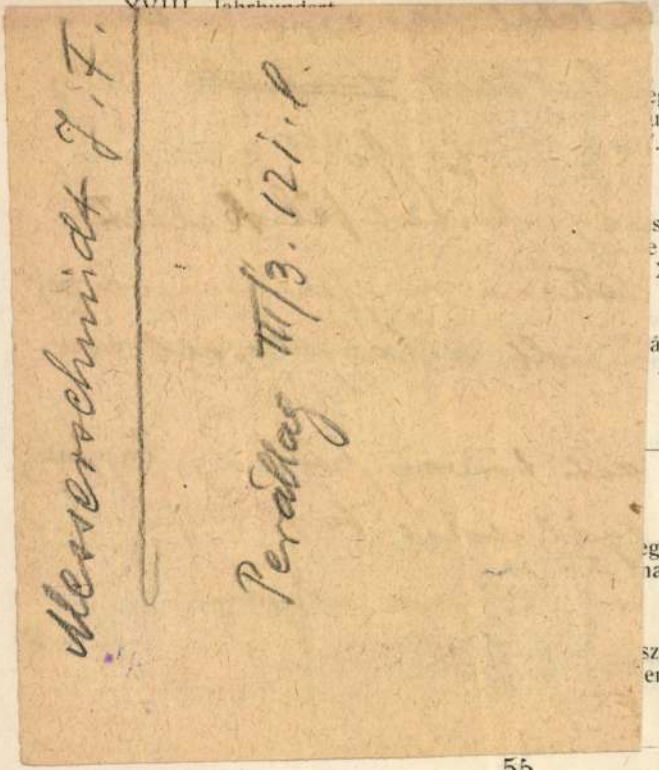

...egy: Gretschl Budán. 1847. 145
...uf der Tasse Pester Beschau-
...

...s, XIX. század második fele.
...e Arme in Form von Korbtra-
... XIX. Jahrhundert

...ázad közepe. 25 gr. — EIER-
... Mitte XIX. Jahrhundert

... — ZUCKERSTREUER, Silber,

...eggyel. 195 gr. — LEUCHTER,
...narke.

...számmal és K. L. mesteriegy,
...enkel. Pester Beschauzeichen mit

Messerschmidt János M.D.K.

nobrán

~~P~~ Pozsonyi.

Pápa, r. k. templom, tornyán ut. István vértanu és 2 angyal nobra.

Genth. hüeml. 1959 I. 242

Messerschmid János

Hobrán

Auf den Chorstühlen waren Büsten ~~[illegible]~~ verschiedener Heiligen aus Eichenholz über Lebensgrösse aufgestellt. Fenti nüvei.

wód

Ellenbogen (Könyöki) J.

14. l.

Messerschmied János

szobrász XVIII sz

Xav. Ferenc öccse

kőszítette a pozsonyi

prímási palota 6 alle-

gorikus szoboralakjai

Kemény Lajos

Az esseki prímások

alkotásai Pozsonyban.

Pozsony. 1941. 30. l

Győr, székesegyh

242

Messerschmidt János

Adám

porsonyi szobrász

M. Ferenc szobrász

testvéröccse

készítette a porsonyi primási palota ormát díszítő szobrokat ~~a 1770 ...~~ 1780 körül.

Kemény Lajos

Hefele Menyhért – 1716 – 1794. Porsony 1915. 23. I.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrnőnek

.....

Budapest

.....

Messerschmidt Joh. Ev.
Hobrász

Vród

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Nagy Pozsonyplatz.
29. l.

Franklin-Társulat nyomdája

Messerschmidt János

Kovács

Buda XVIII.

l.

Tanulmányok Bp.

multjából. X.

174. l.

Messerschmidt, Johann

pozsonyi wobrán

d.

Kapossy Jegyzetek

269. l.

Messerschmidt Johann Adam

zobrazit

+ 1794. sept. 25

l. Torun

Forum

nemet rev

1937. 19. l.

M.D.K.

Messerschmid János, szobrász M.D.K.

a különcködéséről híres és főleg Bécsben elő Ferencner öccse, hevésbé teredséges, állandóan Pozsonyban élt, és ott halt meg 1794. szept. 25-én, 53 éves korában.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf.
1. sz. 26. old.

Messerschmidt János Ádám

szobrász

† ~~január~~ 1794 szept. 24

Pozsonyban,

ahol működött.

A bécsi akadémián

tanult.

Thieme-Becker

XXIV. 433

Toman 446 l.

Messerschmidt János

pozsonyi zobraz

l.

Szm. Egerman

269. l.

-1- M.D.K.

MESSERSCHMIDT, Johann Adam, szobrász

F. X. Messerschmidt fivére

1770-ben Pozsonyban saját kózában meghalt 14 hónapos lánya, 1772-ben öthetes ~~lánya~~ fia;

1776-ban lett a város polgára

Meghalt 1794-ben

1770. Krisztus ostorozása, facsoport

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

241. l.

-2- M.D.K.

MESSERSCHMIDT, Johann Adam szobrász

Gyertyatartó bányász szobrocskája sírbatétel fadombormű

1771-1772. Esztergom, Mária Terézia-kori várbeli templom, szószék, tabernákulum, képkeretek

1778. Buda, egyetem építkezéscinél

583,50 forintot kap

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

241. l.

 M.D.K.

MESSERSCHMIDT, Johann Adam szobrász

1778-1782. Pápa, plébániatemplom, oltár~~templom~~ modellért 20,-36,-40,- forintokat kap, majd a homlokzatra Szt. István vértanút és a két angyalt faragja

1780 körül. Pozsony, prímási palota, attikára főerények

Ugghány: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

241. l.

K.D.K.

HESSERSCHMIDT, Johann Adam szobrász

1782. Szamacs, Rozália-kápolna, két oltár

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. tol. 153. 221. 241. II. 82. 207. 224.

1131. Urbinói mester.
A XV. századból.

Madonna a gyermekkel.

Mária
~~[illegible]~~, ki Jézust bal k
lévő könyvet lapozgatja, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. Jézus pedig áll, derek
töse sötétzöd. Fejöket dicsfény övez
párkány alján, a körte irányában:

dülten

Fa
~~[illegible]~~, méretei 6
Vétetett 1894: IV. 12-én Ma
Elszámoltatott 1894: XII.
Az elszámolásra nézve l. a
1894: VIII. 18-án. Szalay
járultak.

904: IV. 26.

Messerschmidt

M., 2. *Johann*, szobrász, M. 1. testvére. Pozsonyban élt s inkább dekoratív szobrász volt. 1776—79. M. készítette a pápai plébániatemplom belső szobrászmunkáit. Tőle való továbbá e templom homlokzatának középső szakaszát díszítő Szt. István vértanut ábrázoló szobor, a tőle jobbra és balra ülő két angyal és a homlokzat vázái.

E. G. II 111 l

MESSERSCHMIDT, JOHANN

LUXOVÁ, VIERA – MALÍKOVÁ, MÁRIA:
K ŽIVOTU A TVORBE JÁNA MESSERSCHMIDTA

ARS 3, 1969, 1. sv. 52–61

NÉMET NYELVŰ
KIVONAT A 62. OLDALON

tatása végett a középszervek
küldjék meg a Szervezési és K

a/ Az alapszervezeti választá
előkészitéséről
Határidő: 1985. augusztus

b/ A bizalmi választások tapa
választások statisztikai ö
Határidő: 1985. október 10.

c/ Az alapszervezeti vezető t
talatairól és a statisztik
Határidő: 1985. november 1.

d/ A középszervek választásán

MESSERSCHMIDT, Johann Adam

KERNY Terézia: Huszárkaland Potsdamban : Esterházy Imre (1772-1792) rédei síremléke. = MNG Évkönyve 1991 (1991) 245 - 247.p. ill.G

Réde (Komárom m.) Rk. templom, sirelék

készitője Johann Adam Messersschmidt

D.-ről l. Beke L.: M.-M.

d./ A könyvek, kiadványok ad
és az évszámot közöljük.
vonatkozó adatok zárójel
M.L. /Bp. 1963/" /Budape
kiadványok megjelenési h
veszprémi szobrász életr

4. rövidítésjegyzék:

A gyakrabban előforduló kiad
a Magyar művészet 189o-1918
vészet Magyarországon 178o-1
198o és 1981/ katalógusainak

MESSERSCHMIDT, Johann szobrász

kiegészítő adatok

Ar. 1996/1-3. 237.

szögén lapos,
- észak-déli -
ezek lapos
igás oszlopok
ség Hajnikra

nitív . Ezen:

s 4 S alakú
ugvó öntött s
os és Jézus
nély. Felirata:
aram: dei 23
us czímer.

Messerschmidt Ferenc Xav.

szobrász

szül. Wiesensteigban Ulm
mellett Bajorországban
(tehát nem Pozsonyban)
1732 aug. 20. † Pozsony
1783. aug 19.

Pozsonyi vonatkozásai leírva.
1777-től élt Pozsonyban.
1780-tól u. ott bázulajdonos

Ortvay Tivadar dr

Pozsony várs utcai és
terei. Pozsony, 1905.
365-367.

Pozsonyban utcát nevezték
el róla.

Testvére: Messerschmidt Ev. János
szintén szobrász volt és Pozsonyban élt.

Messerschmidt F. X

1732 - 1783.

Lásd

Szépm. Muz.
Szobrászati gyűjt.
kat. 1921

179, 181, 185,
186, 187, 188,
189, 190, 191, 192-sz

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Messerschmidt Franz Xav

szobrász (1736–1783)

művének tartja a győri
székesegyház kanonoki
stallumai fölött álló négy
hatalmas angyalszobrot.
Hekler: Ungarische Kunst-
geschichte 114. l. – Czeket
Moll Balthasarnak tu-
lajdonítja, ami nem egyezik
Somogyi véleményével –
Somogyi Antal: Ki a
mestere a győri székesegyház
nagy angyalszobrainak?
Győri Szemle 1941. 91, 92. l

Messerschmidt Ferenc

~~Nobrán~~

l -

Magy Nemz. Renesansz
Tais. II. aukciója
Bp. 1921 508
508/A.
Keppel

Messerschmidt Ferenc

Nobrait

1732 - 1783

irod

Kat Lex

III. 307 l.

NTEK ember 10.) képek 39 fajánsz) porcellán	SZOMBAT december 11. 511—590 képek 1170—1250 ezüst 1140—1169 üveg 941—954 porcellán
EDD ember 14. 74—434 ari könyvtára	SZERDA december 15. 661—735 képek 1741—1805 könyvek 1360—1425 fém
NTEK ember 17.) képek 99 különféle 99 textil	SZOMBAT december 18. 1600—1740 butor

da és könyvkiadó r.-t., Budapest.

Messerschmidt Ferenc

nobrázt

l.

Benyov Bratisl.

81. l

83. l.

148. l.

Messerschmidt Ferenc

notárius

l.

Schoen Ödön

16. l.

XIVe Congrès international d'histoire de l'art 1936

Exposition

Bâle, Musée des Arts décoratifs

Messerschmidt Ferenc

szobrász

szód

Petrovics jegyz.

7-l-

Szigethi Georg. Gyula: Dissert. theol.
De regeneratione. Frankfurt, 1709

VIII. 117.

Messerschmidt Ferenc

Perálltörtképes

596.1

SZENTES LAJOS
KIVITELEZŐ MÉRNÖK
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, XI.,
BÁRTFAI-UTCA 11. SZ.
TELEFON: 258-264

T.

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.
IX. Hőgyes Endre u. 10.

Messerschmidt Ferenc

Perállított képes

262, 483. l.

Messerschmidt

Franz Xaver

wod

Fleisch Kammer

39, 111, 120, 131,

133 l.

1.

1 Tartozik

1. Készpénzkészlet
4. Váltónak
25 Ma lejáró váltó értéke befo

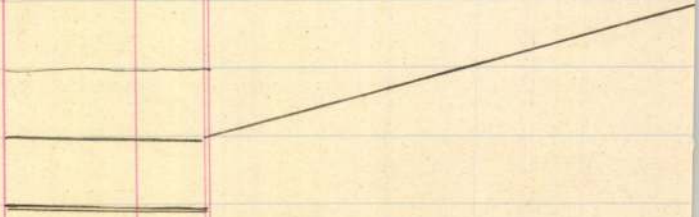

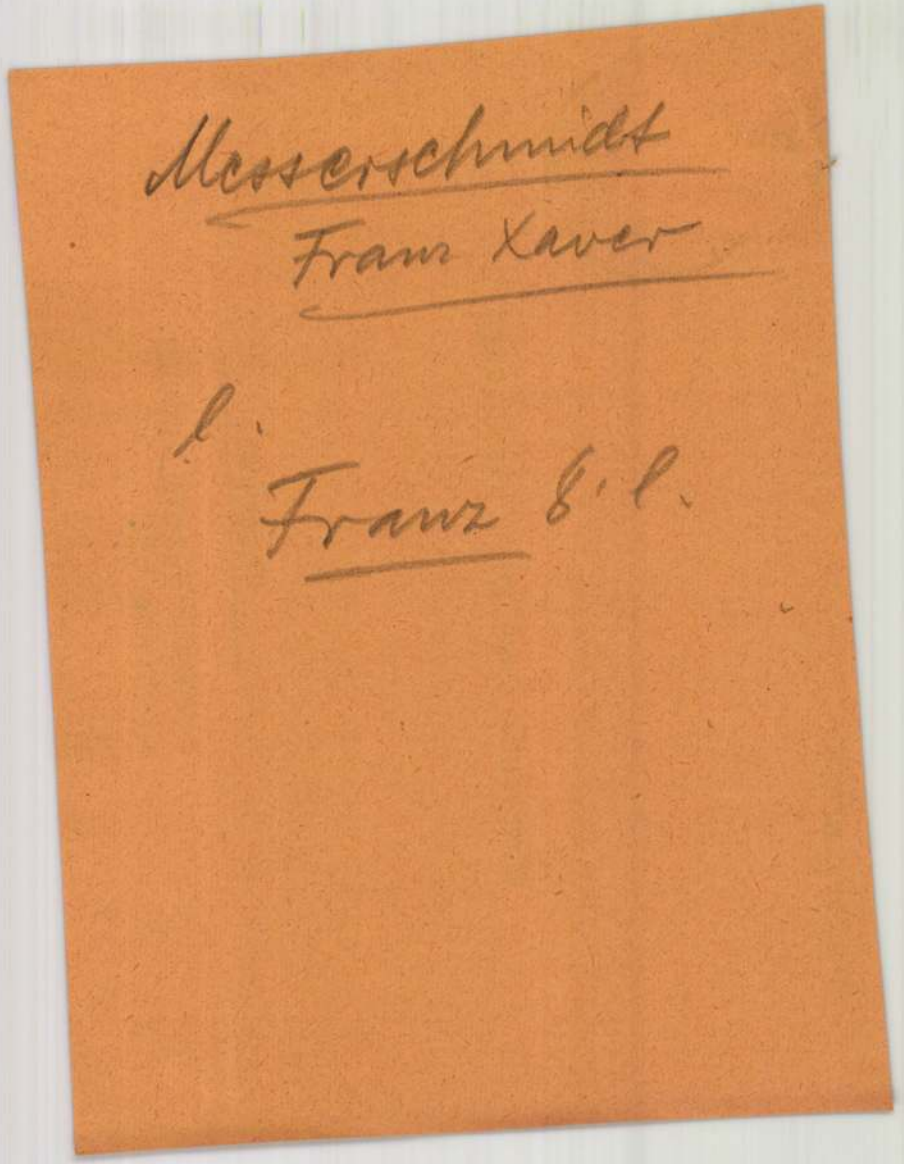
Messerschmidt
Franz Xaver
l.
Franz 8. l.

Nagytekintetü

Müemlékek Országos Bizottsága

Budapest.

Szépmüvészeti Muzeum.
Aréna ut.

Messerschmidt Ferenc

753. ÓLOM MELLSZOBOR. Kerek jón tagozásu talapzaton emelkedik egy kopasz férfi feje, ásitó szájjal és a vele járó groteszk arcjátékkal. Messerschmidt hasonló jellegü tanulmányfej-sorozatából való. (Hasonló darabok a pozsonyi és budapesti iparmüvészeti muzeum gyüjteményében láthatók.) M. 45 cm. Magyar, XVIII. sz.

Ernst Muzeum aukcioi

II.

alaku, alja ovális, négy karélyos peremének diszitése az előbbiéhez hasonló, domboru virágok nélkül.

c) LEVESES TÁNYÉR 12 db, széle hullámos, pereme kosár fonásos.

d) LAPOS TÁNYÉR 36 db, hasonló az előbbihez.

e) KIS TÁNYÉR 12 db, hasonló az előbbihez.

f) TÁNYÉRKA, 12 db, áttört fonadékos peremmel, közben 3 kartus. Diszitése hasonló az előbbiekhez,

g) HALASTÁL, hosszukás ovális, hullámos széllel.

h) PECSENYÉS-TÁL 3 db ovális, hasonló az előbbihez.

i) SALÁTÁS-TÁL 3 db háromszögü hullámos széllel.

j) TÉSZTÁS-TÁL 3 db kerek, hullámos szélü.

k) FŐZELÉKES-TÁL 3 db kerek.

l) KÁVÉSCSÉSZE ALJJAL 12 db alul legömbölyitett, pereme hullámos, füle kétszer hajlott.

Messerschmidt Ferenc

cród

Nagy Barna: Pozsony plasztikája a Donner és Messerschmidt kőzötti időszakban c. könyvének ismertetése Forum (magyar rész) 1936. 35. f.

a biztosított fél aláírása.

ÜZLETI VÁLASZLEVELEZŐLAP

Ez a küldemény belföldre közönségesként bérmentesítés nélkül is feladható. Az esedékes díjakat kézbesítéskor a címzet fize i.

T.

Triesti Általános Biztosító Társulat
(Assicurazioni Generali)
főügynökségének

BUDAPESTVIDÉKI FŐÜGYNÖKSÉG

BUDAPEST, 4
Postafiók 170

90,44 Ladányi nyomda

Messerschmidt Ferenc

l.

Forum. neuet rez
1937. 145. l.

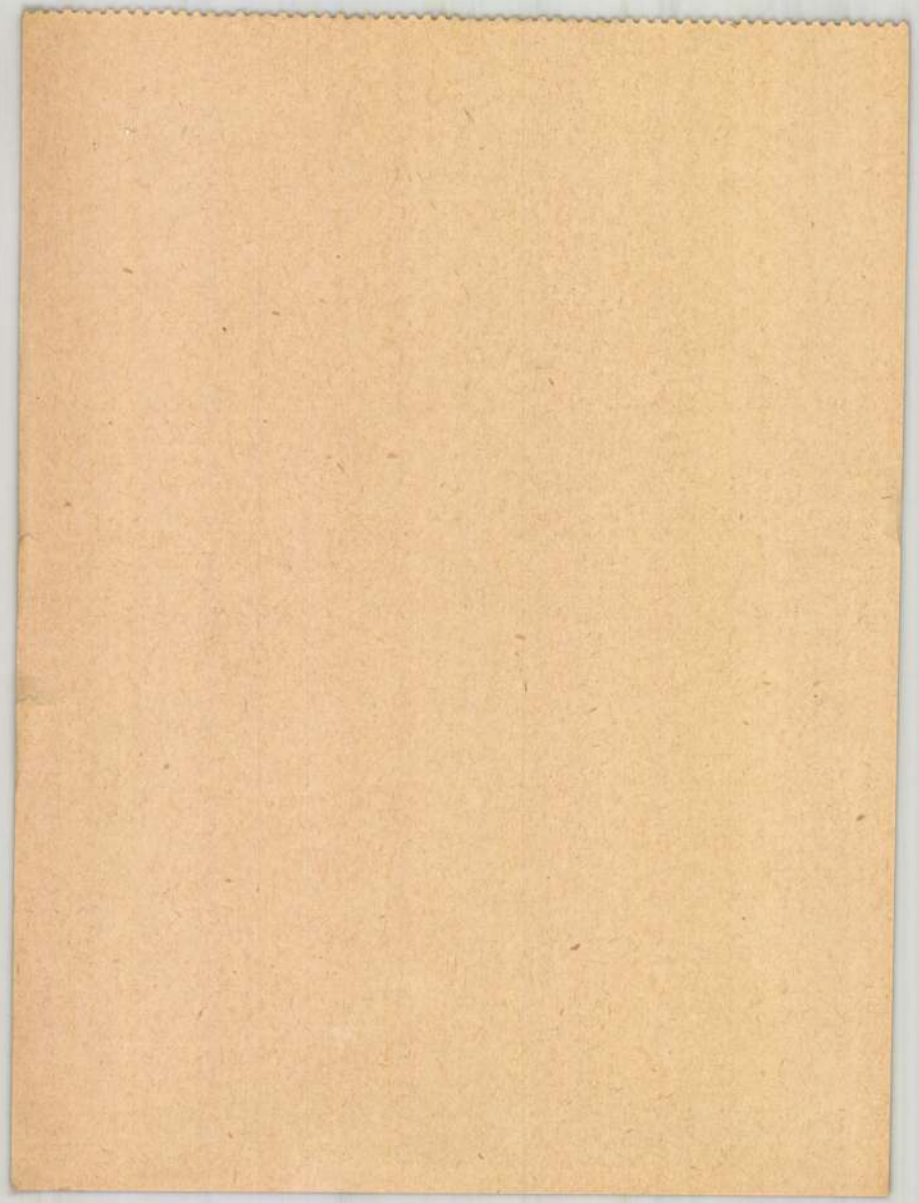

Messerschmidt F. A

Kris, Ernst: Die Charakterköpfe des Franz Xaver Messerschmidt. Jahrbuch der kunsthistorischen Sammlungen in Wien. N. Götet, Bécs, 1932, 169–228 l. (95 Meppel)

Messerschmidt Franz
Xaver
Nobräu

l.

Hekler M.M. Tört
175. l.

~~Dacia VI. 206~~

Messerschmied K. F.

Zobán

† Pozsonyban 1783.
augusztusában
57 éves korában

Rakovszky István

Adatok Pozsony
történetéhez
Pozsony és Környéke

Pozsony, 1865. 27. I.

ezennel bíróilag lefoglalom és értesitem a fok

miszerint a fent nevezett végrehajtást szenvedő

.....kr. tőke, ennek 189 .. évi ..... hó ....

50 krban megállapitott valamint a még bíróilag me

zett jogainak épségben tartása mellett — további biró

illetőleg a mennyiben a követelés a birói intézkedés

LX. t. cz. 82. §-a értelmében. birói letétbe helyezni

Kelt BUDAPESTEN, 1899 évi febru

Quittner jó

Messerschmied F.

nobán

cód
2

Könyöki József =

Pozsonyvárosi régiségtár
rövid ismertetése.

Pozsony, 1877 = 10.1

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
1041/1909.
ctc. XI/25.

I d e i g l e n e

3000.-kor.,szóval:háromezer koro
vári székesegyház helyreállitá
kezeihez kiutalt XXIII. részle
a mai napon hiány nélkül felve

Budapest,1909.november 24.

Messerschmidt Fr. X.

l.

Wag Dej

1 67, 195, 197 l.

1477. H. Aldegrever:

Sz. Paderbornban 1502-

Lóth és leányai. (Mors I

L ül

Az előtérben, egy merede
Ölében egyik leányával, ki bal l
~~hozzá simulá stylát~~ átkarolja, m
a másik leány all kezeiben serleggel
hosszú bajuszt és szakállt, zöld
visel oroszlánfejjel és rojtszeg
vágott ruha puffasztott ujjakka
ma városa ég, a mely előtt Lóth v
van. Alól jobbra a mester jelzés
vassuk.

Fa, méretei 33.6: 26.6 c
Vétetett Goudsticker Jak
I. 30-án 700 frton (30/97.)
A vételt az 1897: III. 3
1897: VI. 24-diki 24076 sz. lei
A vételár ~~kifizetése~~ els
E képet azonban az 1897:
1897: X. 19-én 61813 sz. leiratt
ték (368/97.), sőt az 1897: XII.
minister 1898: I. 20-án 540 sz.

904: V. 10

Messerschmidt X, Ferenc

nobrázt

l.

Kem Pozs

75. l.

92. l.

HELYSÉG

SZEPESSZOMBAT

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Szárny

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

R. kat. templom.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Szt. Antal oltár.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

öt képben. Sz

Középen fülkében a Szen

FÉNYKÉP, RAJZ

Messerschmidt Ferenc

zobrázt életére vonatkozó eredeti levelek és feljegyzések a pozsonyi városi levéltárban vannak.

Ortvay Tivadárd

Pozsony város utcái és terei. Pozsony 1905

117 l.

Szentivanyi miklós.

Budapest, 1932. október, 11-én

Budapest, 1932 okt. 11-én.

I. Dolgozat.

Tétel: Pozitiv számok szorzása és hatványozása.
Pozitiv és negativ számok összeadása és kivonása.

1) $(a^2+b^2)c^2+(b^2+c^2)a^2+(c^2+a^2)b^2=$ Próba: $a=2, b=3, c=1.$

2) $(10a+b)(10c+d)=$

3) Végezzük el a következő összevonást:

$$\{4x^3-[3x^2-(2x-3)]\}-\{3x^3-[2x^2-(x-4)]\}=$$ Próba $x=1.$

Ha $A=2x-(3y-4z)$, $B=2y-(3z-4x)$, $C=2z-$

Messerschmidt
Ferenc
Nohrán
vod
Ortvay Tivadar dr
Pozsony város utcái
és terei. Pozsony
1905. 91. l.

Meyerschmidt F. X.

Ilg, Albert: F. X. Meyerschmidts Leben und Werke mit urkundlichen Beiträgen von Johann Batka.

° K L, Leipzig, 1885

Messerschmidt Ferenc

l.

Körlezikiatt

768-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 185418

Messerschmidt Ferenc

volván

úrnak
úrnőnek

Budapest

NYOMTATVÁNY

Nagy Barna:

Pozsony plasztikája a Donner és Messerschmidt közötti időszakban.

Komárno-Komárom 1936.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

KORVIN MATYÁS EGYESÜLET ONLAP SOCIETÁS MATTIA CORVINI 19 20

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Messerschmidt

Franz Xaver

l.

Heklerung

112. l.

ker. kir. járásbirósági végrehajtó

rdetmény.

el közhirré teszi, hogy a **budapesti I—III. kerületi** VI

VII 618/3 számu végzésével

ndor ügyvéd által képviselt

la örökösei elég végrehajtató

Gyula végrehajtást szenvedett

ndelt kielégitési / biztositási végrehajtás folytán alperes től lefoglalt

ti I—III. kerületi kir. járásbiróság fenti számu

vényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán

utcza 62 sz. házban

Messerschmidt Franc X

l. Kádecrky II. 348. l.

Messerschmidt Franz Xaver

l.

Forum
neue rein
1937. 18. l.
19. l.

Messerschmidt X. I.

Środ

Pulmazarch.

II. 276. l.

Törökszentmiklós

BUDAPEST
42 VI 11-8
Ta 82 Ta

Messerschmidt Franz

1.

Perelet

II. 1

Zámek

21

Messerschmidt

Franz Xaver

wód

Weyde, Gisela:

Ein unbekanntes Werk des Franz Xaver Messerschmidt. Mit 5 Abbildungen. Belvedere, 1926.

No 47/48.

Krisztus a Lenten a pozsony-
primási s deáth kapitulájában

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Messerschmidt X. Ferenc

nobrán

II. József archeja

l. domborúan fehér

márvanyból

Vayer Lajos ifj

Magyar uralkodók

Bp. 1942. 19. l

34. tábla

Radisics Jenő F. 198.

Messerschmidt Xavér Ferenc

~~n~~ obrain

1736 – 1783.

ivod

Toman 446 l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

Meghívó

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-u. 13) 1937. évi november hó 10-én este 6 órakor

Augustus császár születésének kétezeréves fordulója alkalmából

tartandó

ÜNNEPÉLYES EMLÉKÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az augustusi béke szimbolikája a primaportai Augustus-szobor páncélján. Dr. ALFÖLDI ANDRÁS előadása.

Gerevich Tibor
elnök.

Az ülés előtt fél hatkor választmányi ülés a decemberi közgyűlés előkészítése tárgyában.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Messerschmidt Ferenc

vod

Nagy Barna: Pozsony plasztikája a Donner és Messerschmidt közötti időszakban.

Komárom, 1936.

kepékkel.

Lásd

=

En critiquant sévèr
a affirmé à Genève la pleine
de sanctions soutenus par l'A

M.Van Zeeland a don
Belgique irait "jusqu'au bout
part entière des responsabil
représentant officiel du gouv
te Louis de Brouckère, donnai
gane de Léon Blum, une interv
solini. Le Ministre d'Etat Va
Zeeland, insultait le Chef du
ciation genevoise, dans un ar
Ces messieurs s'imaginent-ils,
à "marcher" pour l'Ethiopie et
seule fin de sauvegarder les i
pas remué le bout du doigt qua
té de Versailles, a développé

Messerschmidt Frau

Hobrait

Wod

Csánky Dénes

A Szépmüvészeti Múzeum
újonnan rendezett
gyűjteményei

MAGYAR MUVESZET

1936. 250. l

-60

S

F

Messerschmidt X. Ferenc

Irod

Elek Artur. A fővárs Zichy-muzeuma. Magyar Művészet 1925. 194. l.

Messerschmidt Ferenc

MAGYAR MUVESZET
1925. 194, 496, 566

Cervantes.

részt, azután
adószámvevői
karatú rágalom
sőt rövid időre
badulása után
élt s a leg-
g. Főműve, a
, teljes címén
Mancha, nem
nagyobb büsz-
– a lovagi esz-
on Quijotének
mekül megtes-
fogalommá lett
al a világiro-
tozik. Második
got. Don Qui-
több mint 900
művelt nyelvére
ry Vilmos for-
gyanó dolgozta
Egyéb munkái
en pl. Novelas
ményében Rin-
sz-picaro pom-
(közjátékok)
játékai között
ató színház.
n (Giuliano)
csehek meg-
adat hirdetett
ló magyar ki-
megszegésére ;

ustus korában
szigetét Ró-
ttal kötötte

a szállóigét, ha egy dolog feltétlen szükségességét hangoztatják.

Cethegus, l. *Cornelius Cethegusok.*

Cettinje. Montenegro egykori fővárosa, Cattaróval a Lovcsenen keresztül nagyszabású műúttal összekötve. 6000 l

Cetvelő v. *cetfaggyú* (Spermaceti). Zsíros anyag, mely a cet koponyája és gerince fölött és mellett a kötőszövet üregeiben halmozódik fel. Az élő állatban folyékony, halála után kristályosan megszilárdul. Egy-egy állat 5000 kgr-ot is ad. Gyertyát, kenőcsöt készítenek belőle s felhasználják illatszerkészítéshez is.

Ceuta. Város Spanyol-Marokkóban. 35.000 l. Presidios terület.

Ceva (cséva), *Giovanni.* (XVII. sz. vége.) Olasz matematikus.

Cevennes (szeven). A francia Plateau Centralnak meredek D.-K.-i pereme.

Ceylon. Nagybritan.-hoz tartozó szigt. Ind.-óc., 65.990 km², 4,504.549 l. Szerkezettleg Dékánhoz tartozik. (L. o.) É.-i síkság, D.-i hegyes (2588 m). Tropusi termelés. Ny.-i fele igen szép. Régi kultúra. Világforgalmi helyzet. Főv. Colombo.

Cézanne (szezann), *Paul* (1839—1906). Francia figurális, csendélet és tájképfestő, a postimpresszionizmus irányának megteremtője. Geometriai alapformák hangsúlyozásával a tárgyak organikus valóságának és térbeli meghatározottságának kifejezésére törekszik.

C. G. S.-rendszer, l. *Mértékrendszer.*

Chabas, *Francois-Joseph* (1817—1882). Híres francia egyiptologus.

Chabasit. Ásvány, mész-aluminium-szilikát víz- és kevés káliumtartalommal. Kristályosan, szemcsésen v. vaskosan fordul elő bazalt-, trachit- stb. üregekben.

Chaconne (sakon). Hangszerre való, lassú ¾-es ütemű, rövid lélegzetű témának folytonos variálása. A XVII. sz. eleje óta ismert zenei forma, mely később a zenekari művekre is átment.

Chagall, *Marc* (* 1890). Orosz festő és grafikus. Chassidista zsidó családból származ-

Chassé Major. Akkor alkalmazzák ezt

kivégeztek.

Cennini- (csenn-) *Társaság.* Diósy An Hende Vince és Leszkovszky András ala tották Bpesten. Az olasz trecento mesterei rokon törekvésű fiatal magy. művészek egy sülete.

Censor. Római magistratus. Ketten vo tak. Főfeladatuk a vagyonbecslés (censu alapján az állampolgárok összeírása vol Ezenkívül az erkölcsök feletti felügyelet.

Censtoehova. Lengyel zarándokhely. 78.00 lakos.

Census. A rómaiaknál a polgárok családi állapotának és vagyonának ötévenkinti lajstromozását, összeírását jelentette ; a régi magy. jogban részint adót, részint kamatot jelentett. Újabban a választói joghoz megkívánt adófizetési v. vagyonminimumot, sőt általában a választójoghoz megkívánt kellékek összeségét is értjük rajta.

Cent. Az É.-A. Egyesült-Államok pénzegységének, a dollárnak, nemkülönben a holland forintnak váltópénzegysége és századrésze. L. *Forint* és *Dollár.*

Centaurea. A fészkesek (Compositae) génusza ; ismert faja a búzavirág (C. cyanus) ; számos kerti faja is van.

Centaurus, l. *Kentauros.*

Centenarium (lat.), századik évforduló. Egy *n*-nel írandó, mert a latin *centeni, -ae, -a* (százanként) szóból származik s nincs köze az *annus* (év) szóhoz.

Center (ang.) A labdarugó- és vizipoló-játékban a középső csatár ; *C.-haldf* a fedezetek között a középső.

Centesimo (csentezimo). Az olasz állam pénzrendszerének váltópénzegysége, a lírának századrésze. L. *Lira.*

Centime (szantim). A francia, belga és svájci frank egyszázadrésze s a latin érmeunió országaiban (más néven is) váltópénzegység. (V. ö. *Frank* és *Latin érme-unió.*)

Centralisták. A negyvenes évek liberális pártjának egyik töredéke, melynek Szalay László, Eötvös József br., Trefort Ágoston, Csengery Antal és Kemény Zsigmond br. voltak vezérei. A közigazgatást központosítás alapjára akarták fektetni

Messerschmidt, Franz Xaver

Torz fertifej. Ólom.
népmüv. Museum.
Életrajz!

wód.

Petujszerz. 1921–24 13. l.

T. 5476.

kához rendezett karfás utak ve-
a Duna tulsó partján vasuti vo-

RIGONIENSIS

Reiffenstein & Rösch in Wien
loys von [illegible] Miklosovich
r zu Guta.

mér. a vk. 20.2 : 35 cm.

Messerschmidt Xaver

Ferenc

szobrász.

Rövid essai életrajza

5 műve kiállítva az

alábbi múzeumban.

Kat Bratislava

298. l.

Messerschmiedt Ferenc

röd

Ilg, Albert u. Batka, Johann: Franz X. Messerschmiedts Leben u. Wirken Wien, 1885.

<Messerschmidt Ferenc Xavér>

Dux Adolf: Néhány adat < > nobrász életrajzához. Századok. 1878. 670. l.

DIE K
I
DEUT

Messerschmidt X. Ferenc

HELYSÉG

KASSA.

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

Museum.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Kisplasztika.

KOR

XVIII. sz.

MÉRET

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

Magy. ism.

MESTER

Messerschmidt F. X.

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

TÁRGY

Domborműv. Migazzi fejek.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Ólom. Profil mellkép. +

FÉNYKÉP, RAJZ

IRODALOM

Magy. Iparmüv. 1913.
130 old. 106 ábr.

JEGYZET

366. *Albert lengyel király.*

Mellig, balrafordultan és arczélben látható. Parókája egyszer fodorított, bajusza és szakálla leberetvált. Körülcsavart nyakkendőt, mellfodros inget és lehajtott gallérú kabátot visel. Jelzése alól: »F. M. SCH.«.

Márványmedaillon, átmérői 8·5 cm. — Lelt. sz. 366. — Értéke 50 K. — Átvétetett a Nemzeti Múzeum régiségtárától 1885 január 12-én és 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. Nº I.: 9. és 7.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B: 28).

Meyerscheidt

365–367. Messerschmidt Ferencz.

Sz. Wiesensteigban 1732 augusztus 20-án. † Pozsonyban 1783 augusztus 21-én.

365. *Mária Christina királyné.*

Mellig, jobbrafordultan és teljes arczélben látható. Fürtös haját magasra fésülte, fejdíszén szalagok lógnak, nyakéke gyöngyfüzér, ruhája kivágott, ingvállának fodra csipke. Jelzése alól: »F. M. SCH.«.

Márványmedaillon, átmérői 8·3 cm. — Lelt. sz. 365. — Értéke 50 K. — Átvétetett a Nemzeti Múzeum régiségtárától 1885 január 12-én és 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. N° I: 8. és 4.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B: 27).

363. *Saját képe.*

Vállig, jobbrafordultan és arczélben látható. Haja rövid, bajusza és szakálla leberetvált.

Márványmedaillon, átmérői 8·4 cm. — Lelt. sz. 363. — Értéke 50 K. — Átvétetett a Nemzeti Múzeum régiségtárától 1885 január 12-én (97–885 rgst. sz. N° I : 4 és 6.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B : 25).

Meyerschmidt

Menerszchmidt

362. *Saját képe.*

Vállig, balrafordultan és teljes arczélben van ábrázolva. Parókája egyszer fodorított, bajusza és szakálla leberetvált. Öltözete: körülcsavart nyakkendő és gallér nélküli kabát, melynek hajtókáját begombolta.

Márványmedaillon, átmérői 10 cm. — Lelt. sz. 362. — Értéke 50 K. — A Nemzeti Múzeum régiségtárától átvétetett 1885 január 12-én és 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. Nº I : 6. és 5.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B : 24).

Messerschmidt

361. *Saját arczképe.*

Mellig, jobbrafordultan, arczélben és nevetés közben van ábrázolva. Nyelvét kissé kiöltötte és felső fogsora látszik. Parókája egyszer fodorított, bajusza és szakálla leberetvált. Körülcsavart nyakkendőt, magas mellényt és egyelejű kabátot három lapos gombbal, visel.

Márványmedaillon, átmérői 10 cm. — Lelt. sz. 361. — Értéke 50 K. — A Nemzeti Múzeum régiségtárától átvétetett 1885 január 12-én és 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. № I : 7. és 1.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B : 23).

360–363. Messerschmidt Ferencz.

Sz. Wiesensteigban 1732 augusztus 20-án. † Pozsonyban 1783 auguszus 21-én.

360. *Kiss József.*

Mellig, balrafordultan és arczélben látható. Paróikája egyszer fodorított, fürtjei vállaira omlanak, bajusza és szakálla leberetvált. Nyakkendője körülcsavart, ingének mellfodra látszik, kabátjának bojtos vállvetője lelóg. Jelzése alól: »F. M. SCH.«

Márványmedaillon, átmérői 13·5 cm. — Lelt. sz. 360. — Értéke 50 K. — A Nemzeti Múzeum régiségtárától átvétetett 1885 január 12-én és 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. Nº I: 5 és 3.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B: 22).

338. Messerschmidt Ferencz.

Sz. Wiesensteigban 1732 augusztus 20-án. † Pozsonyban 1783 augusztus 21-én.

Férfi képe.

Mellig, jobbrafordultan és arczélben látható. Fodorított parókájának fürtjei vállaira omlanak, arcza és bajusza leberetvált. Körülcsavart nyakkendőt, zsinóros atillát és prémes mentét visel. Ruházatán négy-négy gomb olvasható meg és a gomházak végein bojtok lógnak.

Márvány, tojásdad alakban, méretei 83 : 70 (100 : 93) cm. — Lelt. sz. 338. — Értéke 500 K. — Átvétetett a Magyar Nemzeti Múzeum régiségtárától 1885 január 12-én (97–885 rgst. sz. I : 2).

Messerschmidt mellszobra

Muz. es Kvt. Ert.

VI. 172

367. *Férfi képe.*

Mellig, jobbrafordultan és arczélben látható. Homlokába lógó haja hosszú, bajusza és szakálla leberetvált. Ingének gallérja lehajtott és kabátján himzett levelek képeznek díszt.

Márványdomborművű tojás lad alakban, méretei 10·6 : 8·6 cm. — Lelt. sz. 367. — Értéke 50 K. — Átvétetett a Nemzeti Múzeum régiségtárától 1885 január 12-én és 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. N° I : 3. és 8.), illetőleg 1888 október 15-én (303–888 rgst. sz. B : 29).

Messerschmidt

538. Messerschmidt Ferencz.

Sz. Wiesensteigban 1732 augusztus 20-án. † Pozsonyban 1783 augusztus 21-én.

Kovacsics Márton György.

Mellig és szembe nézve van ábrázolva. Parókája egyszer fodorított, bajusza és szakálla leberetvált. Nyakkendője csatos. Dolmánya paszomántos s bekecse prémes. Az előbbin négy, az utóbbin pedig oldalt két-két gomb olvasható meg. A szobor felirata a bal váll alatt: »F. MESSER: SCHMIT«, alsó kerületen: »SHENKVICZ ME GENVIT TIRNAVIA PINGVIS ALEBAT« és »BVDA TENET VVLTVS ARS HABET ISTA MEOS 1782«, a pánton balról: »PRAEVIDE ET PROVIDE« és jobbról: »COGNOSCE ET DIGNOSCE«.

Czink-szobor, magassága a talapzat nélkül 44 cm. — Lelt. sz. 538. — Vétetett 1896 április 4-én S. Bergertől 650 K-án (5–896). — Kifizettetett 1896 július 3-án. — Elszámoltatott 1897 márczius 16-án (104–897). — Az elszámolást jóváhagyta az 1897 július 7-iki 4580 szvsz. határozat (269–897).

A kiállítására vonatkozó adatok. 1907: V. 50. *Fr. Messerschmidt:* Kovacsics Márton György történetíró.

Messerschmidt Ferenc

nobrán

Pressburger Zeitung

1783. aug. 23.

Rómer Flóris hagy. XXIII. 4.
(végrendeletének
másolata Romer
iratai közt.)

Messerschmidt Ferenc

106.

106. MIGAZZI KRISTOF, VÁCZI PÜSPÖK. ÓLOMDOMBORMŰ. MAGY. XVIII. SZ. MESSERSCHMIDT F. X. MŰVE. FELSŐMAGYARORSZÁGI RÁKÓCZI MÚZEUM TULAJDONA.
CHRISTOPHE MIGAZZI, ÉVÊQUE DE VÁCZ. RELIEF EN PLOMB. HONGRIE, XVIIIe SIÈCLE. OEUVRE DE F. X. MESSERSCHMIDT.

Magyar Iparművészet 1912. 130. l.

101.

101—102. TÉRDEPLŐ ANGYALOK, SZÍNEZETT HÁRSFA. DONNER RAF. GYÖRGY SZOBORMŰVEINEK MINTÁI. POZSONY, XVIII. SZ. A POZSONYI VÁROSI MÚZEUMÉ.

Messerschmidt X. F.

Batthyány Fülöp gróf
márvány mellszobra.
Batthyány grófnő
márvány mellszobra.

Kiállítva:

Pozsonyi műkiállítás

1883. 22. l.

Két jellemarckép.
Pozsony város tulajd.

u. o. 24. l

1 Művészet. (Szerk: Lyka Károly. 1902– .)

4 Magyar Művészet,
3 Magyar Iparművészet,
2 Magyar Grafika

Nekelyt

Messerschmied

† (*Messerschmied* szobrász hazánkfia) közelebb Bécsben elhunyván, több szobormívet hagyott hátra, melyek most el fognak árvereztetni. Az elhunyttól Muzeumunk is bir két jeles szobrot; vajha a többi is a nemzet birtokába kerülne.

Vas. Ujs

1861. 574

Messerschmidt Fseuc

Lärd

Müveriet 1904. 198 l.

Burger Lajos marad, l. 116. old.

Bepótlandó a születési évszám:

Bürghardt Rezső, marad,

amint a 116. old.-on található.

Messerschmidt Ferenc

ismeretlen fürfit ábrázoló márvány reliefje a Tört. Képcsarnokban meget a Képcsarnok 1885 jan. 12-én vett át a Nemzeti Muzeumtól, hova 1850-ben került, nem fenti, hanem Bebo Károly műve és gróf Zichy Miklós t ábrázolja. Schoen Arnold: Gróf Zichy Miklós ~~óbudai~~ óbuda-kiscelli siremléke. Magyar Művészet 1935. 182. l. kézpel.

Albert Schmidt Tiere

Messerschmied

l.

LykaMagyműI800-50

114. l.

8.

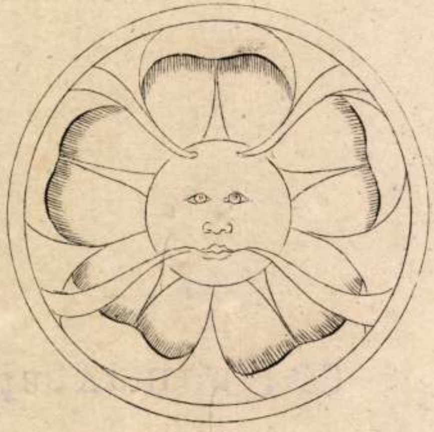

9.

5.

Messerschmidt

Franz Xaver

Singer Künstlerlex

3 K 183. l.

Messerschmidt, Franz

179 180 181

182

179. Bronzból öntött bagoly. XVI. századi olasz munka. — 180. Bronzból öntött díszedény, részben aranyozott díszítéssel. XVI-XVII. századi velencei munka. — 181. Bronzból öntött majom. XVI. századi olasz munka. — 182. Ón-mellszobor. XVIII. századi munka. Franz Messerschmidt müve.

179. Eule. Bronzeguss. Italienische Arbeit. XVI. Jahrh. — 180. Bronzevase, teils vergoldet. Italienische Arbeit. XVI-XVII. Jahrh. — 181. Affe. Bronzeguss. Italienische Arbeit. XVI. Jahrh. — 182. Büste. Zinnguss. Deutsche Arbeit. XVIII. Jahrh.

Magyar Iparmüvészet
1915.

178

178. Aranykehely, zománcdíszítéssel. XVIII. századi francia (?) munka.

178. Kelch. Gold mit Emailleverzierung. Französische (?) Arbeit. XVIII. Jahrh.

Meserschmiedt

Vasárnapi Ujság 45-ik számához 1861.

TÁRHÁZ.

Egy régi okmány a bor és szomjuság tárgyában.

A fiágban kihalt *Koháry* nemzetség utolsó sarjadéka, *Ferencz* e század elején többször megfordult bécsi laktából magyarországi birtokaiban s akkor leginkább gömörmegyei kies fekvésü *balogi* kastélyában időzött, onnan tevén kirándulásokat messzeterjedő murányi, csábrági, szentantali s más gazdag uradalmaiba, miknek jelenlegi birtokosa a herczeg Coburg nemzetség . . . Egy ily alkalommal történt, hogy a gömöriek emlékezetében számos komikus esete miatt most is élő balogi barát, *Suth Gerő*, következő folyamodással járult grófi urához :

„Főkegyelmességü és főméltóságu gróf ur; legkegyelmesebb uram!

Már félszázad mult el, a hogy részint főméltóságod, részint dicső elődei kegyelméből mint udvari káplán élősködöm; de érzem, hogy előrehaladt korom miatt testi erőmben már is nem kevésbbé megfogyatkoztam. S ép azért, hogy előbbi vidám kedélyemet feléleszszem s hivatásomnak továbbra is szokott buzgósággal megfelelhessek : szükségesnek vélem, hogy deputatualis borom mennyisége az eddigihez képest fölemeltessék . . . És valóban, én az évenkint járuló 12 akó borral jövőre nézve már sehogysem elégedhetem meg; mert bármikép gazdálkodjam, a gyülések és uriszékek miatt e mennyiségnek egy negyedrészét sem ihatom meg egyedül. Miért is alázatosan kérem főkegyelmességedet : méltóztassék a régi közmondás alapján : „*Vinum est lac senum*“ deputatualis boromat az erősebb és jobb egri fajtából és legalább *kétszerezett mennyiségben* számomra kegyesen utalványoztatni, vagy pedig engem az eddig viseltem udvari káplánságról fölmenteni s szerzetes-társaim közé a rozsnyói konventbe visszabocsátani, hogy ott hátralevő napjaimat nyugalomban tölthessem. Maradván Felső-Balogon, jul. 13. 1813. Főkegyelmességednek legalázatosb udvari káplánja : *Suth Gerő.*

E folyamodást *gróf Koháry* még az nap sajátkezüleg következőképp *hátiratozta :*

„Claudite jam rivos pueri, sat prata bibere;
Parce pater Baccho, sat jam Gerarde bibisti!“

„Jóllehet kérelmező tisztelendő atya az öregek tápláló tejének állitja lenni a bort : mégis illő megemlékeznie arról is, hogy a véneknek mindenben mértékleteseknek kell lenniök. Már pedig kétlem, hogy képes lenne-e a kért bor a folyamodó szomjazó torkát akkor is kielégiteni, ha minden hordó egy-egy fejőstehenné változnék. És ép azért, mert a tisztelendő atya egészségét fentartani óhajtom : legtanácsosabbnak vélem, hogy azon 12 akó bor, melyet ön még ifjabb korában, midőn az élet gyönyöreit élveznie inkább szabad volt, kapott, jövőre felére leszállittassék s a más fele ugyanannyi akó sörben kiszolgáltassék, miután ennek édessége a borszesztől megromlott vérét leginkább javithatandja meg. — Az emlitette Rozsnyóra átköltözését pedig legkevésbbé sem tanácsolom, mert ott annyi ifju társai közt, akkor sem jutna önnek hat akó bor, ha önre biznák a pincze kulcsát, mit azonban önnek az ivásbani kitünősége miatt alig hiszek megtörténhetőnek. Kelt Balogon, jul. 13. 1813. Gróf *Koháry Ferencz* s. k.“

Közli *Lehoczky Tivadar.*

A dunántuli vinczellérképzö-intézet Keszthelyen.

Örömmel tudathatom hazánkban egy igen üdvös és korszerü intézetnek megnyitását. A „dunántuli vinczellérképző-intézet“ ez, mely ügybarátoknak részvények általi egyesülése folytán létesittetett, s mely nov. 4-kén ki is nyittatott a végre, hogy fogadja be azon ifjakat, kik a nép osztályából jelentkezve, a szőlőmüvelésben, kertészetben, és borkezelésben alapos oktatást nyerjenek.

Még nagyobb örömmel tudathatom, miként találkoztak is már egyének, kik felfogván vállalatunk magas horderejét, mint az intézet, és nép jóltevői intézetünkbe ifjakat küldöttek, kikkel e hó 5-én a gyakorlati munka már meg fog kezdetni. Ezen jóltevők a csornai prépost, főt. Simon Vincze ur, a váczi püspöki uradalom, Baltavári Horváth Ferencz (2 egyént) gróf Széchenyi Gyula urak, a türjei prépostság, s egy jóltevő társaság (4 egyént).

Intézetünk 24 ifjat fogad be évenkint, két év mulva az első 24 kijön, s igy mindig 48 ifjunak lehet helye.

Jelenben, igaz, még gyengék vagyunk, intézetünk ifju, de bizunk a gondviselésben, mely a jóakaratot megjutalmazza, bizunk hazánk nemeskeblü férfiaiban, kik bennünket el nem hagyandnak, s bizunk főleg a gazdasági egyletekben, s ezek közül azokban, melyeket intézetünk közvetlen érdekel, s melyek ha feladatukat híven teljesitik, a Keszthelyen alakult vinczellérképezdének nagynak kell lennie.

Midőn tehát a fennebbieket köztudomásra bocsátani szerencsém lenne, felkérem először mindazokat, kik aláirási ivvel birnak, hogy azokat az aláirt részvényesek névsorával, az intézeti igazgatóságnak Keszthelyre beküldeni sziveskedjenek.

Továbbá felkérem a t. gazdasági egyleteket, intézetünkre figyelemmel lenni, és ennek organumát „*a Dunántuli Társadalmi Közlönyt*“ mint gazdasági szaklapot, becses pártfogásuk alá venni.

Mi igyekezni fogunk a várakozásnak tökéletesen megfelelni, a mi mindenkor könnyebb leend azon esetben, ha pártfogolva leszünk. Keszthely, 1861. nov. 4-én. Jagócsi *Péterffy József*, ideigl. igazgató.

Tudósitás a londoni világkiállitás ügyében.

A bécsi kereskedelmi miniszterium a m. k. helytartóság és udv. kanczellária ismételt felszólalásai folytán, a londoni világkiállitára vonatkozóleg Jankó Vincze bizottmányi titkár jelentése szerint, Magyarország számára a következő engedményeket tette : hogy a magyarországi kiállitók szakaszonkint egy tömbben maradhatnak együtt; továbbá a kiállitandó tárgyakat magyar biztosok rendezendik; végül a nemzetközi jurynek eljárásaiban hazánk képviselői is résztveendenek. Az országos magyar központi bizottmány ez engedményeket bár nem találta egészen kielégitőknek, még is tekintettel a fenforgó körülményekre, olyanoknak ismerte el, melyekben meg lehet nyugodni.

A kiállitásbani részvételre eddig 233 kiállitó jelentkezett, kik összesen körülbelől 7799 □ lábnyi földszinti- és 1799 □ lábnyi faltér-fogatot kérnek a kiállitandó tárgyak számára. Ehhez hozzáadván a járdákra kellő helyiséget, az összes térfogat körülbelől 12—13,000 □ lábra rughat, tehát mintegy harmadrészét tenné azon térségnek, mely az angol kir. bizottmány által az osztrák birodalom számára engedtetett.

A kiállitandó tárgyak közt legerősebben van képviselve a bor. 52 kiállitó körülbelől 2700 üveggel jelentett be.

Legkevésbbé van képviselve a *dohány* és *gyapju*. Egyébiránt az elnökség már tett lépéseket, hogy hazánk ezen két legjelentékenyebb terményének kiállitása is lehetővé váljék.

A bejelentési határidő lejárván, a hiányzó czikkeket ujabb felszólitások által többé pótolni nem lehet. Hogy mégis a hiány nagyon feltünő ne legyen, tisztelettel kérjük honfitársainkat, kik bejelentéseket tettek, hogy a kiállitandó czikkeket a tökély lehető fokára emelni iparkodjanak.

A bejelentők névsora betüsorban:

Andrássy György gróf, Auspitz A. K., Baumann L., Balogh Pálné, Beregszászy Lajos, Blum János, Bogyay Lajos, Batthányi Gusztáv gróf, Bartha László, Burchard István és társai, Benczur József, Bezerédy Miklós, Barber és fiai, Baumann Mihály, Bányay Károly, Boldog Lajos, Balázs György, Braun testvérek, Böhm M. és Rindauer, Birnbaum Jakab, Brodszky Sándor, Brunner F. F., Bayer Donat, Czilchert Róbert, Chladek János, Csató Dávid, Csernovits Pál, Dapsy Vilmos, Degenfeld Imre gróf, D'Elia József, Dipolt József, Dunaiszky László, Dreher Ignácz, Dané István, Egan Eduard, Erdődy Ferencz, gróf, Eder F. M., Eger David, Eisenstock János, Festetics György gróf, Festetics Tasziló gróf, Frankl József, Flandorfer Ignácz, Fischer Mór, Farkas Linka, Farkas István, Fröhlich Vilmos, Fekete és társa, Fülbier Mátyás, Fuchs Gusztáv és társa, Fisher Péter, Farkas Lajos, Feivel Lipót, Fischer C. F. Felső Magyarorsz. bányászegyesület, Ferencz János, Forgách Kálmán gróf, Gátsi posztógyár, Ganz J. és társa, Galliny Ferencz, Grunden Imre, Goldner és Zinner, Ganz Ábrahám, Gál József, Gyulai Gál Dénes, Gerenday Antal, Gottesman Miklós, Gubicz András, Geyer János, Gyurkovics János, Goldberger Sam. F. és fia, Goldstein A. és fia, Gucker József, Hoffmann Ferencz, Hengermalom társaság, Hegyaljai bormivelő egyesület, Husselmann Károly, Hirschler Albert, Hahn Antal, Horovitz Elias, Hasenauer testvérek,, Huber Antal, Hoffmann Ernest, Hannig M. L., Havas József, Haas G. M., Hensslman Imre, Hirsch Jakab, Hevesi gazdasági Egyesület, Jámbor Endre, István Gőzmalom társaság, Jankovich Vincze, Joó János, Jurenák Sándor, Jászay Dániel, Institorisz János, Jalics Ferencz A. és társa, Jankó Vincze, Kiss Pál, Kranzelbauer János, Kappel Frigyes, Krutzer Leopold, Kosztka János és társai, Klemens József, Kösztler Józs. Kölber testvérek, Konkoly Fer. és neje, Kornis Józs. Krätsmar K. A., Kirner Józs. Kaiser J. E., Kanicz A. M. Klausz A., Klausz Róza, Kotsis János, Klein Károly, Knippel Anna, Klenovits György, Kossuch János, Kammergruber János, Lengyel Endre, Litke János, Leopold J., Lenck Sámuel, Láczay Szabó Károly, Locz Károly, Ligeti Antal, Lovassy Albert, Lengyel István, Lázár Antal, Légszesz világító társaság, Madarász Viktor, Matusik János, Mitták János, Morgenthaler Károly, Molnár és Török, Mayer György, Molnar Lajos, Maduschka Ferencz, Molnár József, Mortán Fülöp, Manschön M. F., Misinszky József, Molnár György, Marastoni József. Medetz József, Miskolczy Károly, Madarász András, Müvészképző társulat, Makay Sándor, Malatinsky Imre. Málnay Ignácz, Nagy Mihály, Nagyváradi püspökség, Naisz Sarolta, Nagy József, Oroszi Miklós, Orlai Samu, Oetl János, Oetl Antal, Ottenreiter Lipót, Posner Károly, Perczel László, Patits Ferencz, Podmaniczky Armin báró, Pesky Ede, Plácht testvérek, Prandaui Hilleprand Gusztáv báró, Parragh Gábor, Quentzer és fia, Rosconi Miklós, Riegler Ignáez és fia, Ramasetter Vincze, Riffel Károly, Ranolder János püspök, Reiter Antal, Rohonczy Ignácz, Rimanóczy Pál, Riegl Antal, Römer Károly, Soupper Terézia, Szegzárdi borkereskedő társulat, Szelbstherr Károly, Szováthy Soma, Sauer Ignácz, Schrecker J., Sztrokay Béla, Surányi Endre és társa, Stettler Adolf, Scholz K. Ágoston, Szepessy Antal, Schneider Ignácz, Schultze C. J., ifj. Szabó József, Szabó Ferencz, Schneider M. és fia, Strobencz testvérek, Schlick Ignácz, Stern Mark, Simonyi Antal, Stettner J., Spitzer S., Szent István kőszénbánya társulat, Thror és társa, Thoma J. F., Teslény Ferencz, Than Mór, Teleky Domokos gróf, Török Gábor és társai Tyroler M., Traytler L.

A., Tristinovits Mihály, Turbin malom társaság, Wilde József, Werner József, Winkler Terézia, Wagner Dániel, Wage Kristián, Vandrák Károly, Wirowatz testvérek, Werther Frigyes, Vadász Ferencz, Vass Imre, Wodianer Fülöp, Vidats János és István, Versecz város községe, Waldstein Wartenberg Ernő gróf, Wiedner Ferencz, Zichy Ferraris Manó gróf, Zsiros és Mihalovits, Zichy Ferraris Bódog gróf, Zarzetzky József, Zelenka Ferencz.

Irodalom és művészet.

+ (*A Vachott Sándorné által szerkesztett „Anyák Hetilapjára“*) Heckenast Gusztáv uj előfizetést hirdet. Az előfizetési felhiváson olvashatók b. Eötvös Józsefnek a szerkesztőnőhöz s Deák Ferencznek a „Pesti Napló“-hoz intézett leveleik is; külön mellékletkép pedig hozzá van adva báró Eötvösnek a közönséghez intézett felhivása, melyben többek közt ezeket olvassuk: „Kegyed, ki hazai irodalmunk haladásában élénk részt vesz, s annak helyzetét ismeri, tudja, hogy az „Anyák lapja“ valóságos hiányt pótol, s bizonyosan nem fogja megvonni pártolását egy oly vállalattól, mely tagadhatlan korszerüségén kivül a pártolásra már azért is méltó, mert jeles és szerencsétlen költőnk Vachott Sándor családjának ugyszólván egyedüli jövedelmi forrásaul szolgál.“ Hiszszük, hogy ily ajánlások után felesleges volna, a közönség részvétének fölébresztésére még több szót pazarolni. Előfizetési ára egész évre 6 ft., félévre 3 ft., negyedévre 1 ft. 50 kr. A pénzek Heckenast kiadóhivatalába küldendők.

— (*A napi lapokban*) sürün emlegetik azon három *quartett-előadást*, melyet deczember havában Reményi E. fővárosi közönségünk müélvezete végett az „Európa“ teremében rendezni fog. Ezen előadások jellegét a legremekebb zene bemutatása képezendi; min annál is inkább örvendhetünk, mert — mint mondják — philharmoniai hangversenyek e télen nem lesznek.

+ (*Asbóth Lajos „Emlékiratait“*) a cs. k. rendőrség lefoglalta.

+ (*Dr. Argenti Döme*), jeles homoeopatha orvosunk, kinek arczképével nem régen találkoztak olvasóink e lapokban. „*Különféle betegségek hasonszenvi* (*homoeopathiai*) *gyógyitása*“ czimü jeles munkáját negyedik bővitett kiadásban adta ki. Oly munka ez, mely a külföld legjelesb hasontartalmu müveivel is bátran kiállja a versenyt, s melyet nemcsak orvosok, de a müvelt nemorvosok is sikerrel használhatnak. A diszesen kiállitott könyv 675 nagy nyolczadrétü lapra terjed. Ára nincs kitéve.

+ (*A „Szépirodalmi Figyelőre“*) *Arany János* mint szerkesztő-tulajdonos és Heckenast Gusztáv mint kiadó, uj előfizetést hirdetnek. Az előfizetési felhiváson közölve van a jelesen szerkesztett „Figyelő“ mult évi folyamának tartalma, melynek egyszerü áttekintése meggyőzhet bennünket arról, hogy a „Sz. Figyelő“-ben oly lapot birunk, melynek fennállása irodalmunkra nézve nemcsak kivánatos, de fölötte szükséges is. Előfizetési ára egész évre (november 1861. — oktober 1862) 10 ft, félévre (nov. 1861. — april 1862.) 5 ft. A pénzek a „Szépirodalomi Figyelő“ kiadóhivatalába (egyetem-utcza 4. sz. a.) küldendők.

+ (*Uj lap.*) *A Jagócsi Péterffy József* által szerkesztett „*Tuldunai társadalmi közlöny és közhasznu ismeretek tára*“ czimü heti lapból Kanizsán már négy szám jelent meg, melyek ez uj lap életrevalóságáról tesznek bizonyságot. Előfizetési ára az oktober—deczemberi folyamra 2 ft 50 kr, mely a tulajdonos-szerkesztő czime alatt Keszthelyre küldendő.

+ (*Kotsányi László „Teleki-naptárát“*) a cs. k. rendőrség lefoglalta. A szerkesztő türelemre kéri előfizetőit, mig a naptárt a lefoglalás alól fölmentenie sikerülend.

+ (*Kakas Márton „Politikai költeményei,“*) melyek az „Üstökös“-ben voltak közölve, Emich Gusztávnál, *Jókai Mór* által kiadva, egy kötetben megjelentek. A 254 lapnyi könyv ára 1 ft 50 kr. Reméljük, hogy nemsokára második kiadást kell belőle rendezni.

+ (*A Thalia-Album szerkesztői*) megnyugtatásul tudatják előfizetőikkel, hogy a nevezett Album, mely eddig elháritathatlan akadályok miatt meg nem jelenhetett, rövid idö alatt sajtó alól kikerülve, szét fog küldetni. Előfizetni még mindig lehet.

+ (*Betiltott népszinmüvek.*) A katonai hatoság a budai népszinháznál pályázatra bocsátott következő népszinmüvek előadását nem engedi meg, u. m. Budavár ostroma, A honvédleány és A jankováczi éj; továbbá Kempelen „Ész, pénz, születés“ czimü darabjának további adatása szintén be van tiltva.

+ (*A „Családi Kör“ szerkesztőnője Emilia*) a következö irodalmi vállalatra nyit aláirást. Egy év leforgása alatt 12 kötetnyi munkát szándékozik kiadni előfizetés utján, melyek a következők: 1) „Eltévesztett életutak,“ 3 kötetes regény *Vadnai* Károlytól; 2) „A mi nótánk,“ 3 kötetes regény *Abonyi* Lajostól; 3) *Bozay Pál,* korán elhunyt költő hátrahagyott müvei egy kötetben; 4) Egy kötet beszélyfüzér, *Vértesy* Arnoldtól; 5) Egy kötet költemény *Dalmady* Győzőtől; 6) egy kötet költemény *Thaly* Kálmántól; 7) „Esti órák“ czimü beszélyek 2 kötetben *Emiliától.* Előfizetési dij mind a 12 kötetre 10 ft, mely négy évnegyedes részletben előleg, s igy egyszerre csak 2 ft 50 kr fizetendő. A vállalat megindítására azonban *ezer* pártoló szükséges, azért egyelőre csak aláirásra hivatik fel a közönség. Ezer pártoló lehetségessé teszi, egyik beteg költőnknek évenkint 600 fttal nyugdijazását, mire a kiadó kötelezi magát.

+ (*Messerschmiedt 49 szobrát*) nemzeti Muzeumunknak 10,000 ftért kinálják. Megvásárlásuk annál kivánatosb volna, mert Muzeumunk szobrokban még igen szegény.

+ (*Laplefoglalások.*) A hivatalos „Sürgöny“ és „Pesti Hirnök“ mult keddi számát a cs. k. rendőrség lefoglalta. Később mind a két lap kiszabadult.

+ *Hangversenyek.*) Fentebb irtuk, bogy *Reményi Ede* a jövő december hóban három quartett előadást rendezend. Hir szerint *Huber Károly* és Deutsch Vilmos is szándékozik klasszikus tartalmu hangversenyeket rendezni. Nem kell tehát félnünk, hogy kifogyunk a nótából.

+ *(Debreczenben uj magyar lap)* indult meg „*Hortobágy*“ czim alatt s *Illésy György* szerkesztése mellett. Ez uj lap havonként háromszor fog megjelenni. Előfizetési ára félévre helyben 1 ft 50 kr, vidékre 2 ft. Hiszszük, hogy a jó irányban indult „Hortobágy“ bőven fogja kárpótolni a megszünt „Debr. Közlöny“-t.

+ *Az erdélyi muzeumegylet évkönyvének*) III. füzete megjelent, s könyvárusi uton 1 ft 70 krért kapható. Az egyleti tagok azonban az egész (három füzetből álló) kötetet 1 ftért kapják meg, ha akár a vidéki megbizott utján, akár Finály Henrik egyleti titkárnál rendelik meg.

+ (*Uj szinmüvek.*) A budai népszinházhoz ismét két eredeti darab adatott be: „I. István király“ *Szini* Károlytól, s „Csák“ egy névtelentől. Az előbb emlitett czim alatt Dobsa is irt egy darabot, mint a lapok a mult héten hiresztelték.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

+ (*A fényképezés terén*) közelebb ismét jelentékeny haladás történt. Feltalálták t. i., hogy lehet a viz alatt photographirozni. E találmánynyal már kisérletet is tettek. Egy vizmentes photographgép igen vékony lappal a tengerbe mártatván, a tenger fenekétől 30 lábnyi távolságra nyugodtan tartatott. A gép fedelét zsinór segélyével el lehetett tolni. A mélységbeni gyenge világitás miatt a gép müködésére 10 perczet kellett engedni. A kép egészen jól sikerült, s ez esetben köves talajt mutatott. Ez eljárást bizonyára haszonnal lehetend alkalmazni, s kivált a vizépitéseknél, hol a talaj pontos kiismerésére igen nagy szükség van, bármi más módnál jobb szolgálatot teend. Ezenkivül a tengertalaj hasonló ábrázolatai tudományos érdekkel is birandnak.

+ (*A magyarországi kereskedőknek*) már meg van tiltva fegyvereket hozatni s árulni.

+ (*A marhavész*) már Felső-Ausztriában és Csehországban is dühöng.

+ (*Girókuti józseftéri „kertészgazdasági ügynöksége“ iránt*) a közönség részvéte napról napra növekszik. Helyisége közelebbről egy igen csinosan diszitett teremmel növekedett, melyben a legjelesebb hazai és külföldi gyümölcs- és növényfajok kaphatók. Az ügynökség a megrendeléseket bárhova pontosan és jutányosan teljesiti.

+ (*Az erdélyi fökormányszék azon rendeletét*), mely a gabna-pálinkafőzést Erdélyben eltiltotta, felsőbb helyről megszüntették.

Közintézetek, egyletek.

+ (*Az országos magyar kertészeti társulat közgyülése*) e hó 9-én d. e. 10 órakor ment véghez a társulat dunaparti csarnokában. Kiknek a társulat irányában bármi nemü követeléseik vannak, felszólittattak, hogy azokkal még a közgyülés előtt beszámoljanak.

+ (*A pesti jótékony nöegylet*) nov. 3-tól ugyane hó 30-ig terjedő négy hétre, jelenleg létszámban álló 181 szegény számára – kik közül 24 uj — 602 ft 83 kr. összeget utalványozott; és pedig hetenkinti részesülésben álló szegényeknek 333 ft 95 krt. negyedévenkinti részesitetteknek 10 ftot, a szemgyógyintézetnek 113 ft 18 krt, egyszer mindenkorra segélyezett szegényeknek 145 ft 70 krt. Az egylet kötőintézetében jelenleg egyéb munkára nem képes 18 szegény talál foglalkozást és keresetet. Ez alkalommal a választmányi nők szegények állapotát tárgyazó 43 vizsgálatról tettek jelentést.

Mi ujság?

× (*Nagyfontosságu tudósitások.*) A hivatalos bécsi ujság egy az udv. kanczelláriához intézett legmagasb kéziratot hoz, melyben a császár kijelenti akaratát az alkotmányos engedményekhez ragaszkodni, remélvén, hogy az országgyülés nemsokára összejöhet, megparancsolván, hogy a kir. tekintély helyreállitása végett a szükséges rendszabályok megtétessenek. Gróf Pálffy Móricz Magyarország kelytartójává neveztetik ki. A politikai kormányzat, az igazságszolgáltatás és adóügy kezében összpontositattak. Az örökös főispánok helyettest nyernek; a többiek helyibe ujak vagy kir. biztosok. A helytartó alatt állnak. A helytartótanács s a helyhatóságok testületi működése a megzavart közrend helyreálltáig megszünik; a megyei s városi bizottmányok feloszlattatnak. A végrehajtási uj közegek a katonai törvényszékek oltalma alatt állanak, s ezek katonai törvények szerint itélendnek politikai vétkek s vétségek felett. Tehát uj korszak kezdődik.

+ (*Kovács Gyula emlékünnepe Debreczenben.*) A debreczeni kollegium felsőbb tanulói közt fenálló önképezde f. hó 3-án délután 4 órakor tartotta meg elhunyt jeles tagja Kovács Gyula felett az emlékünnepet. E kis egyletben folyt le az ő élete utósó és igy legnevezetesebb 5. éve; ez egyletecske jegyzőkönyve és irva megjelenő heti közlönye pontról pontra mutatja ki a derék elhunytnak munkásságat. Mintegy 50. birálatot irt, melyek nedélye felülmulhatlan volt s a kis lapban 24 jeles költeménye van megjelenve. Ez egylet felszólitá az énekkart is közreműködésre; meghitta a költő szüleit, kik meg is jelentek egész családjokkal; meghivta a tanár és lelkészi kart, s a város előbbkelőit. Az énekterem tömve volt. Megzendült a gyászének. Utána az elnök megnyitóbeszédben adá elő az ünnep czélját s felemlité, hogy a tanulóság nagy része már az emlékszoborra alá is irt; s felolvasta a „Kovács Gyula halálakor“ czimű költeményt Bihari Pétertől. Ezután olvasta az emlékbeszédet, melyben a költő rövid életrajza is befog-

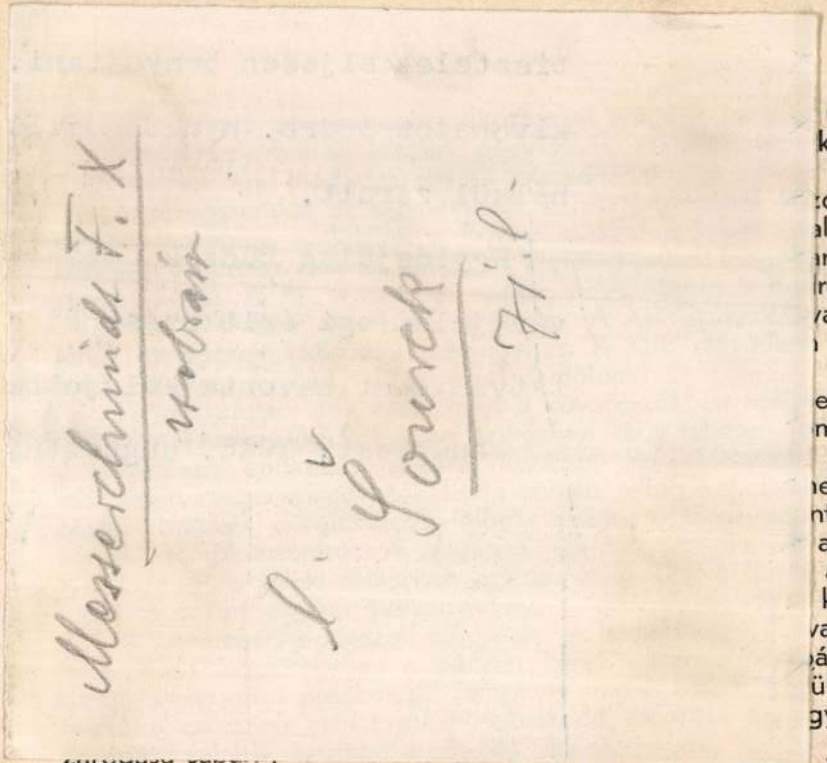

mert ezek kö-
k fölvett útirá-

djük. Ebben a
l a IX. század
rd ízlésű farag-
re korába nyú-
allja szülőany-
létesült a kal-

evezettek, tiszta
mbadőltek vagy
azért egy-más
ek a csobánci-,
ntantalfai-, rádi-,
apszisa-, a ké-
állatalakos osz-
korból valók.
van néhány em-
ás pillérfejezetű
ül megtekintésre
gyenes szentély-

A viszonylag igen rövid ideig tartó átmeneti kort a XIII. század kö-

partja az ősi pogány élet és ellenállás egyik utolsó fészke volt.

Környéke mint királyi birtok, hosszú ideig királyi népek: udvarnokok, sólymászok, kanászok és különféle szolgák lakhelye. A XI—XIII. században Somogyvár, Zalavár, Tihany, Veszprém már jelentékeny helyek. A tatárjárás vérzivatara részben elkerülte, de annál többet szenvedett a török uralom térhódításával, mikoris déli partvonala a kanizsai és koppányi szandzsákságokhoz tartozó török birtokká lett.

A török-világ itt is, mint mindenütt, melyet hosszabb ideig birt a pogány, szétzüllesztette a területen élt lakosságot, úgy hogy azok jórészben elnéptelenedtek. Az ozmán hatalom bukása utáni első népszámlálást 1720-ban III. Károly rendelte el. Ennek adataiból tudjuk, hogy a szorosabb értelemben vett Balatonpart 39 községében mindössze 6620 ember élt. Pedig hogy régebben sűrű lakossággal megült élénk élet virult a Balaton mentén, arra rávilágít Békefi Remig egyik munkája, melyben több mint 400 e vidéki középkori templomról és 80 szerzetes egyházról tesz említést. A XII.—XVI. században még virágzó községek voltak pl. Apáti, Csittény, Ecser, Máma ,Rád, Saág, Sándor, Szántód, Teleki, melyek azóta vagy teljesen elpusztultak, vagy pár házból álló majorrá törpültek.

Viszont a XVIII. században számos új község is keletkezett. Igy Somogyban Zamárdi, Lelle, Szentgyörgy. Zalában Égenföld, Gyenesdiás, Vonyarcashegy, Salföld, Zánka, Akali, Örvényes. Jankó János a »Balatonmelléki lakosság néprajza« című, munkájában már 50 parti községről számol be. Ez a szám azóta 3-mal szaporodott, úgy hogy az 1920. évi népszámlálás már 67.500 lakost talált az 53 parti községben, vagyis 100 év

Messerschmid X. Ferenc

irod

Pozsonyi műkiállítás.

A Hummel-nyomor alap javára rendezett pozsonyi műkiállítás tárgysorozata. Pozsony, 1883. 30. l.

Bemerkung X. Fehr.

Bemerkung. [illegible]

[illegible]

zeumban, valamint az ugyancsak Pozsonyban (1783) készült Kovachich Márton György jogtudós vasmellképe (Budapest, Történeti Arcképcsarnok). Életét kortársa, a pozsonyi Christoph Oeser († 1791), egy „Hebe Herculae" dramolettben dicsőítette (megjelent „Theestunden in Lindenhain", hrg. Christoph Oeser, Leipzig, 1846). — Irodalom: Verfasser der freymüthigen Briefe über Böhmens und Österreichs Schafzucht, *Fr. X. M.*, Wien, 1808, *Ilg*, Leipzig, 1885, *Messerschmidt*, Charakterköpfe, 45 Blätter, Wien—Leipzig, 1907, *Tietze—Conrat*, Österreichische Barokkplastik, Wien, 1920, *Feulner*, Münchner Barokkplastik, München, 1922, Das Barokkmuseum, Wien, 1923. *Fónagy.*

1130. Umb

A xv. s

Madonna a gyermek

Derékon alólig látható, c
vel álló gyermekét, ki jobbját á
böt tart, fogja hóna alatt. Ha
kék, szűk ujjú ruhája, mely

Terracotta, magassága 63
1894 július 18-án E. Costantinitő
— Elszámoltatott 1894 deczem
molásra nézve lásd az 1895 má
május 10-iki 22919 sz. min. el
jóváhagyta az 1900 november 2
augusztus 26-iki 373 eln. sz. le

Jegyzet. L. az 1896-iki lajs
Preisliste N°. 186.

III 3

Pl
vér 1894

MESSERSCHMIDT, 1. *Franz Xaver*, német szobrász. * 1732 Wiesensteig (Billingen mellett). † 1783 Pozsony. Több mint egy századon át elfeledett nagytehetségű művész; tulajdonképeni méltánylásra csak a bécsi Ha-

genbund 1907. évi kiállításán talált kiállított nyolc karakterfeje, 1922-ben pedig az akkor megnyílt bécsi Barockmuseum Bécsben először munkáit egyesítve mutatta be. 1750-ig nagybátyjának, az ugyancsak Wiesensteigből származó Johann Baptist Straub udvari szobrásznak tanítványa Münchenben, majd két évig másik nagybátyjáé, Philipp Jakob Straub szobrászé Grácban, 1752—57. a bécsi akadémián Mathäus Donnernál tanul. 1757-ben stukkó-faragó a bécsi Zeughausban, közben 1765—66-ban Rómában és Londonban fordul meg. 1769-ben helyettes tanár a bécsi akadémián, de már 1774-ben „zavart elméjűsége" miatt nyugdíjazzák. 1775-ben hazájába megy és rövid ideig Münchenben hasztalan keres alkalmazást. 1777-ben költözik Pozsonyba, hol a zsidólakta városvégen egy kis házikóban munkáinak élt, magánosan, senkivel sem érintkezvén.

Művészetének kezdetei erősen barokk-rokokóízűek, később azonban, idejét megelőzve, az emberi test arányainak általános kánonját kereste, miáltal a klasszicizmus szellemének egyik előfutárja lett. I. Ferenc császár és Mária Teréziának aranyozott bronzbüsztjei (1760), Gerard van Swieten aranyozott ólombüsztje (1769, valamennyi a bécsi Barockmuseumban) gazdag barokkos ruharedőikkel erősen a kor divatját követik, egyszerűbb és erőteljesebb van Swietennek ruhátlan kisebb márványmellszobra (Bécs, Nationalbibliothek). I. Ferenc német császár ornátusban ábrázoló álló ólomszobra, valamint párdarabja: Mária Terézia magyar díszruhában, fején a magyar koronával (1766, mindkettő Barockmus.), az előbbiekhez hasonló szellemben fogantak. Szinte klasszicizálóan egyszerűek mestere, J. B. Straub feleségének siremlékéről származó, a hitet jelképező márvány női feje (1777 körül) és az újabban neki tulajdonított, előbbivel egykorú márványbüszt, mely Roman

Umbro-toscan iskola a ~~XVII~~ XIV. száza

Madonna a gyermek Jézussal:

Mária
~~III~~ padon ül~~II~~, ~~II~~ jobbra n
kedő és derékon alól ábrázolt
ben tartja. ~~[illegible]~~
fejét dicsfény öveze Kendővel ~~[illegible]~~ bek
es magas ruhája piros. ~~[illegible]~~ Jezus
ketten egész alakban ~~[illegible]~~

⊥ bal kezében
madár van és

„.... TARSIA FECIT FIE

Terra cotta polichroniroz

~~Umbro-toscan iskola,~~

Ára 1120 frs

Ltsa: 112

47

448
2500
2240
896
10200

Anton Boos szobrász sírjáról való és a művészt ábrázolja (mindkettő München, Nationalmus.). A Donner által Bécsben meghonosított elegáns kecsességet mutatják a bécsi Szt. István-templom Savoy-kápolnájában levő márvány Immaculata és János evangélista, a bécsi Savoy-Damenstift külső homlokzatán elhelyezett ólom Immaculata egészen Donner-szerű angyalokkal, de még inkább az udvarban levő ólomkút a sareptai özvegy alakjával (1770—76). Kedvelt ábrázolási módja volt az ovális vagy köralakú keretben készült domborművű arckép: II. József és neje, párnai Mária Izabella nagyobb ovális bronzreliefje (Barockmus.), a valószínűleg Batthyány grófi pár kerek márványmedaillonjai (pozsonyi múz.) és a budapesti Szépm. Múzeumban levő 8 kis zsírkőmedaillon: Albert von Sachsen, Teschen hg., Mária Christina fhgnő, II. József, önarckép, Kiss József és két ismeretlen férfi. Karakterfejeivel 1770-től kezdett foglalkozni. A tervezett 64 fejből haláláig azonban csak 49 készült el, még pedig 32 ólomból, 16 kőből és egy fából. Úgy látszik, e fejek másolatokban nagyon elterjedtek, amit a különféle helyeken felbukkanó ismétlések is mutatnak. Friedrich Nicolai, aki útleírásában bőven megemlékezik róla, 1781-ben Pozsonyban meglátogatta, ő írja, hogy azok nagyrészét saját arca után a tükörből mintázta. A fejek kivétel nélkül férfifejek és nemcsak ú. n. karaktereket, hanem temperamentumokat és lelki állapotokat ábrázolnak, sőt azok egyikében, a „csőrös szájú"-ban, az őt folytonsan kínzó hallucinált rossz szellemet igyekezett megtestesíteni. A karakterfejek legtöbbje a bécsi Barockmuseumban van: A mogorva (ólom), Az aggastyán, A megbízható, A bohóc, A mélybánatú (valamennyi márvány), A derüsen mosolygó (hársfa). Budapesten a Szépm. Múzeumban: A nevető és Síró (stukk), a Zichy-múzeumban: Az ásító és Alvó (ólom). A fejekkel rokon felfogású egy kapucinos ólommellképe a pozsonyi mú-

Umbriai iskola a XV. századból:

Madonna a gyermek Jézussal:

Mária derékon alól
egész alakban felt
fogja. Jézus jobbját
hajéket viselő szőkehajú Mado
öv szorítja derekán.

Terra cotta
, magas

Ára 851 frt

Ltpa: 113

48

448
1900
4032
448
851,20

Messerschmid X. F

Női arckép, dombormi

Pozsony város tulajd.

Férfi arckép, dombormi

dtto

Pozsonyi múzeállítás

1883. 11. l.

A kisebbség véleménye

*

Még néhány szó azoknak, akiket az ilyen gondolatok érdekelnek...

Voltaire egyszer azt mondta egyik ellenfelének:

— Nagyon helytelenítem az ön véleményét; de utolsó csepp véremig kész lennék védelmezni önnek azt a jogát, hogy kimondja a véleményét.

Képtelen kívánság, hogy mindenkinek mindenről ugyanaz legyen a véleménye.

Az a felfogás, hogy a többség véleményének érvényesülnie kell, teljesen jogosult.

De ez nem jelentheti azt, hogy a kisebbség megsemmisítendő. Ha a kisebbségek védelmét« egyértelemmel követi az öt világrész, a »más meggyőződésen levők« kisebbsége is kímélendő mindaddig, míg viselkedése a jogrend szempontjából kifogástalan.

Bizonyos vonatkozásban a türelem másoknak a meggyőződéseivel szemben nem erény, hanem egyszerűen a tisztesség követelménye.

Az, hogy ennek a követelménynek nincsen seminő büntető szankciója, nem jelent semmit.

A két főparancs egyike így szól: »Szeresd felebarátodat.« Ennek sincs semmi büntető szankciója. De aki ezt a parancsot semmibe sem veszi, azt csak sajnálni lehet.

A politika olyan, mint az égbolton a felhő, melynek alakja változik.

Hallottam én már politikusoktól (nem a legkiválóbbaktól):

— Véleményem teljesen kialakult, meg nem változhatik!

Voltaire után egy másik nagy rebellist idézek, Renant, akitől ezt tanultam:

— Ha véleményünk végleges, akkor ez csak azt jelenti, hogy abbahagytuk a gondolkodást.

Csalhatatlanság, vagy helyesebben: tévedhetetlenség csak a hittudományban létezik, a politikában nem.

Másoknak a gondolatai csak részben vannak az ember hatalmában: a nagy tömegnek, sőt a nagy többségnek fejébe be lehet ültetni egyszerű, könnyen érthető véleményeket, de kivétel nélkül *mindenkinek* a fejébe beültetni nem lehet.

A »másként gondolkozók« tábora *létezik* és minél inkább kénytelen hallgatni, — eszméi terjedésének annál nagyobb a bizonyossága. Ezt évezredek tapasztalatai bizonyítják. Voltak, akiket el lehetett távolítani és azután a hiányuk nagyobb hatást gyakorolt, mint jelenlétük.

Mert néha a némaság ékesszóló és néha semmi sem tudna kínosabb zajt okozni, mint a csend.

Angol-német polémia arról, hogy ki süllyesztette el az Athéniát

Göbbels vádjai Churchill ellen

Berlin. Dr. *Göbbels* birodalmi miniszter a Német Távirati Iroda jelentése szerint vasárnap este a rádióban több kérdést intézett Winston *Churchillhez*, az angol admiralitás első lordjához az *Athénia* elsüllyesztése ügyében. Szerinte Churchill azt hihette, hogy az *Athénia* elsüllyesztésével, mint 1917-ben, most is sikerül majd belesodornia Amerikát az eseményekbe. A német sajtó egy minden gyanú felett álló semleges tanu: *Anderson* amerikai alattvaló előadása alapján beigazolta, hogy az *Athéniát Churchill rendelkezései értelmében süllyesztette el három angol torpedóromboló.*

Göbbels ezután azt kérdezte Churchilltől: hogyan szólhatott első közleményeiben német torpedóról, holott tudnia kellett, hogy három angol torpedóromboló süllyesztette el az Athéniát; hogyan gondolta egyáltalában elhitetni a világgal, hogy az Athénia az állítólagos megtorpedózás után még 14 óra hosszat maradt a víz színén, holott a Royal Oak angol csatahajó német torpedólövés következtében néhány perc alatt elsüllyedt. Megkérdezte még Göbbels, hol szerezte Churchill azokat a tanukat, akik az angol rádióban az Athénia elsüllyesztése után éppen az ellenkezőjét állították annak, amit Anderson esküvel megerősített vallomása; miért próbál most Churchill állhatatosan hallgatni.

Az első angol válasz

London. A *Press Association* dr. Göbbelsnek Churchil ellen intézett támadására első válaszként cáfolja a német miniszternek azt az állítását, hogy az admiralitás első lordja megakadályozta német alattvalóknak az Athéniára való felszállását, hogy a terhelő tanukat távoltartsa. A Press Association emlékeztet arra, hogy amikor az Athéniát megtorpedózták, 1104 utasa közül 28 német, 6 osztrák, több cseh és 5 danzigi alattvaló volt. Az október 9-én közzétett hivatalos listán a *93 áldozat közül 4 német volt.* A hajó tulajdonosa, a Donaldson Atlantic Line, kimutatása szerint ezeknek a neve: Henry *Braunschweiger* 33 éves jogász, Hildegard *Ehrlich* 16 éves, Lottie *Künstlicher* és Edith *Lustig*. A *Press Association* Göbbels állításaival szemben emlékeztet arra, hogy *az Athénia utasai kijelentették, hogy a hajót torpedótalálat érte. Az életbenmaradottak közül tizenhárman eskü alatt állították ezt.*

A Pesti Napló párizsi külön jelentése

A háború új szakasza előtt áll Európa?

Párizs. *(A Pesti Napló párizsi szerkesztőségének telefónjelentése.)* Párizs nagy érdeklődéssel kíséri a Berlinben megkezdődött tanácskozásokat. Abból a tényből, hogy Hitler kancellár nemcsak legszűkebb tanácsadóit, hanem az összes körzetvezetőket és az összes nemzeti szocialista helytartókat is egybehivatta, Párizsban arra következtetnek, hogy Berlin nagyfontosságú döntések előtt áll. Az eshetőségek a párizsi politikai körök megítélése szerint a következők: lehet, hogy a háború most az egész vonalon komolyan megkezdődik, mégpedig abban a formában, hogy Németország teljes erejével felvonul a vizen és a levegőben Anglia ellen és ugyanakkor nagyszabású offenzivába kezd a nyugati fronton; más felfogás szerint Németország csak Anglia ellen fordulna és Franciaország ellen egyelőre nem venné fel a harcot, egyrészt azért, mert elsősorban Angliát tekinti ellenségének, másrészt azért, mert a rossz időjárás és az eső, amelynek következtében a Saar kiöntött, a szárazföldi harcokat nagyon megnehezíti. Abban azonban, hogy a háború új szakasza előtt állunk, ma este megegyeztek a vélemények Párizsban.

A háborúnak ezt az újabb fázisát természetesen erősen befolyásolják azoknak a tárgyalásoknak az eredményei, amelyeket Hitler kancellár az utóbbi napokban Németország moszkvai, ankarai és római nagykövetével folytatott.

Párizsban általában az a vélemény alakult ki, hogy Németország moszkvai nagykövete Sztalin válaszát hozta arra a levélre, amelyet Hitler kancellár a mult héten hozzá intézett. Az ankarai német nagykövet jelenlétét a legutóbb megkötött francia-angol-török szerződéssel hozzák összefüggésbe és Papen nagykövet Ankarába való váratlanul gyors visszatérését azzal magyarázzák, hogy Németország már körvonalazta álláspontját a szerződéssel szemben. A legközelebbi napokban — angol forrásból eredő hír szerint már a következő 48 órában — mindenesetre események következnek be. Párizs vár és nyugodt.

Ruttkay György

A foglyok felrobbantottak Irországban egy fegyházat

Dublin. A mount-joyi fegyházban vasárnap robbanás történt. Valószínűnek tartják, hogy a robbanást az ír köztársasági hadsereg tagjai által becsempészett robbanóanyaggal a foglyok idézték elő.

Egy másik Dublinból érkezett távirat szerint a mount-joyi börtönben fogvatartott ír terroristák közül néhányan szökést kíséreltek meg s robbantószerekkel akartak utat vágni maguknak. Állítólag sikerült robbanószereket a börtönbe csempészni. A robbanás akkor történt, amikor a rabok munkában voltak. A rabok közül *egynek sem sikerült megszöknie*, az azonban eddig nem ismeretes, hogy az épületben milyen kárt tett a robbanás.

„A magyar lélek előtt örökre idegen marad, hogy parancsszóra irányítsák"

Antal István érdekes beszéde a hegyeshalmi országzászlóavatáson

Hegyeshalom. Dr. *Antal* István igazságügyi államtitkár vasárnap délelőtt nagyszámú közönség jelenlétében avatta fel Hegyeshalom község országzászlóját, *Martinelli* Jenő budapesti szobrászművész alkotását. Avatóbeszédében Antal István többek között ezt mondotta:

— Az ország nyugati határszélén felállított országzászló szimbólumot jelent, szimbólumot a nyugati népek, Európa felé, de szimbólumot a magyar haza felé is. Európa felé azt hirdeti a zászló, hogy ennek az Európának még sok tartozása van a magyar néppel szemben *s addig a középeurópai rend, egyensúly, béke nem nyugszik szilárd alapokon, míg a magyar nemzet megcsorbított jogai teljesekké nem válnak.*

— Azt, hogy a magyar nemzet eredményesen teljesíthesse közép- és keleteurópai történelmi hivatását, más államrendszerben, mint a szentistváni alapokon nyugvó modern magyar államban mégcsak elképzelni sem lehetséges.

— Nem magyarajkú testvéreink a Szent István-adta országlási gondolat védelmében éltek, fejlődtek itt évszázadokon keresztül és váltak a magyar nemzettest szerves részeivé mert ez a Szent István-adta országlási gondolat nemcsak egyenlő jogokat és egyenlő érvényesülési lehetőségeket biztosított a nemzetiségek számára, *de sokszor az atyai gondoskodás több kincsét és jótéteményét öntötte rájuk, mint színmagyar fiaira.*

A határokon jelentkező új politikai eszmékről szólt ezután. Az eszmék beáramlása ellen nem segít a vámsorompó és hiába a legszigorúbb vámvizsgálat. Valószínűnek tartjuk, hogy a nagy nyugati eszmeáramlatok két kiemelkedő alapgondolata, a szociális eszme és a népi gondolat elvégzi a maga átalakító hatását a magyar nemzet belső társadalmi és politikai életében is.

— Csak egyetlenegy új nemzetszervező és államvezető gondolat marad örökre idegen a magyar lélek előtt s ez az, hogy *a magyar népet bárki is parancsszóra irányítsa, a magyar nép elhatározásait bárki is az ő megkérdezése nélkül hozza meg s a magyar sors útját bárki is a magyar nemzet akarata nélkül, avagy éppen akarata ellenére jelölje ki.*

— Csak az a nemzet lesz képes ellenállni a mai kor szörnyű viharzásának, amely az egészséges népi és faji erők rendíthetetlen alapjaira támaszkodhatik, — ez az alap pedig csak akkor lesz rendíthetetlen, ha ez a nép érzi és tudja, hogy gazdasági és szociális jogainak, kenyerének, boldogulásának kimérésénél a keresztény osztó igazság erkölcsi elve érvényesül az állami és a társadalmi élet minden megnyilatkozásában.

Ezután a környékbeli német falvak nagy számban jelenlevő népéhez *német nyelven* szólott *Antal* István, akit beszéde végén lelkesen ünnepeltek.

Milyen lesz az új vigalmi adó?

A polgármester most adta ki az új vigalmi adó szabályrendelet végrehajtási utasítását. A szórakozások közül azok esnek vigalmi adó alá, amelyek hatósági engedélyhez vannak kötve. *Ha az előadáshoz nem kell hatósági engedély, vigalmi adót sem lehet kivetni.*

Kávéházakban, vendéglőkben és kocsmákban csak az esetben jár vigalmiadó, ha *zene szól.* Rádió és gramofón után nem kell vigalmiadót fizetni, ha azonban műszaki berendezések felerősítik és a rádió és a gramofón zenekart pótol, úgy a vigalmiadót ki kell róni. Intézetek, egyesületek, egyházközségek és iskolák előadásai vigalmiadómentesek, ha nem haszonszerzés céljából rendezik azokat. Az amatőrversenyek is csak akkor adómentesek, ha nem haszonszerzés a céljuk.

Az állami színházak csak saját épületeikben rendezett előadások után mentesülnek az adófizetés alól. Idegennyelvű előadás után *tízszer annyi vigalmi adót kell fizetni.* Ha *magánszínházban akár csak egyetlen szereplő is idegen nyelven ad elő, az már idegen előadásnak számít.* Szabadjegyek után is le kell fizetni a vigalmi adót. Ha valakinek állandó szabadjegye van, úgy a legdrágább jegy után járó vigalmi adó *harmincszorosát kell fizetnie havi átalányként.* A kártyajátékosok, a kártyapénz 25 százalékát fizetik vigalmiadó címén.

Szegeden három családot megmérgezett a gomba

Szeged. Vasárnap a Tisza Lajos körúti piacon alkalmi árustól többen gombát vásároltak. A délutáni órákban három család hat tagját *súlyos gombamérgezési tünetekkel kórházba szállították.* A vizsgálat megindult.

Hadijelentések

Berlin. *(Német T. I.)* A véderő főparancsnoksga közli:

A nyugati arcvonalon tüzérségi és felderítő tevékenységen kívül *nem voltak harci események.*

Október 21-én 12 óra 45 perckor egy hárommotoros angol repülőgép keletről jövet visszatért nyugati irányba, átrepülve az Aachentől délkeleti irányban 25 km. távolságra levő konzeni pályaudvar és a közvetlen közeli belga határ felett. *(MTI.)*

Párizs. *(Havas.)* Hivatalosan jelentik október 23-án délelőtt:

Éjszaka *az egész harctéren nyugalom volt.*

Hivatalosan jelentik október 23-án este:

Az egymással érintkezésben álló csapatok különösen a Saartól nyugatra elterülő vidéken *tevékenykedtek. (MTI.)*

Párizs. *(Havas.)* A harctéren uralkodó nyugalmat egyedül *járőr-csatározások* zavarják, amelyek során német katonák estek francia fogságba.

A nyugalom már nem tart soká

Párizs. *(Havas.)* Az a nyugalom, amely az egész harctéren mult péntek óta uralkodik, úgylátszik *már nem tart soká.* Már a tegnapi napon *fokozott járőrtevékenység volt észlelhető.* Ma már nemcsak a Senki földje volt néhány éjszakai csetepaté színhelye. Az állásokban lévő csapatok részben *közvetlen puska- és gépfegyvertüzet indítottak* az egyik állásból a másikba. Mint mindig, ezúttal is a harctér legnyugatibb szakaszán, a Saar és a Mosel közt volt a legélénkebb a haditevékenység.

Tengeri ütközet

London. *(Havas.)* A hirtshalsi bérlők és halászok megfigyelése szerint vasárnap a dán partok szélességében *tengeri ütközet folyt le hadihajók* között, melyeknek nemzetiségét azonban nem sikerült felismerni. *(MTI.)*

A Pesti Napló berlini külön jelentése

A nemzeti szocialista párt vezetői Hitler kancellárnál

Berlin. *(A Pesti Napló berlini szerkesztőségének telefónjelentése.)* **Német részről nem adtak ki jelentést a tengeri harcok lefolyásáról és a hadijelentés is teljes eredménytelenséget állapít meg a nyugati fronton. Így minden jel arra mutat, hogy a háborúban katonailag nyugalom állott be és a politikai hadszíntéren sem állítható ezzel szembe semmiféle különleges esemény. Hitler kancellárnak a nemzeti szocialista párt vezető tényezőivel vasárnap lefolytatott tanácskozásával kapcsolatban többféle hír kelt szárnyra, ezek azonban egytől-egyig feltevésen alapulnak, mert az efféle összejövetelekről sohasem adnak ki hivatalos közlést. Annyi mindenesetre valószínűnek látszik, hogy belpolitikai kérdésekről volt szó. Illetékes helyen viszont teljes hallgatásba burkolóznak és csak annyit mondanak, hogy a pártvezetők fogadtatása semmiesetre sem volt politikai jellegű.**

Nagy figyelemmel várják Ribbentrop külügyminiszter keddre kitűzött danzigi beszédét. Azok a kérdések, amelyeket Ribbentrop beszédében az itteni feltevések szerint érinteni fog, összefüggnek a lengyelországi háború befejezésével és a nyugati háború problémáival. A birodalmi külügyminiszter valószínűleg behatóan foglalkozni fog Hitler kancellár legutóbbi birodalmi gyűlési beszédében kifejtett alapelvekkel és ezeknek a nyugati hatalmak által történt elutasításával.

Német külpolitikai tényezők részéről még mindig különösképpen foglalkoznak az angol-francia-török hármas egyezménnyel. Főképpen a külügyminisztérium lapja, a Berliner Börsenzeitung tartja napirenden a kérdést. A félhivatalos fejtegetések egy újabb mozzanata az a kijelentés, hogy miután Törökország megbontotta a délkeleteurópai egyensúlyt »az ott irányadó három nagyhatalomban, Oroszországban, Németországban és Olaszországban bizalmatlanságot ébresztett«.

Ez a bizalmatlanság pedig azon alapul, hogy »Törökország azzal a cselekedetével, hogy a hadviselő felekkel szerződésre lépett, kompromittálta a Balkán semlegességét«. Mindaddig fennáll ez a helyzet, amíg a Balkán-államok nem vonják le a török lépésből folyó következtetéseket.

A Berliner Börsenzeitung cikke Romániát is szóbahozza, amennyiben szembeszáll Gafencu román külügyminiszter lapjának, a Timpulnak a török szerződéssel kapcsolatban tett megállapításaival.

Otto von Heydebreck

Ma kezdődnek az országos légoltalmi gyakorlatok

Reggel hét órakor rádión és plakáton rendelik el az első körzetben a készültséget

(Saját tudósítónktól.) Kedd reggeltől péntek estig tartják meg országszerte a légvédelmi gyakorlatokat. Több körzetre osztották az országot és *az első körzetben már ma reggel elrendelik a készültséget.* A készültség — amely *Budapesten 48 óra hosszat tart* — éjszakára *teljes elsötétítést jelent.* Besötétedés után tehát semmiféle *fényforrás fénye nem szűrődhetik ki a szabadba és az uccákon csökkentik a közvilágítást.*

Mit kell tennie a közönségnek?

A közönségnek az elsötétítésre idejében meg kell tenni minden előkészületet. Be kell szerezni a szükséges anyagot az elsötétítéshez, *minden fényforrás fényét be kell zárni a négy fal közé, még a kertek, udvarok, világítóudvarok felé sem szabad semmiféle fénynek kiszűrődnie.* Ezt is szigorúan ellenőrzik.

A közlekedési eszközök belső világítását a legkisebb mértékre csökkentik. A járművek a készültség ideje alatt lakott területen *legfeljebb 20 kilométeres sebességgel* közlekedhetnek.

Az elsötétítésre vonatkozó rendelkezésektől eltekintve, *a készültség ideje alatt a rendes élet folyik tovább. A légvédelmi riadó bármely pillanatban megszólalhat.* A riadó jelére az uccákon azonnal megáll az élet, a járművek a kocsiút szélére állanak, az emberek a kapuk alá vagy a nyilvános óvóhelyekre sietnek. A házakban tartózkodó emberek, lakásukat elhagyva, az óvóhelyre sietnek. *Ahol nincs óvóhely, vagy csak felszereletlen szükségóvóhely van, ott mindenki a lakásokban marad. Az ablakokat szigorúan csukva kell tartani, erkélyre kimenni nem szabad.*

A templomokban korán lesz az ájtatosság

A templomok elsötétítése nehezen lenne keresztülvihető. Ezért az esztergomi főegyházmegyei hatóság elrendelte, hogy az országos légvédelmi gyakorlatok napjain, október 24—27-ig a késő esti órákban tartani szokott októberi ájtatosságokat a kötelező elsötétítés miatt a kora délutáni órákban tartsák, amikor a templomok nem szorulnak világításra.

A színházak, mozik, mulatók és boltok nyitva maradnak

A gyakorlat főcélja a harcszerűség, tehát pontosan úgy kell viselkedni, mintha valódi veszély fenyegetne. *Színházak és mozik megtartják az előadásaikat és kinyitnak a mulatók is. A szokásos záróráig nyitva lesznek az üzletek is.* Egyes kereskedők félreértve a gyakorlat intencióit arra való hivatkozással, hogy nem tudtak idejében előkészülni, üzleteiket besötétedéskor be akarták zárni. Tudomásukra hozták azonban, hogy az üzleteknek nyitva kell maradniok. A gyakorlaton mindenkinek részt kell vennie, *gyakorlatoznia kell a kereskedőknek és a vásárlóközönségnek is, ki kell próbálni, hogy miként folyhatik tovább az üzletek élete, ha légvédelmi készültség van, illetőleg riadót fuj a sziréna.* Pontosan úgy kell kipróbálni, mintha nem gyakorlat, hanem igazi készültség és riadó lenne.

A főváros légoltalmi parancsnoka, *Éliássy* Sándor főkapitány egyébként ismételten figyelmezteti a közönséget, hogy *olvassa el a kifüggesztett falragaszokat és szigorúan ragaszkodjék az előírt légoltalmi utasításokhoz.* Felszólítja a kereskedőket, hogy *a készültség alatt üzlethelyiségeiket se éjjel, se nappal ne hagyják őrizetlenül.*

Bemutatók az Országos Légoltalmi Napon

Vasárnap a légvédelmi gyakorlatok bevezetéseképpen az egész országban *légoltalmi napot* tartottak. Budapesten *Szendy* Károly polgármester rendeletére délelőtt 11 órakor minden kerületben nyilvános előadások és bemutatók voltak. A legérdekesebb ilyen bemutató az *első kerületben* a Mészáros, Pálya, Koronaőr és Ág uccák torkolatánál, a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium előtt zajlott le. A díszemelvényen az előkelőségek élén gróf *Teleki* Pálné, a miniszterelnök felesége nézte végig a gyakorlatokat. *Czebe* Jenő kerületi elöljáró bevezető szavai után *Benedek* Mihály parancsnok ismertette a főváros légoltalmi beosztását, a három főkörzetet: Buda, Pest észak, Pest dél, 14 körzetét, beszélt az épületen belüli és kívüli légoltalomról, a hatósági légoltalom céljáról, a tűzoltóság közreműködéséről és szervezetéről.

Az előadást követő *bemutatón* a leányiskola háziőrsége vett részt, tüzet oltott, kihívták a tűzoltókat is, volt műszaki mentés, dolgozott a gázmentesítő raj, a jelképes romok alól bábukat emeltek ki, a mentők segélyt nyujtottak. Ezután *Belicza* Iván, a Légoltalmi Liga feladatairól beszélt. A bemutatóról filmhíradót készítettek, a XI. kerületi gyakorlatról, a Tass vezér úti tűzoltólaktanyából pedig a rádió adott helyszíni közvetítést.

Két rádióelőadás

A légoltalmi nap kiemelkedő eseménye volt *vitéz Fábry Dániel tábornok, országos légvédelmi parancsnok vasárnap délben félkettőkor tartott rádióelőadása,* melyben az elmúlt háborúk légoltalmi tapasztalatairól számolt be. A lengyel háború tapasztalatai azt mutatják, hogy *idejében fel kell készülni és meg kell szervezni a légoltalmat.*

Laczházi Jenő vezérkari százados hétfőn a rádióban ismertette, hogy a hatósági légoltalmi szolgálatosoknak és magánosoknak mi a kötelességük akkor, ha megszólal a sziréna, milyenek az elsötétítés szabályai és mi a kárjelző szolgálat jelentősége.

Próbariadó az Operában, előadások az iskolában

Hétfőn délben az *Operaházban Hóman* Bálint kultuszminiszter és vitéz *Fábry* Dániel tábornok jelenlétében légvédelmi próbát tartottak. A próba megnyugtathatja a színházi közönséget, hogy az Operaház minden előkészületet megtett a gyakorlatra. A gyakorlat, illetőleg a készültség alatt *az előadás előtt Márkus László igazgató tájékoztatja az Operaház közönségét a tudnivalókról és a teendőkről.*

Hétfőn az iskolákban megemlékeztek a légoltalomról és előadásokat tartottak a tanulóifjúságnak. Az egyes légoltalmi szervezetek, segédrendőrök, tűzoltók számára is előadások voltak a kerületekben. A házparancsnokok a lakókkal tartottak megbeszélést, az előkészületek a gyakorlatra minden irányban megtörténtek.

A légvédelmi készültséget *rádión* rendelik el és ugyanekkor *plakáton* közlik a közönséggel. A közelmultban kibocsátott légoltalmi plakátokhoz hasonlóan *sárga papíron, piros betűkkel nyomják a plakátot. A budapesti rádió kedden reggel 7 órai hiradásában* közli, hogy a gyakorlatot *melyik körzetben* rendelik el az első napon.

MAGYARORSZÁG ŐSKERESZTÉNY KÉZBEN LÉVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRA ÜZEMBEN 1922 ÓTA. SZÖVETBOLTJAI: IV., PROHÁSZKA OTTOKÁR-UTCA 8, VI., TERÉZ-KORÚT 8, II., MARGIT-KORÚT 50, BAROSS-TÉR 15.

Rendelet a művészi segédszemélyzetről

A színművészeti és filmművészeti kamara művészi segédszemélyzetének bármelyik szakcsoportjába karénekesként, kartáncosként, illetőleg segédszínészként csak azt lehet felvenni, aki *a művészi segédszemélyzeti vizsgát sikerrel letette* vagy akinek *egyéb szakképzettsége van,* amely a vizsgabizottság megállapítása szerint megfelel a művészi segédszemélyzeti vizsga letételével tanusított képzettségnek. *(MTI.)*

ELMEBETEGSÉG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

A Budapesti Orvosi Ujságban a következő rendkívül érdekes cikket olvastuk:

Minden művészi alkotás feltárja alkotó művészének jellemét, gondolatvilágát, lelkének egész szerkezetét és azokat a lelki, még kóros hullámzásokat is, melyeknek hatása alatt a mű megszületett. A művészi munkálkodás egyes időszakait, változásait tanulmányozva tisztább kép nyerhető a művészről, mint amit a fényképész és életrajzíró együtt nyujthatnak, sőt a művész kórtanát is híven meg lehet találni munkájában. A középkor elmebeteg művészeinél, midőn az elmebajt nem betegségnek, hanem megszállottságnak tartották, csak a hátrahagyott művészi alkotásokból lehet következtetést levonni az alkotók lelki összetételére.

A személyiség teljes átalakulása legjellemzőbben a schizophreniás képzőművészeknél észlelhető, így pl. Francia Francesco, Hugo van der Goes, Greco, Franz Xaver Messerschmidt, William Blake, Charles Meryon, Antoine Joseph Wiertz, Michail Alexandrovics Vrubel, Vincent van Gogh és Gulácsy Lajos műveiben. Ezeknél a betegség előtti művészi tevékenység folytatódik, sőt még fejlődhetik a schizophrenia kialakulása után is, de már a betegség által erősen befolyásolva és az elmebaj teljes kialakulásakor annak majdnem minden jellegzetes tünete megtalálható a művészi alkotáson, melyből nem egyszer magára a kórképre lehet visszakövetkeztetni.

Jellemző példák erre Messerschmidtnek klasszikusan nemes, erőteljes ifjúkori szoborművei és későbbi bizarr karakterfejei: mintha nem is ugyanaz a művész alkotta volna. Jellemző még a schizophreniás képzőművészeti alkotásokra az érzékcsalódások gyakori megörökítése. Érdekes és rendkívül jellegzetes, hogy az újabb művészeti törekvések közül az expresszionizmus éppen két elmebeteg művészből, Grecóból és Van Goghból indul ki és Van Goghnak azokból a műveiből, *amiket már az elmegyógyintézetben készített.*

A paralitikusok, Grimm Rezső, Munkácsy, Paál László, Makart, Troyon, Rethel, stb. művészi alkotásaira a szellemi életnek és a kritikai képességeknek fokozatos hanyatlása a jellemző. Szembetűnik ez már a betegség kezdeti szakában is a művészi alkotásokon, pl. Paál Lászlónál, amelyeken a betegség előrehaladása fokozatosan követhető, így Munkácsinál. Makartnál is, végül a művészi tevékenység megszűnik, az összszemélyiség elpusztul.

GYERMEKÉNEK TESTI EREJÉT MEGDUPLÁZZA
a Fodor Sportintézet
erről több ezer test és erőmérési táblázat tanuskodik — Beiratkozás: IV., Petőfi Sándor-utca 3. Telefon: 189—701. V., Hollán-utca 9. Telefon: 139—975

Messerschmidt

Ferenc

Nagy Barna: Pozsony plasztikája a Donner és Messerschmidt közötti időszakban. 8 o. 24 K. 32 l. Komárom. 1936.

63./

Müller, He
73 L, Nagy
Myskovszky
te. 16 o,
Miskovszky
8 o, 0 K,
Miskovszky
8 o, 0 K,
Miskovszky
8 o, 0 K,
Miskovszky
lődése, kü
lékeire. 8
Miskovszky
Miskovszky
nessaince
Miskovszky

Messerschmidt Hobrait

Irod

Forster Gyula báró:

Koros és a Berényiek.

Bpest, 1927.

Messerschmied

Lab I. 112

II. 77

IV. 27.

Csonteszkőrök, neolithkori

X. 144

által vetekedhettek. Tessék az *ujvidék-tisza-földvári* valódi római, vagy a *fossa Probit* szemlélni és más *óriás* sánczokkal összehasonlítani! Évek óta tanúlmányozom e tárgyat és meg vagyok győződve, hogy itt hangzatos mondatokkal csak a laicusokat zavarhatjuk meg, míg a világirodalom újabb terményeiből okult szakférfit véleményünknek meg nem nyerjük. Sajnálom, hogy az Akademiában felolvasott munkálatomat még eddig be nem fejezhettem, bár más részt látom, hogy még többet kell vizsgálgatnom, míg dönhetetlen érveimmel fölléphetek, s azért irigylem azon szaktársak független állapotát, kik kizárólag kedvencz tárgyuknak élhetnek! Csak egyre kérem főleg vidéki régészeinket, legyenek meggyőződve arról, hogy mi kutatásinkkal nagyobbára még úgy vagyunk, mint azon gyerkőczék, kik kártyavárakat építenek, melyek a legcsekélyebb fuvalatra összedülnek. Gyűjtsük az adatokat és halmozzuk fel a solid anyagot, hogy valami tartósat építhessünk a régészet ép oly érdekes, mint háladatos mezején!

(Nemzeti muzeumunk) több érdekes *bronz-övvel* bír, azonban alig van köztük díszesb annál, melyet ezennel rajzban mellékelünk. Ezt az

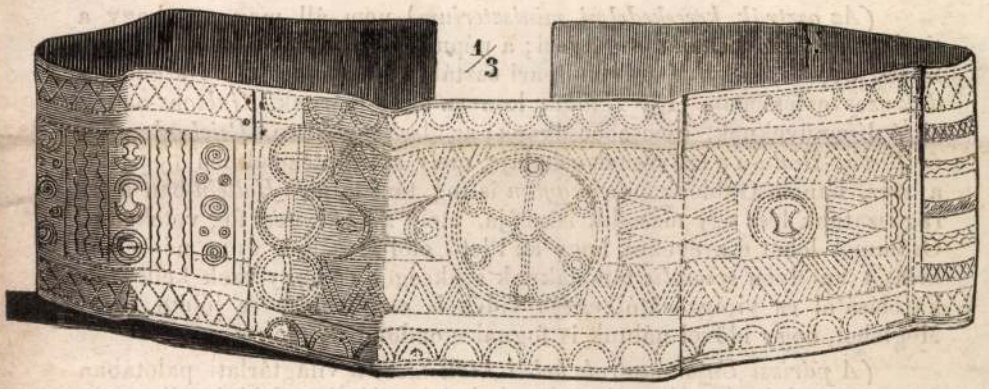

erzsébetfalvi lelet darabjai közt több darabra törve találtam és muzeumunk számára megmentettem. Az egyszerű, de izléses díszítmény meg fog bennünket győzni arról, hogy a barbar-kori emberek már olyan művezettel birtak, melynek alakjait hasonlókban még ma is fel lehetne használni. És tanúságúl ezen eset szolgáljon, hogy a töredékeket is kell becsülnünk és eltennünk, mert gyakran azok is tanúskodnak a hajdani művészet kifejlődéséről és izléséről. Korra nézve leginkább a *hallstadti* bronzokkal egyeznek meg.

(Magyar-Hradiston) Morvaországban *Prikel* senkviczi lelkész úr állítása szerint *Corvin Mátyás* királytól egy ajándékozó-levél őriztetik, melynek erejénél fogva a király a városnak a morva háboru alkalmával tett jó szolgálatiért többféle kiváltságot adott, s ezen kívül a városnak *egy kardot* és *egy buzogányt* adott emlékül, melyek *Úr-napján* egyik tanácsnok által bársony vánkoson az ünnepélyes menet alatt még

ma is körülhordatnak. Ezen adatot *Könyöki* tanár úrnak köszönjük. — Érdekes volna hitelesen megtudni, mi itt a dolog veleje; mert ha a fennebbi állítás valódi, úgy ezen fegyverek reánk nézve igen nagy érdekkel birnának.

(Az ó-budai városi kapitányság), mely már több üdvös intézkedést tett és keresztül vitt erélyes fellépése által, azon rendeletet bocsájtá ki a régiségek érdekében, hogy minden régészeti leletet az illetőknek különben 25 ft bírság terhe mellett be kell jelenteni. És valóban mióta a határozat komolyan vétetik; nemzeti muzeumunk Ó-Budáról örvendetesen gyarapodik. Kár, hogy ezen üdvös rendelet csak a város határára szorítkozik; azon vandalismusról, mely azon túl a megyei hatóság alatt történik, jobb hallgatni, és bevárni míg a megyék szervezve lesznek.

(A hires Messerschmid Xaver Ferencz kezétől) vannak *Senkviczen* (Pozsony megye) az oltáron életnagyságú szent *István* és szent *László* szobrai. Ezen szobrokról tudósítónk *Könyöki* József pozsonyi főreáltanár állítja, hogy valódi remekek, melyeket a művész, ki az akkori lelkészszel *Rock Antallal* barátságos lábon állt, egyenesen ezen templom számára készített.

(Az osztrák kereskedelmi miniszterium) nem áll meg ott, hogy a tiroli *faragászati* iskolát segélyezi; a népnevelés emelésén kívül gondoskodik arról is, hogy némely műipari osztály számára *részletes szaktanodák* szerveztessenek. Így *Haidán* lesz az *üveg*-iparnak, *Gablonz*-on az apró díszműveknek, csecsebecséknek; az *Ascher-vidéken*, *Reichenbergben* és *Bielitz-Biala*-n a szövésnek iskolája, mely szak-intézetekben nemcsak a rajz, hanem Gablonz-on a *vegytan* is fog taníttatni. *Hallein*-ban a faragászatnak lesz egy második iskolája, mely a *grödenivel* fog vetekedni. Örömmel lehet észrevenni, hogy az illető elöljáróságok és a népség is belátja az ilyen *specialis* tanodáknak szükségét, és hogy ezek kellő felkarolásától és virágzásától egész vidékek emelkedése és jóléte függ. Meglehet, hogy idővel nálunk is fognak gondolni ilyenekre.

(A párizsi Union centrale keleti kiállítása) a világtárlati palotában 8 termet foglalt el, és főczélja volt a keletiek sajátságos izlését a franczia főváros pumlicumával megismertetni, és a sok sikerült utánzásnak mennél több előpéldányt nyújtani. A mi a tudósítókat leginkább csodálatra birta, az, hogy a kormány saját nagyszerű gyűjteményeiből ezen kiállításhoz hozzá nem járult, nem mintha a louvrei, Hôtel clugnii, St.-Cloudi ritkaságokat a nagy közönség nem láthatná, hanem mivel a sokféle tárgy nagyobbszerű kiállítása alkalmával suitek teljesebb tanúlmányúl szolgálhatnak és terjedtebb utánzási kört nyitnak. Példáúl felhozatik a bécsi udvar eléggé nem ajánlható bőkezűsége, melylyel a császári müipari muzeum termeiben az uralkodó ház kincseinek egy részét folyvást lehet szemlélni.

A párisi kiállítás három csoportra oszlott. Az első csoportot alig lehet saját szükségeinkkel és izléseinkkel összhangzásba hozni, és ez leginkább China torzképes és csodaművü készleteiből állt, melyeknek

Arch. Ért, 1870. IV. k.
3 f.

Messerschmid Xavér Ferenc

A híres M. szobrász I. Töl vannak Senkviczen (Pozsony m.) az oltáron életnagyságú szent István és szent László szobrai. Ezen szobrokról tudósítónk Könyöki József állítja, hogy valódi remekek, mellyeket a művész, ki az akkori lelkésszel Rock Antallal barátságos lábon állt, egyenesen ezen templom számára készitett.

Egyveleg. Arch. Ért. 1870. IV. K. 82 l.

ÉRK. A LENGYELTÓTI M. KIR. ADÓHIVATALHOZ
1904 AUG. 18.
2795 SZÁM

II

24090 Községi nyomda Budapest.

Messerschmidt

1732-ben Pozsonyban mulatott és 1783-ban ott is halt meg.

Szobrai és mellszobrai, mégpedig Luxenburgban, a bécsi Belvedereben, a magyar nemzeti muzeum képtárában, az országos arczképcsarnokban, a pozsonyi városi muzeumban vannak, határozott tehetséget mutatnak a jellemzésre. Ismeretes jellemfői, mégpedig Klinkosch úr birtokában vannak Bécsben, szerezték meg neki ezt a nevet: a plastika Hogarthja, épen ezekben tűnteti fel a művész spiritista és képzelgő abnormitásokra hajló természetét.

Arch. Ért. 1891. 268. l.

Lásd meg.

Dr. W. Bode: Geschicht der Deutschen Plastik. Berlin, 1887. 8r. 258. l.

M. kir. Adóhivatal Szerencsen
Érk. 1905 MRC. 3
889 szám.
1905

Előir vált illetm
szfiklav 315 lapján
1905 V/15

Kur

Kiadó
Ty

24090 Községi nyomda Budapest.

Messerschmid Ferencz Xaver

szobrász.

Nevezetes német szobrász
született Wiesensteig nevű vá-
rosban a würtembergi tartó-
mányban 1732-ben. Ezen mű-
vész Bécsben a cs. kir. képző
művészeti akadémián nevelte
magát szobrásznak, honnan 1764-
ben Romába ment. Egy meghivást
párisba nem fogadott el, s így
professor lőn a cs. kir. bécsi aka-
démiánál, azonban csakhamar
felhagyott ezen hivatalával is, Wies-
ensteigban elt, s a nyugpénzt
sem fogadta el. Röviddel ezután
Münchenbe ment mint udvari
szobrász, de itt is csak fél évig
maradt, s azon ajánlást, Ber-
linbe menni nem fogadta el,
Ezen ödötöl fogva változtatva
majd Bécsben, majd Pozsony-
ban elt, hol is végre 1784-
ben a földi pályáról lelépett.

Novák D. Hajdan, Közép s
újabb kori hiresb képirók
szobrászok stb. Buda, 1835. 178. l.

3667
1889
5556

Messerschmidt

X. Ferenc

l.

A Műbarát

1921. 205. l.

Pécsi Kiválósajolat ábrázoló fényképek

IX. 85.

Messerschmidt X. Ferenc

rövid élet.

1.

Ujszerzemenji Katalogus 1924

~~Pusztaörményes-tanyai~~ ~~vándor~~ ~~a~~ KA. V. 302.

Messerschmidt X. Ferenc

szobrász

irod

Pigpáp. 9. l.

irod

Ilg, Albert: F. X. Messerschmidts Leben und Werke. Leipzig – Prag 1885.

Ballus, Paul von: Presburg und seine Umgebungen. Presburg, 1823.

Tietze-Conrat: Österreichische Barockplastik. Wien, 1920.

A legutóbbit megnézni!

Settecentisták III. 156.

Messerschmidt Ferenc Xaver

Wurzbach. Biogr. Lexikon
Wien 1867. XVII. Kötet 442–
450 l.

Szubetett Wiesensteig 1732
aug 20. meghalt Pirozba
1783 aug 21. Sein Vater
war ein Weissgräber, der aus
zwei Ehen 32 Kinder hatte. Aus
der zweiten stammte Franz Xaver.
Im Hause des Vaters herrschte
Mangel, und Franz musste
fünf Jahre den Sommer über
das Vieh hüten und im Win-
ter Brot betteln, und Nachts
spinnen. Als Franz 9 Jahre
alt war, starb sein Vater,
und die Mutter zog mit ihrem
reichen Kindersegen zu ihrem
Bruder, dem Hofbildhauer
Johann Straub nach Mün-
chen, der den Knaben so-
gleich zu sich in die Lehre
nahm. In kurzer Zeit machte
derselbe zur Freude seines
Lehrers schöne Fortschritte
und bekundete ein sichtliches
Talent in der Kunst, zu deren
Erlernung mehr Zufall
als Absicht mitgewirkt hatte.
Straub liess nun auch dem
Knaben volle Freiheit und
dieser begann die verschie-
denartigsten Gegenstände
aus Erde zu formen, dabei
vernachlässigte er die Lectüre,
namentlich solcher Bücher,
nicht, die mit seiner Kunst
einigermassen in Verbindung
standen. Besondere Freude
empfang er an anatomischen
Werken, zu deren Studium
er oft Nächte opferte, und
sich so in dieselben vertiefte,

dass er darüber den Mittagstisch vergass. Als M. achtzehn Jahre alt war, liess ihm sein Oheim fort, und M. begab sich zu einem anderen Bruder seiner Mutter, der in Gratz lebte, dort blieb er zwei Jahre; da sich ihm aber daselbst für die Ausübung seiner Kunst keine günstigen Aussichten zeigten, begab er sich nach Wien, mit dem Entschlusse sich an der dortigen Akademie der Künste vollends zum Bildhauer auszubilden. An der Akademie leistete er durch seine ausserordentliche Geschicklichkeit im Formen, wobei er der Natur in einer Weise nahe kam, wie kein anderer seiner Mitschüler, die Aufmerksamkeit des damaligen Akademie-Directors auf sich. Auf Selbsterhaltung angewiesen, brachte er sich anfänglich sehr kümmerlich durch, stählte aber durch Entbehrungen seinen Körper und eignete sich eine Genügsamkeit an, die ihm bei seinem vorherrschenden Künstlerstolze später vortrefflich zu Statten kam. Indessen nahm sich auch Director Meytens, als er die Fortschritte, welche M. machte gewahrte, seiner mit Vorliebe an, und verschaffte ihm eine kleine Anstellung, die ihm wenigstens vor Noth sicherte. M. kam als sogenannter Stückverschneider in das k. k. Zeughaus. In dieser Zeit vollendete er die schöne, 7 Schuh hohe Statue der Kaiserin Maria Theresia in ungarischer Tracht, welche noch immer im Belvedere aufgestellt ist. Mit seinen Ersparnissen und einer durch

3/ Meistens bewirkten Unterstützung des Rais Hofes unternahm er nun im Jahre 1765, damals bereits 33 Jahre alt, die Reise nach Rom. In Rom kopirte er aus Lindenholz mehrere der berühmtesten Statuen in einer Höhe von anderhalb bis zwei Schuch, mit einer Leichtigkeit und Genauigkeit, das er die Bewunderung Aller erregte, die ihm bei seiner Arbeit beobachteten. Dabei zeigte sich schon damals in seinem ganzen Wesen jene Naturwüchsigkeit, aus welcher der spätere Sonderling sich herausbildete. So lebte er in Rom in der einfachsten Weise und ging fast in Taglöhnertracht umher. den Klotz Lindenholz auf der Schulter, ging er damit dorthin, wo er eine Arbeit vorhatte. Wer ihm nicht kannte, blieb verblüfft, wenn er ihm nun vor einer antiken Statue den Klotz niederlegen und ohne Tasterzirkel und sonstige Werkzeuge als einfache Schnitzmesser mit einer Kaum glaublichen Schnelligkeit Kreuz und quer in das Holz schneiden sah. Ein paar spanische Künstler, als sie ihm auf diese Art eine ganz herrlich gelungene Copie des farnesischen Herkules ausführen sahen, beschuldigten ihn, dass er mit dem Teufel im Bunde stehe, und es kam darüber, wie auch bei anderen ähnlichen Anlässen, zu argem Streite. Schon im ersten Jahre seines Aufenthaltes in Rom vollendete er eine Copie des Crucifixes von Michael Angelo in Alabaster und überreichte das Werk dem heiligen Vater. Dies gab ihm als Gegengeschenk eine nach der Natur vollendete Antike aus Metall, deren hier nur in soferne gedacht wird, weil sie ihm in späteren Jahren als Massstab zu seinen berühmten Büsten der menschlichen Leidenschaften diente. Eine andere Arbeit, welche er in Rom vollendete, war das

Y von der Haut entblösste Pferd, in verjüngtem Massstabe. Er hatte es in Alabaster ausgearbeitet, nahm davon die Form ab und machte es noch zwei Mal in Metall, das eine Exemplar für die Kunstkammer in Stockholm, das zweite soll in irgend einem Winkel einer Wiener Kunstsammlung unbeachtet liegen. Den Vorwurf einiger Collegen, die ihm seiner Geschicklichkeit wegen neideten und seiner wenig zugänglichen Naturells wegen verspotteten, dass er wohl in Holz, aber nicht in Stein zu arbeiten verstehe, erwiederte er durch eine That, mit welcher er wohl den Vorwurf in glänzender Weise widerlegte die es ihm aber zugleich räthlich machte, Rom alsbald zu verlassen. Er vollendete nämlich aus Stein einen antiken Apollo in Zeit von nur drei Tagen. Dieser Apollo stand auf einem Postamente, welches von einem Gitter eingeschlossen und sorgfältig verhüllt war. Das Postament zeigte in erhabener Arbeit eine Menge kleiner Figuren mit Eselsohren, welche auf verschiedenen Instrumenten spielten. In dem Allen lag nichts Verfängliches, wenn man aber diese kleinen Figürchen mit ihren grossen Eselsohren genau in's Auge fasste, so erkannte man darin lauter Porträte seiner Feinde, die ihn immer verspottet und bekrittelt hatten. Der Streich war ihm vollends gelungen und hatte die Lacher auf seine Seite gebracht, aber nun war auch die letzte Zeit, Rom zu verlassen, was Mossenschmidt, ohne zu zögern, that. Einen ihm um diese Zeit von der Frankfurter sächsen Akademie gestellten vortheilhaften Antrag zur Uebernahme eines Postens in Paris lehnte M. ab und begab sich nach Wien. Es scheint übrigens, dass M. diesen Streich ausgeführt, nachdem er die Berufung nach Wien bereits in der Tasche hatte, M. war nämlich als Lehrer an der Kais. Akademie der bildenden Künste in Wien angestellt worden. Bald nach seiner Ankunft in Wien erhielt er den Auftrag, den Gemal der Kaiserin, Franz Stephan, im Kaiserlichen Krönungsornate auszuführen.

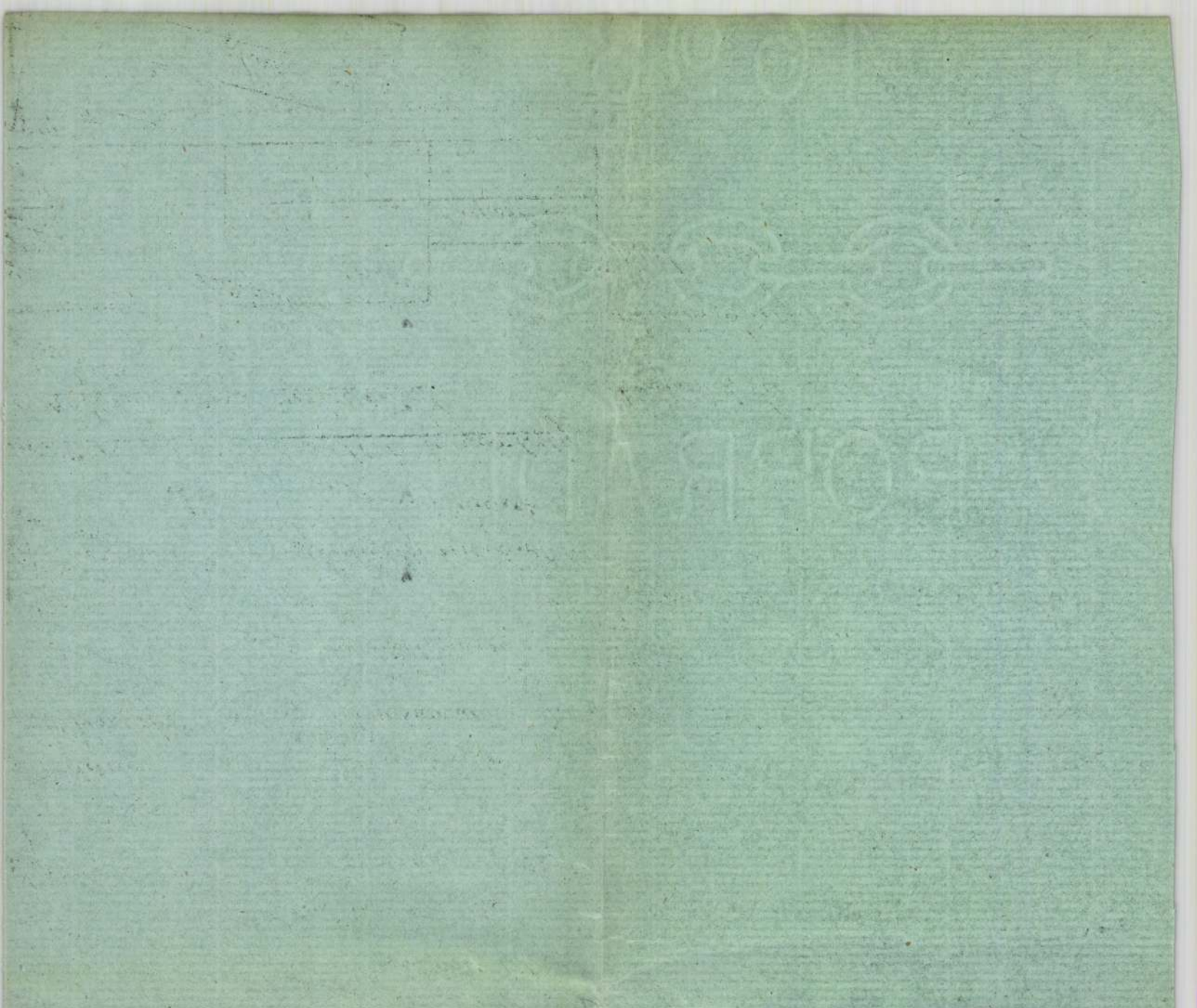

5 Stück 7 Schuh hohe Statue, ein Seitenstück zu der oberwähnten der Kaiserin, ist gleichfalls im Belvedere aufgestellt. In diese erste Zeit seines Wiener Aufenthaltes fallen mehrere Werke, darunter sind besonders bemerkenswerth: „Die Büste Kaiser Joseph II.", welche im Naturalien Cabinete aufgestellt ist, — „Die Büste Gerhardt's von Swieten aus Bronze, im Universitäts-Gebäude im ehemaligen Hörsaale der Mediciner; — eine „Immaculata mit zwei Engeln" in der Capelle des savoyischen Damenstiftes in der Johannesgasse; — eine Gruppe von vier Figuren: ein Weib, Kinder waschend, eines derselben stürzt in's Wasser, wird aber von der Mutter an dem Kleidern erfasst und herausgezogen, dieses Werk, welches als Brunnengruppe auf der Landstrasse in dem ehemaligen Messmerschen Garten befindlich, erregte die Bewunderung des Kaisers Joseph, der sie dem Künstler in den huldvollsten Worten aussprach. Viele kleinere Figuren und halberhabene Arbeiten befinden sich in Privatbesitze und Sammlungen. Für die Kaiserliche Akademie der Künste arbeitete er die lebensgrossen Büsten seines Wohlthäters, des Directors Meytens, und des Archäologen Franz von Scheyb, beide aus weichem Metall und im grossen Akademiesaale aufgestellt. Im Jahre 1769 erhielt M. den Titel eines akademischen Rathes. Das Erscheinen des in seiner Art einzigen und nie gehörig gewürdigten Werkes von Lavater über die Physiognomik fällt eben in jene Zeit; das Werk regte M. in ungewöhnlichem Masse an, und gar bald gerieth er auf die Idee, Lavater's Ansichten in seiner Art auszuführen. Zuerst begann er verschiedene Leidenschaften in Wachs zu formen. Bereits hat er eine kleine Sammlung von solchen Wachsbildern, jedes 18–24 Zoll hoch, vollendet, jedoch nicht mit Absicht auf den Verkauf, als vielmehr zu eigenem Studium.

6 Ein Engländer, der von dieser Sammlung gehört, wollte sie sehen, besuchte den Künstler, und fand an einzelnen Charakteren solches Gefallen, dass er einige derselben Käuflich erstehen wollte. M. nannte den Preis. Der Engländer fand denselben zu hoch. Das verdross unseren Künstler so sehr, dass er um dem Engländer zu beweisen, es sei ihm nicht an dem Preise gelegen, und er nur im Bewusstseyn des Werthes seiner Arbeiten einen überhaupt angegeben habe, die Wachsfiguren nahm, und eine nach der andern vor den Augen des verblüfften Engländers zerstrümmerte. In diesem Vernichtungswerke unterbrach ihn sein eben eintretender Freund Mesmer, der noch deren einige und die merkwürdigste Wachsgruppe: „Wie Gott den ersten Menschen aus Erde geformt, einen lebendigen Odem in die Nase blies", rettete. Diese soll noch irgendwo vorhanden sein, nur ist es nicht bekannt, wo sie sich befindet. Er begann nun mit der Ausführung der bereits erwähnten Idee von Neuem, Theils um sich ganz seiner Arbeit widmen zu können, theils weil seine Stellung an der Akademie seit Meybens Ableben durch die Unbeliebtsamkeit seines Charakters und die Unverträglichkeit mit den übrigen Collegen, wenn nicht gerade unhaltbar, so doch unangenehm wurde, legte er die Professur nieder und erhielt eine lebenslängliche Pension von 700 fl. aber auch diese nahm M. nur unter der Bedingung an, dass er jährlich zwei Stück seiner Arbeit, die den Werth von 200 fl zum mindesten erreichen sollten, der Akademie zuschicken wolle. M. verkaufte nun Alles, Kunstsachen, Bücher, Kupferstiche und begab sich nach seinem Geburtsorte Wiesenteig, in dessen Nähe, da ihm selbst das kleine stille Städtchen

7

nicht genug einsam erschien, er sich eine Hütte kaufte. Dort ordnete er nun seine Lieblingsarbeit, die plastische Darstellung der Leidenschaften fort. Fünf Büsten hatte er aus Wien mitgebracht. Da es ihm an Modellen fehlte, bediente er sich seines Kopfes dazu. Indem es mit seiner Verpflegung in der abseits gelegenen Hütte schlecht bestellt war, kaufte er sich Kühe und Schafe, die ein armer Junge hüten musste, und pflanzte auf dem das Häuschen umgebenden Grunde alle für seine Bedürfnisse erforderlichen Lebensmittel. In dieser Abgeschiedenheit von Welt und Menschen hatte er bereits 18 Köpfe vollendet [das Verzeichniss dieser merkwürdigen Büsten liegt bei] als der Ruf als Hofbildhauer an den churfürstlichen Hof nach München mit einem ansehnlichen Gehalte erhielt. War er der Einsamkeit müde, oder schmeichelte es seinem Stolze, dass der Ruf seiner Kunst auch dann in der Welt fortlebte, nachdem er aus derselben sich zurückgezogen, kurz er nahm den Posten an, und ging nach München. Aber nur ein halbes Jahr hielt er es dort aus. Zwei Berufungen, die Friedrich II. von Preussen hatte an ihn ergehen lassen, lehnte er gleichfalls ab, und nachdem er schon aus der Einsamkeit wieder in das öffentliche Leben zurückgekehrt war, begab er sich nach Wien. Sein Abschied aus München mahnt an jenen aus Rom. Ein Hofcavalier, der sich mit M. über verschiedene Gegenstände der Bildhauerkunst berieth, stellte, wie es scheint, von dem Selbstbewüsstsein M.-s, das sich aus allen seinen Antworten und Ansichten aussprach, eben nicht angenehm berührt, die Zweideutige Frage, ob er denn auch im Stande sei, ein Pferd von englischer Race plastisch darzustellen? M. von diesem Spotte auf das Tiefste erregt, erwiederte, ohne jedoch seine Miene zu verändern: „Er

8

könne im Augenblicke die Ausführung eines Pferdemodelles englischer Race um so weniger übernehmen, als er eben mit einer Gruppe, den Einzug Christi in Jerusalem darstellend, beschäftigt, nach langem Suchen endlich gerade jetzt so glücklich sei, das Modell des zu dieser Gruppe erforderlichen Esels aufgefunden zu haben. Dass bei solchen Antworten überhaupt bei solcher Weise, mit den Menschen zu verkehren, seines Bleibens unter ihnen nirgends lange war, begreift sich wohl leicht, er machte sich also rasch von München, wo indem er seinem in Pressburg als Bildhauer lebenden Bruder Vorhin noch den Auftrag gab, ihm in seinem Hause eine stille Wohnung einzuräumen. In Pressburg brachte nun M. drei Jahre im Hause seines Bruders zu, einzig mit der Fortsetzung seiner Charakterbüsten beschäftigt. Anderes arbeitete er nur, wenn er Geld brauchte, um die Auslagen für seine Lebensbedürfnisse zu bestreiten. So beschäftigte ihn der damals in Pressburg weilende Locumtenens Albert Herzog von Sachsen-Teschen, der auch mehrere seiner plastischen Arbeiten ihm abkaufte. Für die zu jener Zeit vollendeten Charakterbüsten – sie betragen etwa 40 Stück – bot ihm der Kunstsinnige Fürst 40000 Gulden. M. schlug aber dieses Anerbieten aus, weil er die Sammlung auf hundert Büsten bringen wollte. In der Wirklichkeit hatte er sie nur auf 49 gebracht und von diesen sind zwei unvollendet. Nach drei Jahren kaufte er sich auf dem sogenannten Zuckermantel bei Pressburg ein einsam gelegenes Häuschen, das er seinen höchst einfachen Bedürfnissen gemäß

9 einrichtete und daselbst bis an sein Lebensende verbrachte. Dieses erlitt ihn nach Kurzer Krankheit im Alter von 57, ja wenn die Angabe Einiger dass er nicht im Jahre 1732, sondern im Jahre 1737 geboren sei, richtig wäre, von gar erst 45 Jahren. Ausser den bereits angeführten Arbeiten M-s sind noch bemerkenswerth: „Die Wasser schöpfende Samaritanerin und der sie beobachtende Christus." im ehemaligen Palast des Prinzen Eugen in der Annagasse, die Büste des Herzogs Albrecht von Sachsen Teschen, in Marmor, jene des Grafen Philipp Batthyany, in Alabaster, ein schöner Altar zu Austerlitz in Mähren in der Schlosscapelle, das Lenkenberg-sche Grabmal auf einem der Friedhöfe, und viele Statuen und Basreliefs auf den Schlössern und Herrschaften des Fürsten Wenzel Liechtenstein, der den Künstler mit besonderer Vorliebe beschäftigte. Die Sonderlingsnatur M-s hinderte ihn, dass er sich nicht zu jener Grösse und Bedeutenheit schob, für die er seinem Talente nach angelegt war. Schon der Umstand, dass er nur arbeitete, wenn er gerade Geld brauchte, trug wenig dazu bei, ihn für die Ausführung grosser Werke, wozu eben er, wie Wenige, geeignet war, zu gewinnen. Insbesondere seit er sich in den Kopf gesetzt, die mehrerwähnte Folge von hundert Charakterköpfen zu vollenden, von dieser Zeit an war er mit Ausnahme eben dieser Köpfe im Ganzen fast unthätig geblieben. Diese Köpfe freilich geben Zeugniss von seiner Meisterschaft, und sind wahre Musterstücke psychologischer und anato-

(10) mischer Studien, aber es
war den doch eine verschro-
bene Einbildungskraft, die
ihn auf diesen Gedanken
brachte und ihn bei dem-
selben durch eine ganze
Reihe von Jahren beharren
liess. Die Wahrheit, mit
welcher er die Charaktere
darstellte, und die Kennt-
niss des Mechanismus des
Kopfes, entschädigt nicht
für den Mangel aller Schön-
heit. M., dieser Meister in
der Aesthetik des Hässlichen,
kann mit gutem Fug und
Recht als der „Hogarth
der Plastik" bezeichnet wer-
den, und er muss eben nur
in Deutschland gearbeitet
haben, um — um nicht zu
sagen vergessen, so doch —
so wenig beachtet zu sein,
wie es der Fall ist. M.
arbeitete ungewöhnlich rasch
und vollendete oft in tadel-
loser Weise in Stunden,
wozu andere mindestens
doppelt so viel Tage, wenn
nicht noch mehr Zeit
brauchten. Mit seiner Liebe
zur Kunst ging ihm die Zeit
über Alles, und diese liess
er sich nicht nehmen.
(Egjeb apro jellemzesek,
amik amellett bizonytanek
hogy meglehetös ugyes embe oott)
Ugy éltmint egy asszeta, hihetet-
len egyszerüsigben. Sein Haus-
geräth bestand aus einem
Bette, Tische, einigen schlech-
ten Stühlen, einer Flöte,
einer Tabakspfeife, einem
Wasserkruge und einem
alten italienischen Buche,
von den Verhältnissen des
menschlichen Körpers. Nebst-
dem besass er noch drei Zeich-
nungen, eine davon stellte
eine egyptische Statue ohne
Arm vor, die er nie ohne
Bewunderung und Ehrfurcht

11) ansah, auch Niemanden die eigentliche Bedeutung dieser hieroglyphischen Figur entdeckte, vielleicht war es jene merkwürdige Figur, welche das alte egyptische Naturmass darstellte, mit dessen Hilfe, wie uns Plinius erzählt, Polyklet seinen Canon der vollkommensten menschlichen Figur aufgestellt hatte und nach welchem die grichischen Meister gearbeitet haben. Vagyona nem igen volt, bár sekintéses vagyont sorczhetett volna. Ami vagyont kevesét sorzott, azt kedvenc ismejének a jellem fők kidolgozására fordította.
Szamos ember hibás mellett is nag művész volt, akinél csak a mortoha sors volt az oka, hogy tehetségének megfelelő ei ahoz mélto nagyszabású művet vem alkothatott. Professor Schroer in Pressburg hat den Künstler zum Helden eines Dramolets gemacht.

12

Trodalom.

Wurzbach. (mit feut)

merkwürdige Lebensgeschichte des Franz Xaver Messersmidt, gewesenen k. k. öffentlichen Lehrers der Bildhauerkunst in Wien und Hofbildhauers in München. Wien. 1852. 12°

Füssli Annalen der bildenden Künste für die österreichischen Staaten. Wien 1801. II. Th. 21-28. l.

Ballus, Pdul v. Pressburg und seine Umgebungen. Pressburg 1823. 190 s. kör. ll.

Der Adler. Wien 1839. evf. 286. n

Gräffer Franz: Wiener Dosenstücke nämlich Physiognomien, Conversations-Bildchen, Auftritte u. s. w. Wien und die Wiener betreffend u. s. w. Wien 1852. II K. 251. l: „Der Hogarth der Plastik"

13)

Allgemeine Theater Zeitung (Wien)
1835 ét. 66 & 264 es 73 n

Oesterreichischer Zuschauer Wien
1837 evt III K. 1168 l.
~~[illegible]~~ "Der österreichische Bildhauer F. X. Messerschmidt" von Silas.

De Luca. Das gelehrte Oesterreich. ~~Ein~~ Wien 1778. I. K. II Darab. 333. l.

Meusel Joh. Georg. Miscellaneen artistischen Inhalts, 13 Heft, S 43. 18 Heft S. 349. 26 Heft S. 74.

Dlabacz, Gottfried Johann. Allgemeines historischen Künstler Lexikon für Böhmen und zum Theile auch für Mähren und Schlesien. Prag 1815. II K 311. l.

Lipowsky Bairisches Künstler Lexikon. I K. 204. l.

14)

Nagler G. K. Dr. Neues allgemeines Künstler Lexikon. München 1839. IX K. 162 l.

Müller - Klunzinger. Die Künstler aller Zeiten und Völker. Stuttgart 1860. III K. 80. l

---

Tschischka Franz. Kunst und Altherthum in dem ~~Oesterreich~~ Oesterreichischen Kaiserstaate. Wien 1836. 23, 53, 54, 254, 379 l.

Oesterreichische National Encyklopädie von Gräffer und Czikann Wien 1835 III K. 647 l.

Franz Xav. Messerschmid's Büsten Charakteristik von Dr. G. H. Wien. 1858.

15. Muvesseteuer (Meurer)

Wurzbach: XVII. K. 449 l.

Diese 49 Stücke, darunter 32 aus Erz, 16 aus Stein und 1 aus Holz, in natürlicher Grösse, sind, bildeten auch als M. starb, seine ganze Hinterlassenschaft. Sie hatten auch eigene Geschicke, sie wurden zuerst von einem Garkoch des Wiener Bürgerspitals, Namens Stantz, von Messerschmidt's Erben um 6000 fl gekauft und von Pressburg nach Wien gebracht. Dann kamen sie in Besitz eines Grosshändlers, Namens Baruch, dieser verspändete sie an einen polnischen Juden, der sie wieder an einen Particulier verzetze. Dieser, so erzählt Gräffer, brachte die Köpfe zu Anfang der 20er Jahre des laufenden Jahrhunderts in der Prater, wo man sie gegen Eintrittsgeld etlicher Kreuzer sehen konnte; Dann wären sie

16) in Besitz des Mechanikers Mälzel gekommen, mit dem sie nach New York in Amerika gewandert sind. Dieses Factum aber wird bestritten und so erklärt: ein Fürst, der bereits gestorben, hätte mit nicht geringen Kosten Gypsabdrücke dieser Büsten aufbewahren lassen, und diese Abdrücke sind vielleicht im Prater und in New York zu sehen gewesen. Die Originale befanden sich zu Anfang der fünfziger Jahre im Besitze des Herrn Jos. Tüttmar, Besitzer eines Auskunfts-Comptoirs in Wien, und bei demselben, in seiner Wohnung auf der Freiung, im Hause, das im Volksmunde den Namen Schubladekasten hat, sah sie Herausgeber dieses Lexikons im das Jahr 1850. Schon Gräffer machte den Vorschlag, dass die Büsten, die zum grössten Theile in Pressburg gearbeitet sind, als ungarisches Landesgut,

17) von dem Pester National Museum als Unicum angekauft werden sollten. Eine noch passendere Stelle fanden sie aber jetzt im österreichischen Museum, das nicht unterlassen sollte dieselben zu erwerben. Von sämmtlichen Büsten erschien eine Lithographie, welche eine Beilage zu Nr 286 ~~der~~ ~~in~~ Der Adler 1839 erfolgsamen mellett. Es sind Erläuterungen der Charaktere erschienen, welche die Büsten darstellen, denen wahrscheinlich Aufzeichnungen des Künstlers selbst zu Grunde liegen dürften. Die Darstellungen der Büsten sind: 1) der Künstler selbst, lachend, eine Büste, welche in verschiedenen Grössen vielfach in Gypsz abgeformt worden. 2) ein wollüstig abgehärmter Geck, 3) ein naseweiser spitzfindiger Spötter; 4) der rücksichtslose

18) Ausdruck des Hohnes; 5) der Gähner; 6) der Ausdruck des Hohnes, mit einem Zuge des Verlangens nach dem Verhöhnten; 7) ein Kraftvoller heiterer Mann; 8) der sanfte ruhige Schlaf; 9) die Einfalt in höchsten Grade; 10) der Bekümmerte; 11) das hohe Alter; 12) der Neger; 13) der Speier; 14) der Melancholische; 15) das abgezehrte Alter mit Augenschmerzen; 16) der Kindisch Weinende; 17) der Dummkopf; 18) der Missmuthige; 19) ein schmerzhaft starke Verwunderter; 20) der erboste und rachgierige Zigeuner; 21) der Verdrießliche; 22) der Edelmüthige; 23) der starke Geruch (es sind noch drei Büsten in der Sammlung, welche die Wirkungen der erregten Geruchsnerven

19) darthun. Nr. 31, 41 ei 49)
24) der weinerliche Alte; 25)
ein Erhängter; 26) der Sdty-
ricus; 27) der Zuverlässige;
28) der unfähige Fagottist;
29) ein aus dem Wasser Gerette-
ter; 30) ein an Verstopfung
Leidender; 31 Geruch, der zum
Niesen reizt, 32) der Künstler
selbst, mit ernstem Gesichts-
ausdrucke, 33) ein Erzbö-
sewicht; 34) ein düsterer
finsterer Mann; 35, ein
kindischer Schalk; 36) ein
Hypochondrist; 37) ein
hämischer Schalk; 38) ein
alter mürrischer Soldat,
39) ein Heuchler und Verleum-
der; 40) ein starker Arbeiter;
41) der widrige Geruch; 42)
der Feldherr; 43) das tiefe
Geheimniss; 44) das Zu-
rückgehaltene Lachen, 45)
der Gelehrte, der Denker,

46) ein Trotzkopf, 47) unendlich verschlossener Gram, 48) ein alter fröhlicher Lacher, 49) der heftige Gesichtschliesslich sei noch bemerkt dass er die meisten Leidenschaften, die er an Andern bemerkte, entweder in einem Spiegel, oder in einer Wasserquelle durch seine eigene Gesichtsbildung sich lebhaft darstellte, nachher die Zeichnung davon entwarf und sie in Modell brachte.

Messerschmidt

---

med
Z

Irmey Fsenor. Arch Erh
1891. 268 ff.

Messerschmied Feuer

Grod
Z

Tsch. 379 l.

Messerschmidt J. F.

Szobrai a

a külföldi

modern !!

plasztikai

körök

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM · BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

HGP mesterjegy 1630. évszámmal

1905. január 23.

A pozsonyi városi könyvtár igazgatóságának: a „Magyar Pályázatok" címmű építészeti havi folyóirat figyelmébe ajánltatik. (1019/1904.)

Messerschmidt Franz Xaver

laid ón.

Művészeti lexikon 493. l.

926. Francz

et XVII. szaiad

Mózes a vör

~~[illegible]~~
es vesszejével megü
omlanak és Fára
Jobbról egy sziklán
van és ~~[illegible]~~ feje d
a mégzémült izrae
ról a Vörös tenger me
~~ket, a mint~~ felett
ke lovon ül, fejér ko
~~[illegible]~~ ut kattérben (a vizoplop
gosságú felhő ragyog

Fa, mére
Pyrker Ja

88

Messerschmidt
Xaver Franz

---

sobrán

U 1013, 1014, 1015.

Messerschmidt Ferenc

Művészet 1904-198, 109
-1907. 350

Magyar Művészet
1925. 194, 496, 566

Győrök Leo: San Lorenzo vára 19
(615), 1624 (153). — Zamoscei rész
let 198 (615), 1785 (206).

Messerschmidt Franz Xaver

Alvó ferfi, öntött ólom
Ásító ferfi, öntött ólom
fentitól a grof Zichy mu-
zeumban.

Bp Zichy ~~[illegible]~~ 23. l.

Messerschmidt Franc

1737 - 1783

Grod

2

Ozsig 23. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Messerschmid

Hobrát

Inghalt 1860 v. 1861.

Lod

Vas. Ujs 1861. 574.

Hobrait 10000 fl. Kinál-
tár a muzeumnak.

Vas. Ujs 1861. 538 l.

Messerschmidt Tsen

wod

Böh. 621

Messerschmidt Ferenc

[illegible]

[illegible]

Böh. 69 l

Messerschmidt Franz

Juli 1732.

rod

Ballus 190. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Messerschmidt Ferenc

szobrász

irodalmához

egész iratcsomag vonatkozik rá.

Dux Adolf: Messerschmidtre vonatkozó adatokat dolgozza fel.

Szilágyi Sándor. A m. tört. társ-
vidéki kivándulása Pozsony városába s vármegyebe
Budapest 1877. 102. l. 104. l. 106. l

Messerschmidt Ferenz Xaver
szobrász

† Kiöbb Wiesensteig-ot 2 emlit. megh a valódi.

Weisensteig a jó.

† Zalai 1775.

Ellent mondás az ős számok körök!!

M. 1775-ben Bécsből, hol a képzőművészeti akadémián tanár volt, bajor országi pülő helyére Weisensteigba menet elegedetlen levén bécsi állásával.

Dorner János Zarab, a münchen udvari festő és képtárfelügyelő meghívására (1778 levél kelte nov 18.) Münchenbe ment, de abban a reményben, a megyei kültüben Dorner Rectegette: hogy a bajor választó fejedelem udvari kamarának elnöke, gróf Berchem 1000 ftra való megrendelésekkel fogja ünnepi foglalkoztatni, családát. Ez gróf Berchemhez ünnepi promemoriájából tünik ki, a melyben azt irja, hogy bár próbamüveket közölt, ezekre még semmi sem volt válasz, a mit lát, hogy ő excellentiájának mint is szándékában a fejedelem számára megrendeléseket tenni. Végül eddigi költségei fedezésére 400 ftot kér. (Kelt 1776. febr. 26.)

Testvére, János a Pozsonba meghonosult „polgár szobrász" 1777. januárban arról értesíti, hogy Schmutzer Zarab rézvevőtől a cs. kir. akadémia igazgatója Kiesztrőlt számára Bécsben Kaunitz herczegnél ért 200 ftot segélyt, meget noha az engedélyező okmány már régebben a kezei közt volt, még nem tudott megszerezni. 1777. febr. 25-ei Schmutzer egyenes Ferencrenelt utasítja ezt megirva azt is, hogy ő felsége ezt semmi ellenvetésül utasítást nem tévén. Bécsben müvészi körökben mehedett, hogy így aligha fogadja el Messerschmidt a segélyt, mert akadtak a kik a segélyre vonatkozólag ily irányban is mint Maurer Hubert, a müvészeti tanár, ő Dics 1777 nyári levelével, hogy a mende-monda igaz volt, mozgásba jöttek. Messerschmidt tudtukra adván a tolakodókat, hogy akár vadaloz okmányon kivül ezüst nem jár ki a felség kegyéből, leráta őket. † (a külső oldalon)

717-ér

Müvészünk ezt egy levéllel válaszolta, mely 1777 marc. 27-ről kelt

Liebster Bruder! — Dein werthes Schreiben hab ich richtig empfangen und daraus ersehen, was grosse Gnad der Fürst Kaunitz mir erweisen und mir alle Jahr zweihundert Gulden als eine Pension schon wolle, ich könne diese obe genoldeben 200 fl. verzehren, wo ich wolle, dieses wäre für wahr eine grosse Gnad, wenn mir auch so viele gute Arbeit angeschafft würde, dass ich als ein ehrlicher Mann diese nicht umsonst, sondern recht mässig einnehmen und geniessen könte, mit grösten Dank gegen meinen besten Freunde, welchen ich nicht mehr in Deutschland zu finden hoffte, da ich schon acht Jahr von meine Feinden verfolgt i Keine meiner Kunst grosse Arbeit bekommen habe und immer aus meinem wenig erspa- re zu leben gezwungen bin, ja es scheint, ganz Deutschland meine es sei mich zu unterdrücken ihre Pflicht. Ich bitte daher

Baldassare Peruzzi

epitèn.

l. Arch. Ed. 1882. II r. 285 l.

Messerschmidt Ferencz Xavér

1777 – 1780 közt lépe dett
le Pozsonyban, hova valósi-
nüleg Diesen át jött. Pozsony-
ban, egy 1780. decr. 29-i kelt
jegyzőkönyvi kivonat szerint
megvette Widermann János
a „zum Hirschen" című
házát 800 ftért, mely összegből a
művész 400 ftot azonnal lefize-
tett 400 ftot pedig 1781. évi
24-ig igért. E házat tovább-
ra is bírta 1781–82-re
6 ft 99 kr-t fizetett adóban.
1783. máj. 1-ről Kovácsich
Márton Győrig házát tudósítá
arról értesíti a robotáról, hogy a robotá-
ért egy fél akó vörös bort és spa-
nyol burnótot kíván neki. Jól
bánhatnia vele, mert ő időben kész lett
egy robotért 100 frttel.

1783-ban augusztus 21-én halt
meg Pozsonyban. A hagya-
téki jegyzőkönyv szerint vagyona
a következő tételekből állott:
Ruhrok és házi eszközök értéke 361
ft 37½ kr.; Messerschmidt
János özvegye a boldogultnak
szentelt 800 ft, a ház becsére
600 ft; 69 robot fő értéke 700
ft; összesen 2461 ft 37½ kr.
Ebből 300 ftot Putz Ferencnek
és többi részét Messerschmidt
Johanna, a művész anyja kapta,
ki még ekkor Wiesenstein-ban élt
másik felét pedig Franciska,
Erzsébet és János testvérei.

Képzőművészeti lexikon, 1881. 43–44.
és 61–62. ll.

Ez a cikke Háradorból van
átvéve. Ottani pontos cím

Irodalom

Dr Dux Adolf. Mohács adatai
Messerschmidt Ferenc Xavér
robotra életrajához. Háradok
1878 évf. 670–674. l.

A bejárásról és
publikálásról egyaránt

---

p pozsony vasalyai, ftt

meine Arbeit an, und mit dem
Beding will ich für meine Ar-
beit alle Jahr die versprochene
200 fl anzunehmen mich keines
wegs weigern, wo nicht, so bin
demnoch, wie zuvor, mit freund-
licher Gonsung etc.

R Messerschmidt e tolakodó
Maurermeister a Erzherzoghoz
folelt
Es freut mich sehr – dass Sie
an die alte Freundschaft noch
gedenke, dieses hatte ich längst
vergessen. Wegen den 200 fl
sage ich Ihnen, das ich selbst
nichts mehr habe. Wenn sie
also diese verlangen, so müssen
Sie gleichwohl andere Wege
suchen, da ich schon 8 jahre
das Decret in Hände habe
und doch nichts gemäss diesen.
Tapolcsányi e pozsonyi vasvá-
lasztásban ugyanis fogal-
mazóvá vétetvén meg ért
is írja, hogy neked Schmidt
tól választ kap, mely kedve-
sitani fogja Maurert wegen
der invalide Besoldung.
Győrött hagy.

Messerschmidt Ferenc Xavér

A nemzeti múzeumban:

1.) nevető fej: (lásd a mellékelt képet) Terra cotta, magassága 50 cm. Cat. 543. l.

2.) sírófej: Terracotta. magassága 57 cm. Cat. 543. l.

Messerschmidt Ferencz Xavér

Messerschmidt: „A kedélyes mosolygó“.

Ostrok ugyan mokatni
szerb és Egyb

Franz Xaver Messerschmidt né-
met szobrász

győri Szemle 1941. 91.

Anyagszobrok a győri székesegy-
házban

Messerschmidt Franz Xaver, szobrász

Forum, 1937. 18.

G.Leweke-Weyde: Weniger bekannte Pressburger Bildhauer

~~[illegible]~~

Messerschmied

Szobrász

Pulszky F.: Életem

61, 62. l.

ért a 78.881. számu kiadási csekkszám-

st, 1927. október hó 14-én. A minisz-

Zoltán s.k. miniszteri tanácsos.

os másolat hiteléül:

Károly

.hiv.igazgató.

A barokk stílus e divatjának és előnyös átértékelésének köszönheti létrejöttét a Belvedere alsó palotájában a Hans Tietze-féle nagyszabású múzeumi programm alapján elhelyezett új *Barock-museum* is. A gyüjtemény anyaga nem az egész barokk-kort öleli fel, hanem csak a XVIII. századot, melyben Bécs nagy művészettörténeti jelentőségre emelkedett. Kizáróan azoknak a XVIII. századi mestereknek alkotásait gyüjtötték itt össze, akiknek működése a császárvárossal vagy az osztrák tartományokkal összeforrt. A speciális osztrák barokknak jelentőségét akarták az új múzeumban kidomborítani. Hogy ezt a célt elérték, az nézetünk szerint nem annyira a kiállított tárgyaknak, mint inkább magának az épületnek köszönhető. Szavojai Jenő herceg nyári palotája, mely Hildebrandt János Lukács tervei szerint 1714—16-ig épült, nagyszerű belső kiképzésével sokkal teljesebb fogalmat ad az osztrák barokk stílusról, mint az eredeti környezetükből kiszakadt és most itt kiállított tárgyak. A nagy emeletes márványterem pazar márványdíszeivel, Martino Altomonte mennyezetfreskójával, a márványgaléria Domenico Parodi mithológiai alakokat ábrázoló márványszobraival és az úgynevezett *Groteskensaal* Jonas Drentwett festett ékítményeivel a legelőnyösebb oldaláról képviselik a XVIII. századi osztrák stílust. Ezzel szemben egy csoportja a kiállított barokk alkotásoknak, melyek nagyobb összkompozícióknak voltak részei, eredeti környezetükből kiszakítva félig-meddig hamis színben jelennek meg a szemlélő előtt. Kétségtelen, hogy ez a megjegyzésünk némileg minden múzeumi fölállításra vonatkozhatik, de ennek hátrányai a műalkotások helyes érvényesülése szempontjából sehol sem oly szembeszökőek, mint egyes barokk műveknél. Még magának a Belvedere-palotának stílszerű termei sem pótolhatják eléggé az eredeti környezet hiányát. Például Maulpertsch nagy vásznára — Judás Taddeus apostol vértanusága — sem előnyös az, hogy oly túlközel léphetünk hozzá. Pedig ez a kép kétségtelenül a múzeum legnagyobbszabású festészeti értéke. A távoli összhatásra számító osztrák barokk munkákat mindig csak megfelelő távolságról szabad szemlélni. A színezés nyersessége és lazasága, az ellentétek és átmenetek élessége közelről nem kellemes, de távolabbról, ahonnan a képeket szemlélni kell, e művek igen jól hatnak. Már a vázlatok vagy kisebb tanulmányok színfölrakásán is meglátszik, hogy távoli összhatásra fölépített nagy kompozíciók számára készültek. Ugyanígy áll a helyzet a barokk múzeum szobrászi anyagának legfontosabb részével is. Raffael Donner szépséges kútjának ólomalakjai a nagy márványteremben némileg úgy hatnak, mint a szárazföldre kivetett halak.

Természetesen ezek a megjegyzések, melyek egyes nagyobbszabású alkotásokra vonatkoznak, nem akarják az osztrák barokk múzeum jelentőségét és a gondolat helyénvaló voltát kétségbevonni. Különösen azért volt megokolt ennek a múzeumnak fölállítása, mert főleg olyan alkotásokat állítottak ki, melyek már rég kiszakadtak eredeti környezetükből és melyek eddig méltatlan helyeken hányódtak. Ezek a művek így egymás mellé sorozva, gyönyörű képet adnak a XVIII. századi osztrák művészet törekvéseiről. Különösen Maulpertsch, Kremser-Schmidt, Raffael Donner, az innsbrucki Balthasar Moll, aki Mária Terézia és I. Ferenc híres bécsi szarkofágját alkotta és Franz Xaver Messerschmidt művészetét képviselik kitünő alkotások. Az utolsó éveit Pozsonyban élő Messerschmidt egyik műve egyébként Mária Teréziát magyar koronázási ornátusban ábrázolja.

A múzeumnak 1923-ban történt megnyitásával egyidejüleg *Haberditzl*, a gyüjtemény kiváló igazgatója Bruno *Grimschitz* közreműködésével a múzeumról díszes és kimerítő katalógust is adott ki, melyben az érmek kivételével minden egyes műtárgy képét is közli. A katalógus ezenkívül pontos leírását adja magának a palotának és belső díszítésének. A Hildebrandtra vonatkozó adatok a katalógus második kiadásában természetesen kiegészítendők lesznek. Troger nevezetes munkáinak felsorolásánál azonban már most sem lett volna szabad megfeledkezni a győri Szent Ignác-templom mennyezetéről. Ezenkívül a Maulpertschre vonatkozó adatok sem emlékeznek meg a mester magyarországi működéséről. Vagy talán az *osztrák provinciák* alatt Magyarországot is értenünk kell? Úgy látszik, a kétfejű sas hagyományaitól a mai osztrákok sem képesek szabadulni. *Ybl Ervin.*

A szerkesztésért felelős: Dr Majovszky Pál.

Kiadó: Nagy Ernő.

Szerkesztőség: Erzsébet-körút 5. II.

Magyar Művészet. 1925. 8. szám

Magyar Művészet

1925.

Az Athenaeum r.-t. mély- és könyvnyomása.

festményekből annyi került napfényre, hogy Beckett egész festőiskolákat csoportosíthatott s egyes jelentékeny mestereket is kimutathatott. Sok jel arra vall, hogy a XIII. században csakugyan léteztek festőműhelyek.

Mindazoknak a műbarátoknak érdeklődésére, akik többé-kevésbbé járatosak az északi nyelvekben, számot tarthat ez a könyv. Olyan alapvető munka, amilyen meglehetősen ritkán jelenik meg a mai könyvpiacon. Már olcsóságánál fogva is különösen ajánlható: nagy terjedelme mellett csak 12 dán koronába kerül. *Poul Poulsen.*

BRANDES, MICHELANGELO BUONAROTI. Berlin, Emil Reiss kiadása, 1925.

A nyolcvanhárom éves Brandes bámulatosan szapora irodalmi működést fejt ki. Egymásután jelennek meg könyvei az irodalom fejedelmeiről. Shakespeare-, Goethe-, Voltaire-ről, most pedig Michelangeloról írt, hogy utána Julius Caesarját adja ki. Minden könyvének egységes stílusa van. Brandes hű követője Taine-nek, a petit faits mesterének, anekdotákból építi fel hőseinek jellemét. Az apró kis esetek ezreit hordja össze, ezekben keresi az uralkodó jellemvonást, melyet a környezetnek szintén apró vonásokból összeállított rajzával egészít ki. Ez a módszer hihetetlen szorgalmat feltételez, a kutatás, a gyüjtés, egybekapcsolás tehetségének különös erejét. Ha életrajzai éppen ezért nélkülözik is a mélyrehatoló jellemzéseket, kárpótolnak azzal a bámulatos mozaikmunkával, mely apró kövekből szeretné összeállítani hőseinek uralkodó kontúrjait. Sajnos, ez nem sikerül neki egyformán. Voltaire-nél ez a mozaikmunka helyénvalóbb, mint Michelangelonál, ki a maga terribilitéjével hatalmas és egységes jelenség. Azonkívül Michelangelo művészetét az a sok apró adat, amelyeket összegyüjt, csak külsőlegesen jellemzi, míg magáról hőse művészetéről egyetlen új szót sem tud mondani. Nem látjuk sehol Michelangelo lelki fejlődését és e fejlődés tükrét művészetében. Csak a külső történést, a pápák történetét, kortársainak és ösmerőseinek életadatait halmozza, száz helyről összeszedett anekdotákat, melyek azonban a kor szellemi mozgalmairól nem adnak egységes képet. A laikus olvasót elkápráztatja a sok adat. De egységes kép nem kerekedik ki belőle. Nem kapván vezető fonalat, mely a sok részletben eligazíthatna, az összkép mely Michelangeloról végül is úgyahogyan összeállítható, tele van ellentmondással. A művészettörténet Brandes művének nem sok hasznát látja, noha mint anekdotagyüjtemény igen kellemes olvasmány. Taine máskép kezelte a maga módszerét. *(I. b.)*

BÉCSI MÚZEUMKATALÓGUSOK. II. Österreichische Galerie, Wien. Das Barockmuseum im Unteren Belvedere.

Bécs művészettörténeti jelentősége a barokk stílus értékének az utolsó években történt elismerésével függ össze. Mióta általános meggyőződéssé vált, hogy a XVII. és XVIII. század az előző korok művészeti emlékeivel itt is egyenlő rangút hozott létre, megnyílt az út Bécs barokk műemlékeinek méltó érvényesüléséhez. Sőt a német és az osztrák művészettörténeti írók igen helyesen felismerték azt is, hogy a barokk stílusban a germán lélek tökéletesebben jutott kifejezésre, mint a neki alapjában idegen, túlhiggadt renaissance formanyelvben. A barokk századok megújult alakban a középkori művészet átszellemült, erősen expresszionista törekvéseit hozták ismét vissza, melyekben a vallási és világi uralom, az extázis és az előkelő kellem még a gotikánál is pompásabb köntösben nyilvánult meg.

Ebben az általános és mindent ellepő barokkáradásban Bécs mint külön egyéniség szerepel. Természetesen ezt a várost is, akárcsak a többi országot, Itália és Franciaország termékenyítette meg, de Bécs hamarosan eljutott a saját barokkjához. Érdekes jelenség, hogy a renaissance a XVI. században itt nem honosodott meg úgy, mint Németországban és hogy itt nem hajtott olyan értékes helyi virágokat, mint például Nürnbergben. Ausztriában a még tovább élő gótika szinte közvetlenül a barokkba ment át. Eleinte túlnyomóan olasz művészek végzik a bécsi és ausztriai művészeti feladatokat, de 1700 körül az idősb Fischer von Erlachhal és Hildebrandttal megszületik a klasszikus osztrák barokk stílus is. Egy nagytehetségű olasz építész, a luccai származású Domenico Martinelli apát, aki művészetének nagyhírű teoretikusa is volt, egészíti ki még az előbbi kettőnek alapvető és egyben betetőző munkásságát. Martinelli a három közül természetesen a legolaszosabb ízlésű, a mester bécsi palotái még Itália palazzóinak komor méltóságát tükrözik vissza, a szintén olasz iskolájú Fischer és Hildebrandt műveiben azonban már teljesen helyi zamatúvá válik a XVIII. századi osztrák építőművészet. Ők hárman teremtették meg az osztrák barokk diadalmas korszakát, egyszersmind ők alkották Bécs XVIII. századi nevezetes műemlékeinek nagy részét.

A bécsiek ma már kivétel nélkül tisztában vannak barokk művészetük jelentőségével és értékeit nemcsak tudományosan, hanem közgazdaságilag is kiaknázni törekednek. Most nem a tiszteletreméltó, ősi Szent István-egyház Bécs első büszkesége, hanem Fischernek eredeti szépségű borromei Szent Károly temploma. Sőt a kisebb, sokszor csak helyi jelentőségű barokk kastélyokról, templomokról sem feledkeznek meg, lelkesedéssel magyarázzák szépségeiket, melyek gyakran az eszközök hiányossága miatt csak szegényesen valósulhatnak meg. De a képzelő erő gazdagsága, a dekoratív érzék fejlettsége ezekben a szerény művekben is érvényesül.

MDK

Messerschmidt Franz Xavér

Alvó férfi, ólom

Reformkor művészete. Főv.Képt. 36.kiáll. 1948. jul. 11. l.

M.D.K

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver

Porsvingban teve Remy Redutt

Garas: Maulbertsch Bk. 1960. 127. l

~~127. l.~~

Plasztika, körplasztika

Siró Heraklit, Messerschmidt, Franz

Divatcsarnok, 1861.43. sz. boritéK

Messerschmied szobrocskái...

Metterschmidt Ferenc 6 mūve
(Pozsony városi mús.

Magyar Minerva III. 1303-04.
575 l.

Plasztika, körplasztika
Kacagó Demokrit, Messerschmied

Divatcsarnok, 1861.43.sz. boritéK

Messerschmied szobrocskái

Messerschmidt Joh. Adam, szobrász

Forum, 1937. 18.

G. Leweke-Weyde: Weniger bekannte Pressburger Bildhauer

Messerschmied, szobrász

Divatcsarnok, 1861.43. sz. boritéK
Messerschmied szobrocskái...

Metterschmidt Ferenc

Magyar Minerva IV. 1904-ii

753. 1.

Messerschmidt Ferenc, robtár
5 műve Pozsony Városi múzeum.

Magyar Minerva III. 1903-04.
575 l.

Messerschmidt Terence 5 db mise.
Pastory. Varisi Museum.

Mappen Minerva IV. 1904-11
753. l.

Messerschmidt szobrász

Századok 1877. 670 o.

Messerschmidt, Franz Xaver
Képes Világ - 1948. okt. 3.
(Különös önarcképek.)

7 Sajátos művész volt az osztrák Franz Xaver Messerschmidt. Igen sok alkotásában ábrázolta önmagát. A bécsi barokkmúzeumban 49 szobrát őrzik és tudjuk, hogy százon felül van azoknak a száma, amelyekben „a grimaszok nagy mestere" saját arcmását hagyta az utókorra

megtekintették.

A múzeumban a múzeumi őrök a következő munkákat végezték: a római sírköveket, oltárokat, szobortöredékeket, mozaiktöredékeket stb. áthordatták s felállíttatták a múzeumba s ott elrendezték azokat; áthozatták az evang. temető sírköveit is, valamint a kath. temető sírköveit, amiket elraktároztak; felállításuk az építendő kápolna körül az 1914. év munkája lesz. Befejezték végül a múzeum berendezési munkálatait.

A múzeum anyaga vétel útján 703 dbbal, ajándék útján 387 dbbal, állami letétből pedig 18 dbbal gyarapodott.

64. SÜMEG. Az *Állami Darnay-Múzeum*

dolgot szerzett a múzeum vezetője az eln
évben. Ezek között első helyen áll Kisfalu
Sándor XVII-ik századbeli cremoniai hegedű
mely mint hegedű is nagy értéket képvi
Érdekes szerezmény Kisfaludy Sándor Keme
Simon drámájának súgó-könyve is, mely
helyenkint a költő jegyzetekkel és javítások
látott el. Ezekből tudjuk meg, hogy a ve
tése alatt levő balatonfüredi játékszin súg
könyve volt.

A múzeum őskori és római gyüjteme
nevezetes szaporulatait képezi a szalacs
kelta pénzverő- és öntőműhely területén e
közölt kutatás kapcsán megszerzett két na
őskori vaslelet. Az egyik lelet gazdasága

Messerschmidt Jan

nobrán

Gentmüeml

486.l.

volna, a fölmentési javaslatok
világosan kivehető legyen az,
stb. hány alkalmazott volt a h
a háború folyamán tényleges ka
leg alkalmazásban, továbbá, ho
mióta van a vállalatnál, hatós

Azon fölmentési java
tők ki, kiegészités végett vis

Budapest, 1916. évi

Valamennyi közvetlenül a vallá
tozó állami és közalapitványi

Messerschmidt, Johan Adam, szobrász MOK

Franz Xaver Messerschmidt öccse. Kőfaragó Pozsonyban

A Primási Palota attikáján lévő figurákat

készítette.

A Dóm kórusának fábafaragott figuráit is

ő készítette.

71. l.

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt...

Berlin: Stuttgart, 1935. 83. l.: 12. t

Johann Messerschmidt

Kap megbízást a Pápán építendő templom főoltárának elkészítésére.

Voit Pál: A barokk művészet, Budapest, 1970.

80 p

MDK

Messerschmit F.

Kovacsics Márton György történetiró./+ 1821./
Mellszobor.F.Messerschmit alkotása.

Tört.Képes·lajstr. 1907. 94.l.

M.D.K.

Franz Xaver Messerschmidt,szobrász,~~1732~~ 1732-1783

Bécsi szobrász,élte végén Pozsonyban élt.Barokk szobrá
Jellemkép sorozataából 49 fej készült el.3 a bpesti
Szépmüv.Múz-ban.A siró,A nevető,A derüsen mosolygó.
Néhány már kóros sugallatok alapján,Csőrszáju. 301.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

**A Kultúra Világa.III.~~xxxx~~ köt.A képzőművészetek,a zene,
a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest**

MESSERSCHMIDT JÁNOS
pozsonyi szobrász

a pápai plébániatemplom oltárarchitekturái

Gerő László- Sedlmayr János: Pápa, 1959. 166.1

Messerschmidt János pozsonyi szobrász MDK

A Mária Terézia féle vártemplom szószékét, tabernákulumát s oltárképek kereteit faragta.

Pálinkás László: Esztergom XVIII. sz.i müv. emlékei. Bp. 1937. 53 l-

Messerschmidt János, szobrász.

1770. Poszony.

Pressburger Zeitung

1770, 49. sz.

Messerschmidt Johann, szobrász. XVIII. sz.

Jhb. d. KKCK. 1919. Beiblatt. Sp. 58.

Messerschmidt H.-János,
vhobrászmester, 1775., Pozsony.

Pressburger Zeitung
1775., 81. sz.

Messinger (Medgyesi) Alajos építész

Tér és Forma 1931

IV. évf. 175-179.o.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet székháza.

Messinger Illés festő és grafikus

Pesti Hírlap. 1923. szept. 11. 4

Messinger Illés festőművész, grafikus

Tanár ...

Plasztika, relief
sirbatétel, Joh. Adam Messerschmidt,

Forum, 1937. 18.

G. Leweke-Weyde: Wenigerbekannte
Pressburger Bildhauer

Plasztika, körplasztika
Mária Terézia a pozsonyi koronázáskor
Messerschmidt Ferenc

Müvészet, III., 19o4. 198-199.

Adatok müvészetünk történetéhez.

Plasztika, körplasztika
Szt.János és Mária /Bécs, Szt.István templom,/ Messerschmidt Ferenc

Művészet, III., 1904. 198-199.
Adatok művészetünk történetéhez.

Plasztika, körplasztika
48 arckifejezés-tanulmány, Messerschmidt Ferenc

Művészet, III., 1904. 198-199.

Adatok művészetünk történetéhez.

Plasztika, körplasztika
Batthyány Fülöp képmása, Messerschmidt Ferenc

Müvészet, III., 1904. 198-199.

Adatok müvészetünk történetéhez.

Plasztika, körplasztika
I.Ferenc /Frankfurt/, Messerschmidt Ferenc

Művészet, III., 1904. 198-199.

Adatok művészetünk történetéhez.

Plasztika, körplasztika

Albert főherceg képmása, Messerschmidt Ferenc

Művészet, III., 1904. 198-199.

Adatok művészetünk történetéhez.

Plasztika.

Pozsonyi volt Primási palota szobrai.

Messerschmidt Joh. művei.

Jhb. d. KKCK. 1919. Beiblatt. Sp. 58.

Plasztika, alkalmazott plasztika
a pozsonyi primáspalota oromzatának
diszei, Joh. Adam Messerchmidt, 18. sz.

Forum, 1937. 18.

G. Leweke-Weyde: Weniger bekannte
Pressburger Bildhauer.

Plasztika, körplasztika
karakter_fejek, Messerschmidt

Forum, 1937. 145.

J. Urzidil: Alte Kunst in der Slovakei.

Plasztika, körplasztika
Jézus megostoroztatása, Joh. Adam Messershmidt, 1770.

Forum, 1937. 19.

G.Leweke-Weyde: Weniger bekannte Pressburger Bildhauer

Plasztika,
relief,
gyertyahordó, JohAdam Messerschmidt,
18.sz.

Forum, 1937. 18.

G.Leweke-Weyde: Weniger bekannte
Pressburger Bildhauer

(Messerschmidt Xavér
Ferenc)

Kemény Lajos: ( )
c. cikke a Nyugat-
Magyarországi Hiradó-
ban. 1913. dec. 25.

U. 1013.

Igen részletes
tárcacikk, ha
szükség van rá,
lásd okvetlenül.
Az én ajándékom
a Szépm. Mur-
adattárában.

Mün.

L. II

1 Röt. fol.

(Barison)

Nicolaus

Chrysographisches Emporium,

oder die Kunst der Chrysographie
ausgeübt in Europa durch tausend
Jahre vom Anfange des VIII. bis
Ende des XVII. Jahrhundertes

Messerschmidt Franz Xaver

rod.

Pirchan - Szalai

12. l - 181, 182. l.

198. l. kéziratok.

Messerschmidt Frauz

nobrain

l.

Pulszky Ferenc: Életem

és korom. I. köt.

1884. 61. l.

Dr. Tihamér Lajos s.k.
miniszteri osztálytanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

chen Promotors der Forderung, das Thema Stadt auch einer formalen Betrachtung und Analyse zu unterziehen, ja mit dem Wort Stadt immer zuerst die Vorstellung eines Gestaltphänomens zu verbinden, — Lavedan, der am 29. Mai dieses Jahres 99 Jahre alt geworden wäre.

Cord Meckseper

MARIA PÖTZL-MALIKOVA, *Franz Xaver Messerschmidt.* Wien und München: Verlag Jugend und Volk 1982. 299 Seiten Text sowie 64 Tafeln in SW, 6 in Farbe, zahlreiche SW-Abb. im Text- und Katalogteil. DM 150,—.
(mit 2 Abbildungen)

Die vorliegende Monographie fügt sich logisch in die Reihe von Publikationen, die von der Österreichischen Galerie und der Albertina in Wien zur österreichischen Barockkunst herausgegeben werden (E. Knab, *Daniel Gran,* 1977; E. Hubala, *Johann Michael Rottmayr,* 1981). Die vor hundert Jahren (1885) erschienene kleine Monographie von A. Ilg über den Barockbildhauer Messerschmidt (1736—1783) hat sich schon lange als überholt erwiesen, und so bietet die neue Publikation die Gelegenheit, den Fortschritt in der Forschung darzulegen und neue Ergebnisse zu präsentieren. Es ist ein Ziel der Autorin, das Oeuvre in seiner Gesamtheit zu erfassen und neben den weitaus spektakuläreren ,,Charakterköpfen'' die ,,konventionellen'' Werke ihrer Qualität entsprechend zu behandeln. Die Monographie soll Gelegenheit sein und geben, den Künstler, der wegen seiner ,,Charakterköpfe'' eher zu ,,dubioser Berühmheit'' gelangte, etwas zu rehabilitieren.

Nimmt man biographische Daten und Dokumente, deren Auswertung immer zu neuen Resultaten führen kann, so ergeben sich kurz folgende Entwicklungsstadien. Bei seinen Onkeln Johann Baptist Straub (1704—1784) in München und Philipp Jakob (1706—1774) in Graz erlernte Messerschmidt den Umgang mit dem Material Holz und wurde erstmals mit der Kunst des Spätbarock konfrontiert. In Wien schließlich waren Einflüsse von seiten Georg Raphael und Matthäus Donners (1704—1756) bzw. Balthasar Ferdinand Molls (1717—1785) entscheidend. Lernte Messerschmidt bei diesen die Technik des Bleigusses kennen, so erhielt er bei Jakob Schletterer (1699—1774) maßgebende Unterweisung in der Bearbeitung von Stein und Marmor. Für die ersten Porträtwerke war Moll das große und überhaupt allgemein begehrte Vorbild, bald jedoch entsprach ein kühleres Pathos den Wünschen des kaiserlichen Hofes. Schließlich begann Messerschmidt Moll immer mehr aus dessen Rolle als ,,Hofbildhauer'' zu verdrängen. Der künstlerische Durchbruch ist dann mit den beiden für das ehem. Zeughaus in Wien angefertigten Porträtbüsten der Kaiserin Maria Theresia und deren Gemahl Franz I. Stephan gelungen (vgl. Abb. S. 153). Bei den in gewissem Sinn rokokohaft wirkenden Porträtreliefs Josefs II. und seiner ersten Frau Maria Isabella von Parma (Abb. S. 13) klingen, so die Verf., ,,... schon die persönlichen Eigenschaften Messerschmidts an, die sich später zu einer schonungslosen Sachlichkeit im Porträt steigern sollten'' (S. 21 f.). In den

großen Herrscherstandbildern (Wien, Österr. Galerie; Abb. S. 157 ff.) wurde eine neue Ausdrucksform des höfischen Repräsentationsbildnisses geschaffen. Überzeugend kann die Autorin auf das Vorbild mancher Standbilder des 16. Jhs. (bes. Elisabeth von Valois, 3. Gemahlin Philipps II.) in der Innsbrucker Hofkirche hinweisen, darüber hinaus macht sie den Einfluß des spanischen Hofporträts geltend. Messerschmidts Leistung besteht, so meint sie, darin, das traditionelle Porträt, wie es am österreichischen Kaiserhofe bis etwa 1760 vorherrschte (Moll, van Meytens), mit neuem Leben erfüllt und es auch mit der im Französischen (J. B. Lemoyne, J. B. Pigalle) üblichen ,,vivacité'' des Ausdrucks aufgefaßt zu haben. Die menschliche Physiognomie darzustellen, sei eben Messerschmidts Anliegen geblieben, wobei niemals die klassizistische Kühle des Josefinismus angestrebt wurde. Gegenüber den Porträts und auch den ,,Charakterköpfen'' traten Aufträge und Werke religiösen Inhalts deutlich zurück. Hervorzuheben sind hier besonders Auftragsarbeiten für die Herzogin M. Felicitas von Savoyen-Carignan in Wien. Bei der Zuschreibung von bisher als sicher angenommenen Skulpturen, wie der beiden Immaculata-Statuetten (S. 272 f.), verhält sich die Verf. zu Recht skeptisch. Was den verschollenen ,,Borghesischen Fechter'' (S. 223, Nr. 13) betrifft, so stellt dieser wahrscheinlich nicht eine Kopie nach der Antike, sondern eine Kopie nach einer Nachbildung dar, die sich als Lehrmodell in der Wiener Akademie befand. Von Ignaz Günther (1725—1775), einem Mitschüler Messerschmidts bei Straub in München und an der Wiener Akademie, gibt es eine 1753 datierte Kopie im Bayerischen Nationalmuseum München nach eben derselben Vorlage (vgl. P. Volk, *Rokokoplastik in Altbayern, Bayerisch-Schwaben und im Allgäu,* München 1981, S. 21, Abb. 13).

Der umfangreiche Anmerkungsapparat, der großzügig gestaltete Fototeil und der kritische Katalog machen die vorliegende Messerschmidt-Publikation erst so recht zu einem unentbehrlichen Standardwerk. Daß nicht konsequent nach der Chronologie der Werke vorgegangen wurde, ist einerseits verständlich, führt aber andererseits leicht zur Isolation einzelner Themengruppen, hier besonders der erwähnten ,,Charakterköpfe'', deren Interpretation u. E. etwas zu kurz geraten ist. Diese ,,Charakterköpfe'' betreffend stellte man sich immer wieder die Frage: Genie, Außenseiter oder Verrückter?

Prädikate dieser Art erhielt Messerschmidt schon von Zeitgenossen, und es bedurfte nicht erst des Urteils von Kunsthistorikern, die, je nach methodischem Ansatz, zu ähnlichen Schlußfolgerungen kamen. Insgesamt stellt sich jedenfalls heraus, daß formale, ästhetische und stilistische Kriterien allein kaum ausreichen, das außerhalb von Schulen und Stilen stehende Phänomen Messerschmidt in seiner Gesamtheit und im speziellen seine ,,Charakterköpfe'' zu verstehen. Selbst der berühmte, im *Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen in Wien* (1932, S. 169 ff.) erschienene Aufsatz von E. Kris war in der Argumentation nicht so überzeugend, daß er von allen angenommen werden konnte. R. und M. Wittkower (*Born under Saturn,* New York 1969, S. 124 ff.) beispielsweise haben eine differenzierte Position zu dieser psychoanalytisch orientierten Arbeit eingenommen. Es ist im übrigen zu vermuten, daß Messerschmidt und besonders die ,,Charakterköpfe'' auch in Zu-

kunft für Sparten der Naturwissenschaft und Geisteswissenschaft, für die Medizin ebenso wie für die Psychologie und die Kunstwissenschaft in gleichem Maße interessant bleiben werden.

Maria Pötzl-Malikova, die sich seit Jahrzehnten mit Messerschmidt beschäftigt, gibt das erste Mal einen Überblick über die Probleme, stützt sich dabei auf das interessante, aber nicht reiche Dokumentationsmaterial; sie läßt aber in einer Richtung viele brennende Frage offen und zeigt u. E. zu wenig kultur- und geistesgeschichtliche Perspektiven auf. So wird Messerschmidt allzu einseitig zu einem Einzelschicksal des 18. Jhs. gestempelt. Seine Köpfe sind wohl einzigartig, aber läßt er sich nicht dennoch in einen zeitgeschichtlichen Rahmen stellen? Im Gegensatz zu den Porträtwerken haben die ,,Charakterköpfe'' fast nur Mißverständnisse hervorgerufen (ursprünglich 69 geplant und ausgeführt, heute 50 erhalten), man muß ihnen aber wohl eine Sonderstellung im Oeuvre zubilligen. Entwicklungsgeschichtlich stehen sie freilich nicht so isoliert, wie man meinen möchte, ja manche von ihnen weisen einen deutlichen Konnex zu Porträtbüsten auf (vgl. z. B. das zweite Bildnis van Swietens, Taf. S. 174).

Die Biographie Messerschmidts bietet brauchbare Ansätze zum Verständnis dieser ,,Charakterköpfe'', denen im folgenden unser Interesse zugewendet wird. Ist die Jugendzeit von legendenhaften Episoden umwoben (vgl. E. Kris — O. Kurz, *Die Legende vom Künstler,* Frankfurt/Main 1980) und zeigt die kurze Lehrzeit Messerschmidts bei den Onkeln J. B. Straub in München und P. J. Straub in Graz keine sichtbaren Früchte, so kommt dem einjährigen Aufenthalt 1765/66 in Rom wirklich besondere Bedeutung zu. Hier hat Messerschmidt Antikenstudien betrieben und muß mit dem Klassizismus bekannt geworden sein. Diese beiden Einflußbereiche sollten für den im Spätbarock Aufgewachsenen immer spürbar bleiben. Porträts (Franz von Scheyb, Taf. S. 179) wie manche ,,Charakterköpfe'' (vgl. Taf. S. 209) beweisen dies. Was die Ausdrucksgestaltung einiger Köpfe betrifft, scheint der antike Reflex aber eher als Paraphrase ausgefallen zu sein und nicht als Wiederholung der vorbildlichen klassischen Form. Vergegenwärtigt man sich nämlich die Präsentation der ,,Charakterköpfe'' auf den gestaffelten Wandborden anläßlich der 1982 in der Österreichischen Galerie in Wien veranstalteten Ausstellung *Franz Xaver Messerschmidt,* so könnte einem die ganze Serie wie die Antithese zu einer Galerie antiker Porträts vorkommen. Niemals bricht ein doktrinärer Klassizismus in der Porträtauffassung durch, vielmehr hatte Messerschmidt keine Scheu vor der realistischen und veristischen Wiedergabe der menschlichen Physiognomie.

Es ist anzunehmen, daß der Künstler in Rom außerdem mit anderen Strömungen des an Ideen so reichen 18. Jhs. in Berührung gekommen ist. Selbst bei oberflächlicher Betrachtung der ,,Charakterköpfe'' wird einem die genaue Kenntnis der menschlichen Anatomie, der mimischen Muskulatur und des physiognomischen Ausdrucks auffallen. Sehr wohl könnte ein Bildhauer wie J. A. Houdon (1741—1828), der sich zur selben Zeit wie Messerschmidt in Rom aufhielt, anregend gewirkt haben. Zu überlegen ist, ob die Genese der ,,Charakterköpfe'' ausschließlich aus rein privater Motivation erklärt werden kann. Messerschmidt ist

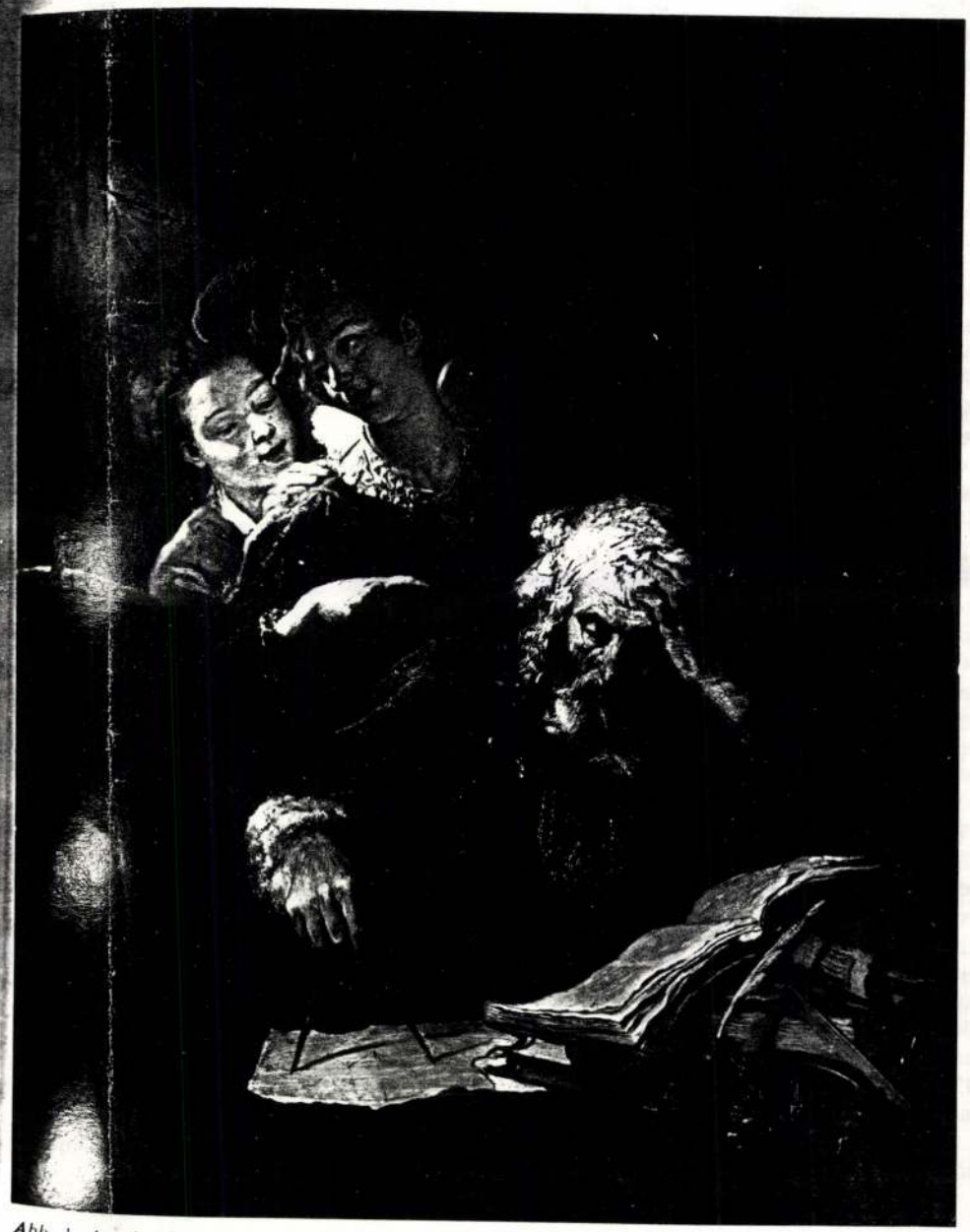

Abb. 1 Antoine Pesne, Claudius Ptolemäus. Warschau, Nationalmuseum

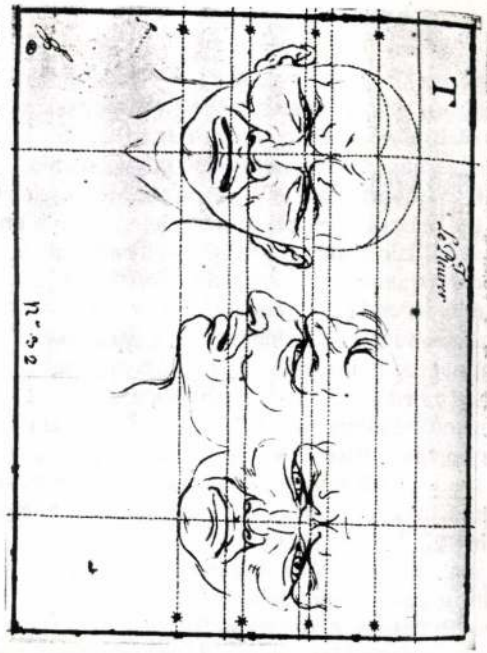

Abb. 4a Charles Le Brun, Le pleurer. Paris, Louvre

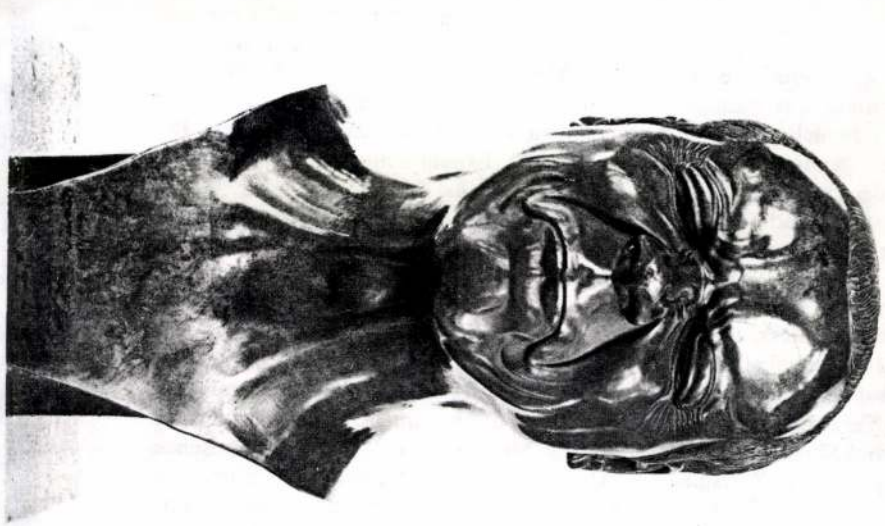

Abb. 4b Franz Xaver Messerschmidt, „Der Mißmutige". Wien, Österreichische Galerie ▼

selbstverständlich auch nicht ausschließlich aus der Sicht des österreichisch-süddeutschen Barock zu verstehen. Wie in anderen Fällen, verschränken sich Individualstil und Zeittendenzen.

Die Rückkehr Messerschmidts nach Wien brachte Ernüchterung und ständig zunehmende Auseinandersetzungen mit offiziellen Stellen des Hofes und der Akademie. Als es um die Neubesetzung der Professur für Bildhauerei ging, attestierte ihm der Kanzler Kaunitz in einem Brief an die Kaiserin „seltsame Grillen" und „einige Verwürrung im Kopfe" (S. 132).

Querelen und Intrigen zwangen Messerschmidt im Laufe weniger Jahre in zunehmende Isolation, bis schließlich 1777 der endgültige Rückzug nach Preßburg erfolgte. Anzeichen von Verfolgungswahn und Autismus sind erkennbar, auch Aggressionen spürbar, ob man aber mit Sicherheit von einer „paranoiden Schizophrenie" sprechen darf, sei angesichts der keineswegs so eindeutigen Quellenlage und des definitorischen Dilemmas, was genau unter diesem Krankheitssymptom vorzustellen ist, dahingestellt (vgl. L. Navratil, *Schizophrenie und Kunst,* München 1965; dtv 287). E. Kris, Malikova und neuerdings O. Glandien *(Franz Xaver Messerschmidt,* Med. Diss. Köln 1981) sind in ihren Schlußfolgerungen wohl etwas zu weit gegangen. Schon S. Freud bekannte, daß jeder Künstler „... im Ansatz ein Introvertierter (sei), der es nicht weit zur Neurose hat" (J. J. Spector, *Freud und die Ästhetik,* München 1973, S. 117). Die genaue Beurteilung Messerschmidts, seines Geisteszustands und der „Charakterköpfe" kann, wenn sie überzeugend sein will, nur auf der Basis einer strengen Quellenkritik vor sich gehen. Eine „kritische" Stelle ist nach wie vor der im Jahre 1781 geschriebene Reisebericht des Berliner Aufklärers Friedrich Nicolai (1733—1811). Einige Passagen darin über Messerschmidt sind besonders aufschlußreich, lassen aber, je nach methodischem Ansatz, qualitativ unterschiedliche Schlüsse zu. Bevor man an das Studium dieser interessanten Textstellen geht, ist ein Wort zur Person Nicolais zu sagen. Er war, wie aus Lexika und der Fachliteratur zu erfahren ist, sicher ein in seiner Zeit umstrittener und streitbarer Geist, der u. a. mit Goethe im heftigen Disput lag, den „Sturm und Drang" bekämpfte und allen okkultistischen, spiritistischen und physiognomischen Ideen, wie sie J. K. Lavater (1741—1801) in den „Physiognomischen Fragmenten" (1775—78) vertrat, ablehnend gegenüber stand. Nicolai wurde zu seiner Zeit — wie später — sehr oft negativ beurteilt. Ausgerechnet er also sollte Messerschmidts (zweifellos unzusammenhängend vorgetragene) Theorie der „Proportion des menschlichen Körpers" verstanden haben? Dennoch können aus Nicolais Bericht brauchbare Sätze herausgelöst werden. Die Aussagen Messerschmidts ihm gegenüber sind etwas nebulos und nicht klar formuliert, können aber zu einem System vereinigt werden. Manche Gedanken scheinen in Grundzügen und Umrissen erkenn- und deutbar. Mehrmals ist von „Geistern" die Rede, andererseits von Krämpfen und von „feuriger Imagination". Diese Vokabeln sprechen verschiedene Ebenen an, werden aber vermischt. Ein zentraler, wenn auch banal klingender Satz lautet, daß „alle Dinge in der Welt ihre bestimmten Verhältnisse haben und ... alle Wirkungen ihren Ursachen entsprechen" (S. 146). Die Welt und der menschliche

Körper würden, so meinte Messerschmidt gegenüber Nicolai, von ,,Proportionen regiert''. — Keine eigentlich so bemerkenswerten Feststellungen und doch interessant. Nun, die ,,Geister'', von denen Messerschmidt mehrmals spricht, sind keine visionären Gebilde im Sinne E. Swedenborgs (1688—1722), mit ihnen sind offenbar jene ,,Lebensgeister'' (,,esprits'') gemeint, die im Denksystem R. Descartes' (*Les passions de l'âme;* publ. 1649) beschrieben werden. Dieses späte cartesianische Werk, für eine deutsche Prinzessin verfaßt, war zunächst nur in Französisch und Latein bekannt, zu seiner Zeit aber schon weit verbreitet und allgemein gelesen. Es wurde den Künstlern durch die Arbeiten Lebruns (*Conférence ... sur l'expression,* 1696) zur Kenntnis gebracht und in vielen Stichwerken im späten 17. und frühen 18. Jh. publiziert, es war wohl auch in jeder Akademie vorhanden.

Die auf Descartes fußende Theorie und die diagrammatischen Zeichnungen Lebruns (Katalog der Ausstellung *Charles Le Brun 1619—1690,* Versailles 1963, S. 302 ff.) müssen Messerschmidt direkt oder übersetzt (?) bekannt gewesen sein. Noch einmal zurück zu Descartes ,,Leidenschaften'', denen ein später immer wieder aktualisiertes neurophysiologisches Gedankengebäude zugrunde liegt. Es handelt von Bewegungen der Muskel, von der Wahrnehmung, von Empfindungen und Affekten, deren ,,Transport'' von den seltsamen ,,Lebensgeistern'' besorgt wird. Diese (franz. ,,esprits'' = Messerschmidts ,,Geister'') sind kleine Teilchen im Blut, die Wahrnehmungen (Töne, Gerüche, Schmerz etc.) über die Sinne rezipieren und dann Reaktionen des Körpers auslösen. ,, Leidenschaften'' (,,passions'') sind nach Descartes Zustände der Seele. Das cartesianische System — auf dem Dualismus Körper-Seele fußend — gründet sich auf sechs ,,Leidenschaften'' (,,l'admiration'', ,,l'amour'', ,,la haine'', ,,le désir'', ,,la joie'' und ,,la tristesse''). Sie sind Hauptgattungen, die sich in mehrere Arten unterteilen lassen. Bekanntermaßen ist umstritten, ob die Bezeichnungen der ,,Charakterköpfe'' von Messerschmidt selbst erfunden wurden, es fällt aber auf, daß manche von ihnen mit ,,Leidenschaften'' Descartes' übereinzustimmen scheinen. Es gibt bei Messerschmidt einfache und komplexe Seelenzustände, deren äußere Erscheinung sich bis zur ,,expressiven Deformation'', wie es Julian Hochberg nennen würde, steigern kann. Zwischen Descartes und Messerschmidt gibt es mehr als eine Übereinstimmung. So heißt es in Art. 113, daß der Zustand des Lachens und des Weinens einander sehr ähnlich sei. Vergleicht man dazu Messerschmidts ,,alten fröhlichen Lächler'' (Abb. S. 211) mit dem ,,weinerlichen Alten'' (Abb. S. 214), ohne diese Bezeichnungen für authentisch zu halten, so erkennt man doch tatsächlich kaum Unterschiede in der Qualität des Ausdrucks: Lachen und Weinen sind eins. Äußere Zeichen der ,,Leidenschaften'' (Seelenzustände) sind an Bewegungen des Gesichts, der Augen, des Mundes abzulesen, welche Lachen, Weinen oder Zorn verraten (Art. 112). Die Auseinandersetzung Messerschmidts mit physiognomischen Problemen, die sich zu einer Art Theorie des Gesichtsausdrucks verdichten, hat eine zeitliche Parallele in den etwa gleichzeitigen *Physiognomischen Fragmenten zur Beförderung der Menschenkenntnis und Menschenliebe* J. K. Lavaters. Mehr als eine geistige Verwandtschaft mit Messerschmidt ist nicht zu bemerken. Bei jenem basiert die Theorie auf einem

komplizierten, kaum formalisierbaren Vergleich menschlicher und tierischer Eigenschaften, aus denen moralische wie charakterliche Qualitäten abgeleitet werden (vgl. J. Baltrušaitis, *Aberrations,* Paris 1957, S. 7 ff.). Die Schematisierung und Geometrisierung der menschlichen Physiognomie zeichnet Lebruns Diagramme aus, auf deren vorbildhafte Wirkung für Messerschmidt schon hingewiesen wurde. Weder bei Lebrun noch bei Messerschmidt gibt es unsymmetrische Verzerrungen, die den Kopf zur leeren Maske und hohlen Grimasse abwerten. Trotz oder gerade wegen der Ornamentalisierung der Gesichtsfalten und Ausdruckspartien wirken viele Köpfe lebendig und erstarren nicht *(Abb. 4a und b).* In diesem Zusammenhang müssen auch zwei Zeichnungen mit grotesken Köpfen aus der Hand Berninis, und vielleicht auch ihn selbst darstellend, erwähnt werden (Katalog der Ausstellung *,,Master Drawings of the Roman Baroque from the Kunstmuseum Düsseldorf'',* London und Edinburgh 1973, Nr. 5, 6). Auch hier ist die extreme Beherrschung der mimischen Muskulatur, der Senker und Heber, spürbar. Wie bei Messerschmidt zeigt die faziale Muskulatur ganz gegensätzliche Bewegungen der Gesichtshälften, die aber nicht unnatürliche Aktionen darstellen. Steigerungen scheinen kaum mehr möglich (vgl. Taf. S. 192).

Ein weiteres mögliches Argument gegen die psychische Erkrankung Messerschmidts ist das Faktum, daß er für den Großteil der Werke Blei (-legierungen) verwendete. Er hat wie zuvor schon Raphael Donner mit diesem Medium sehr gefährlich gelebt und mit Sicherheit auch gesundheitlichen Schaden davongetragen. Man wußte offenbar die Symptome einer chronisch auftretenden Bleivergiftung, die sich in Krämpfen, Enzephalopathien, Koliken, Obstipation, Impotenz und Lähmung des *nervus radialis* äußert, wie uns heutige Vergiftungsregister mitteilen, weder zu deuten noch zu erkennen. Sicher ist, daß Messerschmidt nur wenige Briefe selbst schreiben konnte, was wahrscheinlich auf eine durch Blei verursachte Lähmung (,,Fallhand'') zurückzuführen ist. Im Bericht Nicolais ist ausdrücklich von Beschwerden der genannten Art die Rede (S. 148). Es gibt keinen Zweifel darüber, daß es sich hier um organische und nicht um psychische Störungen handelt. Weder die Autorin noch andere haben diesen eindeutigen Symptomen Beachtung geschenkt, nur Behr-Grohmann-Hagedorn *(,,Charakter-Köpfe'' — Der Fall F. X. Messerschmidt,* Basel 1983) nahmen sie ernst.

Wirft man weitere Argumente in die Diskussion, so scheint die einseitig vorgetragene These der Geisteskrankheit ins Wanken zu geraten. Bisher hat man mit den merkwürdigen ,,Schnabelköpfen'' (Abb. 245 f.) wenig anzufangen gewußt. Freilich passen sie kaum in das übliche Schema, sie entbehren weitgehend der anatomischen Richtigkeit. Vergegenwärtigt man sich aber die extrem unnatürliche Anspannung der Sehnen und Muskeln, so scheint auch die Möglichkeit einer anamorphotischen Veränderung in einem Zerrspiegel als Ursache gegeben. Messerschmidt dürfte für die Realisierung dieser Köpfe nicht, wie sonst üblich, einen normalen Spiegel verwendet haben. Anamorphosen dieser Art waren im 17. und 18. Jh. sehr beliebt (vgl. F. Leeman, *Anamorphosen,* Köln 1981). So gesehen, wären sogar die bisher unverständlichen Gebilde der ,,Schnabelköpfe'', denen E. Kris eine besondere Symbolik gab, in ihrer Genese erklärbar.

Unter den ,,Charakterköpfen'' befinden sich nur einige wenige Selbstporträts; Schädelform und Haarschnitt verraten es (Abb. S. 203, 243). Generell läßt sich also nicht von ,,Ich-Projektionen'' des Künstlers sprechen, der so gleichsam Unbewußtes hätte visualisieren wollen. Andere Köpfe wiederum, aus der nicht auf das physiognomische System zurückzuführenden Serie, besitzen, wie dies einmal schon W. Hofmann *(Die Karikatur,* Wien 1956) festgestellt hat, karikaturhafte Züge, ja etwas Narrenhaftes. Manche Attribute wieder (Haube, Strick) verkehren die Bedeutung des Ausdrucks geradezu ins Lächerliche und Komische, und einige Köpfe sind eindeutig als Gegensatzpaare konstruiert, wobei Gesichtshälften austauschbar und variabel erscheinen bzw. konstant bleiben können (vgl. den ,,Nieser'' und ,,Satirikus'').

Auch negative Ergebnisse wissenschaftlicher Betrachtung ändern nicht den Rang der ,,Charakterköpfe''. Diese nehmen einen reservierten Platz in der Kunstgeschichte ein. Ohne Zweifel aber entziehen gerade sie sich der genauen Zuordnung zu einem Stil. Für das übrige Oeuvre gilt, daß Messerschmidt einer derjenigen war, ,,... die beide Pole des aktuellen Zeitstils, das späte Rokoko wie den frühen Klassizismus ... zu verarbeiten wußten'' (M. Pötzl-Malikova). Selbst diese Grenzen, so muß man wohl hinzufügen, erweisen sich als zu eng gesteckt. — Im 20. Jh. haben sich einige Künstler kreativ mit dem Phänomen Messerschmidt auseinandergesetzt, unter ihnen F. Pakosta und Arnulf Rainer in seinen ,,Face-Farces''.

Gottfried Biedermann

NEUE FORSCHUNG ZUR UDSSR-AVANTGARDE IN DEUTSCHLAND UND IM AUSLAND

ANGELICA ZANDER RUDENSTINE (Hrsg.), *Russische Avantgarde-Kunst. Die Sammlung George Costakis.* Einführende Texte von S. FREDERICK STARR, JOHN E. BOWLT und GEORGE COSTAKIS. Köln, DuMont 1982, 527 S. mit 1171 Abb., DM 198,—. — CHRISTINA LODDER, *Russian Constructivism.* New Haven und London, Yale University Press 1983. 328 S. mit 230 Abb., 21 Farbtaf., £ 30.00. — *The 1st Russian Show. A Commemoration of the Van Diemen Exhibition Berlin 1922.* Texte: ANDREJ B. NAKOV, KRYSTINA PASSUTH, PETER NISBET und CHRISTINA LODDER. London, Annely Juda Fine Art 1983. 195 S., 95 Abb. — BODO ZELINSKY (Hrsg.), *Russische Avantgarde 1907—1921. Vom Primitivismus zum Konstruktivismus.* Bonn, Bouvier Verlag Herbert Grundmann 1983. 119 S., 39 Abb., DM 58,—.

Nach sieben Jahren sind seit Anfang 1984 wieder einzelne Werke aus der Sammlung russischer Kunst George Costakis' in Deutschland zu sehen. Unmittelbar nach der Aussiedlung des Sammlers aus der UdSSR waren erstmals 1977 in Düsseldorf daraus Bilder und einzelne Objekte sowjetischer Vor- und Nachkriegsavantgardisten gezeigt worden. (Die Werke zeitgenössischer ,,alternativer'' Künstler scheint

Costakis nicht ins Ausland mitgenommen zu haben, oder er zeigt sie bisher nicht.) Einen kompletten Überblick über die Sammlung konnte man bislang nur 1981 bei ihrer Ausstellung im New Yorker Guggenheim Museum gewinnen. Bei dieser Gelegenheit erhielten amerikanische Wissenschaftler, unter ihnen die Museumskuratorin Angelica Zander Rudenstine, die Möglichkeit, die Bilder zu inventarisieren und zu beschreiben. Der Kenner russischer Kunst, S. Frederick Starr, Tulane University in New Orleans, hat den Katalog ergänzt durch einen Beitrag über die biographischen und ästhetischen Hintergründe von Costakis' 30 Jahre währender passionierter Sammeltätigkeit, über die Tradition des Kunstsammelns in Rußland sowie über einzelne Schwerpunkte der Sammlung Costakis. Ein anderer herausragender amerikanischer Experte, John E. Bowlt, hat eine Tabelle zur Chronologie beigesteuert. Nach der amerikanischen und englischen Ausgabe von 1981 (*The G. C. Collection. Russian Avantgarde Art,* New York, Harry N. Adams, und London, Thames and Hudson) haben wir seit Ende 1982 auch eine deutsche Übersetzung in beispielhafter typographischer Gestaltung zur Verfügung — rechtzeitig besonders im Hinblick auf die kürzlich in München (Städt. Galerie im Lenbachhaus, 18. 1.—11. 3. 1984) und zur Zeit in Hannover (Kestner-Gesellschaft, 23. 3.—13. 5. 1984) gegebene, oben erwähnte Möglichkeit zur direkten Begegnung mit Costakis' Bildern.

Die in Deutschland laufende Ausstellung zeigt nur einen Teil der Sammlung. Wegen der hohen Transport- und Versicherungskosten und möglicherweise auch aus anderen Gründen sind diesmal Arbeiten aus Papier bevorzugt. Die großen Leinwände Popowas und Kljuns, die Holzplastiken Rodtschenkos und vieles andere, was das Antlitz der Sammlung prägt, ist also in Deutschland zur Zeit nicht zu sehen, was die Unersetzlichkeit des in Buchform vorliegenden kompletten Bildkataloges mit seinen ausführlichen Beschreibungen, Biographien und seiner chronologischen Tabelle noch unterstreicht.

Schon für die Bevorzugten, welche während der 60er und 70er Jahre die legendäre Costakis-Wohnung mehrmals besuchen durften (der Autor dieser Zeilen gehörte zu ihnen), war die Sammlung in ihrer Gesamtheit nie voll überschaubar. Wie stellt sie sich nach ihrer Erschließung im Katalog dar? Ohne sich in Details einzulassen, kann man sagen, daß vieles ursprünglich Problematische mit dem Abstand in Zeit und Raum jetzt übersichtlich, oder: übersichtlicher geworden ist. Das Buch offenbart sowohl die — beim Blick auf einzelne Werke nicht so klar hervortretende — Gesamtstärke und Komplexität als auch die Grenzen und Schwächen einer Privatkollektion, die nirgendwo ihresgleichen findet. Ihr Wert läßt sich abschätzen, wenn man einen der im folgenden zu besprechenden Versuche einer übergreifenden Untersuchung der russischen 20er Jahre oder einen der neueren monographischen Ansätze (sie gelten neben den ganz Großen wie Malewitsch, Puni, Lissitzky und Rodtschenko etwa Miturich, Babitschew, Jermilow) zur Hand nimmt.

Costakis begann seine Sammeltätigkeit 1946. Im Einklang mit seinen damaligen Anliegen, Interessen und Kenntnissen liegt ihr Schwerpunkt auf den damals noch verheimlichten ,,Alternativen'' aus der Kunst der 10er und 20er Jahre.

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver

Kunstchronik

Jg. 39. Heft 4. 1986

Messerschmidt, Franz Xaver

nevét és a Szépművészeti Múzeumban őrzött műveit említi Eszláry Éva cikke /A Szépműv.Múz. Régi Szoborosztálya/.

Budapest, 1969. 5. sz. 23-25.l.

MDK

Messerschmidt, Franz Xaver, szobrász

Kovachich György mellszobra. Szépmüv. Muzeum.

foto

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 468. l.

Pozsony. Messerschmidt Jakab, szobrász,
1770., 1775.

Pressburger Zeitung.
1770, 49. sz., 1775, 81. sz.

Messerschmidt Vince

pesti ötvös

b.

Michalik: Szentpéteri

137.1.

Messerschmidt Franz Xaver
Alvó férfi, álom

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 11 l.

MDK

Messerschmidt, Franz Xavér

magyarországi müködése.

Vigilia. 1947.jan.-XII.évf. 1. sz.53.l.- Jajczay János: A magyarországi barokk és Maulbertsch. 52-55.l.

Messerschmidt Franz Xavér,szobrász,1732.~~x~~ 1783

A Liszt Ferenc Múz-ban egy vázlata.Élete végén Pozsony
ban dolgozot .Vázlata egy fiatal,eltorzult arcu férfi.
Kedvelte az arckifejezések visszaadását,valószinüleg
az ő rajza. Fekete repr. 1777.old-Messreschmidt: Fek-
vő ~~férfiakkx~~ férfiakt. 277.old

Csatkai Endre: Barokk rajzok kiállitása a Liszt
Ferenc Múzeumban 271.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

Messerschmidt Franz Xaver,szobrász,1732-178?

A Liszt Ferenc Múz-ban egy vázlata.Élete végén Pozsonyban dolgozott.Vázlata egy fiatal,eltorzult arcu férfi.Kedvelte az arckifejezések visszaadását,valószinüleg az ő rajza. 277 .old

Csatkai Endre: Barokk rajzok kiállitása a Liszt Ferenc Múzeumban 271.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

MDK

Messerschmidt,Franz Xaver szobrász

Vita Aggházy Máris a Barokk Szobrászat Magyarországon c.kandidátusi értekezéséről: Garas Klára opponensi véleménye Müvért 1957.VI.évf.4.sz.313.l.

Messerschmidt Ferenc

vobrátt

Nagy Barna: Pozsony plasztikája a Donner és Messerschmidt közötti időszakban. 8-r, 24 kép, 32 l. Komárom, 1936.

Gent (1634)

Messerschmidt F. X

nobrair

l.

Šourek

838 – 840 l.

2 karakterfejei

Fessler barát arc-
kéje

1777 – 83.

Messerschmidt Ferenc

A Tört. Képcsarnok-
ban lévő ovális,
ismertlen férfit ábrázoló
márványrelief nem
az ő, hanem Bebo
Károly szobrász műve
és gr. Zichy Nik-
lost ábrázolja

Lásd

Magyar Művészet
1935. 182. l.

kiadó.

25
pr 1.

 M. D. K.

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver szobrász
pozsony
Feszület, bronz. László kápolna (?)

Budapest, Karaktertej, ólom (Repr.)
" Demokritosz nevetve, terrakotta
" Hérakleitosz sírva, terrakotta
Kovachich György-portré, ólom (Repr.)
Albert v. Sachsen-Tetschen, medaillon, zsirkő
Mária Krisztina főhercegnő medaillon, zsirkő
II. József medaillon, zsirkő
Agghány. Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

Messerschmidt, Franz Xaver

szobrász

DDL

Szül. 1736-ban, a würtembergi Wiesensteig helységben,

megh.: 1783-ban Pozsonyban.

Az embergyülölő különc csak élete végén került Pozsonyba. Ott fejezte be élete főművét, egy 45 karakterfejből álló sorozatot. Ugyanott – néhány kisebb alkotáson kívül – készült egy kapucinusnak ólomból öntött magyarszerű mellszobra is.

70-71. l

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt ...

Berlin = Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t

 M. D. K.

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver szobrász

Nagyszeben, M. v. Meytens-portré, ólom elveszett művei közt:

Batthyány Fülöp és felesége, Berényi Borbála márvány portréja

Ágkány: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 51. 100. 101. 166. 221. 240. II. 51. 190. 224. 225.

CLXII. CLXIII. t.

-3- M. D. K.

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver szobrász

Kiss József, medaillon, zsírkő

A művész arcmása, medaillon zsírkő

A " " nevetve " "

Két ismeretlen férfi arcmása med."

Ásító karakterfej, ólom

Alvó " "

Hédérvár, Egy karakterfej, ólom egykori kastélyban

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

240. l.

 M. D. K.

MESSERSCHMIDT, Franz Xavér.
(1736-1783.) Osztrák szobrász

1777-től Pozsonyban cit.
Magyar vonatkozási, vagy magyar gyűjteményekben levő művei:

Pozsony, Fessler Ignác mellszobra (ólom)
Karaktertejek (ólom)
Férfi és női mávány medaillon
Feszület eletántcsont
Aggházy: Barokk szobrászat... Bh. 1959.
240. l.

 M. D. K.

Messerschmid Ferenc II, szobrász
1736-1783.
A késő barok szobrászat tehettéges
nyzszolvan egyedül álló, saját
korában megnem értett művésze
egy ideig Pozsonyban működött

Anna Petrová-Plesková: Slovenské
výtvarné umenie obdobia národ-
ného obrodenia.
Bratislava, 1966.

MÉSZÁROS Géza

91 1.71
4.72

91 Művészet

MÉSZÁROS László

91 1. 66

2. 6

Új Művészet

A Művészet

M.D.K.

Messerschmid Ferenc, szobrász

eletére és működésére vonatkozólag szerző utal Agghárzy bőséges adatai-ra és szószerint közli Pulszky Ferenc „Életem és korom" c. önéletrajzának idevágó érdekes és hosszú jellemzését. Végül megjegyzi, hogy Ferenc fölag Bécsben tevékenykedett és nem volt állandó personyi lakos, mint öccse János. De ő is Pozsonyban halt meg 1783-ban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf.
1. sz. 24-26. old.

M.D.K.

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver

90 3. 59

Művészet

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver

Magaa

Keleti: František Xaver Messerschmidt (1736–1783). SNG Bratislava 1983. – Galéria 3. Staré umenie. Zbornik SNG 1975; Galéria 8. Staré umenie. Zbornik SNG 1984.

Hochform.

Wenn Sie Canon beim Wort nehmen wollen, schreiben Sie uns, oder rufen Sie uns an, wir liefern Ihnen den Beweis.

Canon NP70

German Edition ZC714.03.752.0777
© Canon Amsterdam NV, 1977
Printed in The Netherlands by Veenman, Wageningen

MÉSZÁROS Dezső szobrai

91 10.76,77

Új Művészet

MESSERSHMIDT, Franz Xaver sochar

Pamiatky a Múzea, 41, 1992, 5/6.
Tematikus szám: Barock in der Slowakei.
84-86 lap

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver

1866. 123. jún. 18. Messerschmidt 49 mellszobra vételre ajánltatik. 97.

M. Ét. 1991. 1/2.

MESSERSCHMIDT, Franz Xaver

Potrl - Malíková, Mária: Zwei unbekannte Dokumente zum Leben und Werk ... = Ars, 1996/1-3. 215 - 226.

övek s román

kozatosan

rmán.+

ok, hajóban

radt.

lt

al.

ly ügyes

M.D.K.

MESSERSCHMIDT Vince arany- és ezüstműves

Pesti mester XIX. sz.

Mihalik Sándor: Szentpéteri J. ... Bp. 1954.

137. l.

MESSERSCHMIDT, Franta Xaver

Keletiová, Magda: Barokový sochár Frantiček Xaver Messerschmidt. = Výtvarníctvo, fotografia, film, XXII, 4, 1984 10-11. p. ll

Meyerschmidt Vince

ötvös

1828 Pest, Belváros

Kapmagyarországvösök 41

2188. Poll Hugó.

Az ingyen kenyér.

A budapesti Podmanicz
látjuk a szolgálati jelvényt
csét fogja meg. Mögötte számo
várja az alamizsna kiosztását
nyával, a ki kék fej-kendőt,
és kék kötényt hord. Jelzése

Vászon, mér. 78 : 105
Vétetett az 1902: IV.
(372-902-9.)

Messerschmied Vince

Ofen

1822. Post-

Vojd. 175. l.

~~Brezsnóbányai járás Zólyom vármegyében~~

~~IV. 13.~~

Messerschmid Vince

ötvös Pest.

1807 - mester

1827. emlitve

Horvath Szentpéteri

255. l.

Messerschmied Josef MDK

osztrák festő

Irott források említik, mint a fertődi kastély festőjét/ Operaház díszletfestőjét/

16.o.

Sallay Mariannа: A Fertődi Esterházy-kastély.
Bp. 1959.

Messerschmid Joseph

festo

1774

l.

MelEstkept

XXXII. l.

6, 7. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MESSERSCHMIDT, Johann

A május 28-án kelt költségvetésben esik szó a díszterem 16 jón oszlopának kifaragásáról ill. a füzérek faragásáról.

ld. Johann Messerschmidt költségvetését 1779.

Kelényi György: Adatok a pozsonyi prímási palota tervezés- és építéstörténetéhez. MNG Évkönyve 1991 (1991) 235.p. és 20. jegyzet

	sis de R
	Sectio B
BBA	Bulletin
	Az Orszá
	Bp. 1947
BGN	Bulletin
	A Magyar
	Bp. 1959
	Budapest
	Békés Me
BpH	Budapest
	Bp. 188[illegible]

MESSERSCHMIDT, Johann Adam szobrász

KERNY Terézia: Huszárkaland Potsdamban : Esterházy Imre (1772-1792) rédei síremléke. = MMG Évkönyve 1991 (1991) 245 - 247.p. Ill.6

lep L.: V.J. képei /Magyar Sz

zölve: Fülep L.: Müv.forr. I.

3. jelölések és_rövidítések:

a./ A tárgyalt fejezet címét
emelni. Pl.: "A szecesszi
amely pedig oly nagy szer
művészetében, ... tudomán
gozatlan."
Ugyanigy emeljük ki az ön
vészek nevét is a biblioq
Pl.: "Czóbel_B. művészeté

b./ A keresztneveket mindig cs

c./ Ha a művész neve többször
tésekkor csak kezdőbetükk

Messerschmidt János

szobrász.

Pozsonyban meghonosult „polgári szobrász". Messerschmidt Ferencz Xavér testvérl.

Messerschmidt János

szobrász

1776 nov. 20.
1779. febr. 17
szerződik szobrászmunkák
elvegyzésére a pápai plébá-
nia templomnál

Pigpáp. 68 l.

Selmecz-bányai Óvár átalakítása

III. 176.

Messerschmidt Janos

1778 nov. 12-én szerződött Fellner
építésszel a pápai templomhoz
lokrat szobordiszére vonatkozólag.
Az eredeti szerződés a pápai
hitb. levélt.

Pégpáp. 62-63.

Sándorffy Emília III. 145.

Messerschmidt János

Pozsonyban szobrász élt a XVIII. sz. más-dik felében. Készítette a pápai plébániatemplom homlokzatának ~~[illegible]~~ középső szakaszát díszítő s szt István vértanut ábrázoló szobrot, a tőle jobbra és balra ülő két kis angyalt, továbbá a homlokzatban ~~[illegible]~~ lévő ~~díszítő~~ vázákat.

Pigpáp. 8–9. l.

1776 szept. 20-án szerződés Fellner építészszel a pápai plébánia templom belső falpillér- és oszlopfőiben.

Az eredeti szerződés a pápai hitb. leveltárban

Pigpáp. 60. l.

Giovanni Santi, ~~[illegible]~~ festo III. 156.

MESSERSCHMIDT, Johann Jakob

1776 Pozsony polgárjogot

An 1998. 243.

Eperjes [Prešov; Sáros vm]
Tahy-ház
1918
pozitív: celloidin, 12x17 cm. OMvH ltsz. 3222
pozitív: brómezüst zselatin, 10,5 x 16 cm. OM
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Eperjes [Prešov; Sáros vm]
Városi ház, "Czopf stílű ház Eperjesen"
1918
pozitív: celloidin, 12,5x17 cm. OMvH ltsz. 322
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Eperjes [Prešov; Sáros vm]
Városi ház, homlokzat
1918
pozitív: matt-celloidin, 12,5x18,5 cm. OMvH l

Eperjes [Prešov; Sáros vm]
Városi ház, lépcsőház kapubejárója
1918
pozitív. brómezüst zselatin, 12,5x17 cm. OMvH
negatív: zselatinos szárazlemez, 13x18 cm. OM

Eperjes [Prešov; Sáros vm]

Messerschmidt János

Hobrász.

Irod.

Dr. Dux Adolf. Nehány adat Messerschmidt Ferenc Xavér hobrász életrajzához. Háradok 1878. évf. 671. l. és 674. l.

Lásd Messerschmidt Ferenc csomagzában bővebben.

(ad 486. l.

a)

Medgyes műemlétei. Medgyes város régi bástyafalai és tornyos kapuk ma is fennállanak. A XII. századbeli román-templom helyén a Főtéren áll a gótikus stílű evangelikus plébánia templom, melynek régi felszerelése napjainkig épen fennmaradt. A városháza és az ev. lelkészlak érdemelnek említést a város régi épületei közül.

Talapza
födi, mely
nak, pusztu
mas hegyne
még a Csat
Lóhágó (44

A Kab
fölött őrtáll
júra-, kréta
Tűzkőhegy
kúpjával az
tartozó heg
húzódnak s
melynek m
ségeit és é

3. Az
Zömét az E
közt fekvő
kő és dolo
s egyike a
aszdolomitr
(361 m.), m

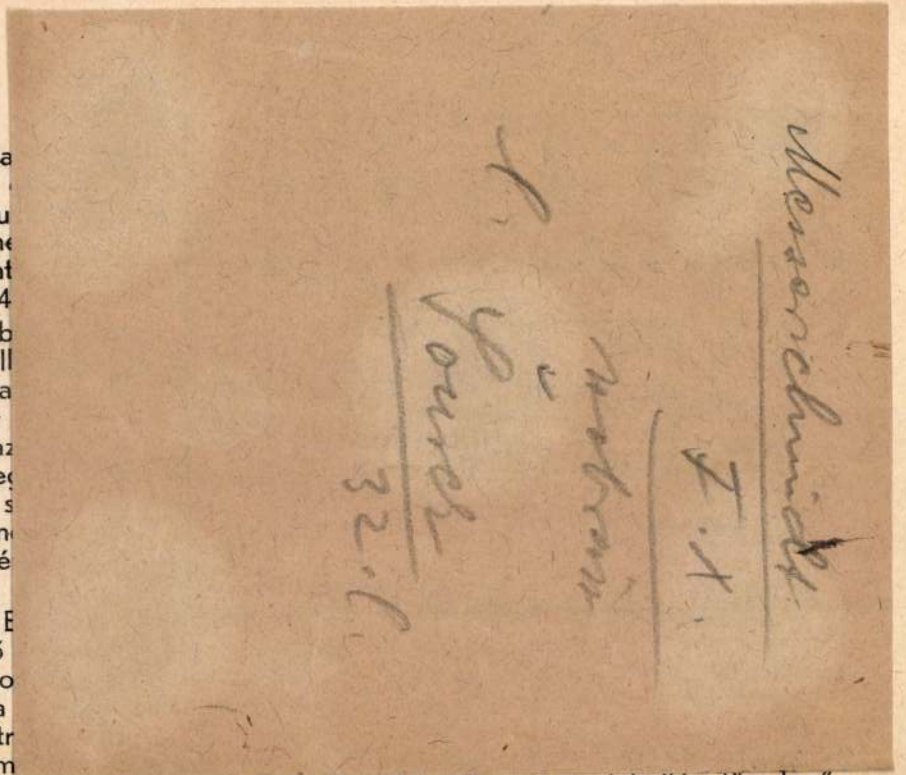

mészrétegek vannak, csúcskörüli részeit pedig a szertehulló, töredező

nek magastörzsű erdejében a Balatonpart egyik legszebb kilátóját a 300 méter magasban álló Horthy Miklós kilátót találjuk.

A tulajdonképeni Felvidék, másként Balatoni Riviera, Zala-megye területére esik és Alsóőrstől Badacsonytomajig terjed. Átlag 300 m. magasságú hegyek ezek, melyek meredek lejtőit 1—2 km. széles terraszok kisérik. Ezeken a terraszokon ülnek a Riviera mai községei, mint Lovas, Paloznak, Balatonkövesd, Csopak, Arács és Balatonfüred, Geológiai szerkezetét tekintve, legalsó része a pannoniai tenger homok- és agyag lerakódásaiból áll. Déli lejtője leginkább triaszkori fődolomit. Erre ülepedett a dachsteini mész és márga. Tihany vidékén a pannoniai homokot, agyagot, bazalttufa és gerizirit tetejezi.

A Riviera peremén egész sor hegycsúcsot találunk. Igy Felsőőrsnél a Felsőhegyet (315 m.), lejebb a Cserelakot (296 m.), a Királykúti- és Nosztori-völgy között az Öreghegy (187 m.), Nagyhegy (214 m.) és Csákány (318 m.) csúcsait. A Nosztori- és Koloska-völgy között találjuk a Kopasztetőt (296 m.), Péterhegyet (320 m.); a Koloska-völgytől nyugatra a Sándor (284 m.), Tamás (316 m.), László (291 m.) csúcsokat. Balatonfüredtől nyugatra emelkedik a György (272 m.), Aszófő fölött a Csengő (209 m.), Vásár (235 m.) és Vasas (268 m.) hegy. Akali fölött a Nagy hegy (304 m.) tovább a Somostető (349 m.) erdős kúpjai tünnek szemünkbe. A Tihanyi-félsziget hegyei az Akasztó (199 m.), Hármas (212 m.), Cser (163 m.), Hosszú (183 m.) és Csúcshegy (235 m.).

Akalitól kezdve megváltozik a [illegible]